

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći křmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

↳ Sserbske njeđželske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždu łobotu w Smolerjez knižiciziscejtni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedylatu 40 pj. dostacž.

Sswjedžen Khrystuskoweho šiwjenja.

Mat. 2. 1—11.

Kaž na hodownym šwjedženju Bethlehemszy pastyrjo, tak na epifaniškim šwjedženju tuczi mudri s rańscheho kraja kóžde lěto jako lubi hošćo k nam pschihadžaja. Wo nich wjele njewěmy, ani s kotreho kraja abo šhto šu byli, ani tak wjele jich běšče, ani tak šu rěkali. W našchim tekstež so jeno praji: Duž pschindžechu „czi mudri wot ranja“ do Jerusalema. Dokelž pak profeta Jesajaš (60, 3) pišče: „Bohanjo budža w twojim šwětle kłodžicž a kralojo w tej jašnosći, kotraž nad tobu škłodža“, dha šu potom tamnych mudrych sa tutych kralow měli. A drohotne wschał běchu te dary, kotrež woni pschinješechu, runje kaž te dary, kotrež šebi hewał jeno kralojo po waschnju rańscheho kraja darichu. Tši dary tu widžimy; to šu sa šnamjo měli, so šu je tež tšjo kralojo pschinješli. Zyle njewěšte tež je, so šu Kaschpar, Melchior a Balthasar rěkali, hacž runje dobri katholiczy tute mjena s pódla stejazyym kšchizom (C + M + B +) rad na horny proh šwojich durjow napišaju sa šnamjo teho, so je jich dom kšchesczjanski dom, do kotrehož nicžo šleho žadyn pschistup nima. Na wobrasach widžimy druhdy tych mudrych tak wosnamjenjenych, so ma přeni cžornu, druhi žoktu a tšeczi cžerwjenu kožu; to dyrbi šnamjo sa to byčž, so maju pohanjno se wschitkich ludow k Jesušeji pschindž. Na tamnych mudrych pak to njetrjechi; czi šu wschitzy s teho šameho luda byli, njeh je to nětk Arabiska, Egiptowska, Babylo-

niska abo Persiska. Tak jeno malo wo nich wěmy, a tola doščž, so bychmy pšnacž mohli, so tu přenicžki pohanom k Jesušeji pschindž; tak so šo epifaniški šwjedžen sa naš mišioniski šwjedžen šćini, na kotrymž džakowni na to špominamy, tak je to ewangelion do pohanskeho šwěta, tež do kraja a wutrobom našch wótzow, šacžahnyło, a na kotrymž dobreje nadžije polni na to wulke mišioniske polo won hladamy, kotrež je dženska bóle hacž hdy přjedny sa žně prawe; na kotrymž mamy teho dla wopomnicž, šchtož šmy tutym pohanam winojczi. A temu chze naš našch dženkniški tekst napominacž. Duž šebi po šaložku teho šameho rošpominamy:

Šchto maja nam mudri s rańscheho kraja sa našche mišioniske džěło prajicž?

Woni naš pokasuja:

1. na pohanom, kiž Jesuša pyšaja;
2. na Boži lud, w kotrymž je šo Jesuš narodžil;
3. na wuspěch, kotryž ma tuto džěło.

1. „Duž pschindžechu czi mudri wot ranja do Jerusalema a džachu: Šdže je tón nowonarodženy kral tych židow? Pšchetož my šmy jeho hwěšdu widželi w rańschim kraju a šmy pschischli, šo k njemu modlicž.“ Šo wustu-pjenje wěštych hwěšdow na wulke pschemějenje w žiwjenju žykeho luda abo jenotliwych wošebitych mužow abo tež na narod wulkich mužow pokasuje, to bě powšchitkowna wěra štareho šwěta. Tež židzi wěryachu, so šmėje jich mešiaš wošebitu hwěšdu, po šaložku teho šłowa: „Šwěšda budže

f Jakuba seńc, a prut f Israela stanyc (4. Mójj. 24, 17).“
 A tamni mudri su wescze hwesdarjo byli, kiz tez wjedzachu,
 so Zidzi na mefiaska, na wot Boha zalbowanoho krala,
 czafachu, kiz kralestwo mera sałozji, kotrej budze zyly swet
 wopshijecz a weczne woitanje. Snadz bechu jich wotzoyo
 wot Zidow w jastwe wo tym sljsheli. Tutemu kralej a
 jeho kralestwu mera f wutrobnym zadanjom napscheczo
 hladachu; duz jeho hwesdu pytachu.

Sašo nam niczo wo tym prajene njeje, czeho dla
 mejachu runje tutu hwesdu sa snamjo nowonarodzenoho
 krala; tez niz, hacz be wona nowe stworjenje Boze abo
 hwesda, kiz so jenož netk wošebje jasnje sybolesche. Ale
 tez to je nam doscz, schtož je tu prajene, so su tez pohanjo
 swoje snamjo sa to dostali, so je so Jesuś narodzil, so
 so jara wulzy swjeselech a so na pucz do Jerusalema
 podachu, hdzež kralowy hrod stejesche. —

Dyrbimy my dženša snadz tez se swojim mišioniskim
 dzelom tak dolho czafacz, doniz pohanjo kami k nam nje-
 pschiindu a se swojim praschenjom wo nasche durje nje-
 klapaju: Hdze je ton nowonarodzeny kral tych Zidow?
 Dha njebychmy daloko do predka pschischi. Ne, tamni
 mudri chzedza naš tez na naschu pschislschnoc, kotruz
 pschecziwo pohanam mamy, pokazacz, dokelz na nich wu-
 trobne zadanje pohaniskich wutrobow po Sbózniku widzimy.
 Pschetoz wschudzom, tez pola najnizichich a najdzimischich,
 so hischcze schkriczka wery do nekajkeho Boha zehli; jenož
 to njewjedza, so je Boh luboscz, so je wschedomozny
 stworiczel njebešow a semje tez jich luby Wóczez, kotrehož
 lube dzeczji su. S wjetšcha su f bojoscju psched wschela-
 kimi sljmi duchami czwilowani, kotrychž chzedza wujednacž
 a jich hnem wot šebje wotwobroczič, kotrymž teho dla
 wscho možno, šamo człowike žiwjenje wopruja. Wy, kiz
 šweru swojeho „Mišioniskeho pošla“ czitacze, wy snajecze
 jich hubjenstwo. Wam je snate, kak czornochojo w Afrizy
 jateho njepscheczela sa wopor swojich pschibohow šarešaju,
 abo kak w Indiskej macz f bojoscju psched krmelacžnej
 pschibohowku Kali šwoje šamšne dzeczji do reki Ganges
 mjeta a so f tym wo šwoje najwjetšche šbože, wo maczerne
 šbože šjeba. Nješlyšimy f teho wołanje jich wutrobow
 po merje, po žiwym Bohu; abo, so bychmy f naschim tekstom
 rečzeli, to praschenje: Hdze je ton nowonarodzeny kral tych
 Zidow? — Je so wulicžilo, so je hischcze na 800 milionow,
 wjetšchi dzel žylyho człowjestwa, w putach pohanškeje pschi-
 wery. A tez mjes pohanami je so tu a tam powjescž
 rosnjeka, so we swojim czašu nechtó pschiindze, kiz budze
 šylnišchi hacz wschedny człowjek, a tez mudrišchi; a ton
 jim pucz do lěpscheho kraja pokazje. Tute reče pať su
 tez dopočasmo sa to, kak tez pohanjo na Sbóznika czaťaju.
 Haj, kad kóždeho wopora f jich woltarnišczow, styšť kóž-
 deho mrējazeho, kóžda modlitwa w jich templach je na-
 pošledku, hdyž hlubje hladasch, tajke zadanje po weczny
 šbožu a f tym to praschenje na naš: Hdze je ton nowo-
 narodzeny kral tych Zidow?

2. Schto so jim wotmolwi? Schtož tamni mudri
 w Jerusaleme sljšcha, wschaf njeje runje jara swjesełaze.
 Tam wo Jesuśu niczo njewjedza. Kral Herodasch so
 stroži; sa zadanja jich wutrobow won we swojich šwětnych
 myšlach žaneho šrošmjjenja nima. Wo Bohu a Bože
 kralestwo njebe so ženje wjele štarak. Won drje we, so
 jeho lud na mefiaska czafasche; ale dyrbjalo so to runje
 netk dopjelnicž? To be tola sa njeho a sa jeho žyly
 šwójbu jara wažne praschenje. Won so boji wo šwoju

krónu. — A f nim so stroži zyly Jerusaleme. Mešto teho,
 so bychu so f žyly wutrobu wjesełeli, so je netk ton czať
 dopjelnieny, bojoscž a strožele! Czeho dla so boja? Snadz
 budze bóršy wójna mjes nowym a šarym kralom! A jeli
 so niz, dha budza so wescze pod knjejštwom tuteho noweho
 krala jako Boži lud šwojich wschelašich hrěchow a lošchtow,
 na kotrej bechu so nawuczili, woštajicž dyrbjecž! — Tak
 tuton lud, w kotrymž be so Sbóznik narodzil, tym mu-
 drym f rašscheho kraja wo nim wot so šameho niczo
 prajicž njemože.

A tola dyrbi jim Herodasch sa Boži grat šluzicž.
 Won, kotrehož šynej Jesuś posdžišcho lischa rečasche, ma
 tu tez neschto lischcžeho waschnja. Pscheczjelne wobliczo
 f tej powjescži czini, kotruz chze mudrje sa šebje wuzicž.
 Psches pišmatowczenyh so wobhoni, hdze meť so Šhrystuś
 narodžicž. Bethlehem so jemu mjenuje.

Njedyrbjesche netk zyly Boži lud se swojim kralom
 do tamneho mešta šhwatacz a šwojeho mefiaska wutrobne
 witacz? Niczo f teho wscheho! Jeno f tym mudrym
 f rašscheho kraja won praji: „Cžehicze tam a praschecze
 so šweru sa tym dzeczatzom; a hdyž wy jo namafacze,
 dha powjescze mi šašo, so bych ja tez pschischoł a so
 f njemu modliť.“ Šsam pschi šebi pať praji, so jemu
 tajke male dzeczjo hischcze schkódžicž mož njebudze. Sa
 škónzowanie teho šameho budze wschaf hischcze czaťa doscz,
 hdyž jo směje! —

Tak dyrbi Herodasch, hacž runje je Šhrystušowu nje-
 pscheczjel, tamnym pohanam f temu dopomhacz, so f Jesuśej
 pschiindu; a f temu dyrbjesche tamne Bože šlowo šluzicž! —

Našch lud je tez Boži lud, do kotrehož je Jesuś
 šacžahnył. Ale bohuzel je tez na tamny Boži lud w Jeru-
 saleme jara podobny. Žich wjele so wo Bohu a wecznoscz
 wjazny njestara. Kak je jim njelube, hdyž rečž na šche-
 scžijanstwo pschiindze, dokelz wschaf potom to praschenje
 blisťo leži: „Schto je wam Jesuś?“ Někotržkuli so
 stroži, dokelz na jene dobo cžuje, so jeho žyly žiwjenje a
 šadžerjenje žane šchescžijanške njeje! —

Pschezo bole so netk šchescžijenjo f pohanami šetkuja,
 hdyž so wikowanie wulkich pschekupzow na zyly šwět wu-
 pschestrěwa, hdyž jich kóžde do tez najdalscheho kraja jědža.
 Se wschelašimi dobrymi wězami a pocžinkami pať tez
 škódne wězy a njepocžinki tam šacžahnu. Tak f dzela
 pschekupzy, kiz su šebicžimi a jeno na šwój wuzitk šmyšleni,
 sa nusu tamnych pohanow žaneje wutrobny nimaja, ale jich
 wuškufaja a jim wschelaški tuni cžapor, kaž šchleščane
 šlyšcžaze paczerje abo tez palenz sa drohe pjenjey psche-
 dawaju. Haj, šamo je so štało, so je ta šama kóžž, na
 kotrejž so jendželšy mišionarojo wjesechu, šwjecžecža
 wschelašich pschibohow šobu pschinjeka, kotrejž bechu nje-
 šwědomniwi pschekupzy domach šebi dzelacz dali, so bychu
 je wobohim pohanam droho pschedawali. Wěšo jich šche-
 scžijanstwo w jich bješbóžnym czinjenju žalostnje myli. —
 A tola tez woni dyrbjaja pohanam sa Boži grat šluzicž.
 Hdyž je so hagle wobšhad mjes žylym krajom a domišnu
 šapoczal, dha bóršy powjescž dónžde, so so pohanjo sa
 Jesuśom prascheja. A schtož tamni nješku šamohli, to
 šamóža cži, kiz Bože šlowo snaja a lubuja a tehodla netk
 tamnych pohanow f žlobej w Bethlehemje pokazuja. A
 džakowano Bohu mamy jich hischcze doscz, kotrymž je jich
 šchescžijanška wěra to najdrohotnišche, schtož maja; kotraž
 jim jich krašne prawo podawa, to šbóžne prawo dzeczji
 Božich, kiz we šwjatej radošči a lubošči f Bohu a f bliž-

ſchemu ženje njepſcheſtanu, ſo do ſlužby pohanow ſtajecz.

3. Mudri ſ raiſcheho kraja czehnjechu do Bethlehema a namafachu to dźeczatko ſ Marju, jeho maczerju. Woni ſu ſebi wěſczi, tutón Jeſuſ zgle cźłowjeſtwo Boži lud ſcžini. Duž ſo ſ njemu modlachu, wocziniču ſwoje ſchazy a wobdarichu jo ſe ſlotom, ſ wyruchom a ſ maru. Wjeſela wutroba je dźakowna. Taſ tu, taſ dženſa. Teho dla wſchē te wſchelate wopory w ſlužbje kſcheſcžijanſkeje luboſcže!

ſchtōž ma Jeſuſa ſa Ebōžnika, njeſteji wjazy w ſlužbje jeho njepſhecželow. Woni czehnjechu po druhim pucžu do ſwojeho kraja. —

ſſhecžimo kſcheſcžijanſtwu je — woſebje tež w poſlednich lētach — wjele njepſhecželow poſtanyło. Ale kaž ſo tež Herodaſch ſłobi, Jeſuſ je a woſtanje žiwny. A ſchtōž je jeho namafał, khodži po druhim pucžu. Prjedy ſelharnik a paduch, nētſ ſprawny a wěrny; prjedy njecžiſteje wutrobny a njepōzcžiwny, nētſ pōzcžiwny a cžiſteje wutrobny; žona prjedy njewōlniza ſwojeho muža, kotruž mōžeſche pſchedacž abo ſkōnzowacž, nētſ jeho luba towarſchniza a pomozniza; dźeczō prjedy druhdy wuſadžene, nētſ woczehnjene w bojoſcži a napominanju ſ temu Knjeſej; wutroba prjedy ſ bojoſcžu pſched ſlymi duchami cžwilowana, nētſ dźakowna ſa Božu luboſcž! To je wuſpēcž miſionſkeho dźela!

Duž dajcže nam Epifaniaſ ſwjeczicž a Jeſuſa pytacž! Njecz ſu wſchelate wopokaſma Božeje luboſcže luboſne hwěſdy, kiž naſ ſ njemu wodža, ſo bychmy prawy Boži lud byli, tež druhim ſ njemu dopomhali a ſkōncžnje cžahnyli do ſwojeho kraja, do wēcžneje domiſny!

Hamjeñ.

V. w H.

Po nowym lēcze.

Nētſ wutrobny ſ njebjekam, ruzy na pluh,
ſdnyž lēto ſo nowi, dny hnadowne du;
D ſaktyſchmy we duſchi ſaklincžecž ſaſ:
Maſch miſchtr je tudy a woła nētſ naſ! —

My jeho ſmy hwěſdu tu wohladali,
Kiž ſ njemu nam jaſni pucž drohowanſki;
Duž džimy, ſej Ebōžnika na ruzy wſacž
A ſloto a wyruch a maru jom' dacž!

K. A. Fiedleř.

Wěſcženje.

ſaſo Salomo ſwōj 72. pſalm na ſwojeho wulkeho potomnika ſkryſtuſa ſpěwaſche, wěſcžiwſchi, taſ budža wſchitžy kralojo ſo ſ njemu modlicž a wſchitžy pohanjo jemu ſlužicž, dha wſchaf wōn na naſ ſerbow pomyſlił njeje. A tola je ſo jeho wěſcženje nad nami a nad wjele druhimi wulkimi a małymi narodami dawno dopjelnižo. To nam naſchu nadžiju, ſo ſo ſkōncžnje tež cži ſbytkni ſ Jeſuſej wobrocža, mōžnje ſbēha. Džiwnje wſchaf ma ſo ſ wobrocženjom pohanow ſ wěrje. Nad tymi ludami, kiž ſu hižom ſa cžaſ japoſchtołow powjeſcž wo ſkryſtuſu ſkryſcheli, leži nētſ tołſta duchowna nōž, a druge ludy, kiž bēchu pſched 50 lētami hiſcže njeſnate, ſwoju wutrobu ſa ſwjaty evangelij wotewrjeja a ſo pſches niōn ſ mērej w Boſy wodžicž dawaju. Wōh tež tu po ſwojich pucžach khodži. Tute pucže ſu drje džiwne, ſu paſ wěſcže te jenicžle prawe; jeno ſo my tež to ſwoje cžinimy. To paſ, ſchtōž ſo nam ſaleži, je to, ſo na pohanow we ſwojich dobroproſchenjach ſpominamy, ſo wo ſkuffowanju ſwojich miſionarow wobhonjujemy a tež ſwoju ruku ſa tuto wažne dźelo wotewrjamy.

Wōh paſ hižom ſwōj ſkuff ſam dołonja. Melanchthon ſebi raſ ſtaroſcže cžinjecche, ſo ſo ſnano njepſhecželam mlodeje ewangelſkeje zhrkwoje poradži, ju ſaſo wutupicž. A teho dla bē ſrudny. ſdnyž jeho Luther teho dla ſwarjeſche a wōn ſo ſamolwjeſche a rjekny, ſo wſchaf ſebi ſwoje dla ſtaroſcžow njecžini, ale teje wulkeje wēžy Božeje dla, Luther wotmolwi: „Bola mje je to runje nawopaſ: dla Božeje wēžy ſo ja njeſtaram; ta je ſama jeho a wōn jej hižom, paſ ſ nami, paſ pſhecžiwno nam, ſ dobycžu dopomha. Wo to paſ ſo ſtaram, ſo bych ſo Bohu dowērił, a ſo ſo pſches njewēru njebych jeho njehōdneho ſcžinił.“

Taſ cžemy tež my wſchu ſwoju nadžiju na Boha ſtajič: Wōn we ſwojim cžaſu wſchēch pohanow pod ſwōj paſtyřſki kij ſhromadži.

Miſionſki khērluſch.

Kiž by ſo ſwētej ſjewił
A njebjekow ſo wſdał,
So by naſ dowoſchewił,
ſsam cžežke brēmjo wſał,
Ty by na ſchizju noſyl
ſtyſt, rany, hañbu, ſmēcž
A ſwojoh' Wōtza proſyl:
ſim wodaſ tutón hrēcž!

So bychmy Bože dźecži,
Bu cžlowiſte dźeczō ty
A twarjeſche na ſwēcži
Dom Božej' ſwjatnižy.
ſ polnožy a wot ranja,
Wot polnja, wječžora
ſlōž Božoh' pomokanja
Nētſ hoſcži dowita.

A pſcheproſchena cžrjōda
We kwaſnym ſdraſcženju
Nētſ pſchindže je wſchoh' luda
Ma cžeſnu hoſcžinu.
Kiž njeſklyſchachu ženje
Wo ſbožu ſakuba,
We Jeſuſowym mjenje
Dženſ Bohu wopruja.

ſži khudži podtkōcženi
ſe ſkōncžnych krajinom
Du nētſto ſtowarſcheni
Do twojich ſtadleſchlow,
A tam, hdžež ſhmu mrēja,
ſdžež wēcžny ſnēh a lōd,
ſso wrota wotewrjeja
A Boži ſkōncžny hrōd.

ſaj, tehdy ſbožo knježi
A mēr ſa lud a kraj,
ſdnyž wſchitko, Jeſu, leži
ſži tu pod nohomaj.
Dōnž po wſchēm ſemſkim kraju
ſod ſchizjom twoji ſu
A tam we twojim raju
ſži khwalbu ſpěwaju.

D gladaſ, kralow wjele
A narod cžēmnoſcže
Wo twoje ſwētko ſcžeje

A jara lačný je.
Tež či ſu ſapiſani
Do tvojej' wutrobny,
Tež či ſu powołani
Do wěcznej' ſwjatnizy.

Budž ſwětlo! praj; njech duje
Tvoj wodnych ſbudžazy,
Dónž zyła ſemja čuje,
So, knježe, bliſto ſy;
So pſchibohojo panu
A puta pohanow,
Kiž jako džěczi čahnu
Do twojich pſchitwarkow.

My proſymy, ty dawaj; ſy;
Schtož ſlubich, dopjelnich;
My klapamy, ty ſtawaj; ſy;
A durje wotewriſch.
Njech tvoje ſłowo běži
A dobywa wſchón kraj,
Njech tvoja luboſcž knježi!
Nam, Jeſu, ſwětlo daj!

Po A. Knapje Jan Waltař.

Poſlednja čjeſcž.

Wón bě dobry hoſpodař, ródny čłowjek a ſwěrnny džělacžer byl. Tak dołho hačž kóždy džen ſwoju mſdu doſtawaj; ſy, njebě jeho domjazym na ničim pobrachowało. Wjele bóle ſwědczeſche wſcho w domje, domjaza nadoba, draſta a črije a wſchón wſchědny khlěb wo tym, ſo tu žaneje nuſy njeje. Na to běchu lěta pſchichle, hđžež jemu džělo čžežto padaſche. Tola pať teho ničtó kěžbu njemějeſche, a wón ſam tež na ničto ſtoržil njeby; duž ſo ras ſwjěſy, a khorocž jeho na dolhe a čžežke khoroložo čžiſny. S woprědka běchu drje tu a tam někotři dobri pſchecželjo k njemu pohladacž pſchichli a jeho ſ tym ſwjěſelili; doťelž pať jeho khorocž dlěje trajeſche, duž jedyn po druhim ſ nič wuwoſta a khoru bě we ſwojej komorzy zyłe ſam: jeno jeho mandželſka jeho hladaj; ſy, doniž tež wona pſchi wſchědnym napinanju njekhoru. Tež wſchěte w lěpſchich čaſach nalutowane pjenjeſy ſo po něčim pſchetrebaču, ſo mējeſche wobohi khoru na poſledku hiſchěže nuſu čžerpicž. A ſkónčnje bě wumrjel.

„Derje, ſo njeje dlěje čžerpicž trjebał“, ludžo mēnjachu, a druſy ſo džiwachu, ſo je do zyła tak dołho žimy byl. A po tſjoch dnjach ſu wſchitzy pſchichli, jemu poſlednju čžeſcž wopofaj; ſy.

Ša kaſchěžom džěchu wſchitzy či towarſchojo, kiž běchu ſ nim hromadže pola teho ſameho knjeſa džělali, kóždy we ſwojej čžornej ſuťni; ſa nimi ſtupachu jich žony, nimale kóžda ſ rjanym drohim wēnzom. „Kjane khowanje“, ſady mje ſtara žónka rjěny. Ša pať ſam pſchi ſebi prajach: „Šdy budžiſche ſo jeno maſy džěltych pjenjeſ, kiž běchu pſchewodžerjo zyłe njetrjebawſchi ſa tute kraſne wēnzny wudali, na to nałožił, ſo budžiſche ſo khoromu něſchto ſa wſchewjenje kupiko, a hdy budžichu či pſchewodžerjo, kiž běchu nětko zyłe popoldnje na pſchewodženje wažili, prjedy po rjadu kóždy na krótku minutu pola khorého ſaſtupili a jeho ſe ſwojim wopytom a ſ krótkim ſkłočkom potroſchtowali, tak wjele lěpje budžiſche to ſa khorého bylo!“

Tole je podawł, kiž ſo w kóždej woſadže kóžde lěto huſcžiſcho ſtawa. Duž njecžakaj, doniž maſch ſwojemu ſnatemu poſlednju

čžeſcž wopofaj; ſy, wopofaj; ſy jemu luboſcž, tak dołho hačž je žimy, a myſł ſebi pſchězo, ſo móže ta luboſcž, kiž wón dženka wot tebe ſhoni, hižom ta poſlednja luboſcž byč, kiž jemu wopofaj; ſy. Tym, kiž bližchemu jeno na pſchewodženje du, naſch Šbóžnik njeby njekłubi, ale tym, kiž ſu te khorym hladacž kłodžili. (Mat. 25, 31—46.)

Šchto najwjazy rybow nałoži.

W „Šerbiſkej Nowinje“ něhdy ſe ſerbiſke wby čžitachny, ſo běchu tam paduſchi hatowe hačjenje pſchekopali, wodu wotpuſchčžili a ſ hata na ſto pſtruhow wuložili. A to bě ſo ſamo njedželu rano ſtało. — Tajki rybať je ſly njepſchecžel tež. Wón wſchědnje na rybylojenje kłodži, woſebje pať njedželu wječor. Te ryby, ſa kotrymiž tón dže, ſu čłowſke duſche. Pſchi tym wón runje tak čžini, kaž horjelach naſpomnjeni paduſchi, ſo moſł mēnicž, ſo je ſebi wón to wot nič wothladał abo woni wot njeho. Najprjedy hačjenja wotſtroni; wón mjenujzy ſchěſcžijanſke dobre waſchnja, kemschikłodjenje, paczerjeſpěwanje atd. wotſtroni. Šsu tele hačjenja pſchekopane abo ſwotnoſchane, dha woda ſchěſcžijanſkeje wēry do Boha ſama wotbēhnje, a je ſo to ſtało, ſu ludžo bjese wſchěje mezy, ſo ſo wjozy ani wobaracž ani čžělacž njemōža, hdyž ſly njepſchecžel ſa nimi pſchima, ſo by jich ſobu wſał a do hele čžiſnył. Šak ſu ſo tola te ryby tam mjetale, hdyž bě woda wotpuſchčžena a paduſchi ſa nimi hrabachu! Šomhało pať jim to ničto njeje. Tak tež čłowjekej, hdyž je wēra prjecž, wſchón jeho ſtył a wſcho žakoſčjenje ničto njepomha; ruſa ſkeho njepſchecžela jeho tola popadnje.

Šchtož ma teho dla ryby w hačje, njech ſebi ſwoje hačjenje na kěžbu bjerje! Šchěſcžijan pať njech hiſchěže bóle na to hlada, ſo bychu ſo jemu ſtare dobre ſchěſcžijanſke waſchnja, kemschikłodjenje atd. wot nikoho njekłasyle!

Šsmjercž je bliſko!

Muž bēſche ras něhdže žonu ſrudžil. Nětk džěſche na ſwoje džělo. Wón mējeſche tón džen drjemo puſchčžecž. Šako bēſche kžěžu hižom wopuſchčžil, ſo hiſchěže ras wróčzi a džěſche: „Mi je jara žel; džěłmoj ſo pſchecželnje; budž ſaſo dobra!“ Wona pať ſo wotwobrocžzi. Šotom drje to wobžarowaſche; pſchetož wona mējeſche jeho woprawdže lubo, a jej bēſche žel, ſo bēſche ſo ſlobika a jemu bjěſ luboſcžiwého ſkłočžka hičž dała. Šako wječor pſchiđže, jeho ſchtyrio jako čžělo ſaſo pſchinjeſechu. Šchtom bēſche jeho ſarajyl. Nětko budžiſche rad ſchto wē ſchto ſa to dała, hdyž jeho njebudžiſche takle puſchčžika była.

Njedžěl ſo ženje w hórkoſcži a ſwadže wot teho, kotrehož maſch lubo. Čžit jeje pſchēd džělenjom kónž, ſmjercž je bliſko. Wotſtron tu mału pſchekoru — row je jeno kročel mjěſ tobu a mjěſ ſmjercžu. Čžinčže ſwój dom hnydom dom mēra. „Budž na mēſcže dobry ſwojemu pſchecžiwniſkej, doťelž ty hiſchěže ſ nim na pucžu ſy“. (Mat. 25.)

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchěch pſchēdawarňjach „Šerb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcžlěta plačzi wón 40 pj., jenotliwe čžiſka ſo ſa 4 pj. pſchēdawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoј mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éi!

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Njedžela po 3 kralach.

Lut. 2. 41—52.

Kóždy džerži we swojim čžašu swoj posledni kemschikhód. Tehdy ředži wón kaž hewał na swojim zyrkwiny męštnje a čžuje řo řnano trochu řlabschi hacž hewał. To pak njewě, řo je tón džěń posledni křóć we řwojej lubej zyrkwi. Hdy by to wjedžal, o kał wořebje nutrnje by runje tutu njedželu na Bože řłowo ředžbowal, kał hnuty by řwoje řhěrlusche řanoschal a kał pokornje by pšchi spowjedži řobu spěwał: „Ja řhudny, hubjenny, hřěšchny čžłowjek!“ Řotom by ř druhimi řwoj posledni wóćženasch wuspěwał. Ale přjedy hacž by Boži dom wopušcžył, by hiščcže junu posastal, by řo wobrocžył a by na woltař Boži pohladal, pšched kotřymž je tał husto ředžal, a na Božu martru na nim a na to by čžischi řchol a Boha prošyl, řo by jeho hnadnje ř řebi wsał.

Kóždy pak tež řwoj přěni kemschikhód džerži. Tež ty řy jón čžinil. Lětdžekatti drje řu řo mjes tym minyle, řo čže njedželsku drařtu woblecžechu a twojej starschej abo wulkostarschej čže přěni křóć do Božeho doma řobu wřaschtaj. Abó hdyž starscheju niemějesche, abó hdyž taj wo Boži dom njerodžeschtaj, bu čži luby towarřch se řuřodřtwa ř wodžerjom. Ty hiščcže wěřch, kał čži bě, jało do tuteho wulkeho ruma řastupi, jało byřglowy hłóř kał wichor pšches zyrkej řchumjesche a wořada řo do jeneho móžneho řhěrluscha řhromadži. Tebi bě, jało budžischi do pšchichodneho řwěta pohladnył.

Derje pak řa kóždeho, kiž je mjes řwojim přěnim a pořlednim kemschikhodom řwérny wopřtował Božeho doma był, kał je to řesuf řhřystuf tež był. Džěńřniřchi tekřt nam řhřystuřowy přěni řhód do Božeho doma wopischi.

Pšchi tym řłožmy řwoju nutřnosčž:

1. Na jeho pucžowanje ř Božemu domej.
2. Na jeho pšchěbywanje tam.
3. Na jeho dompucž.

1. řeho pucžowanje ř Božemu domej. W čžiřchim wotležanym Nazarecže rořcžesche řesuf, našch řbóžniř, tuta lilija wot Boha řameho tajka řjana, bęła a čžisťa řdrasčžena. Wo jeho starschimaj nam řwjate piřmo ř teho čžasřa nicžo njepřcheradži. Wty ř njeho njeshonimy, hacž řtaj řo dobro męłoj, hacž řtaj řo prózowacž a nuřu tradacž dnyřbjałoj abó hacž řtaj w řamoženju ř nęcžemu pšchisčłoj. řenož to jene je řo nam wuřhowało: Wonař řhodžeschtaj kóžde lęto do řerusalem a na róćžny čžasř. To je wřcho, ale to je tež dořcž. ř teho džě wěny, řo je pšches řeju zřly dom, pšchese wřchě řeju řłowa, myřle, řkutki a wawřchnja wodnyh wěł, kiž do njebjes a ř Bóhu pokajowawřche. Wonař bęřchtaj se řwojim džěřcžom wřchědnje duřy po pucžu do njebjeskeho řerusalem a. ř řbóžny tón dom, njeh je ř marmora twarjenny, abó njeh jón jeno řłoma řryje, hđžęž řu domjazy tał řiwi! Tam je wěcžne nalęcže, kotřęž řadny řřchizil njesacžeri.

A jało řesuf 12 lęť řary bu a jało tajki mjes dořcžene řtawy řsraelskeho luda řtupi, wřaschtaj jeho

starschej jeho na pucž Kobu. D wěšče bē ſebi to Jeſuſ hižom dolho žadał. A tak huſto hač byſchtaj ſo ſtarſchej na pucž hotowałoj a ſa pucžowaſkim kijom pſchi- małoj, je ſo wón wěšče praſchał: „Hdže ha dže taj? Hdj budu ja Kobu čahnyč?“ Někto ſtupa wjeſely ſ nimaj.

D bjeť, kaž tamnaj, tež ty ſwoje džeczi Kobu t Bohu; bjeť je Kobu, hdjž ſo t Bohu modliſch, ſo ſo ſ nimi a ſa nje modliſch, bjeť je Kobu, hdjž Bože ſłowo čitaſch, ſo je Bože ſłowo roſymič nawucziſch, ale bjeť je tež Kobu do Božeho doma. Wone ſebi tola runje do njeho tak jara žadaju. Hdjž ſo w nich roſom wuwitwa a ſo čze praſcheja: Šhto je ſady mróczel? Šhtó hwědy na njeby wodzi kaž wozny? Hdže je džed ſchoł, jako ſu jeho w kaſchczu wotnjeſli? njerohmiſch, ſo čze ſ tym twoje džeczi proſcha: bjeť naſ tola Kobu do Božeho doma, ſo bychmy teho ſejnali, kiž je ſwět ſtworit a kiž wſchěch ludži ſaſo t ſebi woła? Ale hdjž widziſch, kaž pſched tobu kčēja, a ty ſebi pomyſliſch, ſo móža tež tute twoje kwětki bórſy wjadnyč a ſahnyč, njeje čzi, jako by ſ nich ſlyſchał: Bjeť naſ Kobu do Božeho doma, ſo bychmy ſo tam pſchi- hotowacž dali ſa kwětki do njebeſkeho Eden? Abo ty widziſch na jene dobo, kaž pocžinaju wjeſele nad ſlym mēč a ſo t ſlym towaſſcham džeržecž. Njeſy-li zyle hluchi, dha čzi tole kaž hrیمانjowy hłóſ do wucha woła: Nje- komdž ſo a waſ a bjeť ſwoje džeczi Kobu do Božeho doma, ſo bychu tam nawukle, po Božich kaſnjach kłodžicž! Njeměj ſa ſnadne tute proſtwny ſwojich džeczi!

Tak dha Jeſuſowaj ſtarſchej a jeju ſyn do Jeruſalema čahnu. Pucžowarjo bychu ſo do mjenſchich čzřódžicžkow ſeſtupali a tajzy t Jeruſalemej poſtupowachu. To bē kraſny pucž! Selene, we wěſje ſmahcwaze žita jich ſ bofa ſtrowjachu a huſto bychu nimo wažnych wopomjenčow ſ iſraelſkich ſtawisnow pſchiſchli. Tu beſche Abraham w ſaſtarſku ſwoje ſtany ſtejo mēł a Boha ſameho hoſpodo- wał, tam bē Jakub ſwoje ſtadla paſł, tu bē Joſua wulke dohnyče čžinił a tam Eliáš t ludej rēcžal! Jim bē, jako bychu ſo čzi dawno ſemrjeczi wótzojo mjes nich mēſcheli a ſ nimi Kobu čahnyli. A ſkóncžnje ſtupachu, pſalmy ſpěwajo, na poſlednju hórku, kiž pſched nimi Jeruſalem krynjeſche. Někto na njej ſtejachu. Kaž blyſchczěſche ſo pſched nimi to ſwjate měſto je ſwojim templom a ſ Davitowym hrodom, kaž wupinaſche ſo nad nim kaž wjelebarbna tuczel to proſecziſke wēſchczenje: „Wjeſel ſo jara, ty Zionſta džowka, hlaj, twój kral pſchińdže t tebi, prawy a pomoznik!“ A jich wutroba wyſtaſche, jako ſkóncžnje ſ woliowjeje hory dele krocžachu a ſ wrotami ſwjateho měſta ſtupachu a tehdy přeni krocž, jim wſchał njeſnaty — tón dolho woczakowany kral ſ nimi.

2. Jeſuſowe pſchebywanje w templu. Šy- dom dnjow ſwjedžen trajeſche. Tón čžaſ Jeſuſowaj ſtarſchej a jeju ſyn pola ſnatych bydlachu abo bēchu ſebi pſched mēſchczanſkimi murjemi ſtan ſ plachtow ſtajili. Zyle rnyki tajkich ſtanow kóžde jutry wokolo Jeruſalema ſtejachu. A Jeſuſ? Wón wuhlada přeni krocž tón templ, kotrehož najſwjecziſche na njeho a na jeho wēcznje placzazy wopor pokajowaſche, wón widžeſche tehdy přeni krocž mjes kčēja- zymi ſahrodami bohatych mēſchczanow tu nahu hórku Golgatha. Wón je tehdy přenje jutrowne jehnjo w Jeru- ſalemje jēđł a hoſpodar je jemu khlēb lamal a khelich požohnował. Hač je tehdy hižom něſchto wo tym wjedžal, ſchto jemu tole wſcho wēſchczěſche?

Žako pať bēchu ſwjedženſke dny dokonjane a wonaj ſo dom wróczičtaj, woſta to džecžo Jeſuſ

w Jeruſalemje a Joſef a jeho macž to njewjedže- ſchtaj. Wonaj ſebi pať pomyſliſchtaj, ſo ſnadž je mjes towaſſchemi, a pſchińdžeſchtaj wo jeneho dnja pucž a pytaſchtaj jeho mjes pſchecželemi a ſnajom- nyimi. Ale kaž dha móžeſchtaj ſwoje džecžo ſhubicž? Wēſchtaj wonaj lohkomyſlneho waſchnja? Tajka myſl by zyle wopacžna byla. Hdjž bychu ſebi mjenujzy pucž- warjo na dompucž myſlili, bychu ſo čzi ſ teho ſameho měſta ſrēcželi, na wēſtym dnju wotpucžowacž. Pſched mēſchczanſkimi wrotami bychu ſo wot ranja hromadželi. Tak huſto hač bychu někotji w hromadže byli, bychu ſo čzile na pucž podali, wjecžor bychu potom čzi přeni w jenej a tej ſamej wſy na tych poſlednich čžakali a naſajtra bychu wſchitzny hromadže do dalokeje domiſny čžahnyli. Duž beſchtaj ſebi ſtarſchej, jako pſched wrota pſchińdžeſchtaj, jara derje myſlicž mohłoj, ſo je jeju ſyn hižom předy woteſchoł a ſo jeho wjecžor wēšče namaſataj. Tola tež tam niebē. A někto ſo ſ wulkej ſtaroſczu do Jeruſalema wróczičtaj a jeho tam wſchudže pytaſchtaj, w hoſpodže, pola ſnatych, tež wēšče w bliſkim Bethlehemje — wſchudže podarmo. Škóncžnje jeho w templu namaſaſchtaj. Po ſtaroſczach a njeſbožu — kažke ſbože! Hdjž ſchto ſwoje džecžo ſhubi, jeno ſ woczow na něſchto hodžin, ſo wjecžor na ſmērkach po ſwucženym waſchnju hiſchczě domoj njeje, o wy wēšče, kažke ſtaroſczě ſo jemu tehdy we wutrobje ſbēhaju, kaž ſo najhórſcheho boji, kaž ſwoje džecžo hižom do ſtały abo do wody padacž widži! Ale kažke potom to ſbože, hdjž jo na jene dobo ſtrowe do iſtwny ſtupicž widži! Hdjž pať něchto ſwoje džecžo na ſlych towaſſchom, do hrěchow a ſkóſczow ſhubi, dha je to wjele hórje. Šhtož do tych ſlyſcha, tón jara derje wē, kaž ſo jemu tehdy mjecž pſches wutrobu drējeſche. Tola, hdjž jo ſkóncžnje, a hdj by to poſdže, jara poſdže, haj haſle na ſudnym dnju bylo, ſaſo namaſa, a to w Božim njebe- ſkim domje, pola Boha ſameho, kažke to napoſledku hiſchczě ſbože!

Mjes tym, ſo jeho ſtarſchej ſa nim pytaſchtaj. bē Jeſuſ w templu. Wón beđžeſche woſpředža mjes wucžerjemi, poſłuchafche a dopraſchowafche ſo jich. A wſchitzny, kiž na njeho poſłuchachu, džiwachu ſo jeho roſoma a jeho wotmolwjenja. Šhtož ſo tu wo tym, „ſchtož bē jeho Wótza“, rēcžeſche a wucžeſche, to jeho tak jimaſche, ſo pſchi tym nana a macž, dompucž a domiſnu ſabu. Tu bu jemu wēſte, ſo ma hiſchczě drugeho nana, kotremuž bóle pſchiſlyſchczěſche, hač Joſefej. Tu ſeńdže w nim, kaž nowa hwěſda, to poſnacž, ſo je něſchto wjazny hač Joſefowy ſyn, ſo je ſyn Boži a wumóžnik ſwěta. A tehodla, jako jeho macž t njemu poroſujo džeſche: Mój ſyno, čzehodla ſy namaj tak čžinił, hlaj, twój nan a ja ſmój čze ſ tyſchnej bolocžu pytałoj? dha ſo wēšče na Jeſuſa hladaſche, jako by ſ zyle drugeho, wyſchſcheho ſwěta pſchiſchoł, a wón wot- molwi: Šhto je, ſo ſtaj mje pytałoj, njewēſtaj, ſo ja byčž mam w tym, ſchtož mojego Wótza je? To je to přenje nam wuſchowane ſłowo ſ Khryſtuſoweho rta. Na wulkich mužach huſto namaſamy, ſo jich přenje ſłowo jich poſdžičſche zyle žiwjenje wotkryje. Wola Khryſtuſa beſche tež tak. Š jeho poſdžičſcheho zyleho žiwjenja, ſ jeho kraſnych ſłowow a ponižneho kłodženja blyſchicž pſchczo ſaſo to ſłowo kłincžecž: Njewēſtaj wój, ſo ja byčž mam w tym, ſchtož mojego Wótza je? A jako na poſledku Marja pod jeho ſchžizom plakaſche a jako Jeſuſ ſ jeju woczow ſaſo to tyſchne praſchenje čžitaſche: Čzehodla ſy

namaj tač činil? dha je jej bylo, jako by s jeho wonemjazehe rta sašo blyšchala: Njewěstaj wój, so ja bycz mam w tym, sčtož mojeho Wótza je? Derje pač sa tebe, mój kšesčizjano, hdyž tvoje žiwjenje a skónčnje tež tvoje wumrjecze tym tvojim šwědči, so tež ty bycz mašč a bycz chzesč a so tež by w čašu a we wěčnosčzi w tym, sčtož tvojeho Wótza je!

3. Teho domojpuč. A wonaj njesrosymješčaj to šlowo, kotrež wón k nimaj rěčesče. A wón džěšče s nimaj dele do Nazareta a běšče jimaj poddany. A jeho macž skhowa wsčitke te šlowa we šwojej wutrobje. W templu běšče to njebieske šlónzo, kiž bě psched 12 lětami na Bethlehem šwoje serja wupóšlalo, šo s přenimi jašnymi pruhami pschedrělo. Nětko pač šo sašo na 18 lět skhowa. Ale w tutej čziščinje tón Anjes Jesušč na Šbóžnika došrawi. Wón bě šwojimaj starschimaj poddany. To je wscho, sčtož s Šhryštufoweho šwjateho žiwjenja mješ jeho 12. a 30. lětom šhonimy. To šo nam jara mačo bycz šda. Šdyž pač je, starschimaj poddany bycz, sa teho došč bylo, kiž je šwět wumohl, budže tež sa tebe došč, hdyž šo w twojej mlodoščzi jeno to jene praji: Wón bě starschimaj poddany. Bože šlowo wsčaf šebi 4. kaseń jara waži. Wone čzi pač tež wobšwědči, kajke žohnowanje šo s tajšje poddanoščze pod starsčejju na džěčzo wulima; pschetož našč tekst skónčzi tač: A Jesušč pschibjerasče na mudroščzi a na lětach a na hnadže pola Boha a čłowjekow. To bě Jesuščowy přeni puč do Božeho doma. Wón tón jenicžki woštal njeje. Džeržmy šo tež my, kaž wón, kóždy k šwojemu Božemu domej, so naš w tym, sčtož našeho Wótza je, tu w čašu a junu we wěčnosčzi, čzi našči pytač njetrjebali — podarmo!

Šamjeń.

J. K. w H.

W Božim domje.

Tvoja žyrcěj wušwjecžena,
Božo, kšew mi wutrobu;
We njej k čžesčzi tvojoh' mjena
W kóždym čašu špěmacž čžu.
Tvoju bliskošč čžuju tudy
Móžnje w šwojej wutrobje,
Štupju-li ja hrěšnik kšudy
S pokornosčzu psched tebe.

Sow ja widžu šbože šwoje,
S kotrymž ty mje wobhnadžesč:
„Ty mój Wótz, ja džěčzo tvoje“ —
Talle ty mje lubujesč!
Duž ja strach a bojoseč nimam,
Šima horjo wutrobu:
Sa šo tvojoh' tróna pschimam,
Šako džěčzo k nanej du.

Sow ty mje na hona wobžič
Swojoh' ewangelija,
Do dušče mi manna plodžič,
So šym polny kšwalenja.
Pschetož junu šlowo Bože,
Šdyž šo mój běh došlonečzi,
S Šhryšta hnadu wěčzne šbože
Mojej dušči wotewri!

K. A. Fiedlef.

Pohlad do minjeneju šwjedženjow.

Našče hody šu šo minje. Nětko šwěčkow w domach a šalach, hdyž šo wobradžesče! Nětko šybolenja a blyščenja sa mašč, nětko šwětla a krašnosče sa wullich! Kajke rjane šwětlo sašo wěrjazyh kšesčizjanskim wutrobam šwěčesče! Šima špěwat prawo, kiž je k hwěšdam šhladujo špěwat:

Ač, hiščeže wjele rjeniščo
Šam šwěčzi šwěčža krašna,
Kiž nišdy njehašnje
A wěčnje wostanje:
Mój Jesušč, mojej' dušče trošč,
Mój pomoznik a šwjaty lóšcht!

Bohačzi a kšudy, štrowi a kšori móža tač s nim šanošchowacž.

A nětko na šónzu hodownych šwjatych dnjow šteješče šwjedžen tjoč kralow. To šu pohanow hody. My sašo blyšchammy wo tamnych pohanach s rańšeho kraja, kiž sa hwěšdu čžehnichu, so bychu hwěšdu žiwjenja namačali.

To bě mišijonski šwjedžen sa wošadu. Pohanow čžma, jich wuhladowanje sa šwětlom a šbožom jej psched wocži štupi. Šso s nimi šobu wješelicž, wěru šbudžuje; jim k tajšemu wješelu šobu dopomhač, lubosč čžeri.

Pohanow kraje šu s džěla wjele rjenišče dnyli našč kraj, jich rostliny pschnišče, jich šwěrina je wulotnišča, jich poklady na šemi a pod šemju šu bohatsče. Ale Wóh čže potašč, so je to wěrne šbože, kiž je naščemu krajej a Šuropje wobradžič, wot teho njewotwišne. Wón wobradža rady tam, hdyž ničzo njeje. A njech šu ludžo tež w pohanšlich krajach derje živi a s pschirodženja šnana bóle hibicživi a šradomni hač my, wěrne wješele to hiščeže njeje. Šam pač je Wóh to prawe šbože w Šhryštufu wobradžič.

Tola kaž naš lubosč čžeri, pohanam na pomoz pschicž se šwojimi šwědkami a proštwami, tač tež naš žyly kšód šwěta k temu šbudžuje. We šwěče šo šwětnych šwědkow trjeba. A njech tež wone šame njewučžinja, w dobrej ružy skhowane a s jašnym kšesčizjanskim duchom naščžene wone wužit a žohnowanje pschiješ. To widomne s njewidomnym šjednocžene je móž pschi mišijonskim škutowanju.

Našč Šbóžnik šam je šo w čžele šjewič jako ta widomna móž Boha; čłowjekoj trjebachu wumožnika w čłowškej podobje. To wsčaf je jadro hodowneho wješela a potajništwa, so je Wóh s lubosčzu čłowjek — nam bratr — šo narodžič.

Šdyž šmy šebi wobradžecž dali, dha nětko wobradžejmy Bohu s tym, so na tyč špominamy, kiž hiščeže w čžemnosčzi a w ščženje šmjercže šedža. Dopomá šo, luby čžitarjo, pschi tym tež na štaru čžesč šerbskeho luda, kiž wob lěto bohate darj sa mišijonštvo škladuje. Šo tym čžinjo wopačesč, so je šwjedžen tjoč kralow niž jeno wobšamknjenje hodownych šwjatych dnjow, ale tež jich wječ. Wěra je w škutach džělawa, a prawa wěra šo w škutku pschekrašnjuje.

Šbóžna šmjercž japanškeho wysššeho.

Dwaj japanštaj wysššej buščaj 1904 wot Šosakow šajataj, hdyž čžyščaj w Mandšurškej runje móšt ruššje želesnižy do powětra ššeleč. Psched rušški woješki šud domjedženaj šwoju winu na žane wasčnje njepřejščaj. Šako šo teho starsčeho wot njeju sa jeho mjenom praščachu, wón wotmolwi, so Ššchomo Dšcholoka rěka, so je wysššči w generalnym štabje, 44 lět šary a přeni šchuleč na wyšškej šchuli w Tokio byl, k temu pschistajišči: „Ša šym pač kšesčizjan. Šobženy drje wot japanškeju starsčejju, buch w mlodoščzi, psches Jesuščowe lubošne šlowa nucženy, s kšesčzi.

janom". Tón mládschi wobeju bě pať pohan. Wobaj buschtaj po wójnskim prawje t křmjerči sakudzenaj a nasajtra hižom mějeschtaj šo satšelicž. Šdyž tutón wuřub křycheschtaj, džesche tón wyschtaj: „Derje, ja šym hotowy“! na čož potom dale rjekny: „Wotpuschtčeže mi, přjedy hač wumru, šo bych hiščeže tón přeni wopravdžity křesčijanski skutk šwojeho žiwjenja dořonjal. Wšmicže tónle pafčič, w kotrymž je 1000 rublow, a dajče jón rusťemu četwjenemu křičižej, šo bychu šo tute pjenješy ša naschich franjnych njepršecželow nałožile“. Čži Rušojjo drje te pjenješy bradž njechachu a radžachu, šo bychu šo radšcho jeho žonje a džěčžom do Šapanšteje pofkale. Tón wyschtaj pať na šwojim pschewšacžu wobsta a pschistaji, šo čže š tutym skutkom wschelake njeprawe, ščtož je we šwojim žiwjenju čžinił, šarunadž. Na to šebi křesčijanskeho duchowneho žadašče. Duž t njemu rusťeho popa pofkachu. Teho tón wyschtaj prošesche, šo by jemu křychstufowe přebowanje na horje wučžital. Tón pop to čžinjesche a čžitajče jo se šwojeje rusťeje biblije rusťi, a japanšči wyschtaj šwoju japanštu bibliju wučžahny a to šame ša nim čžitajče. Šdyž běšchtaj takle hač t tym šlowam pschischčoj: „Dubučče šwojich njepršecželow; žohnučče tych, kiž waš poflija; čžinče dobrotu tym, kiž waš hidža; prošesče ša tych, kiž wam ščłodža a pschesčžehaju waš: tať, šo byščeže wy džěčži byli wascheho Wótža w njebjesach, kotryž šwojemu ščónžu da šhadžecž nad šlymi a nad dobrymi, a dawa desčecž nad prawymi a nad njeprawymi“, dha tón wyschtaj šwoju bibliju šačžini a šwojej ružy štyhny, a na nim bě widžecž, šo něščto šam se šobu rěčži. Ščónžnje rjekny: „Ženje hiščeže tať jara, taž nětko pschew šamej křmjerču šačžul nješšym, šo šwoje žiwjenje doščž po křychstufowej pschichasni wjedł nješšym“.

Na to buschtaj wobaj t wuřudej wjedženaj. Rusťi wyschtaj, kiž mějesche kommando, džesche t šwojim wojakam: „Se-li šo je wam teju jateju žel, dha měčče šo jimaj na wutrobu!“ Wojazy wuššelicchu a wobaj mowaj na šemju padžeschtaj, jedyn na prawizu, druhi na lěwizu. Wojazy běchu šmilnosčž měli.

Tať bě tón křesčijanski wyschtaj ščónžnje čžahnył, dofelž bě přjedy Šesufša šesnať.

Nahla křmjerčž.

Džeň 8. nov. 1904 bu w Prischibje w Rusťej, njedalofo Wšowskeho morja, ewangelski šarať Bauman ščónžowany. Rodženy we Württembergškej, bě wón ša mlode lěta rusťi wušnył. Po dořonjanych studijach bu najpřjedy domjazy wučžet pola admirala Mašchina w Astrachanje a ščónžnje šarať w Prischibje. Tam mějesche wjele džělacž, tež tójščto hněwanja se šwojej čželedžu, wošebje pať se šwojim wotročžtom, kotrehož bě šebi haťle pschew křótkim pschistajik. Tón bě jara nahly a by druhdy hrošnył, wschěch šabicž. Tola pať ničto njemyšlesche, šo to tať měni. Šararjowi domjazy šararjej radžachu, dofelž bě šo šestariť, šo by šo na wotpočžinť podať. „Čžalajče jeno křwilku“, jim wón wotmolwi, „ja mam hiščeže tu proštwu, šo by mi Wóh wošřjedž polneho džěka wumrjecž dať. Ša šym wjele šwonšneho a šautššneho bēdženja mēł, nětko pať šym psches nje a mam šwojeho njebjeskeho Wótža a bibliju bjes wučženosčže“. Oktobra bě hiščeže na duchownštu šynodu do Šekaterinofkawa pučžował a wot tam domoj pschischewšči postaji — taž by blisťu křmjerčž do přědka čžul — šo ma šo pschi jeho křowanju čžitajče: Šes. 53, Šana 3, 1. Tehš. 4 a Šjew. Šana 21. Reřormadžiški šwojedžeň hiščeže š polnej možu přebowasche. Dwaj dnjej posdžišcho šlužobna wofolo polnožy wótry křič šaklyšcha, šo wotučži. Tón posledni čželadny bě š tšjomi mordarjemi do domu šalěš a šararja, jeho mandželštu a jeju džowku Šilžu we ložu šabil. Ššlužobna bě hiščeže čžeknyčž

mohla a wo pomoz woľasche. Duž počachy šwony ščtormowadž, ludžo se španja šawachu a bóršy bě šo wofolo šary na 5000 ludži šběžalo, kiž wschitžy š hloškom pľafachu. Šararja bě hiščeže 3 hodž. žiwa, ale bjes wědomja, tej drugej wošobje pať běščtej morweje a jeju čžele hiščeže čžopkej. Čži mordarjo běchu čžekli. Šastojnižy prajachu, šo je to taťki šrudny pad, šajkiž šo haťle křždy lěštotetť wošpjetuje. Wschitžy tšjo buchu š wulšim džěšbranjom wošadnych křowani. Na šararjowy pomniť to šłowo pschichdže: Tať je Wóh šwět lubował atd., na šararžny pať: Wudž šwěrnny hač do křmjerče.

Hiščeže tšj dnj do křmjerče běšče šarať Bauman šrudneho wošadneho š tym wuprajenjom troščtomal: „Šdyž šo tebi raš w žiwjenju něščto prawje čžěžke napoloži, potom šo jeno niž prašecž: čžehodla? Wóh luby křjes šo ženje š ničžim nje-pschewhlada!“

Ščžehi hrěcha.

Něšajki muž běšče šwój šary dom šapaliť, šo by na jeho měšto nowy natwaril. Pschi šamym budžišče šo pschi tym jeho jenicžki šynť šobu špalil. Šapalerja njemóžachu wuššědžicž; ale ščóšniť nješostany njewošta. Bóršy po tym wón mjenužy do čžěžkich myšlow padny a po dołhich lětach, kiž běchu polne njeměra a štyšta, šo ščónžnje wobwješny. W šaku papjerku namašachu, na kotrejšž šo šwojeho njesutka, kiž bě jemu žyľe žiwjenje ščahnył, wušna.

Tón šamym hrěch bě druhi čžinił. Pschi tym wón jara derje wšymjesche, niž jeno šwoju winu přěčž, ale tež na to njesbože ščoržicž, do kotrehož běchu jeho pjecža šli ludžo ščoržili. Čži pať, kiž jeho bliže šnajachu, jemu njewěřjachu. Do jutrow bě se šwojim šynom po jeho šonfirmadži t Wožemu bliđu pobyl. Wopolndnu šebi šwój nimale dořwarjeny nowy dom wobhladowasche, wobšuny pať šo na dešžy a padny wššoko dele, šo mowny ležo wošta.

Šedyn šary wojak š Napoleonoweho čžaka bě pschewo šrudny a štyšniweho waschija. Šdyž t Wožemu bliđu šupi, by jeno Wože čžělo wužicž mohł. Bychu-li jemu křelich posčičžili, počža tať křchepotadž, šo njemóžesche š njeho picž. Šeho šarať jeho hušto napominašče, šo by šo teho, ščtož mějesche na šwědomnju, wušnať a šebi šwědomnje wolbžik, šo by šašo pokoj do dušče doštal. Wle tutón muž njesamoh, šo šwojeho hrěcha wušnacž. Šaťle hdyž bě wumrjek, psches jeho šawostajenu wudowu pschicžina jeho džiwneho šadžerženja na šjawně pschichdže. Wón bě, hdyž hiščeže we wójštu šlužesche, š někotrymi druhimi w Šchlesšškej štareho duchowneho ščónžował a potom w hrěšchnej křrobłosčži žyřtwinske wino š woľaršneho křelicha pil.

Wóh na wschelake waschije pomha.

Šnate je, šo šu pšy hižom někotremu čžłowjetej se křmjertneho štracha wupomhale. Wošebje šebi tu na te wulle Bernhardinarje myšlimy. Tež ščładowažy wěrnny podawť nam wobšwědčža, tať Wóh wē tež njerosomne štworjenje ša čžłowšte šbože trjebadž:

Wontach na kraju raš w šamotnym domje, hdyž, běchu wschitžy wobndlerjo na polu, woheň wudhri. Šeno maťle džěčžatko, kiž w kolebžy špasche, a wulki pošž běšchtaj wó štwje. Šdyž běchu šo ludžo wohnja dohľadali a na pomoz pschischli, ššychachu nutšfach pša šččžowlacž a wo durje drapadž, a hdyž durje wotewrichu, to džěčžo špizy na prošy ležo namašachu. Tón šwěrnny pošž běšče to džěčžo w šakłwku ležo š kolebki wšal a na moťre hadrjesččžo, kiž běšče mačž šabwšči pschi durjach ležo wostajila, položiť. Šolebka bě šo do čžista špalila, temu džěčžu pať šo ničžo štaťo njebē; haj šamo padaze ščtrē jemu ničžo ščžinile njebēchu, dofelž běchu na moťrym hadrjesččžu šašo wuhadžle.

Ščto čžžyl tu přěčž, šo bě to džiw Woži? Wón pomha na wschelake waschije, a ščtož šo jemu dowěri, tón ženje bjes pomozny njewoštanje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Njedžela Septuagesima.

Mat. 20. 1—16.

Pšchirunanje wo džělaczerjach we winizy wošebje rašnje na Božu hnadu pokáže, pšchetož tuta hnada — tak naš tole pšchirunanje wuczi — tuta hnada Boža jenicžy je, kotraž čłowjeka k džělu we winizy, to je k džělu w Božim kralestwje powoła; tuta hnada pak tež je, kotraž jemu móž k tutemu džělu spožczi; tuta hnada pak tež šwěrnym džělaczerjam mšdu wudžěluje. Haj, je šwojim džěłom w Božim kralestwje šmy žyle na Božu hnadu pokasani, pšchetož:

1. hnada je, kotraž naš powoła k tutemu džělu,
2. hnada je, kotraž nam móž spožczi pšchi tutym džěle,
- a 3. hnada je, kotraž nam mšdu dawa ša tute džělo.

1. Winiza, wo kotrejž šo w našim pšchirunanju rěczi, je Bože kralestwo, hospodar je tón Knjes, džělaczerjo šmy my abo dyrbjeli š najmjeišcha wšchitzny bycz, niz jeno předarjo a wuczerjo, ale kóždy kšchěszan bjes roszdžěla štawa abo powołanja je džělaczer w Božim kralestwje. Kóždy kšchěszan, kiž hiščcže njeje do džěla Božeho kralestwa štužil, je po našim pšchirunanju tajki, kiž hiščcže prošny šteji na torhošcžu. Pšchetož ša Bože kralestwo šmy štworjeni, k džělu, k šwjatemu a šbóžnemu šobu- džělanju ša wotpohladny jeho kralestwa šmy wot našcheje šwjateje kšcženizy šem postajeni. Tehodla, hdy by ty

šchtó wě tak wjele džěkał w pocze šwojeho woblicza wot ranja hacž do wječora, hdy by ty pak pšchi šwojim džělanju, činjenju a prózowanju njeměł Boha a jeho šwjatu wolu, ale hdy by ty měł šwój wužitk, šwoje čašne derje- hieže we woczomaj, dha by ty był prošnokhodžer w Božej winizy a ša Bože kralestwo njewužitny wotrocžk.

Bóh tón Knjes pak chze džělaczerjom měcz do šwojeje winizy, niz něhdže šwoje dla, pšchetož wón našcheho džěla njepotrjeba, ale našche dla, šo njebychmy šnutštownje hlódni a laczni byli a tradali, ale pod tym džěłom šo pošylnili na šwojim šnutštownym čłowjeku a tak tež tu hižom něšto woptali wo tej šbóžnosczi, š kotrejž wón šwěrne džělo we šwojej šlužbje mytuje. Tehodla wón kaž hospodar w našim pšchirunanju wotkhodži a wšchitkich powoła, kotrchž na torhošcžu prošnych štejo namaka: póježe do mojeje winizy, šastupče do šwjateho a šbóžneho džěla w mojim kralestwje! Šo wón to čžini, šo naš tak luboščiwje a pšchecželniwje k tutemu džělu powoła, to je jenicžy škutk jeho hnady. Njebny-li naš powołał, njebny naš šašo a šašo tak móžnje wabił, dha bychmy hiščcže wšchitzny prošni na torhošcžu štejeli a bychmy tradacž dyrbjeli. Knjesowe šłowo: „wy nje njěšcže wušwolili, ale ja šym waš wušwolil a postajil, šo byščcže tam šchli a plódn pšchinješli“, tu w polnej měrje placzi.

A tak nješpróznimy je tola tón njebieski hospodar w tutej šwojej hnadze a dobrocže! Pohladaj nutsch do našcheho šczenja! Šižom rano šaše, tak tu šlyšchimy, „šewšwitanjom“ wón džěšche džělaczerjom najecž na šwoju

winizu. Tak je wón tež naš na ranju našchich džěcžazych lět pomolał a psches šwjatu kšchćenizy do šwojeje winizy šadził, so bychmy tam schli a plód pschinješli. A šašo džěšche wón wołoko tšeczeje shtundy — to běšche sa naš w czašu našcheje mlodošče, jako mlodženzow a mlode holzy je naš pomolał, so bychmy šo roššudžili — a šašo wón wuńdže wołoko sčesteje a džewjateje shtundy a czinjesche tehorunja — to běšche sa naš tón czaš, hdyž šmy jako wotroščeni, jako mužojo abo jako žony pod staroščemi a nušami semškeho žiwjenja do stracha pschischli, so bychmy na njebjeske powołanje šabyli — a wołoko jědnateje shtundy džěšche wón won — haj, tež k tym hiščeže pschikhadža, kiž šu stari a steja tak-rjez hižom s jenej nohu w rowje, a steja hiščeže prošni. Šlaj, kaž njespróznawa je ta lubošć a dohrocžiwosć a hnada našcheho Boha! Wón je naš wschittich pytał, wón je nam wschittim we wschelakich czašach a we wschelakich wobstejnoscach našcheho žiwjenja niz jeno jedyn króc, ale pschezo a pschezo šašo a pschezo nutrišcho pschimoł: sčto stejich tak dolho prošny? Dži rucže do mojeje winizy a džělaj w njej, tak dolho hacž je sa tebje džen, nóz pschindže, w kotrejž ničto džělacž njemóže, sčto wě kaž bóršy.

2. Kaž je to pak hnada, kotraž naš pomola k tutemu džělu w šnjefowej winizy, tak je tež hnada, kotraž nam móž spožči pschi tutym džěle. Džělacž, skutkowacž a šo prózowacž we šwojim semškim powołanju — to šamóže kóždy człowjeł se šwojimi s pschirodženja jemu spožčenymi mozami czěla a dusche. Ale tak we šwojim semškim powołanju džělacž, so pschi tym na njebjeske powołanje njesapomnišch, pschi dopjelnjenju semškeho powołanja njebjeske powołanje wupošacž, šwoje semške powołanje, njech je kažkež chze, dokonjecž w pošluchnosći pschecžimo Bohu a jeho šwjatej woli, k jeho czěsczi, k lěpschemu bližšcheho, k pošwjecženju šwojeje wutrobny a šwojeho žiwjenja — to jenicžy rěka: džělacž we winizy teho šnjesa. A temu pak žadny człowjeł šhmany njeje se šwojeje šamšneje mozy, k temu je nam wschittim, starschim pschi woczehnjenu džěczi, předarjam a wuczerjam pschi Bohu špodobnym dopjelnjenju šwojeho powołanja, wucženym a njewucženym, šaštojnikam a džělawnym ludžom, kralej na trónje a jeho najnižšchemu poddanej, ta hnada trěbna, kotraž nam móž spožči pschi tutym džěle, ta hnada teho, kiž rjeknje: „bjese mnje ničzo njesamóžecže“ a: „daj šebi došć byčž na mojej hnadže, pschetož moja móž je w šlabych móžna.“ Haj, ta móž pschi tutym džěle we winizy teho šnjesa, w Božim kraleštwje a sa Bože kraleštwjo sa naš a sa druhich, tuta móž je dar Božeje hnadny. A runje tak tež

3. Hnada je, kotraž nam mšdu dawa sa tuto džělo. Šižom tu šwěrnj džělacžerjo we šlužbje teho šnjesa něšchto šacžuwaju wot teje mšdy, kotraž na nich tam czała, to je ta špokojaza a wobšbožaza wěštosć, so šo prózuja, šwoje jim porucžene džělo po Božej woli a w jeho mozy dokonjecž. Junu pak, hdyž budže wšcha wobczěžnosć a próza nimo, junu, hdyž šwjatol pschindže, budže tych, kotřiž šu na jeho hlóš šlyšcheli a do jeho winizy šastupili, s njewurjeknitej hnadu mytowacž. Tehdy šo tež sa tym njebudža woprašecž, hacž šu dolhi abo krótki czaš w jeho winizy džělali, ale jeno sa tym, hacž šu šwěrnj byli. Sčtož pak je šwěrnny byl w jeho šlužbje, temu chze wón trónu žiwjenja dacž. A tak budža pošledni přeni a přeni pošledni. Šswjaty japoschtol Pawol, kiž běšche najpošlednišchi mjes japoschtolami a mješesche šo šam sa najpošledni-

šcheho niz hódneho, so by japoschtol rěkał, je šo tón přeni ščinił, kiž je wóšišcho hacž wschitzny drusy Božu hnadu šhwalil a kiž je wjazny džělal, hacž woni wschitzny. A šłóštnil na šchizy, wołoko jědnateje shtundy powołany, tutón najpošlednišchi bu přeni: pschetož jeho je tón šnjes sa šobu wjedł do paradija jako přenju duschu, kotruž je šebi dobył se šwojej hórkej šmjercžu. Boža hnada mšdu postaja. Šdyž šmy w Božej hnadže živi we wěrje, dha mamy mšdu w polnej měrje a šo wjazny njeprašchamy kaž Šětr: „sčto mi sa to budže?“ ale: „mi wupošacž hnadu, kaž czi to šaplacžu?“ Pschetož tu je wschittko hnada: hnada je, so s žyła winiza teho šnjesa je, hnada je, so budžemy powołani k džělu w njej, hnada je, so šmemy w njej džělacž, hnada je, so w njej mšdu doštanjemy. Tehodla tež špěwamy:

Psches hnadu dnybišch šbóžnosć doštacž,
D wěrjich to, ty wutroba?
Kač dolho chzešch dha blěda wostacž?
Šdyž wěrnno je, sčtož pišmo ma,
Dha to tež wěrnno wostanje:
Psches hnadu njebo tvoje je.

Šamjeń.

R. w B.

Džerž šwěru!

To je ta prawa lubošć, šwěra,
Kiž šhryšta twjerdže džerži šo
A šbóžnu radošć s teho czěra,
So s nim ma Bože kraleštwjo,
Šdžež Bohu škluži pošornje
We drašče šhryšta prawdošče.

A tuta šlužba šwědomniwa
Ta šwěrna tež we małym je,
Šdyž pschezo šhutnje na to džiwa,
So Bože wolo njedrěmje,
Kiž widži kóždu malinku
A šnaje wschittku nješwěru.

Duž šwucžuj šo tež w małym, duscha,
Najmjeńšchich hrěchow hladaj šo;
Čzi pošluchacž šo šwěru šluschaj
Tež w malicžkosćach, kšchescžano!
Šdyž w małym šwěru nawukny,
Dha we wulkim tež šwěrnny šy.

Šdyž šo ty hrubych hrěchow pašesch,
So njeby hańbu činił šej,
A mjeńšche brachi njewottšchajesch,
To hiščeže žana šwěra njej;
Tež lubošć Boža njeje to,
Kiž jeno Bohu šwjecži šo.

Sčtož wschón šo Bohu pošwjecžuje
A šhodži jeno s šesukom,
Tón wot šebje wšcho šwotštorkuje,
Sčtož šłód ma někał sa hrěchom;
Wón we wschěm hlada šhryšta czěscž,
Čhze šwoju duschu k njeby wješć.

O duscha, pytaj tule śwěru,
 Niz so tež w małym wošjewja,
 A s poslušnosću, žiwej wěru
 Eso Bohu daj do słuženja,
 Hacz junu k tebi rjeknje so:
 Pój domoj, śwěrnny wotrocžko!

K. A. Fiedlef.

Sswěrnoscź w czerpjenju.

Někotrjžkuli myšli, hdyž ma czežko na czele czerpicz, dha je potom dobry čas nimo, hdyž njemóže tež druhim wjele wjazy s wužitkom a se žohnowanjom bycz. Temu pak tak njeje. Wón móže tež s czihim czerpjenjom druhim rjane, požohnowane snamjo dacz a hišće wjazy na khorokožu móžny předať sa nich bycz. Daježe šebi wot Draždžanskeho duchowneho Blankmeistera w jeho knihach wo tajkej předaržy powjedacz.

Chrysta Kosty běšče w lěcze 1812 jako dźowka krawca w Rochsburgu rodžena. Hacz do šchěpnateho lěta běšče cziła a czerstwa a by s druhimi wo wjetu běhala. Duž pschindze šte nasymnjenje na nju a ju na lětadołhe khorokožo położy. Haj, kelko lět? Niz mjenje hacž 62. W lěcze 1890 ju tón Anjes se šwěta khorosće do šwěta wěcneje czerstwošće domoj domjedže. A kajte bě to žałošne czerpjenje, s kotrymž běšče domapytane! Po šlowje do kulki hromadu rosczesche, so běšchtej nosy žyle do hromady switej. Gusto dyrbjachu jej maše kótki s czeła wuršacz. Žyle czeło běšče dospołnje wošlabnyło. A temu pschindze, so běšče wona, dokelž bjes šredkow, s woprědka gmejnje k wobczěžnosći a hake posdžišcho bu sa nju psches dobrych pscheczelow a duchownych dobroczelow lěpje starane. Wjele lěkarjow šwoju wustojnosć nad tym wobohim bėdnym cziłowškim džešćom špyta, ale wschitzy dyrbjachu wušnacž: „Móz našcha dohycž njemóže“. Duž wona, hižom wěrjaza a kšesćizjanszy woczehnjena, cził dale cził bóle šwoje doměrjenje na teho stajesche, kiž rjekny: „Bójče šem ke mni wschitzy, kiž wy špróžni a wobczěženi šče, ja chzu waš wošchewicz.“ Wona bu rjekowka we wěrje, pschewinjenju šwěta a mozy s wyškosće. Duž nawušny niz jeno czerpicz bjes štorženja, ale so tež tyšchnosćow šhwalicz. Wona bu s wučerku a předarku wěrneho kšesćizjanstwa sa wschěch, kiž běchu wokolo njeje, troštarla sa sta a tyšazny, kotšiz podobnje potrjeheni so njechachu do Božich pučow podacz. Šchtóž by šrudžbu měl a trošhta pytał, tón by k tamnej Chryšće šchol. A hdyž běšče tež hišće bóle šrudny pschischol był, dha by so šašo s wolóženej wutrobu wotšalik. A niz jeno rtnje by wona trošhtowala, ale tež pišnje. Dokelž njeby šama pišacz mohla, by listy po stach do pjera prajika sa tajkich, kiž bychu špokojenje s jejneho rta šlyšecž chzyli. Šsamo katholiczy bychu rady a trošhta tuteje šwěrnej ewangeliškej kšesćizjanki, tuteje dušchowpastyrki na khorokožu žadali. Šako w lěcze 1866 Bramboršzy w Rochsburgu a wschelazy wot nich njedželu dla wojerškej šlužby kemschi njemóžachu, dha so pschi bolosnym kožu tamnej Chryšty natwarichu, hdyž běchu jich ludžo pokasali, a niz jeno junkrocž tam dońdžechu na nej wušnyč, šchto je šmužitoscž a šwěra, ale wjele krocž a šamo hišće dołho po wójnje šebi s nej pišachu. Šak njebe jejne žiwjenje w 62lětnj khorosći tola žana žałošć, ale prawe žohnowanje — sa nju šamu a sa wschěch, kotšiz ju snajachu. Ša šebje je wjazy mēla hacž někotrj, kiž je wschědnje w krašnym wješelu žiwj; a sa druhich je wjazy škutkowała hacž tyšaz druhich, kiž s titulami a dostojnosćemi psches žiwjenje džeja a po šmjerczi šchto wē šak krašne pomniki štajene doštanu.

Džělaj s dowěru!

Hdyž kajtužkuli rolu mašch,
 Dha njech ju šwěrnej wobdžělajch
 A k šytwe pschihotujesch rjenje;
 Šyji dobre šyntjo w Božim mjenje,
 Wo šlónzo, deschcz so nještaraj,
 Šo štrošhtnje Bohu pschewostaj!

K. A. Fiedlef.

Džakna wěra.

Njech, o Wótče, džak czi damy!
 Wodnych šwój wot tebe mamy,
 Ty šy šbože, wukhow nam.
 Duž so hymny šaklincžuja,
 Šasche špěwy šanoschuja
 A tebi horje k njebjesam.

Šłowške džěcžo, pój a špěwaj,
 Šhwalbnj šhěrlušch Bohu džělaj,
 Wón cze žiwi, je czi wscho.
 Šasch so bėdžicž w horja nozy,
 Njeboj so, Bóh dawwa mozy,
 Šwarisch jeho kralestwo.

Hdyž so wichor posbėhuje,
 Šsamo šemja šhabla, hnuje:
 Šhladuj k njeju, wutroba!
 Šam czi pola Božoh' tróna
 Šima dohycžerška ktróna:
 Šbóžny tón, kiž wěru ma!

K. A. Fiedlef.

Dobra macž.

Štaraj so sa moje džěczi,
 Wótče, bjeť je na šedžbu,
 Hacz šu runje w hrěšchym šwěczi,
 Šola tebi šlušheju.

Šak po šhěrlušchu kšesćizjanski nan a macž špěwataj. Šo byšhtaj tola šóždy nan a šóžda macž šak špěwatoj a so modliłoj k temu, kiž je Wóčez nade wschitkami!

Wošebje dobra macž je šlónčko sa dom. Šišće w pošdnich dnjach, hdyž so wlošy běla a woczi šaczimwacz počnu, so na nju s wyškej radošću dopomnišch. Šotra je dobra macž?

Ššched něhdy 200 lětami běšče w městacžku Šolcžnizy wošebny a bohobojašny pschekupž žiwj. Šeho mandželška w pobožnosći a lubosći k Šbóžnikj jemu runja šmyšlena, w mrěcžu ležesche a da wschěch tych šwojich k šebi šhromadžicž. Ša jene dobo wona se šlabym ale šwjatocžnym hłošom šapocža: „Šube džěczi, ja šym wam wulki poklad nahromadžila!“ — „Šdže dha?“ — ju najštaršcha dźowka pschetornj. — „Šy jón w mojej bibliji namacže“, wona wotmolwi, a s tym so wudycha. Džěczi po jejnym wotšalenju po macžernu bibliju džěchu a ju na wjele městnach žyle se šhšami pschemaczanu namacachu. Šobožna macž, šwěrna czičarła Božeho šłowa, kiž šwojeho runjecža njemějesche, běšče so šak šwěrnej sa šwoje džěczi modlika, a jejne šylyšy běchu na wschěch tych městnach, na kotrychž běšče s tym Anjesom rěčžala, widomne šlědy šawotajika. Šale žona běšče macž wulkeho mišionara Šartroma Šiegenbalka.

Šišće junu! Šotra je dobra macž? Ša hišće niz,

tiž jeno sa hwoje džěczi roshmi waricz, knano dobre waricz, abo schicz a platacz, plocacz a rjedzicz wot rano sahe hacz wjeczor posdže, ta hichcže niz, tiž sa hwoje džěczi jeno džěla, ale tiž sa nje tež spěwa. Ta, tiž so hwojich džěczi dla nad bibliju i Bohom bėdži a jim na smjertnym ložu bibliju jako najdrohotnišchi poklad sawostaji — ta je dobra macz. Hdy budzišche wschitto sa hwojich hynow a hwoje džowki cžinila a pak so niz sa nje njemoblila a je i Šbóžnikej njepokasowala, dha budzišche to najlěpšche njecžinila. Čžehodla so telto džěczi njeporadži? To leži niz jeno na nanach, ale wjele bóle na maczerjach. Čžehodla so wjele maczerjam njeradži, se hwojimi džěczi něchto dozpicz, hacz runje husto a wjele hwarja, khostaja, na nje wołaja a do nich přėduja? Haj, tole runje je: Wone drje i džěczi rěcža, drje tež i nimi wo Bosh porěcža, ale i tym knjesom wo džěczech njerěcža. Staršchi, maczerje, modlcže so sa džěczi!

K.

Nětko mam domisnu.

My bėchmy wěstkojty pucz na morju měli. Dweju mužow bėchu žolmy i kóžze wotplawile a kóžžiny schrub bė so nalemil. Duž so wjebelachmy, so bė brjoh našdala widžecz a kóžžiny bėchu tež połni radoscže, so smėdža na khwilu sažo do domisny. Jeno jedyn bė na kóžži, stary brodaty Sakub, na kotrymž bė widžecz, so žaneho tajkeho wjebela nima. Dofelž bėch na dołhim puczju cžasčijišo i nim rěcžal, so jeho nětko woprašchach, cžeho dla je runje kamluti tajki srudny. „Haj, moji towaršchojo,“ tak mi wotmolwi, „maja samyžł, so wjebelicz, pschetož woni wjedža, hđže maja hwoj dom a schto tam na nich cžaka. Sa pak žaneje domisny nimam a na mnje nihdže ničto njewocžajuje.“

„Wbohi Sakubje,“ so jeho woprašchach, „i wotkal dha scže, hđže scže rodženy?“

„Moja domisna“, tak na to džěsče, „je morjo, a rodženy hyn na kóžži. Powjedali su mi, so je moja macz na puczju i mojemu nanaj do Awstraliskeje byla a bórshy po mojim narodže na kóžži wumrjela a so su jejne cžěto do mórškeje hlubiny pušchčžili. W tehdomnišchim cžasju so hichcže tak jara sa wopiřmami njeprašchachu a moje bėchu so wysche teho na kóžži spalile. Duž su mje do hrotownje tykli a hdyž bėch trochu wotrostł, sa kóžžnika scžinili. Nětko hižom na wschě 40 lět po wodže jěsbžu, hwoju domisnu pak pschezo hichcže namakal njeřshym. Tak husto hacz so moji towaršchojo na hwoj dom wjebela, je mi pschezo, jako by mi wótry kof do wutrobny sajěl.“

Sa jemu ruku dach a dofelž bėchmy so hižom do pschistawa dowjesli a žaneho cžaka i dalschim rěcžam wjazh njebė, jemu Nowy Testament darich a so i nim rozžohnowach.

Něhdže lět po džišcho so sažo na tej kamřnej kóžži wjesech. S woprėdka řebi na tamneho Sakuba wjazh njemyslach. Dužh po puczju pak mi tola do myřli pschidže, so woprašhecž, hacz je wón hichcže na tež kóžži. „Haj“, mi wotmolwichu, „wón tu hichcže je, leži pak delkach khory w lazarecže a lėkar praji, so budže i nim knano hichcže džęnřa wscho.“ Duž džěch i njemu dele, jeho wopytač. Tam jeho cžěto khoreho namakach. Wón bė na sahorjenje pluzow skhorik a i wulkimi boloscžemi sa dychom lojesche. Nėcžecž wjele njemóžesche. Na jeho woblicžu pak, tiž bė přjedy pschezo tajke struchle a pořhmurjene bylo, so drjebjazej skale podobne, bė potoj a měr wupřchestrjeny, kaž by prawje šbožowny byl. Na mějče mje spóřna.

„Sakubje“, tak i njemu počžach, „tak dha so wam dže?“

„So lubje džakuju, jara derje.“

„Ale wy scže tola khory a macže wjele boloscžow?“

„To wschaf je wěrnó, tola pak so mi derje dže, ja wjazh bjes domisny njeřshym.“

„To dha je rjenje, Sakubje, so scže na posledku řhonili, hđže je wasch dom. Esu dha so wasche piřma sažo namakate?“

„Haj,“ wón wotmolwi, „tu wone řu;“ a i tym wucžeže spody hwojeho wodžecža Nowy Testament a džěsče: „Tuta kniha, kotruž mi darjeschcže, je mi moju domisnu sažo daka. Nětko hagle wēm, hđže řkuscham, hđže mój Wótž bydli, a hwojeho Šbóžnika řesřka tež řnaju. Bórshy budu pschi nim.“

Sa hyn so na to hichcže i nim modlił a wón je potom řmėrom a řbožowny domoj řchoł.

Twoje herbstwo.

Nětajki rěcžnik mějesche herbow sa wulke sawostajeřstwo pytač a dyrbjesche teho dla w starých aktach a žyřtwinskich knihach wjele cžitacž a řlėdžicž. To bu jemu džęn a bóle wostudlišche. Ras pak so pschi tym pytanju dohlada, so wschitte piřma na njeho pokasuja, tak so mohł wón knano řam tón herba bycž. Na jene dobo bė nětko wscha wostudlosčž přjecž a wón džělasche džęn a nóz, so by hwojeho namrěcža wěřty byl.

Runje tak so někotremužkuli řchescžijanej dže. Jemu so wostudži, w bibliji cžitacž, a hdyž jemu stara macz kasa, so by jej njedželu popořdnju přėdowanje wucžitał, rad jenu abo dvě řtronje pschescžiči, so by řkerje a lėpje hacz na kónž dohnał; duž pak ras sa tym pschidže, so je w bibliji drohi poklad sa jeho duschu a wěcžne herbstwo namakacž. Wot teho cžaka so wjazh njewotwlatuje, Bože řłowo do ruti bracž, ale cžita w bibliji, řpěwarřkich a pobožnych řopjenach, wjelež móže. A to jemu cžěžko njeje a bjes řłoda tež njewostawa. To herbstwo so we hwojim cžasju połne wuplacži.

Domjaza starosčž.

Sažo a sažo so řkorži, so njeje dosčž evangelskich duchownych. Njemóže so to polěpschowacž? Ras jene cžiklo „Katolskeho Řóřla“ mjena katolskich řchudowazhych na universitach a na gymnasiju w řrasy řapřbowasche; jich licžba bėšche 6 řchudentow a 18 gymnasiastow. Njech so tež wot posledniřchich někotry na druhe powołanje poda, dha je jich tola tak wjele, so maju niz jeno wschitte řerbste katolske řary řerbřkich duchownych, ale tež wulki džěl němskich (w řakřej). Řajki wuřnam ma to sa žyřtwinu a narodnu nabožnosčž, wořebje tež sa řerbste piřmowřstwo, to kóždy widži. Čžehodla je pola nař hinał? Ty prajiřch, so maja woni hwoj seminar w řrasy a řtudowanje je sa nich tunje. To drje je wěrnó. Ale wěřte je tež, so su wjazh dnyžli polořža evangelskich řarřchich hwojim řhnam dali na gymnasiř řhodžicž i tym wotpohladanjom, so bychu woni na duchownřstwo řtudowali. A nětko je jich tak malo. Šchto nam to pomha, hdyž w Draždžanach řerbřki řeferendar řhodži abo w řipřtu řerbřki lėkar abo w řtrařburgu řerbřki mathematikus a woni so i hwojej narodnosčži njěřnaja, doma pak je njedostatł na řerbřkich řararjach? Wjazh řahorjenja sa našchu evangelsku wėru a jeje řkuzobnosčže na řwėcže, wjazh lubosčže i řerbřkej narodnosčži, dha budže tež pola nař wjele lėpje. A potom tón seminar! Njebh řhromadnym mozam evangelskich duchownych móžno bylo, to řriadowacž, řchtož řtaj d w a j katolřtaj w řrasy cžiniloj? A to cžim bóle, dofelž njetrjebamy wuřtaw sa 30 řhowanřow, ale sa 15—20 by hižom dořahalo a tež jenož sa gymnasiastow. Hdy by kóždy řerbřki duchowny i temu 1000 řr. dał, dha by to dořny řapocžatł byl a lud by tež pschidawal. S tym by sa wschě cžasřy sa to řtarane bylo, so bychu řerbřřy duchowni połnje dořahali.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Sexagesima.

Łut. 8, 4—15.

Schto je móznishe a s dobom tež njemóznishe, džyli słowo nascheho jazyka, džyli rěcz naschich hubow? Słowo — tak kniczomne je, husto jeno hólý synk! Na druhim boku sašo pak, tak wulka a wažna móz, kotraž je nam se słowom data! Słowozko, w prawym czašu srěczane, móže dušchi prawy pucž potajacž; tajke słowozko móže pak tež wutrobu srancž kaž jědojty schip, so šo psches to trwawi a skóncznje wutrwawi. Tajke słowo móže pak tež njebjeska do wutrobny pschinjesčž, hdyž je wurěczane s wutrobny polneje lubosčze. Haj woprawdže, cžłowjekowe słowo je mózna wěz, je šwět hibaza móz. Dyrbjalo to hinał bycz s Božim słowom, kotrež je tón knjes k nam rěczal psches profetow a japoschtowol a pschede wschém psches šwojeho šyma, w kotrymž šo to słowo cžěło scžini? Njeje tuto słowo Bože hlubina bójškeho bohastwa, kotrehož hlubokosčž nihto wuměricž, pokladniza polnosčze bójšteje hnady, kotruž nihto wupróšnicž njemóže; wuczisčazny wohen sa wschitku nječisťosčž a kaž njebjeska roša sa troštapotrjebnu dušchu; na wobemaj bokomaj wótry njecž a hojazy balsam; hamor, kiž stalu rošbije a s dobom špodžiwna móz, kotraž kamjen winy wotsbėhnje wot durjow wutrobny; mudremu studžen, kotruž wuczerpacž, bohatemu poklad, kotrehož parowacž njemóže; žiwym šwěza, kotraž jim šwěczi na jich pucžach, mrějazym kij, na kotruž móža šo šepjeracž pschi šhodzenju psches cžěmny dol šmjercze. —

Hlai, kajke bohastwo je Bože słowo! A tuto bohastwo je sa nasche wutrobny. Bože słowo a cžłowška wutroba hromadže šluschaty; wobej stej na šo potajanej, kaž ptacžk na šwoje hnešdo, kaž róža na šlónčznu pruhu, kaž šymjo na rolu. To nam tón knjes w pschirumanju nascheho teksta potajze. To šo wukładowacž njetrjeba. Tón knjes šam je jo wukładowal. So bychmy šo šami wobhonili, k temu je nam date. To njeh kóždy cžini, kiž to cžita, hdyž šo prascha: kaž twoja wutroba k Božemu słowu stej? Dže Bože słowo tebi 1. na wutrobu? 2. k wutrobje? 3. do wutrobny? abo 4. psches wutrobu?

1. Tajkich, kotrymž Bože słowo jeno šwonkownje blisko štupi, tón knjes w 5. a 12. šchucžzy wopiša. Šo tajkim tež tutym wutrobam šymjo Božeho słowa njepobrachuje. Kaž šyjet temu šadžewacž njemóže, so pschi roššywanju něotre šymjeschka na pucž pschi roli padaju, tak tež tón njebjeski šyjet šo teho nješminje, so by šwoje šymjo roššywal na te wutrobny, kotrež šo temu pucžej runaju. Hdyž tež ty Bože słowo njepytasch, dha wone tebe pyta. Šadny šchescžan njemóže šo Božeho słowa žyle šminyčž. Nihto prajicž njemóže, so je jemu tuto bójške šymjo šapowjedžene. Cži pschi pucžu šu, kotřiz jo šlyšcha. Wone pak wostanje šwonka nich ležo, pschetož rola, na kotruž pada, je twjerda. Boža wutroba šo jim wotamka, ale jich wutroba šo Bohu njewotamka. Šacž runje to słowo w dopomnjecžu wostanje, dha wschal jeno tak-rjez na wutrobje ležo wostanje. Šnajesch tajke bjesdžakniwe wutrobny, tajke twjerde wutrobny,

kotrež ſu drje hotowe, ſwět a ſchtož na ſwěće je, do ſo pſchijecz, ſa Bože ſłowo paſ ſu ſamknjene? Je to ſnadno twoja wutroba? Pſchezo wona njeje byla kaž pucž, ale wona je ſo w běhu czaſa k temu ſčinila. Wot ſpoczatka ſem ſnadž twoja wutroba ſa Boha a ſa Bože ſłowo ſamknjena njebeſche, runjež njeje wot wſcheho ſpoczatka plódna rola byla. Ale pſchelohzy wutroba kaž pucž budže. Wſchelake myſle w nej won a nuts khodža, a ty jim njewobaraſch; wſchelake wězy ſwoje ſtopy wróczo woſtajeja, ty paſ je njeſamóraſch; wſchelaka czeža, wſchelake brémjo ju wobcžeži, ty paſ potom pjerſhecž mjehku njecziniſch. A taſ to dže, jedyn džen po druhim, jene lěto po druhim. Napoſledku je wutroba kaž twjerdze ſteptany pucž. Sſymjo ſo na njón roſſhyje, ale na nim ležo woſtanje!

D hdy by jeno na nim ležo woſtało! Ale wone ſo roſtepta a ptaſi pod njebjeſkami ſežeru jo, taſ tu piſane ſteji. Placži to tež wo tebi? Njepſchinjeſeſch ſo huſto wo žohnowanje Božeho ſłowa, dofelž ſwoju nohu a ſwoju wutrobu njewobaraſch, hdyž do Božeho doma džeſch, w nim pſchebhwafch a jón ſažo wopuſchczjiſch? Czežke woſny twojich ſtarofczow pſches tutón pucž džeja; ſtađlo ſlych loſchtow ſymjo roſtepta; ſchtož je hiſcheže wyſche, to ptaſi twojich pſhecžow a žadoſczow prjecž noſcha. Sſchto to ſchłodži? To je ta ſchłoda, „ſo bychy njewerili a ſbóžni njebyli.“ Pſched tym ſwaruj naſ, luby njebjeſki Wótče! — Duž dha, kſheſczjanſka wutroba, daj ſo roſbicž ſ hamorom Božeho ſłowa. Dže tebi to ſkamo jeno na wutrobu? abo tež

2. k wutrobje? Potom ſy jedyn tych, wo kotrychž tón Knjeſ praji: a něotre padže na ſkału a hdyž ſeńdže, wuſknu wone, teho dla, ſo wlohi njemějeſche — czi paſ na ſkale, hdyž ſłowo ſlyſcha, woſmu to ſkame ſ wjeſelofczu horje; a czi nimaju forjenja, na czaſ woni wěrja, ale w czaſu ſpytowanja pſcheſtupja. Skala je drje wobkryta ſ dobrej pjerſhecžu, ale ſpodny je twjerdy kamjeń. Tam drje ſymjo rucže ſeſthadža, haj ložicho hacž na lěpſchei roli, pſchetož ſemja ſo tu ſ Božim ſłóncžkom wobrěwa a ſ Božim deſchczom rucžicho pſchemacža. Potom paſ, hdyž ſeńdže, wuſknu wone, prjedy hacž móže plody pſchinjeſcz.

To ſu te wutrobny, na kotrychž durjach ſo tón Knjeſ podarmo njeſkapa, haj kotrež ſo jemu wotewrja. Wón drje ſaſtupi, ale dale njepſchindže. Na proſny wutrobny Bože ſłowo ſtejo woſtanje. Wobnowjenje wutrobny a žiwjenja ſo njeſtanje. Czi na ſkale ſu czi, kotſiž drje Božemu ſłowu pſchihłofuja, ale po nim njeczinja. Woni ſu drje ſahorjeni ſa teho Knjeſa a jeho wěz, ale tuto ſahorjenje je jeno něſchto ſwonkowne. Woni drje chzedža Khrjſtuſa mēcž, ale wo jeho kſchižu nicžo wjedžicz njecha- dža; woni ſebi troſcht ewangelijona žadaju, dale paſ nicžo. Taſ jeno ſwonkowne kſheſczjanſtvo naſtanje; wo nim paſ placži: czi nimaju forjenja, na czaſ woni wěrja, ale w czaſu ſpytowanja pſcheſtupja. Duž dha wobhońmy ſo, hacž je naſcha wutroba hiſcheže taſ twjerda kaž ſkału, abo hacž je ſkamana a roſbita pſches hamor Božeho ſłowa, ſo móže jako derje pſchihotowana rola ſymjo Bože pſchijecz a jemu ſthadžecz dacž a plody pſchinjeſcz. Niž jenož k wutrobje hičž dyrbi Bože ſłowo, ale tež

3. do wutrobny ſańcz. — „A něotre padže ſrjedža do czerńow a te czerńje roſczechu ſobu a ſaduſkychu jo.“ Tu je ſažo rjedliſcha pjerſhecž. Wuſhnte ſymjo Božeho ſłowa móže ſo niž jeno ſahorjenicz, ale tež do hlubokofcze ſarofcz. Tu žana pſhecžiwna móž ſwonka njeje, a tola

ta wěz ſo prawje njeradži pſches ſnutſkowne ſtrachi a ſadžewki: czerńje ſobu roſtu, tež wone dobru pjerſhecž namaſaju. Jeſuſ wukładuje to: kotrež paſ do czerńow padže, ſu czi, hdyž ſu jo ſlyſcheli, dha khodža pod ſtarofczemi, bohactwom a loſchtami žiwjenja, a budža ſaduſcheni a njepſchinjeſu žane plody. To ſu potajkim te polojećne wutrobny, kotrež tam a ſem khabłaju mjeſ ſwětom a Bohom. Woni chzedža temu Knjeſej ſklužicz, ale jeno ſ pol wutrobu. Woni chzedža ſo hrěcham wotrjež, ale jenož hacž do wěſteje mjehy; woni chzedža tu drohu parlu kupicz, ale jeno ſa pol placžiwnu; ſbóžni chzedža bycz, ale wjeſela teho ſwěta wužiwacz tež chzedža. Njerjad a czerńje rucžicho roſtu hacž pſcheńza. Dha je tež nuſne, ſo, hdyž je bėdjenje, roſſbudjenje a wobroczenie nimo, wſchėdne bėdjenje wuſhwjeczenia na ſo woſmjemy; czeło ſo ſažo ſmóžni, ſwětny loſcht a ſwětna žalofcz hibanje k dobremu we wutrobje ſaduſky; wohen ſwjateho ſahorjenja haſny. Hdžež by Boža ſahroda polna dobrych ſrawnych plodow bycz dyrbjala, tam ſažo czerńje ſwětnych loſchtom a ſtarofczow roſtu. Duž dha: niž jeno do wutrobny dyrbi Bože ſłowo ſańcz, ale:

4. pſches wutrobu dyrbi hičž, kaž tamnym 3000 ludžom na prėnim ſwjatkownym ſwjedzenju w Jeruſalemje; potom ſo njerjad woprawdže žyle a polnje wuplėje, hdže- žkuli ſo namaſa; potom ſo pſhecžiwno hrěcham bėdžimy, taſ rucže hacž ſo poſaža, a wſcho dobre plahujemy a plody teho ducha hajimy, kotrež ſu lubofcz, wjeſelofcz, měr, ſczėrpliwofcz, luboſnoſcz, dobrocziwofcz, wěra, czihoſcz, pózcziwofcz; a czim dlėje czim bóle ſo wutroba runa dobrej roli, wo czimž w naſchim pſchirunanju piſane ſteji: a něotre padže na dobru rolu, a jako bė ſeſchło, pſchinjeſe ſtokročne plody; te paſ na dobrej roli ſu czi, kiž ſłowo ſlyſcha a ſahowaju jo w pėknej a dobrej wutrobje a pſchinjeſu plody w ſczėrpliwofcz. Sſchto mohł to ſam wo ſebi prajicz? Kaſ wjele polojećneho, ſwonkowneho a bjeſdžakneho waſchnja ſo w naſchim kſheſczjanſtwe namaſa! — Tehodla paſ njeſmėmy nadžiju ſhubicz. S hubjeneje role móže lėpſcha rola naſtacz, hdyž ſwėru dželamy. Taſ je tež ſ naſchimi wutrobami. Bože ſłowo je niž jeno ſymjo, kotrež ſo roſſhyje, ale tež kaž pluh a bróna, kiž rolu pſcheryje a mjehczi, njerjad wuplėje a ſaniczi. D ſo by Bože ſłowo tež nad nami taſle ſtutkowało, ſo bychmy plody pſchinjeſli, kotrež ſo Bohu ſpodobaju, a we ſwojim czaſu žnjeli bjeſ kónza.

Hamjeń.

R. w B.

Wjedžela.

Dženſ wotewrjeny dom ma Knjeſ
Sa kraj, ſa měſto a ſa wjeſ,
Dacz hlódnym chze khlėb žiwjenja,
So wot njeho ſo najėdža.

Dženſ kñjer luby wukhadža
A ſymjo dobre roſſhwa
Do role naſchich wutrobom,
So njebyło tu bjeſ plodom.

Dženſ paſtyr ſwėrny wodžicz ma,
Kaž wowzy, taſ tež jehnjata
Na paſtwu dobru ſytniwu,
Na kufu ſwoju ſelenu.

Dženš lékař mŕzny, spodžitny,
 Riž wuhoji naš wot schody,
 A nam dže se swojej pomozu,
 Riž ja rany ma hotowu.

Džen žohnowanja dženša je,
 Duž, wutrobny, šo wješelce!
 Wŕn woła žyke šchesczanstwo
 Na kwaš do domu Božeho.

Wbohi Jakub.

Polu Norwicha w Sendželskej šo pjany cžlowješ se šwojim šchtyrlětnym hŕlcžtom po mŕskim brjošy šchmjatašche. „Nanko, ja šym hlŕbny,“ to džecžo škoržesche. „„Mjelcž, hŕlcžisko!““ šo nan na njeho wottorhny. „Ša paš šym taš jara hlŕbny, šo mje wšchitko boli!“ hŕlcžš dale škoržesche. Nan paš šašo wołašche: „„Njebudžesč škoro mjelcžecž, ty krodawa! Mŕžu dha ja tu mjes šamjenjemi šlibki šberacž?““ Duž džesche šyn dale a mjelcžesche, pšchetož nan bē se šymaj woczomaj na njeho pohladaš a jeho rēcž rēšasche jemu do wutrobny. Wonaj džeschtaj dale a mjelcžeschtaj. Džesčžu ronjachu šo šylšy po špadnjenyhaj lizomaj, nanaj paš džechu helšte myšle pšches hlŕwu, kajkež je palenz rady nacžini. Na jene dobo šapocža tŕn hŕlcžš š žylym hŕškom pšlacž, wŕn njemŕžesche šo wjazny džeržecž: „Nano, lubšchi nano, jeno mašy kufš hlēba mi dajcže!“ wŕn prošchesche. Nan mjelcžesche a cžehnjesche jeho hacž š kamemu brjošu. Na to jeho pšchimny a daloko do morja cžišny. Nan šam šwoje džecžo w pjanosčži! Šchto tola palenz njedokŕnja. Wopitž cžekny.

Džecžo paš mējesche Božeho jandžela pšchi šebi. Tŕn cžinjesche, šo runje deska š hŕlzej pšchiptuwa. Wŕn šo jeje pšchimny a šobu pšuwasche. Wētr a žŕlmy honjachu jeho pšchezo dale do morja. Šam štejesche wŕjnška lŕdž. Šŕdžnizny šo deski a hŕlza dohladachu a šo prašchachu, hacž dyrbjeli jeho wumŕž abo jemu šo tepicž dacž. Šižom paš škocži šmilna dušcha do morja, pšuwasche š hŕlzej, jeho wobja a šbožownje hacž na lŕdž pšchinješe.

Wŕni šo jeho to a druge prašchachu, ale wŕn njewjedžišche hewaš nicžo, hacž šo šu jemu Šakub rēšali. Duž jeho tež lŕdžnizny „wbohi Šakub“ pomjenowachu a jeho na lŕdži wobšhowachu. Wŕn rošcžesche a bywasche jim wot lēta š lētu lubšchi. Luby, pšchecželny, pomozny wŕn lŕdždemu wšcho š woli cžinjesche. Najwjazny pola šhorny pšchewywasche, pšchihladowasche lēšarjej a bēšche jemu pšchezo š rukomaj. Lēšar pŕšna, šo ma wbohi Šakub dobru hlŕwu a lŕšcht š hojenju. Šŕdžiny šapitan a lēšar štaraschtaj šo wo to, šo darmo do kralowšteje šchule pšchindže a na lēšarstwo wufnjesche.

Lēta šo minychu. Šakub bē wuwufnyš a pšchindže jako wojerški lēšar na wŕjnšku lŕdž. W tym cžašu wudyri wŕjna mjes Sendželskej a Franzowškej. Šakubowa lŕdž pšchelhwata mašu njepšchecželšku lŕdž, pšchewiny ju a wša wšchēch jatych. Mjesewšchēmi šranjenty mi ležesche tež štary lŕdžnik, cžezko šranjenty, taš šo šo jemu šmjercž bližesche. Šrunje wo teho šo lēšar Šakub najbŕle prožowasche, ale podarmo.

Šas rjekny tŕn njesnaty štarž š šwojemu mlŕdemu lēšarjej: „Wšy šcže mi telko lubošcže wopokasali a ja cžžu wam rad džaškowny bycž, nimam paš dale nicžo hacž tute knihi. Še je mi jena knjeni dala a wone šu mi woczji wotewriše. Ša pŕšnach š nich šwoje hŕšchne žiwjenje a tež drohu š polēšchenju.

Šhorny štarž wotpocžny š powjedanjom a hibasche hubje runje jako by dale powjedacž cžžyl. Šemu bē cžezko dale powjedacž, tola paš šo šchrobli a wuškypa šwoju wutrobu a powjedasche, taš je

picžš byl, šwoju žonu do rowa pšchinješš, šwojeho šynka do morja cžišnyš atd. Mlŕdy lēšar pŕšluchasche wšchŕn napjaty a myšlesche šebi: dyrbjal to mŕj nan bycž? Še Wŕh naju džiwnje hromadu domjedl? A wŕn šo šhoreho prašchesche: „Šraicže mi, taš dołho to je, šo šcže šwoje džecžo do morja cžišli a dla cžeho?“ Wŕn wotmolwi: „„To mŕže 23 lēš bycž, šo je šo to štalo. Wbohe džecžo bē hlŕbne a prošchesche wo kufš hlēba, ja paš bēch wšchē pjenjesy pšchepiš a w rošhorjenju šta šo tŕn hrošny njeskutš. Budž Wŕh mi a mojemu njewinowatemu džesčžu hnadny!““ — „Njeje šo to pola Norwicha štalo a njerēšachu temu hŕlcžkej Šakub?“ wobhonjowasche šo lēšar dale a teho šranjeneho ša ruky pšchimny. „„Šaj, Šakub jemu rēšachmy a pola Norwicha je šo to štalo,““ štarž wotmolwi a šo nad lēšarjowym prašchenjom džiwasche. „Mŕj nano, mŕj luby nano!“ lēšar hacž do wutrobny hnuty wuwŕla, „ja šym wasch šyn! Šohnujcže šwojeho Šakuba, priedny dnyšli wumrējecže!“ A wŕn šo pšchi ložu poklady a šo lubemu wumŕžnikkej džašowasche, šo je wšchitko derje cžiniš, hŕlza š morja a nana š hele wutorhnyš a jeju hišcže na šwēcže šdžeržal a šwješelil. Tŕn štary pŕšluchasche a njewjedžišche, šchto praicž. Šajki lēšar a offižer dyrbjal jeho šyn bycž? To drje škoro mŕžno njebē. Šakub powjedasche jemu nētko jeho žyke žiwjenje, taš šo nan wuwŕla: „„Šnježe, nētko daj šwojemu šlužobnikkej w mērie wuškypcž, pšchetož mojej woczji štej šwojeho šyna widžilej.““ Taš wumrje priedawšchi picžš jako pokutny a požohnowany hŕšchnik.

Šakubej paš džesche tŕn žylyš podawš taš mŕžnje do wutrobny, šo je šwojeho cžēšneho šastožnšwa štupi a bu mišionar mjes picžkami a paduchami. Wŕn šam je tutŕn podawš powjedal a je to šlowo pšchistajil: „Ša šym tŕn wbohi Šakub!“

Raššcha šernicžka.

A nam witaj, raššcha šernicžka,
 Riž njedželu šy pšchinješka!
 A nam witaj, Šnježe Šešušo,
 Šam šlubjenty wšchēš pšches šlowo!

A nam witaj, o ty luby dnjo,
 Šched kotrymž nŕž nam lubi šo!
 Šam roššwēcž našche wutrobny
 Še šwētkom doniž tudy šmy!

Na tebie, Šešu, cžakamy,
 Šo pšches šlowo nam šwēcžil by
 Šo njebyli my w cžēmnošcži,
 Šdžezž cžlowješ nicžo njewidži.

Šso šwēcži w twojim woblicžu
 Šam džiwne šwētko pšches hnadu.
 Šam šwēcž dženš tuto woblicžo,
 Šo wješeli duch š cžētkom šo!

Ty šy to lube šlŕnzo šam,
 Riž pŕšlane je šwēcžicž nam,
 Šo džecži šwētkla byli my
 A pšches nje wuwjedženi š cžmy.

Dobre mjeno.

Nicžo drje cžlowješa w šwēcže taš njeporucža, kaž dobre mjeno. Dwoje we šwojim žiwjenju trjebam, taš hižom šwŕjaty Šuguštin praži, dobre šwēdomnje a cžēšne mjeno. To pŕēšsche pšched Bohom trjebam, to druge pšched cžlowjekami. Ššwērna ruša dže pšches žyly šraj a dobre mjeno priedny njeje a jej durje woczjinja.

Sašo pač durje pola ludži ničžo tač twjerdže njesacžinja jako ška rěč, hrosne mjeno. A niz jeno jenotliwe wošoby hubjene mjeno kaž pollecze pschesčžeha, ale tež žyłe gmejny, kaž šlědowaze powjedacžko wobšwědžzi.

Wošrjedž kraja, tač powjeda duchowny B., leži wješ M. Tam šo psched něhdže 100 lětami wschelafi šy, njerodny prač žiwjesche, kiž žyłu wokolinu njeměrnju čžinjjesche. Ta krajina bė hrosny we wschitlich rěče. Šdyž čžyjsche jedyn drugeho haničž, by rjell: „Ty šy skoro kaž ludžo w M.“ Duž šo poda, šo tamnišchi duchowny ras do Lipska na wiki pucžowasche, šo by šebi na prawym městnje najnowšche knihi nakupował a starych pscheczelow a wučerjow, kotrymž k nohomaj bėšche jako studenta šydač, wot woblicža k woblicžu wohladač. Na to šo hižom wješelesche. Tola šcho bėšche? Pola mėsčezanskich wrotow dyrbjesche šastacž, kaž bėšche to tehdy waschnje. Wrótnik, stary mėsčezanski wojak, wustupiwšchi šawola: „Šcho šče a š wotkal pschindžecze?“ Wěšty we šwojej dostojnosčzi šarač wotmolwi: „Ša šym duchowny š M.“ — „Š M.?,“ džesche kruty štražowar, čžolo šmorsčžo: „šawróčžicž, my mamy pschifasnju, nikoho š M. š wrotami nuts puschčžicž.“ Duchowny bė mjeršazy, wón šo na šwoje šastojništwo powolašche, da wyschšeho wrótnika šawolacž, na šdwořlimosčž Lipsčžanow dopominašche, wscho podarmo. Tež wyschšchi wrótnik džesche: „Wy šče, kaž šam wěsčže, š M., duž njemóže ničžo pomhacž, wy macže šo šawróčžicž.“

Šrudženy dla tajkeho šranjenja šo wón se šwojim wošom šawróčži, k někajemu pschecželej na bliskej wšy dojedže, jeho šobu hacž do Lipska wša a jemu ša jeho wošobinu čžeknosčž ručowacž da. Tač šo jemu radži, hiščeže š jenyymi wrotami pošdže wječor do Lipska pschicž. Ale wošrjedž ludži, w šlamach, psched profesarjemi njemóžesche myšl wotbncž, tač bėšche wón njekhwalbny šwojeje wošady dla našad štajeny byl, kaž njebudžesche to ša móžne džeržak, a kaž drje šo žanemu dušchowpastyrjej hiščeže šesčto njebė. Šdyž bėšche šo šašo domoj wróčžil, bėšche to přenje, šo žyłu wěž na klětku pschinjese. Še šylšami wošadnych šarocžesche, šo bychu do šo šchli a štemu žiwjenju šonža čžinili, a se šwojimi napominanjemi přjedy njesasta, doniž jeho ludžo polěpschenje njepchilubichu a tež na hinajšchich pucžach šhodžicž njesapocžachu.

„Moja macž mje psched Bohom wobškoržuje.“

Generalsuperintendent Büchsel we šwojich dopomnjeńkach wo wyšokosčestarijenej wudowje šwojeje wošady powjeda. Šako ta šama mrějesche, bu wón k njej šawolany. „Ša šo ju woprašach“, tač Büchsel powjeda, „hacž ma hiščeže šcho na wutrobje. Wona wotmolwi: „„Ně, šchož mam hiščeže na starosčzi, šym hižom se šwojim Šbóžnikom wocžinila; ja čžy jeno hiščeže jeho čžěko a krej wužiwacž k wodacžu hrěchow.““ Na moje dalšche prašchenje, hacž je šnano š kim w njepschecželštwoje žiwa, wona džesche: „„Ně, ja šym wscho wodała.““ Pschi tym pocžachu džěčži, kotrež wołoko žoža stejachu, wóšje pšatakč, a jako šo wobhonjowach, šhonich, šo ma ta žona hiščeže šyna, Šhryštiana, kiž bė jej wjele žalosčže nacžiwik. Šako šo ju na to šwjatocžnje woprašach, hacž je tež Šhryštianej wschitko wodała, wona wotmolwi: „„Šak mohla macž hinač, hacž wodacž, a ja wěm, šo jemu Wóh tež woda.““ Dokelž to pošlednje š wulkej dowěru wupraji, šo ju woprašach, tač móže to wjedžicž. Duž moja štara wotmolwi: „Na kimž telko modlerškich šylšow wišy, kaž na tym, šon njemóže šo šhubicž.“ Wona na to Wože wotšasanje došta a w měrje domoj džěšche.

Džen pohrjeba šo pschibliži. Čžěko w šhěži stejjesche, štwa bėšche š ludžimu pschepjeljena. Wołoko šasčža wschē šchěščž džěčži stejachu, tež Šhryštijan, ale žana šylša šo w nim njesybolesche. Šlědy a štwjedženy do woblicža macžerje, kiž bėšche pošne mēra, šahladany stejjesche. Pschewodženje džěšche k pohrjebnišchčžu. Šhryštian pódla džěšche, špěwarške w ručomaj, ale žane šłowo š jeho erta njemuńdže. Duž, jako šo šasčž do hlubiny dele puschčži a šchtrny wutle pod šasčžom šropotachu, Šhryštian do rowa štocž, šo na macžerny šasčž čžišny a wola, šo to žarowazym psches mošny a šosčže dže: „Moja macž! Ach moja macž mje psched Bohom wobškoržuje!“ Šako jeho š rowa wušbēžechu, noweho čžłowjeka wušbēžechu, kotrehož jenicžki trosčht bė, šo móžesche hiščeže wodacže hrěchow namačacž a šhubjeny njeje, dokelž na nim telko macžernych šylšow wišasche. Młodym ludžom pač w tamnej a we wokolnych wošadach je šo šonle pohrjeb se šapschijaznyu předowanjom ščžinil we šchtwórtjej šasni, š napominanjom, šwoju macžet šahe čžesčžicž, šo njebychu něhdny pschi šasčžu stejšo škoržicž trjebali: „Moja macž mje psched Bohom wobškoržuje.“

Wschelake š bliska a š daloka.

Šandženu njedželu mējesche šo žyřkwinska šisitazija w Šakecžanskej wošadže. Šacžrunje šo šerbske šemschenje hodžinu přjedy hacž hewak, we 8 hodž., šapocža, bėchu Šserbja pschischli w bohatej ličžbje šwoju lubosčž k Wožemu domej tež wopokasacž na šisitaziškim dnju. Šisitazišku rěč mējesche na šerbskim šemschenju knjes šarač Šada. Šnjes šarač Šólčž předowasche wo njedželškim šelšče Mat. 20, 1—16 a wuloži: Šcho čžy nam šon Šbóžnik w pschirunanju wo džělacžerjach we winižy pračicž? 1. Šójče wschitny do džěka we winižy mojeho šnadneho šraleštwo; 2. Moja mšda je moja šnada. Na němškim šemschenju rěčšesche k wošadže knjes šisitator, wyschšchi žyřkwinski radžicžel Šosenšranž, kotrehož našcha wošada přeni šróčž jako duchowneho wyschšcheho pastyrja mjes šobu witašche. Šo šemschach wobšadowasche šo pohrjebnišchčžo. Šopodnju w 3 hodžinach mējesche šo šatechismuškowe roščřčžowanje. Šnjes šisitator rěčšesche š hnušymi šłowami k młodžinje. Šopodnju 1/2 hodžin mējesche šo wošadna ššromadžišna w žyřkwi šotraž bėšche wot něhdže 60 wošadnych wopytana. Šnjes šisitator rěčšesche k ššromadženyym a namołwjesche k dobrym pošpěcham, kotrež mohke šo mēčž w žyřkwinskim žiwjenju, n. psch. mišionške hodžiny, wošadna šakonija, džěčži šemschenje, šibliške hodžiny, wječorne šemschenje. Wospjet knjes šisitator šjemi, tač ma čžopku wutrobu ša našche šerbske wošady a šwoju radoščž wupraji nad žyřkwinskim šmyšlenjom našchich Šserbow, hdyž to tež pošna na wopytanju šatechismuškoweho roščřčžowanja, na kotrež bėchu šami šerbsžy młodži š wuwšacžom jeneho němškeho pschischli. Duž je njeprawo, hdyž je šo jemu poročowalo, šo njebny našchim Šserbam pschecželnje šmyšleny byl. Šo šo Šubiške duchowne mēšto njeje wjazny mohlo jako šerbske wupišacž, jeho wina njeje, ale w tym leži, šo je tam jeno hiščeže jara mačo Šserbow.

Š temu je džě ša jich duchowne šastaranje psches 1/4 lětnu špowjedž a šemschenje štarane. Šdyž je wón wuprajič, šo mohke šerbske šemschenje w Šamjenžu šańčž, hdyž je wopytanje šerbskich šemschenjow lěto a hubjensche, šu to tola Šserbja šami šawinowali, hdyž šwoje šerbske šemschenja lěpje njewopytaju. Šserbja na mjesach šu šami š wjetšchi wina, dokelž mačo na šwoju narodnosčž džeržža, šwoje džěčži němške wocžahnu a šo šakle pošdže dopomniju, hdyž woni němšku młodosčž poš šebi widža, šotraž wjazny wo šerbsku rěčž njerodži.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Šerbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedyplatu 40 pj. dostacž.

Estomihi.

Lut. 18, 31—43.

Mój je wschón tón kšizowany,
Moja lubosć Jesuś je;
Dži wschať, čžercže šatamany,
Džicže, šwěta žadosće:
Wascha lubosć šchódna je,
Wascha lubosć k šmjerczi dže.
Mój je wschón tón kšizowany
A ja kšchu jeho rany. Šamjeń.

Šlaj, my džemy horje do Jerusalema, a wschitto budže dokonjane, šchtož pišane je psches profetow wo čžłowškim Šžnu, tak čže nam napschecziwo kšincžecž we šwjatym póstnym čžakšu, do kotrehož bóršy šašo štušimj. Štrowicž čže naš šašo w starej lubosći kral šwjateho póstneho čžaka, kral w čžernjowej křonje, Jesuś Šhryštus. Še wěšće, wón štrowi w našch dnjach njewěry jich wjele, kiž šo jemu ša to njedžakuja. A tola njedyrbi wón našču dušču šebi dohycž, wón, kiž je naš tak horzo lubował hacž do šmjercže, haj, hacž do šmjercže na kšizju? Njechamy šo jemu podacž, kiž je w najwjetšich bolosćach wo našču dušču warbował; kiž je čžerpil, šo by našču dušču wumohl, šo by wschu našču winu šaplacžil, šo bychmy jeno měr měli, a šo bychmy mohli junu šancž do njebjeskeje domišny?

Tehodla šchtož ma hišćže woczi, kotrejž widžitej, a wušchi, kotrejž móžetej šlyšćecž, a šchtož ma hišćže

wutrobu, kiž něšchto šobucžuje a kiž rošgnj, šchtož je Jesuś w najwjetšej lubosći jeno ša šhubjenny šwět čžinił, tón njeh tola pschińdže, šo by š nami wschittimi š Jesuśom horje čžahnył do Jerusalema. To budž našče hešło pschi šapocžatku šwjateho póstneho čžaka, a tuto hešło čžzemy po šakladže tekšta hromadže rošpomnicž.

Ša Jesuśom na jeho pšlednim pucžowanju do Jerusalema!

My prajimy 1. Ša nim še kšizjej, 2. ša nim w kšizju, 3. ša nim psches kšizž!

Ach dušcha, štuš na Golgatha!
Šow twoje woło widži,
Kať štyškau žalosć Jesuś ma,
Šdyž še šmjercžu šo bėdži.
Ma tym našch hrěch, kiž bė nam šmėch,
Še jenicžy we wini,
A našcha šłosć a njeprawdosć
Tu štyšnosć jemu čžini. Šamjeń.

1. Tekst praji w šchucžy 31: Ša Jesuśom horje še kšizjej, to budž naš wschittich hešło dženska! Abo njehašch ty š nami šobu hič? Šdže čžješch ty? Mašch šnadž tu na šemi druge měšćakžto, hdžež namaka dušcha šwój štatok a dom, hdžež šwět šebj šhowanku škiczi, hdžež njeknježi hrěch a hdžež mašch wotpočžinč? Ně, ně, pój jeno šobu še kšizjej, tam jeno šy derje ššhowany psched hrěchami a štarosćemi; pój jeno k Jesuśej, wo kotrymž našch tekst praji: wón budže podaty pohanam a budže wušmė-

scheny a hanjeny a saplumany, a woti budža jeho krjudo-
wacž a moricž. A to wschitko twojedla! Haj, pój k njemu,
pola njeho mēr namakafsch. A to dosčž njeje, so dyrbiſch
jeno mēr namakacž ſa tutón ſwēt, nē, njewjedže tež žadny
druhi pucž k wěcznej domiſnje, k twojemu Wótzei w njebie-
ſach, hacž jeno tón pucž ſa Jeſuſom pſches Golgatha!
Tehodla, my dyrbimy horje ſ Jeſuſom na Golgatha. Na
žanym druhim pucžu njebudžemy naſcheho Sbožnika, jeho
teho ſwjateho, a naſ tych khdnych hubjenych hrěſchnikom
lěpje ſpóſnacž a roſnymicž, hacž na pucžu bolofczow do
Jeruſalema, na Golgatha, tej „via dolorosa“.

My wěmy drje, wjele je jich tajkich blaſnych w naſchich
dnjach, wo kotrychž to ſłowo naſcheho tekſta placzí: a woti
nicžo wo tym njeſroſnymichu, a ta rěčž běſche jim potajena,
a njewjedžichu, ſchtož bē prajene, my wěmy tež, jim wjele
naſcheho luda je ſwjaty poſtny čaſ ſe ſwojimi khdnymi
napominanjami čaſ naſtorfa, dokelž njedyrbja ſo ſemſkich
lōſchtow wjazy wjeſelicž, dokelž čže tutón čaſ jich žyle
woſebje na wěcznoſcž pokaſacž, dha njechamy ſo wot nich
mylicž dacž w naſchei ſwěrnofcži, čžemy my dale twjerdže
džeržecž to rjane waſchnje, wot prěnjeje hodžiny ſwjateho
poſtneho čaſa čžemy ſ Jeſuſom ſobu horje hicž do Je-
ruſalema, ſo bychmy ſ nim ſobu čžerpili, a, ſo bychmy
ſ nim tež junu pſchekraſnjeni byli. To budž naſche heſło
pſchezo ſ nowa! A k temu pſchińdže to druhe napomi-
nanje tekſta, ſa Jeſuſom tež w kſchižu.

2. Tekſt praji ſcht. 35—39. Kajki ſrudny napohlad
tola, jedny ſlepny proſcher. Se hižom ſrudnje doſčž, hdyž
je čłowjeſ ſlepny, a hdyž njemōže ſo ženje lubeho ſlōncžka
wjeſelicž, ale dwōjzy ſrudnje je tola, hdyž dyrbi ſebi tajki
ſlepny hiſchcže ſwōj wſchědnny khlěb wuproſycž. A tajkeho
ſlepeho proſcherja mamy w tekſcže pſched ſobu a wot tu-
teho muža čžemy wufnyčž. Wōn ſlyſchi, ſo Jeſuſ nimo
pōńdže. Wo Jeſuſu je hižom wjele ſlyſchał a wōn wē,
hdyž nēchtō, mōže jeno wōn mi pomhacž. Jeſuſ je jeho
jenicžka nadžija! Tehodla ſawōla wōn, jako Jeſuſ nimo
dže: Jeſu, ty Szyno Dawitowy, ſmil ſo nade mnu! A
čžim wjazy čži, kiž prjedy džěchu, ſwarjachu, ſo dyrbiſche
mjelcžecž, čžim bóle wōn wōla, pſchetōž wōn ma tu wěſtoſcž,
Jeſuſ mōže a budže a čže mi pomhacž. Tak čžemy tež
my w kōždej hodžiny ſwojeho žiwjenja, ale žyle woſebje
tež w kſchižu ſwoje žyle dowěrjenje na tuteho Jeſuſa
ſtajecž. Čžakaj jeno, luby pſhecželo, hdyž je Anjeſ tebi
ſnadž čžęžki kſchiž pōſklał, čžakaj, doniž Anjeſ njepſchińdže.
Hlaj jeno, kať dolho je wěſcže tamny ſlepny w naſchim
tekſcže čžakał, a tón Anjeſ njeje jeho tola wopuſchcžik.
„Wōſtań duſcha, ſčžęřpliwa, junu budžefsch ſchcžipacž róže!
Wōh je ſama dobrota; pſches kſchiž pyta twoje ſbože.
Schtož ſo jemu dowěri, teho wōn njewopuſchcži.“ A hdyž
budže horzota ſrudoby pſchezo wjetſcha, hdyž ſo ſnadž tebi
ſda, ſo budže pſchewulka, ſo njebudžefsch ju wjazy ſnjeſcž
mōž, dha daj ſebi prajene byčž, Anjeſ ſam wo dnjo a
w nozy ſtražuje, ſo njebudže woheń ſpytowanja pſchehoržy.

Wěſcže budže tež džęřba hiſchcže, kať tehdy ſlepemu,
tebi to wōlanje ſakaſacž a budža prajicž: budž jeno ſmērom,
Jeſuſ njeje ſam ſebi pomhacž mohł, kať dyrbi dha tebi
pomhacž, abo Jeſuſ běſche tež jeno čłowjeſ, kať ty. Dha
pať tež ty čžim bóle wōlaj: Jeſu, ſmil ſo nade mnu,
tón Anjeſ čže pſchińcž. „Na njoh' twať kať na ſkału,
džerž ſo jeho ruki wſchudže. Jemu ſkorž, ſchtož wu-
trobu čži ſrani a jara rudži. Wōn tu duſchu wofſchewi
hnadnje we wſchei tyſchnofcži.“ Tak dyrbi ſo tež nad

tobu dopjelnicž, ſchtož w naſchim tekſcže dale čžitamy
ſcht. 40—43.

3. Sa Jeſuſom tež pſches kſchiž! Jeſuſ hōji ſlepeho,
ale wōn njehoji jeho jeno ſa tutón ſwēt, nē, ſchtož je to
hłowne, pſches kſchiž je jemu tež wocži na tamny ſwēt
wocžinił. My widžimy, tón ſlepny, kiž je nētko widjenje
ſaſo doſtał, njełhwata najprjedy domoj k tym ſwojim.
Jeho prěnja myſł je wjele bóle, ſchtož kherluſch wupraji:
„S Jeſuſom nam dajcže čžahnyčž, hladacž jeho ſtopje-
njow a wot ſwěta w ſwěcže ſtanyčž, hicž kať wōn je
prjedy ſchol, k njebieſam ſo ſa nim ſlědžicž, w ſwěcže byčž,
ſa njebjom ſtačž, prawje wěricž, lubowacž a ſo ſtajnje
prawje bēdžicž. Wōſtań, Jeſu, ſ hnadu tu, dha, hdyž džefsch,
du ſa tobu.“ Jeho prěni pucž je khdjenje ſa khrjſtuſom,
jeho heſło je nētko, ſa Jeſuſom horje do Jeruſalema! A
ſchto je jeho k temu pſchinjeſło? Nicžo druhe, hacž jeno
tón kſchiž, kotryž běſche jemu tón Anjeſ najprjedy, tať-rjez
jako powoľanje pōſklał.

O, ſo by tón Anjeſ nam wſchēm, hdyž nam kſchiž
pōſcžele, tež pſches kſchiž wocži wocžinił, ſo bychmy tež my
ſa Jeſuſom khdžili a jeho khdwalili. Sa Jeſuſom, to
budž ſ nowa naſche heſło wot džęřniſcheho dnja. Dopjel-
njena dyrbi naſcha wutroba w pſchichodnym ſwjatym poſt-
nym čžafu wſchědnje byčž ſ tej proſtwu: „Puſchcže mje,
puſchcže mje, k Jeſuſej ſo mi tať čže! Duch mōj po nim
horzo žada, wōcžko jeno ſa nim hlada, pucž mōj k jeho
trōnej dže.“ Haj, ſa Jeſuſom do Jeruſalema, niž do
ſemſteho mēſta, ale do njebieſteho Jeruſalema hdyž žadny
kſchiž wjazy njebudže, ale hdyž dyrbi nam junu hnadne
ſlōnzo ſbōžnoſcže wſchědnje ſwěcžicž. Sa Jeſuſom čžemy
khdžicž ſ tej modlitowu Zinzendorfa: „Jeſu, prjedy dži
nam tu na ſemi; njedaj ſo nam dolho kōmdžicž a toh'
hnadnoh' čžaka ſkōmdžicž. Wjedž naſ ſa ruku k Wótzei
do domu“.

Hamjen.

B. w B.

Čžehāmy ſobu ſ Jeſuſom!

Čžehāmy ſobu ſ Jeſuſom,
Wōn nam ſwjaty pſchiklad dawa
A naſ wjedže k Wótzei dom,
Čžęř dže w čžernjach, je pať prawo.
Jeſu, dži ty we přědku,
Hlej, my džemy ſa tobu.

Čžęřpmy ſobu ſ Jeſuſom,
Njech naſ jeho bolofcž rudži;
Se ſlyſami, čžęřpienjōm
Njebjō junu radoſcž ſbudži.
Schtož ſ nim tudy čžęřpiſche,
Pōńdže tam do kraſnoſcže.

Mrějmy ſobu ſ Jeſuſom,
So ſmjercž wěcznu njewoptamy,
Ale ſ čžělnym wumrjecžom
Žiwjenje tam w njeju mamy.
Mēcčž nam, Jeſu, tudy daj,
Dha nam kawa Boži raj.

Budžmy živi ſ Jeſuſom,
Kotryž kraſny ſ rowa ſtany;
Sswědčmy ſ nowym žiwjenjom,
So naſch hrěch bu pohriebany.
Ssmy-li živi, Jeſu, čži,
Dha ſmy wěcznje pſchi tebi!

Pomoz sa duchownu sleposczi.

Pójcze, ślepi, pójcze rucze,
Śwětło śwěta nimo dže!
Wopuścycze te hrěschne pucze,
So wy sažo widzicze.

Haj, njech wschitzy wołaju:
Jezu śmil ło nade mnu!
W kóždej jeho śwětkej prusy
Pomoz je we waschej nusy.

O duž khwatnje dżicze ł njemu
S roścacjom a we wěrje;
Wustorżcze wschu nusy jemu,
Wubhadżazu ł czěmnoścze.
Wón wam moczi wotewri,
Czěmnu duschu roścwěczi,
Wumože waś ł hrěchow pada,
So wam sřhadża Boža hnada.

Schtóž dže ł njemu, wobśbożuje
Duschu ł jeho sařkuzbu,
So ło Bože dżěczo czuje
W swojim lubym Sbožniŕu,
Wob kotrymž wón žiwj je
W drascze jeho prawdoścze,
Tak so nowym śwětle khodži,
Wěrny czěrstwe plody sřodži.

Mi tež, Jezu, sahoj hnadnje
Moju sleposczi, khudobu!
Ach, ja proscheć czałam žadnje,
Ssam kei pomhaczi njemožu.
Spożczi, so ł křiczi twojeho,
Dostanje mi pomoz ło,
So mohł w twojim śwětle khodziczi.
Seno ł tebi duschu wodziczi!

K. A. Fiedler.

Wyškoki lubosczimy knjes.

Niczo wyškofstejazemu wutrobny bóle njedobhwa, hacž hdyž móže ło wón ł wschěm ludžom lubosczimje poniżiczi.

Wsched dlějšchim czałom běsche, tak Draždžanski farać Wlantmeister powjeda, bohatty ryczerkubler, kiž rořymjesche tak prawje w lubosczy a pscheczelnosczy se swojimi ludžimi wobřhadžeczi. Wón stejesche wyškof, jara wyškof w Draždžanach, ale to jeho njewotdžerža, se swojimi wjeřnymi ludžimi dobre pscheczelstwo džeržeczi, na wjeřelu a horju gmejny dželbraczi a ł kóždym, tež ł najřnadniřchim, pscheczelnym bycz.

Snydom, jako běsche ryczerkublo kupil, ło starobliwje khudobje pschewobroczi. Nas ł fararjei džesche: Sa Wam naležnje porucžam, mi řobudželiczi, schtož wo potrebnosczach jenotliwych a gmejny řhonicze. Wo narodze swojeho přenjeho řyna robotu pschi swojim dworje wotřroni. Jako bu něhdy psched njesbožom sathowany, sa khude džěczo gmejny řwobodne město w někajřim dobroczelřkim wustawje sałoži. Njelicžomne podpjerj řo kóžde lěto na drjewje, žicze, pjenjesach atd. gmejnje dostawachu. Spodžiwne běsche, tak by řo wyškofsdželany, ł wjele nadawłkami wobczěženj knjes sa to najřnadniřche na kuble starał.

We wořebitym pscheczelnym swjastu ł fararjom stejesche. Raž řuřto by na kuble pschebhwal, ł nim tež do řhule řtupi. S nim by tež rady ł wořadnym řhorym řhodžil a pscheczelne, trořchne

řkłowa ł nimi porēcžal. Jako ras jeho farać ke řhoremu wjescz njehařche, kiž na grawocziwu řhoroscz czěřpjesche, dha móžesche řo dobry knjes woprawdže rořhněwaczi. Wořebje by wěrnych, kiž jemu wořebje na wutrobje ležachu, porjadnje wopytował a ł nimi pscheczelřny wobřhadžal.

Kóžde hody by knjeřstwo ł Draždžan žyłu řhopizu drařtow ł wobřkaniu sa potrebnych řkłako. Wola duchowneho by řo na porucžnoscz knjeřstwa jědž sa wěrnych řhornych a potrebnych warila kaž tež na lěkarřte postajenje młoko sa potrebnych wotewdawalo.

Schula sa řchřřkowanje a řchicze, kajejež hiřchcze tehdy njebě, bu sałožena. W tutej džěczi řkoro žyłe darmotne rořwucžowanje dostawachu a nimale kóžde lěto psches knjeřřtwomu darniwoscz wjeřele džěczazeho řwjedženja nascheho dobroczelřkeho knjesa njesamřlichu řwoje dobroty kaž přjedny tak dale wudželowaczi. Hiřchcze njech je nasřomnjene, řo mandželřke řnych w lěcze 1870 nuts řczěhnyeh mužřřtwom wot krajneje wobory wot njeho podpjerj dostawachu, kiž halle potom sařřachu, jako řo wojownizy dohczěřřny a řřrowi sažo domoj wrócžichu. Šeniczi řlepy muž je sa 6 lět ł ruki nascheho ryczerkublerja niz mjenje hacž 345 tolet řdostawał.

To běsche krasny muž, knjes, kiž řo ł niřřim džeržesche, kiž namaka we wobřhadžowanju ł ludžimi, w pomřhanju a polěřřchowanju řwoje wjeřele, řwoju řbožnoscz na řemi. Žadny dživ, řo jeho lud wutrobnje czěřczesche a pschi jeho wotřalcžehnjenu řylřy řkłasche.

„Kak tola tónle bohatty ryczerkubler řekasche?“ řo wěřcze prařchesch, luby czitarjo! Ty řy hižom wo nim řlyřchak. Tónle pscheczelnj knjes běsche: Šan, řakři řral. Ryczerkublo řekasche Šohannishausen (pola města Řiesy) a žřřřwinřka wjeř ł temu řaufizy.

Řjenje je, hdyž je wjeřch a řral tajki dobry. Šwřjaty řawoł řam na Řnjeřu řesom řchřřřřtu niczo wřřchřsche khwaliczi njewě hacž jeho „dobrocziwoscz a lubosnoscz“ (Tit, 3, 4). A my wschitzy dyrřimj jeho sa řnamjo wsacz, řo byřmy řlědžili sa jeho řřopami.

Řjany titul.

Džěřateho septembra lěta 1613 běsche, jako běchu džěczi řchleřřnyřkeho města Řriega ł wójwodzy Sibylli Dorotheji tam na řrób pscheproschene, kaž huřczřřch bychu řo tam wot wjeřchowki, kiž běsche prawa maczi řwojich poddanow, wobdarile, hdyž běchu řětne a pilne byle.

„Moja holeczka, kak tebi řekaja?“, řo maķeje holeczki woprařcha.

„Šana Řoliz,“ běsche wotmowjenje.

„A kak dha ja řekam?“ řo wójwodka dale prařchesche.

„Šuba Dorl“.

Wodžer ł měřchczanow pódla řo njemalo dla teje maķeje njepřchěmyřleneje řřoři a prařchesche: „Wjeřchowřka jařnoscz chžyła to hnadnje řudžiczi, dokelž je wěrnno, řo Wař žónřki řřlah w měřcze a na wřny tak mjenuje.“

Duž dobra wjeřchowka řwojej ruzy řřřny a hnuta džesche: „Wóh budž khwaleny sa tajki drohotny titul, a ja nočžyła jón sa žiwjenje sa titul maķestoczi řaměniczi!“

Šejny wyškof mandželřki ju pał wotřřcha a ju něřł hinał njemjenowasche hacž „lubu Dorlu.“

Řeczi wěrnoscz!

Wsched wřjazy dylři 80 lětami řo we wořebnym domje nascheho řakřkeho řroja řlědowaze řta. Maczi se řwojim řchěřčelřnym řřnyřom, ł mjenom Řerhard, pschi wotnje ředžesche, jako wós pschiczi jědže. Šarřcha, ł domom a řwójbu řpscheczelena řřjeni ł wosa wuřřupi, řo by ł pscheczelřřwu pohładala. Wona pał ł řym ludžom

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłas
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Šmolerjez knihicziščežerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

Invokavit.

Mat. 4, 1—11.

Sańdžemu přjedu šmy do najšwjeczisheho našeho zyrkwinskeho lěta, do póstneho čaša, jastupili. A kaž w Jerusalemskim templu wo přjedza w najšwjeczisim tón hnadny stol stejeshe, tiž bu kóžde lěto junu wot wysch-sheho měšnika s krowju woporneho jehnjecza pokrjepjeny, tak je přjedzišczo zylého póstneho čaša a čizhi pjatt se šwójim šchizom na Golgatha. Nětko hiščeze pschi durjach póstneho čaša stejimy a šo hotujemy, so bychmy nutrnje a dostojnje Šhrystuša na puczu jeho čerpcjenja pschewo-dželi hacž k hnadnemu stolej, k jeho bolosnemu šchizej. Přeni šthodžentk jeho čerpcjenja pak, to přenje wójmadlo žahleho rječasa, s kotrymž šu jeho wuwjasali, bě jeho špytowanje w puschinje.

Kak bu Šhrystuš w puschinje špytowany?

My hladamy 1. Na špytowaneho a špyto-warja, 2. Na špytowanje a 3. Na Šhrystušowe dobyče.

1. Špytowany a špytowač. Tehdy bu Jesuž wot Ducha do puschiny wjedženy, so by wot čzerta špytowany byk. Runje bě s Jordana wufschězeny wustupil, runje běchu šo nad nim njebjeka wotewrile a šo s nich hlóš šlyšhecž dał, hlóš jeho lubeho Wótza: To je tón šamy mój luby Šsyn, nad kotrymž ja spodo-banje mam! runje bě tón prawy Nowachowy hołb, Šswjaty Duch na njeho pschischoł, duž jeho tutón Duch, tuta wi-

domnje šjewjena Boža wola, do puschiny domjedže, so by tam wot čzerta špytowany byk. Čzeho dla pak dyrbjeshe špytany byčž? Njeběsche dosčž, so ludži pschescžěhanje a hanjenje njeběsche, njeběsche na tym dosčž, so kudy a niski mjes Šraelom kthodžeshe? Njeběsche dosčž, so šo škóncžnje na šchizju pod bolosčemi wudyha? Čzeho dla hiščeze tuto bėdženje se šlym njepscheczelom? Šlusnosčž špytowanja lohko rošymiš. Šchtóž chze jako mišionar k pohanam hicž, jich wot jich kniczomnych pschibohow wotwobrocžicž, jich s čžemneho doła jich pohanskich hrosnosčžow wuwjesčž a jich na šwětku horu šnutškwneho pokoja a Božeho špo-dobanja dowjesčž, tón dyrbi najpředy wschě te šylne šwja-ški šroswjasačž a rostorhacž, tiž jeho na dom a šwójbných, na šemški dobytk, na šemšku čžescž a na měrne čžiche ži-wjenje wjasaju. To je to přenje. To pak je tež čžezžke šnutškwne bėdženje šam se šobu, se šwójim šlabym, hrěšchym čžěłom, s domjazhmi a wschelatimi druhimi mozami, haj s čžertom šamym. A něchtóžkuli w tutym špytowanju wjasnje a ženje k pohanam njepschindže. Še pak šchtó tu dobyk, potom do kóžde štupi a šo na mišionške polo pschewjese a tam džěla, so by, hdyž jeho tam předy abo pošdžischo njepschecželski šchip abo kthorosčže jėd abo naturška móž do rowa štorcži, s najmjeńšcha někotrych ša šobu ke Šhrystušej a do jeho šboža šczahnyk. Tak mějeshe tež našch šenjes, dokelž bě čžłowjet, kaž my wschitzu, jeno bies hrěcha, najpředy we šwójim špytowanju wschě šwjaški rostorhacž, tiž chžychu jeho na kubla, čžescž a móž tuteho šwěta šwjasacž, so by potom jako prawy šwobodny

ryczer na horu Golgatha do teho czežkeho bédženja stupicž mohł, w kotrymž chzynsche zply šwět i czertoweje mozy wumóz a šwojemu Wótzej psched nohi položicž.

W tutym šwojim spytowanju pať srašy se spytowarjom hromadu. S wotfal bē tón? Schtó wón je? To je šly njepscheczěl, tutón w spoczatku wot Boha wotpadnjenny jandžel. S woczomaj jeho njewidžimny; pschetož wón šo psched nami khowa, runjež je nam pschezo blifko. Kaž šo we wójnje straschny njepscheczěl psched wojakom khowa, a je jemu tola blifko a na njeho lafa a je jemu runje teho dla tajki straschny, runje tať šo tež šly njepscheczěl psched nami khowa, šo jeho i woczomaj njewidžimny, a je wschudzom kolowokoło naš, a i kóždeho sboža a njesboža, i kóždeho njepraweho towašcha a wješela kaž smijiza na naš lafa a je nam teho dla tať straschny. A kaž njepscheczěl we wójnje dže, niz na wojakomu móščen abo draštu, — to cžinja padušchi a rubježnizy — ale na jeho žiwjenje, tať dže tež šly njepscheczěl na našche žiwjenje, na šbóžnosć našcheje dusche. Tutón njepscheczěl stupi tehdy ke Ahrystušej, pať do cžlowjeka šdrasčenny, kaž nēkotsi mēnja, pať, kaž drusy praja, w šnutškownym šjewjenju. Schtó pať wón chzynsche? D wón bē šebi nēšyto wulke pschedewšal. Ahrystuš bē tola na to do šwēta pschischol, šo by t šebi šwołal wschēch ludži a jich potom jako krašny dobyczer do njebjesteje domišny domjedł. Šižom cži přeni dobyczi ša nim stupachu, jeho starschej, cži paštyrjo a drusy, hižom bēchu cži přeni pohanjō, cži mudri i rašcheho kraja, šo ša nim podali. A wschitzny druhy, wot škhadženja šlónza hačž do šakhadženja, dyrbjachu hišcže t njemu pschicēč, šo by jene štadło było a jedyn paštyr. Duž šbēhny šo šly duch, šo by wódžerja powalik a wschēch ša nim stupazych do šwojeje hele domjedł. To bē jeho wotpohlad, wopravdžite helške pschedewšacže. Šdy budžišche šo jemu to radžilo — to wschaf šo radžicž njemōže —, ale hdy budžišche šo tole tola radžilo, potom budžišcheže, wy jandželjo, podarmo špēwali: Wam je šo dženka Šbóžnik narodžik, potom budžišcheže, wy paštyrjo, podarmo do Bethlehema khowatali, potom budžišche ty, šesčēdžiwjenny Simeonje, šo šjebať se šwojim rjanym wječornym špēwom: Nētko puščcžišch šwojeho wotrocžka i mērom po šwojim šlowje, potom bychu nam njebjēša šamknjene byle na pschezo a ša naš wschēch budžišche lēpje było, šo budžichmy šo ženje njenarodžili. To chzynsche spytowar.

Kať je šebi nētko šwoju wēž šawjedł?

2. Spytowanje.

A jako wón 40 dnjom a 40 nozow šo poscžik bēšche, bē wón potom hlōdny. A spytowar džešche, pschistupiwšchi t njemu: Šsyn-li Boži Šsyn, dha rjekł, šo tele kamjenje khlēb budža. Tón Anjes bē hlōdny. Duž radži jemu šly njepscheczěl, šo by i kamjeni khlēb šcžinik, šchtož tola jako Boži Šsyn šamožesche, a šo tať našycžik. Bē dha pať to žane spytowanje? Njebudžišche to Ahrystuš i cžistej wutrobu cžinicž mohł? Wšchako je posdžišcho i wody wino cžinik a se šydom pokrutow tyžaz? Bē dha to nēšyto druge? D hlaježe! Ša šakluženny abo namrēty pjenjes šebi khlēb kupicž a šo i nim našycžicž, je wēšcže nēšyto dowolene, haj šamo nusne. Ale ša kradnjenny pjenjes, potajkim ša pjenjes, kiž ma nēchtō pscheczimo Božej woli, šebi khlēb kupicž, to je wulki hrēch, runjež tež tajki khlēb hlōd štaji. Ahrystuš mējesche nētko jako khdny cžlowjek po Božej woli tež hlōd cžerpicž a wošebje tehdy w puščcžinje, hdžež bē jemu wot

Boha napoložene, to 40 dnjom dołho cžinicž. Duž by tehdy, šebi i kamjeni khlēb šhotowacž, pscheczimo Božej woli a njeprawje było. A teho dla bē tuta rada šleho njepscheczela czežke spytowanje.

Njeje tebi, jako bychmy tamneho spytowarja hišcže dženka wschudže mjes ludžimi widželi a jeho stup šlyšcheli? Ty šy hišcže w starscheju domje pod jeju kašnjemi a mašch šebi wschelate šapowjedžicž, šchtož by rad wužik. Njeschepta cži tež husto hlōš do wucha: Šeli šo je šchto na tebi, dha pokaž, šo šy wotrošł, a štaj woli starscheju šam šwoju wolu napšcheczimo? Ty šy khdny a mašch husto nusu cžerpicž. Duž šticzi šo cži škladnosć, bratrej džěl jeho namrēcža, šušodej džěl jeho role, bližšchemu džěl jeho pjenjes wudrēč. Nješlyšchisch tehdy hlōš: Mašch-li trochu rošoma, dha wužij škladnosć a njedaj jej nimo hič? Ty šy tež cžlowjek a žadoscže twojeho cžela tebjē cžahnu. Nješakšlyšchisch huščcžišcho hlōš: Mašch-li widžazej woczi, dha šchcžipaj kwētki, hdžež kčēja a šawješel šo tať dołho hačž šy živy, a njehladaj na to, hačž je dowolene abo niz? Tehdy pať špomni na to, šo šly duch šam psched tobu šteji a t tebi praji: Njekł, šo te kamjenje khlēb budža.

Duž wša jeho cžert šobu do šwjateho mēsta a postaji jeho na tempowny wjerch. A džešche t njemu: Šsyn-li Boži Šsyn, dha škocž dele: pschetož pišane šteji: Wón budže šwojim jandželam wo tebjē pschikafacž a woni budža cže na rukomaj nošycž, šo by šwoju nohu wo žadny kamjen njestorcžik. Ahrystuš je wjetšche džimny cžinik, hačž by tutón byl. Šdy by psched twojimaj woczomaj nēchtō morweho i rowa wubudžik, kaž je to Ahrystuš cžinik, a drugi by rjekł: Ša chzu nēšyto wjetšche došonjecž, a by šo i wyšokeje wēže dele puščcžik a njewobšchodženny dele pschischol, na teho ludžo ani pohladali njebychu. Šawēšcže, Ahrystuš je wjetšche džimny cžinik, hačž šebi tu šly njepscheczěl wot njeho žadašche. Ale hdyž je hewať se šwojimi džiwami ludžom pomhať, to by džim byl, kiž by jeno prošneje cžesče dla psched ludžimi cžinik — a teho dla pscheczimo Božej woli. Duž bē jeho rada czežke spytowanje a to cžim czežšche, dokelž bē tuto jēdojte šornjatko, do papjerki i librije šawalene, jemu pschepodať.

Schtó ludžo tola wscho prošneje cžesče dla njecžinja! Woni šo prošuja, woni šwoje žiwjenje na hracžki štajeja, woni wjele pjenjes — i džela nadrjenny pjenjes — na dobre wēzy waža, šo bychu wot ludži byli widženi, prošneje šwētneje cžesče dla. Šly njepscheczěl jich t temu hōni.

Wospjet wjedžesche jeho cžert šobu na jara wyšoku horu a pošasa jemu wschitke šwētne kralestwa a jich krašnosć. A džešche t njemu: To wschitko chzu cži dacž, je-li šo dele padnywšchi šo ke mni modlišch. Na horu jeho wjedže. Šotra je ta hora? Š kotreje je žyła šemja pschewidžecž? Ša hora, i kotrejež Ahrystuš, tón wschehowidomny, wschē kralestwa widži, njetrjeba wschaf wyšoka bycž. Škōžda hōrka w Šalāstinje bē ša to wyšoka došcž. Šam šlubi jemu, šo chže jemu wschē kralestwa dacž, hdyž šo t njemu modli. Šaške to šlowa: Njekšbu dha wschē kralestwa Ahrystušowe? Mōže dha šly njepscheczěl Ahrystušej šchto dacž? Še dha nēšyto jeho? D tu widžišch, šo je wón khať wot spoczatka. Šať pať spytuje wón hišcže dženka. Šimamny dha my wscho wot Boha, šchtož trjebamy? Šaštanje nusa, njemōžemy šo na njeho i proštwu wobrocžicž, šo doštanjemy wjazy hačž

šebi žadamy? A tola šo nam čert pschezo ša pomoznika podtytuje. Ale šhto dha dawa? W bibliji je šapifane, šhto je Judashej dal: Te 30 šlēbornikow, na to palazy woheń do šwědomnja a t temu powjaš ša šchiju a helu ša dušchu! A tajkich darow dla dyrbjeli šo t njemu modlicz a po jeho woli čzinič? O Bóh wotewt nam woczy, šo bychmy šo jeho hladali a jeho nabběh, kaž Šhrystuš, wot-rasyli.

3. Šhrystušowe dobyče.

Š čzim je šo Šhrystuš wobarał? Wojak ma š wjet-šcha jeno jenu brón. Ale ta je šwětka a wótra a tu wón trjeba a ta njepscheczela šruba. Šhrystuš mějesche tež jeno jenu brón, Bože šłowo. Tši krócž jeho šty njepscheczěl nabběhny, tši krócž Šhrystuš je šwojim mjeczom do njeho rubny. Wón wotmolwi: Pišane steji: Čłowjek njeje žiwny wot šhlěba šameho, ale wot kóždeho šłowa, šotrež psches Boži röt wuńdže. A wospjet: Šašo steji pišane: Ty njedyrbišch Boha, šwojeho Šnješa špytowacz. A ščóncznye: Pišane steji: Ty dyrbišch šo t Bohu šwojemu Šnješej modlicz a jemu ša-memu šlužicž. A š tym je Šhrystuš njepscheczela psche-winył a jako w přenim bėdženju derje wupruhowany šwo-bodny rycer štupi nětko na šwój dalschi wumóžerški pucz.

O trjebaj tež ty taš pscheczimo čzertej mjecz Božeho šłowa. Ale nješapomń to jene. Wojak ma šo še šwojeje brónju hižom w měrje nošycž a šo š nej wuwuczowacz, šo ju w bitwje trjebacz wě. Šhrystuš bė wot džěczatštwia šem w Božim šlowje žiwny. Duž wobhonjuj šo tež w nim — dha tež ty w špytowanju dobudžesh.

Duž wopušchczi jeho čzert a jandželjo pschistu-pichu a šlužachu jemu. Šišcže w Gethsemane, jutrow-nicžtu a na jeho t njebjuspěczu bėchu pschi nim.

Šdyž šy ty w špytowanju wobštal a potom w boha-bojosczi šhodžišch, šlužba tež tebi jandželjo, tuczi duchojo, wupóšłani na šlužbu tych šamych dla, kiž dyrbjia šbóžnosčž dostacz. Šdyž šy ty dobył a twoji štaršchi a twoje džěczi šo wješela a šu šbožowni pschi tebi, hdyž šy ty wobštal a twoje šwědomnje je čziste a čzi kóždy mjeczor mjehki šahłwł pod hlówu položi, šo šo čzi taš měrnje špi, hdyž šy ty wobštal a wěra čze džerzi a nadžija čzi pschichod tajki jašny pokajuje — nješbu to hižom jandželjo, kiž čzi šlužba a čze na rukomaj nošcha? Ššchi tym lėhaju šo wšchu-dže wokoło tebe njewidomnje čzi wopravdžiczi jandželjo a čze šchitujia a našdala čzafaju hižom drušy na tebe, šo bychy čze donješli kaž Lazara do njebjeskeje domišny.

Taš daj tež nam, špytowany Šhryščcže, dobyč!

Šamjeń.

J. K. w H.

Šastup do póštneho čzaka.

O Šbóžniko, twój póštny čzak

Budž mojej dušchi šwjaty;

Šišes Božu hnadu je wón šaš

Mi t žohnowanju daty.

Ty, Šesu, ša mnje šrawjesche

A wot šmjercze šy wumohl mje,

Nječ žiwjenje čzi šwjecz.

Šdyž w šwojich čzichich hodžinach

Twój šchiz psched dušchu widžu,

Mi wóčžo pluma we šylšach,

Ša hrěchi tamam, hidžu.

Šso š džakom hori wutroba,

Šdyž špomina na Šbóžnika,

Kiž je šo ša mnje podał.

Mje wulka luboscž pohnuwa,

Kiž ša mnje t šmjerczi džěsche

A Boha šo mnu wujedna,

Šdyž na mnje hněwny bėsche.

Ššmi, Šesu, ša to wutrobu,

Šu tebi nješbu t woporu,

Mój šy ša čzak a wěcznosčž.

Gethsemane a Golgatha,

Wój štej mi drohej měšče;

Tam wulki štutk šo ša mnje šta,

Tón t njebjy wjedže wěšče.

Duž moja dušcha nutrna

Nětš t myšlemi tam pschebhwa

We šwjatym póštnym čzaku!

K. A. Fiedler.

Špytowanja wulkich městow.

Šchewski mištr Wjazka bė šhonjeny muž. Wón mějesche wótry rošom a bė šwojeje biblije šwědomny. Wošebje paš bė jeho žiwjenje pobožny šhód. Wón dyrbjesche nėhdy wysche pschińcz, hacž na šchewski štólž. Kaš paš bu to potom hinaš, je mi wón raš na šwojich 70 lėtnych narodninach šam powjedał. Ššchi tym na šchpruch, kiž na ščěnje wišajche š napišmom: „Šesuš pschijima hrěšnikow“, pokasa a džěsche: „Tutón šchpruch bė mój wumóžnik w čzěškim čzaku.“

Wón bė jeniczi šyn šwojeju štaršchaju a dyrbjesche najpriedy pola šwojeho nana šchewstwo nawuknyč. Dokelž paš derje wul-njesche, šo jeho wučer wo to postara, šo bu do města pschekupzej do wučžby daty. Šo nėtotrych lėtach bė hižom pschekupski pomoznik wulkeho města. Kaš je to husto, taš bė tež pola njeho. Wón špytowanjam wulkeho města napscheczimo njewobsta a priedy hacž šo teho dohlada, wlecžichu wone jeho šobu, kaž rěczna žolma kruč drjewa. Šawjedženy wot towaršchom wudawasche wjazh hacž šašlužesche a duž šebi bórny dla dołha žaneje rady wjazh njewjedžesche. Duž mějesche raš pačzil papjerjanych pienješ na póšt donješcz. Poškadnik bėšche paš šo pschehladaš a mješ lutyh štohriwnarškich tež jedyn tyšazhriwnarški šobu dal. Na to šo mlody Wjazka dohlada, wón tutón tyšazhriwnarški wuczahny a ša njón jedyn štohriwnarški do pačzika tyšny a mějesche nětko ša to, šo je 900 hr. dobył. Šaj, te 900 hr. drje mějesche a položju tych šamych na to waži, šwój dołh šaplaczicž, ale wón mějesche tež winu na šwědomnju. Šónz tydženja pyšny, šo poškadnik hněwny tam a šem šhodžesche. Šórny šo w šlamach powjedasche, šo je w poškadnizy 900 hr. mjenje, hacž mělo tam byčž, haj šam tajny polizista bė do domu pohladaš. Duž šo mlodemu Wjazh štyslacž počza, taš šo šo njedželu rano šebra, šbytknu položju šwojeho šradnjeneho šamoženja wša a po želešnizy š města čzěny. Ale hdyž? Wón to šam njewjedžišche. Šacz do wukraja nje-móžesche, t temu jemu jeho pienješy došahake njebychu. Duž šo we wotležanych hórškich dolach šadžeržowasche.

Něšhto njedžel pošdžišcho raš w šorcžmje maleho městacžka wječerjesche. Tam nowiny ležachu. Do nich pohladnywšchi w nich polizajški list wuhlada, šo jeho pyšaju. Wón wšchón šblědny — haj tu štejesche jeho mjeno a šajki we woblicžu je, a šo maju jeho jimacz, dokelž je 900 hr. šradnył. Na to nješbože tež nětko hišcže runje polizista do šorcžny štupi a šo ša jeho blido šydnny. Duž Wjazka štany a šo do šwojeje šparneje šomorški poda, šotruž bė

šebi wotnajał. Ale šhto nětko? To běchu srudne wuhlady! Zastwo a hańba psched nim ležeschtej. Duž pschi šebi rjekny: „To najlěpsche budže, so se žiwjenja džesč!“ W komorzy běchu želejne kachlicy a w nich šo wuhlo palesche. Tak młody čžekanz w blachowej rowje samjeru sacžini a šo na sofa šydnj, so by šo tam wot kachlowych plunow bjes bolosče skonzowacz dał. „Rdždy budže“, tak šo trošchtowasche, „šebi myšlic, so šym i njekežbliwošču wo žiwjenje pschischol.“ Šdyž pak tam šedžesche a wokolo šo hladasche, šo na seženje wišazeho šchprucha dohlada. Tam stejesche: „Šesuf hrěšnikow pschijima!“ Tón šchpruch jemu kaž šchp do wutrobny šajė. „Šdyž wón hrěšnikow pschijima, dha tola tež tebie, a hdyž ma wón, tón šwjaty, i tobu šmilnosč, čžehodla niž ludžo?“ Duž stany, wokno ščeroško wotewri, kachle do rjada staji a šo ja blido šydnj a na šwojeho knjesa a na šwojeho nana pokutny list napiša, w kotrymž šo šwojeje njeprawdy wusna a wo woadče proschesche. Woboje je šo jemu dostało. Šeho knjes wša na šudnistwoje škoržbu wróče, šchtož móžesche čžim šferscho čžinicž, dokełž bě Wjazłowy nan šwólniwy, nastatu šchodu šarunacz. Do jeho kłamow wschał wjazy šastupicž njemóžesche a je tehodla pola šwojeho nana šchemstwo wufnył. Tón šchpruch pak, kiž bě jeho na prawy pucz pokasał, je šebi wot tamneho korežmarja wuprošnył a šebi do šwojeje stwy powješnył.

Ršchiž wumožnja.

Wučeny młodženz bě ras pschi morju. Nunje bě morjo do šady stupacz počało. Duž młodženz po nětko šuchim móřkim dnje ša žołnami džesche a koralle, paczerki a druge wězy šberasche, kiž morjo šhoma. Wón bě do šwojeho džěła wschón ponórjeny, so šo njedohlada, so morjo šašo rosčž počža a šwoje žołny bliže k brjošy walesche. Duž šo na brjošy i pistole wufěli. Nětko młodženz wokolo šo hladasche a widžesche, so šu jemu žołny hižom pucz k brjošej wotřeše. Šak šo psched šatepjenjom wukhowacz? Duž jemu i kraja i trubu trubjachu, so ma šo na prawizu džeržecž a hladacz, so hacž ke šchizėj dónđe. Wón to čžinjesche a wuhlada tam na wulkim kamjenju želešny šchiz stejó. Psched wjele lětami bě šo na tutym kamjenju čžołnik rošrašł a jedyn młodženz bě pschi tym wo žiwjenje pschischol. Šrudnaj starschej běšhtaj na tym měščje šchiz postajiloj, k dopomnjenju na šwojeho šyna a so bychu šo drušy psched tutym kamjenjom na šedžbu brali. Šbožownje našy młodženz hacž na štału dónđe a na njej pod šchizom wukhowanje namaka. Wschón wustawšchi šo najprjedy na kamjeń šydnj, ale móřske žołny stupachu wyschšche, tak šo dyrbjesche młodženz na šchiz šalěšč a šo na šchizowy překusch šydnycž. Duž pak tež nětko čžołm pschijědže, do kotrehož młodženz stupi a w kotrymž šo na brjošy domjesje. Njebudžishe pak tón šchiz był, budžishe młodženz tehdy wěščje šwoje žiwjenje šhubil był.

Lěta běchu šo mjes tym minyke. Wukhowany młodženz bu wulki a widžany profesor na univeršicze. Wot wschěch čžesčeny, bě tež w šbožownym mandželstwy žiwny, tak šo ničžo k jeho šbožu njepobrachowasche. Tola wscho šo na pošledku minje a tak tež ša njeho pošlednja hodžinka nastawasche. Šklaby a šhory na šwojim ložu ležesche. Wschu prjedawšchu mudrosč a wučenosčž bě šabył. Čžim móžnišcho pak šo we hłubinje jeho wutrobny hłóš šbēhasche, kiž šo praschesche: „Šchto nětko?“ Wschó šo psched nim čžěmne byčž šdasche; jemu šo štyšacz počža a jemu bě, jako bychu wokolo njeho šašo štrachne žołny pluštotake, kaž něhdy w morju, so bychu jeho ššaske. Šdyž tak wschón štyšny wokolo šo hladasche, padny jeho wóčžo na Božu martru, kotruž bě jeho šemrjeta mandželška na seženu powješła była a na kotruž bě hladała, hdyž bě i tym šłowom: „Wšmi, šnježe, moju dušchu k šebi!“

šo wudychała. W štrowych dnjach drje šo mudry profesor jara wo šhryštuša starał njebē, nětko pak jeho tola ša teho jenicžeho džeržesche, i kotrymž mohł šebi šwěricž, tu wážnu a dołhu kročel do wěščnosče čžinicž. A kaž bě šo něhdy jako młodženz šchizja pschimnył, a šo psches njón wukhował, tak šo tež jako šeschēžiwjeny štarž šhryštušoweho šchizja džeržesche, a tón šnješ je i nim po šwojim šlubjenju čžinił: „Šchtož ke mni pschindže, teho njebudu ja wot šo won wustorčžicž“ (Šana 6, 37). Š měrom je šo w šmjercži na wěščnje šeleny brjoš njebjeskeho raja pschemješł.

Šhtó bě bohatschi?

Psched někajkeho šhudeho kamjenjekleparja ras bohaty kubleč stupi a počža: „Nětko šym ja šwoje kublo prawje powjetšchil, wscha ta plonina, kaž daloko wóčži šahatej, je moja.“ — „Šo, jo“, šhudy wotmolwi. „A wschē pola we wokolnosčži šu tež moje“, bohaty dale rěčžesche. „Šo, jo“, šhudy wotmolwi. A wschē šuki we wokolnosčži šu tež moje“, bohaty dale rěčžesche, „Šo, jo“, šhudy šašo wotmolwi. „A lěš na wschěch tyčhle horach teho runja“. — „Šo jo, a módre njebjo tam horach?“ šo kamjenjeklepar praschesche. Kubleč i ramjenjom štorhny, jako by prajicž čžył: „Še pak to hłupe praschenje.“ Tola šhudy rjekny: „Njebjo tam horka je moje“, a wschón wješšly horje hladasche.

W nožy mějesche kubleč šón a hlaj, jemu šo džijesche, so bě najbohatschi muž wo wšy wumrjel. Šso wustróžiwšchi wón wotucži a šebi pomyšli, so to na nišoho hič njemóže, šhiba na njeho. Wón bě tola wěščje najbohatschi muž wo wšy. Šano pak jemu jeho šušod pschi nimohicžu prajesche: „Dženša w nožy je šтары kamjenjeklepar žyle nahle, wot Božej rucžki, šajaty wumrjel“. „Špodžiwnje“, bohaty šam pschi šebi džesche a džiwne myšle šo jemu do wutrobny ryjachu, „ššoncžnje je tutón šhudy tola najbohatschi muž wo wšy był“.

Lubujče šwojich njepšcheczelow.

Ludwig XII. mějesche, prjedy hacž bu i šfranžowski kralom, jara wjele njepšcheczelow, kiž jemu napschecžimo šstupachu. Šako bu ššoncžnje i kralom, da šebi šapiš tyč šamych ščžinicž a staji psched kóžde mjeno čžorny šchiz. To šhoniwšchi šo tamni pschecžiwnižy do wulkeho štracha dachu a počžachu šhēšje čžělacž. Ale kral wo tym šaššyšchawšchi da jim šwoju hnadu wobšwēdčicž a džesche k nim: „Budžče dobreje myšle, pschecželjo! Ššchiz šym teho dla psched wasche mjeno ščžinił, so bych šo pschezo šašo na šhryštušowy šchiz a na šłowo dopominał, kiž je wón i šchizja prajil: „Wóčže, wodaj jim, pschetož woni njewjedža, šchto čžinja.“

Wschelake i bliska a i daloka.

— Bohužel je šo wójna na Balkanje šašo šapočžala, dokełž šo Turčojo pschezo wotwoluja, do wumēnjenjom ša mēr šwolicž, wošebje njechadža šdrianopol pschepodacz. Wójna je šo i ššelenjom na twjerdžišnu šdrianopol šapočžala a kaž pišaju, maja šolharjo tež wušpěch i ššelenjom, tak šo je móžno, so šo twjerdžišna bóršy poda. Žyle wěščje wschał powjesčžam i bitwišchčža wěricž njeje, dokełž kóžda štrona po šwojim pschecžu powjesčžje dawa. Šdyž pak šdrianopol padnje, je to ša šurklow pošlednje, kotrež wójnu nimale rošbudži. Š temu tež i tym žyła wutrobitoščž šurklowškeho wóššta špadnje.

Daliske dobrowolne dary ša wošhe armeniske šhrotly:
psches knjesa šararja šróšaka-šrodžišchčžanškeho
wot š. š. . . . . 10 hr.

W mjenje wobohich šhrotow wutrobny džal.

Gólcž, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizischcejni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Reminiscere.

Mat. 15, 21—28.

Jesuf džowtu Kananejskeje žónskeje wustrowi.

To běsche přeni krócz, so je Jesuf pohanam pomhał a so tež se skutkom jako jich Sbožnik wopokasał. Duž je so prajilo, so móžemy runje s teholec teksta wjele sa swoje misioniske džělo wutnyć. To wschał tež wěšće trjehci; pschetož tu widžimy, kak horjo, hubjenstwo a nusa pohanow niz wjazy k jich pschiboham, ale k Jesufej čěri. Ale sa swojaty postny čaš ma nam tutón tekst hišće něšto druhe prajicž, mjenujz, so je Jesuf, wot Židow sastorčeny, pschezo hišće našch pomoznik a Sbožnik, so so we swojej lubosći nad nami w našej čělnej a duchownej nusy šmili, je-li so so jeno s wutrobnym dowěrjenjom k njemu pschibližujemy a pschi nim woštanjemy. A njemu mamy so wołać a wobstajnje modlicž. A temu napomina naš tež mjeno tuteje njedzele — Reminiscere, t. r. „Spomni, Anjeze, na swoju šmilnosć a na swoju dobrotu, kotraž byla je wot spoczatka šwěta“ (Ps. 25, 6). Duž rospominajmy šebi:

Wobstajna wěra dobudže.

My ledžbujemy na to:

1. Kak dowěrjenje k Jesufej pod čěžkim kšizom wotucži;
2. kak tuto dowěrjenje w Anjesowej šchuli roscze;
3. kak tuta wobstajna wěra psches Anjesowu hnadu šwoje myto dostanje.

1. Jesuf džěsche tam precž. Pschi Genezaretskim jěsoru bě sažo ras Farisejskich powucził, kiž so pohóršchowachu, so jeho wuczobnizy starschich wustajenja pschestupujia. Tam bě wón wo tutych ludakach to wótre šłowo prajil: Tón lud so ke mni pschibližuje se šwojim rtom a čžesczi mje se šwojimaj hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mje. A dokelž so powuczič dacž nochzychu, dha džěsche tam precž a wustupi na Tirowste a Sidonste strony. Tirus a Sidon běschtej hłownej měšće Žoniziskeje, pschi morju ležazej, psches wikowanje jara bohatej, ale tež pohanskim njepoczinkam a lóschtam podatej. S tych šamych mjesow pschińdže Kananejska žónska. Kananejszy běchu stari wobydlerjo Kanaana, něhdy psches Židow wot tam wučěrjeni a teho dla jich a jich wěry njepscheczěljo, kiž rady psches tute mjesy njethodžachu. Šchto tutu žónsku tola k temu čěri? Nusa, hórka nusa; jeje džěczo bě khor, Jesuf dyrbi pomhacž: „Anjeze, ty šyno Dawitowy, šmil so nade mnu; moja džowka budže wot čžerta hubjenje čžwilowana! Njeje nam prajene, kajka khorosć to běsche, hacž čžerpjenje čžěla abo dusche, abo woboje. Wěšće bě tamne džěczo na widlišcža šthorilo, tak so bu s kšwilemi w žalostnych nadpadach tam a šem mjetane. Tehdy šebi myšlachu, so je šla móž, šly duch w čžlowjeku, kiž bu tak čžwilowany. Teho dla ta žona tež praji, so budže jeje džowka wot čžerta čžwilowana. Tutej khorosći dyrbjěsche macž, kiž šwoje džěczo s žylej wutrobu lubuje, pschihlowacž; haj, šebi prajicž: Wtoje džěczo leži w pasorach čžerta! Džěščowma nusa je jeje nusa, džěščowme hubjenstwo jeje nje-

šbože. Wona teho dla tež njepraji: „Smil šo nad mojej džowku!“ ale „nade mnu“. Wěšće je we šwojej lubošći k šwojemu džěšču hižom wscho pospytowała, sčtož běšče možno. Wěšće běchu tam w bohатыm Tirušu a Sidonie tež dobri lětarjo, šnadž tež mužojo, kotřiž wudawachu, šo samoža, psches kuslarške mozy pschecziwo tajkej khorosći pomhacž. Wěšće je jich wo radu praschala; ale wschitto bě podarmo. Kaž cžemna nóz ležesche jeje nješbože nad jeje žiwjenjom. — Hdžez šo w cžemnej nozy šwěza šwěczi, je to daloko widžecž. Tež do nozy jeje šrudoby šwětka pruha padašče. Wona šlyšchi wo Jesušu, kiž je wjele khorým, tež tajkim, kiž buchu wot šamšneje khorosče cžwilowani, pomhał. Šacž runje bě wona pohanka a wón šyn hidženeho židowskeho luda, dha wona šo tola na pucž staji a ša nim wołasche a džesche: „Šnježe, ty šyno Dawitowy, šmil šo nade mnu!“ Nusa jej woczi ša Jesušowu wošebitu Božu móž a krašnosč wotcwri, pod cžěžkim šchizom dowěrjenje k njemu wotuczi, nusa ju k Jesušej wjedže.

Nusa wuczi naš, šo k Bohu modlicž. Hdž šo wschitke šepjery, na kotrež šwoje šemške šbože twarimy, šamaju, dha šo šašo na šwojeho Boha dopomnimy. Psches wulku wójnu psched što lětami bu němski lud šašo pobožny lud. Někotryžkuli, kiž je prjedy po Tirowskim a Sidonskim waschnju žiwy byl a Boži lud šazpował, je hašle pod cžěžkim šchizom, kotryž bu jemu napoloženy, šwojeho Boha a šwojeho Šbóžnika šašo namakał. Nětk je šamo ša to džakowny, šo mějesche cžerpicz; pschetož tehdy je jeho wěra wotucžila.

2. Šananejška žónška ma hiščeže krtu šchulu pschekhodžicž. Šajke poniženje ša nju, šo wona jako Šananejška ma Žida wo něšcto prošnyč! Šajke poniženje bě ta proštw: Šmil šo! Pschetož wo šmilnosč a hnadu tón prošy, kiž šebi nješapšluzi, sčtož šebi žada. Šajke poniženje bě Jesušowe šadžerjenje: Wón jej šlowcžko njewotmolwi. To bě tež wotmolwjenje, mjenujžy šymne wotpošasanje. Wuczobnikam jeje nusa k wutrobje dže; woni džachu: „Pušchcz ju wot šebje, pschetož wona woła ša nami!“ To bě tak wjele kaž „wušlyšch ju!“ Jesuš wotmolwi: „Ša nješkim pošlany, šhiba jeno k šhubjenym wowzam š Šraelskeho doma“. Tež wona je wěšće tuto šlowo šlyšchala, ale tola šwoje dowěrjenje nješhubi; pschetož padnywschi psched nim dele džesche: „Šnježe, pomhaj mi!“ Město wocžakowaneje pomozy ju šurowe šlowo trjечи: „Běknje njeje, šo šo džěčom šhlěb wošnje a cžišnje šo pšam!“ Njedyrbjalo tuto šlowo ju hlubočo ranicž? Njeklinczi to kaž wohanibjenje? Wona derje wjedžesche, šo Šraelitojo wschēm, kiž Židzi njeběchu a do šich Boha njewěrjachu, pšy rěčachu. Šchto by kóždy drugi Šananejški cžinil, hdy by šo jemu tak jeschlo? Šošhorjeny by wotešchol! A wona? Wulka bě jeje nusa, wjetšche jeje dowěrjenje k Jesušej, najwjetšcha paš jejna ponižnosč. Wona wotmolwi: „Šaj, Šnježe; dha wschał jědža pšycžatka wot thyč šrijódkow, kiž wot jich knježich blida padaju.“ „Šaj, Šnježe.“ Š tym pošnawa wulku winu, kiž nad nimi leži. Wty pohanjjo nješkimy džěczi Bože, nješkimy Boha lubowali a cžescžili, kaž šo šlyšcha. Wty nješkimy jeho pomozy hódni. „Dha wschał“ — na hrěchowwušnacze pschindže proštw wo wodacze, wo hnadu, wo šmilnosč. Šódna teho drje nješkim, šo bych wušlyšchana byla, ale twoja šmilnosč, Šnježe, je psches měru wulka, šrijódka hižom ša mnje wotpadnje. Wona šo wotpošacž a mylicž njedawa;

šajke šylne, wutrobne dowěrjenje k temu Šnješej šo w jeje šlowje wupraji!

Tež pola naš je nusy dosč. Tak někotra macž je šo rudžila wo šwoje lube džěcžo. Tak je tež někotryžkuli hižom šhonil, šo tón Šnješ na jeho modlitwy njeje ani šlowcžko wotmolwil, a tehodla šwoje dowěrjenje k temu Šnješej šhubil, město teho, šo by prajil: Šaj, Šnježe, ja nješkim twojeje pomozy dostojny! Wot tamneje Šananejškeje žónškeje dyrbimy najprjedy wufnyč, šo psched Bohom žaneho prawa mnamy. To dyrbi někotryžkuli w šchuli cžěžkeho šchiza wufnyč. Šchtož je to nawufnyč a tola w dowěrjenju k temu Šnješej nješhabla, sčtož ponižny a do Božeje wole podaty wscho wot Šnješoweje hnadu a šmilnosče wocžakuje, temu je wušlyščenje wěšte, tón widži, šo

3. wobštajna wěra šwoje myto doštanje. Šamna Šananejška žónška, tak hlubočo ponižena, bu powyšchena. Jesuš jeje wěru kšwali: „D žónška, twoja wěra je wulka!“ A tuteje wěry dla bu jeje proštw wušlyšchana: „Tebi šo štan, kaž džesch!“ A jeje džowka wocžerstwi w tej šamej šchtundže.

Nječ tež naš kóžda nusa k temu Šnješej wjedže, kiž je prawy pomoznik w kóždej nusy, kiž pomhacž džze a móže. Šchto njeby hižom šhonil, kaš Boh jeho modlitwu wušlyšcha! Wty šaršchi, modlcze šo ša šwoje lube džěczi; wy džěczi, wopomnicze, kaš je šo wascha luba macž ša waš k Bohu modliła! Džeržče šo bjes pschestacža k Bohu, dha budža wasche proštw wušlyšchane; wobštajna wěra dobudže! Šamjen.

V. w H.

Jeno wěr!

Šlók: Jesuš moja nadžija —

Jeno wěr a njeboj šo,
Duscha, džerž šo Šhrysta šwěru;
Čžmi šo, bje njewjedro,
Wón cže kryje, wjedže k měru.
Duž šo horja nještrachuj,
Štrošchtny budž a njedwěluj.

Jeno wěr a njeplakaj,
Še cži šwět tež wschitto rubil;
Ššwojej šrudžbje mjesu štaj,
Ty wschał nješkim nicžo šhubil:
Masch-li jeno Jesuša,
Dha je duscha bohata.

Jeno wěr, wón šnaje cže,
Tebje w šwojim štable wodži;
Nusu duscha nješmėje,
Šdnyž pod jeho šchlitom šhodži:
Wón ju šnczi, napowja
Š šhlěbom, wodu žiwjenja.

Jeno wěr, šo lěkarstwo
Ma twój Šbóžnik ša wschē šchody;
Šeho ruzy dowět šo,
Wón cži šhoji hrěcha brjody;
Šod nim duscha wotšhori,
Wěcžna šmjercž ju njetrijechi.

Jeno wět, hdyž kłaby by,
 Jeho móz je w kłabych mózna;
 Na kščiž Khrysta slož so ty,
 Je-li twoja duscha sprózna:
 Wón po swojej šmilnošči
 Tebje s nowa pošylni.

Jeno wět, hdyž saczumasch
 Eso mot šwěta wopuschčeny,
 So ty Khrysta šwěru masch,
 Pod nim khodzisch wobhnadženy.
 Praj, hdyž wjětscha šbóžnosć je!
 Tajku šwět dacž njemóže.

Jeno wět, mój kšchesczano,
 So by wšchudže w Khrysta ruzy;
 Džerž ty jeho hnady so,
 S nim šwój kščiž nješ t njebju duzy;
 Tam masch potom wěczny mēr,
 Duž, o duscha, jeno wět!

K. A. Fiedler.

Wobstajnosć 40 martrarjow.

Šwójaty póštny čas tu šašo je. Kščižowaný Šbóžnik w duchu pšched šwojimi wěrjazymi steji a kóždeho namoškwa: Šój ja mnu! To je napominanje, šwoje czěko s jeho lóšchtami a žadoszczemi kščižowacz, napominanje, pšchi wschej nětčyšchej pšchecziwnosći dla wěry twjerdže stacz. Šwójaty póšt nam dwójžy žiwje šnamjenja krawatnych šwědłow pšched woczí staja. Šak móže runje jich šnamjo naš pšchezo s nowa pošbėhowacz! Duž dyrbjeli w nětčyšchim časbu prawje šwěru na jich pšchiklad kėžbomacz. W mērzu maja šchtyr-zeczjo martrarjo s mēšta Šebasta w Armeništej šwój wopomnješči džē. Wo nich stare powjeseče tole powjedaja.

Wotoko lēta 320 po Khr., jako bēšche Agrikola s bohoto w Armeništej, bu tam w romškim wóštku nowy wufas kšěžora Džinia wšjewjeny, po kotrymž mējesche šo kóždy, kšž jako wojaš kšlužesche, šašo nusowacz, pšchiboham woprowacz. Šnydom 40 kšchesczijanow s rjadow wustupi, šwoju wěru do Khrystuša wušna a wobkrućzi, šo žana móz na šemi jich pohnuć njemóže, tušamu šapřecz. Šsudnik w nadžiji, jich dohycz, najpriedy šwój wuczēš t hładkim šłowam narēczenja wša. „Wascha twjerdošč“, wón džesche, „wam wěcznu nječesć pšchinješe, podczšnjecze-li šo paš wječhowej woli, šo wam to derje šapłacz.“ Šako bohót widžesche, šo jeho lubjenja nicžo njepomhaja, šapoczja s hrozējom. Čzi kšchesczijenjo paš wobstajnje wotmolwjachu: „Twoje lubjenja naš nje-wabja, a twoje hrozēnja naš njetrašča. Ty masch jeno móz nad našchimi czěkami, kotrež šmy šazpicž nawukli; našche dusche nješbu žanej šemštej mozy podczšnjene.“ Bohót šo roshněwa; pšchetož tajšeho wotmolwjenja njebēšche dočzakaš. Wón da pšchecziwnych s prutami šchwikacz a jich boš se želešnymi pašorami rostorhacz. Šotom buchū do rječzafow šamšnjeni a do jastwa czššnjeni. Škóncžnje šebi njeahku žakošnu šmjercž ša nich wumyšli.

Runje bēšche šyma, kotraž je w Armeništej hušto kšětro fruta a bē tehdy pšches štajny, pošnóžny wětr škoro nješnješkliwa. Šulki hat bēšche pšchi mēšchczanškej muri, kšž bē twjerdže šamjeršnjeny. Tu da Agrikola tyč kšchesczijanškich wojašow pšchinjesć a w nozy nahich wustajicz. Šo paš bychu pšches lohtu móžnotu wumoženja špytowani byli, bēšche blisťo pšchi hacže kupjel s czopkej wodu pšch-hotowana, w kotrež móžachu šo czššami, kšž bychu pšchiboham woprowali, hnydom wobhēcž. Šš dny a šš nozy martrarjo žakošnu czwilu czēpjachu, pšchi kotrež jedyň šlaw po druhim wotmjeršny.

Jeno jedyň da šo pohanskim štražowarjam narēcžecz, njejabžy šwój blaš wopuschčicz a do czopkeje kupjele škoczicz. Šola lēdom bēšche to ščiniš, šwojeho ducha špuschčzi. Čzi towaršchojo bēchu dla pada šwojeho bratra hłuboko šrudženi. Šola jich ličžba dyrbjesche šo šašo wupjelnicž. Šenemu s tyč štražnikow bēšche rječerška kšrobkosć wušnawarjow wutrobu šapšchijaka. Wón šwoje drašty wot šo czššny a šo s tymi šłowami t tym džewjecz a ššžeczom šupi: „Ša šym kšchesczijan runje kaž wy.“ Šako bēšche šchtwórtly džēš šašwitaš, pšchikafa bohót šmjeršnjennyč na šary škasz a do wohnja šmjetacz. Woni bēchu paš šo wubēžili, paš bēchu šmjerczi blisťo, kšhba niž najmłóšchi, Maliton s mjenom, kšž hišchče w pošnej mozy štejesche. Dracžojō chžychu jeho teho dla hišchče wostajicz, hdy by šnano šebi pšchemyšliš. Ale jeho macž nječasche wo tym nicžo wjedžicz. Šwona bēšche s wudowu, drje s niškeho roda, ale bohata w Bosh a wulka we wěrje. Šwona šwojeho šyna t wob-štajnosći napominasche, jeho šama do šwojeju rukow wša a na šaru škóži: „Něšš škóncž, mój šyno, tole šbožowne pučžowanje se šwojimi towaršchemi, šo šo jako pošledni pšchēš Bohom nješjewiš.“ Šwona tele šłowa hłuboko šapšchijata prajesche, ale bjes šylšow a šaru hacž t šchczēpomzej pšchewodžesche.

Šdyž bēchu czěka tyčle 40 špalene, bu jich pošpēš na bohó-towu pšchikafnju do rēki šššpanty, šo njebychu czěka ženje štanycz mohke. Ale rēžyne žokny njemóža Božej wšchehomozy wuczēšnyč, a špaleny pošpēš šo runje taš wobnowi kaž pšchetkaly proch czěšow.

Čezke šejnišchčo.

Šelešnižar Šruža mējesche lubu mandželštu a šchtyri pēšne džēczi. Šele pječž duschow bēchu jeho wješele, jeho špodobanje a džak, ša nje wón džēšasche, na nje šebi myšlesche, s nimi šo modlesche. Šak bēšche šašo ras Šatoržiza pšchikšča. Šruža mējesche tón ras nóznu šklužbu a teho dla wobnjo pšchihotowa, šchtož bēšche trēšne, pšchetož w nozy dyrbjesche Bože džēcžjo wobradžecz. Ššchēš wječčorom šo na šwoju šklužbu poda. Š wopřēdka bēšche wón wšchón wješelny, krocžesche horje a dele a hładasche na šwój domczš pšchēde wšbu, s wotkašž šo jemu šwětko pšches wofno blyšchčesche. Šomaku wuhafny jow jedyň dom, tam drugi, a tež Šružowa šo lehny, šwēžu wuhafnywšchi.

Šulka czššchina wotpoczowasche na šemi, jeno jēšdženje želešniškich czahow bē daloko šlyšchecz. Š tutej šamotnosći bywasche Šruži něšak štyšno we wutrobje. Šojajnosć to njebē, wšchalo bēšche na šamotne štejenje pšchuwčženy; wón njejedžišche, šchto dyrbi to byčž, šo jeho njemērnošč pošadowasche. Wón šwoje kolije pšchēndže, šo na wšchē boš wobhladowasche, nihdže nicžo wošēbiteho. Duž šlyšchēšche šubotanje šwojeho czaha, kšž šo našdala bližesche. Šruža t šwojej pšchēstajomnej koliji šupi, šo by czah na druhu koliju pošakaj; pšchetož kušš dale dyrbjeschtaj šo dwaj czahaj šetkacz. Šeho woblicžjo štejesche t wšy.

Ša jene dobo jeho šyma pšchēbēšny; s jich wuhēnja domach šo šchtrē walachu; bōšny po tym lišasche pšomjo po šššche. Šruža kaž pšchibity štejesche. „Moja žōška! moje džēczi!“ wón šašchitny, „Božo, pomhaj!“ A w tym wón hižom poškoczzi, šo by jim na pomož hnaš. Ale tón czah hrimotasche, hišchče minuty, dha budže nimo! Šdyčujō wrōczzi šo Šruža a twjerdže šwoju koliju šapšchimny. Čzah nimo jedžesche.

Šnathy šchaffnar jemu s czaha pšchitwoša: „Šruža, twój dom šo pali, šhwataj!“ Šo šłowo jeho wubudži, wón došta šašo šwoje wēdomnje. Šoš hodžiny mam czaha, hacž bližšchi czah pšchitdže, w tu šhwilu móžu domoj doběžecz, šebi wón myšlesche. Šaj, ale ša poš hodžiny tam njepobudžesch, jemu šnutštowny hłōšš rječny, wostaš tu a czšš šwoju pšchikšuschnošč. A wón štejesche, štejesche, kaž na hōšdžach. Š duchu šlyšchēšche to žakoščenje šwo-

jich džěczi, tón křichil kwojeje žony, widžesche jich we wohnju mrě-
jazych a dyrbjesche tu i měrom stacz. Sły duch jemu schepťasche:
„Dłupy cłowjecze, sčto tebje zusy ludžo w cžahu nastupaju, kam
šebi šy najbližšči! Šhwataj, šnano njeje hiščezje pscheposdže!“
Druhi hlóš pať woľasche: „Stanje šo njesbože, dha šy ty na tym
wina, Kruža, što duschom budže cže wobškoržowacz!“ A wón po-
hladať njeju a prošesche: „Šnježe Božo, pomhaj tym mojim!“
Mjes tym jeho žyly dom we wohnju stejesche. Wo wšy počachy
na woheń trubicz, pšy wujachu, ludžo hanjachu, nětko jim pomoz
pschidže! Kruži buchy te minuty dlějšche, hacž hewaf měšazh;
kať rad by wón tež hnať, ale wón dyrbjesche i měrom pschihlado-
wacz. Naposledku šo posledni cžah bližesche. Pašažirojo stejachu
pschi woľnacy a hladachu do teho płomjenja a na cžerwjene njebeša.
Šbožownje cžah do města pschijědže a pašažirojo šhwatachu do
šwojeho doma, i šwojim lubym, njewjedžo, šo bu jim jich žiwjenje
psches šwěrnosč wboheho wotpaleneho šđeržane.

Kruža běsche sa cžahom domoj leczał. „Šsu wumóženi?“
kžom našdala woľasche, a i wjele rtow to wotmolwjenje kliczesche:
„„Wšchitzu šu žiwu, njeboj šo.““ Dha štykny wón šwojej ruzh
a džesche: „Džaf budž lubemu Bohu!“ A hdyž šwoju płakazu
mandželsku wobjimafche, šo jich dom do hromady šrimota. — A
nětko wona jemu kať powjedafche: Ša běch šo lehnyla a wuřka,
duž šo mi šesda, jako by mje něčto woľaf. Ša šlocžich i kóža,
šwobľefach šo trochu a hudach, sčto měto to byč. Šdyž durje
wotewrich, šo bych won pohladacz ščła, běsche kžeža potna dyma
a praškotanje wohnja mi to njesbože pokafa. Ša popadnych naj-
prjedy tej mjeńšchej džěczi a donjeřych jej do šahrody, potom
cžerjach wróczo po tej staršchej. Ššches kžežu pať njemóžach i nimaj
won; duž psches woľno wulěšchmy.

Boži džěń pschidže a Kruža pschi šwojim wobradženju stejesche,
kiž bě hromada popjela, ale žana škóržba njepschidže i jeho rta.
To wumóženje wšchěch šwojich mějesche wón sa najrjeńšche wo-
bradjenje. Šschiščuschnosč bě wšchšcho stajať, hdyžli lubosč a to
bě dobre bylo.

Pój sa mnu!

(Luf. 9, 59.)

To šu tři krotke šłowa še rta našcheho Šbóžnika, ale te šłowa
dořahaja jara daloko. Ščto njeleži tola wšcho w nich! Šdže dha
pať je Šhrystuř wšchudžom šchol, šo dyrbimy sa nim hič? Wón
džěsche do Nazareta a bě šwojimaj staršchimaj poddany — dži sa
nim. Wón džěsche sa hubjenymi, šo by jim pomhaj — dži sa
nim. Wón džěsche do templa, šo by Boha šhwalik — dži sa nim.
Wón pyťasche sa njepscheczelemi, šo by jich dobyť — cžin teho
runja. Wón je na šwojim poslednim puczu šo postarať sa
pohanow i tym, šo je šwojim wuczobnikam pschifaf, i nim hič
a jich wuczicž a kšezicž — njesabudž tež tuteje starosče! Šdyž
cži nan něčto kaže, dha jo cžinišch, pschetož šwojemu nanej šy
wjele džafa winojty, hdyž cži twój hospodať něčto pschifaje, dha
jeho pschifanju wuwjedžesč, pschetož twój hospodať cži mšdu dawa.
Kať wjele džafa pať halle šmy wšchitzu šwojemu Šbóžnikaj
winojezi, kiž je sa naš cžerpiť a wumrjel? Duž dyrbjeli sa nim
halle kať prawje kžodžicž. Šdže dha pať je wón na posledku
šchol? Šeho ani Bethlehem džeržaf njeje, ani Tabor, ani Golgatha.
Šłoncžnje je i prawizy Božej dořchol.

Tam je jeho město, kiž jemu do wěčnosče wostanje. A
tam čže wón tež naš měč. Še nam tola šlubit: Šdyž ja junu
powšchenny budu, počahnu ja wšchitkich sa šobu. A wšpjet je

prajil: Wótče, ja čžu, šo hdyž ja šym, byčhu tež cžišami pola
mje byli, kotryčž mi dať šy!

Duž njepuschčž we šwojim žiwjenju ženje i pomjatka teho
napominanja: Šój sa mnu!

Bohuwěr.

Něhdy je něhdy w kraju kžudy hólčez byť. Staršchej běschtej
jemu wumrjeloj, a dobri ludžo běchu šo po nim horjebali. Ščtož
jemu cžinjachu, to jim i poškuschnosčju a pilnosčju w šchuli a
domach šaplaczi.

Šas běsche w šchuli pruhowanje. Šchulski dořadowať bu
bóřy na tehole hólza ředžblimy, pschetož tón mólčki na wšchě
praščenja prawe wotmolwjenja dawafche. Duž šo jeho inspektor
woprašča: „Moje džěcžo, cžeje ty šy?“ Šólz woczi i šemi šłoži
a še šylsu we wócžku džesche: „„Mojej staršchej štaj wumrjeloj.““
— „Ale kať dha ty řekafš?“ šo inspektor dale prašesche.
„„Bohuwěr““, řekafche wotmolwjenje. „Aj, hlaj tola, kaťke mašch
ty řjane mjeno“, šnapschecžimi pscheczelny muž a na njeho ruku
požohnujo položi. „Bohuwěro, haj dowěr šo Bohu šwoje žiwe
dny; sčtož šo jemu dowěri, njebudže i hanibje.“ Ššłowo tehole
lubosčžiweho řnješa Bohuwěr šwoje žiwe dny šašo njesabu. Něť halle
šo jemu jeho kšezene mjeno prawje rošjafni. Ššchezo jemu jeho
mjeno i namolwjenjom wosta, prawje na Boha twaricž a šo
dowěricž. Wón je na tuto namolwjenje tež pošluchať. Dowěra
na Boha wosta šašožł jeho wafchnja. Šbože jeho žiwjenja šo na
jeho řjane mjeno šašožli.

Š teho je widžecž, kať wjele je na tym ležane, šo dobre
móžne mjeno, kiž ma něčto cžěšne na šebi, pschi kšezenižy šobu
dořtanjemy. Šašči předomnižy šu rošymili, šwojim džěcžom kaťke
mjena dawacz. Ludžo našcheho cžafa njedyrbjeli to šabyčž a
wšchelžy to šašo i nowa wufnyčž.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Wobžarowacz je, šo šo pschezo hiščezje ničžo štało njeje,
Šuczansku šaru wobšadžicž. Šeno kžudu 3. njedželu tam Delnjo-
Wujesdžanski řnješ duchowny předuje. Druhe njedžele dyrbi šo
tam cžitacz. Šod tajkimi wobštejnosčemi pať niž jeno Šuczanska
wořada, ale tež Delnjo-Wujesdžanska wořada cžerpi. Šotal dyr-
bjesche šamo ta wořada na tutej njedželi šerbskeho řemščenja paro-
wacz, dokelž řnješ řantor Delnjo-Wujesdžanskeje wořady šerbskeje
řecze móžny njeje a šerbske předomanje cžitacz njemóže. W tym
je šo nětko i najmjeńšcha polěpschenje štało, dokelž řnješ wučer
Řencž i Řlětneho tu njedželu do Wujesda pschidže a šerbske předo-
wanje cžita.

— Šot pruskich šerbskich wučerjow, kiž šu šo we Šwojerow-
škej pschihotowarňi na šeminar pschihotowali, je najwjetšči džěl
w němskich šchulach sa wučerjow. To pať njeje šnano wěšte wot-
myřlenje wšchnosče, ale šchulske wořady dyrbja šo šame staracz
a wšchnosč wo šerbskeho wučerja, kotrehož šebi řadaja, prošycž,
a wšchnosč budže wěšče po móžnosčzi kaťke prošty wuřkšchecž.

— Njedželu Šátare řměje šo žyrkwinska wšitazija w Šornjo-
Wujesdžanskej wořadže.

— Šokutny džěń šo šašo kollektu sa šnutskowne miřionstwo
w Šakškej hromadži. Lecžaze řopjeno sa tu kollektu je šo tež
w šerbskej řeczi cžišchžake a čžyli Ššerbjo to řopjeno i cžopkeť
wutrobu cžitacz a ruku wotewricž sa wažny škut šnutskowneho
miřionstwa.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swérnje džěłał
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěň ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščežetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedyplatu 40 pj. dostacž.

Okuli.

Lut. 20, 9—20.

Najše Bože słowo so pschirunanje wo słych winizarijach mjenuje. To běchu woprawdže sli a bjesbóžni cžłowjetojo, wo kotrychž Jesuś tam powjeda. Šchtož tak wopřjedž terta steji, to je hrěch. A šchtož šebi tole pschirunanje žada, je pokuta! Škamo trojake napominanje k pokucze móžemy tu widžecž — tak-rjez se rta profetow. Duž wopomněmy:

Trojaki profecziški hlóš k pokucze nad slými winizarijami.

1. Přeni se rta tych wotrocžkow, kotrychž wobšedžer winizy póbła, so bychu wot wužitka winizy jemu pschinješli. Kóždy cžłowjek ma wužitny bycz. Profecziški hlóš rěči wo samolwitosczi.

Winiza — šchto chyzł wuprajicž, kajki dar to ja Israelskeho běšche! Tam wješely hlóš klincžesche — te kicze běchu bohatsstwo kraja! Šchtož měješche tajku winizu najimanu, móžesche rady wot plodom šwój wěšty džěl wobšedžerjej wotedacž. Šchto běšche Israhel dobrotow jako Boži lud dostał wot Egiptowskeje šem a potom psches profetow. Kunje cžile profetoyo pak jemu tež jako Boži póbli jeho winowatoscz na wutrobu kladžechu. Tak Jesajaš: Bjesbóžny wostaj so šwojeho pucza a slóštnik šwojeje myšle. Micha: Prajene je tebi, cžłowjecze, šchto dobre je a šchto tón knjes wot tebje žada, mjenujzy Bože słowo džeržecž a luboscz wopokasacž. Kał šu pak Israhel

a Juda šwojich profetow hanili a pschesczěhali! Cžłowjetojo hišcže dženska mało na šwoju winowatoscz myšla, Bohu dacž, šchtož je Bože! Woni chzedža šami sa so žimi bycz. Žadanja stajesa pschezo wjetsche na žiwjenje. Žadoscz šu lud wobczahnyle kaž šycz. Potutny hlóš praji: Niz tak! Niz sa šwět a žiwjenje zyle móz a wutrobu woprowacž, ale temu ju šwjeczicž, kiž je jej dał a tebje žohnowal i duchownym žohnowanjom! Kał czežko je hušto, cžłowjekow dobycz sa Boži dom, sa pokutny džěň, sa wobdželenje na skutkach luboscz. Šow so cžehnjeja a wotwlašuja. Pruhuj so kóždy. Franka, tón požohnowany Boži muž, se šwojich mlodych lét praji: 24 lét drje lěpschi nješym byl hacž njeplódný šchtom, kiž drje wjele lišcža, ale i wjetscha šhuile plody nješe. To bu hinał, jako wón Šhrysta šesna we wulkej hodžinje a šo jemu pošwjeczi.

2. Tón drugi hlóš tamny šyn pošběhuj, kotrehož wobšedžer k winizarijam póbła! O kajka bjesbóžnoscz, hdyž praja: Tutón je herba; šabijmy jeho. Šaj, Boži Šsyn hišcže nětkle mješ žiwymi, ale bóršy do rukow slóštnikow podaty, hlóš pschecziwo bjesbóžnej šebicziwosczzi pošběhuj. Wón jako pošledni profeta pschindže. Wěšcze niz jeno žadacž. Něchtón rjenje wupraji: Tón, kiž žada, so bychu šrudni po duchu byli, je šam trošhtar. Tón, kiž praji, so maja hlódní bycz po prawdosczzi, rjeknje: „Ša šym khlěb žiwjenja.“ Tón, kiž rjeknje: Pšytajcže najpředny Bože kralesstwo, drugi ras wabi: Póšcže šem te mni wšchitzy, kiž wy šprózi a wobczěženi šcže! Alle

Boże dary nożywšchi tež pokutu a wěru žada! Kač ſu runje czi přeni a wodžerjo luda ſo jemu ſarjekli: Bože kraleſtvo ſnutſkach we wutrobje to njebeſche ſa jich ſebicziwu wutrobu, woni ſa ſwonkowym ſbožom hladachu a žadachu. Kač maſo chzych ſo hordoſcže, lafomnoſcže na pjenjeſy a cžeſcž wotrjez! Kač jara ſu teho hidžili, kiž nicžo nochzyſche hač Božu wolu dopjelnicž a dopjelnjenu mēcž! Sich ſlōſtniwoſcž ſo jow tač hroſnje ſjewi. Ssmjercž jemu, tač prajachu, ſo bychu potom pokoj mēli! Tač je ſo huſto Božim ſwjatym ſchlo! Tač Lutherej, jač Tezelej warbu ſ rukow bjerjeſche a hamžej jeho ſemſku myſl w zyrkwi pſched woczi ſtaji! O wono njeje žone druge ſbože na ſwēcže, hač w ſprawnej, njeſebicziwej, bōjſkej myſli! Njech ſwēt, njech ſtatna mōž pſchecziwo Anjeſowej zyrkwi wuſtupuje, wona njedyrbi hinajſcha byč, hač Anjeſowa profecžina, kiž předuje: Jedyn je ſ kralom! Budž kōždy jeho poddan! Kajki kħutny hlōſ pſchecziwo bjeſbōžnemu, ſebicziwemu wupjeranju a ſdatoſczi w ſcheſczijanſtwje, pokutny hlōſ!

3. Ščo je ſcezi pokutny profeta? My mohli rjez: Jeſuſ ſam, kiž Iſraelej ſjewi, ſo Boža mōžna pjaſcž dla jich njedžaka a ſlōſtniwoſcže jich bōrſy dħri abo kamjeſi, tōn rōžtny, kotryž ſu ſacziſli, jich rosmjeczje. Ale to je hižom ſtary, ſa wſchē czaſy placžazy hlōſ ſ Jeſajaka a pſalma. „Njejſcže wy laſowali?“, praji Jeſuſ. O kħutny pokutny hlōſ wo ſanicženju! Teho ſebi ſariſejſzy a radni knježa njebychu džecž dali, ſo mōže jim, to rēka Iſraelej ſobu, ſo Bože kraleſtvo wſacž, jich templowa ſlužba, bōjſka kraſnoſcž jim minycž. Njeje to wiſcho ſaſtupilo? Jeſuſ beſche tu kħutny dopomnječ na profetow kač lēdy hdy. Wōn nad tym ſpodobanja njemējeſche, Bože ſudy wēſcheczič. Ale wōn warnowaſche derje mēniwſchi. Tajke ſudy ſu na nēkotry ſcheſczijanſki lud hižom dōſchle. My chzemy napominacž pomhač, kač tōn na wēži ſ dala hrožazy woheſi tym w bliſtoſczi ſjewicž. Dženſa je runje 100 lēt, ſo je ſlawny profecžor Delijſch w Lipſku ſo narodžil. Tōn beſche pſchecžel židowſkeho luda, kiž je niž ſchlewječ na jeho ſlaboſcže powjeſchal, ale je pokafowal napominajo k pokucze a k pſchikħadženju temu Sbožnifej — ale ſ njewuprajomnej luboſcžu. Tehodla je kač pola ſcheſczijanow tač pola Židow wutrobnje lubowany byl a jač ſwjaty tam cžeſcženy. Tajki pſchecžel beſche Jeſuſ, tajzy budžemy my wſchitzy: ſwērni, wōtcžinſzy a ſcheſczijanſzy ſmyſleni radžerjo ſa lud a ſ dobom pokutni předarjo, hdyž wōn bludži a pucž ſkaženja dže!

O Jeſu, kiž naſch ſrēdnik ſy,
Budž ſ nami ſ twojej hnadu!
Njech twoje ſłowo we nuſy
Da troſcht a dobru radu!

Hamjeſi.

M. w M.

Anježe, rēcž!

Anježe, rēcž! Twōj wotrocžl ſlyſchi,
Kiž ſo we wutrobje tyſchi
Swojich cžežlich hrēchow dla.
Rēcž! wōn mjelcži, bolocž cžuje,
Duſche nuſu wopłakuje
A ſo hrēchow wuſnawa.

Rēcž, ſo Tebi ſlužicž mamy,
Žiwjenje czi poſwjecžamy,
S twojej hnadu pohnučzi.
Hdyž naſ twoja ſmilnoſcž hrēje,
Duſcha ſbōžny pokoj ſmēje,
Hrēch ju wjazy njerudži.

Wabi cželna žadoſcž ſ nowa,
Njedžiwacž na Twoje ſłowa,
Rēcž a kħoſtaj, budž Ty naſ!
Wutorħn duſchu ſe ſkaženja
A mōž Kħryſta wumōženja
Wjedž ju na njebeſki kħaſ!

Rēcž, hdyž luboſcž k Tebi mrēwa,
So nam duſchu ſ nowa hrēwa
Ssmjate płomjo njebeſke.
Rēcž tež, jeli dwēl naſ tkōcži,
Kſchiz a horjo njebo mrōcži,
Daj nam prawe pōſnacže.

Anježe, rēcž, hdyž hrēch naſ jima,
Duſch ſa Twojej hnadu pſchima;
Njemjelcž tehdy, wodaj nam.
Wiſchjeſ krej Kħryſta wucžicženi
Ssmy my potom wobſboženi
Cžahnje jow a wēcžnje tam!

K. A. Fiedleſ.

Bohu ſpodobny wopor.

Stara hebrejſta powjeſcž wo kħudym mužu powjeda, kiž ſo raſ ſ kħorožoža poſbēže a ſ tſchepotatymi ſtawami do templu pſchindže. Wbohi muž ſo hanibowaſche pſchicž; pſchetož wōn beſche jara kħudy a njemējeſche žaneho wopora, kiž by mohł pſchicž. Tač pač ſo ſtruchly pſchibližowaſche, ſlyſcheſche kħor w templu ſpēwacž: „Tebi ſo njelubja wopory, ſo bych czi je dač; a ſapalne wopory ſo tebi njeſpodobaju. Wopory, Bohu ſpodobne, ſu tyſchny duch; tyſchnu a roſłamanu wutrobu ty, Božo, njeſazpiſch.“ (Wj. 51, 18—19.) Duž pſchindžechu druſy modlerjo a ſwōj wopor pſchicžechu, ſo do přēdta cžicžech; wōn pač žaneho njemējeſche. Šlōncžnje ſo pſched mēſchnikom dele cžicžny, kiž k njemu džech: „Ščo chzeſch, mōj ſyno: njeſy žaneho wopora ſobu pſchicž?“ Wōn wotmolwi: „Nē, mōj wōtcže, pſchetož wczera wjeczor poſdže wudowa ſ džecžimi ke mni pſchindže, a ja nicžo njemējach, ſchtož bych jim mohł poſkicžicž, hač teju hołbjow, kotrejuž chzych dženſa ſa wopor pſchicž.“ — „Duž pſchicž tola eſa pſchicžneje muſi,“ mēſchnik džech. „Tež to njemōžu, mōj wōtcže“, tyſchny muž džech, „we ſwojej kħoroſczi a kħudobje ſym jeno maſo ſa ſwoje hlōdne džecži wuſbytkowacž mohł, a to njeje ani eſa muſi“ — „Cžehodla ſy ſ zyła ſem pſchicžol, hdyž nimaſch žaneho wopora pſchicž?“ ſo mēſchnik praſchech. „Doſelž ſlyſchach ſpēwacž: „Wopory, Bohu ſpodobne, ſu tyſchny duch“. A njebudže Wōh mōj wopor pſchicž, hdyž ſdychuju: Anježe, budž mi hrēſchnifej hnadny?“ Duž mēſchnik ſtareho ſe ſemje poſbēže a džech: „Daj, budž požohnowany, mōj ſyno; to je wopor, kiž je Bohu ſpodobny.“

Wumōženy.

Maſ pſchindže — tač piſche jedyn duchowny — ke mni muž a džech: „Sa na njeſahojomnu kħoroſcž cžerpju; mōj lēkač je mi prajil, ſo dołho wjazy tracž njebudže. Duž bych ſebi rad na kēchoweje mēſtačžlo ſa poſledni wotpocžinł wuſwolil, hdyž bych

mje pohrjebali." Za swolich do teho a poczach na to tak: „Hdyž seže tajke něšto pschede mnje pschinješli, dha njemóžu hinať, hačž so ho waš tež sa něčim woprascham. Seže tež pschihotowaný na to wulke pschemějenje, kotrež psched wami leži? Wdy seže ho sa hwoje czělo starali, seže tež hwoju duschu satarali?“ — „D schtož to nastupa,“ wón wotmolwi, „dha móžu směrom byčž. Za wschať wěšo tež wěm, so hým wschelake činiť, schtož budžich wostajicž dyrbjat; ale na druhej stronje hým tola tež wjele dobreho činiť. Za hým wjele pjenješ na dobre wězy wažil a hým hamo thorownju sałožil, kiž je hižom wjele ludžom se žohnowanjom byla. Duž hěbi myšlu, so wscho derje dosčž póndže.“ — „Duby knježe“, jeho pschetorhnych, „hdyž chzeče ho na to spusčezecž, dha drje budže s wami w hmyjertnej hodžinje trochu schericž.“

Mój na to hišče wjele wo tym řečžachmoj a jako ho rožžohnowachmoj, džesche mój hósčž: „Sa dyrbjú wot waš hišče wjazy wo tej wězy hlyšecž.“

Wot teho čaža husčžišcho ke mni pschithadžesche. Za mějach s nim žiwu rosmolwu a mój žyle wječory hromadže w Božim pišmje čitachmoj. Skónčnje ho teho wsda, ho na hwoje sašlužby spusčezecž, a pocža ho hwojeho Sbóžnika hameho džeržecž. Wórny na to wumrje a je wěšče sbóžny čahnyť — niž dla hwojeje, ale dla Khrystufoweje sašlužby.

Bóh je hweruny.

Handrij Nowotny bě přeni bur a stejesche we hwojich najlěpschich létach. Wón bě pschezo hám přeni pschi džele. Tak bě ho jeho samoženje pschisporjalo a nad hwojimi džěčžimi mějesche se hwojej mandželskej tež hame wješele. Duž ho jemu na czělo bolosne jěsenje wučžihny. Najpriedy jeho ledžbu njemějesche, hdyž pať po lěčarja póhłachu, tón wupraji, so dyrbi ho to jěsenje škerje a lěpje w měsčezanskej thorowni wurěšacž.

Tak dha bu thory do města do thorownje potasany. Tam nětko we hwojej stwje ležesche a čašasche, hačž rjad na njeho nje-pschińdže. Jako mudry čłowjek derje wjedžesche, so budže ho pschi jeho operaziji wo žiwjenje a hmyjercž jednacž a duž hěbi nětko kručze na hmyjercž myšlesche. Steho we hwojim žiwjenju drje dale ničžo činiť njebě, ale dobreho? — Haj, wón bě pschi wschej swonkownej čžeknosčži tola wschón do jemšeho saplecženy byl. Na njebiešte hě hěbi jara mačo myšlil. A so to činiť njebě, to jeho, hdyž psched wrotami wěčžnosčže stejesche, njeměrneho činjesche. Duž ho, kož něhdy Sonas w rybinym brjusche, k Bohu wołacž pocža a s jeho rta pschińdže žyle džiwne hlybjenje: „Hdyž sašo wot-thorju, dha dyrbi woženje mloka do města přjecž, pschetož wono je wina, so ho na njeđželskim dnju sa hwoju duschu sataral nješhým!“ Nowotny by kóždy dženi a tak tež kóždžicžku njeđželu mloko do města wosnyť a tam pschedawať. Druhdy drje by tež wotrocžka póhłat byl, so mohť ho hám sašo ras w žyrkwi potasacž; ale myšle na hwoje mloko bychu s nim hōbu do žyrkwe schte a jeho wot najwožnišeho wotdžeržale. To dyrbjesche wot nětko, hdy by jemu Bóh hišče junu wotthoricž dať, hinať byčž.

Seho mandželsta ho Bohu džakowasche, jako powjesčž pschińdže, so je ho operazija derje radžika. Něšto njeđželi wschať hišče w thorowni ležesche, potom pať ho strowy k tym hwojim domoj wróčži. Nětko hě čaš pschischoť, to hlybjenje do skutka stajicž, pschi čžimž wschať jemu jeho mandželsta najpriedy napschecžiwu řečžesche. „Schto?“ rjekny wona, „hly ty wotwótnil, so chzesch wifowanje s mlokom pusčezicž, kiž namaj tajke rjane tolerki nješe a bóle móschen pjelni, hačž wscho nasche druhe hospodarjenje?“ — „Sa wěž je hačž do dna pschemyšlena,“ Nowotny wotmolwi, „a runje, dokelž hým hěbi rucže na nju myšlil, hým dopóšnal, wona mojej duschi napschecžiwu steji, a teho dla: přjecž s nje!“

Burowka na to hišče hlyšesche, so hě jejny muž hlybjenje na to wotpołožil, a duž hě jemu k woli a ho tež do teho poda.

Samoženje drje nětko pod jeho rukomaj trochu pomaljšcho rosčže, sa to pať mataj wjazy čaža, ho wo te kubla staracž, kiž seršawž njesežerje a mole njeskaža.

Rót čžeschnych džěčži.

Bobožna macž hě hwoju 6lětnu hōčžku runje do kōža položila. S tym běšche tón krocž bóle khwatała, hačž hewaf. Duž tež njebě pschi kōžku hědžo wostala, so by hišče hōčžžny wječor-ny Wóčženasch hlyšchala, kaž to hewaf čžinjesche. Tola pať hwoju džowczicžku napominasche, so by ho hama modliť, a na to se hwojim mandželskim na khwilu woteńdže, dom sa hōbu sesamkawschi. Za hōčžka hě w tym malym domčžku po tajkim žyle hama, kaž wschať hě to hižom husčžišcho byla. Nimalo hodžina hě saschla. Za hōčžka se hwojej kanku hrajesche a hě na macžerne napominanje, hwoj Wóčženasch wuspěwacž, bórny sabyla. Duž hě jej, jako by něčto psched durjemi čžishe stupal a na to duriny samť mjelcžo wotamkal. Se to paduch abo rubježnik? Schto mohť to hewaf byčž? Bojosčž ju pschewsa a hmyny pót ho po čžole lijesche. Schto ma sapočezčž? Hdy by wołaka, by tola ničto nješlyšchaf. Duž ho dopomni, so ho hišče modliť njebě, runjež hě ju macž k temu napominať. A tak dha hwojej malkej rucžžy sthny a jejny rt pocža wóšje spēwacž: Wóčženasch, kiž hly w njebiešach, hmyjercžene budž žwoje mjeno, pschińdž k nam žwoje kralestwo. — Nětko ho durje wocziniču a w nich stejesche žyly muž. — Nastřožana ta hōčžka wóšje dale spēwasche: Wodaj nam nasche winy, jako my wodawamy naschim winikam, njewjedž naš do spytowanja — žwoje je to kralestwo a ta mōž a ta čžesčž hačž do wěčžnosčže. Hamjen. Duž ho tón žyly s duri shubi, durje sa hōbu saprašnywschi.

Ta hōčžka na to wušny a starschej domoj pschischedschi psched durjemi paduchowý grat, klucže, želeša atd. namafaschaj; kradnjene pať ničžo njebě.

Nasajtra wołoko požodnja do domu proscheť pschińdže, niž, so by wo někajsi dar prošyl. Wjele bóle wschón tschepjetajo a s horžymi hlyšami proschesche, hačž njemohť starscheju maľu hōčžku widžecž. Jako jeho psched nju dowjedžechu, padny psched nej na hwojej koleni, płakasche a žakosčžesche. Na to ho teho wušna, so hě mjecžor předy w domje kradnyčž chžnyť, so pať je džěščowý Wóčženasch w nim hweđomnje sbudžil a jeho s domu wotehnať. „Ženje wjazy“, tak hwoju spowjedž wobsamkny, „njobudu ničžo njepraweho čžinicž.“ Starschej jemu wodaschaj a dženska je něhdušchi paduch pobožny, rōdny, sbožowny hospodať we hwojim domje. To wscho hě modlitwa 6lětnje hōčžki dokonjala.

„Se rta čžeschnych a matych hly hěbi khwalbu pschihotowať!“

Wušlyšchana prošwa.

„Ně“, džesche řečžnik, „ja njobudu waschu pjenježnu žadanku pschecžiwu tutemu mužej pola hūdništwa saspowacž. Wdy mōžecze prozeš druhemu pschepodacž abo hwoju žadanku spusčezicž, kaž ho wam spodoba.“ — „Tak drje hěbi myšlicž“, tón tamny rjekny, kiž psched nim na stólzu hědžesche, „so ho psched hūdništwom ničžo wjele čžinicž njeđžiči?“ — „To wschať runje niž, ale tón wbohi čžłowjek by pschi tym wo hwoj malý domčž pschischoť, w kotrymž bydli. A ja s tej žylej wězu ničžo wjazy čžinicž mēčž njecham.“ — „Dha drje seže ho sataraschicž dali?“ — „Ně, ničto mje sataraschik njeje.“ — „Abó tón stary je waš jara prošyl!“ — „Prošyl wschať je, tola niž mje.“ — „Dha pať chžnyť tola wjedžicž, koho.“ — „To chžu wam na mēšče prajicž. Ženo pošluchajecž:

„Glajcje, ja tón domečk bjese wscheje prózy namakach. Do kžěžnych duri, kiž běchu powoczinjene, swaha klapach. Nichtó mje nješkylschesche. Duž czišche do kžěže stupich a psched stwinymi durjemi stejach. Tež te běchu mały kusł woczinjene a ja móžach trochu do jstwy pohladacz. Stwicžka bě hacž nanajczišča, a w njej na kožu stara sešchědžiwjena žónska ležesche, kiž bě žyle tajka, kajkaž moja njebo macž, jako ju pošledni krócž wuhladach. Nunje chžych saklepacz, dha rjekny wona s jašnym hlošom: »Bój, nano, sapocžń, ja šym hotowa!« Na to šo psched jejnym kožom schědžiwž poklakny, kiž bě, kaž šo mi sdašche, hiščeže starschi, hacž jeho mandželska; a nětko njemóžach psches wutrobu pschinjesč. šo wo durje klapacz. Duž šo wón modlicž pocža. Najpriedy dopomni šwojeho Boha na to, šo štaj wobaj — wón a jeho žona — tola jeho džěsčzi, kiž stej do jeho wole podatej; a hdy by šo jemu spodobako, jimaj w jeju wyšofich lětach hiščeže s jeju małego domečka won kafacz a bjes bydka byčž, dha wschał štaj wonaj hižom wschelafe a wjele czeže pocžerpikoj. Na to prošesche tak: »Wšcho wschał budžišče hinasche byko, hdy budžichu naju isjo šynojo pschi žiwjenju wostali. To bě, o Božo, to najcžežšche, šchtož šy na naju dopuščežik. Tola naju trošcht je, šo šamaj na tym we winje nješmoj, hdyž chžedža naju tež wo naju mały domečk pschinjesč a hdyž dyrbimow potom wobaj na šwoje pošlednje dny do gmejnskeje kžěže. Psched tym pač chžył ty, o Božo, naju miłoscziwje swarnowacz! Tych pač, kiž wschał maju prawo, namaj naju kžěžku pschedacz, tych chžył žohnowacz a namaj móž dacž, šo njeby chmojna nich žaneho hidženja měkoj.« — „Takle tón schědžiwž“, powjedasche rěčnik dale, „prošesche. A nětko wam praju, šo chžył radšcho šam do gmejnskeje kžěže cžahnyčž, hacž šo bych šwoje šwědomnje s tutej šfóržbu wobčežik.“ — „„Wy drje šo bojicze, šo byščeže proštwu teho stareho šatorhnyli?““ praschesche šo tamny. — „Šchto šo šhrobolicze? To ani móžno njeje. Wón tu žyku wěž do Božej ruhow połoži a šo wschón na šlubjenje sepjerasche, kiž je Bóh šam tym šwojim dał. Tajku nutru a wěrjazu proštwu ja hiščeže cžaj žiwjenja škylschal nješym. A to wam hiščeže junu praju, tej šfóržbje šo wotrjeknu.“ — „„Mi by lubšcho byko““, džesche na to tamny, „„hdy budžiščeže mi ničžo wo proštwu tuteho stareho muža njeprajili.““ — „„Čžeho dla dha?““ — „„Šaj, ja wschał pjenjesh, kiž mam s teje kžěže dostacz, nětko jara nufnje rjebam, tola pač šym něhdy w pacžerškej wučžbje škylschal, šo derje nječžini, napschecžiwu tajkim proštwam byčž. Duž móžecze jutšje — a pschi tym tón šfóržbnik šwoje šudniške papjery hromadu šwali — s tymaj starymaj hičž a jimaj prajicž, šo je jeju dołh šapłaczeny.““

Próstwa praweho wjele samóže, hdyž je šprawna.

Pjenježna luboscž.

Ššym žónštu šnač, kiž šo se wschěmi mozami we šwojim džěle prózowasche, w domje na porjad džeržesche a bě napschecžiwu ludžom pschecželna. Ša Boha pač wjele luboscže njemějesche. Druhdy drje by ke mšchi pschilšča, by šebi pač tam bórny wuškla. Čžim bóle pač na mamonje wišasche. Šejne najwjetšche wješele by byko, hdy by horkach na najštwe šedžo šwoje škotaki a šlěbornaki licžika a je potom šašo do tych šchěrych měšchkow šypala. Ša šhudnych ničžo wysche njemějesche, ša šwontowne a šnustowne mišionstwo tež niz. Nichtó jejne šamoženje nješnajesche a šchtož by šo ša nim naprašchowač, temu by wotmolwika: „Ach, w něčžišchim cžajšu mašch lutowacz, hdyž chžesch bjes staroscže šwój wschědny šhlěb jěsč. Tuta žónska ras cžěžko šfhor. Dofelž džěczi njemějesche, hladašche ju jejna cžeta. Starocž wo jejne pjenjesh pač ju tež

na šhorokožu njewopuschězi, a tak husto hacž bychu jej kožo poščežali byli, by šo praschala: „Deži klucžik tež šašo pod hłowakom?“ Ščar jejnu šhorocž ša štraschnu špójna a psched durjemi s cžecze rjekny: „Šutšišchi džek ta šhora wjazh njedocžaka.“ Tole pač bě ta šhora škylšča a šo žakošnje wustróžala. Šako šo jejna cžeta šašo do jstwy wróczi, ležesche wona wscha blěda na kožu. „Šchto dha wam je?“ woprašča šo wscha štarocžiwu ta młoda cžeta. „„Wšmi klucž a dži po wschě moje pjenjesh““, šhora wotmolwi. Bórny wschě pošne měščki, se škotymi a šlěbornymi pjenjesami napjelnjene, na blidže stejachu. „„A nětko““, tak šhora kafasche, „„šmjetaj wschě pjenjesh, tutón cžertowy njerjad, s woknom won. Wo moju dušchu mje tutón cžapor pschinješe. Won s nim!““ Šejna cžeta s wopředka njechasche. Duž tamna s nowa pocža: „„Te pjenjesh dyrbja prjecž!““ Škónčnje młoda horku s woknom won cžišny. „„Hiščeže junu, hiščeže junu!““ šhora jachlesche. Tak bě jedyn měščk prošny. Wšcha wušpróžiwjena a bjes mozow šo šhora na šwoje lěhwo cžišny a bórny šašo wotšhori. Šdyž přeni krócž šacžu, šo nowych mozow nabywa, bě jejne přenje škwo: „„Alle, moja luba, ty tola wschě moje pjenjesh na pucž šmjetala nješy? Dži na měšče a šestajej wschě měščki šašo do šhamora a šamč jón a pschinješ klucžik mi!““ Še štrowošču šo tež pjenježna luboscž šašo wróczi a wona bu horka, džyli hdy prjedy. W nušy ma něčžožkuli najšěpschu wolu; je pač nusa nimo, dha wscho pschi šarym wostanje. Šeho dla rěka: „Pucž do hele je s dobrými pschedewšaczemi pokladženy.

Ščerpliwy w horju.

Šedny šhorj je šwojej nješčerpliwoscžu šwojim domjazym jara wjele wobčežnosčow cžinjese. Šako jeho duchowny ras s njemu pohladacz pschidže, wón s njemu džesche: „Ach, mój luby knjes duchowny, našch Bóh mje hiščeže njerodži!“

Kucže duchowny šnapschecžiw: „„Šdy bych ja Bóh tón knjes byl, waš tež hiščeže rodžik njebych!““

„Šo“, šhorj wotmolwi, šo njemako džiwajo, a chžyšche tole najradšcho ša šlo wsacz; potom pač duchownemu ruku tykasche a džesche: „Šaj, wy macže prawo, ja dyrbju pocžecž bóle ščerpliwy byčž.“

Na wikach.

„Na wikach ludži lěpje šesnajesch, džyli w žyčwi“, praji pschikłowo, a šchtož je jo ras wuprajik, njeje žanu lžu rěčak. Ša džěch ras, powjedasche šary duchowny, s jentym šnatym na wiki. Tón dwě krowje, kiž běšchtej hižom šhětro štarej, na nje honjesche. Mój šo dužy po pucžu dušchnje šabatwjachmoj. Šdyž pač na wiki pschidžechmoj, mēnjese wón: „Nětko, knjes duchowny, dyrbju pschedamacž, a mi by lubšcho byko, hdy bychmoj šo pošdžišcho radšcho něhđe druhđe trječikoj!“ To rěkasche, se šochorom šiwacz. Ša jemu wotmolwicz: „„Dobre, ja wschał pošdu, Boha pač tola prjecž pošklacz njemóžecze!““ a džěch.

Dužy dom šašo na to s rěčam pschidžechmoj, a ja tu šhonich, šo ludžo jara derje wjedža, šchto je psched Bohom prawe a šchto niz. Woni pač šwoje wjedženje a šwědomnje něhđe domach na hoshžik powjeshnu, šo tam wišajo wostanje, a nětko du a cžinja, šchtož jim cžert kaže a šchtož jich mšchnje pjelni.

W žyčwi pobožny byčž, to ničžo cžěžke njeje, my pač dyrbimy w šphtowanjach tuteho žiwjenja šo ša šchescžijanow wupošasacz. Šeno ša tajkich je Bóh njebjeka wutwarik.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočě ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
P.

Sserbske njedzělske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Lětare.

Jan. 15, 18—25.

Na šwojim poslednim puczu do Jerusalema běšče tón Anjes šwojim wuczobnikam šjewił, kajkemu čzerpjenju wón napschecziwo dže; jowle w dženšnišchim šezěnjim jim praji, šhto budža woni čzerpicž mječ jeho dla: šwět budže jich hidžicž, runje kaž je jeho hidžik. To šu šrudne wuhlady! Ale tón Anjes wě jich trošchtowacž. Wón jim a wschittim šwojim wěrjazym pokaze, kaž je

šwěta hidženje pschecziwo Šhryštufowym stawam

1. polne trošhta sa hidženych, ale
2. bjes trošhta sa hidžerjom.

1. Polne trošhta sa hidženych. Tón Šbóžnik praji: „Šdyž šwět waš hidži, dha wěšče, šo je mje předy dnyžli waš hidžik. Špomnicze na to šłowo, kotrež wam prajił šym: Wotrocžt njeje wjetšči dnyžli jeho knjes. Šsu-li mje pschescžěhali, dha budža waš tež pschescžěhacž.“ Wotajškim hidženje, kiž maju Šhryštufowi wěrjazy čzerpicž, čini jich tej hłowje, to je Šhryštufej šamemu podobnych. Njeje to sa nich žadny trošcht? „Čhnył ja byčž lěpschi na šwěcže, hacž mój Anjes Šesuf běšče, kiž na šo šłóži čzerpjenje a psches šmėch ł čzesči džěšče?“ tak šebi šami pschiwolaju a du štrošhtnje sa nim psches wschitke čzerpjenja, š kotrymiž šwět jim jich pucž wobtykuje. Kajke dha to šu čzerńje? Šazpewanje, šanicžowanje, hanjenje a wušmėščenje, njeprawe wudawanje a pschifšło-

dženje, šchłodu- a šschiwducžinjenje, šama martra a šmjercž, sa tym hacž Bóh hidžerjam pschipuschęzi. Štawišny šschescžianskeje zyrkwje šu polne šwědcženjom najškurowišcheho hidženja, kotrež šu šschescžijenjo čzerpicž mēli wot židow a pohanow, šamža a Šurkow, njewěrjaznych a bjesbóžnych. Al hdyž šu nětko mērnische čzašy, šhto čže prajicž, kaž bórny móža šo tajke pschescžěhanja wobnowicž? Šsu dha njebjeska nětko tak jakne a bjesje wschěch hrozaznych mróczelow? Njeje nihdže nicžo widžecž wot žanych njewjedrom, kiž šo nad Anjesowej zyrkwju hromadu šczahuja? Čzaš móže šo lohzy wrócžicž, hdyž maja šschescžijenjo šwoju šwěrnosęž pschecziwo šwojemu Anjesej šako w čzežkich čzerpjenjach a horznych bėdženjach wopokasacž. Njebudže to tehdy wulki trošcht a pošylńjenje, wjedžicž, šo wotrocžt wjetšči njeje, dnyžli jeho knjes? Lěpje je čzerpicž, jako Šhryštufowy staw po jeho podobnosęzi, dnyžli čzerpicž jako šłóšnik a bjesbóžny w tym čzašu, hdyž šo šud špocžina wot Bóžeho doma. Haj, Lětare, wješclęže šo! pschiwola šwj. Šětr šwojim towaršcam na tyschnosęzi w Šesufu Šhryštufu, „wješclęže šo, kiž wy š Šhryštufom čzerpicže, šo wy tež pschi šjewjenju jeho krašnosęče šo se šradowanjom wješclęč budžecže“. Šschetož to je šawěšče wěrnjo, wumrjemy šobu, dha tež šobu žiwi budžemy; čzerpimy šobu, dha tež budžemy šobu knježicž.

Dale praji tón Anjes: „Šdy byšchęže wy wot šwěta byli, dha by šwět to šwoje lubował; dokelž pak wot šwěta nješclęže, ale ja šym waš wušwolil, teho dla hidži waš šwět.“ Šnowy krašny trošcht sa jeho stawy! Na hidženju

šwěta, kotrež jich trjehi, dyrbja spósnacž, so wjazy wot šwěta njejsu, pschetož hewaf by šwět šwoje lubował. To ženje jara sa naš njerěczi, hdyž njewobroczeni ludžo naš khwala. Lohzy doscž šmy tehdy šebi jich luboscž a spodobanje s tym dobyli, so šmy wěrnoscž sa-prěli abo so šmy po runym waschnju šwěta činili. Šwět je jara pscheczelniwy pschecziwo tebi a czi wjele pschehlada, tał dolho hacž šo s nim po jeho pucžu wodžišch; haj, tež czežte pschestupjenja czi šwětne džěczi potom rad a lubje wodawaju; wschał móža šebi šwoje šwědomnje s tym spokojicž, so praja: Tón tež nicžo lěpschi njeje, držli my. Ale to njemóže snjescž, hdyž šo wot nich wotdžělujesch, hdyž šo k jich žortam nješmješesch, hdyž jim prajišch: To prawje njeje. Twoje pobožne khodjenje je jim czerú we woczomaj a stajny poroť, dotelž cžěmnošč bóle lubuja, dnyžli šwětlo a šo njechadža dopomnicž dacž na hrěch a šmjercž a wěcžnoscž. Teho dla hidža pobožneho, šwarja jeho hlupeho abo pschenapjateho cžlowjeka abo ludaka, a hiščcže dženkša by šwět Knjesowych wuczobnikow moril, hdy by mozy k temu mět. Ale to je jim šjawne trošchtne šwědcjenje, so wot šwěta njejsu. Šchtóž po cžertowych pucžach khodži a cžertowe skutki cžini, teho cžert na pokoj wostaji. Šchtóž pať je šo k Jesušeji wobrocžil a wot-rjeknje šo wschědnje s nowa cžertej a wschemu jeho skutku a waschnju, tón dyrbi hanjenje a pschescžehanje cžerpicž. Ale lěpje je bjese wscheho prajšenja, so šwěta hidjenje cžerpimy, hacž so šwět naš sa tych šwojich pósnaje a naš lubuje.

"To wschitko pať budža wam cžinicž mojeho mjena dla." Šich hidjenje njepłacži wam, ale mi! praji tón Knjes. Woni waš po prawom njehidža, ale mje we waš. Dotelž šwět moje šnamjo nad wami spósnaje, moju myšl we waš cžuje, moje mjeno na waschim cžole widži, teho dla hidži waš. Daj Bóh, so bychmy ženje drugeje wězy dla hidženi njebyli, jako pišane steji: "Njech žadyn wot waš njecžerpi jako mordar abo paduch abo škóstnik abo tajki, kiž šo do zusyeh wězow tyka; je-li so wón pať cžerpi jako kšescžijan, dha njech šo njehanibuje. Pschetož šbóžni scže wy, hdyž waš hanja Šhrystušoweho mjena dla." Še to, cžehož dla šwět waš hidži, Šhrystuš we waš, dha je jara trošchtne wěz, hidženy bycž.

2. Bjes trošhta pať je tajke hidjenje sa hidžerjom. Wone je mjenujzy bjes samolwjjenja. "Šdy bych ja njepšichšoť a jim to njeprajil, dha bychu žaneho hrěcha njeměli; nětko pať njemóža s nicžim šwój hrěch samolwicž." Šyle šjawnje běšche wón jim prajil a še skutkom wopokasať: "Ša šym pschiššoť, so bych pytať a šbóžnyh cžinil, šchtož šhubjene je." Še to hidžjenja hódne? Štrowi, wón džěšche, njetrjebaju lěkarja, ale kšori; woni pať šwarjachu jeho žlonika a hrěšchnikow towaršcha. Ša to njeje žane samolwjjenje. A hdyž je tajki kšory a šhubjeny wot Jesuša šo dať namafacž a šahojicž a nětko s žylej wutrobu jeho lubuje a jemu šluži, ma šwět nětajke samolwjjenje, hdyž tajke džěcžo Bóže teho dla še šwojim hidženjom pschescžeha? Tajke hidžjenja je bjes trošhta.

Wone je tež hidjenje pschecziwo Bohu šamemu. "Šchtóž mje hidži, tón hidži tež mojeho Wótza. Šdy bych ja te skutki njecžinil, kotrež žadyn drugi cžinil njeje, dha bychu žaneho hrěcha njeměli; nětko pať šu je widželi a tola hidža woběju, mje a mojeho Wótza." Wschitzy, kotřiz Šhrystušowe stawy hidža, dyrbjeli tola prawje wopomnicž, šchto cžinja. Woni hidža w nich

Šhrystuša šameho a tať tež teho, kotryž jeho póšlať je. Šchtóž teho Ššyna nima, tón tež teho Wótza nima. Šchtóž Šhrystuša šaprěwa a hani, tón hani a šaprěwa Boha. Teho dla pať je tajke hidjenje šwěta pschecziwo Šhrystušowym stawam tež žyle podarmo. Pschetož tym, kotřiz Boha lubuja, dyrbja wschitke wězy k lěpschemu šlužicž. "Šbóžni scže wy, hdyž waš ludžo moje dla hanja a pschescžehaja. Budžcže wješeli a šradujcže šo; pschetož to budže wam w njebjěšach derje šaplacžene." A hdy bychu cžercži chžyli, šo wschitzy roššlobicž, dha bychu šłabi byli, šo Bohu pschecžiwicž. Nichtón jich s mojeje ruki njebudže wutorhnycž, praji tón Knjes. Tehodla:

Dži štrošchtuje, moja wutroba,
Tón pucž, kiž Jesuš džěšche
Psches cžernje wscheho cžerpjenja,
Tať dolho hacž tu běšche.
Kšicž šapschimú wješele
A ša Jesušom dži!
Wschal teho cžafa cžerpjenje
Njei' hódne tamnej' šbóžnoscže.
Šamjen.

K. w P.

Njepšcheczelstwo pschecziwo žyrkwi.

Kšicž Šhrysta, Bóže kralestwo
Še pohóršchł mnohim ludžom;
Šich njeměra a hida šo
We žyrkwi kšlemi wschudžom;
Šajradšcho bychu šnicžili
To kralestwo, kiž šaťoži
Šašch Šbóžnik k duchow šbožu.

Šdyž wono pať škutk cžlowiški njei.
Niz wot tuteho šwěta,
Dha steji w mozy njebjěškej
Tu jako Bóža hěta;
Šu hela pschemóz njemóže,
Šchlit jejny Jesuš Šhrystuš je
Šacž do škóncžjenja cžafa.

Njech, Knježe, twoje kralestwo
Šso dale rošpschescžěra,
Daj, so scže pschezo rjenišcho
W nim pobožnoscž a wěra;
Šaj, njech czi kšicži na šwěcže
Cžescž, kšwalba po wschěm cžlowjěštwje,
Cže kóždy kraj njech šławi.

Tež njepšcheczelam žyrkwinyh,
Kšiz twoje mjeno hanja
A še žiwjenjom bjesbóžnym
Cže pschezo s nowa ranja,
Chžyl džimny hnadny pokasacž.
Šim k wobrocženju dopomhacž,
Šo tebje s nami khwala.

Wschěch wěrjožnyh pať twój Duch cžěť
A wušwjećuj jich wolu,
Šo šmėja w šwojej dušchi měr,
Do twojich kasnjow šwolu;
Pschez hłubje njech Duch šaťoži
Šich w twojej šwjatej wěrnoscži,
Šo njejima jich cžěmnošč.

K. A. Fiedlef.

Rosbita Boža martra.

Wošebny franzowski sastojuń běšče wscho móžne činił, kšče-
ščizijanski wěru sahanjecz. Božeje martry a Božeho słowa nje-
móžesche ani nasdala widžecz. Sdžež by mohł, by Bože martry
rosbicz dawal. Wón mějesche jeniczke džěczo, rjamu pěfnu holeczku.
Sej bē domjazu wuczerku wobstarał, kotraž mějesche jej wscho, sčtož
na wěru dopominasche, wohidne sčzinič. To bē tež šwěru čziniła.
Džowka bē nětko 20 lět a bē potajkim na čžažu, so by šo wudała.
Tehdy jejny nan ras ł njej džesche, so by šebi nětko bórny muža
wuswolila.

„To hižom šym“, wotmolwi džowka. Nan šo stróži, jemu
bē, jako by nětajki strach hrosył. Duž šo wczipny woprašča:
„„Bych tola rad njeno twojeho nawoženje šhonil.““

„To čžu czi prajicž“, džowka wotmolwi, „mój nawoženja je
wošebny, samožitny a čzesčeny muž; wón steji jara wyšoko.“

„„To je mi lubo““, nan spokožený rěčesche, „„ale praj mi,
čzeji dha je?““

„Wón je knjes Chrystuš, jemu čžu šlužicž a teho dla pónđu
do klóštra.“*

Nan šbledny a šo ju rošhorjeny woprašča: „„Wot kotreho
čžaža šo ł tutej myšlu nošyš?““

„Hižom tš lěta“, džowka snapschecziwi. „Na nju pak šym
pšes tole pšichšča. Sdžyž šo ras se šwojej wuczerku po polach
pšechodžowach, pšchi puczu rosbitu Božu martru namafach. Mi
bē tak džiwno we wutrobje. Runjež njechach, tola hinał njemóžach.
Ša wschě kuski hromadu spytach a bórny kščiž šašo sestajach. Sdžyž
šo nad šwojim džěłom wješelach, wuczerka ł nohu se samyškom do
Božeje martry kopny, so šašo wschitko rospadny. Njewěrjach šebi,
jej šwoju wohidu nad hrosnym škutkom wuprajicž a teho dla
mjelčach; ale na tym dnju wotuczi łe mni žadosč, Chrystušej
šlužicž, a moje pšchedewšacze je frute a njepowalne.“

Nan dołho samyšleny stejesche. Šo šhwili šasdychny: „„Taf
bē Chrystuš tola móžnišchi, hač ja. Ša bēch šebi taf wěšty, so
šym jeho pšewinył a nětko je wón Knjes w mojim domje; a
wón moju džowku wobfneži a niž ja.““

Pój k Jesušu!

Š jendželsteho pšcheložil Š. Schwjela, f.

Š Jesušej pój ty, njewočakaj,

Šklyšch jeho słowo, ša nim šo daj,

Wón ł nami šhodži, wotewri raj,

Lubosnje woła: „pój!“

Krašnje, krašnje džemy w hromadži,

W wutrobach čzišči, hrěchow šwobodni

Š Tobu, o Knježe, tu pšesjeni

Domoj tam do njebja.

Šbėhni šo, o džěczo! Wostaj šwój dom!

Šchirucž jom' wschitko ł doměrjenjom!

Džakowny wysłaj: „Knježe, tu šom!

Njewočakuj, a pój!

Krašnje, krašnje atd.

Šomyšli! tudy mjes wami je,

Šmilnje na tebje pohladuje,

Š lubosčzu wabjo pšcheprosča čze:

„Pój tola, džěczo, pój!“

Krašnje, krašnje atd.

Hižom dženska šo ša Jesuša rošbudž!

Snatny evangelist Moody 8. oktobra 1871 we wulkim měsce
Chicago pšchod 2500 ludžimi wo tym šlowje předomasche: „Šcho
dha dhrbju ł Jesušom čzinič?“ Pšchi wobšamfnienu wón džesche:
„Wmicze tuto šlowo šobu domoj a prajče mi, hdyž šašo šem
pšchindžecze, pšchod woblicžom kšchizowaneho Chrystuša, šcho čzecz
ł nim šapocžecz!“ Š tym šwojich pošlucharjow rošpuscheci. Tu
šamu hodžinu w měsce na woheń pištach. Ničtó teho dale
kězbu njemějesche. Wšchako bē w měsce dobra wohnjowa wobora.
Ale tón krocž woheń ł mozu wokolo šo hrabasche, so njemóžesche
jemu čłowšta móž wobaracz. Tš dni dołho šo palešche, a hdyž
bēchu ščoncžnje nad wohnjom dobyli, dha 17450 kšžow w popjele
ležesche, mjes nimi tš dwórniščca a 41 žyrkwjow. Tež ta šala,
w kotrejž bēšče Moody špomnjene šhutne šlowa rěčzał, bē šo
wotpalila. Wjazny hač 100000 ludži bē bjes bydla a wjele stow
bē žiwjenje šhubiko. Mjes nimi tež wschelazy, kotšž bēchu Moo-
dowe šlowa ššcheli: „Šcho čzecz wy ł Jesušom čzinič?“
Derje tym, kotšž šu šebi jeho ša wumóžnika wuswolili.

Moody šam pošdžišcho wo tamnej šhromadžišnje a šwojich
tehdy rěčanych šlowach taf šudžesche: „Wot tamneho žalóšneho
wohenja šem nješym ja ženje wjazny ł šwojim pošlucharjam
prajil: Pšchemyšleče šebi hač do pšchichodneje šhromadžišny, šcho
čzecz čzinič. Wjele bóle šym nětko pšchezo prošyl: Rošbudžče
šo hiščeže dženska ša Jesuša. Tehdy wschaf buch na žalóšne
waschnje teho dowjedženy, taf bliško je šmjercž wschěm ludžom.
Potajkim niž jutšje, ale dženska!

Pšchewin šle ł dobrym!

Nasch Šbóžnik je na šchizju prošyl: Wótče, wodaj jim, pšch-
tož woni njewjedža, šcho čzinja. Wón pak je taf tež teho dla
prošyl, so bychmy my runje tošamo čziniłi. Wschelazy šu šebi
jeho ša pšchklad wšali, n. pšch. tež evangelisti arzbiskop Kranmer
w Canterbury. Še šawjedženjom ewangelskeje wěry bēšče šebi wón
wjele njepšcheczelom ščzinił. Někotš bēchu šo šamo na to šwa-
šali, so jeho ščonzuja. Šich pšchedewšacze pak bu pšcheradžene.
Tola Kranmer jim ł wutrobu na taf pšcheczne Waschnje woda,
so mjes ludžimi ta rěč nastal: „Čziniče arzbiskopej Kranmerej
něšcho šleho, a wón budže ša to na pšchezo Wasch pšchecz! Šo-
šdžišcho bēšchtaj šo šašo dwaj špšchibahaj, jeho ščonzowacz. Kral,
kiž šebi šwojeho arzbiskopa jara wažesche, bē šam ša tym pšchi-
šchot. Šišt, kiž jeju winu dopokafachu, bēchu jemu do rukow
pšchischle. Duž wón jimaj do arzbiskopowej šahrody pšchincž da,
tam štupi wón ł Kranmerom ł nimaj a da jimaj te listy. Wu-
štróžanaj wonaj arzbiskopej ł nohomaj padžeschtaj a ł hnujazny
šłowami wo wodacze prošeschtaj. Tón pak jeju šbėhny a džesche:
„Štaštaj a prošchtaj Boha wo wodacze, žaneho drugeho wodacža
njepotřebataj!“

Runje taf čzinjesche jendželški kanžler Thomas Moore. Teho
bēchu pšchecziwo wschemu prawu ł šmjerczi šašudžili. Tehdy wón
ł šwojim šudnikam takle porěča: „Wy šče mje njewinowateho
ł šmjerczi šašudžili. Duž wam ja dale ničzo prajicž nimam, hač
tole: Kaž je něhdy šwjaty Pawol draštu tych, kiž šu Šchčžepana
šamjenjowali, pšchi šebi šhowal a kaž štaj tutaj dwaj nětko šwjataj
w njebješach a budžetaj tam do wscheje wěčnosčje pšcheczelej, taf
ja wěrju a tež wo to prošchu, so, runjež šče wy mje nětko
ł šmjerczi šašudžili, budžemy my w njebješach pšcheczšjo do wscheje
wěčnosčje!“

Lubosč ša lubosč.

Wyšoka a čerstwa staroba je něšcho rjane, a šchtož je pšch
šydomdžekacz abo šamo pšchewš wobšombžekacz lět, a je hiščeže

* Pšchisp.: Ša džowka bē katholicka, a šchtož do klóštra dž
ón po katholickej wěrje Chrystušej najhódnišcho šlužil.

nětak čilly a čerstwy, dyrbi spěmacz: „Nhwal teho Anjesa, moja duscha“ a s tym lubemu Bohu džakowny wopor pschinescz. Tak stary a lětny muž na wšy myklesche a Gustav-Abdolfstemu towarštwu 80 hriwnow pschinesce. „Nětko hym psches Božu hnadu 80 lět“, tak džesche, „telkož lět, telko hriwnow, — teho je luby Bóh hódny. A hdyž mi luby Bóh hiščeže lětko dari“, wón pschistaji, „potom drohe Gustav-Abdolfste towarštwu pschichodny krócž 81 hriwnow dostanje; a kaž husto mi tón tam horjekach lěto hiščeže wobradzi, tak husto hiščeže s džakownosče hriwnu pschipožoju a byrnjež dyrbjale to sto bycz — kaž Bóh chze.“

Schtož je starz šlubil, to je džeržal. Lěto wot lěta se šwojim darom pschindže, kóždy krócž trochu bóle šhileny, ale kóžde lěto s hriwnu wjazny. Sako běsche jedyn a wóškomdžefacz lět, dari 81, potom 82, 83 a 84. Tute 84 běchu jeho pošledni dar; wón je hižom šam donjescz njemóžesche, je pať runje na narodnym dnju s hróncžkom pschemodžane póhla, kiž šo šapocža: Šak je Bóh jara dobrocžiwny.

S džakom a swješelom duchowny kóždy krócž tónle špodžiwny dar tehole pobožneho a džakowneho starza pschija. Sako pať ras nělajkemu pscheczleji hnujaze powjedaščko tuteho dara powjedasche, tón pscheczal s wažnosčju dwójzny prajesche: „Šakščeže, tónle pad šebi šakšuzi, šo jón wopomniny a po nim čžininy“.

Budž šmilny Jesuka dla!

Sšworiz Šanža běsche něhdy šbožowne dny měla. Šjana bě byla, něšcto hódne pjenjes mějesche. Tajka bě šo se šwojim nawoženju woženika. Wjele džekacz šo jej ženje chzulo njebě a jako mandželska a macz njerofymjesche, derje hospošycz. Duž džeczi prawje njedraščesche, dom a blido w rjedže njemějesche, a tak šo mandželskemu domach njelubjesche. Šo šwjatofu bě tón najradšcho w korežnje a bórny bu wopikz. Šrijedy dobry džekaczec, šakomdžowasche wón šwoju šlužbu, duž bu dženska wot šwojeho knjesa s džeka wuhnaty. Runje bě wboha žona se šwojim staršchim džesčjom pola knjesa pobyla, jeho prošycz, šo by jejneho muža tola šthowal. „Ně, luba žona“, bě tón rjekl, „to wopravdže njeindže. Wot teho čžaba, šo je wasch muž wšchědnje pjany, njemóžu jemu ničžo wjazny doměricz, wón mi wšcho šfasy.“ Duž bě ta mała holeczka se šwojimaj šthšknymaj woczomaj na njeho pohladała a prajila: „Nimamy pať my potom tež žaneho bydka wjazny?“ Šo wšchaf tež tak bě. Š džeka puschčenjny dyrbjesche s domu. Ale hdyže potom se žonu a džecžimi? „Wobšhowaježe jeho tola!“ bě šhuda žona dale prošyla. „Ša chzu tež hinajšcha bycz. Šemu budže šo wot nětko w domje bóle lubicz. Wšcho chzu čžinicz, šo by domach wostal. Šdyž pať džeko šhubi, šchto potom s naš budže? Moje najmlódsche je runje ša pošledni krosch mlóko wupiko. Nětko ničžo wjazny nimamy.“ Tak wboha žona šdychowasche a bohaty knjes da jej šloty do ruki a rjekny: „Šupče šebi ša to šhlěb a mjašo, ale wascheho muža w džele wobšhowacz, to njemóžu.“

Žona šrudna džesche a bohaty hiščeže šrudnišchi we šwojej štwje šedžesche. Wón bě hewal dobry pscheczivo šwojim džekaczerjam. Ša jene dobo běsche jemu, jako by to šłowo šhšchaf: Šbóžni šu čži šmilni, pschetož woni šmilnoscz dostanu! „Duž dha tež bjes šmilnosče bycz njecham“, wón rjekny, wša šłobuk a šhwatašche na hašu, hacž by šnano tu žonu a jejne džecžo doščahnyl. Škóncžnje, šo s dycha wuběžawšchi, jej mějesche a džesche „Šuba žona, hiščeže junu chzu s waschim mužom špytacž — Šesuka dla. Njech jutšje šašo pschindže. Šěpschi pať dyrbi bycz!“ A wón je pschishoč a bu šěpschi. Šón bohaty njebě podarmo šmilny byl

Wo čžimž njesku dawki dawacz.

Šhudy šarať w pošlóznej Amerizy běsche šebi wošadku šhromadžil a chzysche jej šhřkwičku wot šmilnych darom natwaricz. Šo šhoni šikus (štat) a pschindže, jeho w dawkach wšchšcho ščahnycz. „Nětko šamoženja macže?“ — „Ša hym jara bohaty,“ šarať wotmolwi. Šastojniť šwoje knihi wotewri a džesche: „Dha powjedaježe, šchto dyrbjy pišacz!“ Šarať rjekny: „Š přenja mam dobru bohabožasnju žonu, ta je šłoto winojta.“ — „Šchto wjazny?“ — „Dwě pobožnej pošluschnej džesčzi.“ — „Šchto wjazny?“ — „Wumóžnito, kiž je nam šbožnoscz warbowal.“ — „Šchto wjazny?“ — „Wjepeku aššpošojnu wutrobu.“ — „Šchto wjazny?“ — „Ničžo wjozny.“ Duž šaczini šastojniť šwoju knihu a džesche: „Šawěsče, wy ščže bohaty muž; dawki pať žane wot šwojeho šamoženja dawacz njetrjebacže.“

Šchto je wjetšchi?

Dla tuteho praščenja běschtaj šo dwaj mórščaj hólzaj šwadžiloj. Šón jedyn rjekny, šo je ludowy šłownik (móršti kral) tón najwšchšchi knjes, mjes tym šo tón tamny s roššudženosčju pošna: Ně, Šesuf je najwjetšchi, wón je mój kral.

Duž šłownik runje nimo džesche. Šeho na teho jeneho hólza, kiž Šesufej najwšchšchu čžescz dawasche, njersasche a duž wón temu, kiž bě ša njeho byl, módre rubiščko a módru mězu dari, temu tamnemu pať běke rubiščko a bėku mězu. Tajšju wón jeju s nělajkim nadawkom do bližšcheje wšy pošla. Ššwojim šlužobnikam pať pschitasa, šo bychu ša nimaj šchl a teho hólza s bėčym rubješčkom a bėtej mězu šłonzowali. Šuta pschitashnja šo wumjedže a naštróžany pschiběža tón hólczez s módrym rubiščkom a módrej mězu k temu šłownikej wrócžo, šo by temu powjedal, šchto bě šo šłalo. Šak šo nětko tón šłownik džimasche, jako w tym hólczezu runje teho pošna, kiž běsche prajil: Šesuf je najwjetšchi!

Taj hólzaj běschtaj dužny po pučžu te wěžny mjes šobu wuměniloj. Šchto dha běsche tón wjetšchi byl?

Wšchelake s bliska a s daloka.

Š Draždžan. Ščusche šerbske Wože šlužby w šchiznej šhřkwi w Draždžanach wotměja šo pošodnjo 1/2 12 hodž. a to njedželu Šátare, 2. mērza, 4. njedželu po šwj. troj., 15. junija, 18. njedž. po šwj. troj., 21. sept., 2. adventa, 7. dezembra.

— Wot mlóženzow, kotřiz šu wotšhadne pruhowanje na Šudyškim gšmnasiju wobštali, chžetaj dwaj na duchownštwu študowacz. Ša prawa njecha žadny študowacz a je to tež žyle prawje, šo mlóženzoyo šo bóle a bóle wot študowanja prawišnow wotčžahnu, pschetož wuhlady šu jara hujene. Šež wučerške šastojštwo je pschepjelšene. Šulki džel tyč, kiž šu jutry pruhowanje wobštali, njemóže šastojštwu dostacz. Čžim bóle njeje pschemidžecz, čžoho dla šo šašo nowe šeminar, kaž šeminar w Šištopizach, šašča. Ša pschihotowaršni ša šeminar we Wožerezach šu wšchitžny mlóženzoyo nastupne pruhowanje do šeminara hacž na jeneho wobštali. Wot jutrow šem je nětko pošledni lětniť pschihotowaršnje. Šotom wona šašče a tež nadžija njeje, šo šo w bližšchim čžabu šašo šatoži, dofelž je wučerškej nuš wotpomhane.

— Šofutny džel bu najšaršchi muž Šafecžanškeje wošady šhowny s mjenom Šeplinski, kotřiz w 96. lěče štejesche. Wón běsche 1818 roženy, runje w tym lěče, hdyž jutry pošledni krócž tak šaše padnychu, kaž lětka. Wón běsche 1848 wojať a běsche tehdy šobu wušběhnyeny k pošlócženju revoluzije. Wón ženje we šwojim žiwjenju šhoru byl njeje a je nětko jeno něłotre dny ležal a na šłaboscz wumrjel.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođu ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedźelske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

Judika.

Jan. 8, 46—59.

Szwjeczimy dženska njedźelu Judika, t. r. „budž“.
Wona je tak mjenowana po kaczanskim sapočatku 43. psalma, kotryž běšče sa tutu njedźelu w starej zyrkwi prjódkiřane Bože słowo: „Sudž mje, Božo a wjedž mi moje prawo pschecziwo temu njeřwjatemu ludu a wumož mje wot tych jebatych a słych ludži.“ Tak sawoła bjes winy hidženy a pschescžěhany čłowjet stareho sakonja a powoła so na najwyschšeho řudnika, na Boha řameho, we wěštej nadžiji, so wón jemu pomha psched jeho njeřschecželemi. A dženska nam nowy sakon powjeda wo čłowjeku, kotryž bu runje tak bjes winy hidženy a pschescžěhany, kotryž móže so runje tak powołač na Boha jako řwědka řwojeje nje-winowatosčže a jako řudnika, kotryž budže jemu pomhacž: to je našch řnjeř řesuf řchryřtuř, wořebje kaž nam wón w póstnym čařu psched woczi řtupi. Jeho pucž horje do řerufalema njeje nicžo druge hacž wřchědna řwjata proštw: řudž ty mje Božo! Kaž je řpěwač tamneho psalma wot jebatych a słych ludži wobdaty, a či čhzedža jeho řudniřu byčž, řami pak řu njeřrawi a duž tež Božemu řudej wucžeknyčž njemóža, tak tu řsyn Boži: jebaczi a řli ludžo jeho wobdadža, čhzedža jeho řudžicž, ale psches wopacžne řwědčjenje pschecziwo njemu so řami řařudža. A dženska lěpje njeřteji: tak někotry, řařlepjeny a řařakly, čhze řchryřtuřej njeřprawdořčž dowjeřčž, njemóže pak na nim řanu namakacž a řařudži so tak řam. Běda tebi, hdyž

řy tež ty tajki! Dženska ře Bože řłowo či pschewoła: řesuf, tón wobřkorženy, je řudnik, jeho nje-pschecželjo, či wobřkoržniřu, řu řudženi.

„Šchto mjes wami móže mi hrěch dowjeřčž?“ Ničto. řpytali wřchač řu to dořčž. Dopomni so jeno na tamnu nóz, w kotrejš bu wón pscheradženy a psched řhromadženej wyschškej radu so řamolwicž dyrbjesche. Wopacžni řwěd-kojo postanu pschecziwo njemu, jedyn po druhim, ale woni ani ř pomožu hele nicžo řle na nim njenamakaju; jich řwědčjenja njeřřu psches jene, jedyn wupraji pschecziwo druhemu; a duž so po jich wuprajenjach řudžicž njemóže. Njewjedža řebi řaneje rady, doniž dwaj wopacžnaj řwěd-kaj njepostanjetaj, a na jeju se řlej řlečžu pscheměnjene řłowa řesufowe bu Boži řsyn ř řmjerczi wotřudženy, bjes winy. Duchowny řud w řraelu řaneho hrěcha njebě na mim namakacž mohł. Ani řwětny řud. Tón jaty řbóžnik bu wjedženy psched řwětneho řudnika, psched rom-řteho bohota řonzia řilatuřa. Tón řkóřžbu, pschecziwo řesufej řběhnyenu, ř nowa pschepnytuje, ale tak dołho tež, hacž pyta, tak jara tež, kaž čhze řidam řwólny byčž, wón řebi praji, so řu řesufa jenož se řawiščžu podali, a jenož so by jim lubořčž wopokasał, wón po jich wjele tyřkaž řróčžnym hłoku čžini: „daj jeho řchizowacž!“ Tola řchricžka lubořčže, wěrnosčže řiřchčže w nim řawořta: psched řylým řhromadženyym ludom řebi wón ruřy řmy a džesche: „řa řym bjes winy na řwi tuteho praweho; hładajčže wy řo!“ Tež řilatuř řesufej řadyn hrěch dowjeřčž nje-samoh a dyrbi pschidacž, so ma wón bjes winy čžetpicž.

Tehorunja Judasch, kotruž bēšche jeho pscheradžik. Jako wón widžesche, so bu Jesuſ f krmjerczi wotbudženy, kajesche ſo wón a pschinješe te tšiznczi ſlěbornikow ſažo tym wyschichim mēschnikam a staršchim a džesche: „Ja ſhm slě na tym čžinil, so ja ſhm njewiuowatu krej pscheradžik.“ Szamo hroſny Judasch pschida, so je Jesuſ bjes winy a so wón ſ čžistym ſwědomnjom ſo praſcha: „Schto mješ wami móže mi hrěch dowjesč?“ A tež my, woſebje w poſtnym čžaſu ſpěwamy: „Najlubſchi Jesu, ſchto je twoja wina, so tebi tajku ſlōsč a bolosč čžinja? Kajki je twój hrěch, kajke pschestupjenje ſo tudy ſbēhnje?“ Móžemy jenož wotmolwicž: žadyn njeje twój hrěch, žane pschestupjenje ſo tudy njesbēhnje.

Hrěch Jesuſei dowjesč njemōža, a tola dyrbi wón hluboko ſrudženy ſo praſhecž: „Hdyž ja wam pať prawdu praju, čžehodla njewěricže wy mi?“ To je ta ſamſna ſkōržba, kotruž wón tam plakajo psche Jeruſalem wustorežki: „Wy ſcže njechali“. Mało wěry, mało pschimiſowarjom bēšche wón na ſemi namakať. Tši lěta bēšche wón po židowſkim kraju wokoło pucžowal a džimy čžinil a dopoſaſal, so je Bōh tōn Anješ ſam ſ nim, ale kať mała bēšche tola licžba wěrjazyh, jako bu wón na Golgatha ſchžžowany? Szamo wucžobnizy, kotšiz bēchu psches Bētrowy rt ſo wuſnali: „Anješ, hdyže pōndžemy? Ty maſch ſłowa wěczneho žiwjenja“, čžekachu a wjazy do njeho njewěrjachu. A kať mnohim dyrbi wón dženska pschimołacž: „Hdyž ja wam pať prawdu praju, čžehodla mi wy njewěricže?“ Kaž židži jemu wumjetowachu, so je wón ležat kaž Samarizy, a kaž jemu porokowachu, so ma čžerta, kať dženska někotryžkuli jeho blaſnitwza mjenuje, nochzy nicžo wo nim wjedžecž a pschinješe ſo ſam wo ſwoju ſbōžnoſč psches ſwoju njewěru; čže Jesuſa budžicž, a tola budži ſebje ſameho. Schtož do teho ſchžžowaneho Jesuſa njewěri, tōn je hižom budženy; ſchtož pať wěri, so Jesuſ tež jemu to wumoženje ſ hrěchow a ſ čžwile ſwědomnja pschinješe, temu placži tōn ſlōdki troſcht, kotruž hižom ſeſajaſ nam pschimoł: Ta jchtrafa leži na nim, so bychmy my mēr mēli; a psches jeho rany ſmy my ſahojeni.

Samjeń.

Kř. w H.

Jesuſ, moja lubosč.

Schto mēl ja, njeby Jesuſ byť
Mój wěcznje lubowany?
Sa krōtku haru čžwilu tam
Bjes Jesuſa ſej namakam
Sa hrěschnik wopuſchecženy!

Schto mi ſa mojob' Jesuſa
Mohl ſwět dacž žadosčiwy?
Schto mi tež žyly ſwēt by čžyť?
Hdy bych ja bjes Jesuſa byť,
Dha nochžyl byčž tu žiwy.

Schto byť mój troſchtar w žiwjenju?
A hdyž mam wotſal čžahnyčž?
Hdyž pschińdu ſtrachi ſudnoh' dnja?
Ach, hdy bych njemēl Jesuſa,
Bjes troſchta dyrbial panycž.

Schto mēl ja, khibu helſku mſdu
Sa krōtke wotſchewjenje.

Ach, bjes Jesuſa tu a tam
Sa khudy hrěschnik lutki ſam,
Briecž hrōsbne pomyšlenje!

Něť pať, hdyž mam ja Jesuſa,
Dha doſčž mam wſchudžom wſcheho;
Wón ſam je wobohacžik mje,
Duž wſchitko, wſchitko moje je;
Šwět, njebješa ſu jeho.

D.

Boža martra.

Sastariſku bēšche w Szendželſkej to ſrudne waſchne, ſo buchu ludžo, kiž bēchu kralej někajſeje pschicžiny dla njelubi, do jaſtwa čžiſnjeni a ſo ſo tať pominychu. Hiſchče dženska je tamne ſtatne jaſtwo, Tower, widžecž a hdy bych jeho murje powjedacž mohťe, bych wo ſrudobje a čžerpjenjach rěčžake, kaž hewal žana kniha na ſwěcže. Pschetož kelko bjes winy jatych je tu ſdychowako, wjele lět, haj ſnano pokojzu ſwojeho žyťeho žiwjenja! Nichtó jich njeſchyschesche, woni bēchu pohriebani pschi žiwym čžele. Szamo kralowa Gilža (1558—1608) je dołhi čžaſ ſwojich mlodyh lět w jaſtwe byla. Junu bu tež ras woſebity hrabja do tuteho žakoſneho jaſtwa čžiſnjeny. Wón njebē nicžo druge ſawinowal, hacž ſo nahrabnemu a hrubemu kralej do pucža ſtupaſche. Jako ſo jaſtwine durje ſa nim ſacžiſnychu, ſwjese ſo na kamjeńtne a wložue jaſtwine dno wſchōn ſadwělowany; pschetož tutōn ſrudny, čžmowy rum dyrbiesche wot něť hacž do kōnza žiwjenja jeho byđko byčž a ženje njedyrbiesche wjazy ſelenu ſemju wohladacž! Ma to ſažo na nohi ſkoczi, ſahadžesche kaž wobſydnjeny a huba ſo pēniesche a wón ſ pjaſčomaj do murje pjerjesche a wołasche Boha a čžłowjekow ſa ſwědkow ſwojeje njewiny. Ale tu nichtó njewotmolwi a wuſprōznjeny ſo ſažo na ſemju wali. Tať něſchto njeđželi ſa ſobu čžinjiesche; ale na tajke něſchto bēchu jaſtwini jaſtojnizy ſwucženi a woni dachu jemu ſahadžecž, bēšche tola hacž dotal hiſchče kōždy ſkōncžnje wuſtať, a wysche teho ſo žadyn ſynť psches toľte murje njepſchecžisčezža, a ſ durjemi a wofnami njebē žane čžekjenje móžne.

Škōncžnje pocža tōn jaty mērnichy byčž, ſapadny do čžicheho, tupeho myſljenja a by jeno tu a tam jaſdnchnyl. Maſ pať proſchesche jaſtnika wo blōžko a hamor. Tōn to najpriedy dacž nječasche. Hrabja pať jeho ſmērowa a džesche, so na čžekanje ani njemyšli, ſchtož wſchal tež žaneho wuhlada na radženje mēlo njeby, tež mohťo to blōžko žyle mōlcžke byčž. A so by jeho próſtwa ſkerſcho wuſchyschana byla, ſcžahny ſwój drohi pjerſchcžen ſ diamantom ſ porſta a dari jōn jaſtnikej. Nětko jaſtnik to požadane pschinješe a jeho proſchesche, so njeby tōn grat nikomu, kiž by wſcheje wězy do jaſtwa pohladacž pschischoť, poſaſal. Rad to hrabja ſlubi.

Nětko pocža naſch jaty ſ tutym jednorym gratom do murje ſchžž dypacž a na nim ſnamjo ſeſnja ſ čžernjowej krōnu, kajkiž wón na drjewje jako to jehnjo Bože pomaku nrēje, kiž ſwēta nješe. Wjele mēſazow na tym džekasche a pschezo jaſniſcho ſnamjo ſchžžowaneho ſ murje ſtupaſche. A jako bē ſkōncžnje hotowy, na njo dołho a nutrnje hladasche, huſto by ſo tež psched nim na kolena čžiſnyť a Šbōžnikēj horze modlitwy woprowal.

Do žyła bu wón wot něťka wſchōn hinaſchi a poddaty. Špōdžiwny pokoj ſ kamjeńtneho ſchžža do jeho wutroby ſhadžesche, jaſtnik njebēšche tajke pschemējenje dotal na žanym wohladal, a wón bē jich tola hižom wjele pod rukomaj mēl. Ale ſchto móžesche jemu tola tež wſcho tōn ſchžžowany prajicž! „Slaj, ty jara čžerpisč, ja hiſchče wjazy čžerpjach, ty by bjes winy, ja bēch to hiſchče bóle. A ja njeſchym hroſyl a žakoſčžik. Duž wufń wote mnje, pschetož ja ſhm čžicheje myſle a ſ wutrobu poſorny.“

a jeho s kraja wupokasacz. Teno to bu jemu dowolene, so kmědzishe jeho jedyn hólczez hacz na kraju mjesu dowjecz. Hdyž mējesche tak burowje a njeczłowizy pokhostany swój kraj a dom wopuschczicz, jeho niczo tak njerudzesche, kaž to, so dnyrbjesche wot swojeje lubeje džowki Sreny prjecz. kiž bēsche so sa njeho pschezo s najwjetschej lubosczu starala. Wona bē sa njeho woprawdže Bože kłónczko byla a bēsche jeho kaž macz swoje džeczó hladaka. Kaž dnyrbjesche wón bjes tuteho swojeho lubaschta wutracz? Tak dha nětko kłepu Belisar w jastwinym dworje pschi njesnathm hólczezu stejesche, kotryž dnyrbjesche jeho s kraja wjescz. Duž so wbohi Belisar k tutemu swojemu wodžerzej pokhili a jeho proschesche: „Budž tak dobry a dowjedz mie, prjedy hacz s mēsta džemoj, k mojej džowzy Srenje, so bych jej božemje prajil a ju sa wschu jejnu luboscz zohnowal.“ Duž tón hólczez jeho koleni wobja a s hłóskom płakasche; pschetož wón bēsche jeho džowka Srena, kiž bē so wote wschěch swojich domjazych wottorhla, so hólczazu draštu woblekla a k nanej bēžala, so by s nim do zushy schla a jeho tež tam se swojej lubosczu hladaka.

Tajku luboscz pak je nam Khrystuž wopokasal, kiž je tež sa nami schof, so by nař se swojej lubosczu wobohaczil.

Masch jeho lubo?

Hdyž so 1600 pišasche, bu bohatemu katolikej pschilafane, jenej zyrkwi wobras kichizowaneho daricz; to dnyrbjesche jeho pokuta bycz k wotmyczu jeho hrěchow. Wón proschesche młodeho wobrasowarja, s mjenom Dominika Žeti, so by jemu požadane snamjo sshotowal. Žeti runje w Düsseldorfje pschebnywasche a so na mēscze na swoje džěto da. Mas, jako bē wobras skoro hotowy a wobrasowar na chwilku do hole džěsche, so bych u jeho myšle wotpocznyte, wón czerjodu tam ležazych zygantow nadeńdže. Na mēscze pschiběža k njemu brune hólczó, rejwasche psched nim a proschesche jeho wo jakmožinu. Žeti so džiwawasche, hdyž teje hólczki rjanoscz widžesche, a džesche: „Ty móžesch bebi rjane pjenjesy sařkuzicz, hdyž so wosnamjenicz dasch; ty njetrjebasch niczo dale cžinicz, hacz pschede muu ředžicz, ja chzu cži derje płaczicz.“

Hizom nasajtra ta hólczka pschińdže, a mjes tym so Žeti jejne wobliczo wobrasowasche, wona na to skoro hotowe Khrystužowe snamjo hladasche. Wona niczo wo Khrystužu njewjedžishe; teho dla so praschesche: „Schto to je?“ Młody wobrasowar wotmolwi: „„Khrystuž!““ Mascha hólczka so dale praschesche: „Tón drje je jara wulki skótnik byl?“ — „„Ně!““ wobrasowar s krotka džesche. „Cžeho dla dha je wuwjasany?“ wobhonjowasche so hólczó dale. Žetija mjeršasche ta skomda, kotruž jemu to praschenje cžinjesche a niczo wjazy njewotmolwi. Ta hólczka pak njemóžesche swojej wocz i wot teho wobrasa wotwobrocžicz a wuwola: „Cžeho dla dha ma tajku czerinjowu kónu na hłowje a je tajki blědy?“

Duž Žeti swój pinjel do boka položil a rjekny:

„„Ně, dha chzu cži s krotka powjedacz, kaž je Khrystuž sa nař czerpik; ale potom so mie wjazy praschecz njepmēsich.““ A wón jej powjedasche, schtož wjedžishe.

S napjatosczu ta mała zyganka na jeho kłowa pokłuchasche. Hdyž bē wón hotowy, wona wuwola: „Dha drje masch jeho jara lubo?“ Tajkeho kłowa njebē so Žeti nadžal. Žejny nutny hłób jemu jeho wutrobu hnu. Masch jeho lubo? to kłowo jeho wjazy njepuschezi, wón cžujesche, so jeho lubo njemējesche, a jeho wutroba bu njemērna. Kaž by tola Khrystuž jeho luboscz sařkuzil! Kucze swój wobras dokonja a potom džěsche, so by Wumóžnika pytal. Wón pschińdže do zyrkwoje. Tam kłyschesche wo Žesuzu powjedacz. Jeho wutroba namala Sbožnika a bu w nim wscha wjebela a

řbožowna. Tak Bóh ludži na džiwne waschne pod Khrystužowy kichiz wodži.

Schto je wěra.

W jenej řběry wobrasow w Romje je tež snamjo, kiž sahojenje kłepcho psches Khrystuža pschedstaja. Dwa wuczenaj ras psched tutym wobrasow stejeschtaj a na njón hladaschtaj. Sedyn s njegu, kiž snamjo hizom dawno snajesche, so swojeho towaršcha praschesche, schto drje by na wobrasu to najrjeńsche bylo.

„Wēsčze tola Sbožnikowe wobliczo“, tamny wotmolwi.

„„To je rjane, ale to najrjeńsche na wobrasu Sbožnikowe wobliczo tola njeje.““

„Duž budža to cži japoschtoljo, kotřiz wokolo teho Knjeja steja.“

„„Tež niz.““

„Tak dha je hłowa kłepcho to najrjeńsche.“

„„Tež ta niz. Hladajče jeno na tón kij, kiž na semi leži. To wschaf je zyle wschědny řukojtij kij. Ale wón na semi leži! Tón kłepu je jón wot so cžiknył, a to prjedy, hacz je schto widžal. Wón so na žanu swontau řepjeru wjazy spuschczecz njecha. Wschto jeho dowěrjenje je na Žesuka kameho skožene, kiž chze jeho wustrowicz. Hladajče jeno, kaž wón swojej próbdnej ruzy k Žesubej řběha, kaž řu wschě jeho myšle k njemu wobrocžene. W tutym prjecz cžiknjenyh řiju je wobrasowar žro a jadro kichescžijanskeje wěry wosnamjenil. Prawa wěra, runjež niczo njewidžika, so wschěch řejńskich řepjerow wostaja a woczakuje wschu pomoz wot swojeho Sbožnika.““

Wschelake s bliska a s daloka.

10. džej mērza budže so po zylej řruskej jako narodny řwjedžen řwjeczicz k dopomnjecz u na řmjercz kraloweje Luisy, teje nadobneje kralowki, kotraž je w tamnych cžěžkich cžakach wótzneho kraja we swojej miloscz i płomjo wótcžinskeje luboscz sahorila a nadžiju na lěpsche cžakny spuschczika njeje. Sswjedžen budže so s dobom k dopomnjecz u na řloženje řjada řelesneho kichiza řwjeczicz. Schulka wuczba na tym dnju wupadnje a budže so w schulach řwjatocžnoscz džeržecz, w kotrejž budže so džeczom wažnoscz teho dnja na wutrobu položicz. Na dnju 10. mērza budže so tež řakozkny kamjen položicz sa pomnit, k dopomnjecz u krawneje bitwy pola Wyřkofej. Sswjatocžnoscz smēje so tam popoldnju w 3 hodž. a nadžijamy so, so s wokolnoscz so ludžo na řwjatocžnoscz i wobdžela. Řořwjeczenie pomnika kameho smēje so 18. meje popoldnju.

— Srudne njesbože je so řařo mēto na morju pola Helgo-landa. Řschizet „York“ je řrašł na torpedołódz S 178. Torpedo-łódz so tak wobřkłodži, so so hnydom podnórjesche. Sa mačo mjeńschinow njebēsche niczo wjazy wot łódze widžecz. Tenož 15 muž i je so wukhowalo, něhdže 60 muž i je řmjercz w řolmach namakalo.

„Řombaj Bóh“ njeje jenož pola řnjesow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarńjach „Serb. Nowin“ na řřach a w Budyřchinje dostacz. Na řchtwórcž-łeta płacz i wón 40 řj., jenotliwe cžikla so sa 4 řj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój śwjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedzelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy kóbotu w Šmolerjez knihcizisheczerńi w Budyschinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Palmarum.

Jan. 13, 1—13.

Pójmny, čžescžmy Jesom Khrysta!

1. Šswojemu Šbóžnikej pschinješmy šwoju wutrobu ja wopor.
2. Šswojemu kralej šlubmy nowu šwěrnosć.

Š dženšnischej njedzeli Palmarum špocžinamy tón wulki šwjaty tydžeń. Najwjetšche, najšwjeczishe dopomnecža šu do njeho wobšamtnjene. Šchtož je šo w tutych dnjach štało — je najžalostnishe a š dobom najtrošchnishe, šchtož je šwět hdy widžal. Najš Šbóžnik je na pučzu do Jerusalema, šo by pošlušny byl hačž do šmjercze na šchizju, a my na nim měli wumoženje psches jeho krej, hrěchow woadacže.

W Bethaniji tón Anjes pošledni křóčž w měrje wotpocžuje. W domje Šchimanonym, teho přjedy wužadneho nětk pał wustrowjeneho, šu jemu hošcžinu pschihotowali. Lazaruš, wot njeho šbudženy, šmėdžishe šobu ša blidom šedžecž. Martha šebi wsacž njeda, tež dženska kaž hižom přjedy temu Anjesej šlužicž. Marja pał šwojemu lubowanemu mištrej najlepšche a najkrašnishe pschinješe, šchtož mėšesche, mjenujžy šchleńzu dobreje nardoweje wody a wulije ju, šchleńzu rošbivšchi, na jeho głowu a nosy a šo pošhiliwšchi tej nosy se šwojimi wložami trėje, tak šo bu žyly dom wot wonjenja tajšje krašnjeje žalby napjelny. A tón Anjes jej njewobara, wón šebi tajšje čžescženje lubicž

da a tu šwarjenu šchituje a rjeknje: „Wostajecže ju na pokoj; šchtož je mohla, to je wona čžiniła.“

Šo Marijnym pschikladže — pójmny, čžescžmy Jesom Khrysta! W Bethaniji jeho džakowna lubosć čžescžesche. Wón bėšche Šchimana wustrowil a Lazara šbudžil, wón bėšche tamnymaj šotromaj jesu bratra šašo dał, wón bėšche wschitkim, kotšiz w domje bėchu, šłowa wėczneho žiwjenja do wutrobom plodžil. Ša to čžedža šo woni jemu džakowacž. Tež my se šwojim čžescženjom teho Anjesa šebi ničžo šašlužicž ani dohycž nochzemy — džakowacž šo jemu čžemy ša to, šchtož je wón nam dał, šchtož je wón nam byl.

Tež nad nami šo wón jako lékař čžěła a dušche šjewi. Anje w poštnym čžaku my š njemu šdychujemy: „Šahoj mie wschał w šchorošči, kiž šy lékař na dušchi.“ Wón našche starošče nješe, wón našche proštwy wušklyšchi, wón našche šylšy šetrėwa. Šsřjedža w šachodnym šwėcže je wón našche žiwjenje. Šchtož je wón pschi Lazaronym rowje wuprajil: Šchtož do mnje wėri, budže žiwy, hačž runje wumrje — my hišcže dženska na šebi šhonimy. Žiwjenje bjes njeho je knicžomne a šachodne. „Šchto šu šemške kubla tudy? Ženo štrach pschi hrěchach bohaty a šhudy.“ Ženo wot njeho našche šnutškwone žiwjenje móž a šylnosć dostawa. My ša jeho blidom šedžimy. Wón našchu dušchu se šwojim šłowom našcžuje, wón čže w martrownym tydženju jich wjele, wjele se šwojim čžěłom a křwju pschi Božim woltarju našcžicž.

A ša to čžemy jeho š džakownej lubosćju čžescžicž.

Kak to sapočnjemy? Anjesowe słowo nad Mariju: „Schož je mohła, to je wona činiła“, nam pokáže, so šu našchemu činjenju mjesy scžehnjene, dženska kaž tehdy. „Pšches hnadu dyrbiš sbóžnosť dostacž“ — pšchi tym woštanje, na to naš wošebje martrowny tydžen dopomnja. A wopornej šmjerczi našeho Sbožnika, k jeho sa naš dokonjanemu wumožanju my ničžo pšchinoschecž njesamožemy. „Schož chze čłowjet dacž, so by šwoju dušchu wumohl?“ Ale „ta krej Jesom Khrysta, teho Sšyna Božeho, wučijeczi naš wot wšchitkeho hrěcha.“ To je jeno wón činicž a dokonjecž mohł, to dyrbimy my jemu tež woštajecž a jo na šwojej ramjeni wšacž šebi njeswěricž. Čži dokonjeni horčach w njebju we šwojich bělnych draštach „šu tute šwoje drašty wubělili w jehnjecžowej krwi;“ šchož chzemy my podróžnizy w próšče drube činicž? Jesuškowa woporna šmjercž — jeje chzemy we wěrije šo wješelicž a sa nju Bohu šhwalbu dawacž; džakowna lubošč hišchče došč pucžow namaka, po kotrychž móže šhodžicž.

Wo Mariji ščenit Lufasch powjeda, so wona k Jesuškowymaj nohomaj šedžo na jeho rěč pošluchasche. Tak čini ty tež; šjew šwoju lubošč k šwojemu Sbožniku i tym, so šiwki nimo jeho šłowa nješdžesch; wotewr jemu šwoju wutrobu a šanor šo w tutym čichim tydženju do historije čžerpjenja a wumrjecža šwojeho Anjesa. Tak čini džakowna lubošč.

Čžahy špytowanja njewuwoštanu, kaž wone tam i šhorosčzu a šmjercžu Lazarowej dom tamneju šotrow potrjehichu. Potom šo dowěr, kaž šo Marija temu Anjesej dowěri; njesadwěluj, hdyž šu Bože pucže hinajšche hacž tvoje; džerž šo temu Anjesej a wušnaj: „Dha wšchak woštanu ja štajnje pšchi tebi.“ Tak čini džakowna lubošč.

A nětk Marijne krašne hošdowanje w našchim ščenju! „Kóžde šłowo je Mariji pšchekhude, kóžde šnamjo pšcheknadne — wona tu šchleňzu i drohej nardu nad hłowu Sbožnika rošbije, jemu tak lubošč šwojeje pšchepolneje wutroby šjewi a šmē na to se rta žalbowaneho tu šhwalbu šlyšchecž: „Schož je wona šamohła, to je wona činiła.“ Tamna droha narda, 300 kroschow hódna, to njeje wučiniła, jejny dobry škutk běšche tón žyly wopor jejneje lubošče. Š tej žalbu wona temu Anjesej šwoju wutrobu sa wopor pšchinješe. A jako wona činješche, šchož móžesch, dha je wona wjazy činiła, hacž šama wjedžišche. Boh jejnu ruku wodžesch, so dyrbješche wona teho Anjesa čželo žalbowacž k dnju jeho pohrjebanja. Schož štaj Nikodemuš a Josef i Arimathije po Anjesowej šmjerczi čžiniłoj, to je Marija do jeho šchizowanja dokonjala. A dokelž šo wona we šwojej džaknej lubošči sa žanej čžeschu, žanej mšdu a žanym pšchipošnacžom njeprašesch, to jene jeno šebi žadajo, so by šo temu Anjesej čžesch dostala, dha je jej tón Anjes njesachodnu kónu čžesch pšchihotował se šwojim šłowom: „Hdžez tute ewangelion budže předowane po wšchem šwěcže, tam budže tež to, šchož wona je čžiniła, prajene k jeje wopomnjenju“ — šwědczenje, kotrež je šo pšches wšchitke lěštotetki dopjelnilo hacž do tuteho dnja. Schož je Marija čžiniła, to my tež šamožemy. Wšhitko je do tamneho jednoreho šłowa wopšchimjene: „Lubujmy jeho, dokelž je wón naš přjedy lubował.“ Našcha wutroba dyrbi ta šchleňza byčž, kotruž chzemy rošbicž a žyle wulečž. Našcha wutroba njetrjeba rjana byčž; ale šlamana a ponižena dyrbi wona byčž; jeno tajka je wona temu Anjesej špodobna. Štupmy w tutym tydženju pšchezo a pšchezo šašo pod šchizž Khrystušow, hacž by

w našchich wutrobach to šlubjenje wotučžilo: „Tebje chzu lubowacž, tebe chzu čžeschicž, pšchecželo mój wutrobny!“

2. Pójmny, čžeschmy Jesom Khrysta, šwojemu kralej šlubmy nowu šwěrnosčž. Škónž našeho ščenja nam hišchče drubi wobraš podawa. Šón Anjes Bethaniju wopušcheczi, do Jerusalema čžahnyčž — a hlaj, wjele luda, čži šwjedženszy hoščžo, kotřiz šu hižom pšchischli a sa nim šo prašcheli, jemu napšchecžiwu čžahnu, palmowe hałosy w rukomaj džeržo i hošianušpěwanjom jeho štrowja. Hošanna, budž šhwaleny, kiž pšchindže w Anjesowym mjenje, tón Šraelski kral! Šaj, tež te džeczi w templu jemu i tajkim wyškanjom hošduja.

My wot tuteho kralowškeho šacžehnjena teho Anjesa do Jerusalema drje tež přenju njedželu adventa šlyšchimy, ale dženska my tuto ščenje tola i druhimaj woczomaj wobhladujemy. Kaž wjele wješeleho hibanja šo tež w nim namaka, w duchu my tola hižom tón šchizž widžimy. Šunjež šo tež te hałosy k šwjedženskemu powitanju na pucž ščželu, i šoka pucža my tola te šchtomny wot Šetsemane widžimy a našche wóčžko tam šhladuje, hdžez Golgatha leži. My jo njemožemy šapomnicž, so budže tutón šamšny lud, kotryž dženska Jesuša jako šwojeho krala wita, sa něšcho dnjom šwoje šchizuj! nad nim wołacž. Šón Anjes šam podobnje šacžowa. Šod wyškanjom teho luda hłuboka bološč pšches jeho wutrobu čžehnje. Šako wón na to měšto pohlada, plakašche wón na njo.

Kak wón na naš hlada, na našche džeczi, kotrež dženska pšched Boži wołtar štupja, šwoju wěru wušnacž a šwojemu njebjeskemu kralej šwěrnosčž šlubicž? Budža wone wěru džeržecž, abo budža šebi šwoju kónu i wutroby wutorhnyčž dacž? Budža wone dale i Božim šłowom šwoje wutroby napšchecžowacž abo tošame kaž hubjenu jědž i nohomaj teptacž? Budža wone nad šwojim šemškim powołanjom šwojeho njebjeskeho šapomnicž? Budža wone modlerjo abo hanjerjo? Š so by jim tón Anjes šwěrných pomoznikow, šwědomliwych radžicželow, šhutnych dobroproščerjom wubudžil!

A my? Njedžela Šalmarum chze sa naš dženi špytowanja šebje šamych byčž i tym prašchenjom: Ššmy my woštali w tym, šchož šmy wukli? Štejimy žyle a pošnje na šažožku šwojeje něhdy wušnateje wěry? Ššmy my šwojemu njebjeskemu kralej tu šwěru džerželi, kotruž jemu pšchishachmy?

Pójmny, čžeschmy Jesom Khrysta! Ššlubmy jemu: Tvoji šmy a i Tobu chzemy džeržecž, ty šyno Ššajowj!

Šamjeň.

M. w B.

Ššwojemu Sbožniku a kralej šwjecž wěcžnu lubošč a šwěru!

Nječ nješwěra tu roščze,
Ša šwěru wobšhowam
A pošnu džakownosče
Ša Tebe dušchu mam;
Ššy sa mnje čžerpil krjudy,
Ššo bēdžil se šmjercžu,
Duž Tebi šwjecžu tudy
Nětk wěcžnje wutrobu.

Ja husto blyšy ronju,
So kmjercz Cze jimašče,
A so tu wospjet shonju,
Kak kwět Cze sabyl je;
Ty, luboscź wobleczeny,
Tak wjele dokonja,
A tola sapomnjeny
Ešy tudy wot kwěta.

Ešy luboscź kwěrna, prawa,
Wšchem s nusy wupomhašch;
Njech wscho so Tebje wšdawa,
Ty tola kwěrnoscź mašch.
Mje Twoja luboscź hnuma,
Hdyž ja ju sacžuwam;
Mi wóczko w blyšach plutwa,
So s Tobu njebjó mam.

Cze džerži moja dušča,
D njepuščy wote mnje;
Njech wona Tebi klušča
Do wscheje wěčnosće.
Tež bratrow, kotrow wjele
Njech t njebjó šladuje,
Wšched Tobu pada dele
A Tebi t wutrobje!

K. A. Fiedler.

Spěwaj a džělaj.

Tak nětotre powjedańčko pokašuje, s czeho ma žiwjenje wobstejecz, mjenujzj se spěwanja abo staranja sa dušchu, kaž tež s džělanja abo staranja sa cžělo. Dženka pak daj so dopomnicz, kak tebi kóždy tydžen tole rjane kłowo psched woczi džerži. Njedžela, přeni džěn w tydženju cze namołwja, so by na uim njedžělaj. Póndžela, džěn po njedželi, chze czi prajicž, so je to přeni džělawy abo wschědny džěn. Wutora je stare wosnamjenjenje ja druhj, frjeda pak frjedžny džěn w tydženju, na cžož sčtwórtk jako sčtwórtky a pjatk jako pjaty džělawy džěn scžěhujetaj. Šsobota, po starym židowskim kabacze mjenowany pošledni džěn w tydženju, cze na to wjedže, so mašch we swojim džěle sažo swjatoš cžinicž. Tak czi tydžen psched woczi staja, kak mašch we swojim cžabu spěwacž a we swojim cžabu džělacž. Mašchi lubi šerblyž wótzójo so tym šydom dnjam špomnjene mjena w pobožnej kichescžjanskej myšli narjekli; a ja šebi tole narjetnjenje wažu a křwalu porno druhemu, na pschiklad němskemu, kotrež na pschibohow dopomina, kotrychž so jich wótzójo něhdy cžescžili.

Se spěwanjom a džělanjom, wscho we swojim cžabu, je našch šerbly lud pschezo šbožowny byl. A spěwanje a džělanje wopať nałożecž, dobre njecžini. Njedželu njedžělaj — to žohnowanje njepšchinješe; a wschědny džěn, hnydom póndželu, dži kručze do džěla a so njekomdž.

A tola, šrošm mje prawje, mój luby cžitarjo; to kłowo: „Spěwaj“ chze czi tež něšto ja džělawy džěn prajicž, a to kłowo „džělaj“ něšto ja njedžělki a swjaty džěn. Njedžělki džěn njedžělaj njenušnje, budž pak pilny t Božemu džělu. Pschewiń njelóšcht ke femschibicžu. Njestať so porjadnje, hrynjež by pučž do Božeho doma trochu dalšchi abo dyž a dyž njepodobny a wjedro hubjene bylo. „So bychmy přědowanje a Bože kłowo radži blyšcheli a wuknyli.“ Bože kłowo s wopravdžitym žohnowanjom blyšchecž, t temu je šnutškwone šbudžowanje šebje šameho nušne a wěšte džělanje na šebi šamym. Kak wjele drje jich husto bješ wopravdžiteho džělbracža a napominanja duchownych mozow pošlucha!

Čěni nihdže nicžo wuschny njeje, tež niž w Božim domje a w Božim kraleštwje.

Sčtóz so se šwojeť žykej mozu t Bohu pošběhuj, šmėje pošohnowanu njedželu a s tym žohnowany tydžen. Tola njefabudž tež ja džělawe dny spěwacž, spěwaj rano a wječor, do jědže a po jědži. Luby šwjaty wótcženášch, kiž měl so kóždy džěn spěwacž, kaž sčtwórtka proštwja se swojim „dženka“ pokašuje, pschewodž tebe psches wschitke dny. To je wopravdže rjenje prajene, sčtóz so rjekli, so ma kóždy džěn swoju proštwu, tež džělawy džěn. Hdyž so ja njedželu přenja, ta šwjata, derje hodži, dha ja přeni džělawy džěn druha, kiž naš wuczi, pschi džěle Bože kraleštwó njefabucž, ja wutoru abo druhj džělawy džěn ščezja, kiž wuczi, niž wobšlabnyč abo moršotacž, kažkuli a hdyžkuli nam Boža wola napšchecžimo štupi, runje kaž w dopjelńjenju šemškeho powołanja pschestacž nimašch. Ma šrjedžny džěn tydženja, kiž naš do šrjedž džěla a próžy na šemi wjedže, kak nušne to dopomnjecze sčtwórtke proštwy, so by šebi wot Boha žohnowanje ja njo wuprošny! Hdyž pak šy přenju položju tydženja pschecžik, dha so dopomnišch na šwoje winy a štomdy; a hdyž so tydžen počnje na kónž křilecž a šy sažo jeho špřytowanje šhonil, dha czi ščesta proštwja psched woczi štupi a na šobotnym dnju kónž wscheho šemškeho a šabatny wotpočink, kiž je Božemu lubeť wostajeny, widžišch. A hdyž šy so w běhu tydženja do šemškeho žiwjenja ponóril, ta proštwja: Wumož naš wot teho škeho! twoje wóczko a wutrobu t njebjeskemu domeť pošběhuj.

Dopomń so kóždy tydžen w lěče na tole „spěwaj a džělaj!“ Šotom budže czi kóždy tydžen, haj kóždy džěn wužitny a pošohnowany.

Šte šwědomnje.

My běchmy, tak mlody duchowny powjeda, bohateho bura t rowu pschewodželi. Sčtóz je tuto pschewodženje wohladaj, wu- pšcheny kašecž, palmy a kwětki, a pschi tym spěwacž blyšchaj: „Šesuš, moja nadžija“, tón je wěšcže teho měńjenja byl, so je wumoženy t šbožnemu wotpočinkej šchoť. Mi pak pošlednje, šadwělowanja pošne kłowo, kiž bě tón njebocžicžki ke mni rjekł, i myšli njechašche. Prajik bě mi, jako jeho wopřytach a špokojicž pytach: „W šrjedža mješ tym tam horkach a mjese mnu leža šti kónčžka škomy!“ Kaške džiwne kłowo bě to tola bylo! A tute šti kónčžka škomy mylachu mje pschi žylym křowanju. Šako teho šemrjeteho tak widžach w jeho bělej šmjertnej drašcže, s kwětkami kaž pošateho, dha mi bě, jako by něšto s šjoch walčžkow škomy proch na njeho šchajš. Šako wěnzj a pletwa na kwětkowj wós kładžechu, mi bě, jako by njewidomna ruka na nje hišcže šti wulke kónčžka škomy cžibžla, so wot wschěch šelenych kwětkow nicžo wjazj widžecž njebě. A jako potom cžěto do rowa křowachu a ja rěcž džeržach, křincžachu mi pschezo te šłowa do wucha: Šši promjenja škomy, šši promjenja škomy leža w šrjedža mjese mnu a tym tam horkach.

Sčto dha bě so pak šrjedža mješ teho šemrjeteho a Boha šunylo? Sčto bě to bylo? A cžeho dla to mješ nim a Bohom hacž do kónza ležo wosta?

Wón, Šandrij Šrjenž, bohaty muž, běšche ras škómu psched šwojimi wrotami na wós dawaj. Šeho šušod, Mišak Šawrjenž, běšche tón džěn runje to šamo cžinik. Š woběju dworow běchu cželadni křětru hromadu škómy psched wrota nanošyli a walčžki woběju so hromadu dótkachu. Wšcho běchu hižom na wós šdawali. Šeno šti walčžki hišcže ležachu. Čžeje wone běchu? Šawrjenžowe běchu, ale Šrjenž bě je hižom, so pschekladawšchi, na šwój wós cžipnył. Wobaj so počžesčtaj teho dla wurěčžowacž, wołanje bu wjetšche a wjetšche, so šo wješni hromadu šběžachu. Šawrjenž na tym wobšta, so je šłoma jeho, ale Šrjenža bě hańba, psched ludžim

ſwój ſmyſł, kiž mōžeſche ſo tola taſ ſara lohko ſtač, pſchidacž. S hary bu ſtōržba. Krjeńž da tej wēzy na wōtre pſchińcž. Wſyſch- noſcž jemu pſchiſahu pſchiſunſy. Ach, taſ rad budžiſche něto ſuſpodej te tſi walczki ſłomy pſches plōt pſchicziſnył a t ſwojemu pſchekhwatanju ſtał, ale to jemu jehō hordoſcž njepſchida. Duž te tſi porſty ſbēhny a pſchiſahaſche. Zamrjeńž ſhubi ſtōržbu a džēſche wſchōn czerwjenty i hñēmōm domoj. Krjeńž paſ woblēdnſy a bē wot nětk wſchōn pſchemēnjenty. Nikomu do woczōw pohladacž nje- mōžeſche, wſchēm by i pucža ſchoł, wōn ſo na nikoho pſcheczelnje wuſmjał njeby, czihi a ſtupy a njeſmilny kłodžeſche po ſwojich puczach. „Tu widžicze, wōn ma ſke ſwēdomnje“, taſ ludžo na njehō poſaſowachu.

Te tſi kōncžka ſłomy wōſtachu ležo mjēs ſuſpodomaj, ale tež mjēs Krjeńžom a Bohom — a to bē to najhōrſche a bē boha- teho bura hiſchcze pſchi poſlednim ſdychnjenju taſ cžwilowato.

Njeměj nikoho we ſtym podhladže.

W jeny domje bēſche wulke roſhorjenje: Drohi pierſchcžen bē ſo bjes ſlēda ſhubił. Dny dolho bēchu pytali — wſcho po- darmo. Duž bē jim wucziniene, ſo je pierſchcžen kradnjenty. Ale wot koho? Wēcže wot jeneho domjazeho. A to ničtō druhi bncž njemōže, hačž ſlužobna. Najpriedy i tym pſchecziwo tej dotal ſprawnej hōlcžy wōn njechachu. Skōncžnje paſ rēſaiſche: Marja, ty ſy pierſchcžen wſała, wuſnaj ſo; hewał žadyn cžłowjeł do teje ſtwy pſchiſchoł njeje.

Winowana hōlza woblēdnſy. Se ſtrachom ani ſłowcžka je rta njestlōcži. Kajti bē to poroſ! „Ja jōn njeſwym wſała“, ſkōncžnje wurafy. Hoſpodač a hoſpoſa i ramjenjomaj ſacžezēſchtaj. Wu- rēcžecž a wulhačž ſo njeſprawna cžyſche, hewał ſo tola taſ wu- ſtrōžaka a woblēdnſy njeby. Ta hōlcžka ſpōſna, ſo jej njewērjachu. Ta myſł, ſo ſmēja ju na dałſche ſa paduſchnizu, pſchinjeſe ſprawnu hōlzu do ſadmēlowanja. Po něſchto dnjach ſo i domu miny a něſchto njedžel poſdžijcho jejne cžēlo i hata wuczahnychu, w kotrymž bē ſmjercž pytała. Nětko bē tola wucziniena wēž, ſo bē ſo kō- ſtanja nabojaſchi, ſama do ſmjercže ſchła.

Šchtyrzcži lēt bēchu ſo minyke. Mjēs tym bē ſo mjele pſchemēniko. Wjazy ſwōjbnyh njebē wjazy pſchi žiwienju. Duž ſo w domje něſchto porjedžeſche. Stare ſchpundowanje ſo torha- ſche, ſo by ſo nowe položilo. A hlaj, duž pod deſtu kraſny ſkōty pierſchcžen namafachu. Bē to tōn, kiž bē ſo pſched 40 lētami bjes ſlēda ſhubił.

Hoſpoſa tu hiſchcze bēſche. Sej pierſchcžen pſchinjeſechu. A nětko wona woblēdnſy. Pſched jejnej wocži ſtupi w duchu jejna něhduſcha ſlužobna, mloda a czerwjena, kiž tehdy na tainy poroſ woblēdnſy, a kiž je jehō dla do ſmjercže ſchła. Wboha, pſchepoſdže wuſprawnjena hōlcžka!

So bychu tola wſchitzy taſ prawje ſwēru to ſłowo ſwjateho piſma wopomnicž cžyli: Njemyſł we ſwojej wutrobje ničto ſteho pſchecziwo ſwojemu bližichemu!

Njeprawe kublo k dobremu njetnje.

W ſrjedžiſnje ſańdženeho lētſtotetka we wulkej wſy ſamōžity mlyńk bydleſche. Wōn mējeſche rjany mlyn a ſwoju dobru ſa- ſlužbu; ale je ſwojim ſprawnje ſaſlužnym dobytkom ſpoſojom njebē. Nunjež žanyh džēczi njemējeſche, cžyſche ſo tola prawje rucže wobohacžicž. A jehō mandželſka, kiž mēla jehō warnowacž, jehō w tymle pſchedewſacžu jeno wobkručowafche. Wobaj ſo na ſke pucže podaſchtaj. Wōn we ſwojim mlynſtwje jebaſche, hōžezkuli ſo ſkladnoſcž poſficzi, a wona do mloka, kiž mējeſche na pſchedań, wodu lijeſche. Sej do talne dobre mjeno pocža wſchał pſched

ludžimi trochu ſmjerdžicž, ale ſamōženje roſcžeſche. Tola wonaj bēſchtaj ſo jenicžy ſa — wohen drētoj. Raſ na rjany na lētнім dnju znył dwōr w plōmjenjach ſtejeſche. Se žakoſnej ſpēſchnoſcžu plōmjenja wokoło ſo hrabachu, ſo ſo tež ani najmjeńſche wu- khowacž njehodžeſche. Wōſebje ſpodžiwne bē, ſo wot wētra nje- ſene ſchtrē tež wotležany dom ſapalichu, hōžez ludžo bydlachu, wo kotrychž znyła wjeſ wjedžeſche, ſo ſo i paduſchſtwom žiwja. Raſ dha paſ bē wohen w mlynje naſtał? W kōlni bēchu len ſpowje- ſcheli. S njekedžblimoſcžu bē mlynkowa do tuteje kōlnje, dolež bē popjekowa jama poſna była, něſchto popjeka runje i kachli wu- ſnyła a len bē ſo palicž pocžal. Bōrſy drje ſo wohenja do- hladachu, ale ſchtož wē, taſ rucže ſo len pali, tōn roſhmi, ſo bē wſcho haſchenje mlynkež ludzi do cžiſta podarmo. Dolež bē mlyn- kowa i njekedžblimoſcžu wohen ſamiſchtrika, duž tež žane myſle na to njebēchu, ſo bychu je ſawēſcženja žane ſarunanje doſtali. Šterſcho jim ſa lohkomyſłnu njekedžblimoſcž cžežke khoſtanje hrožeſche. Tola leſny mlynk ſebi pomhačž wjedžiſche. Wo wſy mējeſche kħude pſcheczelſtwo, kotrehož džewjecžlētny hōlcžk by huſto w mlynje był. Tutemu hōlcžkej a jehō ſtarſchimaj mlynk nětko rēcžeſche, ſo by pſched ſudniſtwom wuprajil, ſo je wōn tōn džēn je ſchwablicžku wo kōlnjowe durje ſchtrychnyl a ſo je ſo na mēježe palicž pocžalo, na cžōž je wōn potom cželnył. Sa to ſlubi mlynk, ſo cže do ſwojeje ſmjercže tutemu hōlcžkej wſcho ſwoje ſamōženje wotkaſacž. Hōlcžk pſched ſudniſtwom taſ rēcžeſche a mlynkežom ſo ničto njeſta, wjele bóle mējeſche jimaj wopalna polkadniza jara wulke ſarunanje wuplacžicž, dolež bē mlyn wyſoło ſawēſcženty. Nětko mlynk ſwōj znył dwōr mjele rjeńſchi wutwari, hačž bē priedy był. Ale wōn bē ſo tola ſa drugeho prožowal. Nižom bē džēn poſtajenty, na kotrymž cžyſche do noweho doma ſacžahnyčž, duž jehō nahle Boža rucžka ſaja, a runje na tym dnju, hōžez bēſche do doma cžahnyčž cžył, jehō do rowa njebechu. Wudowa, najpriedy jara ſrudna, ſo, taž to huſto je, bōrſy ſtroſchtowa a ſo i nowa woženj. S tym paſ bēſche ſebi žakoſny prut ſama ſa ſo narēſaka. Sejny druhi muž ju njebē i luboſcže, ale dla jejnyh pjenjes a jejneho mlyna brał. Teho dla ſo wot nětk ſa nju jara ſrudny cžaſ ſapocža. Tōn hruby muž bōrſy to žadanje wutkowafche, ſo mēla jehō žona jehō ſa jenicžkeho herbu poſtajicž a jemu znył dom ſapiſacž dacž, a dolež ſo wona temu ſpjecžowafche, ju wōn džēn a bóle bijeſche, ſa wloby cžahaſche a ju na kōžde waſchnje kjudowafche. Dolež ſkōncžnje tuto cžwilowanje dlēje wutracž njemōžeſche, bē jemu ſkōncžnje t woli a jehō ſa herbu wſcheho ſwojeho ſamōženja poſtaji, taſ ſo mējachu nětko wſchitzy jejni pſcheczeljo — tež tamny hōlcžez — proſdni wōſtačž. Raž paſ to pſchezo je, bē tež tu. Nětko ſo jej hiſchcze hōrje džēſche, jejny muž hiſchcze bóle na nju ſaſhadžeſche, dolež dočžafacž njemōžeſche, ſo by to ſamōženje tež do rukow doſtał. A ſa něſchto lēt bē ſo jemu to radžilo. Teho žona, wſchēdnje tyſchena a rudžena, wumrje. Šchto bē nětko wot ſwojeho jebanſtwa mēla?

Taſ paſ ſo, taž Šchryſtuſ ſam praji, kōždemu dže, kiž ſebi kubla hromadži a njeje bohaty — w Boſy.

Wſchelake i bliſka a i daloka.

— Sańdženu pōndželu 10. mērza je ſo ſažōžny kamjeń položil ſa pomnik t dopomnjecžu tnyh w lēcže 1813 na dubowej hōrje pola Wyſkoſej padnjennyh wojakow. Šwjedžeńſku rēcž mējeſche knjes ſarač Gōlcž i Raſez. Pomnik budže ſo njedželu 18. meje po- ſwjecžicž.

— Š dopomnjecžu na pſchewinjenje franžowſkeho podcžiſcže- nja pſched 100 lētami budža ſo w bližſchim cžaſu dopomnjeńſte pjenjeſy wudacž a to 6 millionow hrimnow. 3 milliony budža 3 hrimnowſte a 3 milliony 2 hrimnowſte kručy.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

— Sserbske njedželske lopjeno. —

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizischczerńi w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Jutry.

Mark. 16, 1—8.

To je stare jutrowne sczenje: wjekeła powjescž wo Božej hnadze w Khrystuŝu Jesuŝu horjestanjnym. A s tutym jutrownym sczenjom swiŝuje nasche jutrowne žohnowanje: s nim jo wotpoŝaza czi, kotŝiž žanu sbóžnoscž a žaneho Sbožnika njepytaju; s nim jo pschitwoŝmu, kotŝiž wěrja do Jesom Khrysta, do horjestanjenja a žiwjenja.

Tón Knjeŝ wobradž tež tebi wjekele sbóžne jutry;

1. žohnowaný jutrowny pucž,
2. wobŝbožazu jutrownu powjescž,
3. swjekełazy jutrowny troŝcht.

„Knježe, mój Božo, ja wěm, so mój Wumóžnik žiwy je, a so chze mje potom se semje sbudžicž. Teho budu ja widžicž a žadny žuŝy. Knježe nasch Božo, daj nam ŝwojeho Ducha móž a ŝwětlo, so wěricž móžemy, a psches wěru do Jesom Khrysta sbóžni budžemy. Hamjeń.“

1. Jako ŝo ŝabat minyl bě, nakupichu Marja Madlena a Marja Jakubowa a Salome wonjaze wěžy, so bychu pschisckle a Jesuŝa žalbowale. A wone pschińdžechu k rowu na přeni džeń po ŝabacže jara rano, jako ŝlónzo ŝhadžesche.“ To bě Knjesowych wucžomnizow a ŝwjatych žónŝkich žohnowaný jutrowny pucž do ŝhadžazeho ŝlónza. W jich wutrobach běŝche hiŝcže žarowanje cžicheho pjatka; nad jich hłowami pak ŝwětlo jutrowneho ŝlónza.

Wjeje hiŝcže dženŝa wjele ŝchescžijanow jutrowny pucž, pucž do ŝhadžazeho ŝlónza? Jutrowne ŝlónzo, tak praji lud, ŝlacže pschi ŝhadženju, ŝtupi horje s wyŝkanjom jako móžny se ŝwojeje komory. Ale na to hladacž, je to žohnowaný jutrowny pucž? Ženo tehdy, hdnyž přenje pruhi pschi ŝwitaniu twoje woblicžo roŝŝwětluja, so, kaž Herrnhutŝy bratŝja, spěwaŝch: „Jesuŝ mój troŝcht žiwy je, ja tež žiwjenje b'du widžecž!“ Hewať ŝu wschitke dobre ŝacžucža duŝke jeno k temu tu, jene cžělo žalbowacž, kaž tamne žónŝke to s woprědka chzychu.

Schto je dale huŝto nastupjeny jutrowny pucž wjele ŝchescžijanow? Wjewjedže wón na pohrjebniŝcžo, k tym měŝtnam, hdžež ŝu tych položili, kotrychž waŝcha duŝcha lubowaŝche? Wjeje to žohnowaný jutrowny pucž? Ženo tehdy, hdnyž ŝo tam pschi rowach móžnje do wutrobny žama jutrowna wěra: ja wěm, so mój Sbožnik žiwy je! Hewať ŝu wschitke róže a wschitke ŝylŝy na rowach, tež jutrowny džeń, jeno wonjaze wěžy, fajtež te pobožne žony běchu ŝobu wsale, so bychu cžělo žalbowale.

Wschitke jutrowne pucže: pucž po jutrownu wodu do jutrowneho ŝlónza, do Božeho doma, na pohrjebniŝcžo, do ŝemŝkeje hospody, do nanoweho doma, do ŝhromadžisnow ŝo modlazych ŝchescžijanow dyrbja na jene měŝto wjescž: na row Jesom Khrysta. A kamjeń, kiž po twojich myŝlach tam hiŝcže njewotwaleny leži: ŝtaroscž wo wschědne žiwjenje, wo měr duŝke, wo twoju pokutu, wo hnadu s wyŝoka njěpmje cže mylicž, pschetož wón je wotwaleny psches wobŝbožazu jutrownu powjescž.

2. Ani wuczomniży, ani wuczobnikojo běchu šwědkojo Jesuſoweho horjeſtačza; pſchetož woni mējachu wěricž, ſo je Jeſuſ Chryſtuſ horjeſtanył wot mormych. To pał je wěra: to je wěſte domjedženje teho, ſchtož njewidžimy. My wěmy, ſo je Jeſuſ Domaſchej prajił: ſbóžni ſu czi, kiž njewidža a wſchaf wěrja. Duž ſtupja nětk te žónſke k rowu Jeſuſowemu na jutrownym ranju, a hlej, row je próſdny! „A wone ſańdžechu do rowa a widžachu młodženza ſedžo, tón běſche ſ dolhej bělej draſtu wodžety, tón džěſche: njeſtróžče ſo! A džěſche dale: „wy pytačže Jeſuſa Nazarenſkeho, teho kſchižo- waneho, wón je ſtanył a njeje tudy!“ „Jeſuſ Chryſtuſ je ſtanył“, to je ta wobſbožaza jutrowna powjeſč. Tež na naſ wobrocza ſo tuta wobſbožaza jutrowna powjeſč. Dutry ſu wjeſeły ſwjedžen. „Bóh je Jeſuſa ſbudžił, roſwjasaſki boloſčže ſmjercže; pſchetož móžno njeběſche, ſo je wón wot njeje mohł džeržany bncž.“ S tym je wón ſwjaty poſt pſcheměnił do wjeſeleho czaſa a Jeſuſej pomhał ſ poniženja do powyſchenja. Ale ſ tym je Bóh tež boloſčže naſcheje ſmjercže roſwjasał. Wěſo dyrbinym wſchitžy hiſchče wumrjeć po czele — a pod kajkim hórkim czerpjenjom druhdy! ale ſmjercži je móž wjata, ſo naſ njeſmē wjazy khowacž. „Chryſtuſ je přenicžki mjeſ tymi, kotſiž ſu wuſnyli.“ Ružy ſtykucž, woczi ſańdželicž, hlomu mērnje na hlował položiť, wuſnucž a potom w czihej komorzy czaſacž, hač ſtanjeny Sbóžnik ſažo pſchińdže a tež po naſ pſchińdže, to je wěrjazny kſheſčijanow mrēcže. A ſwěd- cženje wo tym ſ cžlowſkim abo ſ jańdželowym rtom je wobſbožaza jutrowna powjeſč.

3. „Džicže a powjeſčže to jeho wuczobnikam a Pětrej, ſo wón přjedy waſ pónđže do Galilejſkeje, tam budžecže jeho widžecž.“ To je tón ſwjěſelazy jutrowny troſcht, kotryž naſtawa ſ tamneje powjeſčže. Pſcheſ jutrownu powjeſč bu troſcht ſa žiwjenje a wumrjeće pſcheſ žyłu ſemju njeſeny. W pruhach jutrowneho ſlónza ſwěcžeſche ſo wēcžne bójſtvo Jeſom Chryſta khowatniwje hač do lónza tuteho ſwěta, a hdžež bu Boži Ssyn wěrjeny a poſnaty, tam bu tón troſcht ſapſchijaty: wón je přjedy waſ ſchoł, a wy macže ſa nim hieč, tam budžecže jeho widžicž.

W Galilejſkej je ſtanjeny Jeſuſ Chryſtuſ ſwojich wuczobnikow duſche k ſebi wobrocził; na pucžu do Damaſtona Pawołowu duſchu k tamnym pſchidobnył; pſcheſ přėdowanje martrarjow Romſku a Grichifku pſchewinył a wſchudžom wjeſele, ſbóžne jutry wuhotował, pſcheſ troſcht wēcžneho žiwjenja.

A hdžž nětk tam, hdžež wěrjazy poſnachu: „ja wěrju do Jeſom Chryſta, Božeho Ssyna, kiž je kſchižowany, wumrjel, pohrjebany a na tſecžim dnju ſtanył wot mormych“, hdžž nětk tam wſchudžom nowe žiwjenje počinaſche w boha- bojoſčzi a pózcžiwjoſčzi, w kſheſčijanſkich domach a ſchulach, tam widžachu Chryſtuſa žiweho mjeſ ſobu polhodžicž. — A hdžž pola naſ drje czežke hrěchi ſo hiſchče džěnka po- kaſuja, dha widžimy tola tež někotru ſwěrnju Marju k Jeſuſowymaj nohomaj ſydacž; kſchichimy někotreho wěrjazeho Simeona, ſetkamy někotru pobožnu Hanu, ſmēmny do někotreje ſchule, do někotreho doma ſtupicž, hdžež Bohu ſlůža ſ wuſnacžom: mój Sbóžnik Jeſuſ je ſtanył, a my budžemy tež žiwi. „Te žónſke tam wuńdžechu k hětkje a czežnychu wot rowa, pſchetož ſtrachota a hroſa běſche na nje pſchichła.“ My pał, my ſnajemy to

wulke potajſtvo Bože, pſchetož nam je ſjewjene; teho- dla naſche jutrowne ſwjecženje njeje ženje bojoſčž, ale ſamy troſcht.

Samjeń.

J-b.

Pětrowy pad.

„Šchiman Pětr pał ſtejo wohrě- waſche ſo. Duž džachu woni k nje- mu: Njeſy tež ty jedyn wot jeho wuczobnikow?“ Jana 18, 25.

Eſebje ſamych dla dyrbjeli my te ſthodžeńki w pomnjecžu mēcž, kotrež k Pětrowemu padej wjedžichu. Sedyn ſ nich běſche jeho dowěra k ſebi ſamemu. ſako bu do přėdka warnowany, wón miſchtrowe warnowanje wotpoſaſawſki džěſche: Bychu li tež druſy Chryſta ſapřėwali, dha njebudu to tola ja ženje cžinicž. Budžemy-li ſamohwalni, do wulkeho ſtracha trječimy. Naſcha wěſtoſč leži w powėdomoſčzi naſcheje ſamhneje ſlaboſčže a w na- ſchim njewobmjelowawym dowěrjenju na Boha.

Blížiči ſthodžeńk k Pětrowemu padej běſche jeho ſpanje w ſahrodže, jako dyrbjěſche wachowacž a ſo modlicž. Tamna ho- džina bě jemu ſa pſchihot na ſpytowanje data, njebu pał k temu wužita.

Druhi ſthodžeńk bě jeho rychle pſchimanje ſa mječom w ſa- hrodže. Tole waſchneje jeho ſajecžu wuſtaji, nervoſneho cžinjěſche a w nim bojoſčž ſbudžowaſche, ſo jeho ſejnaja. Wón pytaſche ſwoje ſjenocženſtvo ſ Jeſuſom potajicž, ſo njebychu jeho dla pſchi- manžy w ſahrodže ſajeli. Njepſchemyſkene ſkuttowanje naſ ſažo abo poſdžičho do czežkoſčžow pſchinježe.

Dalſki ſthodžeńk k ſapřėču běſche ſa Pětra tón, ſo wón Chryſtuſej wot naſdala ſlėdowaſche. To bojaſnoſčž a njedostatk na wěrje poſaſuje. ſeho khowloſčž jeho wopuſchcži. Chryſtuſa wot naſdala ſežehowacž, je pſchezo ſtraſchne. To wotebjerazu pſchi- wiſliwoſčž a khablazu ſwěru ſnamjeni. S džėla je to ſamo na ſebi hižom ſapřėče. To jenicžžy doſtojne a jenicžžy wěſte wuczob- niſtvo je to žyłowutrobne, kotrež ſo ſjawnje k Jeſuſej poſnawa.

Stóněžny ſthodžeńk k padej japoſchtoł ſ tym naſtupi, jako ſo wón ſlůžobnikam wyſchſcheho mēſchnika pſchitowaſchki. Wón mjeſ nich ſtupi, ſo by ſwój počah k Jeſuſej potajil. Najwěſčiči pucž ſa kſheſčijana, ſo pſched padom wobarnowacž, je tón, ſwoje pſchi- ſkluſchenſtvo k Jeſuſej wſchudže hjeſdwėlnje wuſnawacž.

ſako běſche Pětr tele ſthodžeńki naſtupił, ſa njecho lėdma něſchto druge ſbytkne ſawoſta, hač ſwojeho Knjeſa ſapřėč. Najlėpſchi czaſ, ſo ſo pſched padom ſakitamy, je tón, hdžž ſo přėnje ſpocžatki wotpada poſaſuja.

Jeſuſ na Golgatha.

Hiſchče ras wotpočžuj wócžlo na naſchim mrėjaznym Sřėd- niku! Wokřjedž teho mēſta, w kotrymž běſche wón tał huſto wucžiwſchi a hojiwiſchi pſchėbywał — nimo templa, kotryž bě wón ſe ſłowami žiwjenja ſwjecził — pſchewodženy wot wuſmēſchazeje ludoweje ſhly, ſa kotrejež ſbože běſche wón pſchichol a kotraž jemu pſched krótkim ſwoje Hoſianna wyſkaſche — potuleny wot czeže ſwojeho kſchiža — wón k ſmjercži džěſche.

Kajke wuſmēſchenje! — tón ſwjaty na kſchiž powyſcheny, najhanibniſchej ſmjercži pſchepodaty — mjeſ dwėmaj ſlōſtnikomaj wiſajžy — hanjeny wot nimodužnych, hanjeny wot wójniſkich wotrocž- tow, hanjeny wot jeneho ſobuſchijowananeho, hanjeny pſcheſ Pila- tuſowe napiſmo!

Kajka luboſčž! — Warnowaze ſłowo na Jeruſalemſke džowki — próſtwa ſa njepſchecželow — pſchijecže poſutneho kſōſtnika —

staroscź ja macź. — Sącz t poľlednjemu wudychnjenju wón nje-
pšhešta, ja cźlowjekow ƚo staracź, myšlicź, ƚo modlicź, skutkowacź.

Rajka wulkoscź cźerćpienja! — Wjertich tehoƚameho bē to
wuwolanje: „Mój Božo, mój Božo, cźehodla ƚy mje wo-
puszczil?“

Rajke stoncźenje! — „Dokonjane je!“ Schtó je mohł na
tónzu ƚwojeho žiwjenja tole ƚowo wuprajicź? — „Wótćze, ja
porucźam ƚwojeho ducha do twojeju rukow!“ to je Wumoznika
poľlednje ƚowo, kotreź ƚo jeho prěnjemu, kiź snajemy:
„Nimam ja bęć w tym, sčtoź mojego Wótza je?“ tak rjenje pschi-
sankuje. — A hlaj, semja sarža, skaly ƚo rospukachu, rowy ƚo
wotewrichu, sawěschł w tempłu ƚo rostorže. Ze džě, jako by zyła
stwórbra saržaka psched tajkimi ženje widžanyimi hrosnosćemi!
Nad tajkimi dźiwami ƚo stróžiwšči, dyrbi ƚamo tón pohanski hejt-
man wusnacź: „Sawěscze, tutón je fromny cźlowjek a Boži Ssyn
był!“

To je tón wulki skutk wumozerja, tón najwjertšči, kiź je ƚo
hdy stał! Sčto je nětko pschizkušnosć wumozenyč? S jeho
woblědnjenju hubow wukhadža na naš ta prascheń: To cźinjach
ja sa tebe! Sčto cźinisch ty sa mnje? Semu ƚkušicź, ƚo
jemu sa ƚwóistwo dacź s njeđželenej wutrobu, s zplej duschu ƚo
hrěchej wotryez, kotryź je jeho do ƚmjercze pschinješł — to je
nascha ƚwjata winowatosć. D so bychmy ju dopjelnili, ja tym
njech s polnej khtnosću stejimy!

F.

Czihi pjatk.

Rščiź czeźki docerćpieny
Ze nětk na Golgatha;
Dołh hrěcha saplacźeny
Wu psches ƚmjercź Sbbźnika.

Rónz ma wscha ból a hruboscź,
Wschón ƚměch, wscho hanjenje;
Nětk khwata džakna luboscź
A Khrysta žalbuje.

Row nowy jeho kryje
Po cześnym khowanju,
A luboscź ƚylšy ƚyje
Tam s jerej boloscźu.

Epi derje, kščižowany,
Po hórkim czerćpienju!
Twór nadawł dokonjany
Nam wschēm bē t dobycźu.

Tam ranšich serow jažnosć
Nětk bóršy sabłšchczi,
A Wótza mōz a kražnosć
Cze s rowa wubudži.

Ach, mēł ty lōžko ƚłane
We mojej wutrobje!
Dha twoje jutry rjane
Teź mi ƚu žiwjenje.

Bych potom s tobu khodžil,
Rščiź sa tobu ƚwój nješł,
A so bych sbōžnosć ƚłodžil,
Spēł s tobu do njebjēš!

K. A. Fiedleř.

Jutry.

Stań, kšhesćano, nōz saščła je,
Dženš rjenšche ranje ƚwita:
Twór Sbbźnik ƚwjeczi dobycze
A Wótza kražnosć wita;
Wón ƚmjerczi wrota pschelama,
Nad hrěchom, cžertom knjeistwo wsa,
Sso teho sboža sraduj!

D so by ty teź postanyl
Se ƚwojich hrěchom rowa
A w nowym ƚwēlle khodźicź chžyl,
Sso s Bohom sjeđual s nowa!
D hladať t njeby, wutroba,
Tam ƚwojeho mašč Sbbźnika,
Kiź hrěcha mōz je slemil.

A jeli kamjeń staroscze
Czi na duschu ƚo lēha;
Na Khrysta sbladuj dowěrnje,
Tón tajke czeže sbēha.
Wón bliško je, ƚo nještaraj!
Wschu staroscź temu pschewostaj,
Kiź wot mormoňch je stanyl.

Sswēt, ƚmjercź a cžert nětk njetrašč cze,
Sich pschewinjeť je žimy;
Tón w ƚłabych duschach mōžny je,
Sim pomoznik je miňy;
Daj, kónowany dobyczer
Ze wulkim, niškim spomožer,
Duź pschewinjemy wěscze.

Ach, Jesom Khrystscze, kiź ty ƚy
Wot ƚmjercze s rowa stanyl,
Lescź cžerta hnadnje pschekaz ty,
So njebych wospjet panyl;
Daj wjele bóle, so bych ja
Schol do noweho žiwjenja,
Kiź na kščižu nam doby.

Njech khwala cze tu na semi,
Kiź tebe lubo maju,
Teź czi we wěcžnej kražnosćzi,
Kiź nětk ƚu w Božim raju
A pschewinychu s twojej krowju;
D Jesu, spožcź nam s miłoscźu,
So my teź pschewinjemy!

K. A. Fiedleř.

Plódne ƚowo.

Sako ƚo wěšty Felix Neff jedyn džer wukhodžowasche, wón
jeneho knjesa psched ƚobu hicz widžesche, kotrehoź sa ƚwojeho
pschecźela džeržesche. Wón sa nim khwatasche, jemu na ramjo fle-
pasche a ƚo woprašča: „Kak steji s twojej duschu, mój pschecźelo?“
Sako ƚo tón knjes spodžiwajzy wobroczi, Neff pytny, so bē ƚo
myliš; wón ƚo samolwi a džesche dale.

Tsi abo sčtyri lēta posdžišcho jedyn knjes t Neffej pschiudze,
pschedstaji ƚo a džesche, so je wón jemu sa njeważomnu ƚkušbu
wulki džak winojty. Neff jeho njesnajesche a proschesche jeho, so
by ƚo bliže wuprajil. Zusy wotmolwi: „Cze Wy na teho muža
sabyli, kotrehoź ƚo Wy něhdy na jenej drōšy w Lausanne pra-

šcheshče: „Kaš steji s twojej duschu?“ To běch ja. Wascha prafsheñ mje na khotne rozpominanja wjedzišche, a nětto ja wëm, so je moja duscha psches Khrystuškowu krej wumožena!“

Jutrowna nadžija.

„Wocziñ wofna, Hana, bóršy jutrowne swony s noweje zyrkwiczi šawonja, ja chzu je rad šlyšhecž!“ Tak praji staršcha žona, kiž spróžna na šwojim stólzu ředžesche. Džowka po macžernej woli čzinjesche a wofno tak powocžini, so njemóžesche wótry wětšif starej macžeri mjeswoczi ducž. Wona jej pschi tym do woblicža hladasche, kotrež běšche směrom k wofnu wobrocžene, kaž by wona něšhto widžala, a tola wona ničto njewidžesche; šwětłoscž woczi bě šo šhubika. Šchtóž do teho woblicža pohlada, njepóšna wjazh na nim žiwy pohlad prjedawšeho čaša; pschetož žadny swonkowny sacžishecž šo wjazh s wocžomaj do dusche nuts njedobychasche. Se šamymaj wuschomaj šlepa šapschija, šhto šo wofko njeje šta. Šafne módre njebio, wot róžojteho šlyšhecženja šo šhowazeho škóncžka pschekrašnjene, hladasche na čžichu wjesku. Duž přenje šynfi swonow šaklincžachu; pschezo móžuišcho a jašnišcho klincžachu a won psches rjane nalécžo wofachu: „Šutry!“ „Tón šnjes je wopravdže horjestanyš“, wutrobam pschipojedachu. Čžishe šo Hana k macžeri šynny a ju ša ruku pschimny. Wona hnuta widžesche, kaš šo šylša s škuteho wócžka ronjesche. „Ty šebi na šotry myšliš?“ šo wona bojašliwa prafšesche.

„Šaj, ja šebi na našche rowy myšlu. Šjecž rowow ja mam, kotrež mi lubych šhowaja; dwaj štaj žyle blisko, druhe daloko. Ale ja čžych jutrowne swony šlyšhecž, šo bychu moje myšle šo pošbėhnyke wyšche procha, šo bychu moju duschu wotwiasale wot myšlow na wumřecže a šhubjenje, šo bych šo s rowa šwješeliła nad wětšocžu, šo šu woni žiwi. O Bohu budž džak, šo je naš s nowa porodžik na žiwu nadžiju psches to horjestacže šesom Khrysta wot mormych! Šhto bych ja była bjes teje nadžije? Ša njebych trošhta namašala we šwojeje šrudobje; ale nětto ja wëm, šo jich šašo wohladam a šašo smėju we wěčnym žiwjenju. A ša to šo jemu džakuju, kotryž nam prjedy džěšche psches row k krašnosčži.“ Ša to wona mjelčesche a jejny duch šo do šańdženych čžajow poda.

Ššched wjele šetami běšche wona wješela macž była. Šej k bokej štejesche čžerstwy, mudry mandželski, kotryž s wobhladniwoscžu a rošomom wjedžesche, kaš šo wobšedženištwo se žohnowanym džěkom pschipořja. Šjecž ležejazhych džowkow wonaj mějeschtaj a wonaj s radoščžu na nje hladaschtaj. Šena po druhej staršchisfi dom wopušcžzi, šo by ša lubym šwojeje wutroby do šwjateho mandželštwja šchła. Šajprjedy najštaršcha šlara přjecž čžehnjesche. Wona bu šwěrna macž lubowanych džěčži. Ša nej džěšche šlecža šotra do teho šameho doma, dofelž šo se šwojeho šwafkowym towaršchom w pschekupštwje woženi. Druha šotra šarja šo s dobrym a pilnym wučerjom šlubi. Tón paš čžyšche najprjedy hišcže na univeršicže študowacž. Doniž šwoje študije njestóncži, čžyšchtaj wocžakacž. Tež šejna staršchisfi dom wopušcžzi s rjanej nadžiju, šo budže šbožowna s wušwolentym šwojeje wutroby. Bohužel šo jejna nadžija njedopjelni, wona dyrbjesche staršchisfi dom s nusu a staroscžu mēnicž. Šana wofa macžerny jenicžki trošht. Čžělna čžerpjenje ju domach džeržesche. šarja, kotraž běšche jako njewjesta hišcže doma, došta čžerpjenje do jeneje nohi. šekarjo šebi žadachu, šo dyrbi šo noha wotrěšacž. šodarmo běšche žaloscženje nawoženje, podarmo šylšy staršcheju. Šměrom šo podda. Ššchi operaziji wona wumřje.

A kaž šoh tón šnjes šwjadnjenje a šakčėwanje, žiwjenje a wumřecže hromadu šladže, tak wón te druhe šti šotry ša šobu

wotwoła — wšhitke w porodnej nusu. Šóžda hromadku džěčži šawostaji. Macž šo hišcže na přenje šrudobje trošhtowala njeběšche, jako druha a šlecža pschidžže. — Škóncžnje dyrbjesche hišcže lubeho mandželšeho šhowacž; to běšche rowow došč. Šako šo jedyn pschichodny šyn po druhim s nowa woženi, ju to s nowa bolesche. Šštož tuta macžerna wutroba čžujesche, móže šebi šóžny myšlicž, kotryž je šajku šrudobu našomil.

A tola wšchor jejnu šylnu duschu njeporašy. šlafacž njeje škoržicž; boloscž šacžucž njeje morkotacž. šona plafasche, ale wona šo ponižowasche. šona widžesche teho šnjesa, kotryž jej tych lubych do rowa položi, a na tych rowach tón šchiz. Tón šnjes běšche jej te džěčži wšak, niž šo by jej boloscž nacžiniš, ale šo by jim šepschi džěl daš, jich domoj wšak do wěčnjeje šbožnosčže. šwjerdže šo jejna duscha teho šlubjenja džeržesche: „Šdžž po-wyšcheny budu wot šemje, počžahnu ja wšhitkich k šebi.“

Šako šoh jej hišcže to nowe pruhowanje napoloži a jej šwětłoscž wocžow wša, bu psches škufkowanje šwjateho šucha jejne šnutškowne wócžto čžim jašnišche. Čžim wěščischo běšche wona se šwojimi myšlemi w njewidomnym šwěcže žiwa a šo na tón čžaj wješelesche, hđžž teho šnjesa w jeho krašnosčži wohlada. šejna duscha hladasche psches čžajnosčž a wona wěštu nadžiju ša šbožnu wěštosčž wša. šehodla čžyšche tež jutrowne swony šwonicž šlyšhecž. šone dyrbjachu jejnu nadžiju pošhlicž a wobtwjerdžicž. šbožownje šo šmėjtajšo wona šwěru poškluchasche, kaš wone pomaku wušlincžachu. šotom wona twjerdže šaninu ruku škócžesche a praji: „Ty šy mi wofala a jeno hišcže mašu šwilku pola tebe wofanu. A potom: šoh njeje šoh mormych, ale žiwych; pschetož jemu šu woni wšhitžy žiwi.“

To jutrowne škóncžto čžze nam wšhitkim šo nuts šwěcžicž do wšcheje našcheje šrudoby, do tych rowow našchich lubych, junu tež do našcheje šmjertneje nusy a se šmjertneho došha k wěčnemu žiwjenju. šotewřmy jemu šwoje wutroby na rjanym šwjedženju, šo bychmy špěwacž móšli:

šesuš mój šnjes žiwy je,
ša s nim šobu žiwy budu!

šěra do Khrystuška a do nješmjertnosčže.

šulžy mudry muž šańdženeho šěštotka, šchleiermacher, kiž běšche wučžby wšhitkich šarych mudrych pschestudowal, njemóžesche pschi rowje šwojeho jenicžteho šyna w žanym šajkim mudrym wuloženju trošht namašacž, derje paš w móžnym šlowje teho šnjesa: „šóčže, ja čžzu, šo hđžž ty šy, bychu tež čži pola mje byli, kotrychž mi daš šy!“ (šan. 17, 24) a w trošhtowazym šlowje jeho wučžobniša: „šjewilo šo hišcže njeje, šhto my budžemy. šly paš wěmy, hđžž šo šjewicž budže, šo my jemu podomni budžemy; pschetož my jeho widžecž budžemy, kaž wón je.“ „štrošhtowany psches to wěšte šlubjenje“, tak praji wón, „wšpjetuju ja, tež mojego šyna nješmjertne žiwjenje na to škožuju, s wutrobu to štare, šwjate šlowo: „šón šnjes je jo daš, tón šnjes je jo wšak, mjeno teho šnjesa budž šwalene!“ (šioš 1, 21.) — šěra do Khrystuška, do teho wěčnje žiweho, teho pschewinjerja šmjercže a šěřchty žiwjenja dawa nam šama wěštosčž našcheje nješmjertnosčže. š towarštwje s nim je nam pschichodne žiwjenje wěčna šbožnosčž, bjes njeho šama čžwila.

„šombaj šoh“ njeje jenož pola šnjewow duchownych, ale tež we wšchěch pschewawarňjach „ššerb. šlowin“ na wšach a w šudyšchinje došacž. ša šchtwórcž-šeta placži wón 40 pj., jenotliwe čžišla šo ša 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočá ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihcizischczerńi w Budyšinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Quasimodogeniti.

Jana 20, 24—29.

Synki jutrownych swonow su wuklinčžale. Hiščeze pak tym klineža, kiž su jutry šwjeczili jako kšesčizienjo, kotrymž njeběchu jutry jenož nalětny šwjedžen stwórby, psches jich wutrobny te šlowo, kotrež nam jutrowný džiw pschipowjedachu; hiščeze steji žiwý mjes nami Jesuž Křystuž, tón horjestanjenný! Tež do nascheje njedzele Quasimodogeniti klineži jutrowne wješele, jutrowna nadžija. To šlowo se šwjateho pišma na tutu njedzelu rěczy wo Thomaschu, kiž njeběšče mjes wuczobnikami, hdyž k nim tón horjestanjenný pschindže. Wono njeje wjele, šchtož wo nim wěmy; porědko je, so něšchto wo nim šlyšchimy. Ale wscho, šchtož wo nim snajemy, tam, hdyž tón Křes k tym šwojim wo Lazaru rěczy, abo hdyž wón k Jesužej rjeknje: Křeže, my njewěmy, hdyž ty džěsch; a tak móžemy pucž wjedzicž? trjehi na to, šchtož so nam tu wo nim powjeda. Wón je šwěrna dušcha, hotowný, i tym Křesom wumrjecž, ale wón chze jašnje widzecz, wón chze šwoju wěru na to šaložicž, šchtož je wón pošnal. Tak tež tu: Hdyž jemu čzi drusy wuczobnizy tu wješele jutrownu powjescž šjewja: Wty šmy teho Křesa widželi, dha njecha to wěricž, křiba: so ja w jeho rukomaj njewidžu te hošdžaze blusny a njetřnu šwój porst do tych hošdžaznych blusnow a njepožu šwoju ruku do jeho boka, dha njebudu wěricž. Ale jeho šchunda pschindže, so tón Křes tež k njemu praji: Měr budž i wami, so wón napscheczitwo stupi jeho njewěrje, so

na njeho wobrocžiwšchi: Tykń kem šwój porst, a wohladaj mojej ruzy; a podaj kem šwoju ruku a polož ju do mojeho boka; a njebudž njewěrjazy, ale budž wěrjazy. A my šlyšchimy miły porok i Křesowych šlowow, hdyž wón na jeho wusnacze: Mój Křeže a mój Božo k njemu rjekny: Dokelž mje widžal šy, Thomascho, dha wěriscž ty. Šbóžni šy čzi, kiž njewidža a wschaf wěrja.

Šchtož tu na Thomaschu widžimy, to njeje ta njewěra, kotraž so tež w našchim čažu bohacze pokazuje, ta njewěra, kotraž nicžo njecha wjedzecz wo Jesužu Křystužu, tym Šsynu Božim. W nim je móžne wojowanje, wscho jeho k Jesužej čzechnje, ale wscho to čzechnje, štyščne naschonenje čzechého pjatka běšče pschewjele sa tuteho, to prawe pošnacze pytažeho Thomascha, so mohł wón hnydom k došpólnej wěrje pschincž. Tón Křes je jemu k wěrje dopomhał, hacž runje mohł Thomasch wěricž, so je tón Křes horjestanjenný, po wschěm tym, šchtož běšče wón wot Jesuža šhonicž šměl. Tajkich čžłowjekow, kiž dwěluja, kiž njewěrja, kaž tu Thomasch, je w kóždym čažu bylo; tych je hiščeze džěnša wjele. Wono wschaf tež njeje tak jednore, šchtož dyrbymy psches wěru šapschimnyčž a twjerdže džerzecz. A wjele, kiž to najwyschšche pytaju, kiž so wo to wěczne próžuja, čžłowjekoj, kotrymž je šwěru wo jich kšesčizianstwo čžinicž, budža čžwilowani a domachpytani wot dwělowanjow, kotrež jich wěrje wobaraju!

Woprawdže, wono je něšchto rjane, hdyž dwělowanje žaneje mozy nad wěru nima, a šbóžnych dyrbymy tych mje nowacž, sa kotrychž so wěra šamo wot so rošymi. Čzi

czahnu i męrom swój pucź, woni su węczi swojeho Boha, teje sbóznoscze, teje węcznoscze. Ale tych njeje wjele, kotrychż wera możnje stejescze we wschęcch czasach jich žiwjenja. Kunje czi, kiż w mozy werny stejachu, su so k nej haśle psches czeżke, snutstne wojowanja pschedobyli. A schtoż we swojim dwelowanju tón prawy pucź pyta, schtoż chze wernu pola teho namafacz, kiż je ta wernoscź, tón budze tež hischecze dženka i njewerjazeho weryazy fchesczijan a naposledku i wjekełosczu wusnaje: Mój Anjeże a mój Božo!

Drje sbózni su czi, kiż njewidza a wschaf werja. A: ta wera je twjerde sałożenje teho, na kotreż nadżiju stajimy, a je wěste dowjedzenie teho, schtoż njewidżimy. A sažo my prajimy: Ja werja, so ja sam se swojeho rofoma abo mozy njemožu do Jesom Chrysta, mojeho Anjesa wericź, ani k njemu pschińcź. Tehodla reka po druhim puczu k wěstosczi pschińcź. Swět wschaf jenoż to pschida, schtoż so hodzi i tymi brędkami dopokafacz, kotreż su wot swęta a pschińdze borsy k temu fónzej, so njewernu pręduje. A wjele, wjele jich je, kiż dadza so na tutón pucź wjescź. My pak snajemy hinaschi pucź, jeha, kiż sam wo sebi praji: Ja sym tón pucź a ta wernoscź a to žiwjenje. Ssymy my we swojim žiwjenju człowjeka snacz wufnyli, na kotrehoż smędzachmy so spuščezecź, kotrehoż swernu sym na wschę waschnje pruhowali, wot teho budzemy sej dacź rady a i poknym dowěrjenjom radżicź, wot teho so dacź wjescź a wodżicź! Tak dyrbymy tež Jesom Chrysta pósnać wufnyć a pruhowacz, so bychmy shonili, kať wón i nami męni. My dyrbymy so do njeho ponoricź, do jeha žiwjenja a do jeha wuczby, my dyrbymy sebi jeha wobras psched woczki stajicź, kať je nam w jeha ewangeliu daty. My chzemy swojej woczki wocznicź, kať je wón swoju zyrkej wjedł a pokylnił psches lęttwazy. Semu chzemy so se wschęj naschey nusu a stykstnosczu podacz, chzemy jeha prořycź, so by wón nasch hręschny dolh a nasche pschestupjenje na so wlať. A na sebi samymi shonimy, so smęmy so jemu dowericź, so wón, hacź runje jeha njewidżimy, do nascheho žiwjenja i bohatsstwom swojeje luboscze a smilnoscze fastupi. Schtoż so jeno tak prawje prózuje, jene być i tym Anjesom, sa teho so wschę dwelowanja shubja, tón teho Anjesa widzi, tón jeha bohacze na sebi shoni, tón so k njemu we wjekełej werie wusnaje: Mój Anjeże a mój Božo! Sa teho budze to słowo poroka, i kotrymż tón Anjes Thomascha khosta, k wjekełemu flubjenju: Sbózni su czi, kiż njewidza, a wschaf werja.

Samjeń.

W. we W.

Wernwje kełoscź.

Ja wernu dzeržu we duschi,
Tu njedam sebi rubicź;
Mje jeina krařnoscź bohaczi,
Tu nochzu zenje shubicź;
Wschaf ja tu sbóžnu wěstoscź mam,
So junu w njeby wohladam,
Schtoż na semi sym wericź.

Duż jako męschczan njebyesti
Ssej pscheyu žiwu wernu;
Tón schlit njech duschu wobroni,
Hacz póndu domoj k męru;
Psches krotke czafne žiwjenje
Bóh k dobyczu mje powjedze,
Hdžeż męra palmy wēja.

Mój trofcht a moja nadżija
Ssy, Anjeże, w tutym czaku;
Mój węcznje budzesch, hdž so ja
Tam w sbóžnych honach pořu.
O duscha, chwataj, spęchuj so,
Kaj njeie wjazny daloko,
Hdžeż so czi kóna blyschczi.

Wodź, Božo, moju wutrobu,
So wřsche sebie hladam,
Hdžeż njesachodne kubla su,
Njech jeno te se žadam.
Kať męla psched słónzom rospłuwnje,
Tak sańdu swęta krařnoscze,
Nasch statok je we njeby.

Dóž w czafnym częle khodžu ja,
Kiż kichiz a horjo cziuje,
Sso mi tu hischecze njesjemja,
Schtoż Bóh mi pschihotuje;
Tam, hdžeż so wjazny njeplata
A njeje žalosć, srudoba,
To haśle poknje shonju.

Jow sbóznoscź widžu w częmnosczi;
Tam budze wschitko jafne.
Jow hręchi czinja czežu mi;
Tam spadnu swjastki czafne.
Schtoż něhdy bęch, jow kasy so!
Tam sažo Bože podomnstwo
Ja w krařnej psiche smęju.

Ty su, mój luby Sbóžniko,
Mi tajku sbóznoscź dobył,
Hdž na kichiz dať su pschibicź so,
Ssy sa mnje w smjerczi pobyl.
Na twoju smjercź buch wufschczeny,
Ty nětko moja prawdosć su,
Duż je mi njeby wěste.

Kať wulke twoje sbože je,
O saczuwaj to, duscha!
A spęwaj Bohu kherlusche,
Dzał tajkej hnadze kłuscha.
Wřcha swętna krařnoscź sahinje,
Hlej, Boža micosć wostanje
Hacz do węcznoscze! Samjeń.

K. A. Fiedler.

Młóz werny.

„Nascha wera je to dobycze, kotraž swět je pschewinyła“, tele słowa japoschtoła Jana 5, 4. klineča nam hischecze jako możny a wjekeły posynt minjeneho jutrownego swjedjenja. Nascha wera, to njeje někajka mnohim spodobna wera, kiż k błudam nascheho czafa kłuscha a to njesamóže, schtoż swjaty Jan tudy dobyczawęsty a dobyczawjekeły do swęta woła. Nascha wera a jeno nascha wera zhle sama je to dobycze, kotraž je swět pschewinyła. To je nascha fchesczjianska, jutrowna wera. Nascha wera do teho, kiż je na drjewje poklecza wiřał a i czichopjatkownym woporom swojeho žiwjenja wschitke nasche hręchi wotpokuczil a wschęcch wusprawnil, kotsiz so jeha swjateje a droheje křwě trofchtuja. Nascha wera do teho, kiż je na tšeczim dnju smjercze puta rostorchnyl a rowa wrota roslamať, žiwjenje pak a njesachodnoscź na

kwětko pschijesł psches fwoje jutrowne ewangelion, kotrež naš sbóžnych čini. Nascha wěra do teho, kiž je wysche wschěch njebjewom horjespěl k prawizy Božej a na wschu móg w njebju a na semi, so by pažł, schitował a wodzil tych, kiž maju nadžiju k njemu, a jich bebi do fwojich njebjew wsł. Ta wěra do nascheho Knjesa Sesom Khrysta, schizowany, wumrjet, pohrieban, k heli dele stupik, na tseczi džen horjestanł wot morwuch, horjespěl do njebjew, beždo k prawizy Božej. Tón čini, tón je to dobyče, kiž je kwět pschewinł.

Njeje wón to? To fu słowa stareho wusnacza k njemu. Šizom w čařach přenich pschesczianjom je kschesczianstwo fwoju wěru do nich složilo. Šhto njeje kwět wschitko spytał, tole wusnacze je kwěta pschijesł! Lědma je žana brón, kotruž wón njebudžišce pschecziwo njemu trjebał, lědma žana móg, k kotrež njebudžišce jemu schodžicž pntał. Šhto je to pomhało? Nicžo. Tudy steji Šbóžnikowa gmejna dženka, po nimale 2000 lět, kaž na spoczatku, a wysła, so fme do Khrystuša wěricž, teho Šsrědnika, teho Žiweho, teho Krala. Špominaježe na tu mału čzjódku, kotraž w jutrownych dnjach, hiščeže bojasna, fwoju radosč nad Knjesom potajesche, a pošluchaježe na te milliony, kiž k krajow šdalenyh a blisťich a k kupow dalokich špěwaju: dokelž nětko stanł fu, cze Sesom Khrysta kchwalimy! Khrisleis! Nascha wěra, to je jeho dobyče, kaž je jeho dobyče nascha wěra.

D dajče nam to jeno prawje k wutrobje wsacž! To je to wulke na naschej wěrje, so je wona to dobyče, kotraž je kwět pschewinł, a móže jón tehodla kóždy pschewinč, kiž wěri, so je Sesuš tón Khryst. Žadny drugi to njesamóže. Šod fšónzom njeje žana móg ani mudrosč, kotraž kwět pschewinje. Dokelž wschě Šadamowe džeczi hrěch w bebi noscha, dha je hrěschne byče tuteho kwěta wschitke wobkneži. Šsched tym ani wědomstwo a šžekanosč, ani wumjelstwo a mudrosč njeschituja. To fu wscho drjewjane mjecze, kotrež fu lamaju.

Alle schtóz wěri, so je Sesuš tón Khryst, tón stanjeny Šbóžnik, tón kwět pschewinje. Šschepjetaježe psched hrěchom, so jón nje wobekdžecze: ale wostanče dobreje myšle w spytowanju, hdyž waš wono nadběhuje: na Sesuša dyrbicze hladacž, kiž je waš lubował, so je lubosč k njemu pschewinje. Žarujče, jeli seže padnyli: to je bójska šrudoba — ale njebudžče struchli. Tež hrěch njemóže naš wjazn trajnje wot Boha dželicž: Sesuš je jón nješł, k njemu čžeka nascha wutroba. Džicze tam pod kschizom, nježiwajče fu, hdyž waš wón tkóčzi a wam štróžby wucžiščujuje. Wschitko pomuczenje pał, hdyž tudy je, nješda fu nam wješkosč, ale šrudžba byč. Alle ponižujče fu pod Božu móžnu ruku a nječeže jón sa Šbóžnikom: w nim je tola potajne žohnowanje a wón tych k Bohu wodži, kotřiz na njeho w ščerpliwosčzi a wěrje čžakaju a fwoje doměrjenje přecž nječiznu. Dajče fšmjerči šamej pschincž — schtoha wona je? Šbóšelnicža Boža, kotraž tym w Žionje měř pschipowjeda, wotewriene durje — a šesady nich leži žyke njebo, a my fšmy doma pola teho Knjesa.

D dobyče wěry nad kwětom! Bohu budž džak, wěčny džak, so je nam dobyče dał psches nascheho Knjesa Sesom Khrysta. Knježe, hlaj, my wěrimy: pomhaj naschej njewěrje!

Póšelstwo wo Jesuřowym šbudženju.

1. Šhto je skutkowanje tehole póšelstwa? a) Wono pschewobrocza dwěl do wěry. Šetr a Šan kchwatataj k rowu a namatataj město morweho stanjeneho. Nětko fu wschě dwěle minu, nětko wonaj wěritaj. Tak móže a budže fu tež pola naš wschitko dwělowanje wo Jesuřowym šbudženju, jeho wošobje a skutku, kaž tež wo našim dóncze a ššónčnym wukhodže žiwjenja do wěry pschewobrocžecž. — b) Wono pschewobrocza želenje do radosče.

Šaria pčacze, ale jejna šrudoba fu do njewuprajneho wješela pscheměni. Tak móže a budže wěstosč Sesuřowego šbudženja tež našču šrudžbu do wješelosče pschewobrocžecž, tak šrudobu nad žiwjenšćich čžezach, pschahach a bėdach, kaž tutu nad nami šamymy.

2. Šod kotrymi wuměnenjemi fu to štawa? a) Šdyž fu nasche dwěle woprawdžite, t. r. nimamy-li wješele nad dwělowanjom, ale šacžuwamy we hšubinje wutrobny šprawny žedžiwosč sa kwětkom a wěrnosčzu. — b) Šdyž nascha šrudoba njeje šrudoba kwěta, ale ta bójska po 2. Kor. 7, 10. — c) Šdyž tamne žadanje sa wěrnosčzu a tuta Boža šrudoba naš k modlenju a pntanju čžeri. — Šotřiz najšwěrnischo pod kschizom wudžeržachu, horjestanjeneho najpředy widžachu.

Fijalka.

Šhto njeby tutu móđru kwětku šnał, kiž fu nam w nalěčzu najpředy pošasuje a naš se šwojim lubošnym wonjenjom woschewja? Ludož fu bebi tutu kwětku pschewo wošobje čžescžili a duž fu bebi wo nej tež wschelake wali. Šo powjedanju, kiž w raššim kraju ššyšćich, je fijalka psches Šadama nastala. Šas je, tak bebi tamni baja, Šadam k paradisa wuhnaty na kupje Šeylon pschi Šndisfej na semju padnył a je tam ššlyš pošuty pčakał. Š tutyh ššlyšow fu schtomny Šndisfeje wuroške. Šdyž bě tu 100 lět w šamej pošucze žiwy byl, jemu Šbš jandžela Šabriela pošla, so by jeho trošchtował a jemu Božu hnadu a wodacze jeho hrěcha pschipowjedžik. Wschón wobšoženy Šadam fwoje woblicžo k njebjewam šbėhny, tola jo bóřny šašo w ponižnosčzi psched Bohom k semi ššili a ššlyš radosče a džaka pčakasche. Š tutyh ššlyšow lubošne móđre fijalki wuroščechu.

Tež našči šerbšzy wóžoyo fu bebi wo fijalky wschelake wali. Šich šurowy Šbš „Šžornobš“ mějesche wulkotny hród, na kotrymž knježesche. Duž pschindžechu kschesczianšzy mišionarojo do kraja a jemu wschu jeho móg šlemichu. Šeho hród bu do škały pschewobrocženy a jeho jenicžka džowka do fijalki, kiž by sa sto lět jeno junu šakčžela. Šchtóz by runje tehdy tutu fijalku wuschčiznył, temu by šbožowne mandželstwo a wulke šbože wěste byke.

Fijalka bě kwětko, kotruž Šapoleon I. najšbole lubowasche. Šdyž bu k nim jeho mandželška wěrowana, mějesche wona se šamymy fijalkami wuschitu draštu a fijalkowy buket w ruzy. Šako wón k kupy Šelba k jastwa čžetnywschi do Šranzowskeje fu wróčzi a jeho lud jeho k wulkej radosčzu do kraja witasche, mějachu wschitzy fwoju fijalku k draščze pschitnyšjenu, k dopokajmu, so jemu pschewiřuju.

Š teho wscheho je widžecž, kał lubowana je fijalka. Fijalka je jutrowna kwětko. My jako kschesczianjo wschaf šnajemy hiščeže rjenšču kwětku k Ššaioweho schtoma, fwojeho Šbóžnika. Šchtóz bebi we wěrje tutu kwětku wuschčiznje, tón ma šbože niz jeno sa dom a čžaknosč, ale tež sa wschu wěčnosč.

Pschewowanje a šwonjenje.

Šdžezkuli na kschesczianšćich žyrkwjach šwony wiřaju, tam fu tež šemšchi a k modlenju šwoni. Šwony fu halle krótko psched lětom 600 po Khrystužu w Štalsfej wunamakane. Do teho čžaka fu šemšchi psches šrubu abo k drjewjanym klopžom, k kotrymž fu na šopor šlepašche, wołasche. Nětko pał to se šwonami čžinjachu. Š te k wulkej mozu wołaju. Šdyž w lěče 610 kral Šhlotar město Šrleans woblehjane džeržesche, pschifafa tamny šškop, so by fu se wschěmi šwonami šwoniko. Šhlotarowi wojazy, kiž hiščeže ženje žane šwony ššlyšeli njebėchu, fu tuteho šwonjenja tak nabojachu, so čžekachu. Šwonjenje je fu w přjedawšćich čžakach tež sa móg wobhladowało, kiž nješbože wotwobrocžuje. Šak je tuta pschewěra nastala? Ššchi wušwjećzenju šwonow bu proščene, so

by Bóh chýl, hdyž řo swoni, wěru a lubosć pschisporjecz a wschemu njesbožu, njewjedram, hrimanjam a trupam wobaracz. Myřl wscheho bě ta, řo maju řchesczijenjo wo to wscho, hdyž řo swoni, prořhcz; posřđischo pař řu we wschelafich krajach prořhcz pschestali a jenož swonili. So tuto swonjenje řame pomhało njeje, řo řamo rořhmi, haj huřczischo je Bože njewjedro do wěže, na kotrejž řo swonjesche, dyrko. Nětko je pscheczimo hrimanjam swonicz řakasane. Czim bóle pař chzemy řo tehdy ř Bohu modlicz.

Róždy nětko wě, řo řo tež na wěži po krótkim swonjenju ř jenyim swonom pschebiwu, t. r. řo řo ři krócz trojřy řa řobu, po tajřim wscho hromadže 9 krócz do najwjetřcheho swona ř pawku bje. S wotřal je tuto pschebiwanje? Psches nětotre lěřtotetři řtejachu europisře ludy w řtrachoczje psched Turkami. Tehdy pschifařa bamž Kalisř III., řo by řo pschipořdnju pschebiwalo, řo bychu řchesczijenjo teho řnjeřa wo pomoz prořhli. Tuto pschebiwanje bu tež wot nasřich ewangelsřich wóřzow pschijate. Wolfenbüttelsře řyřkwinsře wufasnje piřaju w lěczje 1543: Hdyž řo pschipořdnju pschebiwu, dyrbicže wo wěczny měr prořhcz, njech řeže domach, na řahrodže abo na polach. S řhch řamřch řnihow řhonimy, řo běřche wasřhne pschi pschebiwanju dźeczom domach řpěwacz dacz. S teho je pschebiwanje pschipořdnju nastalo.

Me my mamy tež wjeczorne pschebiwanje. S wotřal je to? Tořame je takle nastalo. W přjedawřchich lěřtotetřach bě řóždy džeř króřka nutrnoscz w řyřkwi. Na řónzu teje řameje řo Wóřczenasř spěwasche, a pschi řym bu pschebiwane. To řo řta, řo bychu czi řami, řiž běchu domach wotřali, Wóřczenasř řobu řpěwali. Hdyž posřđischo ř tutyim wschědnymy nutrnosczemi pschestachu, řu tola to pschebiwanje wobřhowali, a tak řo nětko tež wjeczor pschebiwu. Tež njedželu mamy na řemsřenju pschebiwanje, w řym wofomiknjenju mjenujřy, hdyž řo Wóřczenasř řpěwa. Tu řo tež tehodla pschebiwu, řo bychu czi, řiž řu domach, Wóřczenasř řobu řpěwali.

Wjele ludy řebi myřli, řo ma swonjenje a pschebiwanje ludyom řnate cžinicz, řak je na cžasřu, a řo maju ř dźěkom pschestacz. So řemu tak njeje, je řas nětko řemřjety řerbři řyřkwiny wucžeř wjeřnemu řnjeřej na řjane wasřhne doprajil. Řas na cžmowym desčezowatym dnju bě řo řantor w cžasřu myřil a řyřku hodžinu do cžasřa řwjaty wjeczor swonil. Hřščeže njeběřche ř wěže won, duž řo do njeho řnjes da a řemu řakofnje porokowasche, řo řeho dźekaczeryow myři, dokelž chzedža nětko domoj hieč atd. S měrom řo řeho řantor woprasřa: „Wěřče dha wy, cžeho dla řa řwonju?“ „To řo wě“, wotmolwi řnjes, „řo bychu moři ludy ř dźěkom řastali.“ „Na řane wasřhne“, řjekny řantor, „ale řa řwonju, řo byřčeže wy řebi cžasřa řřali, cžichy Wóřczenasř wuspěwacz.“

W řerbřich wřach je hřščeže to řjane wasřhne, řo řebi, hdyž řo pschebiwu, mužřy řobu řczahnu a řony řuzy ř modlitwam řřhnu. W nowřřim cžasřu pař řo je wschěch bokow měřchczansři njekřchesczjansři duch do řarych řerbřřich dobrřch wasřhnyow a pocžinkow dohřwa a chze wscho dobre wotřtronicz. S wotřtronjenjom řpěwanja cžichcho Wóřczenasřa pschi pschebiwanju řu nimale hřžom we wschelafich wřach hotowi, potom drje řo tež řwjaty Wóřczenasř do řyřka wotřroni. Duž džeržmy řo cžim řrucžischo řwojich dobrřch pocžinkow.

W řastarřtu bě wscho swonjenje tak cžekne a wofebne, řo přeni měřhniř, a to w řemsřchazej drafče, řam řwonjesche. Posřđischo pschěndže tuta řlužba na řantora, nětko ma řu we wschelafich wofadach řhěbětat. A tola je swonjenje řara cžekne dźeko. Řjeje řwón tež předar, řiž ř pobořnosczy wóřa? Nětotřeho cžlowjeka je řwonow hřbř hřžom wot řleho puczřu wotwóřal. Řas chzřřche mřody cžlowjek, řiž prawa řemu njemějesche, řajaza řřelicz, a řo hřžom do njeho měřjesche; duž pocža pschebiwacz; mřodženz cžihny

řřelbu na řemju a řřhny řuzy ř modlitwje a bě řo tak cžekneho hřčha řminřl. Tehodla je řwonny cžahacz tež Boža řlužba, pschetož wofadni řo psches řwón ř Bohu wóřaju. Řjedyrbjal pař řo Bóh naprořhcz dacz, hdyž řo řelko ludy ř niemu wóřa? Wobřtarny řwěřny pobořny řerbřři řantor, řiž tež hřščeže wschědnje pschebiwanje řwoni, piřche takle: Hdyž dyrbju řa řas tuto swonjenje wumostajicz, dha mje ničo tak njerudži, řak to, řo nětko řelko mjenje modlitwow ř Bohu řtupa. Wobřarowanja hřdni pař řu czi, řiž řo řařbuja pschi pschebiwanju na drohach abo polach řebi řobu řczahnyř a řo pomodlicz. Bohuřel řo tu hřsto czi wofebnischi řym niřřim hřbjene řnamjo dawaju. Woni řebi myřla, řo Boha njetrjebaju, dokelž řu bohacz; ale njech řo njemřla, řim mohlo řo radžicz, řo řich řunu řa wěcznu řbóřnoscz Bóh tež řjebacz mőž njebudže.

Tež to je řjane řerbřte wasřhne, řo řebi řemsřerjo, hdyž řu hřščeže na puczřu a řam řaswonicz řřšřa, řobu řczahnu. To ma řón rořom, řo nař Bóh psches řwonow řwřři řtrowi a my řo řemu řa to džakujemy.

Hdyž řu něhdy řurřojo europisřich řchesczjjanow nadpadowali, řónzowachu woni najpřjedy wschě řwonny, dokelž řich řwřři řřšřecz njemőžachu. Swonny dže řu řunje řak řichř řnamjo řchesczjjanřwa. Tehdy řu řchesczjijenjo řwoje řwonny řarywali, řo bychu je řurřojo njenamřali. Tak řpachu potom tu a řam řwonny w řemi, a řakle w nowřřim cžasřu buchu řařo řwřřwane, řak n. psch. w Bořniři, w řerbřiji atd. Nětko řařo řchesczjjanow hromadu wóřaju.

Džakujmy řo Bohu, řo mamy řwoje řjane řwonny; řak lubořnje řlinczi řich hřbř pschi wěrowanju řlubjenymaj, řak řrořřtnje řarowazym pschi řhowanju, a řak řwjeřelazy je řich řwřř njedželu, hdyž řam pschewóřaju: Hřaj, džerž' je řemsř a njedžela!

Pschibebnik.

W řchřřřich horach bě psched dlěřřim cžasřom řpodřimny muž řimny, kotřehož ludy „pschibebnika“ mjenowachu. Tutón muž, řara pobořny řchesczjjan, by na puczřu pschezo po hřbjensřim, řchřropawym džele puczřa řchol a by řón řěpschi pódla řebje přóřdnny wotřajil, řunje řak by towarřřa pschi řebi měl, kotřemuž měl řěpschi džel wotřajicz. Hdyž by řo řa blido řyřnyřl, by na přenje měřto na blido řaler řajicz a pódla njeho řěpschi nőž a widlicžki, řacz by řam řjebal, pólóřicz řal a by řo pschi ředži řak řadžeržak, řak by wřřkwi hřřcz ř nim wobjedowal. řo wobjedže by potom řón abo drubi řhudy ředž řostal.

Dokelž měřjesche řak pschezo něřajřeho njewidomneho pschi řebi, běchu řemu ludy „pschibebnik“ narjekli. Woprasřowachu řo teho dla řa řim, by wotmolwiř: „Wón řam tu je.“ Wřchřřny wjedžachu, řo ř řym teho řnjeřa řesřřa mēřjesche. Pschezo běřche cžichy a dobreje myřle a pschi řwojim džele a we řwojich wjeřelach by řo řpochi řak řadžeržak, řak by wofebneho towarřřa pschi řebi měl. Hdyž bě řřhoril a řwój řónz řo blizecz widžesche, pódla řwojeho řoža řólz řajicz da a pólóři řwoju řuku na řólz, řunje řak by řam něčřto ředžak, kotřehož řa řuku džeržesche. S řim řam pschi řebi řež řesřesche. Hdyž běřche řo pominyřl, řebi řež teho dla ničřto njeswěři, tutón řol do boka řunycz.

Tutón muž běřche ředny wot řhch, řiž řu hřžom tu na řemi we wěře do řřřřřřřř řbóřni, dokelž maju pschezo řeho, řunjež řež njewidomneho, pschi řebi. Chzemy tola řóždy řajři „pschibebnik“ bycz!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

↳ Sserbske njedželske čopjeno. ↳

Wudawa so kóždu čobotu w Smolerjez knihčičisčezěni w Budyšinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Misericordias Domini.

Jana 10, 12—16.

Dženšnischa njedžela Misericordias Domini je přenja njedžela w nowym schulskim lěcze. Wjele tykaj džěczi su šandženu póněželu do schule šastupile. Dawno hižom su so na to wješelile, tyžjenje dolho su wo tym rěčale. Skónčnje běšče tón tak horzo požadany džěń tu. Šak blyščešchtej so jich woczi, šak biješče jich wutroba we wješelej nadžiji a štyštnej bojošči, jako šwój tornistr na šhribječe w ruzy lubeje maczerje pschewodžene, wot do-brnych pschecžow a wutrobneho dobroproščenja šwěrneho nana přeni krocž do schule džěchu! Hiščeje njewjedžo, šak wažny a šhutny běšče ja nje tutón džěń. Ale my do-rosčeni a wošebje my šarschi jo wěmy; my wěmy, so je nětk ja nje přeni čaš džěcžatštwu nimo, šbožowny čaš, w kotrymž wo štarosčach hiščeje ničžo njewjedžachu, w kotrymž móžachu žylicžki džěń wješele hrajkacž. Nětk budže temu hinaš. Nětk pschistupi š nim šhutnosč žiwje-nja, nětk dyrbjja šapocžecž džěłacž a wuknyčž, a ženje, šak dolho, šak tu žiwe wostanu, njekmédža š tym pschestacž; nětk šesnaja tež štarosčje, najprjedy drje budža hiščeje male a lohke, ale su tola štarosčje, šakrež mlódu wutrobu čziščeža, a bórny budža wjetšče a čzežiče; nětk šastupja do bėdženja žiwjenja, šakrež budže š kóždym lětom horžysche a wótrishe. Džěczi šak woczahnyčž, so móža so dobre bėdženje bėdžicž a brėmjo šwójich štarosčow njecž, so budža mužojo a žony, šakšiz wjedža a čzinja, šaktož čžedža a dyrbjja, šakšiz

budža šwěrnj dobri šchescžijenjo, to je tón wulki šwjaty nadawš šhule. Ale wščitka próža a džěło wuczerja po-darmo wostanje, hdyž šarschi jeho njepodpjeraju. Šarschi su a wostanu přeni paštrjo šwójich džěczi. W našchich dnjach šlyšchimy hušto škoržbu, so š mlóžimu šak njesteji šak dyrbjalo, so mlóžji njechadža wjazy pošluchacž a šarych čžescžicž. Šakto je na tym wina? Wěšče š wulkeho džěła šarschi, šakšiz pschi woczehnyenju džěczi hušto bješ teho, so jo wjedža, wjele škomdža. A tamna škoržba njepšchestanje, hdyž šarschi so je wšchitkimi šwójimi mozami njepřozuja, šwoje džěczi lěpje a šwěrnischo woczahnyčž. Šo prawym šo žyle šamo wot šo rošymj, so kóždy nan a kóžda macž šo pschezo šako prascheja: šak móžemy šwoju šwjatu pschi-šlyšchnosč napšchecžiwjo šwójim džěcžom najlěpje dopjelnicž? Šasche džěczi su wšchak našche najwjetšče bohatsšwo, su to najdrohotnishe a najlěpshe, šaktož mamy, ša čžož nje-šmė nam žana próža a žadny wopor pschewulki byčž; nad nimi wotpoczjuje pschichod našcheje šwójby, našcheho luda; wone maja njekšmjertnu dušchu, šakrež je po šłowje našcheho Šbóžnika wjazy hódna, šakž žyly šwět; wone su droho wukupjene niz se šlotom abo se šlēborom, ale se šwjatej křowju teho šnješa. A kóždy nan, kóžda macž budže junu račnowanje dacž dyrbjecž, šak su šwoje džěczi woczahnyli. Bėda šarschim, psches šakrež winu džěcžo na šwojej dušchi šakoduje a šhubjene budže! Šehodla čžemy dženska wot našcheho Šbóžnika, šak je wšchitkim šarschim najrjeńšchi a najlěpschi pschiklad pschi woczehnyenju džěczi šak, na-wuknyčž, šak móžemy šwój najšwjecžišchi a najrjeńšchi, ale

tež najčezjši nadawt najlěpje dokonjeć a sčto potrebamy, so bychmy swoje džeczi prawje woczahnyli. A njes Jesuŝ ftupi nam w našim tekŝe jako tón dobry pastyr napŝchecziwo, kiž kóždu woczahnyli derje snaje, kiž je sa swoje wozny swoje žiwjenje wostajil, kiž swoje stadło wokoło so ŝhromadzuje. Wón nam pschimoła:

Wy starŝchi, chzeczeli ŝwojim džeczom dobri pastyrjo bycz, dha trjebajcze

1. woczi, kotrejž kóžde džeczó prawje snajetej,
2. wutrobu, kotraž so wot luboscze hori,
3. ruku, kotraž džeczi k Sbožnikaj pschijedze.

1. „Ja ŝym tón dobry pastyr a snaju swoje wozny“. Jesuŝ snaje tych swojich swonkowuje a snutskowuje; jeho woczi hladatej do najsnutskownisheje wutrobny. Jeho žiwjenje to wobŝwědčuje. Wón wjedzesh, hacž něchtó jeho lubowashe kaž Jan, abo kaž Judasch, kiž jeho pscheradzi, hacž beshche jemu něchtó ŝwěrnny abo w strashe steieshe, jeho saprěcz kaž Pětr. Tak snaje wón hiŝchcze dženzŝa nasche najpotajnishe myŝle, nasche staroscze a naschu frudobu, nasche sbože a nasche njesbože, nasche boloscze a nasche wjeŝele. Wón snaje nasche ŝlaboscze a njepoczinki, nasche bėdženje a naschu nadžiju. Wón widzi žadanje nascheje wutrobny a sčtriczku wěry, kotraž so w někoho duŝchi žehli. Wón wě, kaŝ so nam wjedze, hacž ma so něchtó lohko abo czežko we ŝwojim žiwjenju. Dofelž wón naŝ žyle snaje, móže wón s kóždym prawje wobŝhadjeć. Tehodla wón kóždeho cžłowjeka woŝebje wjedze. Tehodla dawa wón jenemu psches cžemne doły a druhemu na jaŝnych honach hič, tehodla nadpołoži wón jenemu czežke brėmjo a wot drugeho žada ŝebi wulki wopor. Tehodla khosta wón teho a žohnuje tamneho, niz kaž my jo chzemy a ŝebi pschjemny, ale kaž je sa kóždeho dobre. Nikomu njedawa a njewoŝmje wón pschewjele abo pschewalo, ale kóždemu, kaž wón potreba. Dofelž wón kóždeho žyle snaje, móže wón kóždeho woczahnycz a na najlěpschim a najwěsčischim puczju k wulkemu wottyknjenemu kónzej domjescz.

Lubi starŝchi, chzeczeli swoje džeczi prawje woczahnycz, dha dyrbicze pschede wŝchėm je snacz, wějo niz jeno po wobliczu, ale po jich snutskownym waschnju, po jich woŝebitoŝczach, po jich woŝebitych darach, njepoczinkach a po ŝhilenjach. Kaž mjes milion kópjenami njesstej dwě, kotrejž stej žyle runej, tak ŝu tež wŝhitke džeczi po swojich darach a waschnju wŝhelake. Dha płaczi sa starŝchich, kóžde džeczó prawje pŝnacž a ŝesnacz. Kaŝ móžemy to najlěpje? Pŝches to, so my se ŝwojimi džeczimi tak wjele kaž móžemy wobŝhadžujemy, s nimi hrajkamy a wufujemy. A wozarowanju ŝu wŝhitke džeczi, kotrejž ŝebi ŝamym pschewoŝtajene wostanu abo so ŝluzobnym domerja. Žalostnje so starŝchi nad nimi pschewrěŝcha. Ty, luby nano, luba maczi, myŝlišch ŝnano tu pschi ŝebi: ach, kaŝ rad bych ja pschezo s mojimi džeczimi byl, ale ja njemóžu, rano sahe dyrbju ŝwój dom wopuŝchczicz a žyly džen sdaleny wostacz, so bych wŝchėdny khlėb ŝebi dobył. Tu leži wulka ŝchłoda naschich wobŝtejnosczow a kóždy, kiž s našim ludom derje mēni, dyrbi s wutrobu pschecz, so so czaŝ džela pschikrótŝchi — a so ludžo ŝwój ŝwobodny czaŝ prawje naložuja. Ale njesŝu tež nētk k najmjenŝchemu wjeczorne hodžiny twoje? Hdze pschewomasch wjeczor? Pola swojich lubyh? abo mēniŝch ty, so dyrbiŝch po džele a próžny žylyho dnja wŝchewjenje pytacž a džesh do koreczmy, do towarŝtwa? Wēť mi, nihdže njemóžesh lěpsche wŝchewjenje namacž

hacž we ŝwojej ŝwójbje. Spytaj raŝ, ty bŝrny pŝsnajesh, so njeje nicžo rjenŝche na ŝwēcze, hacž se ŝwojimi džeczimi wobŝhadžowacz. A ty masch lubu njedzela ŝam sa so. Wjeshche žohnowanje njemóžesh ŝebi wot dnja teho A njesa dobycz, hacž hdž so njedzela, po tym, so ŝy kemschi po byl, se ŝwojimi lubyhmi hromadze, njech je we ŝwojim domje abo w Božej ŝtworbje. Dha budze njedzela tebi najrjenŝchi džen w tydženju, a ty a twoje džeczi wjeŝela so wot pŝndzele ŝem na pschichodnu njedzela. A to najlěpsche pschi tym je, ty wopokasujesh so jako prawny nan, jako prama macž, ty ŝesnajesh swoje džeczi pschezo bóle. Žyle ŝamo wot so budzesh potom widžecz, hdž wjesh pschindze, kajke strachoty twojim džeczom hroža, njech pschindu wot snutŝkach, s jich poŝhilenjom abo wot wonkach, wot druhich ludži abo wot hubjenych knihow. Tu dyrbja starŝchi woŝebje wotewrjenej woczi mēcz a na to kėdžbowacz, s kim džeczi wobŝhadzeja, kajke knihi cžitaju, so njebychu so jich cžiste wutrobny ŝajėdojczile.

Lubi starŝchi, chzeczeli ŝwojim džeczom dobri pastyrjo bycz, dha trjebajcze wotrej woczi, kotrejž kóžde džeczó prawje snajetej a

2. wutrobny, kotrejž so wot luboscze horja. Dwójny praji nasch Sbožnik w našim tekŝe, so wón swoje žiwjenje sa wozny wostaji. Žizom psches to je wón so jako dobry pastyr wopokasal, so je wón s njebeŝ na naschu semju pschischoł, hacžrunjež wjedzishche, so tu na njeho ŝhudoba a hubjenŝtvo, njedžaf, hidženje a pschescžehanje cžakaju. Ale wón je hiŝchcze wjazny cžinił; wón je swoje žiwjenje sa wozny wostajil. Wón njebeŝche žadny najaty, kiž w hodžiny stracha stadło wopuŝcheci a bojasnje cžeka, wón beshche ŝamo wjazny hacž ŝwěrnny pastyr, kiž swoje stadło ŝakita a pschi tym ŝmjercž cžerpi. Wón je swoje žiwjenje dobrowólne woprowal sa tych swojich se ŝameje luboscze.

Něchtó wot Jesuŝwomeje luboscze dyrbja wŝchitzu prawi starŝchi mēcz, hewal ŝu najeczi. Najeczi ŝu starŝchi, kotrymž ŝu džeczi brėmjo, kotrejž njerad noscha, dofelž jim ŝadzėwa, swoje žiwjenje w kraŝnym wjeŝelu wužiwacz. Najeczi ŝu starŝchi, kotŝiž we swojich džeczoch ŝrėdł widža, psches kotryž móža ŝebi pjenjeŝny dobycz a kotŝiž jich ŝlabe mozy do czaŝa k czežkemu dželu nusuja. Wėda tajŝim starŝchim, bėda tym dželodawarjam, kotŝiž wbohe džeczi wo najrjenŝchi czaŝ žiwjenja ŝjebaju! Tu njeplaczi žane ŝamolwjenje! Džeczó móže jeno potom ŝtrowe a wjeŝele na cžele a na duŝchi wotroscž, hdž se ŝwojeho ŝhonjenja wē: mojej starŝchaj lubujetaj mje. Tu leži potajŝtvo wŝhitkeho praweho, dobreho woczehnjena: luboscž, kotraž so sa swoje džeczi woprue, luboscž, kotraž to swoje njepta, ale so sa druhich pŝžera. Nicžo wjeshche njeje na žylym ŝwēcze, hacž tajka starŝchiska luboscž, kotraž so wodnjo a w nozy sa swoje džeczi stara. Tuta luboscž njeŝmē ŝlaba bycz. Starŝchi, kotŝiž swojim džeczom wŝhitko dowola a pschepuŝchcza, je woprawdze lubo nimaja. Nasch Sbožnik je runje tym wuczobnikam, kotŝiž bėchu jemu najlubschi, najwŝtriŝche ŝłowa rēczał. Nicšto njedawa njerjadej w ŝahrodze roscž, kóždy džiwje hałosny wot ŝchłoma wotrėŝa. Tak njeŝmē tež to ŝle we wutrobach džeczi wostacz, ale dyrbi so se wŝchaj krutosczju podtlŝczecz a pschewinycz. Ale na drugej ŝtronje je tež pschewulka krutoscz ŝchłodna. Ssu starŝchi, kotŝiž mēnja, so swoje džeczi s wutrobu lubuja a kotŝiž chzedža wŝhitko psches ŝwarjenje, hroženje a khostanje dozpicž. Sso druhdy stanje, so budze džeczó

thostane, prijedy hacž je dopokasane, sčto je saminowalo, abo so starschi malicžosćow dla, dokelž je knano talet rosbilo abo swoju draštu womasalo abo knihi rostorhalo, bija, jako by wulku sčosć činilo. Pšches to nastanje we wutrobje džěsća hidjenje, kotrež so pschezo hlubšcho žerje. Tež pschi thostanju dyrbi džěcžo czucz: mojej starschej lubujetaj mje. Prawu krutosć s prawej miłosću sjednoczić, to je wschał jara czěžko; k temu trjebataj starschej wutrobu, kotraž so wot lubosće hori.

3. A woni trjebaju, chzedža-li swojim džěcžom dobri pastyrjo bycz, ruzn, kotrež džěczi k Sbožnikej pschijedu.

„Ja mam hišcže druge wowzy, te nejšu s teje womežerije. A te same dyrbiu ja tež pschijescž, a wone budža mój hlóš hlyšecž a budža jene stadlo a jedyn pastyr.“ Najprijedy je Jesuž shubjene wowzy s israelskeho doma shromadžil. Ale potom džěsće jeho hlóš psches rót japoschtołow do wscheho swěta, do grichisich, romsich, němich, słowjanskich krajow a hišcže dženska dže wón psches dobyte kraje, hacž budže wulka byla se wschitkich ludow jako jene stadlo pod jonym pastyrjom tón khwalobny khěrlušch k czěsczi Božej a teho Jehnjecža saspěwacž. A pschi tym dyrbicze tež my, lubi starschi, pomhacž. Nasche džěczi dyrbja wjele wufnycz, wjele so w naschich dnjach wot nich žada. Duž pomhajcže jim s wulkej scžerpliwosću, wopomńcže, so njemóža tak rucže wufnycz a sapschimnycz, kaž my dorosćeni. Ale to najwyschšche njeje, so džěczi po móžnosći wjele wot semskich wězow wjedža. My ewangelszy kšesczijenjo wažimy šebi tež šwětnje wjedjenje wyšoko, ale my nad tutym njesabudzemy tamne šlowo: „Sčto pomha człowjekej, hdy by wón runje zhlj šwět dobył, a pał na šwojej duški schodowal?“ a tamne: „Khrystuša lubowacž je wjele lěpje dnžli wschitko wjedžecž.“ Haj, Khrystuša lubowacž, to je to najlěpsche, sčtož móžecže šwoje džěczi wuczić; je tak woczahnycz, so budža dobri kšesczijenjo, to je to najwyschšche, sčtož móžecže a dyrbicze nad nimi dokonjecž. Wy to dyrbicze psches rostwucjenje, napominanje a warnowanje. Ale wjazn hacž wschitke šlowa, dokonja dobry pschiklad. Hdyž džěcžo widzi, mój nan a moja macž lubujetaj Sbožnika, hdyž widzi, so staj starschej w měrje a lubosći žiwaj, so šwěru to šwoje czinitaj, so we šwojich wješelach měru džeržitaj, so šwój kšichž scžerpliwje nješetaj, so so modlitaj a k Božemu šlowu a domu šwěru džeržitaj, s krotka, hdyž w starschisim domje dobry kšesczijanski duch knježi, dha czini to najhlubšchi sacžisčecž. A njesapomńcže dobroproščenje. Na Božim žohnowanju leži wschitko, to placzi wošebje pschi woczehnjenu džěczi. Tehodla porucžcže kóždy džen šwoje džěczi temu Knjesej w nutrnej modlitwje, a proščcže jeho, so wón je žohnuje a wobarnuje, małe a wulke, na wschitkich puczach.

Woczahnycz je jara czěžko. Nichtó jo hnydom njemóže. Wschitzy starschi dyrbja jo wufnycz. Najlěpschi wuczer je tón dobry pastyr, wón je tež tu nasch mišchr. Tež wuproschmy šebi wot njeho woczi, kotrež kóžde džěcžo prawje snajetej, wutrobu, kotraž so wot lubosće hori, ruku, kotraž džěczi k Sbožnikej pschijedže. Potom budža starschi a džěczi sbožowni.

Samjeń.

M. w B.

Jesuž, dobry pastyr.

Hłóš: Jako wowzla Jesuša —

Dobry pastyr Jesuž je,
Sšwěrnny pschezo wostanje;
Se žiwjenjom je wscho dodał,
Hdyž so sa naš kam je podał;
Sšmjercž je jěru pschewinył,
Žiwjenje nam wudobnył.

Majateho podoba

Tom' so nihdy njeruna;
Tón dže žadny pastyr njeje,
Próžy šdaluje so wscheje;
Hdyž je wjelk so nawalil,
Je wón wowzy wopuschczil.

Jesušej šu snajomne
Wowzy jeho najlěpje;
Wone pał tež jeho snaja,
Dokelž sbožnu pastwu maja
Šola dobroh' pastyrja,
Niž je šwěrnny do šbnza.

Wótž a Šsyn so snajetaj,
S jena w swojim byczu staj:
Šodobne je stowarščenje,
Majpołnišche sjednocjenje,
Wowzow s dobrym pastyrjom,
Niž je paše s wješelom.

Mólcžke jeho stadlo je,
Wón pał rozšhlynicž jo chze;
Se wschěch lětow shromadžuje
Dušche, kotrež wobšbožuje,
Jesuž k stadku šwojemu,
Dońž je wjedže k pokoju.

Stadlo s jonym pastyrjom
Čehnje junu sbožne dom
Tam do njebjeskeho raja,
Hdžež na wěczuje pastwu maja
Pšched nim w czichej wěcznosći
Wumoženi pobožni.

Njebudžmy dha njerodni,
Hdyž czěr wjedže k radošći,
Njelutujmy žanej próžy,
Napinajmy wschitke mozy:
Wěcznosć sbožna kiwa nam,
Nastajmy so k njebjesam!

U.

Knjesowa šmilnosć.

Dženšnišcha njedžela ma jara rjane mjeno, pschetož Misericordias Domini reka Knjesowa šmilnosć. Tuto mjeno je jej date wot stareho ležijona s džewjecž a wóšombžekateho psalma, kiž běšche w starich czapach na tu njedželu postajent, a kotrehož šapocžatł ma so tak: „Ja chzu špěwacž wot Knjesoweje hnady wěcznje“ (Psalm 89, 2). Tak praji wěrjaze kšesczijanstwo, hdyž je jutry šwjecžilo a nětk šwjatkam napschecžiwu dže. Pšchetož hdžežkuli hladamy, šmy wobdaczi se šamej Knjesowej hnady a šmilnosću. Khrystušowe čžerpjenje, jeho šmjercž na kšičžu, jeho

horjeftacze wot mormych, to wschał je sama hnada a nam samu sbožnosć dawa. Kajta kmilnosć, kiž je naschu sbožnosć wot wěc-
nosće wobhankla, — kajta kmilnosć, kiž je ju nam w Khrystu
tak džiwnje pschihotowala, — kajta kmilnosć, kiž chze ju na tam-
nym dnju tak krajnje dokonjecz! Haj, schtob to s wěrijazej wutrobu
wobhladuje, tón wschał dyrbi žebi rjez: „Ja chzu spěwacz wot
Anjesoweje hnady wěcni!“

Jesubowa wowzka.

(Porjedženy pschekožt a po snatym hlošku.)

Zato wowzka Jesuba
Sšym ja počna wješela,
So mój pastyr so mnu khodži,
Mje na čerstweje pastwje wodži
A mje snaje, lubuje,
S mojim mjenom mjenuje.

Pod nim khodžu tu a tam,
Wulzy kłódku pastwu mam,
Rotruž ja mnje wschědnje khoma
A mje k nabyčenju woła;
Sacžuwam pač lacžnotu,
Wjedže wón mje k žórleschku.

Mochžyla ja wowcizčla
Tehodla byč žadowna?
Pschetož po tym rjanyh čašu
Budu na njebjeskim kwašu
Ssedžecz w klinje pastyrja
Njewuprajnje sbožowna!

F.

Čiži pjatk w Jerusaleme w zyrkwi šwjateho rowa.

Hdyž chzemy nětko to město wopytač, kotrež so dženša ja to
město posluje, na kotrymž je Khrystuš čerpił a wumrjel, w rowje
ležal a s rowa stanył, dha nješměny s města won hieč, nješměny
žebi tež na žanu hórku myšlicz, hdžež bychu figowzy a wolijowzy
rostke, a nad kotrejž by so módre njebo wupinało. Wjele bóle
mamy w měsce Jerusaleme wostacz a dyrbinu wjedzicz, so je na
něhduschej hórzy Golgatha, pschi kotrejž bě tež Khrystušowy row,
so w běhu lěttotkow wjele kłóschtraw, zyrkwow a kapakow na-
twariło, kiž so so sašo wotpalike a podtorhake a buchu sašo
s nowa natwarjene a wutwarjene a porjedžene. Wjšche wschitkich
tutych twarjenjow bu posdžišcho wulki wjelb položeny, pod kotrymž
wschě druhe šwjatnizy steja, a tutón wulki wjelb se šwojimi stoł-
pami a murjemi reka „zyrkej šwjateho rowa“. W tutej wulkej
zyrkwi nutškach je nětko město Golgatha, kaž tež něščto hlubšcho
město šwjateho rowa. My stupimy do kapakki, kiž je na tym
městnje natwarjena, na kotrymž něhdy křiž Khrystušowy stejesche.
Džiwnje nam je, so je tuta kapakka město něhduscheje hórki Gol-
gatha. Soke njebo wjšche so njewidžimy, ale točty wjelb. Psches
wofna, kiž so barbjene, jeno mačo šwětka do kapakki pada a murje
so psches šmólnizy čišče sakurjene. Tež je čezko, tu šwoje myšle
hromadu dzeržecz a na tutym šwjatym měsce žebi nutnje to
najšwjeczishe wopomnicz, schtož je so tu něhdy stało; pschetož
ludžo tu khodža a rěča a so šmėja, so je tu hokk kaž na wiskach.
My stupimy k jenemu tych wulkich stołpaw, na kotrychž wjelb

wotpoczjuje. Psched šobu mamy woltač, na kotrymž je wjele
šlotych šudobjow a šwěcnišow, pschetož zyrkej šwjateho rowa je
jara bohata. Sady woltačja je Boža martra a s boka Marja a
Šan; tón pošledni w bělej drascze, ale s čornym woblicžom, dokež
je snamjo s Abysiniskeje, hdžež so ludžo čorni. Wjšche křižja so
rjana tučel wupina, kotraž je snamjo sa nowy swjast Boha s člo-
wjełami. Tola nětk na ludži, kiž tu so, kedyž bujemy. Měšchnizy,
orthodoxy a katholicy, nimo woltačja khodža. Woni mjes šobu
wóšje rěča a so šmėja, kaž bychu wonka na hašy byli. Hdyž
pač nimo woltačja džeja, so wjazy kóčž pošchizuju a potom dale
rěča a so šmėja, kaž prjedy, hacž s durjemi kapakki njewustupja
a tam do šwojeho kłóschtra šastupja, kiž pódla kapakki leži.
Šim wschał je so to najšwjeczishe sa najwschědnishe ščinilo.
Tola tež drusy tam so. Stara žónka s lětami a starosčemi,
šnano tež s hrěchami wobčežena, so bliži. S jejneje drasty šhu-
damy, so je s dalokeje Ruskeje šem pschischla. Majsteršcho je čaš
žiwjenja jejne najwjetšche žadanje bylo, šwjate města w Jerusa-
lemje wobladacz a wokošhecž. Šotom je rad wumrjecz chžyla.
Lěta dolho je žebi na jědži telko nalutowala, so je nětko daloke
pucžowanje činicz mohla. Nětko je so poradžilo. Hdyž je
psched woltač stupila, pošchizuje so trójzy, potom so pošlaknje a
nětko po kolenach so wokoło woltačja wlecže, dyš a dyš woltač-
niščežo wokošhejo. Sady woltačja šwilku pošasta a so čišche
módlu a pschežo a pschežo sašo hlomu k šemi šhila a wokošhuje,
po čimž po kolenach sašo won lěje. Šedma je so šbėhnyla, dha
druhi čaša, so by k woltačej šupil. My jeho widžimy; je to
šynny wulki čłowjek, s trachnym šarosčenyh woblicžom a plo-
mjenitymaj woczomaj. W lěku ničto rad šam s nim hromadu
trjedžik njeby. Tež tu na šwjatym měsce chžyli so najradšcho
psched nim nabojecz. Wěšče je tutón čłowjek štraschny rubježnik
se Šiziliskich horow. Šchto chžyšche tutón muž tu na šwjatym
měsce? Šlaj, nětko žebi šwój šchěroki klobuč ščeže, so jeho šudže-
rate wlošy widžimy. Na to so na woltačniščežo čišny a so na
kolenach se křižej Šbóžnika wschěch hrěšnikow wlecže a woltač-
niščežo wokošhuje a so čišche módlu. Hacž je tež plakač, kaž
prjedy ta žónka, njewidžimy; ale čišche tež wón na to stany a
woteńdže s měrom. Nětko so nam wón wjazy štraschny byč nje-
šda; wschako běšche tež Šbóžnika wschěch hrěšnikow pytač, runje
jako my.

My pschi tym na te čezke hodžiny hladamy, w kotrychž je
tu našch Šbóžnik sa naš na křižy wišak. Še tu nimale wscho
hiščeže kaž tehdy. Měšchnizy tehdy psched křižom horje a dele
khodžachu, mjes šobu rěčachu a na to njekežbowachu, so bu tu
šbože žykeho šwěta wudobyte. Čži, kiž měli jemu najbliže štačž,
běchu wot njeho najbóle šdalení. Ale tamna žónka s Ruskeje
běšche s daloka šem pschischla, jeho křiž wokošhecž a k njemu
so pomodlicž, kaž běšche něhdy Marja w Bethaniji jeho žalbo-
wala a kaž běšche tamna hrěšnica Khrystušowej nošy wokošchala
a jej se šwojimi šhlyami macžala a se šwojimi wloškami trěla. A
tamny hruby šyn s horow, kiž šnano mějesche sady so žiwjenje
počne čezkich hrěchow, běšche tež šam pschischol se Khrystušowemu
křižej a je tu wodače hrěchow pytač a mēr a pošoj namakač,
kaž něhdy tamny šlóstnik na křižy. To je tola džiwna wěž: tu
na Golgatha so ludžo se wschěch rózšow šemje šhromadžuju, wy-
šozy a nižy, dobri a šli. Wšchitzy pytaju mēr a šjednanje a
pucz do njebeš a nihdže to njenamakaču hacž psched křižom
Khrystušowym.

Anježe šesom Khrjščeže, ty ja naš křižowanu, daj tež nam
mēr a šbože a junu sbožnosć namakač psches twój křiž a twuju
šmjercz!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa so kóždy hobotu w Smolerjez knihcizischczěni w Budyshinje a je tam sa shtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Jubilate.

Jana 16, 16—23.

Jubilate, to je wystaže, reła džěnsnischa njeđzela. Jubilate, tak kliczi psches zhlú stwórbu, kotraž s dolheho symskeho spanja nětk k nowemu žiwjenju wotuczi. Přiedny hač w druhich lětach, je lětsa nalěczo do nascheho kraja saczahnyło. Hižom puščejeja so pupki na shtomach a přenje selene lopjena rozwitwaja so, hižom kčěja přenje kwětki w jahrodach a ptaczi wrócza so s dalochich krajow k nam. Wone wschě cžinja po napominanju 66. psalma, wot kotrehož ma džěnsnischa njeđzela swoje mjeno: „Wystajče Bohu wschitke kraje, spěwajče k cžesczi jeho mjena; khwalče jeho krajnje; prajče k Bohu: „kał džiwne su twoje skutki.“ A hdyž my na jasnym klóncžnym nalětnym dnju psches pola a hona džemy a na Bože džiwne skutki kěđzujemy, dha budže tež nascha wutroba wješela a psches naschu dušchu kliczi spěwanje a wystanje k cžesczi nascheho Boha.

Jubilate, tak napomina naš jutrowny cžas, w kotrymž nětk stejimy. Jutrowny cžas je wulki wješely cžas kšescžijanskeje zyrkweje. W nim dopjelni so kłowo 118. psalma: „S wješelosczu so spěwa wot teho sboža w hětach tnych prawych: prawiza teho Anjesa dobyła. We wschitkich Božich domach saspěwaja so nětk khěrlusche wješela a dobycza te khwalbje wulkeho jutrowneho fěrschtu, kiž běsche morwy a je nětk žiwy do wěcznosče, kiž je smjerczi móž wsal a žiwjenje a njesachodnoscz na kswětko pschinjepl, kiž je naš s Bohom wujednał a Bože džěczi scžinil.

Jubilate, to pak nješmě jeno sa jutrowny cžas plačicž, to dyrbi hekło nascheho zyleho žiwjenja bycz. Hdy bychmy pschezo wopomnili, shto na naschej kšescžijanskej wěrie mamy, kětko troschta s Božeho kłowa, kětko mozy s nascheje wěry, kětko wješela na naschim Sbožniku, ženje njebychmy pschestali, wystacž a Boha khwalicž. Ale je nasche žiwjenje woprwdže tajke jubilate? Ach, kał bóršy pscheměni so nasche wješele do hórkeje srudoby, nasche wystanje do plakanja a žalosczenja! A tola žada šebi kóždy wutroba po wěrnym njesachodnym wješelu. Kał sbožowni bychmy byli, hdy bychmy jo měli! Luby cžitarjo, jeli by kšescžijan, niz jeno po mjenje, ale woprwdže, dha móžesch ty kóždy cžas wješely bycz. Je zyle wopacžne mējenje, kotrež husto kšychimy, so su kšescžijenjo srudni ludžo, kotsiž wo prawym wješelu nicžo njewjedža. Nawopak je wěrnó. Jeno kšescžijenjo su woprwdže wješeli ludžo, woni jenicžny móža pschi wschitkich swontownych cžěpnosczach we wutrobje wješeli bycz. Duž rospominajmy šebi: Žiwjenje kšescžijana je trajaze jubilate. Nasch Sbožnik pokáže nam w naschim tetsče:

1. shto jenicžny móže wješele kšescžijana mylicž;
2. kał so wschitke srudoby do wješela pschewobrocza.

1. Běsche wječor seleneho shtwórtla. Tón Anjes běsche je kswójimi wuczobnikami na puczu do jahrody Gethsemane. Wón wjedžesch, so je hodžina blisko, w kotrež budže wón do rukow kswójich njepscheczelow podaty. Jeho wuczobnizy hiščeje wo tym nicžo njewjedžachu. Drje po wschěm, shtož běchu w poslednich hodžinach kly-

scheli a widźeli, dźechu khotne myśle psches jich wutrobu. Ale so może so jim jich lubowany mischtr wsacz, so njebudźa jeho wjazny widźecz, to sdašche so jim zyle njemóžne bycz, tak so na to ani njemyšlachu. Dha praji Jesuś k nim: „Po malej khwili njebudźecze wy mje widźecz, a pať po malej khwili budźecze mje widźecz; dofelž ja du k Wótzej.“ Wuczobnizy njesrosymichu tute słowa. Eso dźiwajo hladachu jedyn na druhého a dźachu mjes sobu: Shto to je, so wón nam praji? Jesuś spóšna, so chychu so wuczobnizy jeho praschecz, tež wukładuje wón jim swoje słowa: „Sawernje, sawernje, ja praju wam: Wy budźecze plakacz a žaloscicz, ale śwět so budźe wješelicz; wy pať budźecze srudni.“ Kať bórny so so tute słowa dopjelnił! Po malej khwili, nělotre hodžiny posdžischo, wuczobnizy swojeho mischtra wjazny njewidžachu. Wón bu wot hrubnych wojakow jaty a woni wopuschczichu jeho wschitzy. A sašo po malej khwili wišasche wón na schizju a wumrje žalošnu šmjerecz a jeho czelo bu do rowa khowane, a row s wulkim kamjenjom sanknjeny a kamjeń sašglowany. Dha buch uuczobnizy srudni a so hórke šylsy plakali. Srudne dźechu jutrowniczku rano žony k rowej, so bychu Jesuśowe czelo žalbowale; plakajo skorži Marja Madlena: woni so mojego Anjesa prjecz wsali a ja njewem, hdze so jeho položili; srudnaj dźešchtaj jutrowniczku popołdnju wuczobnikaj do Gmauša, srudni šedžachu jutrowniczku wječor wuczobnizy sady samknjennyh durjow. Wschitke jich wješele bėsche saschto, dofelž Jesuśa njewidžachu. Ale śwět je so wješelił. Wješeli stejachu Tariesjy pod schizjom a wušmewachu muža boloscžow, kiž bėsche druhim pomhał a šam šebi pomhačz njemóžesche. Nětk bėchu dozpili, shtoz chychu, nětk bėchu wot wulkeje staroscze wušwobodženi, jich mōz bė twjerdže šałożena, tuton Jesuś njemóžesche jim wjazny schkodžicz. Wješeli so jutry šwjeczili.

Šichezo hišcže dopjelni so słowo teho Anjesa: „Wy budźecze plakacz a žaloscicz, ale śwět budźe so wješelicz, wy pať budźecze srudni.“ Wóh wjedže tych swojich hušto zyle hinał, hacž woni chzedža. Čezže staroscze čišcžza našču wutrobu, našche najrjeńsche nadžije šhebaja naš, njesbože potrejchi naš na našim šamoženju, khoroscž pschińdže na naš a na našich lubnych. My chzemy to najšepsche, ale to so njespschipošnaje, my wopokasujemy dobrotu a žnějemy njedžať. My dželamy pilnje a njewidžimy plody. Wóh wošnje nam to najlubšche, shtoz mamy. Sawernje, dha šańdže našche wješele a našcha wutroba budźe srudna. Ša šnaju hišcže wjetšchu srudobu, wo kotrejž wschať śwět nicžo njewě, kotraž pať kšescžijana čim bóle čišcžzi. My šmy šhonili: Kať šbōžny šym, hdž wotpoczuju, mōj Jesu, w twojej lubosczi, ale tajke šbōžne hodžiny so rucže minu a čašny pschińdu, w kotrychž nicžo wo bliskosczi teho Anjesa njeczujemy. My so modlimy, ale našim modlitwam pobrachuje mōz, so do njebjes posbėhnycz. My čitamy w bibliji, ale nimamy žaneje nutrnoscze, a kať jeno so tež próžujemy, my ju šebi dobycz njemóžemy. Dwelowanja šapschimnu našču dušču, hacž šmy my wopravdže w hnadže pola Boha, hacž mōže a chze nam našč Šbōžnik w kōždej nusy pomhačz. My wojujemy pscheczivo hrėcham, ale pschezo sašo wopokasuje so hrėch jako šylnišchi hacž my a my padnjemy. My widžimy, kať budźe žyrlej teho Anjesa wot wschitkich stronow nadbėhownana, kať liwzy ju šaprēja, kať njewěra a bjesbōžnoscz w našim ludu pschiběra. To wschitko srudži našču wu-

trobu jara. Ale śwět so nad tym wješeli. Šwět so wješeli, hdž so kšescžijanam hubjenje wjedže a hani jich: hdže dha je wasch Wóh? Shto pomha wam wascha wěra? Šwět so wješeli, hdž budźe kšescžijan wot hrėcha pschekhwatany a lestruje: Šlajcže, tajzy so kšescžijenjo. Šwět so wješeli, hdž pytnje njewěrjazy dopokasacz, so je Bože słowo pošne bludom a wopacžnosczow a wyska: kšescžijanška wěra je pschewinjena. — Ale je wopravdže tuta kniczomna wješeloscz šwěta, so wopravdže našche staroscze, našche šhebane nadžije, našcha małowěra, našcha šlaboscž najhlubšcha pschicžina, so so našche wješele do srudoby pschewobroczi. Ně, ale najhlubšche a pošlednje žórko wschitkeje srudoby a wscheho srudženja kšescžijana je, so my Jesuśa njewidžimy. Hdž bychmy jeho widželi, my njebychmy so bojasnje starali, my njebychmy šemške wězy pytali, jako by našche šbože wot nich wotwišowalo, my njebychmy pschi rowach plakali kaž czi, kiž žaneje nadžije nimaju; my njebychmy psches žane dwelowanje, psches žanu šlaboscž, psches žanu mōz njewěry w našcej wěrje njewěsčzi byli, ale bychmy tež w najczěžšich čašach wyskali: „Čezhodla so dyrbił rudžicz? Wschat ja šam Anryšta mam, shtó chze mje šle budžicz? Shtó mi mōže njebo rubicz?“ To jenicže, shtoz mōže kšescžijanej jeho wješele wsacz, je, so wón wjazny Jesuśa njewidži. To je ta jenicžka najhlubšcha pschicžina srudoby kšescžijana.

2. Ale tuta srudoba mōže a dyrbi so do wješela pschewobrocžicz. „Po malej khwili budźecze mje widžicz.“ Ša chzu waš sašo widžicz a wascha wutroba budźe so wješelicz a wasche wješele nicšto njebudže wot waš precž wsacz.“ Kať krašnje so so tute słowa nad wuczobnikami dopjelnił! Po malej khwili, po 3 dnjach, widžachu teho Anjesa sašo a jich srudoba pschewobroczi so do najšbōžnišcheho wješela. Šako Marja Madlena horještanjeneho pošna, wyska wona: Šabbuni, mōj mischtreje. Pošnej wješela khwatataj wuczobnikaj s Gmauša do Jerusalema, so byschtaj wuczobnikam pschipowjedaloj: Jesuś je živy, a wyskajo klineči jimaj napscheczivo: my šmy teho Anjesa widželi. Eso modlo padnje Thomaš psched horještanjnym na swoje kolena a wušnaje: mōj Anježe a mōj Božo! Wschitka bojoscz, srudoba, staroscž bėsche saschła. Šako teho Anjesa widžachu, buch u wješeli, kaž hišcže ženje we swojim žiwjenju. A tuta wješeloscz je w jich wutrobach žywa wostala; jich zyle žiwjenje bu trajaze jubilate. Tež jako so ton Anjes po malej khwili psched jich woczomaj šhubi a k swojemu Wótzej džesche, njebėchu srudni, ně, woni wrócžichu so do Jerusalema s wulkej wješelosczu. A tutu wješeloscz njeje nicšto wot nich prjecz wsacz mohł. Drje wjele čezkeho so hišcže šhonili. Ale Šawol wušnaje: ja šym psches wěru we wješeloscz w kōždej našcej žalosczi. A Šětr je wěšty, so budźe ton Wóh wscheje hnadny naš, kiž my mału khwilku čerpimy, dohotowacz, wobtwjerdžicz, pošylnicz a šałożicz. Njeje, jako by Šětr pschi tym słowje: „mału khwilu“ so dopomnił na tamne: „po malej khwili budža mje widžicz?“ Šrótkka bėsche jich srudoba, wěcznje traje jich wješele.

Po malej khwili dyrbi tež našcha srudoba so do wješela pschewobrocžicz. Tež ty, luby kšescžijano, mōžesch a dyrbišch teho Anjesa sašo widžecz. Wón je wschať pola tebe. Ty njetrjebašch nicžo čžnicz, hacž swojej woczki pošbėhnycz a na njeho hladacz a jemu swoju wutrobu pschepodacz. Špytaj to jeno, šdzerž so k jeho słowje: „ja chzu waš sašo widžicz a wascha wutroba budźe so wješele-

licz"; ty sbonišch bórny, tak srudoba s twojeje wutrobny
częka a sbóžna wješelošč do njeje saczehnje. Czím wěšči-
scho směješch swojeho Sbožnika, czím wutrobnischo s nim
wobkhadžujesch, czím wjetšcha budže twoja wješelošč; ty
sahndžesch na swoju žalosć, njebjeske mozy wuliwaju šo
do twojeje dusche a ty budžesch wěšty, so njemóže tebe
niczo wotdželicz wot lubosće Božeje, kotraž je w Šhrystušu
Jesusu. A tutu wješelošč njemóže nichto wot tebe wšacž,
ani srudoba ani šmjercž, ani hanjenje ani wušměščenje,
ani hrěch ani šlabosć. Drje tak někotry czěmny pucž
dyrbisich hiščeže šhodžicž a tak něotre praschenje budže
hiščeže w twojej wutrobje wotucžicž, ale w twojej wutrobje
knježi wješelošč. Twoje žiwjenje je trajaze jubilate. Drje
wščitka wješelošč tu na semi je nježyla. Šakle hdyž
šmy šo pošlednje bėdženje dobėdžili, budžemy teho Šnješa
widžicž wot woblicža k woblicžu, a potom je wščitka fru-
doba pschewinjena a našche wješele je dokonjane. Ale po
malej khwiili šmy domach. Potom smějemy wěczne, polne
jubilate. M. w B.

Šamjen.

Srudoba a spěw.

Šym srudny ja tu s čažami,
So ból mje čziščeži we duschi
A we mni klapa njeměrna
Tak tyszne moja wutroba —
Dha bórny šebi pomyšlu:
Šhto čzežisich takle wutrobu?
Šso wšdawaj wščeje tysznosće,
Ta ból wot šteho ducha je.

Na Šhrysta na to špominam,
A hlej, s tym trošcht a pokoj mam;
Wón praji polny milosće:
Šso njeboj w horju, srudobje!
A hnydom spěw mi we duschi
Najpriedy s čzišcha šaklinczi,
Šacž škóncžnje móžnje pschibnywa
A duch jón s hlošom šanoscha.

Czím jašnischo te šynki du,
Czím šradnišchi šym w Sbožniku;
S nim rješische šlónzo šakwěczi
A šbóžny měr mi we duschi!
Duž, šym-li šašo pod horjom,
Šso Šhrysta jimam se spěwom:
To duschi nowy pokoj da,
Wšcha ból šo s njeje wuspěwa!

K. A. Fiedler.

Šhto šo wam šda wot Šhrystuša, čzeži šyn je wón?

Čzešch-li šo do Šhrystuša šabjeracž, dha wopomni najpriėdžy,
šo šy na šwjatu semju šupik, a wušuj šo šwoje čzišje wot šwojeju
nohow. Šdyž ty šebi na njeho myšlisich we šwojej wutrobje, hdyž
my wo nim rěczimy, dha je wón pola naš, kiž je šlubik: Ša šym
pola waš wščitke dny hacž do škóncžjenja šwěta; wón je tež něk
pola tebe, a wobdawa tebe, hacž runje stej twojej čželnej woczzi
džeržanej a njemóžetej jeho wuhladač, a ja šo nadžijam, šo šy
hižom došč husto we šwojim žiwjenju, we wušwjećenyh woko-
miknjenjach jeho wobšbožazu, wobhnadžazu a trošchtowazu blisťosć
bohacže šacžawaš.

Šhtož čze něk tamne Šnješowe praschenje na Šarisejšich
we šwojej wutrobje rozpominacž, tón je na šwjatu semju šupik.
Tole praschenje, kotrež je přeni ras s Šesufoweho rta wušchlo, wot
teho čžaša šem nihdy wjazy woněmicž njebudže, ale dže po šwojim
šhodže psches lěštotki a lěttšazy, a šoždy nowy čžłowšti šplah,
kotryž na tule semju pschindže, budže šo s nowa tak praschecž hacž
do škóncžjenja šwěta, a šoždy čžłowjel, kiž je juntrócž wo Šhrystušu
šyšchal, a njeje runje won do čžista šwječšny a šórny, pyta šebi
wotmolwjenje na tamne Šnješowe praschenje na Šarisejšich; pschetož
tole praschenje ma w šebi najwšchšche potajnstwo a je praschenje
wšchitkich praschenjow. A šhtož našch čžaš šnaje a šo kusť s nim
naškladuje, tón tež derje wě, šo šo runje našch čžaš bóle dny hdy
priedy, s Šhrystušom šabjera a šebi wotmolwjenje wo nim
žada, a tola je wotmolwjenje hižom dawno date; tón šamy, kiž je
šo přeni ras tak praschal, je tež wotmolwjenje dač; a jeno wón
móžesche je dacž. Šarisejšy wšchal tež wotmolwjenje dachu:
„Davitowy!“ a wopravdže; Šarisejška šchlachta, kiž nihdy nje-
wumrěwa, horda, naduta šchlachta, naduta na šamu šwoju čžłowštu
mudrosć, wobtwjerdžuje a wobkrucžuje hiščeže dženzka: Davitowy,
to paš rěka: čžłowjecži! Pschetož hiščeže dženz, kaž šoždy čžaš,
je Šhrystuš wot Boha postajeny k šnamjenju, pschecžiwu kotremuž
šo rěczecž budže, a šawot s prawom rješnje: došelž šwět psches
šwoju mudrosć Boha w Božej mudrosći njepóšna, lubjesche šo
Bohu, psches šórne přėdowanje šbóžnyh čžinicž tych, kiž na to
wěrja.

Mój luby šchescžijano! jeli šo nimasch žaneho druheho wot-
molwjenja na praschenje wšchitkich praschenjow, jeli šo čzi Šhrystuš
niczo njeje, šhiba šyn Davitowy: šy wobžarujomny; tole wot-
molwjenje njedawa žaneho měra do twojeje njeměrnej dusche, a
njepšchinješke čzi žaneho wotpoczinka do wutrobny. Šónle Šhrystuš
čzi niczo pomhacž njemóže; pschetož Davitowy šyn je hrěšnik,
jako Davit tež bėšche, jako wšchitzy čžłowjekjo šy; pschetož woni
šy wšchitzy hrěšniczy; hrěšnik paš njemóže hrěšnika wumóž.

Ale šhwaleny budž Bóh! Čzi, na kotrychž woczomaj je Bóh
šwjaty Duch šwoje hephata — wotewi šo! prajik, maja hiščeže
druhe wotmolwjenje a wšfaja s Šětrom: My šmy wěrili a póšnali,
šo ty šy Šhrystuš, teho žiweho Boha Šsyn; a tón Šnješ tehdy
k Šětrej prajesche: šbóžny šy ty; pschetož čželo a krej njeje čzi to
šjewiko, ale mój Wóčez w njebjesch; haj, šamo wot šo njemóže
čzi tole póšnacže pschincž; pschetož njebjeska mudrosć to je, a dyrbi
tebi s njebjesh dele data byč. Nichto njemóže Šhrystušej Šnješ
rěfacž, šhiba psches šwj. Ducha. A našch Šnješ je šam psched
wšchšchim měšnikom wušnač: ja šym, a je se šwojimi šłowami
a škufkami wobšwědcžak: ja šym! Njesnajesch ty Šesufowe šłowa:
Ša šym tón pucž, ta wěrnosć, to žiwjenje, a šašo: ja šym to
horjestawanje, to šwětlo šwěta, ja čžu waš wolkewicž! Šajke
šłowa! kotry čžłowjel je hdy šo ššhroblil, šajke šłowa šam wo
šebi prajicž!

A nochzeczeli wy wěrlicž mojim šłowam, dha wěrcže tola
mojim škufkam; pschetož nichto njemóže te škufki čžinicž, kotrež ja
čžinju. A šnajesch ty najwóšebnišchi, najwjetšchi škufk Šesufowy?
najbóle do woczom padazy, kotryž wšchal Šarisejšy hiščeže njesnajachu.
Šeho žyrkej je jeho najwjetšchi škufk! A dohycžerizy dže wón, kral
teje šameje, w njej psches lěštotetki a lěttšazy, a wostawa, šajkiž
je; kralojo pschindu a šaidu, a tež jich mjena wjazy njesnajesch,
ale wón wostawa. Šulian bėšche pošledni romški šhěžor, kiž wjecžorne
a rašische fraje šjednocžesche psched šwojim knjejštwom; jeho šhěžor-
stwo bė šašo tak wulke, kaž Augustušowe bėšche, wo kotrymž pižane
steji, šo wón pschitasnje wuńcž dasche, šo by wšchitkón šwět šapizany
był. Wón bė živy wokoło lěta 360 po Šhrystušu, a widžesche
nadawł šwojeho žiwjenja w tym, šo čžyšche štaremu pohanstwu
šašo horje pomhacž, šchescžijanski žyrkej paš, kotraž bėšche hižom

tehdy wulka móg w romskim křezorstwie, wutupicž; radžiko bo jemu njeje; dótdže t wótnje s Persiskimi, a wot jědojtego schipa trječenty, bě wón mrějo swoju ruku na bitwisčeczu ležo posběhnył a prajik: ty by dobył Galilejski! — To běšče lětka pschod 100 lětami; tehdy ležesche Napoleon jako czežki prut Boži na našim němskim kraju. Wón chyzsche šebi tež Rusku podczižnyč, a jako bu jemu prajene: „Ruszy leža na kolenach a proscha Boha wo pomoz“, dha bě wón rjeknył: ja chzu s mojimi 500 000 bajonettami jich modlitwy t hanibje pschinyeč. Wty pak wěmy, kotry kral je t hanibje pschischol, wěmy tež, kotry kral je wostał; a wón tež wostanje nježiwajo na wschón wotpad, njewěru a pschiwěru. Nječ wotpaduja na prawizy a lěwizy, druge tawšynty, wjazy tawšyntow, hač je jich wotpadlo, sastupuje do tych wuprósdnjenyh rynchow a posběhujaja swoj hłob a wyskaja: Rabbi, ty by Boži Syn, ty by kral Israelski.

Džerž šo, ducha, tuteho Jesuša, wschitko druge njepomha!

Alle hłowne wopokasmo ša to, šo je Křystuš Boži Syn, mašch šam w šebi, we swojej wutrobje! Njeje twoja wutroba pschezo šašo t njemu czehnjena, nimašch wutrobne žadanje, po nim? Nječšchisch hłob we swojim šwědomnju: Wón je, kiž je mi trjeba, wón šam mōže mi pomhač a hewak žadyn?

O wěczije derje tebi, hdyž swoju wutrobu šo praschesch: šcho šo tebi šda wo Křystušu, czeji šyn je wón! a wona da tebi wotmolwjene: Ša šym wěrika a pšnała, šo je wón Křystuš, teho žiweho Boha Syn. Š temu dopomhaj czi Bóh, luby Anješ! Šamjen!

Troscht s dróhi.

Stara, žiwjenjashyta matka, šhora a hubjena na swojim twjer- dym ložu ležesche. Wona šebi po šbóžnym škónczenju žadašche, dofelž běšče hižom na wschě 86 lět stara. Bohužel dyrbjesche widžecž, šo bu tym swojim wschědnje s wjetškej wobcžežnosčzu. „Woni bychu mje rad wotbyli“, tak ras t swojej pschecželnizy šdychowasche, „pschezo porědscho še mni pohladaju, a hdy bych s šary wschědnje šyntnu poliwku njedostawała, bych s hłodom šawutlicž dyrbjala.“ Šsyn a pschichodna džowka běšchtaj jej najhubjenschu štwicžku pschi- pokasakoj, hdyž běšče jeno najnusnišcha domjaza nadoba. Šaj wonaj pschecžimo starej macžeri dušchnaj njeběšchtaj. Tež džeczi- džeczi ničžo lěpsche njeběchu. Wone wschak ničžo druge pola star- šcheju njewidžachu. Še wschěch rěčow, kiž by wowlka tu a tam škšchala, špšna, šo by jejna šmjercž wschěm jara witana była. To ju wěšo bolesche a wona by hušto šdychnyła: „Še dha wscho do czišta šabhte, šchtož šym ja předawšche dny jim cziška?“ Šdyž by ju něšchtó wopntal, bě pschezo šrudnišcha a žadyn troscht njemōžesche ju šmērowacž.

Ras pak, hdyž jejna pschecželniza šašo pschindže, namaka ju wona troschtu a špokojnu we ložu ležo. Wona wjazy njestoržesche ani njemorkotasche. Šdyž šo ju jejna pschecželniza praschesch, tak je to pschischlo, duž jej šhora wotmolwi, šo je jej Bóh tajki rjany troscht s dróhi pšlak. Šsobotu wječor běšče pschi wotewrjenyh wofnach wofnach na hašy džeczi šebi šchpruchi pschekšschowacž škšchala. Majprjedy drje njebě ničžo rošymicž mohła. Šotom pak běchu te džeczi na žerdž, kiž pod jejnymi wofnjemi wišasche, šalěke a šo tam dale pschekšschowake, tak šo mōžesche nětko wscho roš- micž. Šedyn s tych šchpruchow bě: „Wschitku waschu starosč czišćncze na Boha, pschetož wón šo ša waš stara.“ Š na to tutu šhěr- luschownu šchucžku škšchach:

„Nihdy njeje nješbože tak dolho tralo,
Šo by to šamo šašo njepšchěstalo;

Škič ruku mi,

Šo po hnadži

Tež moje nješbože by šwój šonz wšalo!“

To je mje tak troschtowalo, šo šym nětko je wschěm špokojom. Ša wěm, Bóh šebi tež po mnje w prawym cžaku pschindže. Š Bóh je to czišć. Šoršy na to je ju Bóh s czešču do swojeho nješjeskeho raja wšak.

Bórto ša ewangelskich Šserbow.

Rasch Šbóžnik praji w pschirunanju (Mat. 20, 1—16), tak Bóh šon Anješ dželacžerjow do swojeje winizy phta. Š tuteho pschirunanja a druhich Božich šłowow wěmy, šo chze šon hospodač, to je Bóh, šoždeho cžlowjeka, šoždy lud do džela pschistajicž a šo ma wón ša šoždeho wošebje dželo, potajkim tež ša tebe, tež ša twój lud, ša šerbski lud. Šotre dželo pak je nam Šserbam pschikasane? Ty hladasch do wótžneho kraja. Wjele škutkow je tam do mjena „šnutštowneho mišionstwa“ wošantnjenyh. Tu mamy po swojich mozach še šwojimi němškimi wěrybratrami šobu dželacž. Ty hladasch do šerbskich wošadow. Še šu nam pschede wschěm porucžene; tu mamy tak dželacž, jako němšy wěrybratšja we swojich wošadach. Ty hladasch na mišionstwo mjes pohanami; tež to je w dobryh rufach. Wty t temu škutkej bohacze dawamy a šo wješelimy, šo mōže šo dyš a dyš tež šerbski bratr ša předarja Božeho šłowa t pohanam pšlakč. Alle dželo, šotrež je runje tebi jako Šserbej pschirucžene, to tež jow njewidžisch. Šdže pak mono je? Wobrocž šo tam, hdyž cze twoja rěč wjedže. Twoja rěč je šłowjanska. Šudžo tajkich šłowjanskich rěčow bydla hižom w Němskej a Awštriskej a dale t ranju hač t činskej a japanskej hranizy a wot brjohow šewjerneho šodoweho morja hač t grichštemu morju.

Šot tutych šyłow luda ani wschizy šchescžijenjo nješku; pschetož na Balkanje je wjele tyšaz Ššłowjanow, šotšiz šu něhdy pod turtowski podtkóčowanjom do muhamedanskeje wěry psche- šstupili. Š nječ šu tež czi drusy po mjenje šchescžijenjo, dha šmy tola pschekšwědcženi, šo šo czište a prawe šchescžijanštw šo jeno tam namaka, hdyž Bože šłowo jako jenicžke šórko wučžby a žiwjenja placži. Šawěšče, wulke a krašne dželo by to ša ewangelskich Šser- bow bylo, krašnosč Božeho šłowa mjes druhimi Ššłowjanami roššchěrjecž. Alle hižom šaj mjes Ššłowjanami na dwaj millionaj, šotrajž šo tež po mjenje t wschelatim ewangelskim žyrtwjam džer- žitaj. Š tutymi wěrybratrami šnajomštw a bratrowštw hajicž, je našch drugi rjany nadawš. Šo tym chzemy po cžaku wjazy pišacž.

Wjele tyšaz pjenjes šo mjes nami šožde lěto ša wschelake potrebnosčze šwonšowneho a šnutštowneho mišionstwa dawa. Šschistajmy t tutym dobrym a třebnym šberkam hišchže jako nowu wošebitu a powšchitkownu šberku: t podpjeranju ewangelskich šłowjanskich wošadow t roššchěrjenju Božeho šłowa mjes Ššłowjanami. Nječ šon a drugi, kiž ma t tutej wěžy lubosč, redatžiji šwoje mjeno napišche, šo mohło šo še šhromadnymi moza- mi dale w tym dželacž.

„Šombaj Bóh“ njeje jenož pola šnjeshow duchownych, ale tež we wschěch psche- dawarňach „Šserb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Ša šchtwórcž- lěta placži wón 40 pj., jenošliwe czišćla šo ša 4 pj. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoću ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éi!

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy šobotu w Šmolerjez knihicziščežerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Cantate.

Jana 16, 5—15.

Cantate, spěwajće; spěwajće temu Anjesej nowy křěsluš, pschetož wón čžini džiwý. Khwal teho Anjesa, moja dušcha, a šchtož we mni je, jeho šwjate mjeno. Khwal teho Anjesa, moja dušcha, a njesapomń jeho dobrotow; kotryž tebi wšchitke twoje hrěchi wodawa a šahoji wšchitke twoje khoroscze; kotryž twoje žiwjenje wot škaženja wumozje; kotryž tebe křónuje š hnadu a se šmilnosczu. Spěwajće jemu. Čžaš wot jutrow hacž do šwjatkow je ša wěrjazych wažny čžaš, w kotrymž wuczobnizy teho Anjesa čžachu na teho šlubjeneho trošhtarja. Hody a jutry šu lubošne rócžne čžazy; ale čžeho dla mamy tež šwjatki? Wjele jich je, kiž njewjedža, čžehodla šo šwjatki šwjecža. Nasche Bože šłowo pokasuje nam, šchto šwjatki na šebi maja

1. ša šwět, 2. ša wuczobnikow a 3. ša teho Anjesa.

1. W kajkej njeduschnej wěstosczi a šamopaschnosczi křhodža tola ludžo tudy na šemi! Wot šwjatkow pak pschěbnya mješ nami šwjaty Duch, kiž pschecžiwio hrěšnikam wustupi a budže šwět šchtrafowacž hrěcha, prawdosczje a šuda dla. — Wšchitkich hrěchow pschicžina je njewěra. Njewěra šo dale wupschestrěwa. Šswjaty Duch pak hrěch njewěry na šjawne pschinješe a dowjedže šwět k temu pošnacžu, šo je šo Božej hnadže pschecžiwil. D derje tebi, hdyž twoja wěra šwět pschewinje. — Šswjaty Duch pak

budže šwět šchtrafowacž prawdosczje dla. Prawdosczž běšche, šo Jesuř, tón Šsyn Boži, šwět wopuschcži. Wón jeho hódny njebě. Boža prawdosczž je šwětej šwězu šašo wšala. Wón pschecžerpi jeno šašluženu šchtrafu duzy do nozy wěczneho šatamanštwa. Daj šo wopravicž pschěš Jesuřa a jeho hnadu šebi daricž. — A škóncžnje šchtrafuje šwjaty Duch šwět šuda dla. Šswět šebi myřli, šo je wón š knjesom; ale šěrschta šwěta je čžert a mordar wot šwocžatka. Jeho šud je wuprajeny wot šmjercze našcheho Šbóžnika šem. Wón je šanicženy, našch Šbóžnik pak powyšcheny.

2. Nasche Bože šłowo pokasuje nam, šchto šwjatki na šebi maja ša Anjesowych wuczobnikow. Šajki wulki a wažny škuff šu wuczobnizy teho Anjesa dokonjeli, ludžo š Galilejskeie! Nowu wěru pschipowjedacž a hrěšnikow k temu Anjesej dowjescz a š tym Anjesom pschecžerpicž, to běšche jich nadawł. A temu potrebachu jeneho pomocnika, a to je šwjaty Duch. Na šwjatki tež woni jeho dostachu a předowachu šłowo teho Anjesa. Woni pak tošame tež napisachu, a to je našch nowy testament. Tak mamy tež my tón nowy testament, žórlo našcheje wěry, wuczby a žiwjenja. W tym Božim šłowje křhodži tež dženska hišcže našch Anjes pschěš šwoje gmejny a Bože domy a rošwuczuje wšchitkich, kotřiz tošame šlyšcha. Twój Šbóžnik ma tebi hišcže wjele prajicž wo tebi a wo twojej šbóžnosczzi. We šwojim čžazu pak budže wón wšchitko tebi pschipowjedacž. Daj šo tehodla wot šwjateho Ducha wodžicž!

3. Nasche Bože słowo pokášuje, sčto šwjatki na šebi maja ja teho šnjese šameho. Sčto ma šesufowuy skutk wuwjesč, dokonjecz a pschizpicz? To je nadawt šwjateho Duchu, skutk naicheho Šbóžnika wuwjesč. Šonšamy nam do wscheje wěrnošće pucz potaja a šesufa pschekrašni; pschetož wot mojeho budže wón wsacz a wam pschipowjedacz.

Šamjen.

B. w K.

Mjeno džensnišcheje njedzele.

Stare mjeno ja džensnišchu njedzeli reła: „Cantate!“ to je: „špěwajče!“ Tuto mjeno je jej 96. psalm dał, kiž šo štymi šłowami špocžina: „Špěwajče temu šnjesej nowy šhěrlušch!“ A sčto je š tymle nowym šhěrlušchom mēnjene? To je, kaž Luther praji, to šwjate ewangelion abo ta wješela a trošchtapošna powjesč wo Božej wulkej hnadže w šhryštufu. Duž ma šo šonle „nowy šhěrlušch“ wschudžom tam špěwacz a pschipowjedacz, hđžež je šhryštufowa žyrkej. Mjeno „Cantate!“ je po tajšim wješete mjeno, runje kaž šu tež druhich njedzelow mjena w něčzišchim čžašu žyrkwineho lēta šame šwješelaze a trošchtowaze mjena. Nad tym šo tež njemožemy džiwacz. Kaž nětk šwonkowna, widomna štwórba w rjanym nalēžu šwój najwješelschi čžaš šwjeczi, tof tež šdobom šhryštufowa žyrkej jako duchowne štworjenje šwjateho Duchu. Šohladamy wróczo, dha widžimy row wotewrjeny a š šhryštufowym horjestačom nam žiwjenje a šbóžnošč na šwětšo pschinjebenej; pohladamy pał doprēdka, widžimy njebieša woczinjene, š šhryštufowym šnjebjušpēcžom nam wēcžny wótžny dom pschihotowany a njebiešku šwjatnižu wotamknjenu, š šotrejež šo šwjaty Duch jako njebieški trošchtat do našich štabnych wutrobow dele puščeža, šo by naš š temu šbožu dowjedł, kiž je nam psches šhryšta pschihotowane. A tak widžimy šo še šamej Božej hnadžu a šmilnošču wobdatnych, šo šmemy š radošču wuwolacz: „Subilate! Cantate!“ wšstajče, špěwajče!

Móz špěwanja.

Šjany dobry špěw je pschezo něšcho, sčtož wutrobu jima. Wošebje do šrudobny nješe trošchtny špěw wjažy trošchta hačž rēžane šłowo. W prjedawšich čžašach bē waschnje, šo džēczi špěwajo po hašach čžahachu a bychu pschi tym a druhim domom šastali a šhěrlušch wušpěwali. Luther je jako džēcžo tež tak špěwał a šebi š tym něšcho mašo šašlužik. Ššched wjažy lētami bē tež hiščeže w Budyšchinje waschnje, šo bychu něšotši šchulerjo wšhōšej šchule šoždu njedzeli dopošdnja psched wēštymi domami, kiž wo to rodžachu a něšcho ja to dawachu, špěw šanjegli. Špěwanje poštnych šhěrlušchow kaž tež špěwanje na puštych wječorach hiščeže dženska w Šserbach tu a tam mamy. W Barlinje je njebohi dwórski předač Štōcker tajše špěwanje duchownych šhěrlušchow psches šchulste džēczi šašo šawjedł. Do wschelakich dworow tučzi špěwarjo še šwojim špěwom štupja a jich pucz njeje bjes žohnowanja. Dwórski předač Štōcker powjedache ras wo tym takle:

Naschi špěwarjo šu š wjetšcha radwidženi. Tola ras, hđyž na hašy šaspěwachu, šo do nich džēlacžer da a móžnje na nich šwaricz a rejicz pocža. Ššchi šamym puš padachu. Młodži špěwarjo šo še šwojim namjedowarjom psches to mylicž njedachu, ale šašdžechu do drugeho dwora a šanjebechu tam š jašnym hłōšom šon šhěrlušch: „Ša šym psches šhryšta šrawne ranj šon prawy šašožł namakal“. Šrubny, šwarjaty džēlacžer bēšche jich špěwacz šhšchak. Šđyž potom jedyn š tnych hōlcžatom še šchlicžlu

mješ pošlucharjom štupi, šo bychu něšcho mašo do njeje dali, wón widžesche, šo bē tamny džēlacžer tež mješ pošlucharjami a tež dar do šchlicžki tynny. Šiščeže bōle pał šo džiwasche, hđyž šon džēlacžer ša špěwarjami tež do drugeho a šščežeho doma džēsche, na špěw nutrnje pošluchasche a pschezo šwój dar do šchlicžki da. Nětko pał šo wōdžer špěwarjom dlēje šdžeržecz njemōžesche. Wón š džēlacžerjej pschistupiwšchi rjekny: „To dnrbicže mi tola rošjašnicž; najprjedy šče na naš šwarili a nětko na naš pošluchacže, haj, šamo dar do šchlicžki dacže.“ Ša to džēlacžer wotmolwi: „To čžu Wam projicz. Šon šhěrlušch, kiž šče runje špěwali, mēšesche moja njebo macž jara rada, je šon mi hušto špěwaka. Nětko je dawno morwa a ja bēch žyle na šon šabył. Šđyž pał šon dženska wot waš šhšchach, buch šašo na šwoju macž dopomnjeny a š tym na wscho to dobre, sčtož je naš wona wuczila. Šaj, tu we wulkim mēšče bēch žyle na Boha šabył; ale ja Wam šlubju, šo na Wasche špěwanje ženje wjažy žaneho šleho šłowczka njepraju.“

Nas bēchu čži šami špěwarjo psched wulkim domom runje šon šhěrlušch: „Ščtož čžini Wōh, wscho dobre je“, špěwali. Duž š nim po ššhodže dele wscha wuplakana žōnska pschibēža. Ščto wona čže? Džakowacz šo čže. „Ach Wj njewēsče“, tak wona džesche, „šajku dobrotu šče mi wopošali. Šunje bēšche moja jeniczka džowēžiczka šwojej woczji na wēcžne šandželika. Ša pschi njej wscha ššlamana bjes wscheho trošchta šedžach. Duž wasche špěwanje šašhšchach a nětko mam trošcht we šwojim Wōšy.“

Bahadlo šmjercže.

Šđyž šebi šwjaty japošchtoł Pawoł na šhryštufowe štanjenje š rowa myšli, wón wšsta: „Šđže je, šmjercž, tvoje žahadlo?“ — Ščžola ma žahadlo a š tutym žahadlom wona čžłowjesej wjele bolosčow nacžini, hđyž jeho šaknje. Še-li pał pčžolaze žahadlo wuczehnjene, dha móžesh pčžolu na šwoju ruku šodžicz, šo po njej šašy a šo tola bojecž njetrjebasch, šo čži něšcho ščžini. Ššmjercž je pschezo wōtre žahadlo mēla. Šak je šo tola ludžom štyšaklo, hđyž šu widželi, šo šo jim šmjercž bliži! A njewērjazy ludžo šo jeje hiščeže dženska boja. A to niž podarmo. Ššo bližaza šmjercž jim jich šwēdomnje, kiž je w hrēchach špašo, wubudži, šo bližaza šmjercž jim pschiwola: Nětko čže powjedu psched šudnika Boha, šo by tam šamolwjenje ša wschē šwoje šutki dał. Šo šo potom njewērjazy psched šmjercžu štrōži a šo jemu ta šamo wulke bolosče nacžini, to wēšče žadny džiw njeje. Nětko pał je šhryštuf štanjł, kiž je šmjercži móž wšal; a sčtož do njeho wēri, šon drje šmjercži tež njewučeknje; tola pał šmjercž žaneho žahadla ša njeho nima, šo by jemu bolosčow nacžinika. Wón wjele bōle štrošchtny, bjes bojosče, š rjanej nadžiju na wēcžne žiwjenje do šmjercže dže. Wšchako šu psches šhryštufa jemu wschē jeho hrēchi wodate. Tajki móže potom kaž Pawoł wšstacz: Šđže je, šmjercž, tvoje žahadlo! A wón móže tež pschistajicz: Šđže je, hela, tvoje dobyče? Ššchetož na nim hela junu žaneho džēla njesmēje. Wón nimo jejnych duri pōndže. Šaž šwobodny čžłowjel nimo šastwa dže, hđžež jeczji ššštnižy nutštach šđychuja, a wón na nich še šrudobu špomina, šo šu šami dla šwojeje winy tak njeshožowni, wón šam pał nimo šastwinych duri dže a šastwo a šastwini šastojnižy nad nim žaneje možy nimaju, tak tež wón junu nimo hele pōndže a hela še šwojimi móžnymi nad nim žaneje možy njesmēje.

Šle sčto šmēje tajše šbože? Šenicžy wērjazy. Duž čžemy šo pčžowacz, do štanjeneho Šbóžnika wēricž, w Božim šłowje wo nim čžitacz, š jeho domej a wōltarjej šo džeržecz, po jeho pschikladže šhodžicz a wscho čžinicž, sčtož naš šwjate pišmo wuczji. Šotom

tež t pravej, sbóžnych činjazej wěrje dóndžemy a šmjercz sa naš žaneho žahadla a hela žaneho dohycza njesměje.

Ciúče wscho w Jesukowym mjenje!

Nasch Ebóžnik Jesuk Chrystuš ma wo naš najwjetsche saklužby. Wón je šebi naš wumohł, warbowal a dobył, so šmy šami jeho. Kaž murja dom wobdawa, drašta čželo wodžewa, pata kurjo kryje, tak wón naš. Bjes njeho my nihdže nješšmy. Stejimy š próštwu psched Bohom, dha steji Chrystuš š nami šobu. Ššmy w nuš, widži Boh Chrystuša pschi naš. Njedyrbjal nam wón potom pomhacž? Duž pak dyršimy we wschém šwojim thodženju a činjenju wjedžecž, so je wón pola naš a so jeho mjeno nad našchim džělom leži. Na našche skutkowanje dyrbi šo tak hladacž, jako by to Chrystušowe džělo bylo. Na tym pak wschaf hišcže jara pobrachuje. My šchescžijanow hrosne šłowa rěcžecž šlyšchimy a hrosne skutki činicž widžimy, tak so bychmy najradšcho rjekli, psched tymi šo ženje Chrystušowe mjeno wurjekto njeje. Šdnyž šo dwaj psched šudnistwom wadžitaj, a jedyn chze druheho nješbožowneho ščžinicž; hdyž šo pjany šakrujo domoj mota a do domjazeho mēra njemēr nošš; hdyž šo paduch wjecžor š doma šunje a po wijatnych ščžěškach t bližšeho domej bliži, abo hdyž nješmilny psched šhudym durje šamkaje a jeho š wudmami wot šwojich durjow wotehnaje — dha nam móžno njeje, šebi myšlicž, so je Chrystuš w bliskocži a so tajki čžłowjek na jeho pschifasnju to wscho čžini a rěcži. Duž šedžbujmy na šwoje žiwjenje. My chzemy junu tu šamu drohu čžahnyčž, po šotrejž je tón šnjes t njeju špěl, my chzemy w tych šamych nješšech byčž, w šotrychž wón je, a jeho šbože chzemy tež my wužiwacž. Duž pak dyršimy tež hižom tu na šemi pokajacž, so šmy hašoš na nim jako na šwojim pješku, so jeho Duch naš pjelni a jeho plodny tež naš pscha.

Woda žiwjenja.

Nasch šnjes a Ebóžnik steji w šerusalemje na šotrošcžew. Wón widži, šak wodu pschedawarjo po hašbach šhodža a ludžom ša pjenješy wodu poššicžuja, kiž w šožanych šudobjach na šhibjecže nošča. W šerusalemje džě bě woda žadna. A ludžo rad tu dobru ščłódmu wodu šupowachu, so mohli šo š nej woššewicž. Duž tež Chrystuš psched ludži šupi a džesche: Še-li šo šo šomu picž chze, tón poj še mni a napij šo! A tajki steji wón hišcže dženkš psched nami. Wěicže chze šo tež nam picž. Šenššteje wodny wschaf my w našchich krajinach žadni nješšmy, pschetož teje je wokoło naš wschudže doščž. Nimale šoždy dom ma psched durjemi šwoju šudženi. A tola šmy lačžni doščž. Šak šebi tola po wodacžu šwojich hrěchow, po mēre w šwědomnju a po tej prawdoščži žadamy, š šotrejž mohli na šudnym dnju wobšacž! Tuta lačžnoščž nam niž do ščije, ale do dušche rěša. A hdyž šo šmjercži bližimy, je tuta lačžnoščž hōriča, hacž hdy by naš žadny woheš palik. Džak pak budž Bohu, so nasch Ebóžnik pschi naš steji, kiž ma ša tutu našču duchownu lačžnoščž pravu wodu. Tuta woda pak je jeho šwjate šłowo a wošebje tež to šłowo, kiž wón šoždemu pošfutnemu hrěšnikowej praji, mjenujžy to šłowo: Dži š mērom, tebi šu twoje hrěchi wodate.

My mamy tutu šbožnu wodu žiwjenja wschudžom wokoło šo. Š šoždeje biblije w šwojim domje, š šoždeho přědowanja š ščłěki, šoždeho šchprucha, kiž hđže šlyšchich, šo wona žōrli. A my ju pijemy a šmy tak šbožowni, so nam Chrystuš hrěchi wodawa a tu prawdoščž dawa, kiž psched Bohom placži.

Prawy pucž.

Šchol nan bě še šynom do hole dalokēje; Duž w nōžnym bludže domowina dozpěcž njeje. Ša šoždej škaš hlada šyn, na šoždy ščtom, Bycž jemu ša pucž w čžemnej nožy š pucžnikom. Šan pak, tón mjes tym wocži t hwěšdam šloža, Šaž chžyl wot njeja wocžakowacž wjazny šboža. Wšchě škaty nēme šu a ščtomny mjelcžachu, Šlej, jeno š hwěšžiny t nam jašne pruhi du, Šiž dom naš šiwaju; duž hwěšdam wēru šamy, Šucž prawy ša šemju wot njeja wufnyčž mamy!

F.

Biblija.

Ščtož napšchecžimo bibliji rěcži, šebi myšlicž nješšmē, so je nēščto nowe wunamakał, na čžož mohł šebi nēščto wjedžicž. Šajšich je hižom w šastaršku žylē pakšmo bylo. Šižom psched wjazny dnyli 150 šetami je njewērjazny šranžowsa, Šoltār š mjenom, kiž bě bohūžel lubuščł pruššeho šrala Šjedriča II, wěšcžil: „Ša što šēt budže biblija nješšata kniha a budže jeno hišcže w štarnych musejach ležecž jako šwědł hlupošcže přjedawšchich šētštokow.“ Š tutym wěšcženjom je pak mačo šboža mēł. W tym šamym domje mjenujžy, w šotrymž je tute Boha hanjaze šłowa wuprajik, ma dženkš jendželšte bibliške šowarštwo šwōj ššlad, š šotrehož šo biblije po tyšžazach do luda ščželu. Šo je šwitowanje, kiž je Boh na čžłowšku hordoščž wuššajil.

Šule hinajššeho wuššnja bě druhi šranžowsa, šnath 1. přeššdenta šranžowškeje republiky po nēmsko = šranžowškej wōjnje, mjenujžy Šhiers. Šako šo ras w jenym šowarštwje, hđžēž bě wjele woššebnych pschitomnych, wo wērje rěcžesche, džesche wón: „Ščtož mje nastupa, šym ja ša tu štaru wēru, ša šchescžijanštwo, šajšēž naš našch šatechismuš wucži. Šdnyž ja wschěch tych mudracžškw widžu, kiž šo š nēšajškej nowe, šěpschej wēru nošča, rjeknu t nim: Ššchowajcže šebi šwoju nowu wucžbu a dajcže mi radšcho šušł wjazny wēry do teje štareje. Ša šym pschēšwědcženy, so šwēt žaneje šěpscheje doššacž njemōže. Šwoje pschēšwědcženje je to, so čžłowški duch žaneje wērnošcže a žaneje rjanošcže wuplodžicž móž nješbudže, šotruž hižom w šchescžijanštwje nimamy.“

Šo šu rjane šłowa, nješch šu tež še rta šatholšššeho šchescžijana rěcžane.

Džakuj šo ša wscho!

Šedny přědar w šendželškej bu pod knješštwom šarje Štuartoweje t šmjercži wjedženy. Dužy po pucžu hanješche jeho šat a woprašča šo jeho, hacž móže šo šwojemu Bohu tež ša to džakowacž. „Čžehodla niž?“ wón wotmolwi. „Tež čži šjo mužōjo we wohenjowej pjezy šu to mohli, a tón, kiž je jim bliški byl, je tež mi bliško; ty wschaf jeho nješšajesch. Ša pak čži radžu, šo by pošutu čžinił a do njeho wērił.“—W tym wōšomiku šo wōš, na šotryž šat runje šedžbowal nješbē, powrōcži, a tón wobohi, wuwjashany jath, kiž šebi š rukomaj pomhacž njemōžesche, šebi nohu šlama. „Mōžesh tež nētko hišcže šwojeho Boha šhwalicž,“ šat dale hanješche, „kiž šo tola, šaž šam widžišch, hubjenje doščž wo tebe štara?“ „Tež nētko hišcže,“ wobšrucžesche wobohi šranjenny pschi wschěch šwojich bološčžach. „Šhwal teho šnjesa moja dušča!“

Dokēž nētko teho šranjeneho š runje škamanej nohu tola duščnje na ščžēšpowžu špalicž njemōžachu, domješechu jeho šašo do jastwa, so bychu jemu najšrijedy nichu šahojili a šo by pschi wotprawjenju pošdžišcho tola š najmjēššcha ššacž mohł. Šacž mēješche wón tež ša to džakowny byčž? — Šralowa šarja Štuartowa nēščto

dnjom na to wumrje, a jako bě teho franjehého předarja noha sahojena, pschesta wscho pschesčžhanje, a wón bu s jastwa puschčženy. Tak bě šo tola sa stamanje šwojeje nohi s pošnym! prawom Bohu džakował.

Boži měšacžk.

(Na žadanje pschekožik F.)

Boži měšacžk s čžicha kžodži
Psches wječorne mróčžele;
Semu Bóh, kiž šwěty wodži,
Tamnu čžět hičž kasał je.
Ešwěcz wón tebi, kiž šy spróžny,
Nuts do čžichej komorki!
Nječ čži mēr a pošoj nóžny
Sa wutrobu wobradži.

Boži měšacžk mjelcžo fracži
Po njebjeskei mōdrinje;
Bohu jeho šwětko płacži,
Wšychčži jemu kžwalenje.
Šhladuj šwěrnje wón k nam dele
S nóžnych mrokw na semju
Zako paštyč, kiž nam sežele
Božu luboščž sa duschu!

Boži měšacžk, šlěbrojašny
Wšychčžiwšchi šo w hwěidžinje,
Ešwjatocžnje we schacže krašny.
W šwětkyč honach pučžuje.
Troštat šrudnyč, pošokł Boži,
Kiž nad mērom trōnuje,
Nječ šo k rjeišchim šeram škoži
A naš domoj dowjedže!

Něšyto Bohu k čžesči.

Sa běch, tak powjeda jedyn duchowny, ras w Hornjej Bajerškej w kupjelach. Tam šhonich, šo je mjes hoščžemi tež jara njewěrjazy profesor, kiž by wschu wēru hanil. Duž ras do hoščženza stupich, šo bych w nim šchalku kžoseja wupik. Bórsy po mni šastupi wošebny muž, poštrowi mje s krotka a šydnny šo sa moje blido. Šo bych šo s nim do rěčžow dał, džach, na rjanu šahrodu poškasujo: „Kaš rjenje je Bóh tola semju wupyšchik!“ „„Dha šče Wy pošajkim tež jedyn s tych, kiž hiščžje do Boha wērja?““ bě jeho wotmolwjenje. „A wy niž?“, šnapšhecžiwich jemu, „dha je mi Waš žel“. Tón paš čžyhche šo šam praweho čžinicž a rěčžesche dale: „„Sa wo žanym Boshy ničžo njewēm, a hdy by žadyn byl, by šo mi pošasacž dyrbjal, husto doščž šym jeho k temu nusował.““ Někto wjedžach, šo bě to tón njewěrjazy profesor, kiž šo mnu rěčžesche. Sa k Bohu šdychnyč, šo by mi te prawe šłowa do rta dał, a wón je to tež čžinił. Duž dach šo ja nětko do njeho s tymlemi šłowami: „Šaj wschal, Bóh někohožkuli štrowi, kiž šo jemu njepodžakuje. Šdyž paš čžje šo šchtó s Bohom šetkacž a jeho wohladacž, dyrbi tež na jeho pučžach kžodžicž. Pschi wschēm tym paš šo tola džiwam, šo Wy wo Boshy ničžo wjedžicž njechacže, hdyž wón tola w 5 rěčžach k nam čžłowjekam rěčži.“ „„Šchto?““, džiwasche šo tón profesor, „„Bóh s nami, kaž prajicže, w pječžich rěčžach rěčži? Sa tola ani jeneje nješnaju, w kotrejž by k nam rěčžak!““ Duž wsach ja šašo šłowo a džach: „Pošhladajče jeno won do pschirody. Škōždy šchtom, kōžda kłōsta, kōžda kwětka kžwali mudrosčž a wschehomōž našcheho Boha. To je ta

prēnja rěčž, ta rěčž Božje štwórbny“. „„Mi tale rěčž““, wotmolwi s krotka professor, „„ničžo njeje““. „Teho dla“, poštracžowach ja, „Bóh s nami hiščžje jasnisho rěčži, mjenujžy psches šwědomnje. Ešwědomnje je Boži hlōš we wutrobje. Tón je tež s Wami hižom rěčžal a Wam wschelaku njeprawdu porokował. Njewěščje Wy wo tutej rěčži Božeho erta ničžo?“ Duž šo wón wotmjelkny, pschetož tutu rěčž Božu wón derje šnajesche. „Hiščžje jasnisho“, rošestajach ja dale, „rěčži paš Bóh psches čžiščžane šwjate pišmo. W nim je wón šwoju wolu šjewik, šo bychmy šhubjeni njebyli, ale wěčžne žiwjenje mēli, a šchtōž čžje na prawdu poškuchacž, temu šo wucho sa Bože šłowo šame wot šo wotewri. To je ta ščecža rěčž Boža“. „Šchtōž paš nětko“, tak rěčžach dale, „trochu do žiwjenja hlada, dohlada šo bóršy, šo Bóh je šwojim šudženjom a kžostanjom rěčži. Šchtōž šle čžini, temu jo Bóh na jeho šłowu šaplacži. Někotreho čžłowjeka, kiž bě šo w hrěchach hordžik, je wón porašyl a někotremu hrěšchnemu ludej hubjeny kōnz dał, tak šo ludžo šhonichu, kaš pišmo prawdu rěčži: Njemylcže šo, Bóh šo njeda sa šmēch mēčž. To je jeho šchtwórtka rěčž. Napošledku paš wón tež se šwojim trošchtom rěčži. Šchtōž šo jemu dowēri a po jeho šasnjach čžini, temu šwjaty Duch šwědčženje do wutrobny pošoži, šo je wón Boži Šsyn a šo šo Bóh sa njeho štara. Šajki k Bohu rěčži kaž k šwojemu naney, a Bože šłowo šlyšchi, jako by jeho nan s nim rěčžak. To šu te pječž rěčžow Božich, s kotrymiž wón k nam rěčži.“

Šdyž běch škōncžik, poštaný profesor, pošlicži mi ruku a džesche: „„Wy šče we šwojej wērje šbožowný muž!““ „Bóh dał“, jemu šnapšhecžiwich, „šo byščžje to tež Wy bóršy byli“, a kłōčžich jemu ruku. Šak husto hacž šym šo pošdžišcho na hašy s nim šetkał, štromjesche mje tón profesor jara pschecželnje, a ja tež šlyšchach, šo wēru ženje hanil njeje.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Pomnik sa rječčerskich wojerjow pola Wyškofeje psched 100 lētami je nimale dotwarjeny a budže wěščje 18. meje poškwjećeny. Bohaty wopyt šo woczakuje, wošebje wot wojerškich towarštwow, tež šastupjerštwu tych regimentow, kotrež šu tehdom tam šobu na bitwischčžu štafe.

— Šajki kralowski špěw „Krala Bóh pošohnuj“ ma šwoju 100 lētnu historiju. Pěšnjeny je wón wot teho 1760 w Draždžanach narodžehého, 1806 šemrjeteho kommerziškeho radžicžela Šurja Šhorle Alexandra Šychtarja, kotryž běšche w Šipšku a Wittenbergu študował. Kaž ludowe špěwy, n. psch. štraža pschi Šheinje, wjele prjedy pěšnjena, hacle poš šacžišččžom móžneho ludoweho wubudženja psches wóžnu 1870/71 do luda pschiidže, tak je tež našch kralowski špěw hacle poš šmjercži pěšnjerja w čžěžkich čžadžach wótžneho kraja do luda pučž namakał. Wón šo špěwasche 5. junija 1815 w Šofelowej šahrodže k lēwizy Šobja (nětko Antonež hoščženz) pschi šahrodžinym šwjedženju, džej pošdžišcho pschi pošdobnej škladnoščži na Šinkowych kupjelach k prawizy Šobja a 3 dny pošdžišcho, 7. junija 1815, jako kral Šjedrich Šlugust Šrawy šo s jatby wróčži, psched hrodom w Draždžanach, hdyž mējachu Šipščžanizy študencži čžah se šmōlnizami. Wot teho čžadža bu ludowý špěw wšchudžom šnaty a pschi wšchēč šwjatocžnosčžach rady špěwany.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola šnjesow duchownych, ale tež we wšchēč pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcžlěta płacži wón 40 pj., jenotliwe čžiščla šo sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaj
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizisčezěni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Rogate.

Jana 16, 23—33.

Rogate rěka nascha njedźela; mjeno je hižom kaž přědowanje. Rogate rěka: modlcze so; k modlitwje dyr-
bimy my so napominacž. Ale njeje tajke napominanje po
prawym wysche? Hdnyž w prawym sjednocženstwie se swo-
jim Bohom stejisch, hdnyž by w Bosny žiwny, potom so tola
kam wot so rošymi, so i nim tež rěčisch, kaž džěcžo
i nanom abo kaž pscheczel i pscheczelom rěči. Rěč wu-
trobny i Bohom je modlitwa! A my wěmy tež, kajke
sbóžne prawo je nam Bóh tón Knjes w modlitwje dał.
Slaj, ty směsch so Knjesej njebjekow a semje bližicž, směsch
jemu wscho prajicž, schtož na wutrobje masch, haj, ty směsch,
jemu wschě swoje staroscze pschepodacž a móžesch potom
teho wěsty bycž, so so wón wo tebe stara. Luther je
ras prajil: so modlicž je kóždeho kchesczjano najrjensche
džěło. Derje temu, kiž so w tym jako mischtr wopokasuje,
kaž nasch wulki reformator sam. Sbóžny kóždy, kiž so
modlicž móže!

A tola, kelto jich w naschich dnjach, kiž so tež
hischcze kchesczenjo mjenuja, nochzedža nicžo wjazny wo
modlitwje wjedzicž. W schuli su drje tež něhdy modlitwu
nawukli, ale woni mjenja, to běsche tež jeno něšto sa
džěcžazy czaž. Schtož woni hischcze móža, to je, so khtu-
neho modlerja jeno hanja. Ach, kał sazpjena je tola
modlitwa pola mnohich cžlowjekow! Tehodla chzemy my
dženka wyskacž: budž nam witana, ty njedźela Rogate, kiž

chzesh naš dženka i nowa k modlitwje napominacž; ty
njedźela Rogate, hdžez so tež přeni krocž sažo hromadže
w Božim domje k naschemu Bohu sa plody polow modlimy.
A nasch tekst chze naš nětko wuczicž, kał mamy so prawje
modlicž. To budže tež praschenje po sakladže nascheho
teksta: Kał mamy so prawje modlicž?

A nasche wotmolwjenje rěka: 1. W Jesuřowym
mjenje, a 2. wušlyščenja wěsczi.

Pschińdž, mój Jesu! ke mni jeno do tej „cžěmnej“
wutrobny; sjeń mi swoje swjate mjeno, mojej dusche psche-
cželo, so ja tu psches hnadu pschińdu k prawom pōsnacžu.
Samjen.

1. Proschcze, dha budžecze bracz, kał napomina naš
nasch Sbóžnik Jesuř Knystuř dženka. Placzi tež tebi tuto
napominanje, luby kchesczjano? Chze tež sa tebe tuto
Jesuřowe słowo kaseń bycž? Dži ras prawje do so!
Kał je w twojim žiwjenju modlitwy w sańdženych dnjach
stało? Njejšy ty hodžiny mē, hdžez běsche tał spróžny
k modlitwje, hdžez njeběsche tebi modlitwa žane sbóžne
prawo, ale wjele bóle wobcžežna pschišlyšchnoscž? Njejšy
tał někotry džeń bjes modlitwy sapocžal, bjes modlitwy
žiwny byl a bjes modlitwy wobsamknył? Kano dyrbjesche
hnydom na swoje džěło a ty njemějesche khwile k modlit-
wje a w prózowanjach žyłego dnja njejšy na žanu mod-
litwu myšlił a wječor běsche tał spróžny, so by přjedny,
hacž běsche swojej ruzy stnył, wušnył. Slaj, to běchu
hodžiny, hdžez dyrbjesche so k modlitwje nufowacž, hdžez

Ja tebe to słowo płaczące, ty dyrbisz bo modlicz, Bóg to chce. A takie godziny mieni też tón Anjes, hdyž tebi w naszym tekście pschivola: proschče a wy budžecze bracz.

Tuto słowo njecha pať jeno kaseń bycz, ně, tuto słowo chce nam też dowolenje ł modlitwy dacž a nam pschivolač: ty khude cžlowste džecz, ty kměsch bo modlicz. Ty kměsch ł swojemu wulkemu Bohu pschińcz a wón da bo wot tebe namakacz wo dnjo a w nozy. Praj jemu wscho, schtož na wutrobje mašč. A hdyž knadž mēnišč, so řu twoje naležnosče pschemale, hacž so by mohł ł tajkimi pōdłanskimi wězami ł Bohu hieč, a tola řam řebi řanu radu njewěsch, abo hdyž mēnišč, so je twoja proštwā pschemulka, so njemōžesch řebi telko wot Boha řadacz, dha dži ł njemu w řesufowym mjenje a praj ł swojemu Bohu: twōj řsyn je mje ł tebi pokasał, a njeje prawje, so ł tebi pschińdu, dha wucziń to ł nim. A temu chce naš też našch tekst napominacz, hdyž ł njeho řlyščimy: Wo cžož wy teho Wōtza prošycž budžecze w mojim mjenje, to budže wón wam dacž. Hacž dotal njejsče wy řa nicžo prošyli w mojim mjenje; proschče, dha budžecze bracz, so by řo wasche wjeřele dopjelnilo. Tať, luby pscheczelo, modl řo w řesufowym mjenje! Schto to řeka? Nicžo druhe, hacž řo modlicz w dowěrjenju na jeho řa řkuzbu, w tej wěřtosčzi, so je wón naš psches řwoju řrej ł Bohom wujednał, a psches řwojeho Ducha ł Božim džeczom řčinił, řiž mōža pschezo řa řo řawolacz: Abba, luby Wōtče. Haj, tať řapřhimń jeno řesufowu řa řkuzbu a ł nim řtup we řwojich modlitwach psched Bože woblicžo. řsyn to činił? Abó placz ł tebi to řlowo tekřta: hacž dotal njejsče wy řa nicžo prošyli w mojim mjenje? řische-tož w řesufowym mjenje řo modlicz, to řeka řo modlicz ł prawym džakom napscheczivo Božej lubosčzi, řotruž je nam w řesufu řchryřtu řwopokasał. řeno tón, řiž wě, řchto ma řwojemu Bohu řo džakowacz a řiž mōže wuřnacž: řnježe, ja njeřwym hōdny wscheje hnady a řmilnosče, řotruž řy řwojemu wotročřkej wopokasał, jeno tón budže też w prawym waschnju řo modlicz. To hiřchče dołho nje-dořaha, so pschi řapoczatku abo pschi řonzu řwojich modlitwow te řlowa řtajiřch: řnježe Božo, ja tebe prošchu řesom řhryřta dla, ně, jeno potom budžesch řo prawje modlicz w řesufowym mjenje, hdyž řy ł řesufom we wěrje na najřnutřkniřcho řjednocženy; jeno tať budžesch ł nim też řjednocženy w Božej hnadže!

A w řesufowym mjenje řo modlicz, řeka dale, řo modlicz w řesufowej myřli a řesufowym duchu, řeka řo modlicz w prawej řhutnosčzi a bjes pschestaczā. Dopjelni řo to pschi řwojich modlitwach, potom budžesch też wuřlyřchenja wěřty řo modlicz.

2. řesuf praji: řawěrnie, řawěrnie, ja praju wam: řa cžož wy teho Wōtza prošycž budžecze w mojim mjenje, to budže wón wam dacž. Hacž dotal njejsče wy řa nicžo w mojim mjenje prošyli; proschče, dha budžecze bracz, so by řo wasche wjeřele dopjelnilo. A ja njepraju wam, so bych teho Wōtza řa wař prošycž čyřł; pschetož wón řam, tón Wōczez, lubuje wař, dořelž wy mje lubowali a wěrili řče, so ja wot Boha wuřchol řym. Njeje wjazy nufno, so řesuf řa naš prošy. Ně, my wěmy, dla řa řkuzby našchego lubeho řbōžnika naš njebjeski Wōtž lubuje, a řesom řhryřta dla chce naš wón wuřlyřchecz. řesuf chce bycz to řamjen ł wřchitřim našchim modlitwam. Schto to řeka? řamjen řeka, řaž řmy ł našchego řatechřřma

wulki: haj, haj, wono řo tať řtacz dyrbi. řehodla modlče řo jeno řesom řhryřta dla wuřlyřchenja wěřči!

řak wě tón řnjeř tola řwoje wulke řlubjenje, so chce njebjeski Wōtž naš wuřlyřchecz, wobřruczič. řawěrnie, řawěrnie, ja praju wam, to řu jeho řlowa. Dwōjzy wón řwoje řlubjenje řa řygluje. Ale dha tať někotrny nam napscheczivo džerži: řaj, ja řym řo modlił, řym na řwojima řolenomaj ležal a prošyl a Bóg njeje mje tola wuřlyřchal. řa widžach psched řobu řhelich čzerpjenjow a řym Boha prošyl, so by jón wote mnje wřal, ale ja řym tola tón hōřki řhelich picž dyrbjal. řa řym pschi řmjertnym řožu řwojich lubych řtal, a řym Boha wutrobnje prošyl, so by mojemu lubemu řa řo řrowosčž dał, ale wón mje njeje wuřlyřchal. ře blařnosčž ł modlitwu, njeje wěrno, so Bóg modlitwy wuřlyřchuje. Ale njepraji tón řnjeř tola džerža tebi, so chce tebi wřchitřko dacž, so chce nam runje to dacž, řchtož řebi wuprořymy? řary, pobořny řoffner je řas prajił: řa Boha Wōtza njemōže řo cžlowjek ł žyła řpuřchecz. řara džiwne řlowo ře řta pobořneho muřa. Ale wón chce ł tym wuprajič, řchtož Bože řlowo praji ře řlowami: moje myřle njeřwu wařche myřle, a moje pucze njeřwu wařche pucze. To njeby prawy Wōczez byl, hdy by nam wscho dał, řchtož čzemy mēčž, pschetož jako džecz tuteho řwěta prošymy řara řusto wo njeprawe wězy! A tón řnjeř chce nam jeno to dobre dacž. řehodla, hdyž njeje tebi tón řnjeř řas řwoju proštwu dopjelnił, dha řpōřnaj ł teho, so nicžo dobre njeběřche. Wón je też řwoju blařnu modlitwu wuřlyřchal, ale wón je wřcho na najłepje wuwjedł. řy řy jeho wo něřchto prošyl, řchtož běřche po řwojim mēnjenju dobre, ale woprawdže běřche něřchto řa tebe řchřōdne, a hlaj, twōj wulki Bóg je tebi to woprawdžite dobre dał. A hdyž budžemy řas ł wřchřchich řchōdžekow wrōczō hladač mōž na řwoje řiwjenje, řiž řady naš leži, dha budžemy prajič dyrbjecž: řak řmy tola řusto mōřčeli, řa řu njeřřmy Božu hnady a Božu řmilnosčž řpōřnali, ale něřko widžimy, řnježe, ty řy wscho derje čřinił, čřesčž Bohu řnjeřej dajče! A tať njech nam hiřchče řas to řhutne napominanje do našchego wutrobny řlinečzi, so bychmy wot džeržniřchego dnja řłody pschijněřli, řłody, řiž dořahnu do wěčřneho řiwjenja nuts: modlče řo prawje w řesufowym mjenje a wy mōžecze wuřlyřchenja wěřči bycz! řemu řnjeřej čzemy pať něřko řlubicz:

řehovah, tebi čzu ja řpěwacz, hđe dha je řajki wulki Bóg řaž ty? Čzu na řrunach čzi řhěřłřche dželacz, ach! budž mi ł řwojim řuchom pomozny, so čřinju řo we mjenje řesufa, řaž to řo čzi psches njeho řpōdoba.

řamjen.

B. w B.

řnada Boža w řesufu řhryřtu řu.

řandžče doły, pańče hory,
Wřchitře řtaly, puřčče řo,
Boži řlub mam řřazory,
Božej hnady řohatřwo!
řyřly řwět njech řahinje,
Boža řnada wěčřna je.

Bóg mi džerži, řchtož wón praji,
Wón je řwoje řlowo dał,
řřwojim řwěrny řwěru řaji,
Dōńž je wřchitřko dořonjal.
řchtož wón praji, řtanje řo
ř nahla nanajřařniřcho.

Šhto mi jehó hnadu slemi?
 Ta mje wjedže, so ja tam
 W domisnje mjes pscheczelemi
 Wěcne bydło namakam.
 Šbóžny mēr je Boži dar,
 Čžerta wotrocžk, šwēt, je tħať.

Mēr se šwētóm njeje ženje,
 Dobru nóž ty jemu baj!
 Na Boha měj dowěrjenje,
 Nladžiju na njeho staj!
 Najkiz běšče, kajkiz je,
 Tajki wěcžnje wostanje.

Njech šo jehó šlónžo taji, —
 Šeho lubošč njeje wscha;
 Bože lube šłowo praji,
 Šo šmny jehó džěczatka.
 Wón naž džerži s rukomaj,
 Šyrnjež šańdže šemjki kraj.

Wón mje w šwojim měrje šhowa
 A psched šwētóm šwarnuje,
 Šacž šo hdy do čžichoh' rowa
 Moje čžěto polehjuje.
 Duž njech šumja njewjedra,
 Wón je šwojim ščit a mšda.

Wutrobnje mój Anjes šo šmili,
 Ššmilneho šej rěła šam.
 Šeno wěr! Šo mašej šhwili
 Wobhrošy wschēm njewjedram.
 Šak mohł Boh naž šapomnicž
 A we šrudžbje wopuschčěž?

Duž dħa dħrbi moja wěra
 Šycž kaž twjerda kótwiža,
 Bóh je hřód a škala měra
 A šhtož šłubi, došonja.
 Šemja, njebjo šahinje,
 Boža hnada wěcžna je!

Šan Šaltar.

Wěrjaza modlitwa.

„Ale šo temu šamemu we wschey nusy wołali,“ tak je tež ras šhuda wjěšna stara žónka čžinila. Šakama čžyšče psched šwojej šmjercžu hiščeže ras š wojej džowžy pohladáč, kotraž šhětro daloko wot njeje bydlešče, šo by šwoje džěcžo hiščeže juntrócž wohladała. Pucž běšče ša nju jara daloki. Šoia pať šo na njón s wutrobnym šdychnjenjom: „w Božim mjenje!“ poda. Šdyž běšče šwój domčžk šamkła, šo rano šahe na pucž poda. Šajprjedy drje, runjež stara a šłaba, žyle ryhle štapasche. Šdyž pať šlónžo šmalicž pocža a pucža žadyn šónž njebě, šo jej tola trochu štyškasche, a wona čžujesche, šo je šo na wjazy šthroblika, dyžli w jejnych mozach ležesche, a škónčžnje, nimale na pol pucžu, žyle ležo wosta.

Šhto dħrbjesche nětko šapocžecž? Běšče wokoło poľdnja, a daloko a šhěroko žana čžłowiška dušcha; wona šama pať blišto š temu, šo by šawutlika. Ale tuta žona mějesche pschi šwojej šwontnej šhudobje něšhto, šhtož je jej wěšče někotryškuli bohacžk šawidžal, mjenujžy wopravdžitu džěczazu wěru do Božej wscheho-moży a hnady. Bjes dalšcheho pschemyšlenja šo tehodla pschi

pucžu poklakny, štykny šwojej ruzy, a š módre mu njebju šhladujo šo takle modlicž pocža: „Šuby Wótče, ja njemóžu dale. Ty šy wschekomóžny a móžesh wschitke wěžy čžinicž. Šóščel mi tehodla wós, na kotrymž bych šo š wojej džowžy domjeska. Čžiti to po šwojej šmilnošči!“

A hlaj, lědma běšče žónka šo modlicž pschestala, šda šo jej, kaž by našdala repot wosa a šoni šlyšchala. A hdyž šo na tu štronu wobrocži, widži wopravdže prošny wós, kiž šo runje š temu městnu bliži, na kotrymž wona leži. Wóšnik šo ju woprašča, šhto tu tať šamalutka wonkach pschi pucžu čžini a šhto jej je; a hdyž bě wscho šhonit, nusuje štaru matku, šo by šo š njemu na wós šydnyla, pschetož runje tam wón tež jědže, hdyž wona čže. Šak je ju do wšy psched dom jejneje džowki domjesk, a tam šu šo wjěšeli, šo je luba wotka takle šbožownje š nim pschischła. Wěšče je tam potom tež šwoje džěczidžěcži napominala, šo bychu šo š Bohu modliše a do njeho wěrike.

Wěra je bohastwo, kiž psche wschě druhe kubka dže. Wěry njeměcž, je najwjetšcha šhudoba!

Dobroproschenje.

Še šwojeho šastojńšeho žiwjenja jedyn duchowny tole powjedasche: „Ša wěrjazeho šchescžijana šnajach. Runjež niz hiščeže we wyschschich lětach štejazy, běšče šo wón tola jara šestarik, dofelž jehó šynaj po bjesbóžnych pucžach šhodžeschtaj. Móžno, šo bě jimaj prjedy we wschěch wěžach pschewjele přědował a jimaj šwět pschewuši čžinil, pschi tym pať s nimaj tola hacž na najšepje mēnil. Šola s tym bě dawno pschestal; ale nětko wón žadyn džěń njestomdži, šo ša njeju š Bohu wołacž. Šas š tutemu mužej pschińdžech. Šo mnu do domu lištat šastupi a jemu lišť s jastwa pschepoda. Wón lišť wotewri, pschecžita a pschi tym wobšědny. „Mój šyn Arnold — 6 lět jastwa!“ tak wón šłuboko šrudženy šdychny. Ša to do šomorli, pschi šštwje ležazej, woteńdže, s šotrejež čžiche žaloščenje a proščenje šakššach a ja s nim pschi šebi šobu prošach. Šo pol hodžiny šo šašo do šštwy wrócži, běšče šebi šwoje woblicžo šmył a štrošštyň š njebju pokasawšchi rjěkny: „Ša šym to jemu prajil.“ Wón běšče čžinil, šhtož w jehó moży štejesche a bě šwoju naležnošč do Šbóžnikoweju rukow položil. Šacž je šo tamny šyn pošdžišcho š Bohu wobrocžil, to ženje šhonil nješšym. Šola pať nanowe proštwy wěšče podarmo byle nješšy.

Šež šym žónštu šnak, kiž bě šhuda wudowa a we šwojim domčžu šamalutka bydlešče. Psched ludžimi běšče njenahladna a niška, psched Bohom pať dla šwojeje pobožnošče nahladna a widžana. Šona šwój šhlěb se šylšami jědžesche, niz tehodla, dofelž by šo tať jara wo njón prošowacž dħrbjało, ale dla teho, šo běšče šo jejny jenicžki šyn na jara hubjene pucže šabłudžil. Šofelž špochi macžerne napeminanja a šdychowanja šlyšchecž njechasche, bě šyn škónčžnje dom wopuschčžil. Šěta doľho ničžo domoj nje-pišasche. Šola macž šlyšchescche, šo s nim pschezo bóle s hory dele džěšče. Pschi tym macž šthori a jejne škónčenje šo bližesche. Ša šym pschi jejnym šožu šedžal. A hdyž šo ju ras ša jejnym šynom woprašach, wona rjěkny: „Doľho, doľho nješšym wjazy žaneho lišta wot njeho dostala, šhtož pať wot druhich wo nim šlyšchach, bě jara šrudne; ale wumóženy wón tola budže.“ A to šłowo „wumóženy wón tola budže“ wona hiščeže junu wospjeto-wasche, na čžož šo čžišche wudnycha. A šhto šo šta? Šdyž macž šhowachny, šo na jene dobo šyn wrócži. Wón daloko byl njebě, a bě nětko na šhowanje pschischol. Pschi rowje pocža wón kaž bjes rošoma šawtowacž: „Ša dħrbju ju hiščeže junu widžecž.“ Ša jehó džeržach, hewak budžišche ša šaschžom do rowa škocžil, a š njemu rjěknych: Widžicž ty šwoju macž wjazy njemóžesh, ale šlyšchecž ju dħrbišč. Ša tebe je wona prošyla hacž do šmjercže.

Sa czi praju, so je jejne poslednje słowo byto: „Wumóženy wón tola budže.“ Někto ho jemu jeho sařakla wutroba slemi, a macz bęšche prawo męla.“

Wuřlyřhana prošwa.

Bohaty pschepuz, kiž bęšche s dobom pscheczěl řhudych, tole piřche: „Sa bęch ras jara dobre dořhody męł. řdnyž ho wječor domoj podach, bęšche moja móřheń pořna. Wřpřlach řebi, so smęju tutu nóz dobry wotpoczint, dofelž móžach ho s tej węřtosczu ř męru podacz, so řym wulki dořytk męł. Tola s tym s woprędka niczo njebę. řdnyž bęch ho hižom do řoža leřnył, pschindže mi, ja řam njewjedžach řař, wudowa mojeho něřduřcheho pscheczęla do mřřli, wo řotrejž wjedžach, so je we wulkej řhudobje řiwa. řnutsowny řlöß mi pschwoła: „Dži a daj tutej wudowje džěl řwojeho džęřniřcheho dořytk“. ř wobsamřnjęjom, so nasařtra ř wudowje pónřdu, chzyř wuřnyř spytacz, ale to njemóžach. „Dži na męřcze ř nej“, řař řnutsowny řlöß dale řęčęřche; „pschetož wój móžetaj wobaj řacz do jutřřcheho dnja mormaj bęč“. řapobředku řtažęch, řo řwobřęach a řo na pucz podach. Bęřche hižom řęřtro posdže, řdnyž pschęd wudowinym domom řtejach, w řotrymž řo hiřcheže řlufa řwęcžřa řwęcžęřche. řziřche po řřhodže řacz ř jejnym řurjam řorje džęch. řurje bęchu řochu powořinjene, řař so móžach řlyřchęč, řchtož řo nutschach řęčęřche; a ja řlyřchach, řař tuta wudowa, řrje ře řlabyř řlößom, tola řař s polnym dořęřnjęjom řoha wo pomoz prošęřche. řa řebi njęřwęřch, řo řibnyč, dofelž ju w jejnej modlitwje mřlicž njęchach. Tola njebęch ja wot řoha pówřlany, jej pomoz pschinjęřč? řař to řapocęčč? řdnyž bęch řebi hiřcheže řhwilku pschęmřřlowař, řař jej pomhacz, wřach ře řwojeje móřhnye něřchto tolerjow a řkulach je jedyn po řruhym ř durinej řřmarřu do řřtwy, kiž bęřche s teppichami pokřadžena. řa to čziřche, řaž bęch pschišřol, řařo s domu džęch. Někto móžach, řo do řoža leřnywřchi, na męřcze wuřnyč. ř ta wudowa? řdnyž bęřche řo wot řwojeje modlitwy řbęhnyřa, wuřlada ře řwęcķe tolerje ležo. řona jara řerje wjedžiřche, so bęřche řoh jejnu modlitwu wuřlyřřař a jej pschęř něřoho nufnu potřjebu wobradžil. řuž řo řařo pokřakny a někto džakownu modlitwu řpęwawřhe — niž wjazy ře řtarosčziwej, ale s wjeřękej wutrobu“.

řjęčřini řoh wjazy džimny? —

ř wřřchemu móže modlenje řluzič.

ř Argentiniji, w južnej řmerizy, bęřche wulak wuřřol, so řolonistwo, to řęka, řajzy, kiž řu řo řam s řruhich řrajow řařyřlili a řich džęčři njęřřębaju wojazy bęč. Někto řam wójna wudry a wřřitzy mřžřy řyřbjachu do wojakow. řęhdy řo řta, so řam ř němřřemu řonsulej młodžęř do řřtwy řařřpi a prošęřche, so by řon jeho wot wojęřřęje řluzřby wuřwobodžil, dofelž je řyn němřřeho řolonisty. „řdže řařř řwoje papjery?“ řo řonsul prošęřęř. „ře řu řo řpalile“, bę wotmolwjenje. „řtaj řtarřęřej hiřcheže řiwaj?“ „řně, řaj řtaj dawno njębohaj“. „řaj, ale řař dha řyřbję węřicž, so řy řyn němřřeho řolonisty? řwoja řarba je řruna, řwoja řrařta amerikanřta. řwóžęřch dha němřřy řęčęčč?“ „řřaneho řłowęřřa“.

řonsul řudžiřche jeho řmjęřč řady wuřwobodžil; ale řjes dopořřmow to njęmóžęřche. řuž řo na něřchto dopomni. řa jene dobo řo młodžęřa woprašřa: „řjeje dha čę macz niczo modlicž nawučřřa?“ řuž řo řon młodžęř řwjeřęli, řřlyřny řuzy a pocza po němřřu řpęwacz: „řwóčę řařř, kiž řy w njębęřach atd.“ řa to řonsul řjęřny: „řněřto wıdžu, so řy řyn němřřa, njęřabudž jene řenje řo modlicž“. řřchi řym nariřa jemu, so bu

wot wojęřřwa wuřwobodžęny. řjębudžiřche jeho macz niczo řo modlicž nawučřřa, dha řudžiřche do řwawneję wójny řobu čzahnyč řyřbjal.

řože řpęčę.

řřyn řoži, nade wřřitřim řnjęř,
řęęř řařřnje řpęł je do njębęř.

řřchi řorje woliřowej je
řon čřinił řwoje džęlenje.

řam pscheczęlow bę řobu wřař
ř wřřitřich řich je řohnowař.

řuž jeho řřawnje wıdžřchu,
řař ř mřóčęlam řo posbęhnu.

řdnyž na mřóčęlach řtejęřche,
řso s wocřow řim řař řhubil je.

řon ř wóčęj řwojemu je řřol,
řso řyřnyč na řwój węcžny řtol.

ř řařte džęřche wjeřęle
řřęř njębęřa a wřřřanje!

řřto řařřřija řjes wıdžęnja,
řřto řam pschęd wóčřom něř řo řta?

řso, řdžež řudžęny domjazy,
ře řyřnył ř wóčřa řrawizy.

řněř ř řoha pucz je řotowny,
ř řhwalny řože dořroty!

řy ř njemu, wón řař řlada ř nam,
řym řwojim lubym džęčřatřam.

řařř řwęřny řřędnył bęč čže řam
ř řařęčřowar móžny řam.

řęęň řudže řařle wjeřęly,
řdnyž ř njemu domoj pónđęmy.

řy, řřyno řoži, řy nash řnjęř,
řam pomhaj ř řebi do njębęř!

řdnyřnjęřčřko k řbóžniķej.

řch řudžich był řa mřóčřakřa

řa řorje woliřowej,

řiž pschilečřa řam řluzřowna

řjęřč řębje ř wóčřa řtoķej:

řař řbóžne było mi řo džęło!

řřto woko wuřladač by řmęło?

řa řařna mřóčřakřa čřył bęč,

řod nohu řwojęj w njębju řořřłunęč!

řřęelake s blřřka a s řaloka.

— ř řudysřinje je řo řařđęnu řřjędu řřala řbertowny pomnił w pschřtomnořčři řřala řjedřřa řlugřřa posřwječřil.

— řodžiřřa řřulřta wokřada je wobsamřřa, nowu řřulu nawaricž, dofelž je ličřba řřulřřich džęčři řař pschibęřala, so řyřbi řo nowe wučęřřę męřto řalozicž.

— řa řalkanje je něřto řař dale dořřęło, so je řwawne wojowanje pschęřtało. řędnanja wo wumęnjęnja, pod řotrymž řo řrajny męř wobsamřřje, řo řapocřnu a maja wuřlady na wuřpęch.

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dźělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmans
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedylatu 40 pj. dostacž.

Exaudi.

Jana 15, 26 — 16, 4.

Exaudi! Anježe, blysch mój hłóš, hdyž ja so wołam; budž mi hnadny a wublysch mje! Tak leži w mjenje tu teje njedzele napominanje k modlenju; a wo čo my runje dženka, poslednu njedzelu do šwjatkow, i zylým křesćijanstwom na semi prošycž mamy, to žanemu křesćizanej njewěste bycz njemóže. Na šwjatki so hotuju, mamy prošycž wo šwjateho Ducha: Pšchindž, Anježe Jesom Křyščecze, šam a šwjatos' Ducha pošcel k nam! O šwjaty Ducho, pój wšchať k nam, bydl we naš i twojej huadu šam, pój, šlónzo, rjane, jašne!

Jeno tak budžemy khmani ša tón wošebity nadawš, kotryž nam našche ščenje dawa, šo mamy šwědzy Jesom Křyšta bycz we wušnaczu, w khodženju, w čerpcjenju. Pšchetož tamne šłowo našeho Šbóžnika: „Wy budžecze tež šwědzcizč“, njepłaczešche jenož japoštolam. Šwědczenje wo Křyštušbu dyrbi šo tež w našich dnjach blyšhecž. Ale kaž šo wonkach bjes žohnowanja i wyšota, bjes čzopleho šlónza a wofchemjazeho deshcžika njefafeleni a njefacžěje, tak tež i našcheje wutrobny a našcheho žiwjenja žane wěrne, plódnje šwědczenje wo Křyštušbu njewurošcze bjes mozy i wyšotocze, bjes šwjateho Ducha.

Budžmy šwědzy Jesom Křyšta!

1. W mozy šwjateho Ducha.
2. We wušnaczu, khodženju a čerpcjenju.

1. „Hdyž pak tón troštar pšchincž budže“, rjetnje tón Anjes, „kotrehož ja wam pošlacž budu wot Wótza, tón Duch teje wěrnoscze, kotryž wot Wótza wuhadža, tón budže šwědcizč wote mnje.“ Tón troštar je pšchischol a chze i nowa pšchincž — šmy my jeho šwědczenje blyšcheli? Teho Wótza šwědczenje někotry pšchipošnaje. Wón jeho stopy widži, kotrež je žohnowanjom kapaju. We wšchelakich wodženjach šwojeho žiwjenja wón šwoje wócžto k Bohu pošbėhnywšchi prošy: Wiedz mje džiwnje, Jesuško, jenož šbóžnje, Šbóžniko! — A kaž tón Wótz, tak tež tón Šsyn jašnje pšched našchim wócžtom šteji. Teho šłowo je našche wješele, pšched jeho majestocžu šo našcha dušcha potolja. My jemu šlubimy: Jesuška ja njepušcēju, dokelž je šo ša mnje podať. — Ale šwědczenje šwjateho Ducha někotry wotpožaje; my šo nad tym njedžiwamy. Čžělny čžłowjek njerosny ničo wo Duchu Božim. A tola, hdy bychmy jeno blyšhecž chžyli: šwědczenje šwjateho Ducha je nam hišcže bližšche hač šwědczenje Wótza a Šsyna. Šchtož my wo luboczi Božej wěmy, wo huadže Jesom Křyšta šhonimy — šwjaty Duch to je, kotrehož šwědczenju mamy šo ša to džakowacž.

A čžemu dha je našch křes Jesuž do šwěta pšchischol? A čžemu je šo najwjetšchi štuk w historiji njebješow a šemje štal? Je nam tón Anjes jeno někotre nowe wěrnoscze pšchipošjedacž chžyl? Je nam wón jeno pšchiklad šprawneho khodženja dacž chžyl? Wěšcze tež to. Wón je nam hešempel šawoštajil, šo bychmy šlědžili ša jeho štopami. Ale i wotkal my móž k temu bjerjemy? Ša šebje šamych

ženje, runje tač malo, kaž hubjenu, bėdny cžlowjek sam se šebje žaneje mozy njedostanje, so mohł spěšnje swoju drohu cžahnyć. Ale Ahrystuſ snajesche a snaje našču ſlaboſć. Tehodla wón šebje sam pišes ſwjateho Duchu do našchich wutrobom płodži; tehodla wón nam najpriedy we ſwjatym Duchu našche hrěchi wodawa, naſ se ſwojej prawdoſću wodžewa a nowych cžlowjekow ſ naſ ſćini, tač so wjeſeli wěćnoſći napſhecziwo puczujemy. Šwjaty Duch to je, kotryž nam Ahrystuſa do wutrobny nuts pſchijnješe.

A tónſamy ſwjaty Duch to je, kotryž nam pišmo wotewri. Hižom někotry je w ſamym ſwojim duchu ſa Božim ſłowom myſlił a wono jemu woſta ſamknjena kniha. Dha jemu džeh naſta, na kotrymž ſo wón kaž džěćo k bibliji ſyže a ſwojej ruzy ſtyłny, a w duſchi bu cžicho a Boži měr do wutrobny ſacžeže, a priedy tač morwe ſłowo bu jemu žiwe a cžemne bu ſwětle. To bėſche ſwjaty Duch je ſwojim roſſwěćenjom dołonjal.

My ſ druheho artikla wěmy, ſo ſmy wobſedženſtvo Jeſom Ahrysta a ſo ſmy w jeho kraleſtwe pod nim žiwi a budžemy jemu ſlužicž we wěćnej prawdoſći, njewinoſći a ſbóžnoſći. My ſ tšeczim artiklom wuſnajemy: „Ja wěrju wodawanje hrěchom, horjeſtawanje cžěla a wěćne žiwjenje.“ A tola ſ tełto ſtyłnoſću a ſtaroſću pſches žiwjenje džemy, a tola my pſched ſmjerczu tšchepjetamy kaž liſće pſched wětrom. Wina na tym leži, ſo my ſwědče- nje ſwjateho Duchu njeklyſchimy, ſo tamne kraſne wězy kaž morwe kubla w našchej wutrobje leža. Njedyrbjeli my proſyć: Knježe Jeſu, daj nam ſwojeho ſwjateho Duchu, ſo my tebe je wſchitkami tvojimi hnadami jako wěſte wob- ſedženſtvo mamy a ſchowamy.

Hdžež ſo wutrobny hnuja a ſo hluboko ſatſchaſuja, hdyž Bože ſłowo ſlyſcha, hdžež hrěſchnizy ſwój dotalny pucž wopuſchěža, hdžež ſo ſbože a měr Jeſom Ahrysta do wutrobom płodžitej jako ſwjaty njebjeski dar, tam ma ſwjaty Duch ſwoje džělo, tam ſo wón ſjewi jako Duch wěrnoſće, kotryž wot Wótza a Šyna wuſhadža. W Boſy ſamym je wěćna wěrnoſć, tehodla je wón tón wěćny, w kotrymž žane wotmėnjenje ani wobroczenie ſwětkoſće a cžemnoſće njeje. Dokelž pač je Ahrystuſ Bóh ſjewjenu w cžěle, tehodla je tež wón ta wěrnoſć, kaž wón sam praji: „Ja ſym tón pucž a ta wěrnoſć a to žiwjenje.“ Žadny drugi pucž ſa naſ k Bohu njeje hač Ahrystuſ, dokelž je wón ta ſjewjena wěrnoſć, a tehodla tež to žiwjenje. Duž dyrbi tež tón Duch, kotryž wot Wótza a wot Šyna wuſhadža, Duch wěrnoſće być, kotryž wſchitke wězy, tež hlubiny bójſtwa, pſchepytuje a sam naſ wěćje k poſnaczu wěćneje wěrnoſće dowjeſć ſamóže.

Duž wotewt ſwoju wutrobu ſwědčenju Božeho Duchu a njepſhecziwjej ſo jemu, hdyž wón tebi we ſwědomnju dowjedže: Ahrystuſ je ta wěrnoſć; wón je tón wuſwoleny, drohi, róžny ſamjen, na kotrymž našche ſbože wotpoczuje, wěćje a krucže; ſchtóž do njeho wěri, njebudže k hanibje, haj, wón budže sam ſwětk Jeſom Ahrysta.

2. „Tón troſchtat budže wote muje ſwědčicž“, rjeknje tón Knjeſ, „a wy budžecže tež ſwědčicž, pſchetož wy ſće wot ſpocžatka pola mje byli.“

Ša naſ khude cžlowſke džěći žane wuſchſche powo- lanje bhćž njemóže, hač ſo ſo my ſwědzy Jeſom Ahrysta a ſ dohom graty a pomožizy ſwjateho Duchu ſćinimy. Žadny ſtaw pſchi tym njeje wuſamknjenu, tež najkhuſchi ſo k temu wola. Wěćje w přenim rjedže ſwětkow dyrbja

čzi předarjo ewangelija ſtač, wo kotrychž mohło ſo lėdom něſchto žaloſniſche wuprajicž, hač tamne ſłowo pola profety: „Wſchitzy jich wajchtarjo ſu ſlepi; woni wſchitzy hromadže nicžo njewjedža; woni ſu wſchitzy nėme pſy, kiž ſchěćowkač njemóža.“ Ale našchej žyrkwi je ſchłodžilo, ſo jeno duchowny ſwědčesche, jako by ſwědčenje ſbóžne džěćaze prawo wſchitkich tšchěſćizjanow njebyło. Hdyž nan ſwojim džěćom wo Šbóžniku powjeda, hdyž ſwěrnny miſchtr ſwojich pomožnikow k temu Knjeſej pokajuje, hdyž wyſoki ſaſtojnič ſo ewangelija njehanibuje, hdyž diałoniſa pſched ſwojimi khornymi ſwědčenje dawa, to wutrobny hnuje. A njedyrbimy my wſchitzy tač ſwědčicž, jedny kaž drugi? Hdyž tež wo naſ Knjeſowe ſłowo tač pláčicž njemóže, kaž wo japoſchtolach: „Wſchetož wy ſće wot ſpocžatka pola mje byli“, dha tola wo naſ wſchitkich we wěſtej myſli pláčzi: „Ja ſym wot ſpocžatka sam pola waſ byl.“ Je wón tola ſlubik: „Glaj, ja ſym pola waſ wſchitke dny hač do ſkónczenja ſwěta“. A wón je ſwěrnny, a ſchtož wón ſlubi, to wón wěćje džerži. Njedyrbiſch ty wuſnacž, hdyž ty do ſwojeho žiwjenja wróćo hladaſch: Pola mje je tón Knjeſ byl wjele ſwěrnſchi, hač ja pola njeho. Wón je pola mje byl ſe ſwojim ſłowom a ſakramentom w dobrych a ſtych dnjach a je mje noſyl ſe ſćerpliwoczu a wulkim pſchepuſchčenjom. Šnano ty k tym ſlyſchěſch, toſiž ſu jo ſhonili, tač je tón Knjeſ ſa nimi na jich blud- nych pucžach ſchoł a je pſched hlubinu ſtupil, tač ſo woni, měſto do ſtaženja, do jeho rukow padžechu? kotrymž je wón ſ hamorom ſwojeho ſłowa ſaſaklu wutrobu roſbil a roſ- bitu ſ baſiamom ſwojeho troſchta ſahojil a ſe ſwojej hnadu wobtwjerdžil? Hdny by ſo ty nětk k njemu poſnacž nochyž, khwalicž nochyž, ſchtož je wón na tebi cžinił, njeby to najhórſche pſcheradzenie bylo?

Duž budž ſwětk Jeſom Ahrysta ſe ſwojim wuſnacžom. Ty jeho ſłowo ſnajesch: „Šchtóž mje poſnaje pſched ludžimi, teho chzu ja tež poſnacž pſched mojim njebjeskim Wótzom; ſchtóž mje pač ſapřeje pſched ludžimi, teho chzu ja tež ſa- přecž pſched Božimi jandželemi, na poſlednim wulkim ſud- nym dnju. Šwědč pač tež ſa tvojeho Knjeſa ſe ſwojim žlym žiwjenjom a khodženjom. Tež najjednorſche tšche- ſćizjanſke žiwjenje je ſame ſa ſo přėdowanje wo Ahrystuſu, hdyž ſo w nim něchto wo žiwjenſkej mozy tšchěſćizjanſtwa pokajuje, hdyž ſebi tajki tšchěſćizjan praji: wſcho jene, hač wyſoki abo niſki pſched ſwětom, ja chzu ſe ſwojej ſwědom- liwoſću, ſe ſwojim ſtaranjom ſa tych mojich, ſe ſwojim cžichim noſchenjom, ſe ſwojim wojowanjom pſhecziwo ſkemu a hrěſchnemu, ſe ſwojej woporniwoczu ſa Bože kraleſtvo wo tym ſwědčicž, ſo tež ja do ſtopow japoſchtola Pawola ſtupam, kotryž wuſnawa: „Ja ſym živy, niž pač ja, ale Ahrystuſ je živy we mni a ſchtož ſym živy w cžěle, to ſym živy we wěrje do Šyna Božeho, kiž je tež mje lubował a ſo sam ſa mnje podał.“

Wěſo tajke khodzenie bjes napſhecziworěczenja nje- woſtanje, drje tež hidzenie a pſchěſćėhanje ſhoni. Tón Knjeſ wo tym ſwojich wucžobnikow njeje we njewěſtym woſtajił. Wón sam ſwoj tšchiz priedy naſ nješe, my mamy jón ſa nim njeſć. Tamni přeni ſwědzy ſu ſ wulkeho džěla krawani ſwědzy byli. Wołnje je ſo dopjelniło: „Woni budža waſ ſe ſwojich ſhromadžiznow wuſtorčacž; cžaj pač pſchińdže, ſo, ſchtóž waſ mori, ſebi myſli, ſo wón Bohu na tym ſlužbu cžini! Tež poſdžischa hitorija žyrkwi je tyſazkróćuje hitorija krawě a ſylow hač do našchich dnjom. Ale runje tute cžětk cžajy ſu cžėpne cžajy ſa

zprkej: jejne stawy su so jako šwěrní wusnawarjo wupokasale. Wot naš tón Knjes porědko takto žada, tola ma tež hišće dženša někotry Knjesowy wučobnik hanjenje a šmėch no-šyc. Hdžež my to šhonimy Šhrystuša dla, chzemy jo njescz w šhladowanju k našchemu Knjesej, kotryž džešče: „Wučobnik njeje psches šwojeho mištra; šu-li mje pscheszėhali, dha budža waš tež pscheszėhacž“, a š dobom š wutrobnyš šmilenjom š našimi pschecziwnikami, na Knjesowe šlowo špominajo: „To wschitko budža wam woni tehodla czinicž, dotelž ani mojeho Wótza ani mje njesnaja“.

Šwjatki šu psched durjemi. „Jako woczí wotrocžkow hladatej na ruzy šwojich knježich, tak hladatej našej woczí na teho Knjesa, našeho Boha, hacž šo wón nad nami šmili a naš požohnuje š darom šwojeho šwja-teho Ducha.

D šwjatny DUCHO, pój wschať k nam,
Bydl we naš š twojej hnadu šam,
Šój, šlónzo, rjane, jašne!

Šamjeň.

M. w B.

Jesus na wolijowej horje.

Mat. 28, 19.

Tón Knjes stejesche na wolijowej horje, šo by do njebeš špěl. Tehdy njewidžesche wón jeno horstku šwojich wučobnikow, kiž psched nim stejachu, tež niz jeno město Jerusalem, kiž psched nim wupšchestrjene ležesche. Zeho myšle džėchu do wschėch krajow na šemi. Psched jeho duchownej woczí šstupachu wschitzy wobošy pohanjo: Romšy a Gričhojo, Parsjo a Šndianarjo, Čhinesjo a Šendželczenjo, jedyn lud po druhim a š nimi tež našchi šerbšy wótzojo, twoji prjedownizy, kotrychž frej w twojich žłkach czecze, twoji prjedownizy, kiž w tym kraju bydlachu, w kotrymž my nětko bydlimy, kiž te pola wobdžėlachu, na kotrychž my nětko džėlamy. Na wschėch tych Šhrystuš tehdy hladašche, jich pohanisku pschiwėru a jich duchowne hubjenstwo mějesche tehdy psched woczomaj. Šemu běšche žel tutych ludow, kiž pastyrjow njemėjachu, kotřiz bychu jich po prawnych puczach wodžili. Duž da wón šwojim wučobnikam šwoju kralowšku pschilasnju: Džicze a wučzce wschitkich pohanow a šcheczicze jich! A nětko šo to šbože, kiž bě Šhrystuš na Gol-gatha šakozil, šbėhasche a jeho šwėtkle pruhi do wschėch bokow po zylej šemi padacž poczinachu. Dotcho njetrojesche, dha stejachu czi wučobnizy w Gričiskej, Šeršiskej a Romškej, přėdowachu a šcheczijach. Čzi dobri pastyrjo wolachu te šabkudžene wozny a wodžachu je na šelenu pastwu Božeho šlowa a k řekam žiwje wody.

Šhrystušowe šlowo pať hišće dženša placzi a po nim šo tež dženša czi. Wjele mišionarow mjes pohanami džėla. Čzi wschitzy wuča a šcheczija. A šbože šupa š jich wučzbu do pohanškich krajow, domow a wutrobow. A pohanjo šu ša to džakowni. Šdy bychmy wschė te džakne šlowa šlyšeli, kotrež wobroczeni pohanjo mišionaram praja — o šelto šhwalenja a džakowanja by to bylo! A šchtóž něšcto ša mišionstwo czi a škladuje, tón šteji šobu mjes tymi, kotrymž šo czi wobroczeni džakuja, tón budže jenu tež šobu mjes tymi štač, na kotrychž budže tón Knjes pscheczelnje hladacž a še kotrymž budže rjez: Tež wy šeze pomhali, šo by šo moja pošlednja wola wuwjedla: Džicze a wučzce wschitkich pohanow a šcheczicze jich. Šójcze a herbujcze moje kralestwo!

„Šbóžni šu czi šrudni, pschetož woni budža trošchtowani.“

Tak praji našch Šbóžnik we šwojim hórškim přėdowanju (Mat. 5, 4). A hdže je tón cžlowjeť, kiž njeby šamyšl k šrudobje měl a kotremuž šo dyš a dyš po trošće nješlyšće? Šsamo džėcžo je tak husto trošcta žadne. Šola šoho pať jón pnta? To šebi dotcho njepšchemyšli. Šunu šmuhu dobėhnje k maczeri a pola njeje jón namata, a bóršy šo šylšojtej woczí šašo wješelej šlyšcziťe a horjo je šabhte.

Tola tež my doroczeni mamy šwoje horjo. Šaž jateho jeho šwjatki, tak džerzi naš husto došcž našche horjo šwjatnych. Wu-czėknyč jemu njemóžemy. To wėmy. Šeno to šebi žadamy, šo bychmy w nim njewutlili. Šohož šhorocž na šožu džerzi, šchtóž njepšchewajzy na cžėššchi hrėch špomina, šchtóž rano wotucziwschi wschėdnje k nowemu domjazemu rudženju štawa, czi wschitzy trjebaja trošcta, šo bychu š najmješicha něšak mozow měli, dole šwojeho wschėdneho džėla hladacž. Šchtóž by jim mohł wėko š wutrobny wotewšacž a do wutrobny pohladacž, tón by widžal, šak wjele ma šajki wbohi cžlowjeť cžėpicž. Njeje pať ša tych žaneje pomozny? Šloro šo tak šda. Šemja je pošna bohastwa. Šlota a šlėbra, škodom a wody, šwėtkla a šhlėba a wscheho možneho je šelto wjele, ale cžlowjeť we šwojim horju, še šwojim rudženjom šteji wošrijėdž wscheho bohastwa šaž, šlepy w šlóncznych pruhach. Wón ani to najmješiche š teho nima. A tola bjes trošcta nješmy. Šchtó jón ma? „Ša chzu waš trošchtowacž, šaž macž jeneho trošchtuje“, to Šesajš wschėm wurudženym pschiwola. Šchtó dha pať tón je? Niz Šesajš, ale Šhrystuš. Hdžež je wón šupil, tam je tež trošct šobu pschilšok. Šubžo trjebachu jeho jeno widžecž, dha bě hižom jich šrudoba šwoje šahadlo šhubila. A wón wjedzišche hišće bóle trošchtowacž, hacž macž šwoje džėcžo. Šchto možesche temu škóšnikkej jeho macž trošchtneho prajicž, je-li šo je pod šchizom štała? To wėšce niz, šchtož je jemu Šhrystuš prajil š tym šlubje-njom: „Hišće dženša budžesč ty šo mnu w paradisu.“

A tak trošchtuje naš tón Knjes hišće dženša. Wny pať dhrbimy tež jeho trošct pntacž a jeho trošchtnym šlowam wėricž. Čzinimy to, šmėjemy pschezo do wscheho niesboža šwėtkle pruhi praweho pošoja, haj šamo do šmjertneho bėdženja. Wny budžemy potom czi, kotrychž je tón Knjes měnil, šako je prajil: „Šbóžni šu czi šrudni, pschetož woni budža trošchtowani!“

Wušlyšchana modlitwa.

Šendželški duchowny tole pišasche: Šana cžlowška wutroba njeje tak twjerda, šo njemohł ju hnucž a šmješcizč. Šdyž běch we šwojim cžaku w Šdinburghu, šu mi ras wošebny cžlowjeť pošasany a prajene: Šlaj, tutón muž je pschedšnda Šdinburghšeho towarštwu „Njewėrijazych.“ Ša na měšce k njemu džėch, šo pošla njeho šyžech a š pscheczelnym hłošom prajach: „Šuby pschecželo, ša šo šara wješelu, Waš tu widžecž; njestaracze šo Wny wo šwoje wėczne šbože? Wón mi wotmolwi, šo do žaneho wėczneho žiwjenja ani do žaneho wėczneho šatamanštwu njewėri. Ša k njemu řeknych: „Duž pošlakncze šo šo mnu a dajcze šo mi ša Wašche šbože modlicž.“ Wón wotmolwi, šo do modlitwow šyle ničzo njedžerzi. Ša móžach cžinicž, šchtož chzych, wón njechasche šo mnu na šolena. Škóncznje šo šam pošlaknych a šo ša tuteho njewėrijazeho k Bohu wolach. Wón pať mějesche š tym jeno šwoje šmėchi. Šusczišcho šym jeho na to hišće wohladať, njewšym pať š nim ženje wjazzy wo wėrje řecžak. Šo dlėjšchim cžaku šo šašo š nim šetkach: Pscheczelnje šwoju ruku na jeho ramjo pošožimšchi džach k njemu: „Njeje Wóh moje wolanje hišće wušlyšchacž?“ Wón wotmolwi: „„Wóh wschať žadny njeje, a ša šym hišće tón šam, šajkiž pschezo běch. A hdnyž Wny do šwojeho Boha wėricze, a šo wón modlitwy wušlyšchuje,

dha czynię tola, każ Wam prajach — spytajcie swój kłumscht na mni." — „Gaj wschał," jemu wotmolwich, „Bożi czaś njeje sa Waś hiścze pschischoł, ale wjele śwernych kłheszczjanow so ia Waś modli, a ja kručze wěrju, so so też Wy hiścze wobroczyć." —

Bórny po tym bęch w Liverpoolu a tam wot swojeho pscheczela i Edinburgha list dostach, w kotrymż mi wón siewi, so je so tamny njewěrjazy te Khrystuśej wobroczył a so so i towaśtwa „Njewěrjazyh," do kotrehoż tizyczo kłuschachu, i nim tfinaczo wustupili a t pónaczu Khrystuśoweje prandy pschischi. Rať bę so to tať nahle stacz mohło, nihto njewjedziśche. To bęśche kaž dżiw psched wschitkich woczemi. Wón sam pať a tamny duchowny to wjedziśtaj: Bóh bęśche wěrjazy modlitwu wuśklyśchať.

Buddha abo Khrystuś?

To praschenje, hać ma Buddha prawje abo Khrystuś, dżerżimy w Szerbach hiścze, dżakowano Bohu, sa njewuschne. W naschich městach pať, hdżez so wscho i mudroszczu puka, tele praschenje je wschej kłutnošču stajaja. W Nēmzach je, sčtoż by něchtóžkuli sa njemózne męť, tu kłwilu 250,000 wěrjazyh pschikowarjow Buddhy, kotřiž na wěrjazyh kłheszczjanow i hordoszczu hladaju a jich wuśmęścheć pntaju. We Wipku je buddhistiski mišionski wustaw i 11 buddhistiskimi pućowaznymi předarjemi. W Mnichowje so kóždu njedżelu wječor cżrjoda semjenjow sčadżuje, so bęchu so t Buddhej modlili. A někaťi Nēmz, węsty Dr. Franz Hartmann, kiž wudawa, so je 11 lęť w buddhistiskim kłóśchtreje žimy byť, piśche: „Sswjaty Buddha, my leżimy tež w Nēmzach psched tobu na kolenach!" Wodobnje je w Franzowskej, Sendzelskej a Amerizy.

Buddha je muž, kiž je psched 2500 lętami žimy byť a kiž w Chinje a Indiskej sa boha płaczi. Je to nětko woprawdze tať, so Buddha bóle hać Khrystuś dowěrjenje a cżesczowanie cżłowskih dżęćzi saśkuzi? Buddha je runje kaž Khrystuś, mjeno sa sastojństwo a reťa tať wjele kaž „tón rośkwętleny". Tón, kotremuž so posdżischo „Buddha" narjegli, reťasche po prawym Siddhartha Gautana. Wón narodzi so w męścze Kapilawastu, t poknozy wot Benares, niž drje jako kralowy kłyn, kaž posdżischo reťasche, tola pať jako kłyn bohateho a woķebneho muža je Saťjarodu, cżehoždla jeho tež huśto „Saťjamuni" mjenuja. Siddhartha Gautana bę w lętach 560—480 do Khrystuśoweho naroda žimy, bęśche potajkim rojent persiskeho krala Kyrusa a profetow Haggaja a Sacharje. Wo nim kłebi pohanjo jara dżiwne węzy baja. Po tutnyh bajkach pschindze wón se sčtwórtnyh njebjeť na semju. Dokelž bę w przedawšchim žiwjenju pobożnje žimy byť, jeho duścha po prawom wjazy na semju njetrjebasche. Wón pať na próstwu bohow i dobrej wolu i njebjeť na semju stupi, so by wscho, sčtoż je žime, i cżerpienjow pućowanjow duśchow wumohť. Saťo bęly elefant so wón kralowej Mađi bliźesche a dżęśche do njeje jako pjeczbarbna kwęťka pruha. Na to so i jejneje paże narodzi, pschi cżimż jemu bohaj Brahma a Indra babinu kłuzbu wopokasasťaj. Dwę mřóćzeli dawasťtaj wodu sa dżęścżowe kłumpanje, ta jena cżopku, ta druha symnu. Dżewjecz kralow hadowny bohow jeho kłumpachu a bohajo sami pschinyķechu jemu draśtu. Tón nowonarodżeny cżinjęśche hnydom po swojim narodżenju sčtyri křóćzele do wschęch bokow. S kóždeje jeho stopow na męścze lotoskwęťka wuroścze. mjes tym, so wón wumola: „Sa kłym tón přeni, tón najlępschi, tón najhódnischi na kwęćze. To je moje pokłednje narodżenje".

Tajkele baśniczi kłebi pohanjo wo swojim kłwjatym powjedaju. Rať jednorje cżita so temu napscheczimo powjescz wo Khrystuśowym narodżenju! Tam i kóždeho kłowęťka pónajesť, so je to prawda kłama.

Rať je Buddha na swoju wucżbu pschischoł? Sdnyž bę w młódyh lętach wschę semśke wjeķele pomużiť, bę so cżłowskiho hubjenstwa staroby, kłhoroszczow a kłmjercze dohladať a wón wjedziśche, so to wscho tež na njeho cżaka. Duž pntasche i teho hubjenstwa wumóženje a cżekny sčadżu se swojeho doma a wot žony a dżęćzi. Dwanacze lęť do kłho praschęśche so mudryh brahminow a kłjudowasche so sam, hać by psches to wumóženje namakať. Wścho bę podarmo, hać kłóncznje kłedžo pod kłwjatym figowzom w Gaja psches woķebite rośkwętljenje puć i wumóženju namaka. A wot teho cżaka wucżęśche a pokasowasche ludjom puć i wumóženju, kiž reťa kłhodž prawje!

Rať hinať bu tola Khrystuś nasch wumóžniť!

Dżiwne je, so bu tež Buddha sojtany. Přeni křóć me swonlownym wojowanju, w kotrymż psches swoju mōž dohććer wosta a swoje męśtno pod kłwjatym figowzom wobkłhowa. Na to pať stupichu te tsi dżowki Marakowe, mjenujzy žadosć, starosć a kłóśchť, do rjanyh žónstich pschęstworjene, t njemu, so bęchu jeho sawjedle. Buddha pať tež tu doby.

Tež to hiścze hinať kłinczi hać powjescz wo Khrystuśowym spytowanju.

Buddha je jeno wucżiť. Pschi tym so jeho kłowa wostudke. Spochi rećzi wo cżłowskih hubjenstwe a kať jo wotbudżesť. Tež hdnyž pschirunanja do swojich pschednosťkow saplecze, namakasť w nich pschęzo te kłame wostudke wurasť. Dżiwny je tež cżiniť, ale hlódnnyh njeje kłycziť, kłornyh njeje hojiť a mornyh njeje sčudziť. Se swojej wucżbu je so jeno wyķokim a bohonym bliźiť, sa kłudnyh nićzo njemęśche.

Kajki hinajschi bę tola Khrystuś!

Buddha je jako sčedżimż wumrjęť. Wón dżęśche t jenemu swojich wucżomżow: „Sa kłym nětko kłaby a kłym stary, kiž kłym swoj puć do bęhať. Budżęze kłebi wy nětko kłami kłwętko a wukłhowanie a njepntajęze jo nihdze druhdze! Njęch je prawda wasche kłwętko a wukłhowanie!" Saťo t jenemu pschęćzelej do Kusinagary pschindze, naję so tam tať jara kundrosoweho mjaķa, so na to wumrje. Tajki kłonz bęśche pať woķebje pola tuteho muža, kiž wucżęśche, so je kłót reťacž njęprawda, woprawdze njęhódnny. Buddhistiske piķma jara wobśchęrnje wopikłuja, kať je wón na to do indiskeje sčóžnosćze, do Nirwana sčol. Tuta sčóžnosć po jich męnjenju w tym wostęji, so drje duścha wostanje, so pať nićzo wo kłebi njewę, so je bjes boloszczow, ale tež bjes wjeķelow.

Kajki hinajschi bę Khrystuś a kajki bę jeho wukłhóđ na G o l g a t h a! Pola njeho wscho jaśnje wobśkwędcżuje, so je wón woprawdżity B ó h!

W nowišchim cżaķu wschať woķebje woķebni do pschęzo wjetśchich hrośnoszczow, kłudow a kłluposzczow padaju! Sčto so tola wscho do hrośnoszczow w jednanjach na kłudnistwach njewotkrywa! Duž so tež njedżiwamy, so so mjes woķebnymi tež tajzy, kiž pohanisku pschiwęru wysche kłheszczjanskeje wucżby stajaja.

My pať cżzemy so tež dale Khrystuśa dżerżęć!

„Bombaj Bóh" njeje jenož pola knjesow duchowny, ale tež we wschęch pschędawarńjach „Sserb. Nowin" na wsach a w Budyschinje dostacž. Na sčtwórcz lęta płaczi wón 40 pj., jenotliwę cżiķla so sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjatonok,
Duši daty,
Wotpoćni ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjež knihicziščječni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Sswjatkki.

Jap. štutki 2, 1—13.

Wšchindž, Božo, šwjaty Ducho, k nam
A š twojej hnadu napjeli šam
Twojich wěrnnych myšl a wutrobu,
Šim šapal lubosć horjazu.
O Anježe! psches tw'e šwětko ty
Tu šhromadžil k tej wěrije šy
Lud se wschob' šwěta rěčemi,
Ša to my šhwalbu damy či.
Halleluja, halleluja.

Sswjedženški čas je pschischoł ša kraj a města, ša
lěš a polo, w hajach a na łukach. Bohu budž džak, kiž
nam čłowškim džěčom šašo dawa šwjedžen w tutym ži-
wjenju próžy a džěła, starosće a horja, nusy a hubjenšwa.
Tak mamy šašo šhwile, šebi š měrom wschitko to rjane a
wulkotne, to něžne a krašne Božeje štwórbje wobhladacž a
šo šawješelicž nad tym čerstwym žiwjenjom, kotrež wschu-
džom ššhadža. A jich wjele wschal šwoje šwjatki šwjeczi
wonka w Božeje štwórbje, pod módrojnym njebjom, wošrjedž
šwětkow a kćenja. To wschal je tež wulkotne přědowanje,
kotrež tón wschedomožny Bóh lěto wot lěta wonka we
štwórbje džerži, přědowanje wo šwojeje wěčnej mozy a
šwojim wschedomožnym štutkowanju. Ale šwjatki naš tola
tež do najšlubšcheje šnutštownosće čłowjela pokasuja, do
jeho wutroby, a tak šu wone wošebje tež šwjedžen ša šche-
šcijansku žyrkej a wošadu.

O najšwjeczišche, o najšbóžnišche, hnadyšpolnicžke šwjatki wy!
Šswoje, hlaj, džěczi Šhryštuš šej šwjeczi.
Wješel, wješel šo, žyrkej ty!

Tež naša šnutštownosć dyrbi šo šelenicž a kćěcž
a šo debicž š nowym čerstwym žiwjenjom. Abó chješ
ty jeno štwórbu wobdžiwacž a wužiwacž a njehašch ničžo
wo nowym wěšnym Duchu wjedžicž? Dyrbi we twojeje wu-
trobje pušte, šymne a morwe wostacž? Chješ ty jeno
nalětny šwjedžen šwjeczič a niz tež wošebje duchamóžne
šwjatki? Ty wschal móješch a dyrbišch šo tež nad rjenje
šakčěteje štwórbu šawješelicž; ale chješ ty jeno šachodnu
štwórbu abó šachodny šwětk mēcž, dha šo runašch jenemu,
kiž jeno psched šmjercžu čžeka a dyrbi tola šažo abó pošdži-
šcho jej do rukow padnyčž; dha šy ty wušnyw na čželo.
Šswjate pišmo pak praji: Šchtož na čželo šyje, budže
wot čžela štaženje žnjecž, šchtož pak na Ducha šyje, budže
wot Ducha wěčne žiwjenje žnjecž. Tehodla:

O šwjaty Ducho, pój wschal k nam,
Bydl we naš š twojeje hnadu šam,
Pój, šlónzo, rjane, jašne,
A šwěcž nam, šwěza njebjeska,
Šo twoja móž naš wohrjewa,
Nam k wješelu šy krašna
Šašnosć, krašnosć,
Š njebjasbože
Na naš šloži,
My pschindžemy,
Ša to lubje prošnyčž chžemy.

Hdyž je tvoja wutroba psches Ducha k nowemu žiwjenju sbudžena, budže wona hiščeže kčēcž, hdyž bu wschitke shtomy lěša sashle, a swojemu Bohu halleluja džaka spěwacž, hdyž wschitke ptacžki pod njebjom mjelcža. Kač dyrbinu tehodla Boha prošycž, so by swojeho swjateho Ducha do naschich wutrobom wulač a je psches njeho pschekrašnič a s mozami wěczneho žiwjenja wuhotowač.

Nječ swjaty Duch tež nasche wutroby napjelni!

1. Tutón je dar s Božeho kralestwa,
2. wón naš wjedže k Božemu kralestwu.

Jako tón džen tych swjatkow dopjelnjeny běsche, běchu czi wuczobnizy naschego Knjesa w jenej myšli w Jerusaleme shromadženi a cžakachu na wulecže swjateho Ducha, kotrehož běsche jim jich Sbožnik do swojeho horjestpěcža šlubič. Ke Khrystubej jich nadžije džeja, a polni doměrjenja woni k njemu shladuja a bu wo jeho sbožnym knježenju pschewědcženi. Esu woni tola došč nashonili, so je wón nad slóscžu swěta dobyč a wot šmjercže stanyl. Doměrnie dyrbinu tež my k swojemu Sbožniku jako swojemu wot Boha wuśwolenemu wumožniku shladowacž a na njeho pošluchacž. Potom Boh tež nasche wutroby se swojim swjatym Duchom napjelni. A hdyž šmy s druhimi, psches Khrysta krej wumožnymi w jenej myšli hromadže žiwu abo Bohu šlužimy w jeho domje abo šmy hoščžo sa Božim blidom, dža tež my džel dostanjemy na rjanym swjatkownym darje. Jako běchu czi wuczobnizy w jenej myšli hromadže, sta šo nahle schumjenje s njebeš jako mózneho wětra a napjelni tón žyly dom, w kotrymž šedžachu. A jasyki běchu nad nimi rosdžělene k wohladanju, jako bychu wohenjowe byle. Tole běchu te widomne a šlyšomne šnamjenja, kotrež se swjatym Duchom šo šjewichu a šu s dobom rjane šnamjenja sa to waschnje skutkowanja swjateho Ducha. Šswjateho Ducha šameho pač, dofelž je wschač duch, njemožachu widžecž. Wón šo šyny na kóždeho mjes tymi wuczobnikami a tucži buchu wschitzy polni swjateho Ducha. Š njebeš pschińdže to schumjenje a tež te wohenjowe plomjenja, so by cžlowjekam s dobom šo pošafowalo, so je swjaty Duch dar Boži, kotryž šebi šwět šam dacž njemožesche. Haj, tón cžělny cžlowjek ničžo wo Duchu Božim njesrošymi; cžělnje je jeho myšljenje, cžucže a wola. Ale te wutroby, kotrež šo wot swěta wotwobrocža a k Bohu shladuja, šu wotemrjene sa pschińdženje swjateho Ducha. — Še schumjenjom pschińdže swjaty Duch. Wón wschač je wulka šwět pohnuwaza a s nowa wožiwjaza móž. Hdyž wón šacžehnje, tam šo twjerdžisny cžlowšeske wutroby ššchašbu, tam padaju twjerdžisny hordosče a šebicžnosče a ta wotemrjeta dušcha šo s nowa sbudži a we wohenju šahorjenosče ta bojašna a šhablaza wutroba šo šobu storhnje k škuttam Božim. Ale tež pod wohenjowymi plomjenjami pschińdže Duch Boži. Wón tež roššwěcži te cžěmne hrěščne šhowanki twojeje wutroby, so ty tón hrěch jako něščto wulzy hrošne a škažaze špóšnajesch, a tebi myšl rošjašni, so móžesch potom hiščeže druhim do předka šwěcžicž. Šswjaty Duch je živy Boh, kiž dyrbi czi wutrobu a dušchu napjelnicž, so by wschón njerjad hrěcha pošrjety byl a so by měšto tych štarych bludow a škaženych lóšchtow šwětlo a lubosč do twojeje wutroby šacžahnyla. Kač někotry cžlowjek šebi mozy swojeho žiwjenja w cžělnych lóšchtach abo w wopilštwje šasy a wschitkim rjedliškim šacžucžam dawa wjadnyč; wón šawjedže a šfasy te dušche šwojich šobucžlowjekow a tych, kotšiz šu jemu

doměrjeni, njewobštara. Duch slóscže a šebicžnosče jeho cžeri. Kač hórko trěbne je tajkemu hubjenemu, šnutštownje rostorhanemu cžlowjeku, so by jeho dušcha wot swjateho Ducha byla roššwětlena a pscheměnjena. Na druhich štronach pač namašamy wjele špróžnyh, lěnich, šhablazyh, bojašnyh, a dwělowazyh cžlowjekow. Hdy bychu woni wot swjateho Ducha byli pschewšacži, bychu woni k wješelej špokojnosčzi pošběhnjeni njebojašlivi a móžni wušnawarjo Boži byli, kotšiz cžerpja bjes škorženja a tradaja bjes morkotanja. Najrješšchi dar s Božeho kralestwa, kotryž nam Khrystuš dawa, je swjaty Duch, a kač wón cžlowjekow šašo k Bohu wodži. Kač wón jich dušche pošěpschuje a wožiwja!

Tež na Knjesowych japoschtołach bóršy škuttowanje Božeho Ducha špóšnajemy. Woni počachu předomacž s druhimi jasykami, kač jim tón Duch da wurěcžecž. Móžny škutt Duch to běsche, kiž jich šhmanych šezini, Khrystuša teho drje wot Židow šchizžowaneho, ale psches Božu móž wot mormnyh sbudženeho pschede wschitkim šwětom wušnacž a niž bojašnje šo ššhowacž psched ludžimi. Šswjaty Duch ššchescžijansku hromadžu wuhotuje sa jeho šwětaschěroke powělanje. Židža a czi, kiž šo k židowškej wěrje džeržachu, pač běchu se wschěch móžnyh žusnyh krajow na šwjedžen do Jerusalema pschischli. Kač šo woni džiwachu, hdyž šlyšchachu tych wuczobnikow we swojeho kraja rěcži jim předomacž te wulke škutti Bože! Ta wulka šyla, kotraž běsche šo k šwjedženjej šeschla a po domjazej rěcži běsche jara wschelata, dyrbiesche tu w Jerusaleme tón džiwny škutt swjateho Ducha šacžucž a Božu bójšku radu šejnacž. A wulke šatorhjenje je wopravdže w Jerusaleme bylo, jako woni tych wuczobnikow, tutnyh prošnyh njewucženyh mužow tač horliwje te wulke škutti Bože s druhimi jasykami šhwalicž šlyšchachu. Někotšy wschač, kiž běchu jara šlóstniwi we wutrobje, šo jim šmējachu a džachu: Woni šu šo we šlódkim winje wopili. To wschač běsche jara šlóstniwe pschišlódženje, kotrež Pětr s dobom w mjenje druhich japoschtołow bóršy wotpošasa. —

Psches wohen swjateje horliwosče běsche Boži Duch wuczobnikow wutrobu pošylnič a wschitkich do Khrystuša wěrjazyh k jenej šhromadžisnje šhromadžič. Tač bu škutt šaloženy, kotryž dyrbiesche sa cžlowjestwo a jeho duchowne šbože sa wschě cžasny s najwjetškej wožnosčžu byčž, ššchescžijanska žyrkej. Bu tole wuštwaw wošrjedž šachodneho šwěta, kiž dyrbiesche to nješachodne špěchowacž a cžlowjekow s Božim Duchom wožiwjecž a s njebeštimi darami wuhotowacž. Ale hižom na přenim dnju šo šafakly šwět Knjesowej žyrkwi napschecžžo štaji a ju s hanjenjom wuššměšchowasche. Ale s tajkimi žemi a hanjenjom šo šwět šam šudži a šo we šwojej niškosčzi a hubjenosčzi wopošafuje. Pschi tym wschěm pač je ššchescžijanska žyrkej w najcžerstwiškim kčženju pschiběrača a šo po šemi roššchěrjaka a nowe šwětlo a žiwu lubosč cžlowjekam pschijněšla. A šello žohnowanjom šmy my wschitzy wot mlodosče šem psches nju dostawali! Někotryžšuli njewěrjazy naschego cžasa, kiž šnadž ma nēkajku ššchricžku dobrego w šebi, šo s hordosčžu šwojich dobryh škuttow šhwalu a se šazpivanjom na žyrkej hlada, jako njeby trěbna byla. Ale njeje to dobre, šštož wón hiščeže ma, kotrež pač pschecžo bóle woteběra, dofelž wón s teho žórka nječčerpja, kotrež jemu pschecžo dale móž dawa, — jemu hiščeže šekhadžalo s ššchescžijanskeho wocžehnenja dobryh štarschich, abo ššchescžijanskeho ducha, kotryž jeho wschudžom wobdawasche! Něščto

fšhesčžijanstwa šo hiščeže w někotrymžkuli namaka, kiž je šo jemu hižom wotrijeł. Njeh wón to spósnaje a je dža-
kowny ša fšhesčžijanstwo a njeh jo fšhesčžijanstwu wu-
šnawa! Šdy bñchu tola wščitzy ludžo to hłuboše žórko
wšchěch žohnowanjom spósnali a prawje f njeho čžerpali!

Š kajtej wěrnoscžu a luboscžu Pětr tamnym hanjerjam
tu zylu njewěrnoscž a šłóštniwoscž jich pšchibłodženja do-
pokasa! Kaš rjenje jich pokasuje na te džiwne pucže Bože,
kiž čže čžlowjekow se šwojimi njebjeskimi darami wobšbo-
žicž a kiž je taš na džiwne mašchne praštare šlubjenja
profety Joela dopjelni! Haj, Boži Duch hnydom čžlowjekam
prawe šrošmjenje šwjateho pišma dawa. Kaš wobdžywa-
njahódna je wščaš tež ta pšhesženoscž šlubjenjom štareho
testamenta a dopjelnjenjom noweho testamenta! Komuž je
Duch raš tu pšhesženoscž zylého šwjateho pišma a Božich
pucžow dopokasaš, tón wjazy njeha nad wěrnoscžu Božeho
šłowa dwělowacž. Duch Boži wščaš čže čžlowjeka f pó-
šnacžu, wěrije, prawdošči a šbóžnosčži domjescž. Wón čže
jeho wumjescž f jebanja a škaženja tuteho šwěta.

Tehodla dai šebi hłowu a wutrobu wot šwjateho
Ducha pšchewšacž. Šotom budže twoja hłowa myšlicž te
krašne nadobne myšle Bože, twoja wutroba njebudže šo
wjazy dacž škažazym šłóštam roštorhacž, ale budže luboscž
wudželecž, twój jašyš njebudže wjazy morkotacž abo šelicž,
ale ty budžešch pošny špokojnosčže te špomožne škutki Bože
pšchipowjedacž, twoja ruša njebudže šo žaneho šłeho škutka
wjazy pšchimacž, ale budže pomhacž a kraštwo luboscže
šobu twaricž, twoja noša njebudže žanu šchčžekž wjazy
našupicž, kotruž je čži Bóh šakasaš, ale pošndže po tym
šwětkym pucžu, kotruž do njebjesh wjedže. — Šswjaty
Duch, dar f Božeho kraštwo, njeh naš wšchitkich napjelni
a wobnowi f šbóžnosčži našchich dušchow. Šotom mamy
prawe šwjatki. Šamjen. K. w K.

Na šwjatkowny šwjedžen.

Ducho šwjaty, wuškadžazy
Wot Wótža a wot Ššyna,
Š njebjesh dešchčo wofšchewjazy!
Macžej hona fšhesčžanstwa.

Wutroby šu twjerde šmahi,
Wuškñnjene a nješkłódbne;
Ššól je štuchta, lud je naši,
Wšcho je w hrěchach škažene.

Ducho Boži, warbowany
Š wumoženjóm Šbóžniša,
Š njebjša dele dušcham šłany,
Kiž šej Tebie wupročha!
Njeh je žel Čži teho luda,
Pšchidž Ty hñadaje f pomožu,
Šo šo šbudžicž f hrěchow šłuda
Š žiwjenju da nowemu.

Ducho šwětk! Šacžér mroki,
Našche dušche šknjaze;
Wušaš hrěcha štrašne šłoki,
Šo šu ša naš nješkłódbne.
Roššwěčž wšchitkich powołaných
Še šwojimi darami;
Š prawej pošucže ščžin šhmaných,
Kiž šwój hrěch šu pošnali.

Ducho wěry! Ša Čže prošču,
Wjedž mje f wěrije do Šhryšta,
Šo ja jehó ranj košču,
Ššlužu jemu do šónža;
Š wěru špožčž mi wuškñjecženje
Dotalného žiwjenja;
Daj, šo dušchu debi rjenje
Šrej a prawdoščž Šhryštuša.

Ducho trošchta! W Twojej možy
Ššlaboscže šo nještróžu;
Šašne šu mi šchžža nožy,
Šdyž Ty pjelnish wutrobu.
Šo mje do wěrnoscže wodžish,
Wučžish prawe modjenje,
Bože pucže šo mnu šhodžish:
D taš to mje trošchtuje!

Ducho mēra! Šotoj, šbože
Do dušche mi wuškñwacž;
Ššwědcžish, šo šym džēcžo Bože,
Ša mnje krašne herbštwo mašch.
Ššwjaty Ducho mišocžiwy!
Šdžerž mi šbóžnu nadžiju,
Šo ja, w šelóm Šhryšchče žiwy,
Wěčžny Šalem poštroju!

K. A. Fiedler.

Róčžny čžab Šswjatkow.

My šwjecžimy f nowa tón šnaty wulki šwjedžen, na kotrymž bu
fšhesčžijanstwa žyrkej šakožena. Kaž je šermušča wopomnješki džej
šakožnja wofadnje žyrkwoje, šreformožijški šwjedžen wopomnješki
džej šakožnja ewangeliške žyrkwoje, taš šo šwjatki na šakožnje
fšhesčžijanstwe žyrkwoje dopominamy. Napjelnjeni se šwjatym Duchom,
počžachu wučžobnižy te wulke džiwny Bože w štemplu šhromadžentym
pšchipowjedacž; a hdyž běšche Pětr šwoje móžne přědowanje džeržal,
buchu čži přeni wuškñčženi, a taš bu žyrkej šakožena. Šara wažne
a wopomnječža hódne bē pšchi tym to, šo wučžobnižy tehdy, pšhes
šwjateho Ducha f temu šhmani ščžinjeni, f žušym jašyškami rěčžachu.
Na to žyrkej ženje šabyčž nješhrybjaša.

Bóh je čžlowjekow we wulkim a žylym jenajšich štworil. Še
rošdžěle, kiž jim wšchelaka barba atd. dawa, šu ščžehwki tyčch wob-
štejnosčžow, pod kotrymž šu ludžo lěttñšazy žiwi byli, a šu jara šnadne.
We wulkim a žylym je jedyn čžlowjek kaž druhi. W tym našu-
panju tež mješ ludami rošdžěle nješku. Němž nima lěpšch wocži
džyli mur a Čhineaš niz lěpšche šhšchjenje džyli Šendželčžan, tež
špěwny hłóš Šndow nješje wo ničžo hñajšchi hacž jón pola Šchwedow
šhšchish. Šeno w jnym je wulki rošdžěl: mjenujžy w rěčžach.
Še šu jara wšchelake. Šohu budžishche něšchto lohke bylo, wšchēm
ludžom jenajku rěčž dacž a šdžeržecž, wón paš to nješje čžinicž čžyžl.
Duž je to po jehó woli, šo šu wšchelake rěčže na šemi. Š jena
je pšched nim telko winojta kaž druha; pšchetož šóžda je jehó dar.
Šo rěčži šo paš nětko ludy džěla, mješy štajeja a kraštwo šakožuja.
Šóžda rěčž je (f wuwšacžom tyčch žyle maškých rěčžow) najbóle jedyn
lud, jedyn kraj, jene kraštwo. Šajše je bylo a šajše je a šajše
tež do šónža woštanje. Mješ tutym rěčžemi a ludami je nětko
drje tež, kaž mješ šukšodami, mēr a pšhesženoscž, ale hišchče
hušchžich šawiščž, hidženje, haj šjawne nješpšchecželštwo. Duž je
Bóh jedyn dom natwaril, w kotrymž wšchitke ludy w mērje a
pšhesženoscž bydla, w kotrymž ma šóždy tošame prawo a jedyn
druhemu to, šchtož je jehó, woštaji, tež jehó rěčž; a tutón wulki
dom je fšhesčžijanstwa žyrkej. Štupja ludžo f modlitwu pšched

Khrystuša, šromadžuja ho psched Božim blidom, wotewrja hebi Bože kłowo, dha mjes nimi njeje bohaty a khudy, Sendželčan abo Němz, ale wschitzy hu Khrystušowi. A so ma temu tak hyc, so je to Boža wola, to i teho widžič, so bu na šwjatkowntym dnju ewangelij kóždemu w jeho rěči předomany. Naschi mišionarojo hu hebi to tež ja wučzbu wsali. Šim njeje ničzo lohke, pohanske rěče tak domufnyč, so móža w nich předomac. Ale woni prózy njelutuja a lědžebatki wufnu, so bychu skóncznye na šrohmliwu waschnje kóždemu ludej w jeho rěči předomac mogli. Bóh jim pak tež jich prózu bohacze placzi. Se šwojej rěču wołani tež skóncznye wschitzy pohanjto ke Khrystušej pschińdu.

My šmy Boža zyrkej.

Hdyž šwjaty japoschtol Pawol šwojej Korinthiskej wošadže w 3. stawje 16. šcht. šwojeho 1. lista pišče: „Njeměšče wy, so wy Boža zyrkej seže a Duch Boži bydli we waš?“ dha maja tež nasche šerbste wošady, tute kłowa šaštyšchamschi, šamnyš k radošči, wošebje nětkle, hdyž šašo špěwamy: Pschińdž, šwjaty Ducho, štworičel! Pschetož psched wjazy dnžli 900 lětami šapocza ho Boža zyrkej k nim bližič, wot wječora se strony do přědka postupowazych Němzow, wot ranja pak se strony Šłowjanow. Ššerbjo hu drje wjazy štow lět šašydenju šchesczjiansstwa kručze wobarali, dofelž Němzow njelubowachu, kiž chychu jich kraj mēč. „Žane mišionstwo njeje tak czežke bylo, kaž mišionstwo mjes šerbškim narodom“, tak špišaczel štamjšnow minjennyh czašow praji. Niž jeno krej němškich wojownikow je tehdy běžaka, ale tež krej šchesczjianskich mēšchnikow. Šnamjo Šesufoweho šwjateho šchiza bu hanjene, pobožne, jim zuše: Šerie eleison do šmēšchneho ščehnjene. Džak budž Bohu, kiž je bład šahnał a šwoju zyrkej tež mjes šerbškim ludom twjerdže šaložil!

„Njeměšče wy, so wy Boža zyrkej seže?“ tak njech pak nětko pschezo i nowa jako dopomnjecze we wuschomaj nascheho naroda klinezi. Ššwjatki hu wschitke rěče šwjeczene, tež luba šerbška rěč. Njech hebi ju lud wyškoło waži. W nej jako drohotnej šchtorpawje je šwjeczene jadro šboža šamnjene. Šdžež ho to šwonkowne pschekama, ho tež to šnutsowne šahubjuje. „Njeměšče, so Duch Boži we waš bydli?“ Boži Duch bydl w naš, wušwjecž naš a pschinješ nam jašnosč, mēr, njewinu, nomu móž kaž lube Bože nalěčzo wonkach štwórbje. Šaj, nowa móž ho wopolaž w lubošči šchesczjianow domach kaž sa pohanow w dalokej zušije. Tež jich wschitkich rěče maja hiščeze te wulke štukti Bože pschipošjedacž, jim wschēm ma ho šwēdczenje dostacž. „Njeměšče wy, so wy Boža zyrkej seže, a Duch Boži bydli we waš?“

Psches tebe ludy stanu
Kaž kłóncžko ššhadžuje,
A pschibohojo padnu
Kaž mēšaz woblēdnje.

Troscht w nusy.

Běšche na cžopšym wječornu. Šchtyrjo pučžowarjo šhwatniwje po šwojej dróšy šnowachu. Pschi pučžu šchpatny domčž žyle šam štejšche. Š wofnom mašy hólčž šwoju kudžeratu hłowčžku tyšasche a dofelž ho bojšche, so mogli cži šchtyrjo pučžowarjo šnana jeho dom nadpadnyč, wołasche i žylej šchiju: „Bola naš je něčto domach!“

„Lube džěčžo,“ jedny i tnych šchtyrjoch wotmolwi, „my tebi ničzo cžinicž njechamy, naš ho bojščž njetrjebasch.“

Tym šchtyrjom pak bē džěščžowe kłowo rjona wučžba. „Šlaj,“ woni jedny k druhemu džachu: „My chžemy hebi tež w kóždej

nusy pschimołacž: Bola naš je něčto. Wšchato je Khrystuš šam šlubil: Šlaj, ja šym pola waš wschitke dny hacž do škónczenja šwēta!“

Šnadny wušyw, ale bohate žně.

Ša džěch ras, tak štary duchowny powjedasche, do žyrkwje. Běšche šylny wichor. Duž w žyrkwi ničto njebē, šhiba młody šhēbētar. Tehdy mi šly duch do wucha šchepny: „To tola šašo domoj dži; ničto tu njeje, šhiba ty jako předar a šhēbētar, kiž dychjesche pschińč.“ Ša pak tola wostach a šwoje předomanje džeržach. Tuton šhēbētar bē ho wot praweho pučža daloko šabkudžil byl, tón džēn pak ho šašo k Bohu wobroczi. A nětko wón šam i wulkim žohnowanjom druhich k Bohu wodži. Moja tehdomnišcha próza je ho pláčžila. Tehdy wschaf hiščeze njewjedžach, so šym ho psches móž šwjateho Ducha k wjele tyšaz ludžom pschedobyl, runjež bēch předomanje džeržal psched jenny jenicžkim pošlucharjom.

Šiwjenje to wobšwēdczi.

Něšajki njewērjazy bēšche šjanny pschednoscht napschecžiwu bibliji džeržak a wobkručžowak, so Šesufowe žiwjenje njeje wērna powjšecž, ale wumyšlene powjedańčto. Šako bēšche škóncžil, ho jednory džělacžer pošbēže a prošcheschche wo domownosč, jemu praschēnje pschedpołožič.

„Praschēječe ho jeno“, bu jemu wotmolwjene. Džělacžer poča: „Psched 30 lětami bēch ja šamiba ša moju šwójbu, a žadny cžebny cžlowjek w mēšče njechasche wjazy so minu ničzo cžinicž mēč. Šusto špytach druge žiwjenje šapocžecž, ale to ho mi njeradži. Towarštwo šžeržliwych wot šawjercžazych napojow ho nade mnu šmili. Ša buch tež pschimsaty, šlubjenje šžeržliwosčje podpišach, ale jo husto šlamach, so buch jako njepolēpschomny wušamnjeny. Něšajkeho pschēstupjenja dla do jastwa pschińdžach. Tam bu na mojim polēpschenju džěłane. Wšcho wosta podarmo. Duž šesnach Šesufa jako wumožerja, w jeho kłowje wodacž hřechow namakach, ja buch nowy cžlowjek a jemu nětko pschibžuscham. Moje praschēnje je tole: Šdyž je powjšecž wo Šesufu, kaž wy prajicze, wumyšlena, kaš móžecze potom to šhonjenje wuložič, so je wona žyle pschemēnjenje we mni ščžinika, moje šhubjene žiwjenje do požohnowaneho pschemobrocžila a mje šbožowneho ščžinika?“ Tón praschany njenamata, šchto by wotmolwil. Džělacžer i tym kłowom wobšamny: „Wy móžecze dale wobkručžecž, šchtož chžecze, tola pschi tym wostanje: ewangelion je móž Boža, šbožnyh cžinicž wschitkich, kotšiz na to wērja.“

Wšhelake i bliska a i daloka.

W Draždžanach je njenadžujžy našch drohi šerbški pschecžel šnjes dwóški radžiczel prof. Dr. Šakub wumrjel. Š žylej wutrobu je wón našch šerbški lud lubowak a horžy džak nascheho luda dže ša nim do wēčžnosčje, šchtož je ša našch lud byl a cžinił. Šak bēšche lubowany tež wot kralowšeho doma, hđžēž je wučžer byl nascheho krala a jeho šynow, to wopolaša pohrjebna šwjatocžnosč w Draždžanach, pschi kotrejž bēšche kral i prunzami pschitomny, kaž tež šwjatocžne šhowanie w Budyšchinje na Tuchorju, ke kotremuž bēšchaj dwaj prunzaj, šastupjer krala a drusy wyškozy šnježa pschishli.

— 3. džēn šwjatkow budže mišionški šwjedžen w Bukežach. Ššerbške šemšchēnje budže popołdnju w 2 hodž., němške w 4 hodž. Wschitzy pschecželjo mišionstwa hu wutrobnje pscheproschēni.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

— Sserbske njedželske lopjeno. —

Wudawa so kóždj robotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ja ischtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Sswjedžen swjateje Trojizy.

Jana 3, 1—15.

Na swjedzenjach bohata položja zyrkwinskeho lěta je so minyła a na swjedzenjach khuda položja zyrkwinskeho lěta so sapočina. Smy dawno hižom swjeczili lubosne hody, na kotrychž klyschachmy to wulke smilenje Boha Wótza nad nami cžłowjekami, kiž je swojeho jenicžkeho narodženeho Syna do swěta póžlał. Potom smy w póřtnym cžaku, wošebje na cžichim pjatku, klyscheli wo tym swjaty, njewinowatym wumóžerškim cžerpjenju a wumrječu nascheho Anjesa a Sbožnika Jesom Ahrysta, a jutry smy swjeczili jeho dohycze nad hrěchom a smjerczu, i dobom jako sawdawł ja horjestanjenje jeho wěrjazyh; a hagle psched krótkim, na duchawjebelych swjatkach smy klyscheli, tak bu swjaty Duch wulaty do wutrobow wuczobnikow a tutnych wuhotowa ja žiwych swědkow Ahrystuřowych. My smy potajkim te wulke skutki seřnali, kotrež je Bóh dokonjal k naschemu sbožu. Wone su hromadže wuwjedžene wot trojenicžkeho Boha: jemu k cžesczi swjeczimy dženska swjedžen swjateje Trojizy. Haj, mjeno nascheho trojenicžkeho Boha cžzemy cžesczicž; trojenicžkemu Bohu mamy džatowni bycž, so je so nam sjewil. My kšesczijenjo dyrbymy wjebeli bycž, so mamy telto shonjenja wo Bosy a směmy so směrom k njemu wuřnacž. My njetrjebamy, kaž njewěrjazy swět, tak polni njedowěrjenja wo „wořudže“ abo „njebju“ rěcžecž abo wo jenym njesnatym Bosy, kaž hižom stari Athenszy, ale my wěmy, so je Bóh tón Wótz

Ahrystuřowj, kiž nasche žiwjenje a swět wodži, a wón je nam psches Ahrystuřa dořecž snaty. Jenó pola trojenicžkeho Boha móžesč swoje sbože namafacž; a njeje w žanym druhim ta sbožnosč, tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date, w kotrymž mohli sbožni bycž. Tehodla jeho wulke skutki khwalimy, kotrež su jałožk nascheje sbožnosče. K trojenicžkemu Bohu tehodla, luby cžitarjo, měj swoju nadžiju. To cži na snutskownym cžłowjeku wjele wjazy pomha hacž wschitke wědomosče, wustojnosče, haj starosče swěta. Pytaj hnadu nascheho Anjesa Jesom Ahrysta, lubosč Božu a dostatk swjateho Ducha, potom by bohaty a spokoyny. Pytazu cžłowřku duschu pak setkamy tež w naschim tekicže, Mikodemuřa. — Tutón pschidže ke knjesej Jesuřej, ale w nozy, bjese wscheje hary, žyle sam, dokelž so psched robotawami swojeho stawa, Farisejskimi, hanibowasche. Anjes Jesuř hnydom se swojim sbožniřkim wóčkom pshecže jeho wutrobny a schricžku jeho wěry spóřna, kotraž so tam pocža žehlicž. Žiwa rořmolwa nastanje mjes wobemaj a Anjes Jesuř jemu swoju duchowpastyršku radu dama. Tež my dyrbymy i njeje sebi radu bracž ja swoje žiwjenje, a duž cžzemy i tejele stawiřny sebi wsacž

radu ja naschu pytaž u wěru!

1. žanu bojasliwosč psched ludžimi!
2. dospołne snowa-narodženje!
3. cžiřte dowěrjenje!

Mikodemuř běsche wošebny radny knjes i wyschcheje rady w Jerusaleme, i dobom Farisejski, potajkim fastupjet

tejele sekty, kotraž šebi pytasche s nadrobny m swontnym dzerženjom santonja njebeša saskuzic. Pšches posčenje, jałmožinu-dawanje, husto dosć, so bychu wot ludži widženi a khowaleni byli, a dolhe modlitwy mēnjachu Farisejszy pšched Bohom prawi bycz. Njendžesche s tym, dha dyrbjesche Abraham to pobrachowaze wupjelnic, na kotrehož šo pšchi kóždej sskladnosćzi s hordosćzu pomolachu. W pišmje bēchu jara wučzeni a šebi wjele na to wjedžachu, ale jo wopał srosymichu, swontnje, santonzy. Anjes Jesuś bēsche czaš žiwjenja pšhecziwo jich bludnym uēnjenjam a jich swontownemu wukładowanju šwjateho pišma po pišmitu wojowal. Ale woni bēchu jeho sa to jenož pšhesćehali, tať so Anjes Jesuś na kónzu te šłowa wuwola: Wēda wam pišmawučeny m a Farisejskim! (Mat. 23, 10 atd.) Farisejski bēsche teź Nikodemuś, ale kajki dživ! Hdže jeho trjehimy? Šola Anjesa Jesuśa. Šhto drje bēsche jeho tam hnało? Wón bēsche domērenje, k šwojej šamšnej prawdosćzi, kať šo šda, šhubil, a tať s czašami na njeho štył a tšhepotanje wo šbóžnosć pšhińdže. Nikodemuś je, kať šo šda, šwērnny w malicžosćach byl a bēsche šprawnje šo prózowal, kóžde prjódkišanje santonja s dypkom a nadrobne dopjelnic: pšchi tym bēsche wón k špóšnaczu pšchischoł, šo wón na šwoje dopjelnjenje santonja njemóže šwoje šbože twaric. Nunje tole špóšnacze bēsche jeho k Šbóžnikej pokasalo. Někotružkuli cžłowjet našeho czaša drje tať hluboko nabožny njeje, ale s lohkej wutrobu rjeknje: Wšchať dopjelnjam šwoju pšchisłuschnosć a njeskutkuju pšhecziwo santonjam, dha wšchať budže mje Bóh hižom pšhijec. Myšlišč šebi ty, šo je došahaze, hdž šo pšchisłuschnosć šwoje jeho pomolanja dopjelnil a njeišy krajne santonje pšhestupil? Ty mašch tola teź pomolanje sa Bože kralestwo, a wješel šo tuteje dostojnosće! — Nikodemuśej šo štyška dla šwojeje šbóžnosće, a tehodla wón ke knjesej Jesuśej pšhińdže; ale cžehodla w nozy? To bēsche wšchať hišcže jeho cželna bojašlivosć; wón šo pšched ludžimi hanibowasche, šo k Jesuśej wuśnac. Tole bēsche jeho šnadž hižom dolho wotdžeržalo, šo teho wot Farisejskich hidženeho Jesuśa wo radu praschec. Ale škónčnje dyrbi wón tola, wot cžerjenja šwjateho Ducha nucženy, Jesuśa wopytać, a duť tam wón s najmjeńšcha w nozy džesche. Wón cžuje, šo pola njeho pomoz doštanje, hdž wšchitko druhe jemu njepomha. Ale šobustawy wyschšescheje rady, jeho šobuśastojnizy, nješmēdžachu nicžo wo tym šhonic. Kajki wulki pobrach, kotryž dženša hišcže wjele ludžom šadžewa, šo šjawnje k Jesuśej wuśnac. Čzi poł šdželani šo boja, šo budža Khrysta dla šazpiwani jako nješdželani a hlupi ludžo; te nižšche woschty luda šo husto pšched šwojimi pšheczelemi hanibuja, někomu tať došpolnje pošłuchac, jako by tole wotročkowstwo bylo, Khrystuśej wēric a jemu pošłuchac; te wyschšesche woschty luda njechadža husto rad „pohórščenje“ dac tym, kiť šebi hinať myšla, a čzedža rad tajke waźne prasčenje potajic. Wēšo šo wšchitkim tutym na tole wašnje wjele žohnowanja rubi, a woni teź druhim to žohnowanje njeišu a njepošlicza, kotreť mogli wudželec, haj woni šo škónčnje šjebaju wo šbože, kotreť moglo jich šjednocženstwo s Khrystuśom jim dac. Khrystuś praji: Šhtóž mje šaprēje pšched ludžimi, teho čzu ja teź šaprēc pšched šwojim Wótzom, kiť w njebešach je. — Šwojeje kšhesćijanskeje wēry šo njetrjebasch hanibowac, je w nej tole twoje šbože wobšhowane, a wēru mēcz a šebi hac do šmjercze khowac, je najrjeńšcha pycha cžłowšeho kšaraktera. — Hdž by něchtó s dženšnišchich ludži tola šjawnišcho šo k šwojemu!

Anjesej a Šbóžnikej wuśnawal, to by špomožny šaczišcž mēlo na někotružkuli khablazu wutrobu, wošebje na młodoc, kotraž husto dosć uikoho s pšhecželstwa njewidži ke Khrystuśej kšodžic a tehodla lohzy mēni, to k žiwjenju njeje trēbne. Kať wobzaromne, hdž šo ani šarschi šjawnje pšched šwojimi džecžimi ke Khrystuśej njewuśnaja abo je modlic njewucza. Šotom teź džeczi lēdma žanu nabožinu pšchwošmu; šotom teź napominanja a pomucženja šhule a žyrkwoje na jara njepłódnju rolu padaju. Ale teź wyschšchi luda a něchtóžkuli šebi njewēryjeje hromady dla nješwēri, šo šwojeje wēry wuśnac, dofelž šo hanjenja boji abo šhubjenja pšchihilnosće njewēryjazyh. Ale na tajkich cžemnyh pucžach ty žane žohnowanje njewuśnywasch. Našch Šbóžnik je tola teź pšchewulki a pšchenadobny, hac šo by jeho mohł pšched ludžimi potajic. Šhtóž jeho wopravdže we wutrobje wobšedzi, w tym wón tať móžuje škuttuje, šo to cžłowjekojo pytnycz dyrbja. Nunje s teho pať widžimy, šo Nikodemuś hišcže njebešche žyle wot Khrystuśa šapschijaty. Haj, šhto dha wón do žyla pola njeho pytasche? To nam pokasuja jeho šłowa: Wšchtrje, my wēmy, šo ty šy sa wučerja wot Boha pšchischoł; pšchetoť nihtó njemóže te dživny cžinic, kotreť ty cžinišch, kšiba šo by Bóh s nim byl. Šotajkim jeno sa wučerja bēsche wón jeho wobhladowal, sa wučerja, kiť šaton wukładowasche, šowšchať wē, sa jeneho wošebje roškwētleneho. Šon dyrbjesche jemu prajic, šhto dyrbjesche wón cžinic, šo by šbóžny byl. — Ale šhto by Nikodemuśej nowy šaton pomhał, kotryž wón tola njeby džeržal? Hdž wón Anjesa Jesuśa hišcže njebešche špóšnal sa Šbóžnika, kiť móže teź hrēchi wodawac a s mozu šwjateho Ducha wuhotowac, dha bēsche wón hišcže daloko na šady wostał.

Niz jeno nowe špóšnacze, ale wuhotowanje s noweje mozu, došpolne pšchemēnjenje šnutškowneho žiwjenja Nikodemuś trjebasche. Tehodla Anjes Jesuś k njemu rjeknje: Šawērnje, šawērnje, ja praju čzi: Šeli šo šo šhtó nje narodži s wody a s Ducha, dha wón njemóže do Božeho kralestwa pšhinc. To potajkim, luby cžitarjo, njedošaha, hdž čzesch ty jeno něotre hrēchi wotpołožic a něotre pocžinki pšhijec, hewal pať šary cžłowjet wostac. My dyrbimy, čzemy-li bycz herbojo Božeho kralestwa, žyle nowi cžłowjekojo šo šcžinic, našche žyle myšlenje, cžucze a wola dyrbi do cžista wobnowjena bycz po pšchikładže Khrystuśowym, tať šo lošcht a wolu šacžuwamy, sa nim kšodžic, a jeho sa to najrjeńšche a najkrašnišche šacžuwamy. Ty dyrbišch ras hrošnosć a škaženje hrēcha špóšnac a krašnosć a njebešku cžistosć Khrystuśowu widžec, šotom budže twoja wutroba rad te wulke škutti Božeho kralestwa čzycz dokonjec. Prjedy hac móže twoje wobēnđenje cžiste bycz, dyrbi šo to žórlo, s kotrehož won pšhińdže, twoja wutroba, twoje šmyšlenje, wučzišcžic. Pšchetoť s wutrobny pšhińdu šle myšle, mordowanje, mandželstwo-šamanje, šurwarštwo, paduchštwo, šalschne šwēdcženje, hanjenje. Kať dolho je twoja wutroba w niškich žadosćach cželnosće, nahrabnosće a wopikštwo jata, njemóžesch k žanemu wješelnu škuttowanju dobreho pšhinc. Twoja dušcha dyrbi šo halke s Ducha Božeho s nowa narodžic, tať šo je wobknježena wot šwjateho Ducha. Šwjateho Ducha pocžerjenje dyrbi cze žyle pšchewšac, a ty dyrbišch teź došpolne domērenje a došpolnu pošłuschnosć napšhecziwo šwojemu Šbóžnikej pokasac.

Wētr duje, hdžez čze, a jeho šchumjenje šlyšchisch ty; ale njewēšch, s wotkal wón wukhadža, a hdže wón dže.

Tak je kóždy, kiž je so s Ducha narodzil. Niz kam chze tajki czlowjek so wodzicz, niz sebi kamemu žiwu bycz, ale tak móznie je wón wot Ducha Božeho sapschijaty, so so wón zyle jemu podda. Wón so njeprasca, hdže jeho tón Duch wjedže, tež hdž wón njewidzi hnydom kame semske derjehicze. Ale wón ma dowěrjenje k njemu. Tón nowy czlowjek wjazh njedwěluje, so wón na tutym puczju swoje sbože namaka. Tošame je jemu wěste psches teho w jeho wutrobje skutkowazeho swjateho Ducha. Šhrystušowy Duch je wěrnošč, a tehodla tež swěza sa nasche žiwjenje. Šhrystuš kam praji: My rěčimy, sčtož my wěmy, a swědčimy, sčtož my widželi smy. Człowka wědomošč je nje-dobahaza, ale Šhrystuš rěčesche, sčtož běsche kam widžal. A to wjedzišche tón jenicžki narodženy Syn Boži, so ma tón Wótž w njebjesch s zylm swojim wodženjom swěta a jenotliweho czlowjeka wotpohlad na tuteho sbóžnošč.

Tehodla bu skónčnje tež człowski syn potwyschenty, so bychu wschitzu, kiž do njeho wěrja, sčubjeni njebyli, ale wěczne žiwjenje měli. Tehodla měj poslušnošč napšchecžimo tak wótzowšy smyšlenemu Bohu. — Čhzemy sjawnje a wješele psched wschitkim swětom bjes czělnje bojasliwosče k naschemu Sbožnikej pschincž, čhemy so dacž psches jeho swjateho Ducha dospoľnje wobnowicž a tutemu polni dowěrjenja dacž na swojej wutrobje dželacz, dha smějemy žohnowanje trojenicžkeho Boha. Jemu budž kšwalba a čžesč do wscheje wěcznoščje! Šamjen. K. w K.

Wěra do swjateje Trojizy.

D. Marcžin Luther.

(Porjedženy pscheložk.)

Do Boha Wótza wěriny,
Kiž je njebo, semju stworil;
My jeho lube džeczi smy,
Sako Wótž je k nam so horil;
Wón nam wschědnje žiwnošč dawa,
Čžěko s duschu wobarnuje;
Schlitowacz naž njesastawa,
Nischiz a horjo wotdžeržuje;
Naž sastarawšči, swarnujo
Wón w swojej mozy džerzi wscho.

Do Tesom Šhrysta wěriny,
Teho Syna, naschob' Anjesa;
Wón Bóh je, s Wótza plodženy,
Mjes nimaj njej rozdzěl, mjesa.
S klina Marje w Božej nozy
Bu wón człowjek narodženy
We swjateho Ducha mozy;
Potom na kšiz pomyschenty
Wón sa naž wumrje, wot smjercze
Paš psches móž Božu stanyl je.

Do swjatož Ducha wěriny,
S Wótžom, Synom jene bójstwo;
Wón scžele nam, naž troschtujžy,
Dary s njebja jako swójstwo;
Kšchescžijanstwo w kóždym kraju
K jenej myšli sjednocžuje,
Hdžez so hrěchi wotawaju;
Čžěka nam wón swubudžuje,
Hdž wita po wschěm hubjenstwe
Naž junu wěczne žiwjenje. Šamjen.

K. A. Fiedler.

Šhodjenje w nowym žiwjenju.

Hdž swjaty japoschtoł Pawoł praji: „Smy-li s Šhrystušom wumrjeli, wěriny, so tež s nim živi budžemy“, dha tuto słowo tak lohko rosemicž njeje. Wono so najpriždžy na naschu kšchecženizu mēri; pschetož psches nju smy my s Šhrystušom do smjercze pohorjeni, so s nim, s plodami jeho wumožjenja wobohacženi, s rowa sašo stanjemy. Ale nětko paš sa naž rěka, w nowym žiwjenju kšhodžicž. Duž je tež to słowo: „s Šhrystušom wumrjecž“, tak wjele kaž „hrěchi wotkladowacz.“

To je to hórke wojowanje, kiž je nam kšchescžijanska wěra pschijnješka, so swojim hrěcham wjazh žaneho pokoja njewostajamy. Kaž prawy wojak sa njeschecželom psches hory a doły, psches rěfi a jěsory, w nozy a wo dnjo čžeri a jemu wodynchycz njeda, doniž jeho sajak abo snicžil njeje, tak mamy tež my pschezo sa swojimi hrěchami honicž. Hdžez so žadny połaže a hdž by so nam hiščeje lubošnišči sdač a nam hiščeje rješche sbože lubil, mamy swoje ledžby, kaž wojak s mjeczom, tak s wěru wopražacz a tak dołho do njeho rubacz, doniž njeje naž wopuščezil. Skónčnje tola nad nim dobudžemy a smy s tajkim dobyčjom na puczju sboža a žiwjenja wo wjele do přědka pschischli.

To stare mřeje, to nowe roščje; my smy po čžasu zyle nowi człowjetojo. Pschetož wscho stare je so minylo a wschitko nowe scžiniko. S Šhrystušom smy živi, po jeho snamjenju kšhodimy a nascha nadžija dótka so hižom njebjeskich wrotom, kiž so na pschledku sa naž wotewrja, so bychmy tam s Šhrystušom živi byli wěcznje.

Snylna wěra.

Pětr Pašch bě služobnik pola knježka Staffhorsta w Hannoverkei a čžehnjesche se swojim knješom w lěče 1717 sobu do wójny pschecžimo Turkam. Hdž běchu kšchescžijenjo město Belgrad dobyli a Turkow sahnali, bu Pětr, jako zprobu pytachu, wot čžekaznych Turkow popadnjeny, konjej sa wopusch pschiwjasany a sobu wlecženy. Wjeczor w holi posastachu a muradžowachu, kaš mohli teho kšchescžijana tak prawje čžwilowacz. Woni s dweju kneblow kšchiz scžinichu a jemu kasachu, na njón pluwacz. To wón nječžinjeseche. Duž jeho bijachu a kami na tón kšchiz pluwachu. Pětr paš, kiž bu wot konja wotwjasany, kóždeho plumarja sa wusch kšchety. Duž jemu ruzy a nošy wuwjasachu, jeho nabeho sa sčtom pschiwjasachu a jemu kasachu: „Praj: Muhamed.“ Pětr paš wotmolwi: „„Šesuf Šhrystuš!““ Na kóžde tajke słowo jeho s tešakom do žiwota kšochu. Hdž běchu to kšwilu čžinili a Pětr Šesufej swěrnny wosta, jemu pcd nohi drjcwó nakladžechu a jo sapalichu. W tajkej bolosčzi wón: Wótče nasch a wěru spěwasche a tež wo hnadu sa swojich čžwilowarjow proscheseche. To paš jemu tajke wješele do wutrobny da, so s krutym hčšom sapočža spěwacz: „D jehnjo, Bože swjate!“ Kunje jako bč tšecžu sčtucžku sanješl, pschi tyč słowach: „Daj nam swój mēr!“ psched holu trompejty sakšincžachu, kšchescžijanszy jěšni pschihnachu do hole a Turkojo čžekachu. Se podžiwanjom tam Pětra we womorje namakachu, jeho wušwobdžichu a swobalachu a sobu wsachu. Sako Pětr k sebi pschindže, a so prascheseche, kaš je to pschischlo, so su runje w tej hodžinje pschischli, woni džachu: „Tvoj kšerlusch je čže wumohl. My Turkow honjachmy, tvoje spěwanje kšuschachmy a hudachmy, so je tam kšchescžijan. Tak je naž Bóh kam wjedl.“

Čži wjazh to prynzej Eugenjej, swojemu wjednikej, powjedachu Tón kam nětore rasy k temu kšoremu pohlado, jeho potom domoj pópka, hdžez Pětr hiščeje 10 lět na swojim dworje bydlesche. Wón wumrje 1728, hdž běsche so hiščeje w smjertnej hodžinje s tym spěwom: „D jehnjo Bože, swjate“ na pschlednje bčženje hotowal.

Dženka ko wobroc!

Wěrjazy lětar ras stareho muža wopyta, kotrehož jako trochu njewěrjazeho snajese. Strach sa jeho žiwjenje njebē, tola pať so jara flaby czujese. Hdyž bē lětar po swucženym waschnju jeho swuwopraschowal, lětarstwo wufasał a chzysche woteńcž, so thoreho mandželska woprascha: „Hdy dha dyrbi mój muž te krepki bracz?“ Lětar wotmolwi: „„Nó, jara thory runje njejsče, duž bych rjekt, so mohli sa měřaz poczecz bracz.““ — „Halle sa měřaz?“ so thory a jeho žona džiwaschtaj. — „„Nó haj,““ lětar džeše „czomu dha niz? Ze to knano pschesehe?““ — „Ně, to niz“, thory džeše, „ale tehdy mohl ja tola hižom morwy bycz!“ — „„Do wschat,““ lětar rjekt, „„mohlo tak bycz. Ale wy wopravdže na smjercž thory njejsče, knano mohli sa tydzeń sapoczecz?““ — „„Ale ja wař profchu,“ so džiwasjo thory dale rčesche, „njewsmicze mi sa što, knjes lětarjo, ale sa tydzeń hym knano hižom w semi.“ — „„Wěso je to móžno,““ lětar pschidawasche, „„ale to lětarstwo smějeczje tola w domje. A tak rucze hacž dyrbjeli widžecz, so mohlo s wami hubjenscho bycz, móžeczje bracz sapoczecz. Dyrbjako-li to hižom jutije bycz, móžeczje jutije rano hižom sapoczecz.““ — „„Ale knjes lětarjo,“ nětko thory trochu stysniwy rčesche, „tež jutije móžu hižom wotwolany bycz. Wějeczje scze wy mi howjaze lětarstwo wufasali. Ale hdyž w bleschi wostanje, mi njemóže tola ničo pomhacz. Mi je pscheczjowo strowemu rosomej, so s branjom dlicž.“ — „„Hdy dha byschczje rad poczeli?““ so lětar woprascha. „Szebi myšlach, so budžeczje mi radžicz, so hižom jutije,“ thory wotmolwi. „„Tak cziněze,““ lětar pscheczelnje džeše, „„ja chzych wam jeno s tym prajicz, kať njemudrje wot wař bēše, to lětarstwo tať dolho wotpofasowacz, kotrež je Khrystus kam sa waschu thoru duschu wustajil. Wy njewěsče, kať dolho scze hišczje žiwy. Sšto pať wam Bože flowo pomha, hdyž jo njebjereczje?““ Tón thory lětarjomu wuczbu pschija a so teho njeje kať.

Kak biblija njewěrjazeho k Jesusej dowjedže.

Čzah bē na malej staziji posastal, a tšjo harowazy mlodzeny, hłowu polnu pryslow, bēchu do wosa salěli. Hdyž bēchu so seřy dali, tam bibliju wobladaču — a teho dla to wołanje. We wosu mjenujzy hižom jedny mlody wojak ředžishe, kiž so do řwojich kafarmow wróczesche. Wón bēše so runje w nej wobhonjal a bē ju na řhwilku do boka položil a w druhej kniszy čital.

„Čzišće ju s wotnom won!“ Wědma bē so to wuprajilo, hižom biblija won lečesche; pschetož prjedy hacž bē tón wojak to řabžewacz mohl, bē wona hižom wonlach a lečesche na kolijach. Wěso na to ani myšlicž njebē, ju sažo dostacz. Bu wojak nětko hněwny? W prjedawichich lětach budžishe to wěsče byl; ale w pořlednim čzaku bēše nawuknył, ja Jesuřom řhodžicz, kiž bē čzišćeje myšle a s wutrobu pokorny. Wobžarowasche wschat jara, so řwoju bibliju wjazzy nima — ale wón so do teho poda. Wjes tym so jeho towarřchojo s pryslemi řabawjachu, jako budžishe so ničo dale řleho njeřtačo.

Nětko pať pój řobu na železnizu a sa tej bibliju pytaj. Wona pschi koliji leži na řchczěžzy, po kotrejš železnizny nahladowarjo řhodža. Ředny s nich po řhwili pschidže a so k nej řhili, so by ju řbēhnył. Pschi řbēhnenju so 1. psalm wotewri. Wón jón čzitasche. Řajke myšle tola tutón psalm w nim wubudži! Pořlednje 10 lět do žaneje biblije ani pohladał njebē. Wjele bóle bēše w radže bjesbóžnych řhodžik a na stole w uřmėwzow řydał a njebēše lubosč k řakonju teho Řnjesa mēł. A jako pschi čzitanju hacž k řchtwóřtej řchucžzy pschidže: Ale tajzy bjesbóžni njeřku, ale jako pluw, kotrež wětr rořmjeta, jemu

tole do wutroby řesasche a jeho na řebje řameho ředžbliweho čzi nješe. Řunasche so řnano wón pluwam, dokelž bēše tať dokho bjes Boha řhodžil? Wē tole flowo sa njeho řiřane? Wón bu řstřniřchi a řstřniřchi, čzitasche dale, hacž so řbncžnje teho flowa dohlada: „Hdyž budžeczje mje s zykej wutrobu pytacž, chzu so wam dacž namalacz, praji tón Řnjes.“ Tať k pójnacžu, k pokucze, k wěre a k pokoju pschidže.

W bibliji bē wojakowe mjeno řapřane. Teho so tež dohlada, so móžesche jemu řhubjenu bibliju wróczicz. Sako tutón řwoju knihu sažo dosta a s pschipořoženeho lista řhoni, kať je wona njewěrjazeho čzłowjeka sažo ke Řhryřtuřej dowjedka, bē jara řbožowny, so bēchu čzi towarřchojo we wosu bibliju won čzikli: Bjes řwojeje wole bēchu woni tež řhwilku řhjerjo dobreho řymjenja pobyli.

Wona jeno na Jesusa hladašche.

Wo Řerřkim řralu Řoreřu, kotrehož mjeno w bibliji 2. kronikow 36, 22 nadeńdžemy, so pomjeda, so bē ras po čzeřkej bitwje móžneho řrala s jeho zykej řwójbu řajak. Sako čzi jeczni nětko psched Řoreřa řtupichu, so wón teho jateho řrala woprascha: „Sšto by mi dať, hdy bych čze puřczil?“ — „„Pořojzu řwojeho řraleřtwu,““ bē jeho wotmolwenje. „A řšto, hdy bych tež twójim džeczom sažo řwobodu dať?“ — „„Tu druhu pořojzu řwojeho řraleřtwu.““ — „A řšto by sa řwoju mandželsku dať?“ — „„Sso řameho tebi sa wotročka.““

Řoreřej so tole wotmolwenje tať řpodobasche, so wschēch bjes wukupnych řjenes puřczil. Na dompučzu tón wuřwobodženy řral k řwojej mandželskej džeše: „Njeje Řoreř nadobny a řjany muž?“ — „„Sa na njeho hladača njeřřym,““ wona wotmolwi, „„ja jeno na teho hladač, kiž bē řwólnowy, so řameho sa mnje sa wopor dacž!““

Řhryřtuř je so sa nař sa wopor dať. Močžemy tehodla tež my na nitohu hladač, hacž na njeho řameho, so bychmy sa nim po jeho řnamjenju a pschitafnyřch řhodžili.

Sšto je wina?

W Řranzowřkej wyschnosč hižom lěta dolho wschu řchesczjansku wěru řahanja. Řajke plody tole řpoczinanje njeře, se řczēhowazeho podawka widžimy.

Psched pschizaznyř řudom w Řarisu řteji mlody hólz wot 18 lět, kiž bēše žbńřtu řkńzowal, so by jej dwaj řrankaj řradnył. Mordarjomny řčznik džeržesche pschi tym tule řčč: „Moji knježa, ja mam dženka lohke džčo, dokelž so wobřtorženy wscheho wuřnawa; řakitowacz ani řamolwjecz jeho njemóžu. Tola pať chzu někotre řłowczka prajicz. Sa widžu na řudnikowym blidže řnamjo nascheho řchizowaneho řbóžnika. Row wono řteji, hđžež wy řřčchnikow řudžiczje. Čzehodla njesteji žana Boža martra w řchulach, do kotrychž řwoje džeczni řczelecze? Čzehodla so tam ničo wo řchizowanym njeřřnyřchi? Halle tudy, psched řwojim wóřřym řudnikom řbńřnik řchizowaneho přeni ras widži. Hdy budžishe jemu řchizowanym pokafany byl, jako wón hišczje na řchulřich řawřach řydasche, njeby řnano tudy na mordarjomu řawu pschischoł. Wy jo scze, moji knježa, kotrychž ja wobřtoržuju, kiž wy do luda njewěru a wschu pořadliwosč řhjecze a so potom džiwasče, so mordowanje s tuteho řhwa wurořče. Sařudžče mojeho pschirucženeho, to je wascha pschizřluschnosč; ale runje tať je moja pschizřluschnosč, wam prajicz, so scze wy řami wina na jeho řřčhu!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spať měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw ěe!

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihiczišćejetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedyplatu 40 wj. dostac.

1. njedźela po swjatej Trojizy.

Łut. 16, 19—31.

Raž hižom na wjškich swjatosokach dnjach křesćianstweje zyrkwoje a na wšěch njedźelach wot hodowneho hač do swjatoskowneho časa wšitke njebjeske wězy, wo kotrychž blyšchimy, hluboko do zylého čłowjstweho žiwjenja a do wšěch semstkich wězow pschimaja, niž jeno troscht a po-
sbehowanje skiczeja, ale tež wutrobu kóždeho křutneho po-
blycharja rosšwěčeja a wyschje a rjenšje pschiblyšnosće
a saczuwanja w njej sbudžuja, tak na njedźelach po swja-
tej Trojizy dale swětlo křesćianstweho pónacza na wšitke
čłowjstwe wězy pada.

Ješuš je sa wučerja wot Boha pschischoł, kaž je
kamón jednj s jeho njepšeczelow pschipošnal. Wón mózne
wuczi wo wšitkich njebjeskich wězach a wo wšitkich sem-
stkich. Wón je Sbožnik hižom we swojej wuczbje, niž
hale we wumrjeczu na křizju, a jeho słowa su wulke
stutki. Wón rěči — a žiwjenje nastawa, hdžež jeho słowo
do žaneje wutroby korjeń čžeri.

Njeje to stutk, tak wo bohatstweje a křudobje wuczič
kaž Ješuš w pschirunanju wo bohatym mužju a křudym
Lazaru? Štož je w snatym jadriwym słowje s křótku
wuprajil: „Što pomha čłowjstweje, hdh by wón runje zylj
swět dobył a pak na swojej duški škodował? Abo što
móže čłowjek k wumóženju swojeje duške dacž?“ to Ješuš
s tutym wulkim pschirunanjom w žiwych barbach psched
woczi staja. Wón chze bratrowstwu lubosć do wutrobow

plodžicž. Wón chze, so by hinał a lěpje stało na swěće
a we wěčnosće. To nješmě byč, so tajki křudny Lazaruš
bjes pomogy kaž poš psched woczomaj bohateho leži a so
bohaty po žiwjenju we wšědnych wješelach dyrbi w ža-
łosće a čžwili byč, we wěčnej nušy. Pschecziwo temu
Sbožnik čłowjstweho swój hłóš posbėhuje. Wón je so
wjele prózował, bohatym do swědomnja rěčecž. Prošyl
je a wabił, kaž jeno wón jamože: „Moje džěczi, tak čžežko
je, so, kotřiz swoje doměrjenje na bohatstwo stajaju, do
Božeho kralestwa pschindu!“ A zyle w jeho myšli je Jan
pišal: „Štož swojeho bratra njelubuje, kotrehož wón
widzi, tak móže tón Boha lubowacž, kotrehož wón nje-
widzi?“ Tak ležesche psched durjemi bohateho mužja křory
Lazaruš, zyle pomogy potrebny! A tón bohaty móžesche
jeho tajkeho we swojej bliskosće widzecž a njepomhač, ani
křudobneho pólacž ani na njeho pomysłicž! Kajta tuposć!
Tež hluposć! A hdh by tón hubjeny psches swoju winu
do swojeje žalosće pschischoł byl, haj hdh by wón so
pschecziwo bohatemu mužej slě pscheschoł byl, kajta kamjětna
wutroba k temu křuscha, mrějazemu njewodacž a poslednju
pomoz njewopokasacž! To je čžemnosć, kotraž so na žadnj
pad s pobožnosćju a s twarjenjom na Abrahamu nješnje.
Jeno hdž je bohaty muž Lazaruša a jeho hubjenstwo sa-
zpil, je wón mohł tak nješmilny byč. Jan to wopisuje
w 1. listce (2, 11): „Štož swojeho bratra hidzi, tón
je w čžmje a křodži w čžmje a njewě, hdže wón dže;
pschetož čžma je jeho woczi saklepila.“

Ješuš a jeho pólki nješju bjes wuspěcha sa lubosć

wojowali. Jesuškowa křudoba w žlobje a w zušym rowje, jeho šmjercž na šchižu, pod kotrymž wo jeho draštu lošowachu, wo to jenicžke, šchtož mějesche, je křudym a křorym lěpsche čašy pschinyšla. Šdyž niz wschitzy, tola wulka licžba ludži to rošymi, so „čłowjeť widži, šchtož psched woczomaj je, tón šnjes pať widži wutrobu“, a so móže čłowjeť pschi swontownym sbožu šhubjeny byčž, ale tež pschi najhóršchim njesbožu ščóncžnje sbožowny.

My nětk na Napoleona spominamy. Tajki wulki muž! Tajki dobywať! Ale wón njebě duschny. To běšche jeho pad. Šdy by jeho w Budyščinje po přenim dnju bitny pola Budyščina jedyn moril byľ, bychu to mnošy jako Bože wodženje a tajki štuť sa prawy abo tola sa spomožny wobhladali.

W lěče 1813 je šlawny mišionar a lěkať Sewingstone rodženy. Wón bě křudny fabrikški džělacžer. W lěče by do fabriki křodžil. W šymje by š knihow zuše rěče a ščóncžnje lěkařstwo a bohawučzenoščž nawuťnyľ. Wón je hiščeže dale čahnyľ hačž Napoleon, a luboščž š najhubjenschim ludžom, š wbohim čžornym, jeho na pucžowanja psches Afriku wabjesche, hdžez je w lěče 1873 wurjel. Jeho čžorni šlužobni jeho čželo 200 mil daloko hačž š morju donjesechu, a jendželska kralowa da jeho pódla jendželskich kralow we Westminsterškej žyrkwi w Londonje hrjebadž. Tajki ponižny muž! Tajki křudny! Ale wón běšche duschny. To běšche jeho pomyschenje. Šdy bychu jeho čžorni w Afrizy morili byli, to bychu wschitzy sa hrěch a njesbože wobhladali.

W Hamburgu šo Amalia Sieveking, bohata dobročerka a šažožerka žónšeho towarštwja pomozny sa křudnych, w 1859 w kaschczu kaž najkřudšcha, niz š ržany wuššokim, ale š plounym křywom, hrjebadž da, so by w šmjercži a rowje hiščeže wo bratrowštwje š najhubjenschimi šwědčžila.

Tajke bratrowštwje mjes bohатыmi a křudnymi, to je po Jesuškowej woli, po jeho wučžbje a po jeho šnamjenju.

O Božo, wumož naš wot hordošče, tupošče, hłupošče a nješmilnošče! Daj luboščž š njesbešž nam do wutroby! Ščžin naš wschittich sa bratrow a šotry! Šomhaj nam, ty šwěrnny Božo! Šamjen.

T. w B.

Khěrlusch sa dženknišche ščzenje:

Lut. 16, 19—31,

po wulkich Lipsčžanskich špěwarškich pscheloženy.

Šlós: O wěčžnosčž, šlowo hrimanja —

O ludžo! šemje křótki čžadž
Ma delhu wěčžnosčž wjedže naš,
Do njesbja abo hele.
Kaž nětk je, pschezo njesbudže;
Lescž njespscheczela wobštajnje
Nam šucže tajnje ščžele.
Kať we nich šlepe wutroby
By štorhnyľ šmjercži do šhlamy.

Łóšcht hrěcha bórny nimo je;
Duž š plomjenjow rži wolanje,
Wo šhlódženje šo prošy,
A bykli jeno š šapčžicžtu;
To pať nej wjazy móžno tu:
Šow njesšku šemške hłošy,
Šdžezž nam, o šwěrnny Šbóžniko,
Ššo hiščeže šbóžnosčž ššicži šo.

Tam potom wocži šbėhacže,
To myšlicž pať je pschepošdže,
Šchtož přjedy njesšče čžypli:
Dacž temu šwoje wutroby,
We kotrymž wěčžnje šbóžni šmy,
Šdyž pošutni šmy byli;
Tam pať je nimo hnadny čžadž
A wěčžna šchtrafa trjehi naš!

Wšmi wučžek w klinje Jesuška,
Tón jeno pošny šmiljenja
Še dusčham wščem a tebi!
Šaj tym, kiž wěrja do njeho
A jemu žyle šwjecža šo,
Džěl dobry wola šebi.
Šdyž křodžišch w Šhryšta šwěťloščži,
Čže junu hela njepali.

Mi špožčž, šchtož widži Abraham,
Njesch to, šchtož twoji šbóžni, mam,
Kiž š šwalbu šlužja tebi;
Šaj čži, kiž heli čžeknychu,
Pšched twojim trbnom mlódnj šu,
Tyčž nětko njesbjo debi.
Ša tole wšcho ty poda šo:
Mje wumož, lubšchi Šbóžniko!

Šchtož hiščeže budu na šemi,
Njesch wutroba tam ščžele čži,
A šlyšchi tvoje šłowa.
Ty šnjes šy sa raj njesbješti,
Kiž š debom šobu wobšedži
Tež klucže hele doša;
Nětk wjazy džiwom trjeba nej:
Ša wěrju jeno Šbóžnikoj!

K. A. Fiedler.

Woporna luboščž.

Njesboh Ahlfeld, we šwojim čžadžu šnaty žohnowany duchowny w Lipsku, běšche ras š šwojemu hojenju w šupjelach w Salzbrunnje. Duž pschindže powjesčž, so je njedaloko w městacžku wohen byľ. Nětk šo proštwja čžinjesche, so by šo sa křudu, čžezko potrečenu gmejnu mjes wopytarjemi šupjel hromadžiko. Ahlfeld njedasche šebi to dwóžy kasacz; pschetož wón mějesche čžoplu wutrobu. Kucže wón wokolnik šestaja a nastatu nusu w nim wopiša. Dohladowať šupjel a gmejnski přjódštejer, wušluženy major, šon podpišaschtaj a majorowy šlužobnik, šary šeržant, bu wupóšlanty, š pišmom po žylym městacžku šberacz.

Tši dny wón we šwojich šwobodnych hodžinach horje a dele běhasche; a to njesbėsche žana malicžkosčž. Šdy by ludži njenadeschol, by tež drubi a ššecži křóčž š nim pschjšchol. Šbóžny wječžor by š Ahlfeldej pschjšhadžal a pražil: „Šštyščeže, žně šu dobre byke“. Šotom byšchtaj licžiloj; wón by pjenjesy na blido ššhadžal a Ahlfeld šwitowaľ.

Šako bě ššecži džěň wšcho wobkřodžene, duchowny š njemu džesche: Nětk čžy wam waschu prošy šaplacžicž; pračže mi ššawnje, šchto ščže po šwojim měnjenju ššlužil? „Ničžo“, běšche šeržantowe wotmolwjenje, „moje pucže dyrbja mój pschinoschť byčž“. Ahlfeld džesche: „Mój luby, wy wěšče ničžo wšche nimacže, ja čžy wam š wutroby rad pschjštojne šarunanje dacž.“ Tamny pať pschi tym wosta a woteńdže.

Wječžor Ahlfeld mjes šwojimi šnatymi šedžesche. A jako šo

edyn praschesche: „Kaha dha je wascha sberka wupadnyla a schto je najbohatscho dat?“ wón wotmolwi: „„Bohata je byla a majorowy seržant je najwjazny dat.““ „Kak to?“ ho džiwojajo praschachu. „„Na,““ džešche Ahlfeld, „„tón je tsi dny swoju dobru wolu, swoj swobodny čas, swojej nosy dat a pódla wschě te křake woblicza a mjerfaze rěče do ho stýkał, na kotrychž pschi tajkich składnosćach njepobrahuje, je pschi wschěm tym wjekeły a njewostudly wostał a njeje sa swoju prózu žaneho čerwjeneho pjenješka wsał.““ Wschitzy mjelčachy; napschecziwo temu ho ničo prajicž njedasche.

Wjenjesh we štužbje luboscze su wjele hódne. Wjazny pak hacž skoto a šléboro placzi wutroba a woskoba. Ale tež k šberanju nastork dacž a jo do skutka stajicž, kaž Ahlfeld to činjese, je něščto jara rjane a džakahódne.

Druhdy pak je tež to napominanje jara wužitne, kiž je ras Emil Frommel, bywšchi dwórski předač w Barlinje, dat. Wo tym duchowny Blankmeister žortniwje powjeda:

Gustav-Abdolfski šwjedžeń běšche w Draždžanach a k temu běchu šebi po Frommela sa šwjedžeńšeho předarja schli. Tón rošymješche, ludžom wutroby hnucž a šhrěčž. Sako wón w Knjening zyrkwi w Draždžanach na klětzy stejese a pódla 5000 ludži k jeho nohomaj a hłowje šedžachu, ludžo, na kotrymž žaneje nudy widžecž njebě, šebi wón pomyšli: „Čži móža dženša prawje do móšchnje pschimnyčž.“ Duž wustupi a prawje naležnje na wutrobu položzi, radšcho něščto wjazny hacž mjenje woprowacž. „Šbi, pschecze-lo“, wón džešche, „wotewt ruču a wutrobu. Daj tež hnydom a njepšchemyšluj šebi dołho. Šdyž džečzi w šymje šněhowu kulku w ruzny dđerža a ju hnydom njecžišnu, potom wona tacž počnje. Šdyž šy šebi pschedemsał a čžesč šnano dwazyczi hriwnow pschi wonhicžu sa Gustav Abdolfske towarštwo daricž, dha šebi to njerosmnyšluj, ale čžin to hnydom a njecžataj, hacž domoj dóndžesč; pschetož hdyž domoj pschińdžesč, šy hižom pjecž hr. mjenje, a jutsje šy jeno džešacž hr. a sa jutsišchim jeno pjecž, a sa dvě njedželi ničo wjazny njedasč. Čžin tak, kaž tamny měščežan w Stuttgarče, kiž tež tele šłowo šlyšesche. Wón do šhapalni pschińdže, mi něščto do ruki kóčesche a džešche: „To je moja šněhowa kulka; nětk pak precž j njej.“ A šcho bě nutšlach? „Špaz hriwnow!“

Tak předač rěčesche, a nětko dyrbjał ty widžicž, kajke pschmėwknjenje psches woblicza pschipošlucharjow šjedže, a tak nětk tam pschi zyrkwinych durjach te šněhowe kulki lětachy — hacž runje bě w juliju. Šdyž běšche šo ta čžrjoda rošběžala a běchu wscho hromadu šmjetli, dha bě to hromada wot 2500 hr. Šladaj, to je kulowanje sa wulkich — pschi někotrym mišionškim šwjedženju, pschi někotrej kolleče masčy škladnosć ktemu. Duž šwucžuj šo, luby pschecželo, w nim.

Wospjetne Bože warnowanje.

Šłowa šwjateho pišma w žiwjenju pschezo na špodžiwne waschnje dopjelnjene namašamy. W Šiobowych knihach 33, 29—30 čžitaj: Šlaj, to wschitko čžini Bóh dwójzy abo tsi křócž k šždnym, šo by jeho dušchu wrócził wot škaženja, šo by byl roššwěčzeny se šwětkom žiwych. Š tym je prajene: Bóh žaneho hrěšchnifa bješ warnowanja se žiwjenja přecž njewošmje, ale jeho najprjedy wjazny křócž k wulkeje nudy wutorhnje, šo by šo nakasał a pošutu čžinil, tak dołho hacž ma hišče hnadny čas. Šdyž pak čžłowjek na tute warnowanja njekedžbuje, potom pod Boži wótrny šud padnje a sa njeho žana rada wjazny njeje.

Šrubny, njewěrjazy čžłowjek bě šo wóženil. Wórcny mloda žona šhoni, kajkeho njedocžinka běšche šebi sa muža wsał; wscha jejna wjekełoscž bu do šrudoby pschemobrocžena. Šuščizšcho by špýtało, šwojeho muža pschecželnisšeho a šhmanisšeho ščžinicž. Ale měšto wotmolwenja by ju mandželški do woblicza klešnył. Tak

dyrbjesche mjelčecž a šle k dobrym šapłacžowacž a pschi tym ščžerpliwa šwoje brėmjo dale njescž. Duž pak Bóh šam lama škludžicž a žonje polóžnosć dacž pýtasche. Šas tute hrube mužisko k pschatra dele padny, sa mormeho ležo wosta, tola pak šašo k šebi pschińdže, ale na šwoje rany mějesche wjazny měšazow ležecž. Pschi šamym budžisšche šo k nim štało bylo. To bě to přenje warnowanje Bože. Tola wone ničo njepomhšasche. Wón tón stary wosta. Něhdže 10 lět pošdžisšcho se šchoma na mjekku šemju padny, runje pódla wulkeho wótreho kamjenja a šebi žaneje šchody njescžini. Šedma bě šo tole štało, duž wot šwojeje daloko w zušbje bydlazeje čžety šiti dosta, w kotrymž tale to pišasche: „Njeje šo čži ničo šle štało? Šli šo džišesche, šo ty k wyšokoho šchoma runje nimo kónčojteho kamjenja padny. Dwaj jandželej pódla stejesečtaj a jedyn džešche k druhemu: „Njebudžisšche tu ty pódla štal, budžich jeho na tutym kamjenju rošrašyl.“ Tu jeho Bóh druhi křócž wolašche; tola tež tuto warnowanje wón šazpi, wosta bješbóžny a njewěrjazy a šazpimašche wschu dobru radu duchowneho a šwojeho pschecželštwu. Duž šecze njeshože na njeho pschińdže. W bróžni šo šašo čžišny a čžeske wrota šo na njeho walichu. Šbždeho drugeho budžichu šmjasč dyrbjał. Wón pak živy wosta a hrosnje šakrujo a hanjo wulešny. Ale tež tutón šeczi hłóš Boži jeho njepšchemėni. Něščto měšazow pošdžisšcho ras wjecžor žyle štrowy lehnycž džešche a nalajtra rano jeho jako čželo we kožu namašachu. Šróžy wóšany, šo by šo wot škaženja a škeho pučža wrócził, běšche nětk tola škónčnje bješ wscheho pschihotowanja do šmjercze a pschod Boži šud dyrbjał. Šehodla njeshabudž: Dženša, hdyž jeho hłóš šlyšchicže, njeshwjerdžcže šwoju wutrobu. Šotry křócž pak je Bóh tebjie hižom warnował?

Bóh je rěčal.

W Šohenzollernškim museju w Barlinje šy kóštki, kiž šo šmjertne kóštki mjenuja. Wo nich šo tole powjeda:

Šdyž Wulfi Šurwjerč w Barlinje knježesche, šo tam šwamny škutt šta, kiž wulke rošhorjenje šbudži. Šłoda a jara rjana holza, wo kotruž šo dwaj wošataj prózowašchaj, bu škónzowana namašana. Wobaj wošataj bušchaj šajataj. Šedyn wot njeju, Šalf k mjenom, běšche njeshkutt tež woprawdže wobeshol, dokelž bě na šwojeho towaršcha, k mjenom Šlfred, žarliny, kotremuž bě holza bóle pschihilena byla. Wobaj bušchaj po tehdomnišchim waschnju na wschelake waschnje k gratami čžwilowanaj, tola pak šo žadny wot njeju njeshkutta njewušna. Šalf přjesche wscho do čžista, tón druhi pak pschida, šo je wjecžor přjedy k tej holzu rěčal, šo pak je ju w dobrym měrje wopuschčyl. Šurwjerč na to wobšamšny, Boži šud špýtacž; wošataj mějeschaj wo šmjercž kóštkowacž. Tón, kiž šmėje najmjenje wóčškow na kóštkach, šmėje šo sa mordarja wobhladacž a wotprawicž. Šurwjerč šam pschińdže, šo by pschihladowal, hdyž budžetaj wo šwoje žiwjenje kóštki hracž. Šalf mějesche najprjedy hracž a wón čžišny k dvěmaj kóštkomaj dwójzy šchěšč, potajkim hromadže dwanacže, to najwysšesche, šchtož móžesche dostacž. Šlfred, tole wuhladawšchi, na šwojej koleni padny a wolašche: „Wšchekomóžny Božo, ty wěšch, šo šym bješ winny, šchituj mje!“ Ša to wón kóštki tak šyluje čžišny, šo šo jena do dweju křuchow roššchčěpi. Ša žyla kóštku pošasa šchěšč, taj křuchaj pak šchěšč a jedyn, wscho hromadže potajkim ššinače. Wschitkich nad tym štrach šapopadže, kiž šo hišče pomjetšchi, hdyž šo Šalf, kaž wot blyška dyrjenny, na šemju šwese. Šalle k wulkej prózu šo jemu žiwjenje šašo wróczi, a nětko šo wón wušna, šo je holzu woprawdže škónzował. Šurwjerč pak wschón hnuty rjekny: „Tu je Bóh šam rěčal!“

Bóh njewinu na sjawne pschinješe.

Pola Waldenburga w Schwizy leži kžězka na horje, s fotrejež daloko do Badenskeje widzišch. W symje je kžězka prósdna, w lécze pak w njej wučeny knjes, s mjenom Burkhardt, bydlesche. Ras, hdyž bě jara czopko, t. Burkhardt we swojej jahrodzy kędzesche a psches dalokowid do Badenskeje hladasche; tam so hrinasche a blystasche a blysti létachu přeli a po dolhosčzi. Na jene dobo woheń s mróczel padny a hnydom na to so dwór palesche. Burkhardt kębi džen a hodzin teho njesboža napřka a s tym bě ta wěz sabhta.

Nashmu Burkhardt ras w měsčze pola swojeho pscheczela kędzesche, kiž bě jako šmilny dariczel snaty. Runje w tym sedrieny burif pschistupi a storžesche, so je jemu w lécze njewjedro zly dwór sapalilo, a kruwa a kosa a wscho je so spalilo, jeno dvě šwinjeczi je mohł wutorhnyč; duž chyzł šmilny knjes tať dobry byč a jemu jałmožinu wudželicž. Šmilny měsčezan pak wotmolwi: Tajkich proscherjom wjele pschihadža, kiž mje něšto narěča; ja chzu so napraschowacž, pschindže sa tydžen sašo." Bur džesche: "Sa daloko wot tudy w Badenskej bydlu a šym tu w Baselu čžinicž měł; sašo pschincž njemóžu, šmilče so dženska, luby knježe!"

Knjes Burkhardt, to kšychawšchi, kwoje knižki wučahny a so bura sa dnjom a hodzinu teho woheńja praschesche. To so trjechi a wón bohaty dar dosta.

So někotrym čašu Burkhardt a jeho pscheczal w Badenskej pucžowaschtaj a tež do stron nascheho wotpaleneho bura pschindžeschtaj. Tam šhonischtaj, so je tón šamy dla šapalenja wobštorženy, dokelž so na njeho tukasche, so je swoj dom šam šapalil. Duž wša Burkhardt sašo swoje knižki, džesche t kudiněi a jemu powjedasche, sčtož bě widžal a kębi napřkal, a tón bur bu wusprawnjeny a pušcženy.

Runje tať tež Bóh s njebješ hlada a we swojim čašu njewinu na šwětko pschinješe.

Bacžonowa šmilnosč.

Na tsěsche stareje burisčej kžěze bě hižom wjele lét bacžonowe hněšdo, a kžěde nalěčo pschilecžischtaj bacžonaj, so bysčtaj to wulke hněšdo sašo sa wobhdjenje pschihotowaloj. Tam bysčtaj potom kwoje mlode měkoj. Staraj bysčtaj hušto šwječha na swojim hněšdže staloj a klepotaloi, kaž bysčtaj so teho městna wješeličoi, hdyž běsčtaj telko wjele mladych bacžonkow wotkublaloj; a te mlode wješeličchu so tež a špěwachu kębi wschelake rjane bacžonowe sčtucžki.

Ras w léczu so sta, so bęchu kębi wschitzny wješni na pola wuschli a jeno pšy te dwory wobwachowachu. Duž poča so na wězi na jene dobo sčturmowacž a wohnjowa truba trubjesche woheń. „Woheń! woheń!“ so na wschěch hašach wołasche a nastroženi wješni khwatajny s pola pschihnachu. A hlaj, runje ta kžěza, kotraž bě hižom někotry wichor wudžeržaka a kotraž mějesche, kaž ludžo mēnjachu, psched wohnjowym njesbožom dla bacžonow wobarnowana wostacž, stejesche w plomjenjach. Hižom rjady padachu a bacžonowe hněšdo we wulkim wohnjowym strasche stejesche. Lědma bě šubodam móžno, najnušnišchu domjazu nadobu s doma wurumowacž. S rasom bacžonaj s dalokich hatnych lučow pschilecžischtaj. To bęsčtaj staraj mladych bacžonkow, wokolo kotrychž hněšda hižom woheń s dymom šapasche. Nělotre rasy staraj wokolo palazeho doma létaschtaj. Potom pak nuts do šameho plomjenja lécžeschtaj a hnydom bacžonka sašo pschilecži, mlode w pštku nješesche a jo w jahrodže na sčtom dele pušcžki. Potom so sašo šbēhny, do woheńja lécžesche a druhe mlode šbožownje won pschinješe a jo t temu přenjemu počži. Džeczi ras do woheńja a dyma lécžesche, so by tež to tšecze šmjertnej strachocže wutorhla. Ale nětk ludžo

podarmo čžachu. Wona so njewróčzi, ale pola mlodeho we wohnju kwoj kónz namaka.

— Šmilny bur tej wumoženej njebožatny t kębi wša a jej wotkubka, a tej šamej na dworje mjes kotoschemi a hušami kšodžesčtej, hacž bęsčtej wotrostlejš a móžesčtejš kębi swoju zyrobu šamejš phtacž.

„Šmili so pať ptacžł nad swojimi mlodymi, kať chyzł njebjeski Wótž swojich wobohich džeczi sabycž!“

Wschelake s bliska a s daloka.

S Butez. Rjany džēń to bęsčte, šwjatlowna wutora. Mōdre njebjo wnjche naš, wješete ptacžki pod njebjom Bohu čžesč špěwajo a pruhi šlōnza wschitko pschekrašnesche na semi, šawěšče, rjeńšchi čžas kębi mišioniski šwjedžen w Butezach wuphtacž njemōžesche. S daloka a s bliska bęchu ludžo pschihwatali, so bychu šobu šwječili mišioniski šwjedžen. To je nam sašo dopokas, so wobhdlerjo we Šužizny so hišcže šajimujja sa džēko mjes pohanami. — Na wschěch pucžach bęchu čžēne wrota natwarili. Plečžiny a kšorhoje hašy a kžěze pschachu. Tež zyrkej mějesche woprawdže wōšobnu pychu. Pucž pak t Božemu domu počasachu rnyki šelenych bršow. Hdyž so šapocža na wyškej wězi šwonicz, hlaj, dha čžehnesche krašny čžah psches Butezy. Wokolo 1 hodž. to bęsčte. Přēdku wohnjowa wobora, potom šchuliske džeczi, hudžbna šapaka s mlōžinu a napōšled wojerške towarštwō. Wokolo 2 hodž. šapocža so šerbšta Boža šlužba. Knjes šarať Wiczas přēdowasche s japoschtoškich škutkow 16, 9, hdyž so wo šawokowe widženje jedna. „Pschindž dele do Mazedonskeje a pomhaj nam.“ Wokolo 4 hodž. bē němske přēdowanje. Knjes šarať Šauffa s Wōšporka wo šesušowych škowach se ščzenja šwj. Šana rēcžesche: „A ja, hdyž powyšchenty budu, počahnu ja wschitkich t kębi.“ Njenje bęsčtaj rēcžnikaj šwōj nadawł dokonjaloj. Zyrkwinski kšor špěwasche: „Šwiate, knjes Zebaoth, je tvoje šłowo“ a „Ššo šraduj, šraduj kšchescžanstwo“. Šo šemšchach šo sa mišionstwo 476 hr. woprowasche. To je šwješelaze a dopokasuje, so tež we wulkej wōšadže prawy šwjatlowny duch w njedželškich přēdowanjach a pschi druhich škladnosčach šo šłodžicž hodži.

— Šandženu njedželu so rjany pomnik na šwamne wojowanje psched 100 létami 19. meje na dubowej horje pola Wšyšokwe pošwječzi. Pschi wschēm hubjenym wjedrje bē šo na 5000 ludži šesčko, něhdže 60 wojerškich towarštwow. Pošwječžazu rēcž mějesche knjes šarať Šolcž s Šakež na šakožku Božeho šłowa: „Še Bóh ja naš, sčto móže pschecžtwō nam byč?“ Pschedšyda pomnikoweho šomiteja, knjes krašny radžiczel Šegenscheidt, počasa na tamne šwamne podawki, kajčž bęchu šo mēle, wunješe šławu na šrala a kžěžora a pschepoda pomnik pschedšyžže Šchžencžansko-Šermancžanschemu wojerštemu towarštwu, knjesej wučerjej Beckerej, kiž jōń s hnutymi šłowami pschewša. Regimenty, kiž bęchu tudy wojowake, položichu na pomnik dopomniške wēnzny. Šastupječ wotrješneho wojerškeho pschedšydu sa Budyški wotrješ, knjes Šuhn, pschepoda pjenježny pschinosčł t hladanju pomnika. Ša wschitko šo t. wučer Becker počžakowa a s wuspěwanjom kšērluscha: „Nječ Bohu džakuje“ — a s modlitwu šo rjana šwjatocžnosč šłōncži.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na sčtwōrcžlěta placži wōń 40 vj., jenotliwe čžiška šo sa 4 vj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrěw će!

F.

Sserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knihicziščječni w Budyschinje a je tam ƙa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

2. njeđžela po swjatej Trojizy.

Łut. 14, 16—24.

Sbóžny je, kiž khlěb je w Božim kralestwje, běsche jedyn k temu Ānjeſej prajik. Wěſcze je to wěrnó. Ale tamny nje wjeđžishe, ſchto i tym prajeshe. Duž pokasa Jeſuſ jemu psches naſche pschirunanje, ſchto dyrbi po Božej woli do Božeho kralestwa pschińcž, ka wulka je Boža hnada, kiž ma ƙa wschitkich rum, ale tež, ka wulka je cžłowſka wina, kiž ta wjele ruma woſtaji pschi jeho wjeczeri, dokełz doſcž cžłowjekow próžy hódno njeđžerzi, na Bože pscheproſchenje poſłuchacž.

Redžbujmy na Ānjeſowe pscheproſchenje k jeho wulkej wjeczeri: pójczje, pschetož wschitko je hotowe!

1. Žich wjele budže powołanych;
2. njeđžatownje a njeroſomnje ſadžerža ƙo napshe- cžiwó hnadnemu hłóſej Božemu;
3. cžežke hroſy ſazpiwarjam.

1. Cžłowjek hotowaſche wulku wjeczer. Wulka je, pschetož wulki je tón Ānjeſ, kiž ju pschihotuje, wscheho- móžny Bóh; wulka, pschetož je ƙameje bójskeje hnady je wón ju cžłowjekam pschihotował, žadny cžłowjek njeje ničó ſa nju cžinił, žadny njetrjeba ničó ſa nju cžinicž abo płacžicž, darmo dyrbja ju cžłowjekójo doſtacž, jeſcž a picž; wulka, pschetož najkraſniſchu jedž dyrbinj doſtacž: Bóha ƙameho je wschej jeho dobrocžiwosćju a lubosćju, i jeho

měrom a wjeſelom, i jeho troſchtom a prawdoſcžju, i jeho kraſnoſcžju a ſbóžnoſcžju. Duſche hłób móže ƙo jeno w Boſy ſpokojeć; ničó druhe jejnu lačžoſcž precž nje- woſmje; wulka, dokełz nuts doſahnje hač do wěcžoſcže, hódž budžemy w polnej kraſnoſcži wužimacž, ſchtož ƙmy jow jeno po kruchach mohli woptacž; wulka je wjeczer, pschezo je blido krnte ƙa wschitke cžajny a ludny; wulka, pschetož jich wjele ƙo k tej ƙamej woła: pójczje, pschetož wschitko je hotowe! Najprjódžy płacžeshe tuto pschepro- ſchenje iſraelſkim džěczóm, kiž běchu ƙo hižom w ſtarym ƙlubje psches proſetow pscheproſchale. Wono płacžeshe tež wschitkim hubjenym a khudym, ſazpijenym a hrěſchnikam w tutym ludu. Woni ƙu mēnjeni, hdnž tón Ānjeſ k ƙwo- jemu wotrocžkej praji: dži hnydom won na měſcžžanſke haſny a na torhoſcžža a pschiwjedž hew nuts khudnych a bėdnych a khromnych a ƙlepných, kiž ƙu w duchu khudži, bėdni, khromi a ƙlepi. Wono ſkóncžnje płacži tež wschitkim pohanam. Woni ƙu cži, kotrychž dyrbi wotrocžł na drohach pytacž a dyrbi jich nuſowacž, dokełz ƙebi njeſwěrja, hnydom k tajſemu woſebnemu Ānjeſej pschikhadžecž.

Schto dha ƙu nětko cži, kiž ƙu přeni proſcheni? Wny, kiž ƙmy wot małosćje ƙem ƙlyſcheli wo Božim kralestwje a tej kraſnej wjeczeri, kiž je Bóh psches ƙwojeho Sžyna we ƙwojim wótznyj domje pschihotował. Psches kóžde ƙłowo Bože, psches kóždy džen Ānjeſowy, psches kóždu Božu ƙłuzbu budžemy i nowa pscheproſcheni: pójczje, wschitko je hotowe, woſtaježje ƙo tych ſemſkich wěžow, wu- ſwolcže to jene. Ale niž jeno my, tež cži, kiž ƙu duchow-

nje ślepi, bėdni a łhromi, kiż s nami po tych łamych hałbach łhodża, dyrbja ło pšcheprołnyć, czy, kiż łu do nje- wėry łapadnyli a ło s tym łlepi czyinili, kiż łu do łluzby łrėcha łastupili a s tym wotłhromili, kiż łu łwojeho łoha a jeho łłowo a jeho łlubjenja łhubili a łabyli a s tym wotłhudnyli. Też jim dyrbi ło prajicę: pšchińdżće łako, też wam czye łoh s bołatłwa łwojeje łnadny woadcę, też ła wafł dyrbja njełjeł łotewrjene bycę, łacęrunje łcę łubjeni a łrosni. łoh czye, ło byłcę też wy dżelbrali na jeho wjełelej łołcęinje. łnutłkowne miłionłwo je łajłi wotrocęł łohi, kiż ło w jeho łluzbye pšchede wšchėm na łubjenych a padnyjenych wobrocęa a jich wola: też ła wafł je wjećeł pšchihotowana. — łle łohi dom je wulki. łum je łiłcę teđy, to dyrbja wotrocęzy łuteho łnjeł pšchede łako łwėtej pšchihowjedacę. ła drohi łwėta czyahnu, ło bychu teđ tych, kiż łiłcę nicęo wo żywym łohy łly- łcheli njełłu, pšchihowłali. łohanjo wšchitzy dyrbja pšchińcę. łwontkowne miłionłwo je łon wotrocęł łohi, kiż jich wola. łakle łdyż łu łudny żyłeho łwėta pšchihłe, łudę jeho dom polny. łak wulka je łoh łnad! łikoho njełha łoh wufanknyć, to je ta wulkołcę jeho łnadny, łikoho njełrjeba wufanknyć, to je wulkołcę jeho łrałnołcę. łłchitłich pšcheprołny.

2. łak ładęeręa ło czyłowjełojo napšchecęiwo pšchecęel- niwemu pšcheprołchenju łwojeho łnjeł a łoha? ł wjełe- łołcę budęa na jeho łłołł połłuchacę a łhwatajzy pšchiń- du, dyrbjeli łebi myłłicę. łłchłak je wón najmyłłłłł łnjeł, kiż pšcheprołchuje, wjećeł pola njeho najmyłłłłł czyełcę a najmyłłłłł wjełele, kiż mōęe ło czyłowjełej dołłacę. ł tola — wšchitzy pocęinachu ło po rjadu łamolwicę; polo, woly, żona, łemłke wėzy, kiż wšchłak łu łame na łebi łobre a nułne, bėchu jim wjazy winojłe łacę wėcęny łoh a jeho njełachodne wjełela! łjeje dha łułto pola łłche- łcęijanow, kiż łu łiżom dołłho pšcheprołcheni, runje łak? łęałłne łłarolcęe ła jich łemłke żywjenje jich wotdęeręa, na łnjełowny łłołł łedębowacę. ł temu žaneje łhwile nimaju. łon jedyń czye łebi nęłłto warbowacę a łakłuzicę; łon druhi, kiż je łebi łiżom nęłłto łakłuził, njeje s tym łpo- łojom, dyrbi na to myłłicę, łak by mohł wjazy dołłcę; łłcęzi ma żonu a dęcęzi, duż ło łłarolcęe łakle łak łrawje ła- pocęinaju. łak maja czyłowjełojo łute łłarolcęe a ła łeho łnjeł a žaneje łhwile nimaju. łak je teđ njeđęelu. łak wjele polniłłe dyrbjale łewal łoh domny bycę. łłchłołłłłł łebi teđ myłłli, łomach wotpocęowacę je wjełłłe wotłłchewjenje łacę to, wot łeho łnjeł a łwoju dułłchu dacę wotłłchewicę pšches jeho łłowo, abo na nęłłłł wjełele ło pšchihotowacę je wazniłłe łacę wjełela w tym łnjełu pyłacę. łehodla: ja njełmōęu pšchińcę; mi ło njełha.

łłchło budęa łlepi czyinicę, kiż žaneho pola nimaju, ło bychu jo łebi mohli wobłładacę, czy łhromi, kiż ła wolami łhodęicę njełmōęa, czy bėdni, kiż žaneje żony nimaju, łotraż by jich wotdęeręala pšchińcę? łla łnjełowu pšchi- łafłny, tych łamych pšchihowjełcę, mōęe wotrocęł wotłolwicę: łnjeęe, wono je ło łłalo, łłchłoż ły pšchihłafł. łoni je łwojimi łrachami bėchu łęje łłoniłi, łak łnicęomny łwėł je a wšchitło, łłchłoż je wot łwėta, ło wot njeho nicęo do- czyłacę njełmōęa. łak dołłho je czyłowjeł łłowy a łłny, łak dołłho łebi warbuje, łłchłoż łebi žada, a czyełcęny je pšched czyłowjełami, łak dołłho mēni, ło je łobry a łrawy, dha łebi nęłłtołłłłł myłłli, ło łoha njełrjeba a mōęe jeho łnadny łłołł wotpofłafłcę. łęzi łubjeni łak, kiż łu ło teđ pšched czyłowjełami wo łwoju czyełcę pšchihowjełli, dołłcę

łu do łrėcha a łaniby łapadnyli, kiż jo we łwojim łubjen- łłwoje đerje dołłcę czyja, ło wot czyłowjełow nicęo dočęłacę nimaju a teđ pšched łohom nicęo łakłuzili njełłu łacę łłostanje a łud, czy czyja, ło je to wulka łnad wot łoha, łdyż jich, tych łubjenych, pšcheprołny; woni pšchihładęeju s wjełelołcęu, łak ruće łu łwoje łubjenłwo pōłnali a łwoju wutrobu łiłcęe njełłu łłwjerđnyli. — ł teđ na drohi, wot ł pohanam wotrocęzy łodarmo njełłodęa. Teđ jich wutroba tola łak łakłepjena njeje, ło njebyłchu mohli łłosłmić pšchecęelniwołcę a łubołnołcę łohu, łdyż ło jim pšchihowjedacę, ło njebyłchu wulki łacęwacę, łak łłudęi łu, łdyż łu łjes łłhryłłłł. łłchłołłłłł wot nił je łiżom pōłnal, ło ł łohu ło dęeręeł łemłke dęeło njełobcęeżyje, ale ło mōęe czyłowjeł s łesulłom łęje woralcę a łłopodarić łacę łjes łesulł. łe wšchłch rōłłow łemłke łu łiżom łohanjo na łłołł łohi wotrocęłow łłlyłcheli: pōjće, wšchitło je łotowe, a łu ło wjełelili, ło łmēdęiłchu pšchińcę. ł pšchede wjazy jich pšchihładęuje. — łak łłeji dha s nami? łe teđ nam nałłłe łemłke dęeło a wjełele a nałłłe łemłka warba łubłła łacę łoh łłalełłwo? ło byłłmy jenoż wulki łacęwacę, łak łubjeni łmy a łak nułłne łnadu łrjebamy, ło njebyłłmy łoh pšcheprołchenje łakłwili a łłubjeni byli. łładajmy jeno,

3. łłchło łon łnjeł łakłwarijam łwojeje wjećerje łrosny. ła łak łraju wam, ło žadny tych łamych mužow, łotłiż pšcheni łu, mōęeje wjećerje woptacę njełbudęe. łe dha łak to łłostanje ła łakłwarijom jeho wjećerje? łłchłak łami na njeł dęel łracę łochęyłchu. łęał łak pšchińdęe, w łotrymž łebi łajłe žadacę budęa runje łak đerje, łak łamny łohaty muž. łako bē wšchitłe łwoje łemłke łubla łłubil, łajłe žadanje mējełłe łotom w czyłili po łapzy wody, po małłym wotłłchewjenju wot łoh łłida. łle ani łak wjele wot njeje woptacę njeđyrbjelłe. łak dołłelnyje nad nim łon łnjeł łwoje łroženýe! łak ład budęiłłe łohacęł nēłło na łnjełowne pšcheprołchenje połłuchł! łle nēłł bēłłe połłęe, wšchitłe jeho žadanja wotłłchu nje- dołłelnyje. łak jemu, ło junu wšchitłim pōńdęe, kiż łu pšcheprołchenje na wulku wjećeł do łoh łłalełłwa łakłwili. łdyż wıdęeł budęa, ło łu wšchitło łłubili, ło jim nicęo dale wotłłalo njeje łacę dołłomnyće na łłubjene żywjenje a porołi ženje mrejazeło łwėdomnyja, kiż jim łraji: wy łami łcęe łwōj łołł ławinowali, łotom łmēja wšchitzy žadanje po wėcęnył wotłłchewjenju w łohi łłalełłwe, ale žadny jo wjazy njeđołłanje. łow łmy ło pšcheprołnyli, jow ło nam łako a łako pšchihowłali: pōjće, pšchetoż wšchitło je łotowe! łjełakłwarijam jeho łnadny łłołł. łewal łebi łami đurje ł łoh wjećeri łankamy. łam nałł niłłto wolacę njełbudęe a łdy byłłmy my czyłli wolacę, dha ło nam njełotewri. łamjen.

W. w H. W.

W łrėchach jaty.

łastarłku łu wulłłłny łowal łajaty a do łajłwa łamurjo- wany. łon łebi pšchewyłłowalłe, łak mohł s jayłwa czyełnyć. łon rjećęas, s łotrymž bē łwajłany, łe łwojimi porłłami łrhub- walłe. łłnno bē rjećęas nēłłđęe natorłnyjeny, ło mohł ło roł- łorłnyć. łle jeho nadęija bē łodarmo, pšchetoż na wšchelłłłłł łnamjenjach wıdęełłe, ło bē łon rjećęas dęeło jeho rułłow. łrjedny bē ło pšchede s tym wulzy czyinil, ło niłłto rjećęas, kiż bē wón łowal, njełmōęe rołłorłnyć. ł nēłło bēłłe wón łam je łwojimi žele- łnyłmi łwajłłami jaty.

Košymišč tole? Twoje hrěchi, tiž tebje jateho džerža, bu fame twoje džělo. Esam se swojej mozu tute swjastki njerostorhnješch; jedyn pak je, tiž to móže — Khrystuž!

Boža wulka wjeczeť.

Bóh wulku wjeczeť sshotowi
Po swojej šmilnej radže;
Wón na tafle khlěb njebjeski
A hnady dary sklādže.
Nětk psches Esyna wón prošy naš:
D pójče, so ja kšewjam waš,
Kiž wy seže lacžni, hlódni!

Nječy teho kóždy kěžbu ma,
Kiž t kšychenju ma wušchi;
Schtóž Božu hnadu sazpiwa,
Tón schłodži swojej dušchi.
Bjes wobrocženja, pokuty
Grěch jemu njeje wodaty,
Wón t hoščom Božim njeje.

Ach, t nami steji hubjenje! —
Kak čžini wulka šyla?
Ta žada sbože na kwěče,
S nim społojom byčž chžyla.
Ma čžělnosčž, kubla, pjenješy
Ze nětko wšchón lud smyšlěny,
To je, sa čžimž wón honi.

Wón w swojich hrěchach dale dže
A pschi tym njeošnawa,
Ma kajkim straschnym pucžu je,
Sduž dušchi tradacž dawa.
Schtóž w swojich lóschtach na semi
Wo Božu wjeczeť njerodži,
Ma hělsku čžwilu čžerpicž.

Duž kwěta hrěchom, žadosčžom
Esó kóždy kšchescžan hladaj;
Eswoj wuhlād sčož do njebjesčom,
Tam pschěbytk bebi žadaj.
Nječy wón so t dolhej wěčžnosčži
We tutej semškej čžaknosčži
Sa sbože dušche stara.

Ach, luby Božo, wodž mje ty,
Mi do dušche daj wěru;
Tvoj Duch nječy je mi pomozny,
So džeržu tebi šwěru,
Hacž junu w sbóžnej wěčžnosčži
Mje twoja wjeczeť wošchewi
Psches Khrysta prawdosčž! Šamjeń.

K. A. Fiedleř.

Sswěrne maczerje.

Sduž bě šlawny württembergski duchowny Dettinger hiščeže w Herrenbergu, t njemu spochi młodži duchowni kłodžachu, so bychu wot njeho wukli. Duž bě tež ras tajki młodny duchowny pola njeho a wobaj běschtaj mješ kóbu wo wšchelafich wažnych wěžach Božeho kralestwa rěčžaloj. Mješ tym bě so počžalo čžmicž a we jstwach so šwěžy šwěčžachu. Dettinger wotmjelny, t wotnu štupi a dołho won na te pschěd nim ležaze wšy hladašche. Šlónčžnje

so tón młodny duchowny ššrobli a džesche, hacž nješměť šhonicž, kotre myšle tón wšyoki duchowny we swojej wutrobje haji. „Nunje bebi myšlach“, tutón wotmolwi, „na te šwěrne maczerje w tych wšach, kotrež pschěd nami leže. Nětko wone šwoje džěčži do kóžka nješy, šwoje čžěščne džěčži hladaju a roštorhanu draštu šwojich džěčži plataju. A duž šam pschi bebi prajach: „Kak bych wješelny byl, hdy bych junu w njebjesčach tež tajke dobre město dostať kaž wone, hdyž šwoje džělo, šhladujo na teho šnjesa, dokonjeja!“ Njewěrnó, to je rjane šłowo. Podobnje šudži Luther, hdyž praji: „Šónška, tiž šwoje džěčži je wšchěj šwěrnosčžu hlada, je našchěžuje a napowa, je pšocže a rjedži, njetrijeba sa hiščeže šwječžiščimi škutkami hladačž. Štarschi móža bebi šami nad šwojimi džěčžimi šbóžnosčž šašlužicž; pschetož hdyž je prawje t Bohu džerža, maju ruzy polnej dobrnych škutkow.“

Wošebnišche šónške, pschěde wšchěm w městach, wšchaf bebi wulke džělo se šastaranjom šwojich džěčži nječžinja; to wone šwojim šlužobnym pschewostaja; ale te maczerje na wšach, wošebje te kšudšche, tiž bebi wo dnjo w čžěžkim džěle šwoj khlěb warbuja a potom wjecžor hacž do nožy šwoje domjaze džělo t šastaranju šwojich džěčži čžinja, so maju lědma trochu kšwile so naspacž, šu wěšče Bohu šnjesej wo wjele špodobnišche a šu sa šwět a ludži wjele wušchnišche, dnyli někotražkuli wošebna rukajzojta knjeni, tiž so kóždeho džěla wšdawa.

Bóh so njeda sa šměch měčž.

Ma Bože špěče 1881 džěch se šwojim bratrom w Šolsteinskej nimo Šchlejsheho jěšora t jenemu šararjej, tiž bě naju t bebi pschepošyl. Bě rano a mój mējachmój šwoje špěwarške w ruzy, dokelž chžychmój najpriedy te mišči hičž. To wuhlada pjecž młodženzow, tiž so do čžołmow šydachy, so bychu po jěšorje jěšdžili. Běšche palenža pošasujo woni žortowachy a wołachy: „Mny chžemy Bože špěče rjeńšcho šwječžicž dnyli wy!“ Mój mjelcžo dale džěchmój. Sduž so t wjecžoru wróčičmój, stejěšche tam kšopiza ludži na brjošy a na čžołmach a šchtapachy se žerdžemi do wodny, něščo pytajo. Ma šwoje naprašchowanje šhonicžmój, so bechu so čži pjecžo młodženzy tepili. Wšchor bě jich čžołmik powróčžik, a runjež móžachy pšuwacž, ani jedyn wot nich žimy won nješchidžže.

Někotre dny po tajkim wutrobu hnuzajym podawku pschidžžech t burom hromadu, tiž so šam šwojeje možy kšwalesche a tajke bohatšwo běšche bebi se šwojimaj rukomaj warbowal. Sa wotmolwich: „Džakuježe so Bohu!“ Duž so wón na mnje wotšorhny: „Schto, Bohu? Tón mi nej nicžo dať, tón mi tež nje móže nicžo bracž.“

W bližichich dnjach bě wulka horžota a wjele njewjedrow. Šedny džěń so šašo njebjó šacžmi, blyški šhěčžachu a hrimanje šurawješche. Duž so na jene dobo tak šahrima, so semja žriesche. Ma mješče so njebjó čžerwjenješche a ludžo trubjachu na woheń. Dwór našcheho žortowarja w plonjenjach stejěšche, jeho dom so se wšchěm, šchtož bě nutšlach, wotpali, a t konjemža pjecž krašnych koni won wlecžichy, kotrež bě Bože njewjedro šabilo. Šblědnjenty a mjelcžo našch bur pschi popjele šwojeho bohatšwa stejěšche. Schtó bě jo wšaf? —

Hladajmy so šrachotow.

Bohata wošebna knjeni pohoncža pytašche a pohoncžowe město wupiša. Čži, tiž wo to město rožžachu, buchy kóždy we wošebitym čžasny t nej šłasani, so by jich šama widžaka. Sduž přeni do jstwy štupi, so jeho woprašča: „Kak bliško by bebi ty pschi kšubinje šwěrik nimo jěčž, bjes teho so by wós do šrachy pschišchól?“ — „Sa chžyl so,“ tutón wotmolwi, „t kšubinje hacž na meter

bližic, a hdyž mam rosmoneju konjom, hacž na poł metra, a wy ƚo nicžeho bojecž njetriebali.“ Ta knjeni ƚo podžalowa a da jemu hieč. Duž tón druhi fastupi a ta knjeni ƚo s tym ƚamym praschenjom na njeho wobroczi: „Sa ƚebi swažu“, tutón džešche, „hacž na dwóh daloko wot hłubiny nimo jecz, a hdyž je nušne, chyzł tež jeno wóštu daloko wot hłubiny jecz. Wy njetriebali tehodla we wošu ƚedžo tšchepotacz.“ Tež žonje pocza ƚo wšcho wjercžicž, hdyž ƚebi na hłubinu pšchi puczju myšlesche, a jej bė hižom, jako by s wošom do jamy dele lecžila. Duž tež tuteho ƚhrobkeho pohoncža wot ƚo pušcžzi a ƚebi jeho njepšchistaji. Na to pšchińdže tšeczi. Tón bu to ƚamžne praschany a wotmolwi: „Duba knjeni, ja ƚebi myšlu, so móžu s tónimi jėšdžicž, ale tak blifko mohł ƚo t straschnemu měštnu bližic, to ƚam njewėm. Se něhdže žadyn nahly brjoh, dha ƚo po móžnosći wot njeho sdaleny dzeržu, a tak ƚym pschego najlėpje pobyl.“ Ta knjeni bė s tuthym wotmolwenjom spošojom a džešche: „Ty móžesh jutije ja pohoncža pola mje fastupicž, tebi ƚo rad domėrju.“

Ženo ƚo daloko wot wšcheho stracha dzeržecž! Pėtr budžišche lėpšchi był, hdy budžišche ƚebi w tej nožy, hdžež bu Žesup pscheradženy, tak blifko t tym wojakam njewėrik. Wón ƚebi psche wjele swėri a duž padny. Někotři maju daloke widženje; sčtož je daloko, to jasnje widža, w blifosći pał wjele njewidža. Tajzy ƚmy my wšchitzy, hdyž naž cžert spytuje a my psched strachom stejimy. Čžim bliže t njemu pschińdžemy, čžim mjenje wot njeho widžimy a duž lohko padnjemy. Tehodla bė tón tšeczi pohoncž najmudrišchi; my chžemy, hdyž strach spytowanja hrosy, po jeho pschikladže čžinicž.

Šslubjenje.

Žendželski general Napier ras na hašy mału 5 lėtnu holecžku šetka, kiž s hłošom płašasche. Hdyž ƚo ju praschesche, jemu wona powjedasche, so je dužy po puczju wódnj faran rosbila a so ƚebi nětko domoj njewėri. Tón general tu holecžku trošchtowasche a do šaka pomaša. „Sa chžu cži“, tak pšchi tym rjekny, „pjenjesh dacž, so mohla ƚebi nowy kupicž“. Ale podarmo ja ƚwojej móšchnju phtasche. Wón bė ƚebi ju šabył. „Duž chžu cži“, tak jej lubjesche, „jutije te pjenjesh pschinjesč, je-li so ƚy jutije w tym ƚamym cžaku na tym ƚamym měšcže. Budžesh pał tež ƚłowo dzeržecž?“ To džecžo to ƚłubi. „Sa“, Napier wotmolwi, „tež ƚłowo dzeržu“. Domoj pschischedšchi tón general na blidže pscheproschenje namaka na runje tón ƚamym cžak, hdžež chžyšche ƚo wón s tej holecžku trjehicž. To pscheproschenje bėšche wot wyškoleho muža. Ale general ƚo pscheproschenju šapowė a temu džecžju ƚłowo dzeržesche.

„Sa njebudžich“, tak posdžišcho prajesche, „ženje šam ohł to džecžo šjabacz. Na tej holecžy bė widžecž, so je pschewėdčžena, so ja ƚłowo dzeržu. Duž ƚym jo tež dzeržat“.

Šslubjenje, džecžju date, dyrbi nam ƚwjate byč. Džecžowy pomjatk je jara dobry a dolhi; hišcže po lėtach ƚo dopomni, hdyž ƚmy jo šjebali!

Wšchelake s bliska a s daloka.

— (Šłowna konferenza ƚerbškich duchownych.) Dofelž nasche ƚerbške pobocžne mišionste towarštwó nětko hižom 60 lėt w žohnowanjapožnym džele škutkuje, konferenza wobšamny, so by ƚo tónle podawł tež nětak ƚwjedženšy wobeschol: macžina s aktow ƚerbškeje konferenzy a s Mišionškeho Šóšla budža ƚo hromadžicž, ƚwjedženšy pał budže tutón podawł ƚo pschichodne lėto ƚobu na

lėtnym ƚwjedženju wobėncž, dofelž je mišionški ƚwjedžen tehole lėta, kiž bėšche njedawno w Bulezach, ƚo hižom minyl.

Lėška ƚo hišcže ƚwjeczi bibliški ƚwjedžen, a to na Šana w Něšwacžidle.

Šwjašł wšchitkich towarštwow šnutšłowneho mišionštwó w Šafšej, kiž je s došom konferenzy šbudžil, kotraž budže lėška w Šchneebergu, budže lėtnje t podpjeranju wošebiteho šamėra šnutšłowneho mišionštwó 10 hriwnow s polkadnižy ƚerbškeje konferenzy dostacz.

Šotom ƚo hišcže wo wšchelakich žyrtwinskih naležnosćach wuradžowasche, tež na pschidawł t ƚerbškim špėwarškim, wobjimo-wazy duchowne ludowe špėwy, ƚo špominasche, kotryž ƚo bóršy šhotowi a budže ƚo ša 10 np. po exemplaru pschedawacz.

Šóh tón Šnjes pał njech žohnuje wšchitke wuradžowanje na naschich wošadach a šdzerž konferenzy w prawej džekawosći a lu-bosći t temu Šnjesej a jeho tšchecžijanskemu ludej.

W Boreže ƚwjecžesche šańdženu šrijedu Budyške Gustav-Adolfske pobocžne towarštwó ƚwój lėtny ƚwjedžen. Šunjež ƚo s šhwilemi desčč džesche, bėšche tola wobdželenje na ƚwjedženju prawje bohate, tež je ƚušodnych wošadow. — Šucz t Šožemu domej, kotryž psches cžekne wrota wjedžesche, bėšche s lubošny mi mejemi wobštajany. W Šožim domje ƚamym, s kotrehož wėže ƚem šhorhoje šmahowachu, bėšche woltar se šelenej rostlinu jara rjenje wuphšcheny. W ƚerbškej Šožej šlužbje, kotraž ƚo w 2 hodž. šapocžesche, bėšche ƚwjedženški předar, t. šarať Šjeda s Budyščina, ƚwoje přėdowanje na ƚłowa ƚwjateho pižma 1. Šan. 3, 16—18 šałožik. Wón s nutrymi ƚłowami wošadže škutł Gustav-Adolfskeho towarštwó jako škutł lubosče t wėrybratram na wutrobu škadžesche, a dopošasowasche, tak nušne a tak žohno-wane tole dželo je. W němskej Šožej šlužbje, kotraž ƚo $\frac{3}{4}$ hodž. šapocža, ƚwjedženški předar, knjes duchowny Šroše s Budyščina na šakladže bibliškeho ƚłowa Gal. 5, 1 šhromadženej wošadže to napominanje pschowoła: tšchecženjo, šhowajcže ƚebi ƚwoju ewangelsku šrejotu! a wukladowasche, šcho mamy pod tutej šrošmicž a šajke pschisłušnosće nam wona pschinješe. Wobej Šožej šlužbje busčtej posbėhnjenej psches špėw měšchaneho žyrtwinskiho šhora, kotryž ƚo rjenje a s mlodoštnej horlimosćju špėwasche. W ƚerbškim šemschenju ƚo špėwasche motetta: Wšchitko, šchož wodnyh ma, a w němskim: Šak móžemy, Šótcže tyh cžłowjekow, tebi ƚo džakowacz? Šoltařnu šlužbu wukonjesčtaj na ƚerbškim šemschenju knjes šarať Šaltar-Nješwacžidliški a Šróšak-Šrodžiščezanski a na němskim knjes pastor prim. Šäbler-Budyški a wšchšchi žyrtw. radžicžel Šosenkranz-Budyški. Šollekta wunješe po ƚerbškej Šožej šlužbje 178 hr., po němskej 122 hr., wšcho šhromadže potajšim 300 hr. — Šo druhim šemschenju wotmė ƚo w žyrtwi hišcže mala šhromadžina, kotryž pschedšyda Budyškeho Gustav-Adolfskeho towarštwó, knjes wšchšchi žyrtwinski radžicžel Šosenkranz wodžesche. Lėtnu rošprawu wo škutkowanju tehole towarštwó poda tam t. šarať Šjeda, a wo doškodach a wudawšach tehole towarštwó rošprawjesche jeho polkadnik. Šotom ƚo ƚwjedženška šollekta rošdželi: pošojzu (150 hr.) dyrbi cžėška evang. wošada Šosendorf pola Šodenbacha dostacz, ša kotrejež wopornive wobšhowanje namrėteho ewangeliya bėšche ƚwjedženški předar němskeje Šožej šlužby, kiž je přjedy ƚam jako duchowny na wėrybratrach w Čžėškej škutkował, wutroby pschipožłucharjom šhrėł. Druhu pošojzu ƚwjedženškeje šollekty dyrbi t. primarius Šäbler, kiž ƚo runje hotuje, hornjošchlesknske evang. wošady w katholicich wokol-nosćach wophtacz, tuthym jako dar pschepodacz. — Bėšche to žohno-wany ƚwjedžen. Ale tak někotryžkuli bratr njewė, tak třėbne šajke dželo na wėrybratrach je, kiž w rošpřošchenju hagle cžuja, šcho jim a jich ƚwójbam wšchitko t žiwjenju pobrachuje, hdyž njėšju žyrtwinskižy a duchownje došč šastarani.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

— Sserbske njeđzelske kopjeno. —

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihcizisčezěni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

3. njeđzela po swjatej Trojizy. Lut. 15, 1—10.

Něšcto wulke je swjaty evangelion wo Božim Ssynu; něšcto krašne to jadro Božeho pójelstwa ja čłowjekow, so so Bože džěczi. Kažke dary a hnady wužiwaja! Jesurowe słowo wo wulkej wječeri je nam to sažo tydženja wopomnicž dało! Ale — ščo by to na přenje wěrić? — kóbu přědku w křesćijanštwje to słowo wo Božej krašnosći steji, kiž so napschecžimo temu šhubjenemu njemi! Ščož je tole krašne pójnacze prawje jašnje dostał, ma na tym swoje sbože! O wulka wěz:

Boža krašnosć napschecžimo šhubjenemu!

1. Měj nadžiju, ščož by tež šhubił!

„Pšchiblizowachu so k njemu wšchelazy žonizy a hrěšćizy, so bychu jeho pójkluchali.“ Šnano běšće to w měsće Jericho abo Jerusaleme, hdžež wjele čłowjekow wšchelateje hódnosće a družiny pschewasche. Tež či mjes nimi, kiž buchu ja zupnyh Rómšćich žlo a dawki šberali, tym wóžebnišćim mjes Židami hrošnosć. So čile žonizy se wšćemi móžnymi čłowjekami wobthadžachu a sa blidom šedžachu, to jich we woczomaj Farisejskich wonjecšesčesche a njeczistych šezini! Kaž šwonkownje čile šwjećzi mjes Židami wo čłowjekach a šynach šwojeho luda šudžachu! Ale Jesuř so s nimi wotedawasche. Woni dzychu jeho słowo šlyšecž, jako hódne dusche, duž je jim prajesche! Tež jim njebjeske krašstwo a jeho prawdosć šobudžesche. O krašnosć Boža nad šhubjenym! O lubosć

Šbóžnikowa, kiž so wšćitim duscham poda! Šhubjene džěczi — Křyst je na šwěczi! Ščto reka šhubicž? Kóždy to wě. Hladaj, jowle dyrbitaj staršchej džěcžo puschecžicž, do šmjercze dacz, njeh staj wyšokaj njeh nistaj. Tam s šhorosčju derjebycze, čělnu, duchownu mlódnosć wotbudžaja, sažo bohaczi a šhudzi. Samoženje, tež wulke, móže so nahle šanicicž! Čłowjekoj so w tym šebi wšćitzy runi. Na šwěcze je wšćitko njedokojane. Kaž lubosnje tež semja kčěje, kaž dokojane tež Bože štworjenje a wodjenje je, tak njedokojany pak tež čłowjek. O Farisejszy, do so džeržazy, o nasdaczi čłowjekoj mjes našćim ludom, njeczincze tajke rošdžele mjes dobrými a njedobrymi, čistými a njeczistými wobydlerjemi semje! Šobožny wječh je ras prajit: „Hdyž ščo k šebi pschidže, dyrbi něšcto wšćšcheho a lěpscheho měz hač šameho šebje. Do šebje šameho šalubowany byč, wo šamym šebi pschewulke kručzi džeržecž, to je něšcto žalošne, džěczaze.“ Měj pak nadžiju, ščož by tež šhubił! Jesuř je tam wo šhubjenej wowzy powjedał. Ta běšće muzej droha a luba! Bóle hišćezje šhubjeny kročh tej šhudej žonje. Kaž pyta. Bóh nochze nikomu něšcto šhubicž dacz. Wopomń jeho šmilnu wutrobu, hdyž by lubeho do rowa položil. Wón ma myšle mēra, hdyž je tebi tež nětle čěžto a nje-měrnó!

Najbóle pak so jeho lubosć hori, hdyž je čłowjeka duscha w štrasche! „Tón bjerje hrěšćnikow horje“, hofartni Farisejszy prajachu. Wšćelki lud, niz najlěpschi, běšće runje wokolo Jesuřa, so by jeho šlyšćal! Šrěšćni běchu, niz

w dobrej křwalbje, niz cžiſteho ſwědomnja, ſchtož jich ſpraw-
noſeč naſtupa. Nječziſeči we wutrobje a žiwjenju, ſ nje-
cžiſtnymaj, paduſchnymaj rukomaj ſnano. Tón Knjeſ paſ
na jich potrjebnu wutrobu hlada. A byrnjež tež hiſeče
w njej ſprawnoſeč polnje njebydlila, dha chze jim tola
ſwoju ſmilnu, na pomoz ſloženu wutrobu wotkryeč. —
Kaſ wſchelazy cžlowjekojo we wjetſchich meſtach ſobu do
kſcheſečijanskich wukhowarņjow pſchiindu, a jim ſo tam
khlěb k ſežiwjenju ſa cželo a Bože ſłowo, khlěb duſche, po-
dawa! D měj nadžiju, ſnano twój ſny abo twoja džowka
na prawym puczu njeľhodzi. Njewidžiſch tež ſabludžennyh,
mlodyh a ſtaryh! Njech tebi jich ſbože na wutrobje leži!
A hdyž ſo wo nje pſchi ſebi ſtaraſch, ſnano rudžiſch, potom
wjedž: tón we wyſokofeči jich tež hiſeče puſečzil njeje,
wjele mjenje ſaſtorcežil. D wulka je Boža pytaža ſmilnoſeč!
— A temu, hladaj tež na ſo!

2. Měj nadžiju, hdyž ſy ty ſhubjenny! S na-
ſcheho pſchirunanja jaſnje a wótije klineči: Kedybuj na ſo
a pſchepytaj ſo ſam! „Tón paſtyr wſa tu womečicžu a
položi ju na ſwojej ramjeni ſ wjeſelom!“ Na tym cžlo-
wjeku, kiž je ſo wot ſleho wobrocžil, je neſchto wulke.
Bóh na nim neſchto woſebite namaſa. „Ja wam praju“,
taſ Boži Syn wofſamtnje, „taſ budže wjeſele w njebeľach
pſched Božimi jandželemi nad hrěſchnikom, kotryž pokutu
cžini!“ Kaſka kraſna je Boža ſmilnoſeč! Haj, kaſka je
Boža kraſnoſeč napſchecziwo ſhubjenemu! Njeje to kaž
hlóſ, do naſcheje ſrjedžijny klinečazy, haj do naſcheje wu-
trobny padazy: Wjeſel ſo ſobu nad ſbožom duſche? Tež
tebi, tež mi to plači: Mny ſnano ſmy pſchewjele tu
wowzu, tón kroſch ſebi wažili, pſchegara ſwoje ſamoženje
a pjenjeſy pytali, ſa nimi ſchli! Naſcha duſcha paſ je to
drohe kublo, kiž ſmy ſebi wažicž ſ Boža nawukli. Měr
a wjeſele a ſbože — my ſmy je tež jenicžy pſches Božu
ſmilnoſeč namaſali! Kaſ dha ſteji ſ nami? „Cžlowjeka
myſl je ſla wot mlodoſeče a kóždy cžaſ“, praji Bože ſłowo.
A Jeſuſ pohladajo na ſwojich wucžobnikow a žyly lud
rjeľnje: „Schtož chze ſa mnu pſchiučež, tón ſaprěj ſo ſam
a pój ſa mnu! Nima kóždy tu wuſnacž, ſo ſam wot ſebje
to njedofonja! Wón je cželny, ſhubjenny wot wěrnofeče,
w próſche ležazy kaž tamny kroſch — jena ruſa ſ wyſoka
je jeho ſapſchijala, k ſwětku pſchinjeſla, a jemu ſbože a
ſbóžnoſeč wobradžila! D wſchitko je hnada! Eſlawny
pſchirodoſpytowaſ Galler raſ wuſna, jaſo beſche ſo jemu
cžeſeč a wuſnamjenjenje doſtało: „Mojej lubofeči k ſebi
ſamemu je ſo neſchto ſpodobne doſtało. Ale njedaj mi
ſapomnicž, mój Božo, ſo moje ſbože wot cžlowjekow nje-
wotwiſuje. Dopomni mje, ſo je to jenicžy wěrne ſbože,
tebje ſnacž, tebje lubowacž, twojeje hnady wěſty byeč a
junu w tebi ſjednaneho ſudnika namaſacž.“ Njepraji ſwjaty
Bawol: Duž nicžo ſatamaze njeje w tych, kiž w Křyſtuſu
Jeſuſu ſu? Pola tuteho cžuje ſo kóždy poľhorny ſaſo
namaſany. D ſpěwaječe:

Jeſuſ chze mječ hrěſchnika,
Eſobu mje tež je wón rodžil,
Wotewrił mi njebeľa
A mje ſbóžnje do nich wodžil;
To je troſcht do wutrowow:
Jeſuſ mječ chze hrěſchnikow.

Hamjeń.

M. w M.

Jeſuſ pyta hrěſchnikow.

Hlóſ: Jeſuſ moja nadžija —

Jeſuſ pyta hrěſchnikow!
Dže maſch rjeľſchi troſcht, o duſcha?
Eſy-li padla do hrěchow,
Njebeľ tajka, kož ſo ſluſcha —
Dha budž to twój ſbóžny ſſhom:
Jeſuſ pyta hrěſchnikow!

Hnady wſchaf ſmy njeľodni,
Kóždy hrěchi w duſchi cžuje;
Tola ſmy-li roſtaczi,
Eſo nam njebo wotantuje;
Hnada řeči je ſłowow:
Jeſuſ pyta hrěſchnikow!

Je ſo wowza ſhubika
Na paſtwiſeče hrěcho, nozy —
Eſwěrna lubofeč paſtyrſka
Njelutuje prózu, mozy,
Wutorhnyeč ju je ſtrachow:
Jeſuſ pyta hrěſchnikow!

Póječe, duſche ſrudžene,
Tu ſo hnada ſa waſ ſwěczi;
Eſbóžnik ſaſo ſežinicž chze
S hrěſchnych ludži Bože džěczi;
Žimaj troſcht ſo wutrowow:
Jeſuſ pyta hrěſchnikow!

Haj, ja k tebi pſchitħadžam,
Mi ſo hrěchow dla tu ſtyſeče;
Pſched tobu wſchě wuſnyam,
Přoſchu: wodaž mi je, Křyſeče!
Hlaj, ſ tym troſchtom ſym ja ſchoł:
Jeſuſ pyta hrěſchnikow!

Moja křuda duſcha wě,
So tež křawne pſcheſtupjenja
Saſo beľa ſo kaž ſněh
S mozu Křyſta wumoženja;
Duž mje njetyſch hrěchow doľh:
Jeſuſ pyta hrěſchnikow!

Pokož mam ja w ſwědomnju,
Sakoň njemohł mje něk křoſtacž;
Tón, kiž winu woda wſchu,
Je a chze mój Eſbóžnik wotacž;
Schto je, kiž mje tamacž mohł?
Jeſuſ pyta hrěſchnikow!

Jeſuſ pyta hrěſchnikow,
Ja ſym tež něk namaſany;
Wón je mi raj njebeľow
Wotewrił pſches ſwoje rany;
Troſchtuje du pſches ſmjercž a row:
Jeſuſ pyta hrěſchnikow!

K. A. Fiedler.

Najlěpsche přédowanje.

Młody předač běšče psched starym šonjenym duchownym ras přédował a šo jeho na to woprascha, ščto wón wo tym šlyšchanym přédowanju dźerži. „Sa jo“, tón wotmolwi, „ja ščetro šhudobne přédowanje dźeržu!“ Tajki roššud tón młody woczatał njebě a duž wón dźesche: „„Sa pak šym tola dołho na nim dźělał, šym šwobj tekst dokładnje wuložował a tež šwoje přédowanje draštu nadobneje rěče woblekł. Čžeho dla dha je wone šhudobne?“ — „Teho dla“, ščědžiwz šnapschecziwi, „dofelž šhrystuš w nim njeje.“

Duž čžysche šo tón młodženz wusprawnicž a počža: „„šhrystuš pak tola tež w tekšče njebě, a my nimamy tola pschezo jeno wo šhrystušu přédowacž, ale mamy to přédowacž, ščtož w tekšče namašamy.““ Ma to tón stary duchowny takle wotmolwi: „Nje-wěšch ty, luby pscheczelo, šo š kóždeho měšča, š kóždeje wšy, haj šamo š kóždeho dwora pucž do hłowneho města w kraju wjedže? Nunje tak tež š kóždeho tekšta we šwjatym pišmje dróha š hłow-nemu měštnu žyšeje biblije, mjenujžy š šhrystušej wjedže. A hdyž žadny duchowny psched šwojim tekštom šteji, šo by přédowanje wo nim pschihotował, je jeho nawdawš, šo prašchecž, hdyž je dróha, kiž š tuteho šłowa š šhrystušej wjedže? A na to ma přédowanje dźeržecž, kiž š šbóžnikaj polasuje a wošadu š njemu wodži. A ja hiščče“ — tak wón pschistaji — „ženje žaneho šłowa nadeschol nješym, š šotrehož ššawna, widomna dróha š šhrystušej wjedča njeby. A bych-li tola ras tajke šłowo nadeschol, bych šebi š njemu pucž psches čžernje a wóšty a psches hory a doły pschihotował, šo bych š šwojej wošadu tola ššončnje š njemu došchol. šhrystuš je žórlo našchego šboža a teho dla tež našch wottynjeny šonž. A přédowanje hjes polasanja na šhrystuša psched wošadu dźeržecž, to rěča, dźěčžom hluče worječy š jědži dawacž.“

Spodžiwne wušlyščenje.

Daloko šnaty duchowny Kelller powjeda: Žako běch w južnej Ruskej š šararjom dyrbjach na mhlowojnym dnju jěčž, šo bych do wotležaneje šrony šwojeje wošady pohladał, hdyž dyrbjach dvě njedželi wostacž. Mějach młodeho nješonjeného pohoncža, a mējachmój žyly džen jěčž. Mhla běšče jara tołsta, a mój šo na boł winychmój, a kaž šo potom polasa, pschesahe. Ma to jědžich-mój na dobre šbože psches puštu. Pschezo bóle šo čžmische — haj, bu žyly čžma. Mój šastachmój. „Mój šmój šo šabudžiloj,“ ja š pohoncžej džach. „Šaj“, wón šnapschecziwi. — Bu tołsta čžma. Kaž š čžžimaj, čžornymaj ščhidłomaj šo nóz nad ščěroku puštu dele puščęzi, hdyž šo na jenu šronu tež ani prošča žiwjenja nješytny. „Ščto je čžinicž?“, šo pohoncža woprašchach, „na puščę pschenozowacž?“ Pošdžišcho šym to husto čžinik, ale nětk ša to njeběch. Pohoncž radu wjedžesche. „Mój tu wosta-njemój, hacž šonjomaj nješončnje šyma byčž. Wotežki puščęzimój. Šonjej budžetaj bóršy njeměrnaj a budžetaj čžhycž do jeneje wšy wjedženaj byčž. Šotom wotežžy š měrom wostajišch a š šajškom šamjajšnjesch, a šonjej šamaj wot šo do teho šonža džetaj, hdyž štaj najprjedy pola twarjenjom a čžłowjekow.“ Ša šo š tym špokojny wuprajich, runjež njeběch tež to hiščče wupruhował. A hlaj woprawdže. Bóršy jedyn šón hłowu pošbže, hriwy wottšhašo-wašche a do přědka běžesche, druhi šón ša nim. — Šdže to džěšche, njewjedžach. Bóršy pak ššowje ščžowšanje š daloka šabšyšchach-mój, a šrotko po tym někotre pšy ščžowšajo wokoło naju woša běhachu. Psches čžmu šhudušku, š šłomu šrytu hětu widžachmój. Ša ša ludžimi wolach. Duž hólčez pschiběža. Šo ružny rjelnych: „Ša šym tón němšči duchowny.“ Šólž w žakofnej ruskej rěčži wotmolwi. Duž to němšžy prajach. Šón hólž šaschřěčža a šo po čžmje šhubi. Ššy šašo počžachu harowacž, dofelž nam pjecža

njewěrjachu. Ša na wošu wostach, dofelž pšy w puščę šnajach a na nje hiščče dopomnjecže na lěwym kolene wokoło noschu.

Duž šo žona polasa, kiž šwěčžku dźeržesche. Ša džach: „Ša šym tón němšči duchowny; šym šo na puščę šabšyšch a prošču wo městacžko w hěče.“ Duž da žona šwěžy wupadnyčž. Šwěža we luži hašny. Žona š rukomaj klešny, š šemi padže a do nožy won wolasche: „Nježe Božo, ty šy Bóh, kiž modlitwy wušlyšchuje; tehodla wšchitko čžčelo š tebi pschihadža.“

Ša š woša ščočich a žonu do domu wjedžech. Wona mi prajesche, šo je šo žyly džen š Bohu wolala, šo by duchowneho š jejnemu mužej pošklał, kiž w mrěčžu leži. Ša žona džesche, šo je wjedžala, šo ja pjecž hodžinow wot jow daloko do tejele wpt-ležaneje krajinny nimo jědu; ale je proščilo, šo by duchowny — tak, to njewě — tola hiščče pschishchol, jejnemu mužej Bože wotšasanje dacž a šo š nim modlicž, a nětk je šo modlitwa do-pjelniča. — Mutšach mrějazeho nadečdžech a jeho troščtowach. Žona něščto šwari, wotročž pschi šonjoch špašche, a dofelž běch špróžny, bu mi na šawzy š ššomi wowčžimi šožemi lěhwo pschi-hotowane. — Žona šražowasche. — Ša šo lehných, šwěžy ša-wjertnych a bóršy twjerdže špach.

Duž šo mi po čžaju — šnano běchu někotre hodžiny šaschle — ššda, kaž by něščto š boča š mni ššladował. Ša wotucžich a widžach mrějazeho wóčžko na mnje šložene. Ša šo pošbšnych, šwěžu wotwjercžich, džčch š ššoremu a šo prašchach, ščto čžze, hacž čžze wodu. Wón na mnje hladajo š hłowu ša-ššhaše a džesche: „Pschezo hiščče móžu dživ lědy šrosymicž, šo je Waš Bóh woprawdže š mojemu šmjertnemu šožu šem poš-člał“ — a wón na mnje wšchón pschekrašnjeny hladašche. Wšchčž jeho wocžow šo pscheměni — šmjercž běšche blifko. Ša žonu wubudžich, kiž běšče š špróžnosčžu wušča; mój na kolena padnyč-moj, a jako běch hamješ doprajil, bě wona š wudowu.

Sprawnošč.

Ras njedželu rano džěščaj dwaj mašaj wješekaj hólžaj nimo wulkeho hotela pschi mórškim brjosy w pošdnisčej Šchwedškej. Ma jene dobo wosta jedyn š njeju štejo a šbšny jara rjanu š dejman-tom pschenu jehlu š pšča. Wješeky ju šwojemu towaššchaj po-kasa a džesche: „Šlaj, šhorla, ščto šym tu namašal!“

„„Šebje, Dta, tola šbože pšta,““ towaššch wotmolwi, „„to je wulki dejmant, ja to šnaju; pschetož tak njemóže šo žadny druhi šamješ bššchčžicž. Nětko šy na jene dobo bohaty; pschetož ša tajku jehlu wjele pjenes dostanjesh.““ — „Ščto, šhorla?“ Dta š porokowanjom rjelny, „ščto dha šebi myššišch? Ša jehla tola moja njeje. Wěščže wona jenej š tyčy wošebnych šnjenjom ššuscha, kiž w tutym hotelu bydla, a ja čžzu hladačž, hacž ju nje-mohl namašacž.“

„„Škupe bladny““, šhorla šnapschecziwi, „„to šo pláčžiko njeby. Ššnano šo čži ani njepodžakujaj, a pošdžišcho budžesh šo prawje hněwacž, šo šy tajki šopol byl.““ — „Šo wěm wěščže, šo budže dobre šwědomnje najrjenšcha ššda“, Dta džesche, „a hdy bychu mi tež ničšo ša moju šróžu njedali.“ Duž džěšče Dta do hotela, wu-powjeda hoščženzarjej tu wěž a pschepoda jemu tu drohu jehlu. „„Ty šy pšny hólž““, tón džesche, „„ta šnjeni, kiž je tu jehlu šhubička, w tutym domje bydli. Počžakaj šwilu, doniž jej nješšym jehlu donješč. Wona budže čže wěščže widžecž čžhycž.““

Bóršy šo hoščženzarjej wróčži a teho hólčžka do krašnje wu-pscheneje štyw dowjedže, w šotrež wošebna šnjeni na njeho čža-šasche. „Šubje šo čži džakujaj, hólčžko“ tak wona rěčesche, „šo šy mi tu jehlu wróčžo pschinjesh, pschetož ta ma ša mnje wulku waž-nosčž. Nunje pak ššyšchu, šo žaneho nana wjazny nimasch a šo šwojej macžeri poššasch šabšyščž. Myššlu šebi, šo budu čži móž

bóle mytowacz, hacz s hołym podżatowanjom; pschetoż schwedſka kralowa njeje njeżakomna."

Wschón pscheſłapnjeny, so psched kralowej steji, njemóžeſche hólczi niczo hacz něſchto dżatnych ſłowczkow wuprajicz, na czoż woteńdze.

Něſchto dnjom poſdżiſcho ſo kralowa do Stockholma wróczy a tydzeń poſdżiſcho pschińdze pschitaſnja wot krala, so ma ſo Ota ſe ſwojej maczerju do kralowſtego hrodu podacz. To ſo ſta, a jako kral ſhoni, so by Ota rad hudźbnik był, poſtaji kral, so ma ſo wón na mēſcze ſławnemu wuczerjej do wuczby dacz.

A ſchto s teho bu? Džekacz lēt poſdżiſcho bu Ota hudźbny wuczeſ w kralowej ſwójbje. „Nó, haj wſchaf“, praji něchtóžkuli, „tón paſ mējeſche teſ krala, kiž je jemu jeho ſprawnoſcz płaczil.“

Wſcho dobre doſcz, ale nimaſch teſ ty krala, haj, krala wſchēch kralow, kiž czi wſchē twoje ſprawne ſtutki płaczil, wſchu twoju ſwērnoſcz we wulkim a małym? To njeſabudž!

Dobra wuczba.

A jenemu duchownemu woſebna knjeni pschihno, so by jemu ſwoju nuſu wuſtoržika. „Schto dha Wam je?“ ſo ju duchowny połny dželbracza wopraſcha. „Ach, mi ſo“, wona s płaczom wotmolwi, „pscheſ mēru hubjenje dže. My dyrbimy s domu wuczahnycz a ſebi druhdže bydło wotnaječ a njewēmy, kajke trječimy. Pschi tym njecha naju ſyn prawje wuknycz a mój muž je trochu czeſpjazy a naſcha ſlužobna je nam ſlužbu wupowjedžila a my njewēmy, s wotkal druhu doſtač — njeje to trochu wjele njeſboža hromadže? Mōže dha ſo hiſchcze komu na ſwēcze hōrje hič dyl mi?“ A pschi tym ſo idychujō na ſtol ſwjeſe. Duchowny na tu žōniſku, kotruž derje ſnajesche, hladasche a pschi ſebi rjekny: „Sdy by ſo kōždemu tał derje wjedło taž jej, kał derje by to tola bylo. To'a ja chzu jej wuczbu dacz, so ſo ſwojeho hkupeho cžinjenja na pschichod woſtaji.“ Woſtajiwſchi tu knjeni do ſahrody dželſche, naſchczipa ſebi tam wōſty, kopschimy a cžernje, ſwjaſa je do wonjeczka a tole do iſtivy pschinjeſe. „Sleječe, luba knjeni“, s tutymi ſłowami duchowny tuto wonjeczko na blido połožil, „tole wſcho w mojej ſahrodže roſcže. Njewērnō, na tajkej ſahrodže wēcže něſchto budže!“ — „Kał je to mōžno?“ knjeni wuwola a k wotnej ſtoczi, „Waſcha ſahrodka je tola hacz nanajlēpje hladana, jena rjadka pschi drugej a wſchē jenał cžiwte!“ — „Alle“, jej duchowny wotmolwi, „njewidžicže tam pschi muri te kopschimy a pschi płocze te wōſty?“ — „Haj“, knjeni rjekny, „ale to je tola pōdlanſke; něſchto njerjada na kromach je w kōždej ſahrodzy. We wulkim a žyłym je Waſcha ſahrodka tola hacz nanajlēpje hladana, so ſo kōždy nad tym wjekełi“. — „Prawje macze“, na to duchowny ſtōnczi, „ale njeje teſ tał we Waſchim domje? Něchtóžkuli Wam Waſche ſbožo ſawidži. Wy pał ſebi pschezo na te małe njedostatki myſlicže a jich dla ſkoržicže a wſcho to dobre, ſchtož je Wam Bōh wobradžil, ani njewopomnicže“.

Ta knjeni tutu wuczbu ſroſhmi, wotmjelny a na to s domu dželſche — drje trochu ſahanibjeno, ale tola dżakowna.

Džiwne wumōženje.

Mandželſka jeneho nahladowarja na želeſnizy raſ ſwojemu mužej wobjed pschinjeſe, ale jeho ani w jeho budzy ani pschi ſignalowym ſežezorje njenamaka. Duž pał hižom pschipołdniſchi cžah naſdala hrimotaſche a ta žōniſka, ſo bojo, so jejny muž na ſwojim mēſtnje njeje a so mohł teho dla ſwoje ſaſtojniſtwa ſhubicž, ſežahny ſama ſignal, pschi ſebi wołajo: „Smiłny Bōžo, pomhaj mi!“ Bliže a bliže cžah pschijēdže. Na jene dobo ſo ſahwiſda, koleſa ſo pomakſcho wjercachu, hacz ſtōncznje ſaſtachu. Wodžer

cžaha s a wſchitzy ſaſtojnizy s cžaha ſwuſtaſachu a na tu žōnu cžerjachu a ſo ju praſchachu, cžeho dla je nuſny ſignal ſežahnyła. Ta wobha žona wſchaf bē njeſnata ſe ſignalemi, tōn prēni lēpſchi a tehodla wopacžny ſežahnyła. Tschepotajo ſo wſchego wuſna. Alle hdyž hiſchcže rēczeſche, ſawoła něchtō: „Tam prēdku jedyn muž na kolijach leži!“ Wſchitzy do prēdka bēžachu, ta žona ſobu. A hlaj, tam pschischedſchi, ſwojeho mandželſkeho wumjaſaneho ležo wuhlada. Dwaj mužej, kotrejuž bēſche wōn psched něſchto cžahom dla njeſaſanſtwa dyrbial pola wuſchnoſcže wobſtoržicž, bēſchaj ſo nad nim wjeczikoj. Schtož tōn džen něſchto poſdżiſcho nimo želeſniſteje. khēžki dželſche, mōželche widžerž, kał ſo tam dwaj mandželſtaj Bohu ſa dživne wumōženje s wulkeje nuſy dżakowaſchaj

Kwaſ w Kana.

Na jenym ſwójbnym ſwjedženju bu jedyn knjeſ ſylnje namolwany, so by teſ wino pil. Někoti „ſnajerjo biblije“ jeho pschi tym na to poſaſowachu, so dže je Knjeſ Jeſuſ na kananejſkim kwaſu wodu do wina pschewobrocžil; hacz dha chze wōn fromniſchi bycz dyl Jeſuſ?

Tōn knjeſ, kotrehož tałke ſchkrējachu, ſo poſmēwny a dželſche, ale khtnje: „Zyle prawje, a ja chzu temu Knjeſej poſkluſchny bycz. Wōn pał je w Kana tu porucžnoſcz dał: „Kaliče te wōdne korta s wodu!“ a tał chzu ja to teſ je ſwojej ſchkleńzu cžinicž. Seli ſo ſo temu Knjeſej potom ſpōdoba, tu wodu do wina pschewobrocžicž, njebudu ja ſo wobaracz, so picz; ale hacz do teho cžaha ja po ſwucžentym waſchnju wodu piju.“

F.

Wſchelake s bliſka a s daloka.

Serbske kemschenje w Draždžanach 15. junija doſtanu tōn raſ pscheſ wopyt wjele Serbow s Lužizy woſebite wuſnamjenjenje. S Butez hotuje ſo do Draždžan na 200, s Budeſtež na 100 Serbow. Woni chzedža hižom rano ſahe s Budyſchina do Draždžan wotjēč, ſo pał ſnajmjeńſcha potom wſchitzy połodnjo 1/2 12 hodžin w ſchiznej žyrkwi do Božeje ſlužby ſeńcz. Po kemschenju woſtanu Serbjo hromadže a dojedu po jednorym ſhromadnym wobjedže s kōždu najſterje do Wilniz, hdžež ſo kralowſki hrōb wobhlada a wróczy ſo wjeczor ſaſo domoj. Sso wē, je pschi wulēcže do Draždžan kōždy ſprawny Serb witany. Pschihoty ſu w ruzy ſerbskeho towarſtwa „Čornobōh“ a ſchtož tuto pschihotuje, je ſtajnje derje ſrjadowane.

Serbska Boža ſlužba w Draždžanach. Pschichodnu njedzelu, 15. junija, połodnjo 1/2 12 hodžin ſo ſchizna žyrkej tu we Draždžanach ſaſo ſa naſ Serbow wotewri. Serbske prēdowanje budže nam k. ſarał Domaſchka s Budeſtež, ſpowjednu wuczbu pał k. ſarał Sſytora s Minaſkala dzeržerž. Wſchitzy Serbjo s bliſka a s daloka ſu do Božeje ſlužby wutrobnje pscheproſcheni. Woſebje pał ſo proſy, so nōchžyli my Serbjo s Draždžan a s wokoliny jenož na prēdowanje poſkluſchacz, ale teſ na Bōžim wotkaſanju wſchitzy dželbracz. So chžyli tola domach w Lužizy ſerbszy ſtarſchi hnydom liſtnje ſwoje dželczi a druſy ſwojich ſnathch k tomu pohonjecz a napominacz! Bōh žohnuj kemscherjom po bohatſtwe ſwojeje miłoſcže!

Wot 1. oktobra ſo woſebita wojeſka woſpada w Budyſchinje ſaloži a ſo wot drugeje ewangelſkeje woſpady wotdželi. S dohom ſo mēſtno divisionoweho ſararja ſažoži. Sswoje kemschenja ſmēje wojeſka woſpada w Tuchorſkej žyrkwi, kotraž ſo k temu ſnutſkownje wobnowi.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Šserbske njedźelske lópjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihčizisčezěrní w Budyščinje a je tam ša šchwěrtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

4. njedźela po šwjatej Trojizy. Euf. 6, 36—42.

Wo šmilnosći jow Ješuš rěczy. „Budźće šmilni!“ wón praji a hnydom tež pšchistaji, kotre je šnamjo tuteje šmilnosće, kažte je jejne wašnje, kať móžemy ju nawuťnyć a kať budže šaplacžena. Wopomńmy to wšchitko šašo a budźmy šmilni! Še wšchať najwažnišche našeho kšchecžijanstwa, šo pšchimy wěru š plodami, tež se šmilnosću. Nunje na to dyrbymy hšchće bóle kědžbowacž. Duž dha:

Budźmy šmilni!

Rospominajmy pšchi tym tuteje šmilnosće

1. šnamjo, 2. wašnje, 3. šchulu, 4. mšdu.

1. „Budźće šmilni, jako tež wašch Wóćez šmilny je“, jow rěka. Šotajšim šnamjo šmilnosće je našch Bóh šam. Kaž šteji napišane: „Ša šym tón Knjes, wašch Bóh; tehodla dyrbicze wy šo šwjecžić, šo byšchće šwjecži byli, pšchetož ja šym šwjaty“, a šašo: „tehodla dyrbicze wy dokonjeni byčž, runje jako tež wašch Wóć w njebješach dokonjany je“, tať jow rěka: „budźće šmilni, jako tež wašch Wóćez šmilny je.“ Šemu, po kotrehož podobnosći šmy štworjeni, dyrbymy šo džěń a bóle we wšchěm runacž. Našche čžinjenje dyrbi jeho čžinjenju bóle a bóle podobne byčž. Na našch šmilnosći dyrbja tať pšnacž, šo mamy šmilneho Boha a šmy po jeho šmilnosći žiwi. Ššmilnosć, šmilnosć, šama šmilnosć, to je rjanosć našeho Boha. Šžiom Móššaf praji: „Tón Knjes, twój Bóh, je

šmilny Bóh“, a Davit špěwa: „Ššmilny a hnadny je tón Knjes, ščěrplivy a wot wulkeje dobroty.“ Šawoť pať khwali: „mi je šo šmilnosć dostała.“ A my tež tutu šmilnosć wužiwamy wot kolebki hacž do rowa; wona šjewja šo nam w rjanej Božej štwórbje, w žohnowanju, we wodženju našcheho žiwjenja, w Božim šłowje a lubej drohej žyrkwi, w Ješušu, našchim Šbóžniku. A tuta šmilnosć wuliwa šo na wšchitkich. „Wón dawa šwojemu šłónzu ššhadžecž nad šlymi a nad dobrymi, a dawa dešchčowacž nad prawymi a nad njepawymi.“ Njěššmy to nětko šašo nashonicž mohli? Šinať, žyle hinať pať šwět! Wón čžini wulki rošdžel mjes tymi, kiž jón lubuja a kiž šo wot njeho šdaluja. Ššwět lubuje šwojich pšchecželow a hidži a hani šwojich njepšchecželow. Niž tať, praji jow Ješuš. Budźće wy šmilni, jako tež wašch Wóćez šmilny je.

2. A wašnje tuteje šmilnosće? Kať ma šo wono šjewicž? Tón Knjes jow wšchelle našpomina, šchtož je je wšchědneho žiwjenja wšate a móže kóždy tež dopjelnicž. „Njěšbudźće!“ wón praji. Š tym pať njecha na žadny pad wšchnosći wšcho šudženje šakasacž. Ně, jej je wot Boha porucžene, prawy šud džeržecž a šle šchtrašowacž bjes pohladanja na wošobu. Tež njecha š tym Ješuš štaršchimaj prut š rukow wšacž. Dale placž: „Šchtož šwojeho pruta lutuje, hidži šwojeho šyna; šchtož pať jeho lubuje, tón jeho š čžašom šchwika“. Tež njebudže jow šakasane, ani wucžerjej, ani hošpodarjej, ani druhemu, to šle kšostacž a jemu wšchudžom, njeh šo šjewi w hrošnych

šlowach abo knihach abo wobrasach, napschecziwo stupiczi. Ně, to je pschislušnosć kóždeho praweho Božeho džěšća. Tež rěka: „Spytajće wschitko to a dobre šdzerzće!“ Šchtož Jěsuš jow šaczišnje, je tamne njelubosne šudženje, kotrej šo stawa se šleje wutroby, š luteho hidženja, š teho žadanja, druhemu šchodu naczińiczi na čžesczi a šo šam do šěpscheho šwětla štajiczi. Šak hušto šo to bohuzel stawa a budže 8. kaseń pschěšupjena. Šdyž štaj dwaj hromadu pschisšłoj, hušto dolho njetraje, a na teho a drugeho budže njelubosnje rěčžane a psches to wjele šrudoby naczińjene. Niz tak! „Budžće šmilni“, praji tón Šnješ. „Nješbudžće“, ale wobrocžće wschitko š lešchemu, prošćže a prajće jemu šamemu wschitko w lubosći, a hdyž to njemóžecze, mjelčžće. A „nješatamajće!“ Šak by šo tola š nami wschitkimi mělo, hdy by Bóh naš hrěšnikow šatamał a njeby nam šwojeho Šžyna pošłal! Šak by bylo, njeby tón pschi wschitkim hidženju čžłowjekow škutk šwojeho wu-žoženja dokonjal! Wón njeje jich tehodla šatamał a tež Šudašča je tši lěta na šmilnej wutrobje nošyl. A my? Ach, šak rucze my hušto šatamamy! Šdyž je nam něchtó šłóšć a šchidwu naczińil, šak jeho šatamamy a wscho šle jemu pschějemy! Šdyž je šo něchtó pschěšchol, šak budže šatamamy, šak njeby ničžo dobrego wjazž na nim bylo. Nječzińja to šamo šaršchi je šwojimi džěčžimi? Niz tak, praji tón Šnješ. Budžće šmilni, šnješće wscho ščžerpliwje, w nadžiji, šo móže šo wschitko hišćže polěpscheczi, šo je w šmjertnej hodžinje hišćže šdychnjenje horje do njeješ kšincžalo: „Šnježe, šmil šo“, prošćže ša nich. A „wodajće!“ Šak je to Jěsuš šam čžinił. Ššwojim nješchecželam je wodal, tež Šětrej, šiz bē jeho šapřel. A my? Ach šak nječa tón a drugi wodaczi a šabyczi! „Wodajće“, šo by džžnša tuto šłowo do wulkeje šwady a njejednoty našcheho luda, do wschelakich domow kšincžalo, hdyž šu mandželšžy w njejednocze živi, hdyž šaršchi a džěčži lubnych pjenješ dla wjazž nješ šobu njerěčža a šušodžo a wješni šo wjazž nještrawja. Budžće tola šmilni! Wš nješčže, šak dolho šče hišćže hromadže na puczi. A šěpje je tola, šle čžerpiczi haczi jo čžiničzi. A „dawajće!“ Šak je Jěsuš Bohu šwojemu Wótžej šwoju wutrobu a ša naš šwoje žiwjenje dal! Daj jemu nětko tež šwoju wutrobu, šwoje duchowne dary, šwoje šemšte kubla. Štaj wschitko, šam šo a tyčž šwojich, do jeho šlužby, twač jeho krašestwo, pomhaj šhudym, wudowam, šhrotam, štarym. Šaj, budžće šmilni!

3. A šak to wušnjesh? Tón Šnješ čži to jow tež praji, hdyž čže napomina, šo šam ša šhudeho hrěšnika špošnaczi a šebi prajiczi, šo žyle wot Božej šmilnosćže wotwišujesh. Šakle hdyž pošnajesh, šo šy šam š kudej a šatamanštwu šrały, budžesh šo šudženja a šatamanja šdžeržž. Šakle hdyž wěšch, šo šam wodacze trjebash, budžesh wodawaczi wušnyčzi. Šakle hdyž wěšch, šo šam Boži hnadny šhlěb jěšch a šy Bohu wjele winojty, dokelž šy wschitko wot jeho šmilnosćže dostal, budžesh šam dawaczi. Šdyž šwój hrěch ša hriadu pošnajesh, budža tebi hrěchi drugeho jeno šak šchěška. Šdyž šy w Jěsušu Bohu pošnal a jeho šmilnosć kšwalish, budžesh šam we wschém šmilny. Šwoje šłowo je potom: šak Bóh mi, šak ja jemu a jeho džěčžom. Wutroba budže čžopla, lubošna, bohata, dobročžiwja. Šy šy do morja Božej šmilnosćže pohladal, nětko čžžesh tež šmilny byčzi. Šy šy pošnal, šak je Bóh tyšžaz puntow lubosćže ša tebe a na tebe šaplacził, tehodla šy nětk šwólniwy, što kšochow abo pjenješčkow šmilnosćže

šwojemu Bohu w lubosći š njemu a bližšchemu wroczi šplaczičzi. Čžžesh-li tehodla šmilnosć wušnyčzi, twač šam na Bohu šmilnosć. Šchtož je ju šam na šebi našhonil a je w njej živy, tón hinač njemóže, haczi šam šmilny byčzi.

4. A špodžiwnje! Wona budže hišćže šaplacžena. Tón Šnješ praji: „Dobra, natłóčžena, natschajžena a šhopata mēra budže do wascheho kšina data; pschetož runje š tej mēru, š kotrejž wy mēricze, budže wam šašo mērene.“ Šdyž šmy šmilni, šo nam to tola šako Božim džěčžom pschisšej a je jeno džak ša wschu Bohu šmilnosć. A nětko hišćže wošebita mšda ša tajku šmilnosć. Ale tón Šnješ, šiz naš šnaje a wē, šak šmy šłabi čžłowjekoj a pschi wschém tež šo praschamy, šchto budže mi ša to, je tehodla hnydom š temu žadanju: „budžće šmilni!“ to šlubjenje pschisšajil: to budže wam derje šaplacžene, šo by naš š tym hišćže š wjetšej šmilnosći wabił. A šak někotry je hižom ša šwoju šmilnosć krašnu mšdu namakał: džak a lubosć a čžesczi wot čžłowjekow, žohnowanje a šbože š nješješ dele. A hdyž šu tež tu a tam čžłowjekoj ša wschu šmilnosć nješžakowni a šo šmilnym hišćže wuššmēja, Bóh tola džerzi, šchtož je šlubil a pschězo pucze namaka, šwoje žohnowanje wobradžiczi. A šakle po šmjerczi, šak budže wón tyčž žohnowaczi a pschekrašniczi, šiz šu tu šmilni byli! Tehodla budžmy šmilni! Šbožni šu čži šmilni; pschetož woni šmilnosć dostanu.

Daj, šo bych twuju lubosć, Božo,
Ššchod woczomaj mēł wobštajnje,
Šo bych to dobre čžinił ložo,
Šo žiwjenje bych šwjecził čži.
Budž trošchak, hdyž šym rošrudženy,
Budž wodžer, hdyž šym šbožowny,
Nje wumož, hdyž b'du šatrašcheny
We čžžpu šmjertnej štrachoty.
Šamjeń.

S. w M.

Budž šmilny!

Šłóš: Čžin šo mnu, Šnježe, po hnadže —

Byčzi šmilny, šak našch Wócžez je,
Š to je pucha rjana!
Šdyž dušča tu šo woblecze,
Dha — bójšžy dokonjana —
Šak Bože džěčži škutkuje
Šo Šbožnikowym pschisšadže.

Šdžez w šchěščžijanskej wutrobje
Šso lubosć š Bohu hori,
Šam Šnješowy Duch do njeje
Tež lubosć š bližšchim štwori,
Šiz hidu w dušchach wuššach
A druhich šbože pschisšporja.

Šaj, šchěščžan bratra nješbudži
A njetama, hdyž padže;
Wón praji: Štań a ruku wšmi,
Šso poruczi Božej hnadže!
Wš wschitžy jenak šłabi šmy,
Duž padnjenja šo hladašmy.

Še bližšchi šrudžil, šchidwžil naš,
Dha wodajmy to jemu;
A tyšchi jeho čžžki čžž,

Troscht, pomoz nješmy k njemu;
Njech w horju s nim šmy srudženi,
A ma-li sbože, sradowni.

Sdžež khudy płacze we nusu,
Njech dary šyly trēja,
So potrebnym šo wutrobny
We dżakownosczi hrēja,
Šchtóž khudym šyly šuschil je
Žnje junu róže njebjeste.

Tež brašnych, khorych, hubjnych
Njech s troschtom wofšewjuješch
A pschi jich lěhwach bolostnych
Wichu štyšnosć šobu čujješch;
Šim tajki wolij šmiljenja
Ból ranow wulžy polóža.

O Božo polny šmiljenja,
Kiž nasche čžeže mjeišchisch
A s tym, šo nóž saš wotkhadža,
Nam čžašny pscheyntk rjeišchisch:
Mje pschetwoť šebi k šnamjenju
A psch mje s bójškej šmilnosćžu!

Sdžež ja kaž Ty tež šmilny šym,
Mam hnadu Božich džečzi,
Tak šo po čžašu sachodnym
Mi wěčne šwětko šwěčzi;
Šchtóž pak kaž Wóčez šmilny njej,
Tón je s tym njebjó šanšnyš šej.

K. A. Fiedler.

Mišionstwo w naschich němskich kolonijach.

(Roszpominanje po mišionstej hodžinje.)

Ef. 1, 9, 10 reka: „Bóh je nam k wjedženju dał tu potajnosć šwojeje wole po šwojim dobrym špodobanju, šo by předomane bylo, jako tón čžaš bē dopjelny.“ Tajke šłowo Bože nam pschimoła:

1.

Šo Božej woli ma šo nad bratrami a šotrami w naschich kolonijach jeho mjeno pschekrašnicž. Šiches 25 lět je šaschlo, šo buchú dalofo psches morjo ležaze krajiny naschemu němskemu khěžorstwu pschidate. Wone buchú s naschim krajom šjednoczene; ludy, kiž tam bydlachu, něhže 14 millionow, šstupichu nam bliže. To bēšche, kaž hdyž šklužobnik do domu šacžehnje: Wón štupi nam s tym bliže, ma šo naš džeržecž, a my mamy k njemu s pscheczelnosćžu stacz, jemu k pomozny byčž, runje kaž je wón nam k šklužbje. Šamne krajiny, wošebje w Afrizy, dyrbjachu nam k šklužbje byčž — dale bóle. Wone maja wšchelate twory, kiž my nimamy: wołmu, gumi a šnate ša dom trjebane kolonialne twory. W dalofošćzi tam dyrbjeste šo šynam nascheho naroda, kiž šo dale bóle roššylnja, nowy dom wotewricž, w šotrymž mohli pscheyntk, wostatt, šbože nadeńčž. Ale tež tamnym nowym štawam nascheho šchěrošeho doma mēješche šo šbože dostacz; jich žiwjenje čžišsche, pokornišche bywacz hacž předy; jich duchej pschi džełe a rošwucženju škóncžlo jašnosćže šhadžecž a woni s žyła prawe a hódne štawy čžłowještwa nastacz. Wēšče bylo to wšchitko rjany dobytk. Šola dyrbjeli šo s tym špokojicž? dyrbjala čžesčž, nahladnosćž němskeho luda, šamóženje a nowa šdželanosćž w tamnych hišče nješdželaných krajinach nam došahacz? Šak praji hižom špocžatt čžłowškich štawišnow, šo Bóh čžłowjeka do šahrody Eden šadži, šo by ju dželat. Bóh

to ščini. Š Bohom na šemi dželacz a we wěrje do njeho šo hibacz a bēdžicž, to je jeho wola.

Tež nasche kolonije šu wšchelate, podobne Edeney s krašnym lěšom, płódněj bróšdu. Wšohi, pschibóštwu abo druhemu bludej, kaž muhamedanskemu, poddaty lud ma pak jako šchescžijanski jón wobdželacz. Šowšchitkownje mišionste škutkowanje šo tam psched 25 lětami šapocža, w Afrizy wošebje. Mišionarojo tam po šbđži te 2 hacž 3 njedzele jēdžichu. Woni jako póbli hacž na tamnu štronu šemie, kiž mamy my pod nohomaj, s nowej šahorjenosćžu pucžowachu, 4 njedzele po pucžu a hiščeže dlēje, do tak mjenowaneho khěžorstweho Wylemoweho kraja. Šeža wšchaf tam šyly šupow w nješmērnyh čžichim ozeanu rošpróšchene a jako šurjata wot paty, to reka nascheje khěžorstweje mozy, šchitowane. Šich mjena šu: Bismarkowe, Šalomonške, Šarianške, Šarolinške šupy, Šamoa a druge. Njech je s molom našpomnjene, šo na 400 ewangeliškich póbštow, (ewangeliškich a katošliškich nimale jenak wjele) tam škutkuje w kolonijach a to na 180 štazijach abo šydlješćžach. Š temu pschińdu wjazny štow šchescžijanskiš pomocnikow s tamnych žylych narodow, čžorneje a bruneje barby.

Bóh čže, šo bychu tamni šo po šwonkownym šoku posbēhnyli a dželacz wukli. Wuknyčž móža. Šladaj, tak bórny po mišionarowym pschińdženju tež šobu ruzny hibaja. W duchu widžu, tak je woštrjedž pusteho kraja pēšne šydlješćžo s dworami nastalo. Šchērofa dróha wot njeho wjedže. Ščēš šo šahony lēpje wobšywaja hacž předy. Šyke rynthi hóršow tam w naranškej Afrizy nětk jako s pschenžu wobšyte — žołmjaze šahony, kaž pola naš, widžišch. Wēšo šnježerstwo pschede wšchēm krajiny wotanka ša wobšhad, želešnyž, dróhi po wēštej reguli twaricž dawta, tež wunoscht polēpschicž pnta. Šola šchescžijan wuknje: „W pocže šwojeho woblicža dyrbišch šwój šhlēš jēščž“. Mišionstwo tež wucžetnje ša šyšcheryow, šamšaryow a drugih rjemješčnikow šaložuje, šo by šhmaných dželaczeryow woczahnylo. Wone jim halke polne derjehicže pschinješe. Šemške šnježerstwo s wojakami a brónjami pschińdže. Š frutej mozu husto šplahi pschima. Ščotre wšchaf šu hiščeže w ludžizracžštwje hacž do nowišchich čžašow žitwe byke, kaž čži Šapua. Tež šu šo šbēžki s mjeczom poražowale. Šschi tym buchú bohūžel žyke wšy špalene, čžrjódny wšohich čžłowjětow do šmjercže šehnaczi. Šoža Šbóžnikowa wucžba pak jim luboščž napschecžitwo nješe. Šiz s brónjami, ale s šahodnosćžu a ščerpnosćžu čžzedža jich pschewinyčž. Šono je tak, kaž jedny mišionarej ras dželche: Šdnyž šy ty pola naš, dha mamy mēr. Mišionstwo čže, šo by Bože mjeno a jeho dobra, hnadna wola šo nad bratrami a šotrami w kolonijach pschekrašniko.

Je twoja macž hiščeže živa?

Bē njedželu a ludžo ke mšchi džeču. Šschetož šwony bēchu hižom dołho wušwonike. Šrunje žyrtwi napschecžitwo pak bēšche šorcžma, a šbđžnik psched nej šedžesche, ruzny psches wutrobno na šchizž položenej, žigaru w hubje a še šazpicžom šladasche, tak ludžo ke mšchi džeja. Duž muž duzy še špēwarššimi nimo pschišchedschi na šbđžnika pohlada, a šbđžnik tež šašo, šo pošmērwnyšchi, na njeho pohlada, kaž by šebi pomyšlil: Ty šlasnje, šchto hiščeže ke mšchi bēšasch? Muž to pohladnjenje šrošmivšchi štejo wosta a dželche: „Šschecželo, njechasch šobu ke mšchi?“ — „„Nē,““ šabórcža tamón, wobroczi šo a šur psches ramjo duješche. Muž pak šo dale praschesche: „Šschecželo, ty dže šy šle dny mēš, je twoja macž hiščeže živa?“ Šbđžnik pschēšlapnyeny žušemu mješ woczi pohlada a mjelčješche. „Šdnyž by twoja macž tu była, dha by šrudna była“, tamny dale dželche, ničžo wjazny njeprajesche a k žyrtwi dželche. Šbđžnik prošty psched šo šladajo dołho w myšlach šedžesche. Ššotom štaže, žigaru přecž čžišny a psches pucž do žyrtwe dželche. — Šo šłowo „macž“ bēšche jeho wutrobu šrečhilo.

Bóh samóže pomhacž.

Tam, hdžež kólnje wulkeho pschekupza Scholtzy w D. stejachu, bě hižom dlějšču khwilu muž w sedrjenej drascze stal, jako by njewjedzał, hdže so wobroczič. Jeho woblicžo bě blěde a na njeho so hladasche, jako by wjazn hašy njesnał, pschetož 8 lět dolho tež na žanu wjazn pschischoł njebě. Wofrijedž jastwinymi murjemi běšče te 8 lět był a dženža běču jeho pušcžili. Ale sčto nětko? Te poslednje 8 lět bě dopójnał, kať hubjena wěz to je, hdyž něchtó swojeho Boha wopuščezji. Wjazn hacž juntrócž, bě jemu tež jeho snutskowny hlěb radžil: Wobrocž so sažo k swojemu Sbdžnikaj! Ale nětko tu stejese a mějesche sa to, so sa njeho žana pomoz wjazn njeje. Njemějesche tola nikoho, kiž by so wo njeho starał, ani starscheju ani bratra ani pschecžela.

Surij, to běšče jeho fšcžene mjeno, chyzsche dale hieč, tola pať sažo stejo wosta. Poslednju njeđzeli w jastwie bě duchowny k jathm wo tym schpruchu rěčal, kiž drje wšchizny snajachu: „Wolaj so ke mni w cžahu nusu, dha chzu ja cze wumóz!“ Tuto słowo jemu hišcže we wuschomaj klicžesche a na jene dobo jeho wutroba wolašče: „Božo w njebiešach, pomhaj tež mi!“

Duž — sčto bě to na jene dobo do ropota a hary? Slaj, wokoło rózka kólnje dwaj spłóščenaj konjej pschihnaschtaj, sa so bu mały knjejški wosňk wlecžo. We wosu pať ničtó njebě, khibu mały, wofobnje sdrasčeny, něhdže tšilětny hólčk. Styšne wclanje bě se wšchěch bokow klyšecž, wšchizny so bojachu, so so džecžo i wosa wuczizkuje a so rostražene na drohownych kamjenjach morwe ležo wostanje. Ale ničtó žebi njeswěri, spłóščenaju konjom sa wusdu hrabnyč a stajicž. Duž tamny, kiž bě pschi kólni stal, desku i plotu wutorhny a i nej konjomaj napschecžiwu stupi — a taj konjej sastašchtaj.

Se spodžiwanjom běču wokołostejazy tón křobny štut widžili; ale nětko so psches lud nastróžany wofobny knjes, wšchón šblědnjenn, cžisčesche, hrabny to džecžo na so a jo wokołšesche. „Hdže je tón,“ tať so nětko prašesche, „kiž je mojeho knka psched smjereču sathowal?“ Ludžo na Surja potajowachu, a tón bohatty pschekupz stupi k njemu a džesche: „Se słowami nječam so Wam džakowacž. Wšmicže tole!“ a pschi tym se swojeje móšhnyje 100 hriwnaršku papjeru wuczahny. „Kať dha rěčacže a hdže bydlieč?“ so jeho dale prašesche.

„Sa hišcže žaneho bydla nimam,“ Surij struchle wotmolwi. „Wšcho derje,“ pschekupz dale rěčesche, „pschidžecze dženža wjeczor ke mni — wokoło řednich; tu je moje mjeno!“

Surij njewjedžesche, sčto bě so jemu stalo. Bě Bóh wopravdže tať rucže jeho próstwu wušlyšchal? Chyzsche wón jeho wumóz? Wón drje chyzsche, ale Surij dyrbjesche nětko potajacž, hacž chze so tež wón wumóz dacž.

Saťo nětko w korežnje ředžesche a pschezo sažo sa swojim stohriwnarjom w saku mařasche, jeho wšchelate myšle pschekhodžowachu. Čžehodla hagle k pschekupzej hieč, potornje psched nim swoju saňđenoscž wotkrcž a žebi knano nisle dželo wot njeho pschipotajacž dacž a so potom w nim wšchědnje drěčž? Čsnano by lěpje było, žebi sa te sto hriwnow dobre woblecženje kupicž a potom sam swoj pucž pytačž. Čžlowjek w dobrej drascze dže wšchudže wotewrijene durje nadeňdže.

Duž jemu něchtó wot jady na ramjo klepasche a psched nim stejese jeho snaty i přjedawšchich lět, piřať Rudolf, i kotrymž běšče přjedy husto křodžil a wot kotrehož bě picže, hracže a jebanje nawutnył, sčtož bě jeho kšoncžnje do jastwa pschinješlo. Tón, nětko hišcže wo křuch bóle pscheklepany hacž přjedny, jemu radžesche: „Ach, sčto chzesch pola teho pschekupza, pój so mnu, ja

čzi hižom pomham. So runtych pucžach w nětcžischim cžahu ničtó do předka njeschidžze; po so wijatyh to šterje dže!“

Nětko Surij na kšchiznym pucžu stejese. Na kotry boť dr e so šwinje? Džakowano Bohu nade wšchěmi spytowanjemi steho njeschecžela dobu. Wjeczor w řednich bě pola bohateho pschekupza, jemu na wšchě jeho praščenja wotmolwesche a ničto njesamjelcža.

Pschekupz dolho na njeho hladasche, na to temu přjedawšchemu jatemu ruku da a so prašesche: „Wudu pať so tež na Wař spušcžecž móž?“ Surij žebi njeswěri słowcžka na to rjež, ale jeno hnuty posticženu ruku kłócžesche. „Dobre,“ na to tón pschekupz džesche, „wot dženšnišcheho dnja scže Wš pola mje sa dželacžerja pschijaty.“

Džakowny Surij nasajtra na swoje dželo džesche. Wón so ženje teho kate nej, so bě jo nastupil.

Hdyž bě so sažo 8 lět minyło, bě Surij pschezo hišcže tam a mějesche cžesčene a wunosčne město. Psches swoju řwěnosč a pilnosč bě žebi poľne doměrenje swojeho knjesa dobył a mějesche žonu a džecži a bě wšchón sbožowny.

Na scženje jeho doma pať wot teho cžaha tón schpruch wiřa: „Wolaj so ke mni w cžahu nusu, dha chzu ja cze wumóz a ty dyrbišch mje křwalicž!“

Bratrowska myšl.

Dwaj bratraj, Bjedrich, i pschimjenom „měrny“, kurwjetč Wšchjanški, a wójwoda Wšlem běšchtaj we swojej mlodošči jene cželo a jena duscha byłoj. Saťo pať pschi rosdželenju krajinom Bjedrich kurwjetčowske krajiny, wójwoda Wšlem pať knadnišchi džel dosta, mjes bratomaj swada wudryi.

Četa dolho so taj bratraj se swojimaj wójškomaj najwótrišcho bēdžeschtaj. Kurwjetč Bjedrich, niž runje „měrny“, chyzsche swojemu bratrej jeho krajiny i žyla wsač a so i wójškom do jeho kraja wali. Wójwoda Wšlem tehodla sa žebje džekacž tyřazow i Čzech na pomoz wsa a i nimi krajinu nad Wuldu a k wjeczoru sapuščesche. Nažakownišcho rubježne cžrjody w měscže Wera sathadžachu. Wšlemowe wójško wbohe město do procha a popjela pschewobroczi, pod kotrymž so pjecž tyřaz njewinowatnyh cžlowjekow pohrjeba.

Wutupjenje města Wery pať i dohom wójnu kšonczi, kiž je so „bratrowska wójna“ mjenowala. Saťo kurwjetč Bjedrich pschepořdže psched wrota špaleneho města pschidžze, wofebny tšeleť k njemu stupi a so jeho prašesche, hacž by kurwjetč žebi pschal, so by wón i wofebitym prokownym wušelenjom jeneho tyh njeschecželšich wjednikow, knano wójwodu Wšlema žameho, kšonzowal. Tola kať jara běšče tež tónle na pschecžiwniša šty, žebi tola na to pomyšli, so je wójwoda Wšlem jeho bratr. Njespokojny wón tehodla i hłowu tšchafesche a i ruku wotpotajajo i prošchazym słowom sawoła: „Satsel, křož chzesch, jeno mojeho bratra niž!“

Saťo bu wójwodže Wšlemej tole rjane słowo řdželene, bu wón hluboko hnuty, a my móžemy žebi myšlicž, so je hacž k řylsam šatorhnyeny był. Wšchón hněw běšče i jeho wutrobny wuschol. Wobej wutrobje běšchtej k šjednanju řakej. Psched woběmaj wójškomaj žebi tať dolho dželenaj bratraj wokoło schije padžeschtaj a so wokołšeschtaj. To běšče 18. oktobra 1450. Tež křezor so nad jeju šjednanjom wjeřelesche.

Kať pětnje a lubošnje je, hdyž bratřja w jenej myšli w hromadže bydla! Kať pětnje w domje, kraju a ludu! A hdžežkuli je Bóh ludži hromadu šwjedł, maju so woni bratrowsky wobenčž k swojemu lěpschemu, kať n. psch. řerbški a němški narod we wokařdach, ewangelska a katholicka kšefšija w gmejnach. Č dohom wopať njeje, hdyž so pohanjo naschi bratřja mjenuja. Tež sa tyh mamy myšle mēra a sboža mēčž.

Sy-li spēwał,
Pilnje džélał,
Stowja ée
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebies mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščječni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

5. njedžela po šwjatej Trojizy.

Łut. 5, 1—11.

Šnježe, na twoje šłowo!

Pohladaj na Jesuša,

Wščitko druhe njepomha!

Luby šchesczjano, chzech-li bycz we šwojim powo-
lanju, pschi šwojim šemškim džéle, kaježkuliz je, žohnowaný
a žohnowanje, dha „pohladaj na Jesuša, wščitko druhe
njepomha“. Šdžežkuli jeho nadeńdzemy, dha wohladamy
jeho jako najpilnišeho, najšwérnišeho džélačerja. Šizom
jako džéczo bě šwojimaj šarschimaj poddany, pomhašche
maczeri, šlužesche Josfej, a jako muž praji šam wo šebi:
„ja dyrbju džélač“. Dženka w našim šłowje Wožim
šteji pschi Genesarethskim jesorje. Šsnadž chze tam šhwilku
wotpoczowacz wot czežkeho džéla. Ale lud czišcezi šo
š njemu, chze dale šlyšhecž jeho šłowo, widžicz jeho
džiwny, dostacž pomoz ša czeło a dušchu. Šdže dyrbi wón
předowacz? Šlej, tam štejtej dvě łódžiczy, do jeneje stupa
a hdyž je ju Šchiman trochu wot brjoha hnuł, předo-
wasche š njeje ludej, kaž š wyšokeje šwjateje kłětki. Šlaj,
našch šnješ kóždu škladnosć trjeba, kóždy czaš je jemu
prawy, kóžde měštno pschihodne, šo by šwoje šwjate džélo
na cžłowškich dušchach šapoczal a dokonjal. Šchto mohł
wupowjedacz, kaž wjele hětom šhudnych, šhornych, hubjennych
je wopytal, kaž wjele šylšow je šetrěl, kaž wjele šrudnych
je trošchtował, kaž wjele šawutlennych je pošylnil, kaž wjele

duchownje mornych je šbudžil! Šaj, wón je wjazh džélał,
hacž wšchitzy drusy. Šój, luby bratsje, luba šotra, prjedy
hacž šwoje šemške džélo kóžde ranje šapoczujesch, dha štuš
psched šwojeho mišchtra, dha wšmi do dušche jeho wobraz,
daj šej wot njeho pošlacž špoczatk a šwjatosk, wukhód a
nutškód, a ty budžesch pschi šwojim džéle žohnowaný a
žohnowanje. A to najbóle, hdyž a hdyž, kaž twój luby
Šbóžnik, je šwojim džélom druhim šlužiš, ša druhich
džélašch a šo prózujesch, jako duchowný abo wuczer ša
šwojich wošadnych, wulkich a małych, jako nan a macž ša
šwoje džéczi, jako hospodar a hospoša ša šwój dom, jako
wotrocžk a šlužobna ša šwojich knježich. Šudže-li czi
twoje džélo czežke, wón czi woprawdže pomha, žnějesch-li
mało plodow, mało džaka, wón twoju šwěru a ščezpnošcž
šnaje a chze ju wěšče šaplacžicz pał tu, pał tam, štejiš-li
šamlutki pschi šwojim džéle, šlej, wón rjeknje: „ja šym
š tobu!“ Ty džélašch šnim, ša njeho a wón džéla š tobu
a psches tebe. Njeje to šnutškowna krašnosć šchesczjan-
škeho džéla?

Šchesczjano, šluž Jesušej,
Šnješke džélo nihdy nje!

Našch luby Šbóžnik je šwoje předowanje škónczil;
nětk šo šašo š Šchimanej wobroczi š pschifašnju: „Wješ
šo na hłubinu, pschestrěječe šwoje šnječe“. Šhbaškojo
hladaju se špodžimanjom na Jesuša. Šchto? šebi myšla,
pschi brjošy nješkmny ničzo nałojili, mohło šo na hłubinje
šepje radžicz? W cziškej nozy šmy podarmo džélałi, pošdže

ko nam na belym dnju lepje? Ale Schiman pschewinje wscho dwelowanie, wschu njeweru; i krafniej rospudzenoscju a dobyczerskej weru wotmolwi: „Anjeze, mischtrje, na twoje slowo!“ Won sluzi naschemu Anjesej, a i tajkim wuspěchom, dobytkom, zohnowanjom! Zyle prjedy tak prošne morjo mjerwi ko i rybami wokolo lódziczkow, šycze ko torhaju, tak wulka bė byla a czeža rybow; towaršchojo dyrbja pomhacž, so bychu ko tuteho njepšchirunajomneho zohnowanja smozowali, a wobej lódži buschtej polnej, tak, so ko ponórjeschtej! Kajke dželo, kajka msda! a czechodla? Dokelž bė Jesuŝ i knjesom a mischtróm, Schiman a jeho towaršchojo služachu jemu jako pošluschni služobnizy. Haj, rjeńšcha služba nihdy nej! Jesuŝ je našch Anjes, našch mischtr. Kaj praji won kam šwj. Jana 13, 13? Wy mi rekacze mischtr a Anjes, a prajicze prawje; pschetož ja šym tež! Słyšchisch ty to? Čzinisch ty po tutym słowje? Potajkim i jeho rukow dyrbišch a šmėšch šwoje dželo a powołanje do šwojeju rukow wsacž, won je tebje tam powołał, tam stajil, hdžež ty stejisch a dželašch. Wopomnich to stajnje? Ach, hdyž je druhdy našche skutkowanje bjes šnutškowneje mozy a bjes šnutškowneho wješela a bjes prawnych plodow, nejšmy dha šami na tym we winje? Haj, my šmy dželali a ko prózowali a dolho šydali a šwój šlėb se šylami jėdli, ale Jesuŝ njebė pódla. Na šwoju mudrosč, wuschitnosč, móg a na šwoje mjeno šmy něšcho šapocželi, čłowškich pomoznikow a podpjerarjom šebi wušwolili, ale Jesuŝ njebė pódla. Prėdowali šmy a wučili, džėcži woczahnyli a se šwėtom ko bėdžili, ale Jesuŝ njebė pódla. Zadyň džiw njeje, hdyž pschi tajkim džele nejšmy niččo nałojili. Móg našcha dobyč njemóže, my šmy i nej jara šlabi! O, zohnowane wokomiknjeńčžo, hdyž potom šlyšchimy, niz jeno i wuchom, ale i wutrobu: „Wjes ko na hlubinu! šapocž jo zyle hinał, zyle namopak! Wukń, ščto je twój Anjes a mischtr, a kotrehož pomoznika twój škutk zohnuje a krafnje wuwjedže. Wutroba služ Jesuŝej. Šlužba ša Jesuŝa dyrbi našche dželo byčž, tak a niz hinał, tak a tak šawėrnje budže wulzy zohnowane! Anjeze, na twoje slowo! To budž našch rańšchi postrow a našche džėńske hešło a našche wječorne požohnowanje. Kuka a wutroba, služ Jesuŝej, rjeńšcha služba nihdy nej!“

Wščitko daj ša Jesuŝa,

Won je twoja wėczna msda.

Džaknosč a radosč napjelnjuje Šėtrowu wutrobu, ale tež to šacžucze Jakubowe: Anjeze, ja nejšym dostojny wšchitkeje twojeje šmilnosčje a šwėrnosčje!“ Šsam a ko a wščitko wot Anjesa špožčene zohnowanje položil ša džakny wopor i Jesuŝowymaj nohomaj. A psches jeho ponižne pokutne wušnacze: „Anjeze, dži wote mnje won; pschetož ja šym hrėšchny čłowjeł“ šlyšchimy jeho nutrne šdychnjeńčžo: Anjeze, njesastorcž mnje, wostan pschi mni, špožč mi šwoju huadu, so šmėm pschi tebi wostacž a wščitko, ščtož šym a mam, tebi woprowacž. Šacž šmy my wšchitzy, kotrychž je Bóh našch Anjes něhdže požohnował, i tajkim džaknym, pokornym šmyšlenjom, wušnacžom, poddacžom i Jesuŝowymaj kolenomaj padnyli? Mowe bróžnje twaricž, wjetšche kubla dobyčž, šwój dom wupyšchicž, šwoje žiwjenje lepje wužiwacž, tole a podobne myšle napjelnichu a wobczėzowachu našchu wutrobu. Šo Boža dobrotu, Bože zohnowanje dyrbi pschede wščem a najprjedy i pokucze wjesč a psches pokutu i wėrje a psches wėru i štajnej šwėrje, tak hušto to i myšlow a se žiwjenja pušchėžimy. O, so

bychmy džaknišcho wopomnili, so wysche šemškeho džela, haj, psches šemške powołanje dyrbiny byčž šobudželacžerjo Jesuŝowi, to, bratšja a šotry, njech našche šlovo Bože šapiša a šaschėžėpi do wutroby. Ty luby ratarjo, hdyž šwoju rolu šwėru wobdželašch, njesapomń na Božu rolu twojeje wutroby a druhich wutrobom! Ty luby pschekupzo, kiž mudrije kupujesch a pschedawasch, kup šej tu jenu krafnu parlu, ty luby rjemješniko, luby dželacžerjo, našch Šbóžnik pošasuje nam mischtrsku ščtuku a najkrafnišche najnušnišche dželo: Ludži lojicž ša Jesuŝa, najprjedy šwoju dušchu šamu, potom šwojich najšubšchich a šwojich bližšchich; pošasuje nam te mógne wulke dželo Božeho kraleštwu, mjenujzy šnutškowne a šwonškowne mišionštwu, rospšchecžeranje Božeho pišma, Šustav-Šdolfiško-towarštwowe škutkowanje ša wėrchtowaršchom w rospšchėnju a tak dale. Šaž jemu dyrbi nam pschi tym lódde mėštno prawe a kóžda hodžinka šhmana byčž, kaž won ko šwojemu Wótzej a čłowškim dušcham se wschėj luboščju wopruje, tak dyrbiny ko jemu poddacž, pošwjećicž a woprowacž se wschėj mozy, se wschėj šwėru, hotowi, kaž tam wučžobnizy wšchitko wopušchėžicž a ša nim šhodžicž. A jich msda? A našcha msda? O, hdyž bė šemške zohnowanje tamneho rybnjojenja wulzykrafnje wješele Anjesowych wučžobnikow, kajke šbóžne wješele halle šu mėli, jako na jich šlovo a psches jich wučžbu črjody židow a pohanow ko wobrocžichu i pastyrjej šwojich dušchom, a ščto šu halle tam žnjeli, hdžež našch Anjes šwojich wotrocžkow a šwėrne džowki i wėcznym šbóžnym žnjam powoła! Zohnowani w čašnym žiwjenju, šbóži w Božej wėcznosčji čži, kotšiz pohladuja na Jesuŝa, jemu služu, ko jemu dadža a wopruja! Won kam, našch Anjes, budže jich wulka msda do wschėje wėcznosčje. Duž pohladaj na Jesuŝa, wšchitko druge njepomha; wutroba, služ Jesuŝej, rjeńšcha služba nihdy nej! a daj wscho ša Jesuŝa, won je twoja wulka msda!

Šamjen.

W. w N.

Na morju žiwjenja.

Štuš, Jesu, te mni do kóžde,
Budž wona twoja kėtka;
Ša lačny šym, o wotšchėw mnje,
Ššycž prošna je do nėtka;
Duž njech ju twój rót pošwjećzi,
Šo zohnowanje kėžje mi.

Daj, so tež hnuwam šwoju kóžž,
Kaž žadašch ty, wot brjoha;
Mi njebudž šwėtna hara hódž,
Njech pytam jeno Bohu;
Ščtóż nochžyl ko tu šwėta wšdacž,
Kaj mohł ty teho zohnowacž?

Ššycž šwėdomnja mi wupkofaj
Wot šwėta hrėšchnych brudow,
A šwjaty Duch mi mozy daj,
Šo hladam ko wschėch bludow;
O kajke šbože ša dušchu,
Mam Boži mėr we šwėdomnju!

Še i čašami bjes wuspěcha
Wšcha próža wodnjo, nozy,
Dha štroščtna wostan wutroba,
Šso dowėt šhryšta mozy;

Na jeho słowo pschestrěj bycz,
To budže t žohnowanju tycz.

A ponižnje pań do procha
Pšched Božej wulkej hnadu,
So na twój hrěch wón njedžiwa,
Čži dawa pomož, radu;
Haj, swontownje a snutskownje
Wón tebjje wulžy žohnuje.

Tych, kiž sa Bože kralestwo
Tow dusche dobywaju,
Tež žohnui, luby Ebóžniko,
So dobrh wuspěch maju;
Njech psches jich byče jasťojńske
Eso pjelnja Bože rybarńje.

A skóncžnje domjedž moju kóž,
D Jesu, t rjeńšchim brjoham,
Hdžež widžu Salem přeni krocž,
Dam božmje čažnym smoham;
Tam potom wschitko wopuščežu
A wěcžnje thodžu sa tobu!

K. A. Fiedler.

Miřionstwo w naschich němskich kolonijach.

(Nospominanje po miřioniskej hodžinje.)

2.

Pšches nasche řobupomhanje. „So by předomane byto, jako bē čař dopjelnyjny“ — praji řwjatny Pawoł, Hdžž je prawy čař pschischol, ma řo předomacz. Tejuř řam wustupi t tym pschpowjedženjom: „Čař je dopjelnyjny; njebjeste kralestwo je řo pschibližiło.“ Ludžo nascheho řhěžorstwa řaczuchu, jako buchutajke wulke krajiny řemje nasche a jich ludh nam poručene, řo mamy nětk tež pschibřuschnoscž, řo po nimi horjebračž. Tež tajžh, kiž njebēchu pschecželjo miřionstwa, budžichu tehdy najradřcho čhžhli, řo bychu wschitžh naschi miřionarojo kolonijam nětk wučžbu pschinjeřli a řwoje možh woprowali. Nlowe řtrony wonkach buchutěž nětk wobřadžene. Miřioniske towarřstwo řa koloniju w rańřkej Afrizh nasta. Nasche Řipřčžanske towarřstwo 1892 tule koloniju řobu wobřadži. Nětko tam wscho do hromady 7 ewangelskich towarřstwow řkutuje, 5 němskich a 2 jendželske; wysche teho katholicke miřionstwo do ewangelskeho nuts pschima, bohuzel niz pschezo w řnjeřliwym duchu. Nasche wotpohladanje je, řo bychu tamni nowi wobhřlerjo t nami předomane dostali a tak prawdosčž mēr a radosčž we řwjatym Duchu dostali. Bože kralestwo čhžemy jim pschinjesčž. řaž něhdy přeni řchescžijansžh pōřli naschim přjedowanitam. Pšchi tym tež na rořwowanie ducha wažnosčž řadžemy. Njech je tu tehodla řłowo wo řchuli tam wonkach prajene. Miřionstwo řo wschudže hnydom řa rořwucženje a rořřwětlenje řtara, hdžěžkuli řwoju řtopu řtaji. řaž naschi Řipřčžansžh pōřli pschi horje Řilimandsčhoro, tak řu drusy w koloniji Řamerun a Řiautřchau řchulřtu wučžbu řajili. S daloskich Řismarřowych řupow řo powjesčž pschinjeře, řo řo nětkle na řchčženje t žyła myřlicž njeda: wono ma řo w řčerřliwym rořwucžowanju mlodžiny pucž t duchej a wutrobje pschihotowacz. W tej krajiny, kotraž je najbōle řobu wotwřjena, Togo, řo wulka licžba wučerjow a wučerřow dđerži. S wjele řtron tež horze řadanje po wučerju řlincži, pschede wschēm t hižom naspomnjeneho Řameruna. Ewangelske miřionstwo ma w kolonijach na bliže 1500 řchulow t wjazy řacz 60 řhřazami řchulerjemi. Hdžž t temu řhřčže katholicke řchule wōřmjemy, je tam psches 2300 řchulow, wscho hromadže t wjazy řacz 100 řhřaz

džecžimi. Tež wyschische wučerņje řo řaložuja, pschede wschēm t wotpohladanjom, pomoznikow t wucženju a předomanjju pschihotowacz.

řako bēřche w Togořtaju wučerřka řemřjeła, tamniřche, přjedh pohanske holžh niz jeno jejny řaschčž, ale tež row wučerřli t řwětřkami wudebichu, kotraž bēřche přjedh do wěcžnosčže woteschla. To bēřche řnamjo džatownosčže. A my t hnučžom řhřschimy, řo tam w daloskej řuřbje jedh prajesche: My řebi myřlachmy, řo wam to wjeřele čžini, nam do čžemnosčže řwětřko pschinjesčž.

Dale a wjazy w žyřym řhěžorstwie řo pschipōřnacža miřionřkeho řkutřowanja w kolonijach pschiporřjeja. Miřionarjo čžinja — tak na wyřolim mēřnje řtejazy muřojo w pořlednim čžasřu řjawnje wuřnachu — řkuff, kiž je řa čžasř, řa wobřejnosčže wot najwřesčheje wažnosčže. Pšchi kolonialnym řongreřu w Barlinje 1910 pschedřhda Řamburgřseje wřowansřseje řomory džesche: „My mamy kolonijam niz jenož pjenjesř a ludži, řelesnižh a řwajř t kōdžemi pschinjesčž, ale tež wyschische (idealne) řubla řiwjenja, řo njebychu řařhřlerjo a domorōdni do hōēje řemřstosčže řapadnyli a řo njeřlōdni řčžinili. To pořleńřche mōžemy jeno psches to, řo pschi wschēm nalesžbuřsaczom druheje wēřh řchescžijanske džēto a nahladh do naschich kolonijow pschinjeřemh, a pschi tym řu miřionarōjo, wōřebje psches řwoje řkutřowanje w řchuli, wřtana pomoz t wudořpōřnjenju nascheho kolonialneho řospodarřstwa.“ A psched 2 lētomaj řo wyřoli řnjes w Drazdžanach tak wupraji: Drazdžansžh kolonialni pschecželjo řu jako řwērni towarřchojo t řobudžēkanju pschipadnyli, řpōřnaschji, řo je nimo řospodarřkeho rořwřwanja tež wyschische duchowne rořwřwanje (kultura) nusne, kiž domorōdnym miřionřtwy pschinjeře. To řelasche: Miřionřke towarřstwa řmēdža řo na pschecželnosčž a řwērnosčž němskeho kolonialneho towarřstwa řpuschčžecž. řajke řjane pschipōřnacže: Řolonija a Bože kralestwo řkuschjeja w hromadže, tamni wobhřlerjo a my!

Pōřohnowanu wučerř.

řnajesch wbohich řhuchonēmych, kotřž njeřu řaneho řhřschenja řobu na řwēt pschinjeřli abo jo hnydom řa džecžaze lēta řhubichu a tehodla tež řecžecž njenawuřnychu? Tež jich je to njebjeste kralestwo. Daj řebi wutrobu řa nich řhřcž!

Bēřche w lēče 1825, řo mlody, něhđže řřinaczēlěny řurski řyn t naschēje řornjeje Łužizh do řeminara w Drazdžanach řastupi, řo by wučerřstwo wuřnył.

Nimo wutroby, t pobožnosčžu napjelnjeneje, a řłowy, bohateje na wjedženju, mēřesche wōn wōřebity řar, kiž řewal ničřto na řeminaru njemēřesche: Wōn mōžesche řecž řhuchonēmych t jejnyimi řnamjenjemi a waschjemi; wot řtareje řhuchonēmeje džowři w řtarřchřřkim domje bē ju nawuřnył.

Blisko řeminara nětk řhuchonēny hōłž bydlesche, kiž by t wučžomžam pohladowacz řhodžil a pola nich něřchto piřacz wuřnył. Wōřebje wuřtojny řo we wucženju hōlcžeza nasch řužřřki wopofasowasche, a na řžnym tamōn t tajkej lubosčžu njemřřasche, řaž na nim.

Duž džesche řas řirekřat: „řenka — tak wučžomž mjenujžh řēřasche — Wy mohli řkōncžnje řas wucženje řhuchonēmeho hōłza na pschezo na řo wřacz, Wy řo t njemu řodžicže.“ Młody w tymle nadawřtu Boži porřř řpōřna a t radosčžu řjěny: „řa řhžu t wučerřjom řhuchonēmych byčž!“ W lēče 1828 tōnle řchēřnacželěny řwōj řjany řkuff t tym jenym hōłžom řapocža. — To bēřche řapocžatř wulkeho řralowřkeho wuřřtaw řa řhuchonēmych w Drazdžanach.

Řkocžel po řkocželi do přēřka džēřche. řomalu a řtajnje řo wuřřaw rořwřwasche. W lēče 1833 řenka wōřebitu řhěžku wotnaja a řo wot řeminara džēřesche. Wōřř řa řwōj řkuff řrajnu řollektu pschřwolenu dōřta, kiž psches pjeć řhřaz toleř wunjeře.

Sědnacze lět po přenim spocžatku šo woženi a we šwojej mandželstej wučomzam lubowazu macz da. Liczba wučomzow šo dale pschisporjesche, rumy rosčichu. Š kžězi buch u krašne wustawy, kiž móžachu škončnje 250 wučomzow hospodowacz.

Dwaj a šchěščdžěšacz lět, hacz do lěta 1890, je Jan Bjedrich Senka, šažoer wustawa ša hluchoněmych w Draždžanach, jako wozer a wučer, haj jako nan šwojich wučomzow šwojeho krašneho šastojništwa hladał. Šako 1893 w 82. lěče domoj džěšche, tyžazy wo žadneho muža žarowachu, kotryž běšche šwoju žyłu mōz, šwōj žyly čzoš, šwoje žyly žiwjenje ša tōn jedyn wulki šwjaty samēr woprował a pōdla wuspěchi dozpil, kiž maja lědy šwojeho runjecza. Šotajništwo jeho wuspěchow běšche jeho wěra. Šesufš Šhrystufš běšche pōdložł jeho skutka. Šehodla wōn pōdarmo njedžělšche.

Malý wopor.

Mlodaj mandželstaj, kotrajž halle něšcto dnjom we šwojim štatoku bydlešctaj, pschi woknje šteješctaj, do rjaneho lětneho wječžora won hladajo. Šswjatocžna čzišchina wonkach běšche tež jeju čzišceju ščiniła, a šhwilku kōždy we šwojich myšlach šteješche. Na jene dobo mandželšta mužowu ruku waš a prawje wutrobnje džěšche: „Ša čzyła, šo mohla čzi ras pōšacž, šak lubo čze mam. Šjewěšch ničzo, šcto mohla ša tebe čziničž, najradšcho něšcto prawje čzežke?“

Wōn šo š nutrnym špōdobanjom šměješche a š wješelej žortnosčzu potom rjekaj: „Ša bych něšcto wjedžil, ale šebi myšlu, šo budže to ša tebe pscheczežke.“ — „Žyly wěšče niz,“ wona šahorjena wuwōla, „šraj, šctož čzešch, ja to wěšče dopjelnu.“

„Šdha witaj mje kōždy kōčž, hdyž domoj pschišdu, š pschecželnym mješwocžom, njech je šo něš jědž šegmudžika abo poliwa pschewelika abo šchla rošlamala — čziš jeno pschezo pschecželne mješwocžo, potom šu šajke maše mješšanja lohko šnjesež.“ — „Šch,“ žona šmějo džěšche, „to tola ničzo čzežke njeje, to šo tola šamo rošmi.“ — „Špytaj jo ras, hacz budže to pschezo lohke,“ běšche jeho wotmolwjenje. Šona to šlubi.

Š wōn běšche prawo mēł. Šohke pschezo njeběšche, tutōn „malý wopor“ pschijnesež, hdyž bě ju wšchelle mješšanje a hněwanje čzwilowašo, škowubolenje a špōžnosčž ju čziščežaka. Šola wona šhroble je šobu wojowasche. Š hdy by jejný muž, kiž mēješche š ludžimi wonkach čziničž, domoj pschischoł, njeby žane šdychowanje ani škorženje jeho witale, ale pschecželne mješwocžo a džělšjerjaza wutrobo, kiž čzyšche rada pošluchacz. Šak to špōžnemu mužej derje čzinišche a jeho wofšewješche! Šōn šo kōždy kōčž na šwoje domojwōčženje wješelesche a čzujesche šo wofšewjenný psches mēr šwojeho šbožowneho doma.

Šiz jako by žona nješpōdobnosčže jemu šamjelčžaka była, ale wona jeho hnydom š nimi nješpōstrowi. Š špōžiwne běšche, šak šo něšotre po šdacžu wulke mješšanje pschi mērnyš pschemyšlenju pomjenšchi, šo jo mužej ani šrajčž njetrjebasche. Šožne wězy pak, pschede wšchēm, šctož wczěhnjenje džěčzi nastupasche, mandželstaj w mērnej šhwili šebi rošpominasctaj.

Ważnosčž pošluschnosčže.

Š Štrašburgu běšche psched něhdže 260 lětami wučer, kiž mēješche šo šhětro š šhudobu bēdžičž. Ššwojeho žiwjenja wješele pak namala wōn we šwojich 9 džěčžoch, kotrež wšchědnje našchěčičž ničzo lohke njebě. Šwobličžowasche wōn pschi špocžatku lěta, šcto budže wšcho na drašče a čzrijach, na šhlěbje a warjenju trjebacz, dha drje čzyšche šo jemu druhdy šastysčacz. Šola wōn mēješche šwojeho Šoha w njebežach, kiž jeho džeržesche.

Šež bě ša jeho maše bydžo 9 džěčzi škoro pschewjele Šola nan a macz rošmješctaj jara derje knjejštwo wješčž Š šctōž by do domu šstupil a tōn porjad a tu čzištotu wo jštwje a w komorkach widžal a wšchě džěčzi čzište a derje šwoblesane a šo te wješšche te mješšche pēštonja, tōn by šo dožiwacz njemohł, šo mōžesche tōn šhudy wučer tole wšcho we šwojim domje došonječž.

Šas š njemu runje wokoło pošdnja jedyn jeho pschecželom na wopyt pschišdže. Šako tōn telko wjele džěčzi ša šlidom šedžo wuhlada, kiž wšchitke je šwojich šchlicžłow jědžichu, džesche wōn š wēštyš želnimym džělbracžom š wučerjej: „Šwōhi pschecželo, šcto macže tola Šy do šchizža nošycž?“

„Šcto?“ wučer wotmolwi, „Ša mēł šchizžil njesež? Šak dha Šy to mēnicze?“

„Šo haj wšchak,“ tōn šnapschecžiw, „džewjecž džěčzi a mješ nimi šydom hōlžow, to tola něšcto rēka.“

„Ša mam jeno dweju; ale kōždy wot njeju je mi hōšdžil do mojejho šaschžža.“

„Šwoj,“ wučer šhwalesche, „šajzy nješku. Šlajče, ja šym šwoje džěčzi něšcto rjane nawučil, mjenujzy: pošluchacz. Šak š nimi žaneje nusy nimam, ale mam šame wješele. Šdy by šmjercž š durjemi do mojejho doma pschisčła a čzyła mi jene š tych džewjecž džěčzi wotnjesež, dha čzył ja š nej rjez: Šorawa, ty šajša a hinajše, šcto dha je tebi našak, šo mam ja jene džěčžo pschewjele?“

Duž tōn pschecžel špōšna, šo jeno nješpošluschne džěčzi nana nješbožowneho čzinja, niz pak pošluschne.

Šene š tamnych 9 džěčzi, kiž šu pola nana pošluchacz nawukle, bu pošdžišcho šlawny a šnaty muž, tōn pošohnowany duchowný Šberlin.

Šschelake š bliska a š daloka.

Š Šjekwaczidła. Š našchej wōšadže čzemy šwj. Šana, pschichodnu wutoru, bibliški šwjedžer šwjecžicž. Šudy š žyła njeje hišchče žadyn bibliški šwjedžer był. Duž šo wšchitzy na to hotuja a wješela. Šschecželjo Šožeho pišma š bliska a š daloka šu nanajwutrobnišcho pscheprošcheni a pomitani. Šjech Šože žohnowanje šaž na šriedawšchich žyřkwinschich šwjedženjach tež na tutym wotpocžuje. Duž pošmy a pošylamy šo pschichodnu wutoru w štarým Šjekwaczidliškim Šožim domje w lubosčzi a šwērje ša Šože drohe žiwe šlowo!

16. junija šwjecžesche šhěžor Šylem šwōj 25lětný šhěžorški jubilej. Še wšchitkich štron šo tōn džerž džakownje šwjecžesche; pschetōž našch lubowany šhěžor, wot Šoha š krašnyšmi darami wuhotowany, mōže na ša šwōj lud žohnowane knježenje wōčžo hladačž. Šwōšobje je tež jeho šašlužba, šo je našchemu ludej mēr šdžeržak. Šot wšchitkich knježerjow a šastupjerjow šwobodnych mēštow šo jemu wutoru wulke hōšdowanje došta. Šoni bēchu wšchitzy wōšobnje pschisčli. Ššchi hōšdowanju mēješche narēčž na šhěžora Šayerški šrynzregenta. Ššchi hōščzinje šaški šak š hlubošojacžutym šlowami šlawu na šhěžora wunješke, kotryž šo š wutrobnym šlowami pošžakowa.

„Šombaj Šōh“ njeje jenož pola knješow duchownych, ale tež we wšchěch pschedawarňjach „Ššerb. Šowin“ na wšach a w Šudyšchinje doštacž. Na šctwōrcžlěta placži wōn 40 pj., jenotliwe čzišła šo ša 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

6. njedžela po swjatej Trojizy.

Mat. 5, 20—26.

W naschim teryče Jesuś swojim posłucharjam pjatu kaseń bliže wukladuje. Njeje tajke wukladowanje Božeho słowa: ty njedyrbisch mordowacž! hiščezje dženska nuse? Abo njestawa so to w naschich dnjach wjazy, so tak něotry, tež bjes noža abo jěda abo tšelenja, swojemu bližšchemu na jeho czele schtodu čini? Njejnajesch ty tajkich mordarjom?

Alle to njeby prawje bylo, hdy bychmy jeno na druhich myšlili, a hdy bychmy pschi tym sapomnili, tak jara a tak husto bmy so sami pschecziwo pjatej kaseń pschehršchili. Jesuś we swojim předowanju na horje wschittim tym, kotřiž běchu so wokolo njeho shromadžili, praji: Ty njedyrbisch mordowacž! A tuto słowo placzi tež nam, kiž bmy so w tutej swjatej hodzinje w Božim domje wokolo swojeho Sbožnika shromadžili. Njedyrbimy my, hdyž wóczko teho Anjesa na naš hlada, so stróžicž a na swoju wutrobu dycicž a so prashecž: Anježe, bmy ja twoju kaseń džeržal? Wdy wschitzny dycbimy so modlicž: Swarnuj mje, mój Božo, so njebych s mordarjom byč!

1. Kak lohko móžu ja s mordarjom byč!
2. Kak dycbju ja žiwy byč, so njebych pjatu kaseń pschestupil?

1. „Ty njedyrbisch mordowacž“, praji Bóh tón Anjes. Boža ruka žiwjenje cžłowjekow schtituje a jwarnuje. Čžłowške žiwjenje njeje najwyschšche kubło, kotrež snajemy, ale jenož

psches tuto kubło móžemy to najwyschšche kubło, to je wěcznu sbóžnosć, dozpicž. Tehodla Bóh cžłowške žiwjenje schtituje psches swoje słowo: Ja bmy tón Anjes, twój Bóh, ty njedyrbisch mordowacž! Čžehodla niz? Dofelž je Bóh teho cžłowjeka k swojej podobnosći stworil. Schtóž swojemu bližšchemu na jeho czele schtodu čini, tón Božemu stworenju schtodu čini. — Schtó pak to čini? Farisejszy a pišmawuczeni mēnjachu, so je jeno tón s mordarjom, kiž swojeho bližšcheho woprawdže mori, tak so je morny. Alle njeje tež tón shubjenny bmy, kiž swojeju starscheju njeposłucha, kiž je žiwy w žadosći cžěla a žadosći woczow a hordosći žiwjenja, mordat swojeju starscheju, kotrež swojeho bmy dla se žaloscju do jamy pónđzetaj? Njeje tež tón, kiž swojeho bližšcheho k wšchemu slému sawjedže, mordat? Njeje tež tón bohaty, kiž w purpurskej a wot droheho plata drascže khodži a ma so wschědnje derje w krašnym wješelu, kiž pak swojeho bližšcheho, runjež je khudy a nusu cžerpi, njepodpjera, mordat? D kak wjele mordarjom je na swěcže, kotrychž žadny semski kudnik khostacž njemóže, kotřiž pak dycbja psched Bohom na budnym dnju samolwjenje dacž ja kóždy njewužitny skutk, kotryž su činili, a sa kóžde njewužitne słowo, kotrež su rěczeli.

W naschim teryče rěka: „Schtóž k swojemu bratrej rjeknje: Kacha“, t. j. ty žalosny cžłowjek, „tón je rady hódny; schtóž pak rjeknje: Ty blasnje, tón je helsteho wohenja hódny.“ Psches rt, psches jasyl so cžłowjekowo najhusečičcho a najcžežičcho pschecziwo pjatej kaseń pschehršcha.

Njeje tón, kiž swojeho bratra falschnje wobelha, pscheradzi, so na njeho pschisłobža a jeho do haniby nješe, tež mordar? Psches jene jeniczke słowo móžesz ty nekajkeho cžłowjeta sa cžaš jeho žiwjenja njesbožowneho cžinicž; pschetož ludžo lžu radšo słyscha a wěrja, hač wěrnošč, a tón, pschecziwo kotremuž so rěczi, so hušto samolwicž njemóže. Sčtó njecha pschidacž, so je tón s mordarjom, kiž psches swoj jasny mēr a sbože w mandželstwje, w swojbe a w powołanju mori?

„S wutrobny sč myšle pschiindu“, praji Jesuś na druhim měsce, a jako přenju sč myšl wón mordarstwo mjenuje. A w naschim tecxze nasch Sbožnik praji: kiž so na swojeho bratra bjes winy hněwa, tón hižom sapocžina mordowacž. Sčtóz so na swojeho bratra hněwa, tam wotpocžuje hrěch psched durjemi wutrobny. Ale Bóh, kiž do potajneho hlada, najhlubšche myšle wutrobny snaje a praji: tón je budženja hódny. A swjaty japosčtoł Jan: sčtóz swojeho bratra hidži, tón je mordar.

O moji lubi, chzemy so modlicž: mój Božo, swarnuj mje, so njebych s mordarjom byl! Kať lohko móžu ja s mordarjom byčž! Zadyň cžłowjek psched Bohom cžisty njeje. My nochzychmy so na swojeho bratra hněwacž, ale tón stary Hadam w naš bē móžnišchi hač my. My chzychmy w duchu mēra a miłosče woštač a so pschecziwo swojemu bratrej pscheczelniwje sadžeržecž, ale my to nječžinichmy, a nētko dyrbinmy so teho kačž, sčtož smy rēcželi a kať smy rēcželi.

2. Ale Jesuś nam pokasuje, sčto dyrbinmy cžinicž, kať dyrbinmy žiwi byčž, so njebychmy pjatu kaseň pschestupili. Wy snajecze słowo swjateho japosčtoła Pawoła: Njedajecze słónzu nad waschim hněwom sakhadžecž. A w naschim tecxze Jesuś praji: „Hdyž ty swoj dar na wołtať woprufješ a tam so dopomniš, so twój bratr nēšcto pschecziwo tebi ma, dha woštaj tam swoj dar psched wołtarjom a dži a sčjednaj so přjedny se swojim bratrom, a potom pschińdž a wopruf swoj dar.“ Tež wutroba wuczobnika Khrystuśoweho njeje bjes hněwa na bratrom. Ale sčjednaj so se swojim bratrom! to je nascha swjata pschisłuschnosč. Hdyž je sa tať nekotreho Boža služba bjes žohnowanja, dha hušto na tym leži, so je cžłowjek do Božeho doma schoł bjes lubosče pschecziwo bratram, a so so wón njewobroczi, hdyž Bože słowo słyschi, kotrež jeho warnuje a napomina. Ale my njemóžemy so nadžijecž, so bychmy junu pola Boha wotewrjene durje namakali, hdyž so durje nascheje wutrobny sa bratrom samknjene. Najkrašnišcha, Bohu spodobna Boža služba je lubosč. Lubosč je pučž s dopjelnjenju pjateje kasnje. Lubosč je sčžerpna a dobrocziwa, lubosč njeje sawistna, lubosč njeje samopaschna, wona so njenaduma; wona hrošnje njecžini, wona njepyta to swoje; wona so njeda roshněwacž, wona na sč njemyšli; wona so njesraduje nad njeprawdosčžu, ale so sobu sraduje nad prawdu; wona wscho snješe, wscho wēri, wscheho so nadžija, wscho pscheczēpi. Hdy by tuta lubosč naš wschitkich napjelniła, potom by kōždy dom kať paradiz byl, potom by hižom tu na semi Bože kralestwo bylo.

Ale s wołkať pschińdže tuta lubosč do nascheje wutrobny? „Ja smy tón winowny pjenť, wy sčže te hałošy; sčtóz woštanje we mni a ja w nim, tón pschinješe wjele ploda; pschetož bješe mnje njemóžecze nicžo cžinicž“, praji tón Knjes. Wón njeje jeno wo lubosčži rēcžal, ale wón je sam tu lubosč mēł, žyłu majestosč a hlubokosč bójskeje lubosče. Wón je tón jenicžki, kiž njeje ženje we słowach

abo myšlach swojich bratrom hidžil, ale wón je sam hišcže na sčchžu so sa swojich mordarjom modlił, so by Bóh jim jich hrěch wodať. Jeno wot njeho a psches njeho móžemy tutu lubosč dostacž. Cžim wjazny my jeho we wutrobje mamy, cžim móžnišchi budžemy my pjatu kaseň džeržecž, psches móž lubosče.

Kať pať pschińdu ja s Jesuśej? Kať woštanu ja w nim? W naschim tecxze rěka: „Hdyž ty swoj dar na wołtať woprufješ.“ To so stanje w Božim domje. Židži stajnje Bože služby wopytowachu, a to dyrbinmy tež cžinicž. Tu, hdyž pschpowjedanje Božeho słowa a wēcžneje lubosče słyschimy, pruha tuteje bójskeje lubosče tež do nascheje wutrobny pschińdže. Teho dla njedyrbimy Bože služby sa snadne mēčž, kať džecž tuteho swēta cžinja; pschetož wulke žohnowanje w nich leži, tež w tutej hodžinje, hdyž Khrystuśowe słowo wo pjatej kasni słyschimy, — hdyž jeho słowo wopravdže do wutrobny pschijimamy.

Wěšch ty, kať hušto móžesz hišcže Khrystuśowe předomanje w Božim domje słyschecž, kať dolho by hišcže tu na semi žiwy? Tehodla „budž na měsce dobry swojemu pschecziwnikej, dokelž ty hišcže s nim na pučžu by“. O lubuj swojeho bratra, tať dolho hač jeho hišcže lubowacž móžesz! Budž swērnny wuczobnik swojeho Sbožnika, tať dolho hač wón tebi hišcže swoju ruku posčicža, a spominaj pschezo na budny džen, doniž njeje pschepošdže! Jenož hdyž smy tať žiwi, móžemy pjatu kaseň swērnje dopjelnicž. A temu pomhaj nam, o Božo, psches swojeho Ssyna, nascheho Knjesa a Sbožnika Jesom Khrysta!

Samjeň.

M. w K.

Budž sčjednanliwy!

Sčlyšch swonow jažne klinčenje,
Dom Boži tebje hlada,
Hdyž sčchewi manna njebjeste,
Čže wita lubosč. hnada;
Tam, sčchescžijano, nohu staj
A duschu s Bohom wujednaj.

Wsmi wopor džaka, modlitwy,
S nim stup psched wołtať Boži;
Pschińdž hrěšnik tyšchny, pošutny,
To Božu hnadu množi;
Prosch: wodaj, Wótcže smilnosče,
S krowju Khrystuśowej wuczifčž mje!

Sso pruhuj pať, hač njelubosč
A hida tebje jima;
Hač bratrej twoja sažakłosč
Ssnadž slyšy s woczow žima.
Kať mohł ty Bohu bližicž so,
Čžył džeržecž hněw na blišcheho?

Duž stejo woštaj wopor swoj,
Dži bratrej ruku podacž;
Praj: nječ so, bratsje, sčjednamoj,
Ssej chzemoj sčchindu wodacž;
Nječ wječjenje a hidžēństwo
Kať myhla psched słónzom minje so.

Šmój hišče žiwaj na šwěće,
Šmjerč dźěli nahle ludži;
Štōž pak tu s hidu woteńdže,
Wōh teho wěsje budži;
Wōn šmilnošč je, tym wodawa,
Riž lubošč maju sa bratra.

Šdž šy šo s bratrom wujednał
A hašnył wšitku swadu,
Njech pščińdžejš, šo by woprował
A pytał Božu huadu;
Budž wěšty, ty wot wołtarja
Dom pōńdžejš s trošchtom wodacža!

K. A. Fiedler.

Mišionstwo w našich němskich kolonijach.

(Roszpominanje po mišionstej hodžinje.)

3.

A jednocze wěry. „So bychy wšitke wězy na jene šhromadžene byle we Šhrystušy, wšitko, štōž na njebjěšach a štōž na semi je“, pišče šwjaty Pawoł. Wōn běšče romste kra-
lestwo škoro pščežahał. Našče šhěžorštvo se šwojimi dalokimi wob-
šedženštami pščežahnywšchi bychmy wokolo poł semje pšchischi
byli. A my dyrbymy tež wušnacž: Kaž wšchelake čłowšte šplahi
tam bydla, nješdželane, džitwje, w hrosnej njerodže a štaženju tčozny,
jene mjeno tola tež wšchudže ludži šwjekeli a wobšboži; jedyn
Šnjes wšchitkich we wutrobach šbōžnych čžini. Ša nješo wutroby
krapaja w nawječornej Afrizy, hđžež wobrocženy šchescžijan 8000
hriwnow sa žyrkwiny twar dari a šašo drugi wulku šumu sa mēštno
t Božemu domej; sa nješo šo dušče horja na najdalšich kupach.
Šlōž s noweje Šomorsteje tam wonkach praji: Šdž bēšče in
priedy mordowanje, žalosč, štaženje, tu nětko mēr, wjekelosč a
wēštosč knježi. Wobrocženi na tajšej šamotnej kupje, hđž njebēšče
mišionar dlējšchi čžaf t nim dōńč moħł, bēchu šami šwoje Bože
šlužby dale džerželi. Ša kupje Šamoa je Šhrystuš tōn Šnjes
hžjom šačahnył a šchescžijanštvo tam pšches žyly kraj knježi. Š
šo by wšchudže do přēdka šchlo! Šwangelške šchescžijanštvo w kolo-
nijach 85 tyšaz wobrocženyh ličži, teho runja katholicke, to je
wšcho w hromadže 170 tyšaz. Šdž wosmjemy, šo tam na 14
millionow dušchow bydli, by šo prajič moħlo, šo je mješ sto
dušchemi nēhđže jedyn šchescžijan. Šelko je hišče čžinicž! Džela-
nje je šo halke šapočalo. Džēlo je tež njestroweho kraja dla
s mēštnami čžēžke a štrachne. Šak někotry Boži pošol tam šahe
šwōj row namafa. Š Šamerunskim kraju sa 15 lēt 22 mišionarow
šemrē. Šedyn, liž bēšče wjele njedžel daloki pučž do noweje Šuineje
čžinič, tam hnydom wot šymizy šajaty šemrē, mješ tym šo jecho
towaršch šo sa něotre njedžele šašo domoj wrōčži. Druhdy šo
jim tež tak dže, kož tamnemu, šotremuž pohansli kuskał pšchimoła:
Dži tamle na tu horu a njepščińdž ženje šašo!

Wšitko to šwjaty škut šadžewacž nješamōže. Šaž nětko
w žylym šhěžorštwe rēla: Čžinicže něšcto sa kolonije t šbožu čžēla
a dušče, tak kōždy šchescžijan w myšli Šhrystušowej praji:
Čžinmy něšcto sa čžēlo a dušchu šwojich bratrow a šotrow
w kolonijach!

M. w M.

Mōž ewangelija.

„Čžorne Gory“, t pošnozy wot Šndišteje ležaze, šu wot
džitwješo muhamedanšeho luda wobhđlene. Šedyn mlodženz s tuteho
luda bē ras dale do Šndišteje pšchischoł, hđžež jemu ščenje šwj.
ušascha do rukow padny. Šeho wopšchijecže šo jemu tak šepodoba, šo

pošoja njemēšče, doniž šebi tež te tši druge ščjenja njekupi. Šjanosč
a wērnosč biblije hłuboki šačisčecž na teho mlodženza čžinjšče, a
domoj pšchischedšchi pošajowšče te knihi šwojim domjazyš a
jim wšchelake s nich powjedasche. Šeho nan šo nad tym tak
rošhnewa, šo budžišče jecho na mēšče šatšelič, njebudžišče to jecho
macž šadžewala. Šako bōrny na to tōn šyn štrachnje šhori-
nan džesche: „Tu widžicže, Wōh šam je na tuteho pša šwoju
ruku pošožil; nětko jecho ja šatšelicž njetriebam.“ Šle wōn šašo
wotšhori a nan hñemny wuwola: „Duž budu jecho nětko tola
ššōnzowacž dyrbjecž.“

Našcheho mlodženzowy wuj bž tole šhonił, jemu to wupowjeda
a šo pošicži, šo čže jemu pošacž s domu čžetnyč. Šo čželanje
šo poradži a našch mlodženz šo poš želešnyž do Šmrifšara
dowjese. Šam bu wōn wot jendželškich mišionarow rošwucženy, šchčženy
a w mišionstej šhorowni jako šlužobnik pšchisštajeny. Šo něšcto
lētach šo tam na torhosččžu njenadžuyžy se šwojim nanom šetka.
Wšchōn wuštrōžany wōn do mišionsteje šhēže čžētasche. Šemu drje
rēcžachu, šo jecho nan w jendželškim kraju na nješo ššēlecž nješmē.
Wōn pak jim wotmolwi: „Dža moješo nana nješnajecže!“

Duž šo nětko sa tym štaržom prashachu a jecho pšchepošchychu,
šo by do mišionšeho doma pošladacž pšchischoł. Šu bu wōn
dowērliwy a pšchitulny a mēšesche s mišionškim lēkarjom dolhe roš-
rēcženje. Šako šo na dompučž nastaji, šo lēkar jecho woprascha:
„Mō, tak dža nětko s Wašchim šynom šteji?“ — „Wōn wjazy
mōj šyn njeje“, tōn šchēdžimž wotmolwi, „ja bēch s tym wot-
myšljenjom šem pšchischoł, jecho ššōnzowacž; to pak mi nětko wjazy
mōžno njeje. Šchescžijenjo šu tola lēpšchi ludžo, hacž ššebi myšlach.“
Ša to ruku šwoješo šyna do lēkarjoweje ruki pošoži a džesche:
„Ššmicže jecho a wocžehncže jecho kaž čžecže!“ Ššchi wo-
teńdženju hišče nowe testament došta a pšchilubi, jōn šwēru čžitacž.

Šo něšcto mēšazach tōn šchēdžimž šašo pšchĩńdže a džesche
t mišionštemu lēkarjej: „My šmy tu rjanu knihu, šotruž šče nam
dali, čžitali. Dofelž wona, nowe testament“ rēla, šebi myšlachmy,
šo je tež „šary testament“. Šeli temu tak, dža bychmy tōn tež
radži čžitali.“ Šemu šo šary testament tež da a wōn džēšče
šwōj pučž do šwojich horow.

Šeto pošdžišcho tōn štarž tu šašo bē a wšchōn wjekelny lēkarjej
powjedasche: „Š tutym šarym testamencže čžitamy tola wo
našchich pošetach, wo Šbrahimje, Šesajaku, Mōjšašu, Šanielu,
Šawitu atd. (Muhamedanarjo wšchal tež do šarych bibliškich
pošetow wērja.) Šucži pošajuja wšchizy na jenešo, kiž dyrb
pšchĩńč, a w nowym testamencže praji Šeluš šam, šo je wōn tōn,
šotrehož šu pošetajo wēšchžili. Šeho wucžba je krašna a wērna.
Wōn šam je tajki čžisty a dobrny, šo je šebi moju wutrobu doħyl.
Ša wērju do nješo a šym pšchischoł, šo bēch šo wušchēžicž dal.“

Tutōn 72lētny štarž bu bōrny šchčženy. Š pšchirodženja
džiwu a šurowy kaž law, bu nětko čžichi kaž jehnjo. Ššwojej ruzy,
kiž bēšchtej s šrwju tak něotrešo šabitešo nješpšhecžela wopanzanej,
wōn nětko t Božej čžecži šbēhasche. „Šlaj, ja čžinju wšcho nowe!“
šwōjate pišmo pošarmo njepraji.

Čžetwjena šhorhoj.

Šokomotivny wjednik ras šwojej malej džowcžicžy čžetwjenu
šhorhojčku dari a jej s došom wuloži, šo na želešnyž čžetwjena
šhorhoj na „štrach“ pošajuje. „Šy ty“, šo to džēcžo pšchi tym
woprascha, „šwōj čžah šadžeržak, hdy by ty pšched šobu čžetwjenu
šhorhoj wuhladał?“ — „Šo šo wē,“ wotmolwi nan, „šewal
moħlo šo tola wulke nješbože štačž.“

Šdž bēšče nan wotšchoł, ta mała t macžeri džēšče a widže-
šče, šo wona plafasche. „Čžehodla ty plafasch?“ šo ta hōlcžka
prashesche; tola macž jej wotmolwjenja njeda. Šako pak to džē-
čžo na bližje pašenzowu bleschu wuhlada, wone pošča: „Šch haj,

ja wschał wëm, ty plakašch tehodla, dolež je nan, prjedy hač na službu džěšche, sažo palenz pil.“ Macz to frudna pschida a nětło tak rěčesche: „S nim je džen wote dnja hórje. Wón pak to nje-wěri, ale pije pschezo wjazn. Wón hišcheže wo swoje sastojuštwu pschińdže“.

Šhto móžesche nětło wboha džowczicžka sa swojeho nana czinicž? Wona febi tak a hinał mpslesche. Škóncžnje tola něšcho namaka. Šako chzysche nan nasajtra, prjedy hač by na službu schoł, šo sažo s blesche napicž, namaka t bleschi tu čerwjenju thorhoj, kiž na strach polasuje, pschijwasanu. Nan šo stróži, wón šhoni, šchtó bě ju pschijwasal, a wona bu jemu wumóžniža s wopikštwu.

Wschelake s bliska a s daloka.

S Nješwacžidła. Šańdženu wutoru, džen Šana kicheženika, šwjeczesche šo pola naž přeni kócz bibliški šwjedžen. Nowy hósč tajki šwjedžen, ale niž mjenje witany, hač mišionški, kiž šo psched nětrotym lětami tu šwjeczesche.

Hósčo s bliska a s daloka nascheje wobščěrneje wošady šo nimo bohacže rošwiteje štwórbu, žolmjatych žitow a s džěla šrumowaných šynowých łukow do šwjatnižy podachu. Šswjateho Šana běšche, hdyž bě hewal mala šyla jako na pol šwjatym dnju šhroma-džena, tón kócz Boži dom s nutryni kemscherjemi pschepielnjeny.

W 2 hodžinomaj šo šerbška Boža služba wotmě, hdyž běchu žyrkwine pschedstejicžerstwo a wošebicži šwjedženšy hósčo, pschede wschém čyrjódka t. duchownych s wokolnosče, s pschewodom posaw-now šaczahnyli. Šo rjanym, pod wóženjóm t. šantor Šalicha wuwjedženym špěwje špěwanšeho towarštwu: „Šswjate, Šnješ Že-baath, je twoje šlowo nam, t. šarať Mateł s Šarta na šwjate měštno štupi a wutrobny nutrynych pošlucharjom t šahorjenju sa Bože šlowo, bibliju a bibliške towarštwu s duchamóžnym šwědčenjom šbudžowasche. Šo běšche přédowanje sa našch lud, s bohateho po-klada biblije čerpane, s pschikladami še. žiwjenja wóžiwjene — šlowo sa wutrobu a dom, sa našch w duchownych wězach jara wolimknjeny čžaš, kotryž wschudže šwoje ščěhwiki polasuje. Přédať běšche šo šaložil na stare bibliške měštno wo pschikhadženju Šnješoweho přjedy-běžerja, Šes. 40, 1—9, a šwjedženškej šyle pschijwoła: „Ach, šo by dale bóle nad nami šeskhadžaka Šnješowa krašnosč w jeho šwjatym šlowje! 1. s jejnej šapschimowazej wěrnosčju: Bože šlowo woštanje do wěčnosče, 2. s jejnym wobšbožazym póšelštwom: Troschtujče, troschtujče mój lud, rěčče s Šerusalemom wutrobnje, 3. s jejnej šwědkow wubudžazej mozu: Prajče Šudowym měštam: Šlaj, tu je wasch Šoh!“ Šo přédowanju t. šarať Domašcha-Budescžanski s rěču 12 šerbškim šchulškim džěčjom wot bibliškeho towarštwu darmo podate šwjate pišmo psched woltarjom po šlowje: „Wobhońče šo w pišmie!“ pschepoda. Šjenje bu Boža služba wudebjena s jenohłóžnym šhórškim špěwom: „Mój Šnježe, kotr'hož w dušchi noschu, budž šo mnu ty!“ Wón bu t wošebnemu špodo-banju šerbškej wošady wot šnježny baronešy s Šietinghoff s Nje-šwacžidła špěwany. Božu službu pschi woltarju t. šarať Šyřora-Minakalski a t. šarať Šschizhan-Hodžijški wobštaraschaj. Wošada s džakapolnej wutrobu 301 hriwnow sa Šakšite hłowne bibliške towarštwu woprowasche, t čzemuž hišcheže s němskeho kemschenja 164 hr. dóńdže (šhromadže 465 hr.). Njech wot tych 465 hriwnow bohate žohnowanje psches biblije wukhadža, kaž psches Božu službu bohate šymjo do wošady padnje, tak šo by bibliške šlowo po šlowje přé-darja byle niž jenož runo šornu, morwe na łubji ležazemu, ale šornu, w šlinje šemje šhadžazemu t krašnemu plodej.

Šo 4 hodžinach šo němska Boža služba wotmě po šamšnym waschnju a je šamšnym špěwami, jako šerbška. Wono teho runja jara nahladna šyla Boži dom pschjesche. Dostojny, we wyšokich lětach šastojuštwu a žiwjenja stejazy t. šuperintendent wyschšchi žyrk-wiški radžicžel D. Šejžor s Šadeberga tu t natwarjenju, pošhl-njenju, rošwucženju a wobšwědženju dušchow přédowasche. Šeho text běšche šnate šlowo pola Šimoteja 3, 15—17 wo Božim šwjatym pišmie wot mladosče šnatym, a hłowne napominanje po tutym: „Šschescžianska wošada, džerž šwoju bibliju w čšescži — wot wótzow šy ju namrěka, Šoh je ju nutšdal, t šbožu dušche je čži šlužobna.“ Šaž přjedy sa šerbšku bibliju, tak nětło sa němsku šlowo šlyšachmy, kiž móže pschi kritižy a šaczijšowanju nascheho čžaša a pschi wustudnjenju wjele domow s nowym pošohnowazym

pohonjenjom hčž. Š. šarať Šaufa-Wóšborčanski šažo biblije šchulškim džěčjom rošdawasche. Š. šarať Šikela-Maleschčanski a Šiczas-Wóššincžanski pschi woltarju službu wobštaraschaj.

Šoh tón Šnješ natwarjej dale twjeršcho Nješwacžidłštu hišcheže rjenje t žyrkwi a t Božemu šlowu šo džeržazu wošadu na nješnu-tym šaložku našchich wótzow, na Božim šjewjenju w bibliji! Wón daj šwoju móž jeje dostojnemu dušchowpastyrjej, t. šararjej Šakta-rjej, kiž po wotšalenju t. šar. Šakuba na štarým šaložku s Božeje hnady ju natwarjuje, kaž tež žyrkwinemu přjódštejerštwu s šnješom šolatorom, kiž daloko šnate špomóžnu podpjeru wschemu dobremu a šchescžianskemu próžowanju podawa. Šichčch šobupomšarjam se šlowom, špěwom, radu a ruku na šonzu bibliškeho šwjedženja wu-trobný džak. Š Bohu we wyšokosči čšescž!

— Šschi duchownškim pruhowanju psched konsistorštwom w Draž-džanach šu šo tón kócz s Šserbja wobdžělili: Šnješ Šandrik, dotal šarški witar we Šupoji, wot nětka šarať tam, a šnješaj kandidataj Šyrgač a Šapleť. Šichitzy ššo šu pruhowanje šhwalobnje wobštali.

Šserbška Boža služba w Draždžanach. Šańdžena njeđžela bě w našchim šakškim hłownym měšče šažo njeđžela Šserbow. Š tak krašny bě tutón džen! Šorkach módre, jasne nješjo, w šelenych šahrodach šhor špěwazych ptacžkow, na hašach wulkeho města wješety lud, kotryž šo na šwjedžen šhěžoroweho jubileja hotowasche, t temu tu a tam šynki wojerškej hudžby, šorkach s wyšokich wězow šlinče-nje móžnych šwonow, kotrež kaž šhwalobny šhěrlyšch wot žyrkwi t žyrkwi šo dale nješesche, s šhěžow a s domow šhorhoje we wschčch barbach, kotrež šo lubošnje w mišym wěšiku šmahowachu, tež hłóšh šhoralow tu a tam, kotrež na Bože služby pschihotowachu. Š šajki bě to krašny džen šjes procha a horzoty, džen džaka a šhwalenja, radošče a wješela, wošebje tež sa naž Šserbow! Š lubej domišnje běchu febi žyle čyrjódny Šserbow pschedewšali, na tutym dnju ras Draždžanski bratrow wopytač, šerbške towarštwu „Šžornoboh“ šesnacž. s nim šo w lubosči štomaršchicž, wošebje pak šo tež ras na kemschenju w šchiznej žyrkwi wobdžělčž. Šano šahe běchu šuzižny Šserbjo domach wotjěli, a šlaj, jako w Draždžanach w nowym měšče na dwórnišchju wustupichu, šo tu hižom woczakowachu a šo hač nanajpschecželnišcho powitachu wot šobustawow towarštwu „Šžornoboh“. Šěpschich wóžerjom Šserbjo njebychu wunamafáč mohli, hač běchu tucži šarosčžiwji, pschecželni Šserbjo w Draždža-nach, kotřiž šu wschu próžu woporniwje na to wažili, šo by šo hósčjom s lubeje domišny w Draždžanach špodobalo. Šižo přjedy hač wulki šwón Šserbow pošodnje 1/2 12 hodžin do šchizneje žyrkwi kemschi wólasche, pjelnjachu šo kemschaze ławki se šerbškim ludom, a jako přeni šhěrlyšch šakšicža, bě tola 600 kemscherjom šhromadženyčch, kotrymž t. šarať Domašcha s Budestez w přédo-wanju, t. šarať Šyřora s Šinakala pak w špowjednej wucžbje rěčesche. Wyšoki šnješ pschistupi t wóžerjej Draždžanskičch šerbškich kemschow se šlowom: „Wš macže nahladne a bohate pošluchar-štwu dženska na dnju šhěžoroweho jubileja. Šserbjo šu tola wótcžinšny šmyšleny lud!“ Ša kemschach bě napjata nutnosč a niž jenož duch bratrowškej lubosče, ale tež modlitwy a wěra šapschimny wutrobny a wješele běšche sa přédarjom, t šhromadženej wošadže rěčecž. Š Božemu šlidu štupi 115 špowjednyčch.

Šóřny po kemschach šhromadžichu šo Šserbja s Šuzižy a s Draždžan t šhromadžnemu wobjedej, pschi kotrymž š. Šěšchka, Šelzer, Šrona, Šollmann a Šajna šahorjaze šlowa t ludej rěčachy, čžaš bě šrótki, duž šhwatachu wschitzy t Šobju, hdyž šodž Šserbow do Šilniž domješe. Šdžěškuliz pak šo šhromada šerbškeho luda wuwali, prašchachu šo: „Ššto to rěka? a šajki macže šwjedžen?“ Šaj, šwjedžen měšachmy, ale niž prošny, šwětny, šwjeršchny, šoty, ale džen, na kotrymž febi my Šserbjo se wschelakich wošadow ruku šawdachmy na šlubjenje: Wš chzemy wostáč, kaž našchi wótzjo, pěni Šserbjo, s wutrobu pošožni, w lubosči šprawni, w šabawje pschistojni a wješeli, chzemy febi wažicž wschč wot wótzow namrjete šwjate a narodne šubla, našchu rěč, našche waschnja, našchu lubosč t Božemu domu a t Božemu šlowu!

Šjele šo hišcheže wošebje w Budescžanskičch a Šufecžanskičch štronach wo tutej wješbje do Draždžan rěči, a wschitzy, kotřiž tam běchu, šu pschesjene w tym wušnacžu: Šjenje, jara rjenje bě wot ranja hač do wječzora, rjenje wošebje tež psches wustojne pschi-hoty a lubosčžiwne štanje šlawneho a lubeho šerbškeho towarštwu „Šžornoboh“.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí křmana
Žiwosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

— Sserbske njedželske kopjeno. —

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihciziscejemi w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedylatu 40 pj. dostacž

7. njedžela po swjatej Trojizy. Mark. 8, 1—9.

Lubny čitarjo! Hdyž nasche džensnische słowo Bože pola swj. Marka fej nutrnje pscheczitasch, dha je pschi jeny m słoweczku, jako by ty do Jesuhoweho wóczka a do Anjesoweje wutrobny hluboko nutspohladał; dha stejisch hnuty a sapschimnjeny w duschi kaž wot jeho pastyršćeje ruki šameje; a to je jeho słowo:

Mi je žel teho luda!

Tole Jesuhowe słowo wopomńmy! Wopomńmy žórło, skutk a móz tuteho słowa.

Ssmilny Jesu, twoje słowa
Ssam do dusche mi šaschězěp i nowa
A njeh ju šhrěja hluboko.
D so wužnył bych wot tebe,
Dozyla šapomnicž na šebje
A lubosč mčž ša bližšeho.
Wšcho druhe we mni moř
A lubosč we mni štwor,
Anježe Jesu!
Daj móz mi šam,
So lubosč mam,
So wostanu twój tu a tam!

1. Pschi rězy stej, kotraž wschelle džělo čini, i mozu šwojich žolmow ludžom šluži na wschellate waschnje, chzesch šo wobhonicž, hdže je žórło tejele rěki, a puczujesch šnadž hacž k jejnemu kužolej šriedž honow a lěšow. A hdyž w pišmje widžisch a šlyschisch słowa, skutki, džiwý Jesuho-

we, dha šo praschesch, i wotkal tole bohastwo a tuta šwjata polnosč. Ach ty jo wěsch, to šo wschitko žórli i hlubokeje lubowaneje wutrobny Jesuhoweje. Lubosč bč jeho pschindženje do šwěta, jeho křodženje psches semju, jeho martra a šmjercž a krašne dobyče. Jesuš je lubosč!

Nimale w tym šamym čašu je w Romje wulki mudry a bašnik pšěnil a spěwał: „Ša hidžu nišku črjodu luda, šo jemu šdaluju, jón wot šebje wotdžeržuju.“ A hreštki lud, hewał tak wučženy, tak šdžělany, tak wyšoko stej, rekasche wschitkim druhim narodam „barbarojo“ a wuprajesche i tym šwoje šazpiwanje pscheczimo druhim ludam. Šida, hordosč, šazpiwanje tam a tu? Šral wschitkich kralow, wyschšiměšchnil wschitkich duschow rjeknje: Mi je žel teho luda! No, lubosč bójška, modlu šo k tebi!

Niz jako bychmy lubosče a šmilnosče Božeje w štarym šatonju dozyla njenamakali. Šajke šlědy Božeje lubosče hižom we wschitkich prawach, waschnjach, wustajenjach Šraelskeho luda! Šswjaty džeń, džeń wotpočinka, šajke žohnowanja Božeje lubosče; a šwjate mandželstwo, šajki wustaw ša šjewjenje šmilneho Boha! Šohladaš na wudowny a šyrotki, na křudny a zušobnikow, na wotročkow a šlužobnych, haj, na pschedatnyh a jatnyh, — na nich wschitkich je Boža lubosč a šmilnosč nješapomnila, ale šo ša nich štarala we pscheczelnosčci a wschowopschijazej dobroče. A tola! Šam hwěšdom miły blyščež abo rašsche šera — tu polne šwětko Božeho šlónčžka; tam wěščeženje a šlubjenje

— tu dopjelnjenje a žiwjenje; tam fakón — tu ewangelij; tam Mójsaß a profetojo — tu Jesuß Khrystuß, wyßokofhwaleny do wěczności. S wotkal te býly jeho wóczkow, tole słowo jeho jasyta, tónle dżiw jeho rukow? Jeho wutroba, jeho lubosć je žórko wscheho teho. Se swojim žiwjenjom, czerpjenjom, wumrjeczom je swojemu ludu pokazal, sčto lubosć je, sčto lubosć samože. Se swojej wutrobu je do naschich wutrobow swoj nowy fakón sapisal: „So bysčezje so mjes sobu lubowali!“ S jeho wutroby tam wschitko, sčtož tón wbohi lud našyczi, woschewi, pošlyni; s jeho wutroby dženša hisčezje ta wulka, hłuboka, sčeroła rěka lubosćezje a šmilnosćezje, jasna a wopokasana w tyřazornych wustajenjach Anjesoweje zyrkwije a wořady pod jeho heřłom: „Mi je žel teho luda!“ Njech steji njewěrjazy šwět na horje poklecza a schody, Jesuß a jeho lud steji na horje žohnowanja, lubosćezje a šmilnosćezje, hdžež do sčtyrjoch stron žyłego šwěta rěki lubosćezje a šmilnosćezje wulhadžeja se žórka jeho Jesußoweje wutroby.

2. Anjesowe słowa njesku jeno hole słowa, kaž cžłowiske, ale šu žiwjenje, wěrnosć, skutki. Sčto běchu ludžo pola njeho a wot njeho pytali? Pomož w nusy žiwjenja. Šwjeczi ščenikojo nam powjedaju, so kromi a šlepi, bėdni a nėmi, hłušchi a khoru k njemu pschilhadžachu. A wón sahoji jich wschitkich. So pola njeho pomož pytachu, šej wot njeho pomhacž dachu, to nětko wobhladuje Anjes Jesuß niž jako swoju dobrotu, ale — špodžiwnje — jako jich sařłubzu, so šu jemu prózu a dželoz činili, to jim pschizpi jako jemu wopokasanu Božu šłubzu a wopor, kiž chze jim wurunacž a šaplacžicž. Hacž šu hewak wscheje teje huady hódni a dostojni, tole praschenje je tu žyle na boř stajene. Twój Jesuß widži jeno šuchu puščzinu, hłód a potrebnosćez, hubjenosćez a khubobu a wón dawa šłónzu swojeho šmiljenja šhadžecž nad prawymi a njeprawymi.

Wšmi dale k wutrobje, luby cžitarjo, wucžbu, kotruž cze Anjes Jesuß wuczi s tym, so njeczaka, dónž nusa hacž na najwyschische njepschindže, dónž hłubina swoj wopor njeje póžrjela. Nė, wón prjedy strachej a nusy wobara, pomha malej mozy, so by šo pošlynila. Žyle hinač, hacž druhdy njeshmilni ludžo, njeshmilne a njemudre cžłowiske šakonje. Prawa lubosć wobara hižom wothudženju, niž hagle najwjetšchej khubobje, wobara hrozazemu padej, njeczaka hacž je nusa pošna. Njech šo njeshchescžijanska starosćez a njewěra a šłaba mala wěra prascha: „hdže khlěba wosmjemy?“ lubosćez je šlyna we wěrje. Lėdma je wóczko brach a škladnosćez pomozy wobhladało, lėdma wutroba šdychowala: „mi je žel teho luda!“, dha je hižom ruka hotowa a pilna k šmilnym skutkam lubosćezje. To je waschnje a skutk prawej lubosćezje. Hdže khlěba wosmjemy? S wotkal hisčezje dary a wopory sa skutki zyrkwinskeje lubosćezje, sa potrebnosćezje nascheho luda, štajnje roščezaze a pschibjeraze? Praschenja šu to, huřto a wschelašo wuprajane, wuwolane a šlyšchane. Njech ničto njepřeje, so je wopravdže wjele dawanja a wjele proščenja w naschim cžasju. Ale na druhim bořu njesabudžmy, tež wjele wjazy dobrotow a pomozy sa kóždeho. Radšcho mjenje powjedacž a wjazy škutkowacž, radšcho mjenje škoržicž a šwaricž, ale pomhacž, špominajo na pramu měru a šprawnu wahu Božu, špominajo, so ničto njeje hisčezje wothudžil psches šmilne dawanje, ale so šu wothudžili psches njeprawe lutowanje a njeshmilnu škuposćez. Frankowy wulkotny wustaw w Gali, diaconišenske domy w kraju tu a tam, khorownje a šyrotownje a telko telko wjazy pomnikow lubosćezje a šmilnosćezje

šu twarjene wot wěrjazyh ludži, kotřiž pomhachu, niž „hdže khlěba wosmjemy?“, ale „Anježe, na twoje słowo!“ na twoje słowo: „mi je žel teho luda!“ Njesapomni pschitym, s kajkej džakownosćezju twój Šbóžnik cžinjesche, sčtož je dokonjal. Wón šo džakowasche Bohu, swojemu Wótzu, so wón pomhacž a žohnowacž móžesche. A wón pomha a žohnuje psches ruki swojich wucžobnikow. Tež psches twoju ruku, mój luby cžitarjo? Šlaj, wona je štrowa a šlyna, je dželala a šo štykowała, je wona šo tež wotwrila k daram a woporam, je wona tež sahojala a dom wjedla k naschemu Šbóžniku? Šeli jako wěrny šchescžijan Anjesowe słowo psched woczomaj a we wutrobje mašč: „mi je žel teho luda“, dha dyrbi jeho waschnje a dželoz tež twoje bycz a plody tajkeho wuřywa njemoža tebi po-brachowacž ani tu ani tam.

3. Woni buchu našyczeni, buchu wschitzy našyczeni, hacž runje běsche jich wulka cžryjoda, po tyřazach, buchu našyczeni pschecžiwu wschemu njewěrjazemu rachnowanju a wobpraschowanju wucžobnikow. Šlaj, to je mój lubosćez, kotraž pucze namaka a mosty twari psches horu a hłubiny, kotraž w puščzinje žněje a samože, sčtož hewak ničto a ničoz njedokonja. A sčtož tutu Jesußowu lubosćez we šebi nježe a s jeho heřłom: „mi je žel teho luda“ wjeřla do rukow wořmje, bycz pschestrje, dželoz šapocznuje, tón móže tež se šwjatym Pawołom wušnacž: „ja móžu wschitko psches Khrystuša.“ Čzeja mój je Luthera šbudžila, wjedla? W czejej mozy je hrabja Zinzendorf swoj paštyřski skutk šapoczal? Sčto je Hermana Augusta Franku a Šliednera pošlynil? Sčto dženša hisčezje, hdžežtuli pohladujemy, Khrystušowe słowo dopjelnjuje: Ššlepi widža, kromi kchodža, wuřadni budža wucžiščeni, hłušchi šlyšcha, morwi štawaju a khubym budže ewangelion přėdowany? Lubosćez Khrystušowa nuczi naš! To je tyřazore wotmolwjenje jeho šwěrných šwědkow, jeho pilných šlyžobných, jeho džakowných šobudželaczerjom po wschej šemi. A hdž dale huřto šlyšchimy praschenje: Hdžeha wosmjecze khlěba ša tak wjele? S wotkal tele pjenježne šredki, s wotkal te ruki a wutroby, hotowe ša wschitke tele hobreke skutki? Šotom dyrbimy tež my wušnacž: to šami njewěmy! ale wone tu šu a my nusy nimamy. Džiw je to psched naschimaj woczomaj, tón je šo wot teho Anjesa štal a štanje šo dale a pschezo a pschezo krařnišcho. A hdž tu hižom jeho mój w šlabných tak krařnu widžimy, sčto budže hagle tam, hdž widžimy wot woblicza k wobliczu! Mój bratišje, moja šotra! Njeshlyšchisch nad tobu Anjesowe słowo kuř hinač? Šako bė šlincžalo: Mi je tebe žel? Mi je žel twoje dla?

Šaj, hdž wopravdže wopomnišch, sčto je wón ša tebe cžinil, dha dyrbišch czerpacž s jeho wutroby a s morja jeho lubosćezje njeshčonznu lubosćez a šmilnosćez ša druhich, dha wutnjesch po jeho pschilhadže, po jeho waschnju s nim a ša njeho škutkowacž a dželacž w šwjatej šwěrje, dha jeho lubosćez tebe pošlylnjuje, tež hacž nanajwjetšche ša njeho wažicž a šam junu našhonišch, sčtož steji napisane w 17. psalmje na 15. šchtucžzy: Ša budu našyczeny, hdž ja wotucžu po twojej podobnosćezji.

Mašč Anjes tyh swojich šnaje

A je jich štajnje šnal

Psches wschitke šemške kraje,

Še šwěru pschi nich štal;

Wón šnaje skutki huady,

Šiž Duch jim pschikasa,

Tu lubosćez, kotraž rady

Tež druhim wupomha. Šamjeń. W. w N.

Přhidawkej k spēwařskim na puč do Šserbow.

We tychle dnjach ho mała knižka sezele
Do domow našej' šerbstej' Łužicy,
Do krašnych hór, do čičej' hole dele,
Do hětow a do Božej' šwjatnicy;
A postrowjenjom šobu wošmje wjele
A přhecžow š wutrobny do wutrobny:
So Boža dobrota waš wšitkich křnje,
So džělo wašchich rukow rjenje tje.

Ta mała knižka a šchtož wona spēwa,
Ze přhidawš k lubym šerbstim spēwařskim
A škieži róže lubošneho kčžewa,
Ze kčžěja w Božim šwětle přhecželnym.
Šdyž jedyn tutych hłobow dušchu šhrěwa
Ma šlónčnym pučzu abo wobčžžnym,
Ze ša naš na šemi to wošchemjenje
A tež we njebju Božim šwjěšelenje.

Wy šrudni, kotrymž na šwěcže šo štyšcže,
Do ruki wšmicže je, do wutrobny;
Wy wješeli a žohnowani, škšchcže,
Šchtož tudny klineži š haršny Šserbschžžny.
A přšede wšchēm, njech k twojej šhwalbje, Šhryšcže,
Ze psalmy štupaju do wyschžny
A čžistny rjany wothłóš namataju
We drohim bohumišnym šerbstim kraju.

Wy šerbskich šhěrlušcheryow mała čžrjóda,
Ššmy šhromadžili je a spēwali,
Kaž Bohu k čžescži, tak ša wužitt luda
Se šobuproschjenjom we lubošcži,
So by kaž woržl, želešo a ruda
Ššo škrucžilo, šchtož Wóh nam wobradži,
So by, šchtož Wótzam trošcht a móž je dalo,
Ššo tež jich džěczom šwěru šwarnowalo.

Duž njech šo šaspěwaju rjenje š nowa
Přchi wšchellkich přšchiležnosčžach žiwjenja:
We šwjatnicy a pola čžichoh' roma,
Tam na polach, tu w měrje statofa.
A Taborowa krašnosčž Žesufowa
Njech tež na tychle psalmach šesthadža;
Niz našče, jeho drohe šlódle mjeno
Ššo přšes nje šaspěwaj do dušchow jeno!

Šaj, wšmicže, čžitajcže a šaspěwajcže,
Wy bratsja, šotry, šchtož šo šcžele wam.
Šaj, čžehńcže won, wy šhěrlušče, a praicže
Wšcho dobre štarym, młodym, džěczatkam,
A měr a žohnowanje powjedajcže,
Tu šbože wšcho a wěcznu šbóžnosčž tam.
Njech, Žesu, špodoba šo twojej hnadže,
Šchtož tudny k twoj'maj nohomaj šo kładže!

W Nješwacžible, 29. junija 1913.

Šan Waltar.

Bože šlowo wšcho přšecžiwništwo přšewinje.

Młody Šapanar wobšamšny, bibliju čžitacž, šo mohł pošdžišcho
přšecžiwno nje š wušpěchom wojowacž. Tola wón bu š čžičej

možu jejeje bójškeje prawdošcže šam přšewinjeny. Šo šwojim
wuššcženju šo šašo do šwojeje domišny wróczy a hješe wšcžeje
bojoscže šwoju wěru pošnawšče. To wubudži hórke nješšcžel-
štwó pola jeho wješňjanow a jeho najhóřšchi nješšcžel bē jeho
něhdušchi šchulski towaršch. Tutón ras š někotrymi druhimi k temu
wuššcženemu džěšče a žadašče šebi wot njeho, šo dyrbi pař
šwoju nowu wěru wotpołožicž, pař na přšezo narodnu wješ wo-
pušcžicž. „Ša čžzu“, wón wotmolwi, „rad hieč, přjedny pař mi
wotpušcžče, šo wam wošjewju, šchtož po prawym wěru, šo byšcže
tež wjedželi, čžeho dla mje se wšy honicže!“

Šizom tón šamny wječžor bu šjalna šhromadžišna wotdžeržana,
do šotrejž tež tón ššcšcžžjan š bibliju w rukomaj přšchńdže, šo
by wješňjanam šwoju wěru rošestajał. Ša jenicžki wječžor wšchaf
š tym šotowny njebu a duž šo hiešcže wjazy tajkich šhromadžišnow
wotmē. Šhroble šwědcženje tuteho młodeho muža to šwoje čžinje-
šče. Šo něčžim telko wješňnyh na jeho boř štupi, šo móžšče
š nimi šapocžecž, biblišu hodžinu džeržecž, šo by jich hiešcže
hłubšcho do wěrnoscže ewangelija domjedł. Tole pař hńew jeho
přšecžiwnikow a wošebje jeho přjedawšcheho šchulšeho towaršcha
wubudži. Mješ tym bēšče š Ruskej wójna wubryka a tamny nje-
přšecžel našcheho młodeho ššcšcžžjana bu do wojakow wušbēňjeny
a dyrbješče šobu do Mlandžurškeje. Š šwojemu mjeršanju přšchń-
dže wón pod podwyschka, kiž bēšče pobožny ššcšcžžjan a tón jemu
ras nowy testament dari. Přchi šebi šlubi, šo po wójnje tute
„Žesufowe knihi“ šanicži. Těhdy po bitwje ras se šwojimi towar-
šchemi jedyn čžinešti dom wurubješče a mješ druhim rubješštwom
tež rjanu židžanu papjeru dosta, na šotrejž bē jara rjany šchpruch
napišany. Wón měješče ša to, šo je to wažne šlowo někašcheho
šlawneho čžinešcheho mudreho. Tajke šchpruchy, kiž šo na šcženu
powješčheja, maja Čžinešojó jara rad.

Wóřny bu měr a wójško šo na dompučž poda. Do šwojeje
domišny přšchšchedschi bu našch młody wojak se šwojimi wójnišimi
towaršchemi přšchi šwjedžěšškej hošcžinje witanu, přšchi čžimž tež
šwoje rubješštwó š Mlandžurškeje pošasowšče. Wšchitžy tón rjany,
wutrobu hnujazny šchpruch šhwalachu. Tež tón młody ššcšcžžjan
šhšchšchšče se špodžiwanjom, tak tón šchpruch šhwalachu. Šdyž bē
šo šahorjenje trochu lehnýlo, poštanu tutón ššcšcžžjan a džješče:
„Tutón šchpruch, kiž šo wam tak špodoba, njeje pař tola wot
žaneho čžinešcheho mudreho, kaž to mēnicže, ale je š tych wot waš
tak hidžennyh Žesufowych knihi, š biblije wšaty.“

Tón wojak se šwojimi towaršchemi šo dodžiwacž njemóžšče.
Ze šhšchšchane šlowa na njeho najhłubšchi šacžišcžč čžinjachu. Šo
něšchto dnjach přšchńdže wón k temu ššcšcžžjanej do domu a
džješče: „Ša šo podam. Twój Wóh a twoja kniha mje wšchudže
namakatej, hđžěžšuli šo tež podam. Nětko pař čžzu šo tež š wobē-
maj bliže šejnacž!“ Wón bu rošwucžowanu a wuššcženy. Wože
šlowo bē jeho tola přšewinýlo.

Šchtwóřta kafeň.

W mješšchej wšy našcheho šakšeho kraja — š mjenom Neu-
firchen pola Wilsdrufa — bēšče přšed dvě šcže lětami wošebna
knjeni žiwa, šotraž we šwojim testamencže wšchelake dobre wotka-
šanja ša gmejnu šcžini. Tež wotšasanje ša šhude džěcži bē pódla.
Tele wotšasanje je pař š jara mudrym přšchšchawškom šwšasane.
Šdyž čžyčhu mjenujžy čži šhudži pacholjo a te pošřebne hólčžki
šwoju podpjeru š wotšasannyh pjenješ dostacž, dyrbjachu Wože
džěšacž šajnje špěwacž móž, a duchowny měješče šo š wótzowškim
napominanjom ša to štaracž, šo by špěwanje niz jeno wěž hłowy
a hubow byčlo, ale šo byšchtej tež wutroba a žiwjenje něšchto wot
teho mētoj. A došelž nětk ša wulke a małe džěcži ničžo wažnišče
a wužitišče njeje, hacž čžšcženje štaršchegu, a runje to nješmē do

jabučja pschińc, hdyž njedyrbi śwět do sfaženja padnyć, dha dyr-
bjachu te małe pschi prajenju kasnjow sčtwórtu dwójzjy spěwac,
so bychu šebi ju dwójzjy twjerdže do głowy a wutrobny sčchcžepiše.
To je hišcže dženša natwarjazny napohlad, hdyž czi mali Neu-
kirchenszjy pschistupja a šwoje kasnje spěwaja. Najbóle natwarjazny
wokomik je pał tón, hdyž po sčtwórtaj kasni i nowa šapocznu:
„Ty dyrbiš šwojeho nana a šwoju maczer czešczić, so šo czi
derje pónđe a ty dołho žiwj budžeš na semi. To je taš wjele:
Mjy šo dyrbinj Boha bojecz a jeho lubowac, so bychmj šwojich
starschich a knježich njesazpili a niž njerošněwali, ale jich w czešczi
mėli, jim škuzili, jich pošluchali, lubowali a wjele do nich
džerželi.“

Š džecžaznych štwow šo śwět wodži. Czim bóle šo sčtwórtaj
kaseń w domach džerži, czim lėpje budže w žylym kraju. Tehodla,
lubi starschi, płodžcže šwėru do lubeje młodžiny sčtwórtu kaseń a
šaczišcžcže ju do pomjatk a wutrobny, hdyž je trėbne, dwójzjy, kaž
tamna knjeni i Neufirchena.

A temu w sčtwórtaj kasni niž jeno steji, ščto šyn a džowka
cžinicž dyrbitaj, ale tež, ščto jimaj ša to budže. Wona ma šlu-
bjenje: „šo šo czi derje pónđe a ty dołho žiwj budžeš na semi.“
To je wėšte, šo na młodžinu šlubjenja a lubjenja wulki šaczišcž
cžinja — wšchaf hišcže stare Bože šlubjenja wofšewjeja,
pošhlnjeja a pohonjeja. Šdyž pał na šlubjenje pschi sčtwó-
rtaj kasni myšla, šebi praju, šo ša młodžinu njeje jeno dołhe žiwje-
nje na semi a derjehicže na šwėcže wažne, ale tež kóždy wopofaš
lubocže, kotryž nan a macž dataj. Šlaj, w hodownym cžašu kajle
wošebite wopofasma! Dopomni šyna a džowcžicžku, hdyž na hodny
a hodowne božodžecžowe dary špominajš, na sčtwórtu kaseń, daj
šebi ju spěwac, pokaž na jejne šlubjenje a wufšehuj, šo šu šebi
te džeczi wošebnu lubocž šakuzile, kiž nana a maczer czešcža. Ša
myšlu, šo taš sčtwórtu kaseń dwójzjy twjerdže šacžcžepišč. A
džeczi nawuknu, šo žyłe lėto na nju dopomnjecž: Na kónzu kasnje
steji a na kónzu lėta kima šlubjenje. A rošomnaj starschaj wu-
dželujetaj ša tym, hacž je džecžo kaseń a starschaju kėžbu mėto.

Próšwa i Božarskeje.

Knjes duchowny Furnadžejew se Žofije rospóšcžela šlėdowazu
próštwu:

„Božarska semja pschethodži historiski cžaš a i njeju tež žyrtej
Šhrystuškowa a jeje wšchelake duchowne džėto. Wójna bu wjedžena
jako šwjata wėž, ale nětko bywa wona wulke nješbože. Šapoczatš
bėšche popularny, ale tehdy nješmjy jašnje widželi tu bėdu, kotraž
i wójny nastawa: šhudoba, njeporjad, wulka cžrjoda wudowow a
šyrotow. A na wšchėm pošledku — na mėšcže powšchittowneho
šradowanja na Balkanje je nětko bojošcž noweje wójny mjėš
šwjastarjami.“

Nasche dobycže ma wšchelku pschicžinu. Najprjedy šahorjenošcž
a šhrobłocž wšcheho nascheho wójška, kotraž šo šbėhašche pschecžitwo
pjecžstowlėtnemu turlowštemu wotrocžstwu, i druhemu bojošcž Tur-
kow pschėd naschaj brónju. Wo tutej bojošcži mőžu šlėdowaze
prajicž: Turlowšzjy šajeczi wojazy rjetnychu: „Kaš bychmj my mohli
dobyć, hdyž šmjy tola nad wašchimi wójškami bėleho wulkeho jan-
džela widželi, kiž je Waš se šwojimaj šchidłomaj šchital.“ A tje-
cžemu pał, a to je ewangeliška žyrtej pschėzo pónkala: Wuspėch leži
w Božej ruzj, Bóh bėšche i nami. W naschaj žyrtwi šym kóždy
džėń modłėške Bože škuzby dokonjał. A žyrtej bėšche pošna kem-
šcherjow. Modłili šmjy šo ša dobycže prawdošcže, ša derjehicže na-
šchich wojatow, ša jednotu mjėš šwjastarjami atd. A nětko, hdyž
je wójna tajki špodžitwny a njedocžakany kónz wšała, mamj wšchėdnje

modlitwy ša pokoj, pošluchnošcž a šprawnu myšl w njedojedna-
nych wėzach. Nascha žyrtwina rada je mi pschitakala, šo bych tež
Waš namokwił, šo byšcže šo i nami ša naš i Bohu wolali.

We wójnje šmjy Bože piškmo a druge nabožne knihi roššchėrjeli.
Rosdamachmjy tudj w Žofiji 200 biblijom, 350 nowych testamentow,
35000 jednotliwych ewangelijow, někotre šta psaltarjom a na
30000 traktatow. Wjšche teho šmjy roššchėrjeli na 800 šerbškich
a na 2000 turlowškich ewangelijow. Mjy šo nadžijamy, šo to
wšchitko i šbóžnošcži dušchom pschipomha.

Alle mjy nješmjy šastali pschi duchownym džėle. Pschimali
šmjy tež do šwontowneje a cžėlneje nušy. 16 mužow se wšchela-
kich narodnošcžow a nabožėnstwow šu šo tudj šjednocžili a po
druhich krajach, wošebje w Amerizjy, pjenješy šberali, šo bychmj
wšchelakim nusam wotpomhali. Dotal šmjy na 100000 hr. nasšė-
rali. Nuša pał je wulka na wšchėch kónzach.

Lubi bratsja a pschecželjo w Šhrystušku! W mjenje nascheho
pomozneho towarštwa, w mjenje wšchitkich džeczi Božich w Božar-
skej a Mazedonskej, w mjenje nascheho šhromadneho Knjesa a
Šbóžnika prošču tež Waš: Pomhojčže cžerpjazym, wudowam a
šyrotam! Pschėde wšchėm pał prošču: Modłecže šo ša naš!“

W Knjesowej škuzbje Wašch

Dr. N. Furnadžejew.

Mjy prošmjy tež naschich lubnych cžitarijom, šo bychu se šmilnej
rufu škladowali; mjy jich dary lubjerad wotpošcželemjy.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Šakšta ewangeliško-lutherška krajna šynoda je šo sčtwórti
i wurjadnemu wuradžanju šhromadžika. Šedna šo wo žyrkwinski
dawkowy šakón, dale wo šakóženju žyrkwinskih šwjastow. Šeńdže-
nje šynody je teho dla nusne, dokelž je šejm na šakonjach, kotrej
šu šo prjedy wot šynody wuradžale, wšchelake pschemėnik. Duž
njemőža šo pschemėnjane šakone prjedy wobkruzicž, hacž šynoda
pschihłošuje. Šeńdženje budže krotke a šynoda šo najškerje w tutym
tydženju šašo rošėndže.

— Knjes Šandrik we Šupoji, kotryž bėšche hacž dotal i šakštin
witarom we Šupoji, je šo po wobstatym pruhowanju wólboškma-
nošcže ša šararja we Šupoji pomjenowal.

— Wucžėška konferenza ša Budyški wokrješ wotmė šo
sčtwórti 3. julija pod wodženjom knjesa wokrješneho šchulšeho
inspektora Baha w Budyšchinje.

— Šakčžanski Boži dom šo šwontownje a šnutštownje wob-
nowja. Wobnowješke džėla ke kónzej džėja, taš šo šo wobnowjenj
Boži dom, da-li Bóh, njedželu 13. julija i nowa pošmjeczi.

— Šhėžorstwowny šejm je šakón ša powjetšchenje wójška
w jenotliwej myšli šańdženu pónđželu pschijał. Šenicžzjy šozial-
demokratojo a Polazjy pschecžitwo šakonje hłošowachu. Ša to je
šo šejm hacž do novembra rošėšhol.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wšchėch psche-
dawarnjach. „Šerb. Nowin“ na wšach
a w Budyšchinje dostacž. Ša sčtwórcž-
lėta płaczi wón 40 pš., jenotliwe cžišla
šo ša 4 pj. pschėdawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njedzelske łopjeno. ↳

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjež kniħicziŝczećni w Budyŝcinje a je tam ŝa ŝchwoćłětnu pŝchedplatu 40 pj. doŝtać

8. njedzela po ŝwjatej Trojizy.

Mat. 7, 15—23.

Pŝched něŝto lětami wotpadnjeny prjedawŝchi duchowny tam a ƙem po naŝchim wótnym kraju, tak teŝ we Łužizy, je ŝjawnymy pŝchednoŝcħami wuŝtupowaŝce, w kotrychž wón žiweho Boha přejeŝce. Jeho ludowe ŝhromadžiŝny bėchu ƙylnje wopytane a wulke roŝhorjenje ŝbudžichu. Njepŝce-čzeljo zyrkwje ƙo njemalo wjeŝelichu. Derje ŝmyŝleni ŝ tyŝchnej bolosćzu ģłuboku ŝchodu wobzarowachu, kotraž na tajke waŝnje we wutrobach njewobtwjerdženych poŝlu-čarjow naŝta. — Kaŝki džiw pak ŝ Božeje ģnady! Tutón muž je ƙo wot ŝwojich ģłudnych pucow ŝaŝo na prawu ŝežektu namatał! Wón ƙmė ŝaŝo duchownŝteho ŝaŝtojniŝtwa ģładacž něħdže w jenej ŝchwaizarskej woŝadže. Spoczatk pak a naŝtorł jeho ŝnutŝowneho wobroczenia je byl, kaŝ je ƙo ƙam wuŝnał, ŝo je ƙo dyrbjal doģładacž, kaŝke ŝru-dne plody jeho ŝaniczaza wucžba njeŝe a kaŝ ģrubosćzi a njeduschnosćzam polėkuje.

Njeje to ŝajimawe wuŝnacze? Njepomħa nam to ƙamo ŝroŝymicž, ŝchtož knjeŝ Jeŝuŝ mėni, ģdyž praji: „Na jich plodach dyrbicze wy jich póŝnacž“? ģacž ƙu na tamneho naŝaŝanju ŝwój džěl mėle, ƙnano runje te ŝłowa, ŝ kotry-miž naŝch ŝwěrný Šbóžnik naŝ pŝched falŝchymy profetami napominacž a wobarnowacž pyta?

Falŝchni profetojo chzedža ŝchesczizjana ŝawjeŝež a wu-jebacž. Woni ŝ leŝnosćzu a ŝ mozu ŝa jeho najłepŝchim

ŝteja, niŝ ŝa jeho ŝłėborom abo ŝłotom abo draŝtu abo domom, ale ŝa pokojom, mėrom, ŝbožom jeho njeŝmjertneje duŝce. W nich ƙo cžėmne mozy ģže ŝbėhaju, kotraž pŝche-čziwo Božeje prawdže ŝteji, ale niŝ naheje, ƙameje ģže, wjele bėle tajkeje, kiž je namėŝchana ŝ wjazy abo mjenje ŝornjat-kami wėrnosćze. Naħa ģza njeje tał ŝtraŝchna, kaŝ tuta, a jeje ƙo ģładacž je loħko. ģzežko pak je bjeŝ ŝħablanja woŝtać, ģdyž we wowczej draŝce pŝchĩndu, kiž ƙu ŝnutŝkach torħaze wjełki. Jich wowcza draŝta, — to je jich ģładke powjedanje, kotrež rjenje ģ wuŝchomaj nuts dže, jich pŝcheczel-niwe waŝnje, kiž wutrobu wobkuŝluje, jich wulka ģuba, kiž ŝchto wė ŝchto lubi, pŝchede wŝchėm pak, ŝo ƙo ƙamo na Boha a Bože ŝłowo powołaju, kaŝ bychu w Božim mjenje rėczeli. Tajzy ƙu pŝchĩŝchli ģizom w ģapowŝchtołŝkim czaŝu, kaŝ dže je w liŝtach ŝnjeŝowych póŝłow wjele do-breje rady runje w tym naŝtupanju namatać. Tajzy budža pŝchĩħadzeć, tał dołħo ģacž ŝmėje ŝwėtko wojowacž ŝ cžėmnoŝcžzu. Bjeŝ džiwa, ŝo ƙo ŝ nimi mjećwi w naŝchim czaŝu ŝ jeho wótrymy duchownymy bėdženjami. Bjeŝ džiwa teŝ, ŝo ƙo jim radži, jich wjele ŝa ƙobu na ŝwoju ŝtronu czaħunecž.

A tola je móžno, wjełka roŝeŝnacž wot wozny. Kaŝ ƙo njeħodži ģicze ŝbėracž wot cžėrnjow abo figi wot wóŝtow, tał njemóže ŝe ŝłeho ƙorjenja ģłuda a ģže narosć potojny plód prawdosćze, ŝpokojnosćze, ŝczerpliwosćze, ponižnosćze, ani ŝchtož je ģewat wėrne, cžėŝne, prawe, pózcžiwne, luboŝne, ŝħwalobne, ani ŝchtož ƙłuzi ģ poŝbėhowanju, ģ natwarjenju, ģ polėpŝchowanju, ģ wuŝwjećenju ludži. Pŝchidate, ŝo tuto

pschirunanje samo na sebi hiščezje nje pomho, pschezo na meščezje duchow spytac, sčtož wsčaf by witane bylo — plód srawi pomaku —; pschidate tež to, so mohło druhdy na jedny bof službu saporjedzić, dofelž móže saspjenty sčtódny wodžer sam sa swoju wošobu wobhladniwy człowjek bycz, na kotrymž žaneho sčeho ploda widzić njeje, — sčtóz so Božemu Duchej wodžic dawa, kiž nas roškwěczi se šwětlom swojeje jasnosče, tón tola ženje njetreba so pó czimje mašac, ale směje roškwětleney woczki pósnacza a budže wjedzić, na czim je. Sáč budže tym tyšazam a saso tyšazam w našich dnjach, kotřiž so bo narěczec dali, wótzow wěru a šwěru wopušczic, hiščezje junu kaž sčupišny wot woczow padnyč, so budža pytnyč a widžec, komu so wěri? Njech so s prawom rošdželenje czini mjes sawjednikami a mjes sawjedzonymi, tak wjele je tola tež wěste, so ničto žaneho samolwjenja nima, hdyž njeje džeržal, sčtož mješče, a je sebi dał wsáč swoju kónu. D pošluchaj na hlóš swojeho dobreho pastyrja, so so njeby dał sjebac a so so njeby sam sjebal.

Pschetož tež to je móžno, so sam sjebac wo swoje najšpěše. „Woni njebudža wschitzy, kiž te mni rjeknu: Šnježe, Šnježe, do njebjeskeho kralestwa pschic; ale či, kiž wolu czinja mojeho Wótza w njebjesach.“ Sčto to rěka? Čže wón jow do přédka jako njewužitnu wěz saczišnyč, sčtož je pošdžišcho sa prawe pschipošnal: „Wy mi rěcacze mištr a knjes, a prajicze prawje?“ To so nješta. Pschi tym wostanje, so dyrbi, kiž do njebjeskeho kralestwa čže, k njemu rjez: „Šnježe, Šnježe! Pschetož, sčtóz so k mjenu teho Šnješa budže wolac, tón budže šbóžny.“ Ale na to so pschi tym božedla sabnyč nješmě, so, kaž falschnych profetow džělo nusnje šle plody pschinjesč dyrbi, tak tajke wěrjaze wolanje k jeho mjenu nusnje dobre plody pschinjesč dyrbi, a to wone so: czinicž wolu njebjeskeho Wótza. Na město tutych dobrych plodom ničto druge stupicž njemóže ani wěščezjenje w Šesufowym mjenje ani czertow wuhonjenje w Šesufowym mjenje ani dofonjenje wulkich a mnohich skutkow w Šesufowym mjenje. Njepraj, to so tola dobre plody wěry do Šesufa. Wothladane wot teho, so so druhdy jeho najšwjećišče mjeno na kuslatske waschnje njewužitnje wuzima, — hdyž Pawol sa wusanfnjene nima, bjes lubosče s człowštimi a jandželskimi jasnkami rěczec atd., dha tež njeje wusanfnjene, předomac a wěščezic, czertow wuhonjec a wjele skutkow czinicž w Šesufowym mjenje bjes wěry, mjenujzy bjes wěry, mjenujzy bjes teje wěry, kotraž w džěczazej pošluchnosčzi czini wolu njebjeskeho Wótza. A sčto potom? S khotnym šudnym šlowom Šnješ swoje napominanje škónczi: „Tehdy budu ja jim pósnac: Ša waš nihdy njejšym šesnal; džicze precž wote mnje wschitzy, wy škóštnizy.“

Dajmy so wobarnowac a prošmy:

Šesu, daj dobyč! ach njedaj, so panu,
Hdyž so tež šbehaju s mozu te kž;
Hdyž mje psches jebanje k sebi nětk ezahnu,
Tehdy njech twoja mój wjetšišča je.
Stej pschi mni, mój kralo, mój Božo,
Njech duchow spytam, we wójnje daj šbožo!

Šamjen.

Z. w Khw.

Sbože kšesčana.

Mikosčimny, šmilny Božo,
Sčžerpny, dołhocžakliwy!
Šorzy džak wsmi, so mam šbožo,
Sčtom bycz w twojej winizy;
Šižom jako džěczjo mje
Tvoj Duch do njej plodžit je.

Tu ja nětko roštu, kčžju,
S twojej hnadu pschibnywam;
Šruhi njebjaz džě mje hrěju,
Dobru žiwnosč, wlohu mam.
Duž mój Duča šwjateho
Njech tež plody šjewja so!

Plódny sčtom bycz pscheju sebi,
Njerunacž so šigowzej,
Kiž so jeno s lisčjom debi,
W kotrymž ani plodžit njej.
Sčtomny plodombohate
Te so Bohu špodobne.

Pschetož Wóh so sa plodami
Šrascha s wulkej sčžerpnosčju,
Šotruž ma wón s hrěšnikami,
Njeńdže hnydom k šudženju;
Ale dlěšči pschezo saš
K pošucze jim hnadny čžab.

Duž mi dušchu pjelni radošč,
Wolšchemja ju se šbožom,
So jej špoščžena bu žadosč,
S Boha bycz tu plódny sčtom,
Kiž so młódnje šeleni
K Božej čžesčzi s plodami.

Šunu paš, hdyž wotankuje
Šam so wěczna winiza,
Dha njech plody wobhnadžuje
Boža ščžedrosč psches Šhryšta.
Ša wscho potom Bohu tam
Wyschšchu šhwalbu šaspěwam!

K. A. Fiedler.

Dobry sčtom s dobrymi plodami.

Šwangelško-lutherška žyrkej bě w čžěžkich domapytanjach 30šletneje wójny we wěrije trochu wošlabnyta. Na čžištošč wučžby so wsčaf jara hladašče, na pobožne šhodjenje paš mjenje. Duž našta tak mjenowany „pietismus“ t. r. hibanje, kiž wošebje na pobožne žiwjenje čžiščžesče. Pschihotowane bu tuto hibanje psches někotrych wošebje wěrjazych mužow, kaž psches Walerija Šerbergarja, Šana Arndta, Ššesčžana Šcrivera, Šawola Šerhardta a druhich; do škutka štajene paš bu wono psches Šilippa Šatuba Špenarja.

Tónšamy so w lěczje 1635 w Šappoltšweileru w Ššafu narodži. Wot lěta 1651 bě na uniwěršicze w Štrašburgu, najprijedy jako wučžomž, pošdžišcho jako profesor, doniž jeho w lěczje 1666 do Šrankfurta nad Šajnom sa přěnjeho šararja njepowolachu. Špenar bě muž wulkotnych duchownych darow a wopravdžiteje bohobojosče. Wo nim prajachu, so njeje ženje se kščžezšesče hnadny wupadnył. Duž žadny džim njebě, so jemu njedohasčje, hdyž ludžo prawu wučžbu šnajachu; wón čžyšče na nich

pobožne žiwjenje widzecz a mějesche sa to, so woni, budza-li so sažo domach prawje šwěru w Božim słowje wobhonjowacž, tež k žiwjei wěrje pschindu. Duž poča w lécze 1670 na šwojei štwje i pobožnymi stawami šwojeje wošady šhromadžišny wotdzeržowacž, w kotrychž by i modlitwu šapocžal a potom něšcto i biblije abo i natwarjaznych knihow wučital. Tute šhromadžišny buch pschezo bóle a bóle wopytowane, so dyrbjachu šo škóncžnje do žyrtwje pschepožicž. W tychle šhromadžišnych Spenar njepšchesta, k pobožnemu šhodženju napominacž. Tola šwoje žadanje tež bórsch w knihach wupraji, kiž w lécze 1675 wuda a kiž wopravdžity pozohnowanj woheń w žylyj ewangelskej žyrtwi šaložiču. Te knihi mějachu to napišmo: „*Pia Desideria*, abo wutrobne žadanje po Bohu špodobnym porjedženju wěrnejše šchescžijanskeje žyrtwje“. W tutych knihach Spenar njedostatki a brachi ewangelskeje žyrtwje bjese wscheje šmilnosče wotkrywawšche a šchěsčž žadanjow k polěpščenju štajesche, mjes druhimi wošebje to dwoje: so by šo biblija bóle roššchěrjala a so bychu šo ludžo w domach k natwarženju mjes šobu šhadžowali. Tole kniha wschudžom wulki šacžišchěž činjesche a po jejnych žadanjach šu tež ludžo činili. Tež pola naš Šerbow Spenarijowe šlowa na škalojtu rolu padle nješku; šu tola našchi šerbžy wótzoyo počeli tajke nutrnosče w domach wotdzeržowacž, kotrež šu jim k wulkemu duchownemu zohnowanju byle a tež wošebje luboščž k mišionštwu šbudžowale a hajke. Někotryžkuli šerbšči šchědžiwž je hišchže mjes nami, kiž je na tajkich domjaznych nutrnosčach jako mlodženž džěl brał a kiž je i nich wjele zohnowanja do žiwjenja nješk. W teile myšli je Spenar 20 lět dolho w Frankfurče škufkował. Duž bu ša wschšcheho dwóršeho předarja do Draždžan powołany. Šakšči kurwjerč Šurij III. bě jeho w Frankfurče škššchajal a tež pola njeho k špowjedži byl. Šeho předomanje bě šo jemu jara špodobako; tež bě šo jemu lubiko, so bě Spenar pschi hrěchiwodawanju tu šchtucžtu wuspěwak:

Šłowjecže, šo dopomń,
 A to šwěru wopomń,
 Šak je Bóh k nam hladał,
 Ššches Ššyna naš žadał.

W lécze 1686 šo Spenar na pucž do Šakškeje poda. Šdnyž šo do přenjeje Šakškeje wšy pschuwješe, škulške džěčži k jeho wosej pschšstupiču a tu šchtucžtu šanjšechu:

Duž praji Bóh: Ša štančž čžu,
 Ša dyrbjš do toh' hladačž,
 Čži moji we hubjenštwje šu
 A dyrbja troščta tradacž.

A na tym šamym měšče wošebny šemjan k njemu štupi a džesche, so je šo ša Špenarja modlit a hdyž je na to bibliju wotewrit, je jeho wóčžko na tón šchpruch Šach. 4, 7 padnyło: „A wón budže požožicž přeni šamjen, pschi kotrymž i wješkšloščžu wołacž budža: Šbože, daj Bóh šbože!“ Tole wscho nětko Špenarijowu wutrobu jara šwješli a i radoščžu wón 11. julija 1686 šwoje město w Draždžanach nastupi. Šdnyž w dwórškej žyrtwi — tehdy bě šakšči dwór hišchže ewangelski — šwoje přenje předomanje džeržesche, bě šakšči kurwjerč se wschěmi šwojimi ministrami w žyrtwi a džesche po šemščenju: Ša šebi ženje nješšym myšlił, so budže mi hdy šchtó tak jara moju wutrobu hnucž, kaž tutón našch nowy předar.

Město Draždžanskeho wschšcheho dwóršeho předarja pláčesche tehdy ša najwschšcheho duchownške město w žylym šhěžorstwje, a Spenar wjedžišche jo polnje wupjelnicž. Wohke pak jeho šastojšštwjo njebě. W krajnej žyrtwi bě wjele porjedžicž. Kurwjerč drje bě žyrtwšnyž šmyšleny, šchtož je hižom i teho widzecž, so bě šebi ša šhěšło to šlowo wšal: „Šehovah je moja šchorhoj!“ tola jeho šchescžijansštwjo hłuboko šakožene njebě a wón njedawšche šebi rad

ničžo porokowacž. Šunje to pak Špenar pola njeho činjesche a tu na wošobu njehladawšche. Tež bě tehdy wjele wošebnych ludži w kraju, kiž jara mačo do požčiwosče džeržachu. Do tych Špenar je šwojimi šlowami je wschej možu rubawšche. Tak wón wschudžom se wschěmi mozami k bohabojoščži nušowawšche. Duž bě dale a bóle widzecž, so Špenar njemóže w Draždžanach wostacž. Nathana wschajal šoždy rad we šwojim domje njecžerpi. W lécze 1691 bu wón wot bramboršeho kurwjerča ša promšchta do Šarlina powołany, hdyž je potom hišchže i wulkim zohnowanjom škufkował. 5. februara 1705 jeho Bóh do šwojeje njebjeske winizy wotwoła.

Spenar bě po Lutheru jedyn i najšakščubnišchich mužow ewangelskeje žyrtwje. Te reči zohnowanja, kiž šu i njeho běžale, nješku hišchže dženkša wušške. Bóh šaplacž jemu w njebjšchach, šchtož je šwojim wěršbratram dobreho činil!

„Prawy“ profeta.

W dženkšnišchim ščenju Šbóžnik psched „šakšchnymi“ profetami warnuje. Š tajkim šwjaty Šawol nješkšchšchšche; pschetož tón šo Šhryštšukoweho ewangelija hanibował njeje (Šomšf. 1, 16). Šónle Šawol bě muž wyšokšeho rodu. Šako romški měšchčan nještesjesche wón nišo a šmėdžišche šo jeno wot šhěžora šameho šudžicž. Šadny drugi čłowjek nad nim možu njemėjesche. Ššchi tym bě wón jedyn i najwucženišchich mužow šwojeho čžaka. Šón móžesche šo i Šarišejššimi, ale tež i mudrymi w Athenje a Šomje měricž. Ale pod jene šo tola šhibowawšche: pod šwjaty ewangelijs. Šowjesčž a wucžba wo Šhryštšuku džěšche jemu psche wscho. A tutón ewangelijs je wón tež rad a šwólniwje a se wschej šhrobłosčžu pschšpowjedak. Šdnyž bychu Šhryštšuka a jeho šhudny narod, jeho žiwjenje w niškosčži a šhudobje, a jeho čžěžki šonz na šchžžu hanili, njeby šo Šawol jeho hańbowal, ale by powjesčž wo Šhryštšuku čžim wješkšcho a čžim šahorjenišcho pschšpowjedak. Ša njeho čžzemy tehodla hladačž. Škoro pak je tak daloko pschššchlo, so šo ludžo Bóžeho šlowa, Bóžeho šblida a pobožneho žiwjenja hańbujš. Tych je doščž, kotšž wo tym ničžo šwojim towaršcham njepraja, so šu še mšchi pobyli. Čžile mohli šo jim do woczow wuššmjecž. A pschi wėromanjach a šhowanjach móžesč hušto měšchčanow wohladačž, kotšž njewjedža, hdyž drušy ružy štyšnu, šchto i rukomaj šapocžecž, a jej do šakow abo na šhribjet škladu. Štyšnjenja pak šo hladaju; to mohlo šo tola šdacz, jako bychu wěršazy byli, a teho šo hańbujš. A tola je ewangelijs něšcto, čžohož njedyrbjeli šo hańbowacž. Ewangelijs je najwjetšcha móž na šwěče. Tuta móž šamjenštwjerde wutrobny čžłowjekow roššije a hrěšchnikow i najwjetšchšche hłubiny wutorhnje. Ewangelijs je šylny doščž byl, so šu w jeho možu mužoyo štrošchtni do najžakššnišchšche šmjerče šchli. Ewangelijs mrėjaznych špołoja, so šo ničžeho njeboja; ewangelijs je žyly ludh pod šwoje šnejšštwjo podčžššnył a je do čžššta pschemėnil. Šakšči roššžěl je tola mjes pohaniškim a šchescžijansškim ludom! A to wscho je ewangelijs dokonjal! Duž čžzemy šebi to šhwalicž a šebi něšcto hódne na to wjedžicž, so mamy ewangelijs. A čžzemy tež do njeho wėricž. Šón dyrbi móž byčž, kiž naš w žylym našchim žiwjenju wobšnježi. Čžzemy pak šo tež wo to štaracž, so bychu jón pohanišo bórsch wot naš škššcheli a psches njón šbožowni byli. Šdnyž šo tak k ewangelijs šnajemy, budže šo tež junu našch Šnjes a Šbóžnik k nam šnacž. Šón šo naš hańbowacž njebudže, ale budže naš witacž do šwojeje domišny, hdyž čžłowške brachi a škaboščže wjazy njebudža a hdyž šo tež wschšchšchi nižšchšeho hańbowacž njebudža, kaž tu na šemi.

Ste towarstwa skaža dobre počinki.

Kaš do doma pschińdžech, kotrehož wobhydlerjo mějachu dweju kanarikow, wot kotrejuz mi jedyn se swojim wubjernym spěwanjom wošebje nadpadny. Spěwať běšče rjany ptaczk.

Někotre měřazny posdžišcho sako do tehole doma pschińdžech, hdžež lubošnje a rjenje spěwazeho ptaczka wjedžich, a so wješelach, jeho sako spěwacz klyšhecž. Pschi mojim sastupjenju běšče ptaczč směrom. Wo někotrych mjenschinach pak so schkrěženje klyšhecž da, kajkež wrobl cžini. Sa šebi myšlach, so je so wrobl jako njeproschenty hólcz něhdže wo istwoje sthował. A swojemu wulkemu spodžiwanju dychjach pak phtnyčž, so bě tón phtany wrobl kanarik, kiž běšče prjedy tak rjenje spěwał.

„Kak je to pschišchlo?“ so wobšedžerja prajchach. Tón džešče: W horzym lěče kanarika w klětzy psched wołno powjeschach. Tam wón wroblaze witanje klyšchese a po nim cžinjese. Duž hišchče dženša, kaž klyšchicze, město swojeho krašneho spěwa, kiž kóždeho swjehela, swoje cžik, cžik, cžik, klyšhecž dawa, tak so mašch so bojecž, so wón swoje rjane spěwanje skónčnje zyle sabudže. So bych pak jeho tónle njepočinił wotwucžik, mi ničžo wysche njewostanje, hacž jeho s tym pokhoštacž, so jeho w saposknienej klětzy do cžěmneho staju. Psched někotrym cžakom běch w cžehnjerni sa kanariki a wobkledžbowach, kajtu wulku sčerpliwosčž, wutrajnosčž a prózu te stare na to naložuja, te mlode něšto nawucžicž.

S wjele prózu a šwěrnosčju pobožni staršchi swoje džečzi w dobrym rošwucžuja. Macž to male na klin wošnje, jemu rucžny stynje, jo dobre hrónčka a schtucžki wucži a pyta tak sahe pobožnosčž do maleje wutrobny plahowacz a jo na to šwucžowacz, jeno dobre a pěfne šłowa trjebacz. Pschi wjele džečžoch so to staršchim radži, a woni móža swoje wješele na tym widžicž, kak so jich džečzi tak derje radža. Tež kóždy, kiž do domu pohladacz pschińdže, so nad pěfnyimi džečžimi swjeheli.

Husto so to posdžišcho pscheměni. Kaž rucže džečzi pod njedobre rěče a bjesbožne waschnja pschińdu, dha so nanowe a macžerne napominanja a wucžby sabyte. Ste so pschitwošnje. Husto tak daloko pschińdže, so njembžesch kanarika a wrobla wjazny rošesnacž. Tak je so džeščowa rěč pscheměnika.

Tola so tež džečzi, kiž pod najhóršchimi wobštejnoscžemi pobožne wostanu a dobremu wocžehnjenu, kotrež so dostale, cžesčž cžinja. We wachowanju a modlenju wostacz, wušchi satylacz psched skazaznymi rěčemi a psched hłošom sawjedžerja, to je pschede wšchěm tón pucž, šebi njedacz dobre počinki skaschčž.

Boža ruka njeje pschekrótk.

Sako kónz 18. lěstotka revoluzijne knjeistwo w Franzowskej jeneho po druhim skónžowacz dawasche, bu tež wošebnyimaj mandželskimaj hłowa wotčzata. Teju sawostajene džečžo, lubošna mała hólczka, bu šararjej Okerlinej w Steintalu w Elšaku do domu date, hacž mohło šnano tam psched mordarjemi wukhowane wostacz. Tola bórny buch wot kwełacžneje wyschnosčže wojazy sa nej do Oberlinoweho domu wupóšlani, so bychu ju jimali. S wótrnyimi šłowami so do duchowneho dachu, hacž je ta džowka pola njeho a so ma ju wudacz. To bě sa Oberlina cžezka wěž. S nushy hacž, bě jemu hrošnosčž, a to njewinowate džečžo pscheradžicž, to tež njechasche. Duž wojalam s krótkim šłowom wotmolwi: „Phtajče ju šami!“ Sako cži wojazy nětko sa nej psche wšchě stny phtachu, so Oberlin s Bohu wołasche, so by wón to džečžo schkitowal a wobarnowal. Na to po sthodže sa nimi džešče. Duž wojazy runje durje teje komorki wotewrichu, kiž bě tej hólczny pschipošasana. Woni do njeje pohladaju, njewidžachu pak nikoho

nutstach, durje sako šaprašnychu a w druhich komorkach phtachu, doniž, dolheho phtanja špóžni, sako s domu njendžechu.

A ta hólczka? — Sa běšče runje sady durjom stala a šebi wo twjelku ruzny trěka, njewjedžo, kajki žalošny strach runje tehdy nimo njeje cžehnjese.

Boža ruka njeje krótk, so njemohla pomhacz.

Ssakrowanje.

W našchim cžaku so towarstwa šakozale, kiž maju sa šnamjo swojeje džekawosčže kšiči s wěstej barbu. Towarstwo cžerwjeneho kšičiža hlada we wójnje šranjenych, towarstwo běteho kšičiža žada šebi pócžiwosčž, towarstwo módreho kšičiža je pschecžiwu alkošolskim napojam. Esu so tež do towarstwa s brunym kšičikom šjednocžili, kotrež je wšchemu šurjenju wójnu pschipošjedžilo. A skónčnje je šjakkowy kšičiž nastal, kiž cže šakrowanje wotštronicž. Runje trjeba njebny byto, so s wšchemu temu kšičiž naložuja; tón je nam šwjecžišchi, hacž so bychu so tajke towarstwa s nim kryle. Ale te towarstwa šame na šebi so jara dobre a wošebje tež to pošlednje, to pschecžiwu šakrowanju a šelenju; pschetož wšcho šelenje je psi a hańba sa kšesčžijana, kotremuž je tola Bože mjeno sa modlenje, šhwalenje a džakowanie date. Tam je wojerške šwucžowanisččežo. Škóždy wě, kak so na tych šeli. Kaš pak bě mlody wyschšchi na šwojich škrutow tola pschegara šeli. Duž cžujese, so jeho něšto wot sady sa šuknju torhny, a jako so wobrocži, štejesche psched nim mały 5-lětny šararjowy hólczč a džešče s njemu: „Wš njedychjeli tak šakrowacz, šewal to wojazy tež nawuknu!“ Wyschšchi so hańbowasche, je pak temu hólczkej cžak žiwjenja džakowny byl.

Do jeneje šwójby ras wuj, kiž bě daloko pucžowal, pschińdže. Šewal duschny, bě so wón nawucžik, pschezo Bože mjeno mjenowacz, šebi ničžo njepraweho pschi tym njemyšlo. Duž wón phtny, so ta mała domjaza džowčicžka swojej macžeri něšto do wucha šchepny. Wón so prajchese, ššto je rjetka, a macž wotmolwi, so bě so prajchala, hacž so tež wuj wšchědnje wótczenasch modli. „Šš haj wšchak“, wuj s džesčju džese, „druhdy drje; ale praj, ššto ty s tym prajšenjom mēniš?“ To džesžo wotmolwi: „Dofelž we wótczenaschu přenja proštwu rěta: Ššwjecžene budž tvoje mjeno.“ Předomanje na tutón tekst móžese šebi potom wuj šam cžinicž. — Šarat Wesley běšče ras w jenej šhromadžijnje, hdžež tež jedyn gardnywšchšchi sa blidom šobu šedžese, kiž wóšje a hrošnje šakrowasche. Duž Wesley, pincžnikaj wóšje kasasche: „Pschi-njesče temu wyschšchemu tam šchleńzu wody a prajče jemu, jo by šebi po kóždym šakrowanju hubu wopłokal!“ S hněwom so šapalimšchi wyschšchi se štola pošlocži a budžišche so na šararja najradšcho s tešakom dal, bu pak wot druhich na tym šadžewany. Něšto lět posdžišcho šetka so wón s tamnym duchownym na hašy a so jemu jara sa to džakowasche, so bě jeho to hrošne šelenje wotwucžil.

Duž dži, luby cžitarjo, a cžiu teje runosčže!

Wšhelake s bliska a s daloka.

— Knjes šarat Krawja pschi katholickej wošadže w Šulowje je žadny 50-lětny měšchiski jubilej w tutym tydženju šwjecžicž mohł a to s wulkim wobdželenjom a počesčžowanjom s bliska a s daloka.

— W Šerrnhucže je w tym tydženju cžorny ewangelski duchowny je Šurinama wustupil a powjesčž dal wo swojej domjazej wošadže w južnej Amerizy. Šakle psched 50 lětami je so jeho lud šapocžal ke kšesčžijanstwu wobrocžicž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař mérný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njejes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

9. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Łut. 16, 1—9.

Pšchirunanje wo njeprawym šastojniku njeje tak czežke, kaž šo šda. Dokelž mamy wot šadžerženja tuteho muža, jako widžesche, šo šo jemu jeho šastojnštwo wošnje, něšcto wufnyčž, šu nělotši prózu nałožili, wošebje i powołanjom na hinajšche wotnajeńike abo hospodarške wobštejnošče dopokafacž, šo mějesche wón wěšte prawo, dołžnikam, to by potom tak wjele bylo kaž najekam šwojich knježich kubłow, džěl wucziniženych pjenjes špuschczicž, haj šo wón i tym dobre činjesche, šchtož bě přjedny šlě činik, wjazy wot nich ša šwoje lěpšche žadawšchi, hacž bě šdobne. Ale to by tola wuloženje bylo, pšhecziwo kotremuž wjele rěczi. Wošmjemy-li te šłowa, kotřez tu šteja, dha hinał prajicž nje-možemy, hacž šo tutón cžłowjek, kaž bě dotal šwojeho knjesa i pšhecziženjom jeho kubłow šjebał, tak na wšchěm tónzu, šo by šebi pšhecželow činik, hišchče ras šłóscž wobenđže k šchłodže šwojeho knjesa. Šdnyž na to rěka: A tón knjes pokřwali teho njepraweho šastojnika, šo wón běšche mudrje činik, dha tón knjes njeje našch knjes Ješuf, ale šastojnikow knjes, a tón jeho njepokřwali jeho nješwěrnosčže dla, dla teje jeho džě je šlužby cžerjesche, ale jeho pokřwali jeho mudrosčže dla. Nicžo dobre na tymle mužu njebě, kiž žaneho šwědomnja nje-mějesche; ale jene dyrbi šo pšchidacž, šo je šo tón šłóšnik na šwoje wašnje k šwojemu wužitkej mudrje šadžeržał. W tym nastupanju móža a dyrbjja džěczi šwětkla wot tuteho džěšča šwěta

wufnyčž, kiž šebi šwoj pšchichod wopomni a šawěšči, kaž dołho bě k temu křwile.

Wopomnicž šwoj pšchichod, to šo tež džěcžom šwětkla šłuscha, tak dołho jako šo dženska praji. Niž kaž měli my šo dušej bojošče wodžicž dacž. Pšhecziwo temu šteji: Nještarajče šo wo jutšišchi dženi, . . . došcž je, šo ma kóždy dženi šwoju wobcžěžnosčž (Mat. 6. 34). Ale kaž dyrbimy šo czežkich myšlow šdalowacž, tak tež lohkich myšlow, kotrymž je prajene: Cžłowjetej je postajene junu wumrjecž, potom pak to šudženje (Hebr. 9. 27). Pšchetož my šami šwoji knježa nješšmy. Šastojnizy jeneho wyschšeho šmy, niž wjazy a niž mjenje. Njeh šy tak nje-wotwišny wot ludži, šo šebi njetřebašch wot nikoho nicžo prajicž dacž, jednu ma czi tola pšchifacž a žada šebi wot tebe wot-molwjenje. Š Wožeje hnady šym ja, šchtož ja šym, japoschtoł pišche, a my derje na tym činimy, cžělo a dušchu, wšchě šlawy a mozy cžěla, wšchě dary a myšle dušche, šwoj cžaš, šwoje kubło, šwoj staw a hamt a šchtož-kuliž hewał mamy, ša wot Boha nam dowěřene punty špóšnacž, i kotrymiž bychmy wikowali k cžěczi teho knjesa, doniž šo nam nješchwoła: Cžin račnowanje wot šwojeho šastojnštwa. Šastojnizy šmy, niž wjazy a niž mjenje. Njeje-li tebi wjele špožčene, dha tola mało. Na šwěcže njeh je wulki rosdžěl, hacž je něchtó křěžor a kral abo niški robotny muž, hacž něchtó we wošebnym hrodže byđli abo we šłomjanej křěžzy, hacž něchtó milijony wobšedži abo dyrbi i kóždym křošchikom licžicž, — Bóh tón knjes šo ša tym njeprascha, ale jeno ša tym, hacž budžemy šwěrn

namakani. A schtož wyschische semiske wězy nastupa, kaž strowosć czěla abo hnadny czař, halle prawje, schtož najwyschische duchowne a njebjeste kubla nastupa, dha tu s zyla žane rozdzělenje njeje, ale wschitzu řu abo móža s najmjenřcha bycz jenak wyřoko wobhnadźeni sastojniřy. Hdnyž pař je temu tař, kař mohli potom sařlepjeni bycz a řwój pschichod a hodźinu wotrachnowanja njewopomnicž? Kař hdy bychmy dyrbjeli w řchpibelu tuteho njepraweho sastojniřa řami řwoje řnamjo wobladacz? — Wón řebi žane wopaczne nadźije njeczini. Wón řo njetrořchtuje, kař řo řo mi hiřcže poradzi, nětař pschelěcz. S polnej wěstosczu řebi praji, kař w tu řhwilu řteji, wostanje mi jeno motyřa ř džělu abo prořchěrřki řij. Ale tamne dže psches jeho móž, tole psches jeho hordořcz. Dha wschař njeřadwěluje, wjele bóle ř měrom a ře řtróřbym pschemyřblenjom wupucz pyta ř tuteho czěřna. — Wjele řich je, řotřiz řo řwojeho pschichoda dla řtrařchnje mola a bludža. Woni řo žaneho człowřteho řudneho dnja bojecz njetrjebaja, duř tež řo Božeho řuda njeboja, dořelž ani řebje njeřnaja a řwoje wulke řkondźenja a pschestupjenja ani řwiateho a praweho Boha njeřnaja, řiz řo řa řměch mēcž njeda a hroř řchtrařowacz řych, řotřiz jeho řařnje pschestupuja. Duř řnadž hiřom wo niř řudne piřmo placz: „Ma wařny wařeny a lóžki namakany“, a řekera móže hiřom drjewu pschilóžena bycz, řotrež žaneho dobrego ploda pschinyřbło njeje. By to potom mudrořcz byla, ře sařlepjenymaj woczomaj tařkemu řwojemu pschichodej napscheczimo hičž? Šsud, luby człowcže, wopomni, wopomni řud pořledni!

S wopomnjenjom řwojeho pschichoda pař czinjene njeje, džeczom řwěřla řo tež řluřcha, řebi řwój pschichod řawěřczicz. Njeprawemu sastojniřej bórřny něřcho pschypadnje, kař by řo řchitowanje řařtaral. Pscheczelow chze řebi hiřcže rucže dořycz, řiz bychu jeho do řwojich domow pschijeli, hdyž budže wot řwojeho sastojniřtwa wotřadźeny. A na měřcže řo na wuwjedźenje řwojeje myřle poda. To jeho njeřtara, řo řo tutón wotřynjeny řónž jeno ř nowej njeprawdořczu dořpicž hodži. Řóždy řředř je jemu prawy. Bjeře wřcheho řhablanja a řkondźenja czini, řchtož je řa nuřne řpóřnal. To bē jeho mudrořcz, řjenoczena ř wulkej njedurřchnosczu.

Prawa mudrořcz řprawneje wutrobny dyrbi nař pschinuczicz, něčezřřchi czař wufupicz na pschichodny. Schtož budže, hiřcže njeje, ale řchtož budže, řo něřko hiřom po řwojich řpoczatkach pschihotuje. Nařche zyle czařne řiwjenje — nařche sastojniřtwa w Božej řluřbje — je nam ř pschihotowanju na nařch wěczny pschichod date. Řomhane by nam bylo, bychmy-li pucz namakali, psched Božim řudom wobřtač a, hdyž řwět junu řanu řhowanku nam dale njeřkiczi, dom a řtatof mēli, hdyž mogli pschezo wotřacz. To je nam tež woprawdže jako nařch wulki wotřynjeny řónž psched woczř řtajene, a wot małosczje řmy wuczeni, řa tym darom honicž, řotřiz nam pořaže njebjeste powolanje Bože w řchřřtuřřu řeřuřřu. Ale ř řařkej řěnjořczu, ř řařkim njeřodźenjom, ř řařkej džělenej, pałojcznej wutrobu to czinimy! Džeczř řwěřa řu mudriřche we řwojej řchlahcže. Hdnyž řu řebi něřcho do hłowy řtajile, dha na to wřcho waža, řóždy wofomif, zylu móž, haj strowoscz, dobre řwědomnje a řiwu duřchu. Čžehodla my to řnadniřche njeřwařimy na dořyczje wěczneho? Čchto řlazamy na wobēmaj řtronomaj ř řhromej nohu? Njeby prawa mudrořcz byla, bjeř řkondźenja a řhablanja wřchē mořny hromadu řebrač,

řo bychmy ř bojořczu a ře řženjom czinili, řo bychmy řbóžni byli!

Nařch řnjēs pschirunanju pschřřtaji: „Čžicže řebi pscheczelow ř njeprawym mammonom, řo woni, hdyž wy tradaczje, wař bychu horje wřali do wěcznyř hětow.“ S tym drje je nam na jenym pschřřladže pořřane, kař mamy řebi pschichod řawěřczicz, kař dořho řo džęřřa praji. Řjenjeř řluřcheja bjeř dwěla do řych wězow, nad řotřymiz mamy řo jako sastojniřy Boži wopokařacz. Móžno njeje, řebi ř nimi njebjęřa řupicz abo pschřřstup do niř. Ale móžno je, ř nimi pscheczelow řebi dořycz, řiz bychu nař junu ř wjeřelom witali do wěczneje domiřny. Žane řěpřche wuřiwanje řych řamych njeje, hacž řo ř nimi nad řwojimi nuřu częřpjazyři bratřami řmilicz. Žako byla řo jemu řamemu tařka luboscz wopokařala, chze nařch řnjēs to po řwojim řlubjenju wobladacz.

Mudrořcz je, hdyž wopomnimy,
So je tu wřcho řachodne,
A řej kubla hromadžimy,
Řiz nam řmjercž wřacz njemóže;
Ma njebjęřa hładamy,
Hdyž je pokoj řa duřche;
Jow řo na to prořujemy,
So tam řbóžnoscz herbujemy.
Řamjeř.

Z. w Khw.

Čžin radnowanje!

Čžin radnowanje, człowjecže! —

Špomni na te řhutne řłowa,
Hdyž Bóh psches řmjercž do wěcznosczje
Čže junu psched řud wola.

Tam řhoniřch, kař řy naložal
Šwój hnadny czař, řchto wuřywał.
Žně potom řa tym budža.

Řraji, řchto psched tobu wobřteji,
D Božo řwiatey, prawy?
Psched twojim řudom řařbudži
Mje wulki hřeč a mały.

Ma wjele řyřaz prařchenjom
Tam hřeřchnif nima wotmolwow,
Hřeč řóždy jeho tama.

Mi hnadu pschřřwol řa prawo,
Wřchē moje winy wodař;
Ža na řchiz řchřřřta řłožam řo,
Mi jeho prawdořcz podaj.

Hdyž duřcha tule drařtu ma,
Že wuczřřczena wot hřečha,
Žej njebjjo wěřte budže.

Špořcz jeno, řo jow na řwěczje
Ža czinju twoju wolu,
So tebi řwjeczu řiwjenje,
Twój bycz a wotřacz řwolu.

Mjech mi twój Duch je ř wodžerjom,
Dha wobřteju psched řudźenjom
A řmēju ř hnadny řbóžnoscz.

K. A. Fiedler.

Sswěrnj hač do ħmjerće.

Sa čaš romskeho ħěžora Juliana Apostaty, kiž, runjež bě w ħšesćizianstkej wěrije woczechnjeny, posdžišcho tola wschě mozy napinasche, so by ħšesćizianstwo we ħwojim kralestwoje swukorjenil a temple pohanskich bohow sašo natwaril, bě pobožny biskop Marcžin i Arethusy žiwj. ħěžor, hněwny dla wuprósdnjenja pohanskich božich ħlužbow, kě pšchifasať, so ma biskopowa wořada rospadnjeny templ se ħwojimaj rukomaj sašo natwaricž, a šchtóž by so sarjekt, měl so na měsčje stónzowacž.

Mastróženi ħšesćizijenjo pošluchachu. Zako pak jich biskop i ħhutnymi ħłowami dla jich małowěry a jich bojošče pšched ludžimi ħwarjesche, čžiřnychu i wjetšcha wschitzy hamor a łopatku do kuta a prajachu, so chzedža radšcho wumrjecž, dhyžli dale na templu twaricž.

S hněwom wschón sapyřjeny dla tuteho pšhecžiwjenja pšchihwata ħěžor ħam. Wón bě mudry došč, so na měsčje spóšna, so je biskop Marcžin duscha tuteho pšhecžiwjenja a so by, hdy by jeho pšhecžiwjenje na někajke waschnje slemicž mohł, i tym tež zyle město dohly. Tak dha biskopej da i ħebi pšchińcž. Njebojasny stupi Marcžin pšched ħěžora a wufna so teho sřawnje a sřawnje, so je wón ħwojich wořadnych nawabil, i twarjenjom pšchestacž.

„Derje,“ džesche ħěžor, „ja i tobu prawowacž nočzu; pšchetož ja čžesčju twój wótry duch a twoje čžesne mjeno. So pak bych i najmjenšcha na sđacže prawo wobřhowal a ħěžorowu nakaženu nahladnošč sašo postajil, wsmi tutón kamjen tam a donjeř jón i templej, a na to móžesč ħwobodny ħwoje pucže ħicž.“

Marcžin pak so njeħibasche. „„Moje sastořnstwo““, wón wotmolwi, „mi kaže, Bože kralestwo twaricž, niz pak kamjenje sa templ twojich wopacžnych bohow pšchinoschowacž.““

„Ty by,“ poča ħěžor sašo, „kaž praja, bohaty muž. Duž wsmi wot ħwojeho samoženja jeno pjenježl sa templowy twar a ja cze puščezju, hewal masč ħmjerč pocžerpicž.“ — „„Duž moř mje, ħěžorje; pšchetož ja bym w twojej mozy; moje pjenješy pak ħlužheju mojemu ħnjesej ħřystušej. Rať mohł ja tajku sčosč čžinicž, jemu to, šchtož je jeho, wsacž a jo twojim pšchiboham dacž?““

„To je tola jeno pjenježl, Marcžino, dopomů so! Wo twoje žiwjenje so jedna!“

„„Hřech to je, ħěžorje, šchtož ħebi wote mnje žadašch, a tu je wo moju sbožnosč čžinicž. Tu žane pšchemyřjenje njeje. Njech twoji katojo pšchistupja, ja bym hotowy.““

„Ně, Marcžino, ja chzu čži žiwjenje sđeržecž, pšchetož twoja ħřobkosč so mi lubi. Tu někto moje pošlednje ħłowo. Wsmi wot tuteho wyrucha i ruki mojeho njewólnika jeno sornjatko a čžiči je do woporneje mjedženzy pšched. Snamjenjom tuteho Boha! Čžiči jo a ty móžesč pšchi tym wěricž, šchtož chzesch. Čžiči to mi i lubosčzi a ty by wuřwobodženy a móžesč předomacž a wucžicž, šchtož chzesch. Sapowěsch so pak tež někto, dha dyrbišch ħiščje dženska tyħaztróčnu ħmjerč čžerpicž.“

„„Ty prajišch,““ Marcžin džesche, „so je to jenicžke sornjatko. Sa pak čži praju, so by tuto sornjatko, kiž ja na tutym nohczu ani nječžuju, we wěčnosčzi na mojim ħředomnju kaž čžezka hora ležala. Ně, lutuj ħwoje wabjenje a hroženje, ja twojim Boham tola njewoprju.““

Julijan sħněwom saħadžesche. Wón čžyřsche biskopowe pšhecžiwjenje na kóžde waschnje stamacž. Duž jeho po jeho pšchifasni swuřlěkach, i mjedom namasachy a jeho i stolpej pšchiwjasachy; bórny počoty a druge pšchekafanzy jeho kaľachy. To dyrbjesche, kaž ħěžor mēnjeseche, jeho pšhecžiwjenje poraschč.

Wšcho podarmo! Masajtra bě so Marcžin wudychal. ħěžor pak i města pšchewinjeny džesche.

S tajtimi woporami bu naschya žyrkej twarjena a i tajtimi woporami ta wěra roščerjena, kotruž džensnišchi dženi něchtóžtuli tať loħfomyřlne wot so čžičnje.

Budž tež w maľym ħwěrnj!

To je ta prawa lubosč, ħwěra,
Kiž ħřysta twjerdže džerži so
A sbožnu radošč i teho čžera,
So i nim ma Bože kralestwo,
Sđžež Bohu ħluži potornje
W drascže ħřysta prawdosče.

A tuta ħlužba ħwědomniwa
Ta ħwěrna tež w maľym je,
Sđyž pšchezo ħhutnje na to džiwa,
So Bože woko njedrēmje,
Kiž widži kóždu malinku
A snaje wschitku njeřwěru.

Duž swucžuj so tež w maľym, duscha,
Najmjenšchich hrěchow hladaj so;
Čži pošluchacž so ħwěru ħlušcha
Tež w malicžkosčach, ħšesčžano!
Sđyž w ħnadnym ħwěru nawuřny,
Dha we wulim tež ħwěrnj by.

Sđyž so ty hrubych hrěchow pařesč,
So njeby hařbu čžinił řej,
A mjenšche brachi njewottšchafesč,
To ħiščje žana ħwěra njeje;
Tež lubosč Boža njeje to,
Kiž jeno i Bohu džerži so.

Schtož pak so Bohu pošwjecžuje
A řhodži jeno i řesukom,
Tón wot řebje wscho swotštoruje,
Schtož řkód ma někaf sa hrěchom;
Wón we wschěm ħaji ħřysta čžesč,
Čže ħwoju duschu i njeby wjesč.

O duscha, pytaj tule ħwěru,
Kiž so tež w maľym wosřewja,
A i poškuschnosčju, žiwej wěru
Sso Bohu daj do ħlužjenja,
Řacž junu tebi řjednje so:
Řój domoj, ħwěrnj wotročžo!

K. A. Fiedler.

Pšchekupz, kiž wscho ħwoje samoženje řhubi.

Tobiař Rieřling, bohaty pšchekupz w Nürnbergu, běsche wořebje pobožny muž. W bohатыm domje roženy a tež posdžišcho samožity, bě wón pak tola jara jednorje žiwj. ħusto by na ħwojich pucžowanjach na wili pšchipoľduju jeno řchleřzu mloka wupil abo jenicžke wobli jejto se řuchim řhlěbom řjědł, by pak pšchi tym wschudže sa dobre wězy bohacže dawal a řchule, žyrkwje a řyrotownje twaricž pomřal. Tak dha budžišche wocžakowacž bylo, so by Bóh tuteho pobožneho muža pšchede wschěmi druhimi tež swotownje řohnowal. Ale Bože pucže řu džiwne a zyle ħinašche, hač řebi my pšchejemy a řadamy.

Čžezka franzowřta wójna pšched 100 lětami tež wořebje pšchekupzam wulku řchodu pšchijeře a pšchede wschěm so tehdy placžišna papjerjanych pjenješ pomjenšchi. Tak dha so řta, so tež Rieřling wscho ħwoje samoženje řhubi. Šsam sa so wschaf budžišche so loħko do ħwojeje řhudoby namalal; hač nanajbóle pak jeho to bolešche, so běchu tež někotři i jeho pšchecželřtwa, kotřiž běchu jemu

ſwoje ſamoženje dowěřili, wo ſwoje pjenjeſy pſchifchli. W lécze 1812 piſaſche wón wo tym ſam taſle: „Ta wójna je mi wſcho moje wobſchedenſtvo rubika. Za ſym teho dla nělotru ſyſlu pſchelaſ, doniž njeběch nawuſnyl, ſ zylej wutrobu wuſnacž: Tón Knjes je jo daſ, tón Knjes je jo wſaſ, mjeno teho Knjeſa budž ſhwalene! Guſto ſym Boha proſyhl, ſo by tón hórki ſhelich wote mnje wſaſ, jemu paſ ſo to ſpodobalo njeje. Duž chzu mjelcžecž, jeno ſo ſwět moje dla Boha haniſ njeby!“

Tole poſlednje ſo tež njeſta. Dofelž ludžo widžachu, kaſ wón wſcho ponižowanje ſ ſchefeſzjanſkei ſčerplimoſcžu ſnjeſe, buch wóni ſami we ſwojej wěrje do Boha poſylnjeni. A dofelž tež ſwój poſledni troſchik da, ſo by ſwój doſh ſapſacžil, ſatyka wón wſchēm ſym ludžom huby a ſdžerža ſebi čzeſč a nahladnoſč pſched ludžimi. Se ſwojeho namrěteho domu budžiſche wſchaſ čzahnyč dychjal, tola Bóh wutrobu domoweho kupza pohnu, ſo tón Kieplingei rjane bydlo w jeho dotalnym domje woſtaji, hdžež móžeſche hacž do ſwojeho tónza pſchewywasč. Wyſche teho jeho pſchecželjo podpjerachu, ſo nuſu tradacž njetrjebaſche, haj, ſo mějeſche, ſchtož by jeho nanajbóle ſwjeſelilo, tež hiſcže druhdy něſchto ſa ſhudych wyſche.

Stónčnje hiſcže bolazei noſy doſta, ſo wjazy te miſchi ſhodžicž njemóžeſche. To bě ſa njeho nowe njeſbože. Duž paſ ſu jeho pſchecželjo ſ njemu ſhodžili, niž jeno jeho troſchtowacž, ale tež, ſo bychu pola njeho powucženje a poſylnjenje ſwojeje wěrny namakali. Pſchezo wón we ſwojej ponižnoſcži woſta. Zaſo chzysche jeho jedyn ſ jeho pſcheczelow ſ tym troſchtowacž, ſo jeho na to dopomni, kaſ mjele dobroty je we ſwojim žiwjenju ſhudym ludžom činiſ, wón džeſche: „Ach, njeprajče to, na mni ničjo dobroho njeje, ja ničeho taſ njetrjebam, kaž Božeje hnady. Gdy by Bóh ſo mnu prawowacž chzyl, njemohł jemu na tawſynt ani jene wotmolwicž.“

Wo krótkim bėdženju ſo tutón woprawdžity ſchefeſzjan 27. feb. 1825 wudycha — wofhudženy drje na ſeniſkich wėzach, bohaty paſ w Boſy.

Pſched Boži ſud žadany.

Pſched 176 lětami knježeſche w Afrizy, a to w Kap-ſtraju, gouverneur, liž bě ſebi ſe ſwojej hruboſcžu jara hubjene mjeno ſčiniſ.

Sumu bėchu nětoſi jeho poddanow jeho kaſnje pſcheſtupili, ſo bėchu ſebi wſchaſ tež male polhoſtanje ſaſtuzili. Eſudnižy bėchu jich ſ jaſtmo ſaſudžili, tón gouverneur paſ, ſ Nord bě jeho mjeno, jaſtmo do ſmjercže pſchewobrocži. A kaž jara ſo tež ſudnižy wobarachy, pſchi tym woſta, ſo mējachu ſo ſedmjo mlodži mužojo wotprawicž. „Sa woſmu wſcho ſamolwjenje na ſo,“ tón gouverneur džeſche.

Či ſedmjo ſo po ſchefeſzjanſkim waſchnju na ſwoju ſmjercž hotowachu a tuto hoſtanje jaſo ſ Božeje ruki ſameje bjerichu. Rano w 9 hodž. jich na ſudniſte měſto wjedžichy, hdžež jeneho po druhim na ſchibjeſzu ſčehnichy. Eſudnižy a pſchihladowarjo ſo ſyſlow wobrocž njemóžachu. Duž nětko tež tón poſledni na ſchibjeſzu ſtupi. Hižom chzysche jemu kaſ ſchryl woſoko ſchije ſdžer-nyč, dha wón jeho proſcheſche: „Čaſaj hiſcže woſomik!“ A nětko ſo tón mlodženž runje ſtupi, ſwoje woblicžo ſ gouveurwemu bydlo pſchewobrocži a ſ móžnym hložom woſaſche: „Gouveurwemu ſ Nord, ja čze w tutej hodžinje pſched ſtoł žiweho Boha žadam na ſamolwjenje dla mojeje a mojih pſcheczelow duſchow!“

Wo někotrych mjenſchinach bě tež wón njebohi a ludžo a ſudnižy ſo hluboſo hnucži a roſhorjeni do měſta wrócžichy.

Tu ſo ſudnižy ſ gouveurwemu podachu, jemu powjedžicž, ſo je ſo po jeho pſchifaſni ſtało. Woni jeho w jeho ſtole namakachu, pſchi woſnje ſedžo, ſ kotrehož ſo ſchibjeſzy hladafche. Zaſo chzychy ſ nim rėczecž, ſo wón njehibafche, a bliže ſtupiſchi pójnachu, ſo bě mormy. „Boža rucžka je jeho ſajaſa“, budžachu lėfarjo. „Bóh je jeho pſched ſwój ſudny ſtoł žadał“, ſchepťachu ſebi ludžo. To jene paſ ſtejo woſta, ſo bě tutón prjedy zple ſtormy muž na jene dobo taſle nahle wumrjeſ — woprawdže pſched Boži ſud wjedženy.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Saſdženu njedželu bu Raſecžanſki ſwonkach a ſnutſkach wobnowjenty Boži dom poſwjećeny. Wón je ſwonkach w něžnej barbie na róžkach wot jaſnych bėtych ſmuhow wobdath a ſtrowi hižom ſ daloka ſemſcherjom. Eſnutſkach wohladamy zunu luboſnu módru barbu, kotraž ſo ſ wjerchej bóle a bóle jaſni. Na wjerchu ſu tſi ſlónčzka, dopomnio na ſwójatu Trojizu, kotrež ſwoje ſtote pruhi dele ſčzelo. Dupa poſaſuje wobnowjenje w ſtarofłocže. Sedyn hłóſ dže pſches woſadu, ſo je ſo ponowjenje kraſnje poradžilo a ma ſo woſada woſebje knjeſej wyſchſchemu leutnantej ſ Lówis of Mmar, kotryž je jaſo wumjeſki moleſ myſł ſnutſkowneho wobnowjenja podal, wobnowjenje woporniwje nahladowal a wodžil. So bėſche woſadže džen ponowjenja lubeho Božeho doma móžny, ſo hižom pſchi přenjej ſpowjedži we wobnowjenym Božim domje poſaſa, hdžež bėſche ſo 157 ſpowjednych ſeſchło. Na ſečbſkei Božej ſlužbje předomafche knjeſ ſaraſ Gólcž na jałožku Pf. 84, 2—3: Raſch pſalm na poſwjećenſkim dnju wobnowjeneho Božeho doma: 1. Raſ luboſne ſu tvoje wobudjenja, Knježe Zebaoth; 2. Moja duſcha žada ſebi a jej ſo čze tych Knjeſowych pſchitwaſkow. Na němſkim ſemſchenju ſpėwaſche zyrkwiniſki chor pod wobženjom knjeſa ſantora Njeliſ dwaj ſpėwaj, kotraž ſo na wažnoſcž poſwjećenja počahowafchaj. Tež miſchtraj: knjeſ murjeſki miſchtr Scheiba ſ Budyſchina, kotryž bėſche ſwonkowne wobnowjenje mėl, a knjeſ moleſki miſchtr Thiemia, kotryž je ſnutſkowne wobnowjenje wuwjedł, bėſchaj na němſkim ſemſchenju pſchitomnaj a jimaj ſo tež džaſ wupraji, ſo ſtaj wſchitko derje wuwjedłoj. Mowu luby poſwjećeny Boži dom paſ njech naſ wabi, ſo niž jenož ſe rtom, ale tež ſe ſkutkom a žiwjenjom wopoſaſamy: „Knježe, my lubujemy wobudjenje twojeho doma a to měſto, hdžež tvoja čzeſč bydli.“

— Saſdženu ſrijedu je artillerijowy regiment čziſlo 28, liž bėſche dotal w Pirnje, do Budyſchina pſchicžahnył, hdžež ſu ſo rjane rumne kaſarmy natwarile. Taſ ſu nětko 3 regimenty w Budyſchinje, a Budyſchin lėto a dale roſcže.

— Kaž je ſlyſhecž, ſo nětko elektriſke wodženje ſa elektriſke wobſwětlenje hiſcže do ſymy hacž do Raſecž pſches Wjelkow a Njeſwacžidlo natwari. Pſchecž je jenož, ſo nětko pſchi lubjenjach a wuradženjach njewoſtanje a ſo doſholėtne žadanja ſtónčnje dopjelnja.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchėch pſchewawarňjach „Serb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcžlėta plačži wón 40 pj., jenotliwe čziſla ſo ſa 4 pj. pſchewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoł mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Dušić daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čić khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw čić!

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščejeńi w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

10. njedžela po šwjatej Trojizny.

Łut. 19, 41—48.

W našim teryče namałamy Jesuša, kiž do Jerusalema horje čěhnjesche. Wjele luda džěšche ša nim. Woni pschescžerachu šwoju draštu na pucž, rubachu hałosy wot šchtomow a ščelechu je na pucž. A hdyž wón šo pschibližesche a po wolijowej horje dele čěhnjesche, počza žyła šhromadžisna jeho wuczobnikow š wjekełoscju Boha khwalicž š wulkim hłobom ša wschitke skutki, kotrež běchu widželi, a džachu: „Hosianna temu Šynej Dawitowemu! Khwaleny budž, kiž pschindže w mjenje teho Anjesa! Hosianna we wyškofsczi!“ Ale Jesuž, jako wón na to město pohlada, plakašche na njo. — Kajki šrudny napohlad, moji lubi! Lud šo wješeli a Jesuž — plaka! Čěhodla wón plaka? Dokelž město Jerusalema nijeje pošnalo tón čas, w kotrymž je domapytane. Kajki čěžki porok leži w tutych šłowach! A njepłacza wone tež nam? Šak hušto nješšmy my tón čas pošnali, w kotrymž je Bóh naš domapytal! Tehodla chzemy šłowo našeho terta šebi š wutrobje wsacž a šo warnowacž dacž.

1. Pošnajče tón čas, w kotrymž Bóh waš domapytal!

2. Budžče šwěrnj wuczobnicy Šhrystušowi, šo njebny tón Anjes tež na waš plakač dyrbał!

1. Bóh čłowjekow domapytal, t. r. wón jich pytal w jich dworje, hdyž šu doma; pschetož wón nijeje mornj,

ale žiwj Bóh, kiž šo wo čłowjekow stara a š čłowjekam pschindže pał se šchtrafowanjom, šo by jich khostal, pał š huadu, šo by jich šbudził, šo by jich ššebi čahnył a jich wumohl. Wo tajkim huadnym domapytanju teho Anjesa našch teryč. Tajke hodžiny a čašy šu w žiwjenju kóždeho čłowjeka, w kotrychž Bóh jeho domapytal a jemu praji: Šlej, ja šteju psched durjemi twojeje wutrobje se wschitkimi kubłami šwojeje huady a kłapam; jelišo budžesch mój hłob ššlyšhecž a te durje wotewricž, dha budu ja šš tebi šańcž a šš tobu wječerjecž a ty šo mnu. — Tajki čas domapytanja bě ša město Jerusalema pschishoł, jako bě Šhrystuš tu na šemi žiwj. Wón pschekhodži wschitke města a městka, hojesche wschelke khorošče a wschelke ššlabošče na ludžoch, wuczěšche w jich šschulach a předowajšche to ewangelion wo Božim kraleštwje. A to tji lěta dolho. A šš tajkim wužitkom? Šeno jara mało jich bě, kotřiz do njeho wěrjachu. Wjěšchi džěl luda njehašche ničšo wo nim wjedžecž. — Woni drje prajachu: Šenje nijeje žadny čłowjek tak krašnje rěčal, kaž tutón Jesuž! ale jeho šłowo njepschijimachu. Woni drje jeho skutki khwalachu a jeho čěšcžachu: Hosianna temu šynej Dawitowemu! ale někotre dny pošdžišcho wolachu: ššchizujče jeho! Ššraelski lud je ššwojeho Ššobžnika moril a nijeje čas domapytanja pošnal. — A šš kak ššteji šš nami moji lubi? Šš kóždej Božej ššlužbu, šš kóždej ššpowjedžu, šš kóždym Božim wotkafanjom nam tón Anjes ššwoje wěcžne ššbože poššiczi. Wón nam pschiwola: Pošče ššem šš mni wschitžny, ja chzu waš wotšchewicž. Wón prošny: Daječe šš ššjednacž šš Bohom.

Wón tak pscheczelnije praji: Tene je nusne; ja bym tón pucz, ta wěrnošč a to žiwjenje; nihtó njepščińdže k Wótzei, khiba pschese mnje. Wón naš napomina: Daj mi, mój byno, moja dżowka, twoju wutrobu, a njech šo maže pucze twojimaj woczomaj spodobaju. Ale kak wjele jich je, kotšiz jeho słowo słyscha, ale po nim nječinja! A kak wjele jich je w našim čašu, kotšiz jeho słowo i žyła wjazy nje-slyšcha, kotšiz praja, šo Bóh njeje! Ščtóz je tak smyšleny, tón njepósnawa tón čaš, w kotrymž Bóh jeho domapnta. D čzemy šo wschitzy praschecz, šmy my šwěrnj wuczobnizy teho Anjesa? Šdnyž temu Anjesej i žykej wutrobu nje-služimy, potom budže wón tež na naš plakacz, kaž tehdy na město Jerusalema, potom budže wón tež naš schtrafowacz, kaž israelski lud.

2. W našim tercže rěka, wón pohlada na to město a plakasche na njo, a džesche: „Šdy by wschaf ty wjedžilo, dha by ty tež wopomnilo w tym mojim čašu, ščto šo k twojemu mērej hodži. Ale nětk je psched twojimaj woczomaj potajene. Pschetož čaš budže pschińcz na tebe, šo twoji njepšcheczelnjo budža tebe a twoje džeczi w tebi se schanzu wobšantnyč, tebe woblehnyč a na wschěch štronach čze tyschicž; a budža tebe semi šrunacz a žadny kamjen na kamjenju njewostajicž, teho dla, šo ty nješby pójnało tón čaš, w kotrymž ty šy domapntane.“ — Njeje šo to wschitko dopjelnilo, moji lubi? Haj, ščtož tón Anjes praji, to wón wěščze džerzi. Tutón Boži šud pač, kotryž na město Jerusalema pschińdže, dyrbi naš warnowacz, a naš napominacz, šo bychmy my šo wobročili wot šwojeho stareho waschnja.

Bóh kóždemu da po jeho skutkach, njehadu a hněw wschitkim, kotšiz na prawdu njepošluchaju. — Bóh je miły Bóh, kiž njeje šam šwojeho jenicžkeho narodženeho Šsyna pschepušchczil, ale jeho ša naš wschitkich podał, šo by wón naš wumohl wot našich hrěchow. Wón naš pschezo a pschezo šašo se šwojej hnadu domapnta. — Ale hdyž čłowjekojo na jeho słowo njepošluchaju, hdyž Boža dobročiwosč žane plody w nich njepščinješe, potom dyrbi Bóh tež hněwny byč a jeho khostacz. To słowo šwjateho pišma: njemolče šo, Bóh šo njeda ša šmėch mēcz, je wěrnošč. — Jesuš na město Jerusalema plaka, dokelž wě, šo Boži šud na njo pschińdže, ale tola we šwojej lubosčzi pyta, jenotliwych wot teho luda se štaženja wumóz. Wón šańdže do templa a počza won honicž tych, kiž w tymšamym pschedawachu a kupowachu, a džesche k nim: „Pišane šteji: Mój dom je dom teje modlitwy; wy pač seče jón šeznili k mordaškej jamje. Wón čze prajicž: to, ščtož ja činju k templom, to dyrbicze wy se šwojej wutrobu činicž; pschetož kajkaž je wutroba, tajki je čłowjek. Wutroba dyrbi templ byč, w kotrymž šo Bohu služu. Šdyž pač lubosč k šwětej we wutrobje knježi, dha njemóže Bóh w njej bydlicž. Tehodla honče i wutroby žadosč čžela a žadosč woczow a hordosč žiwjenja, a činče rum, šo móže Bóh we wutrobje bydlicž a nowe žiwjenje we waš šapoczecž. — Bože słowo wuczisčzi naš wot wschjeje njeprawdosčze. Tehodla wobhońče šo w pišmje, w nim macže wěčne žiwjenje. Wšmicže to słowo horje k čžichej myšlu, kotrež do waš ščžepjene je a móže wasche dusche šbóžne činicž. Budžče pač činjerjo teho šłowa a niž jeno pošlucharjo, i kotrymž wy šo šami šjebacže. Šbóžni šu čzi, kiž Bože słowo słyscha a šašowaju jo w pěfnej a dobrej wutrobje a pschinješu plody w ščžerpliwosčzi. —

D čzemy šwěrnj wuczobnizy teho Anjesa byč a šłowo naškeho texta šebi k wutrobje wsacz, šo njeby Boži šud tež naš trječik, dokelž nješmy pójnali tón čaš, w kotrymž šmy my domapntani, a nješmy wopomnili, ščto šo k našemu mērej hodži. A temu pomhaj nam, o Anježe!

Šamjen.

M. w K.

Šbóžnikowe šlyšy.

Šo Šbóžnik na Jerusalema
Še horze šlyšy plakač,
Mje hnuj a moju twjerdosč šleń,
Bóh dolho dosč je čakač;
Njech Šbóžnikowe šlyšy mje
Dženš hiščeče čžerja k pošucže,
Šo na šwóji hrěch tež plakam.

Psched Bohom šteju w njehadže,
Mje jeho hněw čze khostacz;
Tež ša mnje Šbóžnik plakač je,
Šdže wjetšči troščt mohł dostacz?
Mój hrěch we šlyšach Šbóžnika
Mi Boža mišoč wotmywa,
D nje to šbóžna radosč?

Alč, w tymle čašnym pschebytku
Mam hušto šlyšy ronicž,
Šso bėdžicž i horjom, njehadu
A wschelku tyschnosč šhonicž;
Mi troščt pač čžecže do dusche,
Šo tež mój Šbóžnik plakač je
A bėšče w nušy, ščžizju.

Wón widži moje šlyšy wšče,
Šdnyž w štyšnych nožach plakam;
Ščtož čžiččzi mje, mój Šbóžnik wě,
Duž pomoz i njebia čžakam;
Wón, kiž tež něhdy plakasche
A šnaje šlyšow hóršosčze,
Šso w prawym čašu šmili.

Ščtóz tudy šlyšy roššywa,
Tón junu róže žněje
Šam, hđžez šo wjazy njepkata
A Bóh nam šlyšy trěje;
Duž čžakaj, duscha, i čžerpnosčzu:
Ty i horja pńdžesč k wješelu
Šches Šbóžnikowe šlyšy.

Měj horzy džak, o Šbóžniko,
Ša šwoje šlyšowanje,
Šches kotrež junu krašni šo
Mi i nožy rješče ranje;
Šam potom šbóžny šaspėwam,
Čži do wěčnosčze šhwalbu dam
Ša twoje hórke šlyšy!

K. A. Fiedler.

Boži sud nad Israelom.

Nascha dženšnišcha njeđzela, 10. po šwjatej Trojizy, je lětny džen Jerusalemkeho wutupjenja, kiž nam i hlošom předuje, so šu Bože hroženja runje tač wěrne, kaž jeho hnadne šlubjenja. Duž šo tež w prawym čašu Bože hroženja nad tymi dopjelnuja, kotšiz nočzedža pošluchacz hnadnemu hlošu Božeje dobročiwosće.

Tač tež Israel w čašu šwojeho hnadneho domapytanja nje-wopomnjowasche, šcho šo i jeho měrej hodžesche, a nočzysche šo podacz na tón jeniczki pucz, kotryž i žiwjenju wjedže, na pucz wěrneho wobroczenja i Bohu. Šizom psches profetu Ezechielu (18, 31) šo Wóh šnjes Israela praschesche: „Ezechodla chzeczje wy wumrjecz, wy i doma Israelskeho?“ Tola Israel njeje pošluchacz hlošu Božich profetow! wón tež njeje pošluchacz hlošu Božeho jeniczkeho narodženeho Šyna. Šchěz stow lět bē šo po tamnym Ezechielowym praschenju pominyko, jako dyrbjesche nasch Šbóžnit na njepolutny Jerusalem plafacz a jemu pschwołacz: „Wy šcže njechali!“ Pschetoz kaž w 19., wón tež w 13. stawje Lufascha šforzi: „Jerusalem, Jerusalem, kiž ty morišch profetow a šamjenju-jesch, kotšiz i tebi šu pošlani, kač husto šym ja twoje džecziz chzyl šhromadžicz, jako pata šwoje šurjatka pod šwoje šchidla; a wy šcže njechali.“ — Š hđže je žane šlowo, kiž by wótrišcho do šwě-domnija řesalo, hacž tuto: „Wy šcže njechali!“ Šak budže wono junu na šudnym dnju do wutrobom wšchěch šaczšujenych šrimacz! Pschetoz na Božej dobrej a hnadnej woli njeje pobrachowalo: Wóh chže, šo by wšchitkim ludžom pomhane bylo. Šchtož tehodla wot naš šhubjeny budže, tón šmėje šam šwoju šku wolu winowacz, šo je njechal šbóžny bycz. Š špominajmy na džęšnišchej šolutnej njeđzeli na Boži šud nad israelskim ludom a šažyšchym i teho móžny, napominazy hloš Boži, kiž hišcže džęška i nam řecziz a tež naš i pošucže wola. Šch, šo bychmy tola wšchizy tutemu šudu Božemu wušchli! —

Wodžecze jamu!

Psched 58 lětami — tač powjeda Michal M. — buch jako 11 lětny hólczęz domoj wołany a nadeđžech tam wołanje a žalofczenje. Ša blidže ležesche mój šsilětny bratšik bjes žiwjenja. Wón bē do šhubjenje wodžeteje jamy padnył a šo w njej tepil. Macz bē jeho wuczahnyła, a pschwołany lēkar šo podarmo prózowasche, to džeczjo do žiwjenja wrócjo šwołacz. Šchepošdže bē nětko wšcho žalofczenje, šo jamu lēpje wodžewali njebēchu. Šlafanje mojeje maczerje bē žalofcne. Šalle po lětach šo někač šmērowa; bēšche tola tón hólczęz jej tón najlubšchi byl.

Š tola buchju jej něšcho lět pošdžišcho hišcže hłubšche rany nabite — psches to, šo šo ja, jejny šarschi šyn, tež tepich, niz we wodže, ale we wopilštwje, a moje pošlęščenje a wobroczenje wona wjazy doczakała njeje.

Š tym pač mějesche šo tač. We šwojim 15. lěcže buch do měšta daty, šo bych šo na wšchšchej šchuli na technikarja pschihotowal. Ša bēch jara wobdarjenny hólz a dale hacž moji šobušchulerjo, a wufnjenje mi žaneje czežkoty nječzinjesche. Tač daloko wšcho derje džęšche. Š jenny pač bēšche šebi mój nan pschehladač, mjenujzy w najwažnišchim. Wón mje mjenujzy muzej do domu do, kiž drje bē šwonkownje czešny, pschi tym pač pošnje njewěrjazy, a tač dha ta hrošna, štraschna jama nješawodžeta wosta. Moja macz bē mje šo modlicz nawuczila; ja mējach hišcže šwoju wěru a njebēch dotal i njewěrjazy hromadu pschishol. Mój šospodač, po powołanju šchemz, pač bē wšchu wěru šhubil. Š temu by tež i njemu husto jedny pscheczal pschihadžač, runje tač njewěrjazy, a taj byšchtaj nětko psched mojimaj wušchomaj wšchu wěru a wšcho, šchtož je wěrjazemu šwjate, je wšchej mozu haniloj. Mój wuczec w šchuli tež twjerdy we wěrje njebē, a duž šo tež mi moja wěra tač pod rukomaj šhubi.

Duž w lěcže 1866 cholera wudry. Šha byšcže nětko teju mojeju njewěrjazaju šawjednikow widžecz dyrbjeli, kiž bēšchtaj tola pschezo přjedy předomaloj, šo je se šmjerczu wšcho won a šo šo cžlowjeł žaneho šudnika bojecz njetrjeba. Mój šchemz chzysche na kraj i šwojemu pscheczelštwu cžęcacz. Šo pač jeho pschjecz nje-chasche, cžežođdla dyrbjesche w měšcže tšchepotajo a dyrkotajo psched šmjerczu wostacz. Nětko šo teho mēnjenja džeržesche, šo pscheczjwo cholerye šylne wino pomha, runjež je to, kač je šo mješ tym pošafalo, šferscho šchfódne hacž šlužobne. Tehodla wjele picz počža a, šo šnana ja šchoril njebych a jeho potom natykač, dyrbjach tež ja picz.

Hacz dotal mi ani wino ani pivo ani palenz šlodžil njebē. Nětko pač šo do wšcheho nawuczich. Šbóždy džęš, se šchule pschishedschi, mējach šchfłęzju wina wupicz, ša blidom druhu, wječor tšeczju. Ša cholery drje tehdy nješchorich, ale ša to hóršchu šhoroscz dostach, wopilštwu, kiž je mje na cžab žiwjenja šhubjeneho šczinilo. Šholera bē haška, ale moje picze hašnycz njechasche. Mi bē, jako dyrbjal dale picz. Š šchuli šo mi wjazy wufnycz njechasche, moje duchowne dary šo šhubjowachu a na pošledku mje i hašbu se šchule wuhnachu.

Šo bēchu šrudne dny ša mojeju šarscheju. Šle ja hišcže hłubšcho padnych. Šjaneho šu mje i pschērwow cžahali a šarschimaj wošyli. Šašbowacz šaj šo mojej šarschej mje dyrbjaloj. Moja macz njeje wo moje pošlęščenje šo i Bohu wołacz pschestala, doczakała jo njeje. Štóncznje pač šo psches Božu hnadu šwojeho šhubjenšwa dohladach. Ša šym pschestal picz a šym nětko šašo wěrjaze džeczjo Bože a njebych šo se žany mralom mēnjac, runjež šym jeno šhudy džęłaczec w šabrizy. Šle wjele šhubjenych lět tola šady mje leži; ja mohł nětko šektor w tej šabrizy bycz, hđžež šym ša nišeho džęłaczerja, a wošebje mje to rudži, šo šym šarschimaj wjele šrudoby cžinil. Šo wšcho budžišche hinasche bylo, hdy budžišche ta jama „wopilštwu“ wodžeta wostala.

Džakowano Bohu šym drje šam nětko na prawym puczju, powjedač pač šym to se šwojeho žiwjenja, šo bychu drusy šo i cžabom hľadali a do jamy njepadli.

Pschipad abo khostanje?

Wóh šo njeda ša šmēch mēcz — to šlowo něchtóžkuli wjazy njewē. Šle po nim hišcže pschezo dže.

Š woporliwosczju bohatschich ludži bu jenemu duchownemu móžno, psches šwoju šlužobnu šbóđu njeđzeli cžišcžane předomanje mješ šastojnikow pschi dwórnišcžju rosdžęlecz. Šimale wšchizy tuto šopjeno rad šjerjechu a jo cžitachu, došelž se mišchi nješmēdžachu a mējachu tač pschi šwojim džęle tola někačju Božu šlužbu.

Ššwojich njepscheczelow mējesche pač tutón štuč šchřiwinskeje lubosče tež. Wošebje by jedny 23 lětny mlodženz, šyn šamožiteju šarscheju, tač husto hacž by šararjowu džowku i jejny mē předomanjemi wuhladač, šo na nju wottorhnył a na nju wołal. Tač tež ras na nju rejesche: „Cžiščęze tola to šopjeno do blóta. Šjeje dha hišcže na tym došč, šo naš nasch šarar na klęzju na pošoj njewostaji? Šjech šebi tola šwoje wufhwalene nješjeka šam ša šo šhowa!“ Cži šastojnizy šo na njeho hñewachu a šararjcz džowku prošchachu, šo by na to wołanje nješedžbowala; pschetoz jim bēchu šo te cžišcžane předomanja lube šczinike.

Šo něšcho cžabju mējesche tón wufmēwz pschi wobhladanju toni tež jeneho šonja džeržecz. Šo bēšche šewal jara mērne škoczjo a ničtó šebi poša njeho na žadny štrach myškil njeby. Ša jene dobo šo tón mlody šón špłóšchi, počža bicz a trjechi se šwojim poškwomom wufmēwzej i tajkim wotmachom na jeho hanjazu šhubi, šo jemu wjele šubow wurasny, cželešno rošrasny a jeho wobliczjo šwobidži

Bě to nětko jeno pschipad, so bu tamny mlodženz runje na tym stawje pohostanstw, i kotrymž bě so pschehrěšchil? Kóžde njesbože wěšo khostanje njeje, někotre je sa naš wulke sbože, druhdy pat móžemy i rukomaj mařacž, so Bóh njespntuje, ale khosta.

Sa wscho so džakowacž.

San Chrysofomos so w lěče 347 narodži a wumrije w lěče 407. Wón bě přeni duchowny (patriarch) w Konstantinoplu a pschipowjedalsche Bójsku wěrnoscž bjese wscheje bojoscže. To so wschelakim móžnym njelubjesche. Woni buchu jeho njepscheczěljo a dozpichu sčončnje, so bu wotřadženy a do wukraja wuhnaty. A sčto Chrysofomos činjesche, jako jemu to wosjewichu? Wón džesche: „Bóh budž sa wscho khwaleny!“ Najprjedy běchu jeho do Armeniskeje póbřkali. Sako pak tam njepschesta předomacž, wunušowachu šebi jeho njepscheczěljo wot khěžora, so bu k najdalšchim džiwim ludam wupořasany. Dwaj wojakaj mějeschtaj nadawt, jeho tam dowjesč. Tola jeho mozy wjazny sa tajki puč njedobahachu. Sako chzysche duzy po puču ras w jenej žyrkwi trochu pomotpocznyč, czujjesche, so so jemu šmjercž bliži, pschimny so Božeje martry a džesche hiščeje junu: „Khwaleny budž Bóh sa wscho!“ A i tym so wudycha.

Njesabudž w czežkich dnjach Chrysofoma!

Bně.

Woptaječe a hladaječe, kač dobrocžiwny tón Knjes je; derje temu, kiž so na njeho spusćeča (Wj. 34, 9.).

Šaj, dobrocžiwny je tón Knjes! To wučži naš našče žiwjenje prajič. My šmy tola kóždy dny měli, hđžež chzysche so nam fastyřacž a hdyž šebi žaneje rady njewjedžachmy. Přjedy pak hacž by to něchtó sa móžno mčić mohł, bu nam pomhane. Knjesowny jandžel wschaf so wokoło tych lěha, kotřiž so jeho boja. Wotom šmy šwój rót wotewrili a teho Knjesa khwalili, kiž je tač dobrocžiwny.

Kač dobrocžiwny je tón Knjes, nam tež našče rjane žně špěwaju. Šdyž nětko klob pschi klobu steji a se wschěch te rjane počne sorna kutaju; hdyž so i lišča cžerwjeno-liczkate jabłuka bljščeča a žadny rusk njeje, kiž by šwoju trawicžku njeměl, dha je čzi tola, jako bychu wschě tute klobki, stwjelza a plody, kač móžny špěwarški šhor šwój rót wotewrile a tón rjany khěrłusch sanješle:

Th by našch šwěrnny fastarač,
Duž wscho čzi čžinicž dany;
Šzy stary, dobry hospodar,
Wěsch, cžehož potrebamy.
Tak budžesch wěšče wótzowšy
Nam dale dacž, sčtož trjebamy;
Wschaf šmy my tvoje džēczi.

Duž čžemy pak tež na to hladacž, jo woptawacž a wopominacž, kač dobrocžiwny tón Knjes je, a čžemy so tež na njeho spusćečecž. Tón Knjes, kiž ma móž, kóžde lěto telto se semje wutwjesč, šměje tež mozy došč, tebje šdžeržecž a schitacž, so cž nuy njebudže. Šaj tón, kiž ani jenicžkeho stwjelčta na twójim polu njesabudže, wěšče tež tvoje džēczi, kiž šu psches kschćenizy i dobom jeho džēczi, i woczow a myšlow njepuschčzi. Duž čžemy so i dowěrjenjom na njeho spusćečecž.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Narodny dar k khěžorstemu jubileju sa kschescžijanske mišionstwo w němskich kolonijach wučžini w Sakške 383,000 hriwnow, wěšče rjane wupořasmo kschescžijanskeje a narodneje luboscže.

— Licžba tych i pschicžinu khěžorsteho jubileja wobhnažženych

wučžini něhdže 12000. W tu khwilu pschińdže pschezo wjazny namjetowaných wobhnažženjom, so budže tale licžba hiščeje wo wjele pschecročena. Duž budže něotra wutroba so i cžicha džakowacž šwojemu khěžorej sa jeho dobrocžiwoscž a šmilnosč.

— Mało snate šnano je, so w tym lěče powołanje šwój 200lětny jubiley šwjeczi, kotrež w cžichim, ale napinazym škutkowanjy šwoju pschisłuschnosč dopjelnja: to je powołanje listonoscherija. Duž je hódno, so so na to špomina. Čžžemy tehodla, hdyž je powołanje našchich listonoscheryow 200 lět stare, hđžež je se 4 listonoscheryow, i kotrymž to powołanje pschěd 200 lětami w Berlinje do žiwjenja štupe. 400,000 w našchim wótznym kraju nastało, na tole wažne powołanje, kotrež i našchim wschědnym žiwjenjom tač blisko šwižuje, w luboscži a i počžescžowanjom špominacž.

— Wokharška je so podala a progy wo mčr. Duž je nadžija, so šrudna wóžna, kařtaž běšče mjes špscheczelenymi ludami, nětko te kónzej dońdže.

Pschidawł i šerbštim špěwarškim. Pschěd dwěmaj lětomaj je so němskim špěwarškim 30 khěrłuschow pschidało, arijow i ludowymi klobami, i džela dawno snathch a lubowaných mjes niškimi a wškolimi. Tež našch šerbški lud je sa šwoje Bože šlužby a nutnosče do šwojich špěwarškich po tutnych khěrłuschoch žadał, haj, wón je na tute arije jara cžakal a so husto sa nimi praschal. Pschěd šachturjom njedželemi je nětk tež našch šerbški pschidawł i špěwarškim wuschol a wjele našchich ewangellschich wošadow so wot tjojch njedžel šem pschi šwojich šemschonych nad nim wješeli. Kač wulke běšče žadanje po tutnych khěrłuschach, je i teho špólnacž, so buchu w nělotnych wošadach w jenicžkim tydženju psches 1000 pschidawłow pschědathch. Arije šu po klobu a wopschijecžu kač tež po šwojej poetiskej hódnoseči i wjetšcha tač rjane, jadrimo a lubošne, so šo bórny žyle do luda šaschčěpja. Pschidawł wopschija pscheložł wschěch 30 němskich špěwow, kotremuž šu hiščeje tš khěrłusche pschidate' mjenujy: „Wuschčiče mje“, „Jerusalem, ty měšto wškol“ a „Werowje je mčr“. Wschelake khěrłusche i pschidawka namašaju so hižo we wschudže snathch a lubowaných „Šionškich klobach“, wulki džel khěrłuschow pak je žyle nowy. Šimale položju arijow šu špěwarjo špěwali, kotřiž tu mjes nami wjazny njesku. Woni w rowach špja cžiche spanje, jich khěrłusche pak šo špěwaja wysche jich rowow a šu nětk puč namašake do šerbških špěwarškich. Wškimti špodny khěrłuschow na špěwarjom pošasuja. Šjebob Šandrije Šejlerjeje mamny so w pschidawku sa tš, njebob šaražy Šmišchowej w Šodžiju sa jedny, šararjeje Šaltarjeje w Šjefwacžidle sa 17, njebob šararjeje Šomaschzy w Šošacžizach sa 8, wyschchemu wučerjeje Šiedlerjeje w Šudyschinje sa dwaj a njebob šararjeje Šilianeje sa dwaj špěwaj džakowacž. Tak šu tu we šwojich krašnych špěwach žiwi a morwi šo šjednocžili, so bychu rjany počkad duchowných khěrłuschow i natwarjenju dušchow šerbškemu ludej postičžili. Nětk pak, šerbški ludo, špěwaj tež tute lubošne arije! Šdžež hiščeje hacž dotal pschidawki w jenej ewangellschich wošadže snate njesku, tam njech lud šam šwojich duchowných wo nje progy. Njekombžmy šo nihdže se šawjedženjom nowých khěrłuschow! Wone šu hódne, rjane, počne žiwjenja! Šdžež šu we wošadže hiščeje khěrłusche wěry, kotrež šo pschěd lětami wudachu, njesnate, maju šo i dobom šobu šawjesč. Šomuž je Bóh lubny Knjes dar k špěwanju dal, tón špěwaj nětko i čžim wjetšchey wješelosczu! Šdžežtuliz šu w našchich wošadach šerbške ewangellsche towarštwa, njeje sa nje rjany nadawł, nětk druhdy někotre hodžinki dołho tute špěwy wufnyč? A wošebje ty, luba mlodoscž, špěwaj šažo! Špěw je dar Boži, pódla jandželow a ptacžatkow pod njebjškami tež nam cžłowškim džēcžom daty. Tutón dar nałožuj, ale njestaj jón do šlužby hrěcha a šwěta, ale do šlužby teho Knjesa! W našchim cžazu je pobožne špěwanje w domach a w kschescžijanskich towarštwach jara wotewřako a wosmjellko. Šsnano nam nowe khěrłusche sa našče špěwarške tež nowe šbudjenje sa pobožne špěwanje pschinješku. Bóh daj!

„Šombaj Bóh“ njeje jenož pola šnjefow duchowných, ale tež we wschěch pschědawarńjach „Šerb. Nowin“ na wřach a w Šudyschinje dostacž. Na šchtwórcžlěta placzi wón 40 pj., jenołliwe cžišła šo sa 4 pj. pschědawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždju šobotu w Šmolerjez knihicziščžerni w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

11. njedžela po šwjatej Trojiznj.

Out. 18, 9—14.

Njeje drje w duchownym žiwjenju wjetšchi strach ša naš čłowjekow, džžli tón, šo šmy tak lohko špokojom šami še šobu a še šwojim čzinjenjom a šo po tym mēnimy, my dyrbjeli tak tež wobštacž móž psched Bohom w njebjěšach. Še wsčej khtnosćžu chze tón Anjes Ješuf Šhrystuf, kaž psches tak nětotre šłowo šwjateho pišma, tak tež psches pschirunanje wo šarisejštim a wo zloniku, nam tajki strach psched woczi štajicž, chze nam pokafacž tón prawny pucž, šo bychmy tež my tam mohli pschicž, po čzimž ma myšl kóždého šwěrneho kšescžijana štacž.

Jene tych najbóle šnatych Anjesowych pschirunanjom je tuto šłowo, kotrež tón Anjes prajesche k někotrym, kiž šo runachu šarisejštemu; pschetož woni šami wjele do šo džeržachu, jako bychu prawi byli a druhich ša nicžo nje-mějachu.

My widžimy jeju, tak džetaj tam horje do templu, šo byšhtaj tam w templu Bohu pschinjekłoj tón dar jeju modlitwy! Tón šarisejški najprjedy. My jeho na jeho waschnju pošnajemy. Wón wěšče njeje našdala štejo woštal, kaž tón zlonik, ale je šo na to najwošebnišche město štipil: to šo ša njeho šamo wot šo rošymjesche. A tam potom jeho modlitwa! Ššamoprawdošć, hordošć rěcžitej k kóždého jeho šłowow. My šo šawjesčž dacž nje-dyrbimy, wscho to šacžiznyčž, šchtož na tym šarisejštim widžimy. Jeho lubošć a šwěra k Božemu templu, jeho

modlitwa, jeho pošćenje, a jeho niž šnadna woporniwosćž, hdyž tež wěšo w tym šwontownym dopjelnjenju teho wsčeho njeje hiščeže ta prawa pobožnosćž namašacž, dha jo tola tež nješmēmny jako njewažne wotpokafacž. Ale tón wulki šmył šarisejškeho leži w tym, šo wón šwoje čzinjenje na tym mēri, šchtož na šwojich šobucžłowjekach widži, a šo šo wón tež psched Bohom na šwoju šakšlužbu a na šwoje dobre škutki špusčezja; šo wón šabnwa, kaž mēl wón še šwojej modlitwu psched Boha we wsčej ponižnosćži štipicž. To je tón štary šmył čłowjeka, šo wón mēni, wón mohł šebi psched Bohom to šakšlužicž, šchtož chze Bóh tym ponižnym hřěšnikam še šameje hnady dacž! Tak klineži to šłowo nad zlonikom tež jako šud nad šarisejštim: „Ša praju wam: Tón džěšche ša praweho do šwojeho doma psched tamnym. Pschetož šchtož šo šam powyščuje, tón budže poniženy.“

Teho šarisejškeho widžimy hiščeže dženkja tež mjes nami we wschelakej podobje. Šak wjele je tych, kiž šo hiščeže ke kšescžijanskej wošadže džerža; na pošledku nješku wo nicžo lěšchi, džžli tón šarisejški: takšama šamoprawdošć, tošamo wyšokje mēnjenje wo šebi a wo šwojim štejišćžu k Bohu a k čłowjekam. Šak hušto drje je to horde šłowo škšescžecž: „Ša šo čzi džakuju, Božo, šo nješšym jako drusy ludžo“, hdyž šo někajka kšěška we woku bližšeho namaša. — Šo by šo modlił, džěšche Šarisejški horje do templu; ale kaž khtudy dže wón šašo dele do šwojeho doma! Wón njeje w šwojej modlitwe pola Boha nicžo pytał, duž tež njemóžesche nicžo namašacž. Šeno

šam na šebje je wón hladał, na šwoje šwonkowne čzinje-
nje, a tať njeje ſ zyla ł temu pſnaczu pſchiſchoł, kať
nuſnje wón ſa šwoje ſnutkowne žiwjenje žohnowanje wot
Boha trjeba. — Kať něotra modlitwa woſtanje drje tež
hiſčje dženſa bjese wſcheho žohnowanja, dokełž ſ ſariſej-
ſkeje wutrobny wukhadža, kotraž mēni, ſo mohł Bóh ſ naſchim
žiwjenjom derje ſpokojom byčž. Wono wſchať nam čžo-
wješam wjele lóžo pada a je wjele bóle po naſchim waſchnju,
ſo čzemy šo tež pſched Bohom khwalicž, hacž ſo šo pſched
nim w pſnaczu a ſ wuſnacžom šwojich hrěchow ponižujemy.
Pſhecžiwio tajtemu ſariſejſtemu waſchnju w naſ dyrbimy
tež my ſe wſchej mozu wojowacž a dyrbimy šami na šebi
džělacž, ſo by šo ta hordocž do ponižocže pſchewobro-
čžila a ſo njeby šo nad nami to šłowo naſcheho Knjeſa
dopjelniło: „Pſcherož ſchtóž šo šam powyſchuje, tón budže
poniženy“, ale ſo mohli šo tež my teje wěſtočže wješelicž:
„a ſchtóž šo šam ponižuje, tón budže powyſcheny.“

W tym žloniku namašamy to prawe waſchnje, kať
mamy tež my ſe šwojimi modlitwami pſched Boha ſtupicž.
Kať tón ſariſejſki wo tutym mužu ſe ſazpěčžom rěčži!
Móžno, ſo tón žlonik šo njemóže ſ tym ſariſejſkim mēricž,
ale tať, kať wón tu ſe šwojej modlitwu pſched Boha
ſtupi, wón teho ſariſejſkeho pſchetrjehi; pola njeho nama-
šamy tu pravu pobožnocž, kotruž tamny nima. Šižom
jeho žyle wuſtupjenje nam poša, kať šo wón we šwojim
pſnaczu hrěchow boji, pſched šwjateho Boha ſtupicž. Na-
šdala wón ſteji, a ſ žylej wutrobu wón ſdychnje: „Božo,
budž mi hrěſchnikej hnadny!“ A wón, kiž ſe ſtyſtnej wu-
trobny pſched Bože woblicžo ſtupi, šmē šo w rjanej wěſtočži
teho šłowa wješelicž: „Tón džěſche ſa praweho do šwojeho
doma pſched tamnym.“ Šo nim dyrbimy tež my čžinicž,
dyrbimy šo w prawej ponižocži šwojemu Bohu podacž.
A naſch Bóh, kiž wſchať je Bóh hnadny, čže tať radny te
ponižne a pokutne wutrobny poſbēhnyčž; to wſchať je jeho
wola, ſo my njedyrbimy ſhubjeni byčž, ale wón čže naſ
wěčžneho žiwjenja džělomnyčž čžinicž. Šdyž pať čzemy
na tym džěl mēčž, dha wſchať tež ſa naſ placži, ſo my
we šwojej hordocži šami wjele do šo njedžeržimy, jaťo
byčmy prawi byli, ale najprjedy dyrbimy ł prawej po-
nižocži pſchičž, kať ju pola teho žlonika namašamy;
potom šo tež nad nami kraſnocž Boža ſjewi; haj, tež
naſcha wješelicž budže dokonjana, hdyž nam do wſcheje
naſcheje hrěſchneje nuſny to Knjeſowe šłowo klineži: „Šchtóž
šo šam ponižuje, tón budže powyſcheny.“ Šamjen.

W. we W.

Mi hrěſchnikej budž hnadny!

Ša, šwjaty Božo na njeby,
Kať žlonik ſteju ſ dala;
Šso tebi bližicž njewěrju,
Mje moje hrěchi pala;
Na wutrobu, na hrěchow žro
Ša kačžapołny dny šo:
Mi hrěſchnikej budž hnadny!

Ššym połny brudom, mašamy,
Mje trundle hrěcha křija;
Tež křory šym a wuſhadny,
Mi ſtyſki w duſchi rija;
Šsej wocži ſbēhnyčž njeważu,
Ša ł Bohu jeno ſdychnju:
Mi hrěſchnikej budž hnadny!

Drje hódny njeſhym hrěchow dla,
Šo mje tu ſemja noſny!
Ša wēm pať, ſo Bóh hnadu ma
Ša hrěſchnika, kiž proſny
We wěrje, prawej poľucže,
Šso džeržo Křyſta prawdoſčje:
Mi hrěſchnikej budž hnadny!

Duž wučžicž mje pſches Křyſta krej,
D Božo miľoſčiwny!
Ša dowěrjam šo Šbóžnikej,
Šo pſches njeho šym žimy;
Šaj, w žiwjenju a wumrjecžu
Ša we nim ł tebi ſdychnju:
Mi hrěſchnikej budž hnadny!

K. A. Fiedler.

Šchto kſchecžijanska lubocž ſamóže.

Šrabja Zinzendorf bē šo ſa šwojimi miſionarami do Ameriki
podał, ſo by tam tež šam Křyſtuſa předował. Šo khwili šo
ſašo na dompučž poda. Tehdy, hdyž hiſčje parnyčž lóžži njebē,
bē tajki pučž pſches morjo něſchto jara wobčježne. Šižom ſa bo-
haſchich njebē to ničžo loſke, ſa khudyčž pať, kiž mējachy žyłu nóz
a wulki džěl dnja bjes šwěťka a powětra w maľnyčž lóžžimyčž
kaťutach kať jerje jedny pſchi druhim ſkladženi ležecž, bē to wopraw-
džita čžwila. Š tutym wbohimi mējeſche Zinzendorf želniwe šobu-
čžerpjenje. Šuſto by ł nim pſchikhadžať, šo ſ nimi roſrěčžowať a
jich troſchtowať. Pſchi tym nadpadny jemu jedny portugijiſki Žid,
kiž šo ſe šwojej šwójbny do Viſſabona wjeſeſche. Tutón muž bē
blědy a khorowaty a hiſčje bóle jeho džěčži, kiž w nožy w tym
hubjenym powěťſje kož do kuta ſtajene kwěťki wjadnjechu. Šich
napohlad nadobnemu hrabi do wutrobny rěſaſche. A hnydom šo
wón ł něčžomu roſſbudži. Šſwoju kaťutu čžyſche temu Židej a
jeho šwójbny pſchewoſtajičž a ſa to šo šam na Židowe mēſlo podacž.
Šapitan a čži druſy woſebni šobupucžowarjo to ſ wopředka pſchi-
dacž njechachu, Zinzendorf pať tať dolho do nich rěčžeſche, doniž
do teho njewolichu. Tať wón Židej a jeho šwójbny šwoju wot
šebje ſaplacženu kaťutu wotſtupi a šo šam ſ tym hubjenym mē-
ſtačžkom khudeho Žida ſpokoji. Tutón wopor wſchať bē něťto
wjeſchi, hacž drje bē šebi to šam ſ wopředka myſlił. To twjerde,
njewučžene lěhwo, hubjeny, toľſty powětr a šnano tež natykanje
pſches druhich wupłodži na nim bolosne wumjetanje, kiž šo na
žyle čžěťto roſchěri a jemu wulke bolocže nacžini. Šola woſta
wón wješely a ſpokojny a njepſcheſta šwojim šobupucžowarjam
Šbóžnikowu lubocž pſchipowjedacž. Wſchón hubjeny a na kóčž a
kožu wukhorjeny šo ſtónčžnje do Šendželſkeje domjeſe. Ale wón
mējeſche něťto tež to wješele, ſo bēchu te wbohe židowſke džěčži,
na kotryčž wotkhorjenje šebi jich ſrudženy nan ſkoro wjažy nje-
myſleſche, ſašo womłóžžene ſačžěťe. Šluboko hnuty šo Žid ſe
šwojim dobročželom roſžohnowa a je něſchto wo tym pſnał, ſo
je na šwěčje lubocž, kiž je ſ njebjeſ pſchichla a kiž wſcho čžłowſte
hubjenſtwo polóžicž ſamóže.

Šdyž pať něťto tajke wo Zinzendorfje čžitamy, dha ſterſcho
roſymimy, ſo je tutón muž telto wjele w Božim kraľewſtwje doľo-
njał. Lubocž wſchať wſcho dokonja.

Wobrocžje šo!

Šchťo dha šo wobrocži? Šdyž šo něčťo na pučž naſtaji,
po nim ſ wulkimi krocželami do předka šaha a něčťo ſa nim wola:
„Ty šy na wopacžnym pučžu, wrócž šo!“ — a wón na to tónle
pučž wopuſchčži, tón prawy pyta a naſtupi — hlať, tón je šo
wobrocžik. My šmy wſchitny na pučžu. Šdže dha čzemy a dyr-

bimy? To nam to słowo praji: Nasche měsčezanske prawo je w njebiešach! A na tutón pucž je naš Bóh psches našču kščežnizu stajil. Tež je nam wodžerja šobu dał, kiž naš wjedže, naš rošwucžuje, w spróžnosći šběha a naš do přědka cžehnje. Tutón wodžer je šwjatny Duch. Tak nam wopravodže njedyrbjało cžěžke byč, po prawej dróšy wěste kroczele cžinicž a tež škóncžnje praweho wotthknjeneho kónza njesmylicž. Ale bohuzel, tak husto kščešcžijanow nětajki hrěch wabi, kiž jim wjele radošče lubi, tak so šo rad sa nim puščeža a šebi na pucž do njebiešej domišny, haj, na šwojeho njebiešeho Wótza ani našdala wjazny njepomnyšla.

Sa tymi pať nasche dženknišche šłowo woła: Wy šče na wopacžnym, štrachnym pucžu! Wobrocžče šo a wušwolče šebi šašo tón prawy pucž, pucž bohabošče, wěry a dobrych škutkow, pucž, kiž do njebieš wjedže! A je-li so nječacže, dha je Bóh ša waš šwój mjecz nawóšřil a šwoju šělbu napinał. Wy padnjecže na pošledku jemu do rukow. A potom žane cžeknjenje wjazny njebudže!

Duž čžemy na tón hłób pošluchacž, šo wobrocžicž a ša nje-
bještim štacž.

Ponižnosć.

Šched Bohom šo ponižujmy,
Čžescžmy Božu majestoscž;
Modlo cžlowšku njemóž cžujmy,
Šwoju šlaboscž, wotwišnosć.
Dary wšče, kiž wužiwamy,
Wy psches Božu ščedrocž mamy;
Wšcho je hnada njebiešla,
Nicžo nješšmy bjes Boha.

Mudrocž, šylnosć, šamožitoscž
Nječ šej ničto nješkwalil;
Šhadžej šhwalbna šłomjenitoscž
Šeno Bohu we dušči.

Haj, nječ mudry, šylny, šhwalil
Ponižnosče wopor palo,
Š džakom na to špomina,
Šo ma wščitko wot Boha.

Ponižnosć šo w dušči budži
Tež psches hrěšchnu škaženoscž;
Ščetož hrěch naš tama, šudži,
Čžiščeži naš dla winow došče.
Duž psched šwjatny Bohom wšdawa
Duch šo ščšlužbow a prawa,
Šokornje šo hańbuje
Ššwojej njedostojnosče.

Ponižnosć tež w šlawje hnady
Wščitkim jara nušna je;
Šš-li špokucžene pady,
Dožpi dušča šwjecženje,
Dha nječ šwěru pošnawamy,
Šo tón škutk wot Boha mamy;
Nascha móž to nihdy njej,
Wščinžemy-li š Šešufej.

Bože dary šu, o dušča,
Šnadne možy we tebi;
Duž čžescž jeno Bohu šlušča
Ša wšcho, ščtož ty dopjelni.
Wšči wščem pať šmy hiščeže šłabi,
Šdyž šty lóšcht naš wošpjet wabi,
Šad naš š padu wščinješł by,
Šo šmy žadni pomožy.

Duž dha š wššokoscže dele!
Šłožmy šo po Šbóžniku;
Tón nam špožči možy wjele
Š pobožnemu žiwjenju.
Šdyž pať čžemy šrónu dostacž,
Wlamy šhudži, nišžy wostacž;
Ššmy-li tudny ponižni,
Tam naš hnada powyšči!

K. A. Fiedler.

**Džakujče šo ša wšcho Bohu a budžče jedny
druhemu poddani w bohabošcži.**

Ščtož šo Bohu prawje džakowacž rošymy, budže wjedžicž, šo jeho Bóh trieba, šo by druhim šlužil. Wy mamy wščěch ludži wotrocžny byč. To je cžěžki nadawł, tola pať něščto lohke ša teho, kiž wě, šo je jemu naš Šbóžnik šam do přědka šchoť a njeje šebi šlužicž dał, ale je šam šlužil. Ščtož šo tu pod druhich štaja, tón budže junu něščto hódne. To pať je Boža šlužba, hdyž ty ludžom šlužiš. Čžěžto šo drje cži to druhdy šda. Ludžo šo šdadža njeduščni byč a po šdacžu nješšlužža, šo by šo dolho š nimi našadžował. Ale tón Šnješ praji: To je tón jenicžki pucž, mi šlužbu wopošacž. Ščto dha čžesč hewal čžinicž, šo by wón něščto wot teho mět? Ššo jemu dacž napicž, kaž Šamaritška žónška, jemu jěcž na blido kšacž, kaž Šmarta, tola ty njemóžš. Duž šluž bližšchemu, a š tym jemu šlužiš. To njerěka, šo by nětko wščem ludžom we wščem podwólny byl a š jich hrošnosčam mjelcžal. Wjele bóle naš jim šlužicž w bohabošcži. Dokelž w bližšchim Bohu šlužiš, nješładacž psčezo na cžlowjekow, kotrymž šlužiš, ale na Boha šameho, njebošič šo potajkim cžlowjekow, ale Boha. Wšči tym nawušnješ, ludži lubowacž, jich šbože phtacž a budžesč w tajkej šlužbje šóšny šbožowny. Ale tež tebi wščitny ludžo šlužža, runjež šnano šam žaneho wotrocžka a žaneje džowki nimaš. Šral a šžžor tebi šlužitaj, wjele štow tyšaz wožakow tebi šluži a cže we wójnje ščtituje, duchowny, šěkať, wucžer atd. šlužža tebi a šu tu tvoje dla. Druhim šlužicž je ša naš najrješča phtča. Bóh ma nad tymi špodobanje, kotřiž tu delka jeho džěcžom a štworjenjam šlužža. Ščtož ša pohanow něščto cžini, šluži jemu tež. A tajke šluženje dawš nam to šbože woptacž, kiž na šwěrnnych a wěrjaznych w njebiešach cžaka.

Ššlepy rěčnik.

W nětajkej šhromadžinje bě wjele njewěrjaznych wšchitomnych. Ššoncžnje jedny š tych najhóřichich poštanu a počža takle šamboricž: „Moji wščecželjo, ja njewěrju do žaneje hele, ja njewěrju do žaneho šudženja, ja njewěrju do žaneho Boha, wščetož ja hacž dotal wot teho wščeho ničžo wohladał nješšym.“ Tak wón potom hiščeže šhwilu dale rěčesche a ludžo jemu š rufukšštanjom „bravo“ wołachu. Duž ššoncžnje jednory muž poštanu a džesche: „Lubi wščecželjo, tamny rjekny, šo Bóh njeje, dokelž hiščeže žaneho widžal njeje. Duž pošluchajče nětko na mnje. Wy prajicže, šo wšči našchim měšče rěka běži; to pať njeje wěrnó, tu žana njeje. Wy prajicže, šo je wotkach trawa a šo šu tam ščtomny; to njeje wěrnó, ani ščtomow njeje ani trawy. Wy tež prajicže, šo je we tutej šali wjele ludži; to pať šašo na tym njeje, tu njeje ničto, šhiba ja šam. A cžeho dla to wšcho njeje? Šehodla niž, dokelž ja wo tym wščem ničžo njewidžu a tež ženje widžal nješšym. Ša šym mjenužny wot naroda šem ššlepy. Šdyž pať ma tón, kiž je přjedny mje rěčal, prawo, dha macže tež mojim šłowam wěricž.“

Čži njewěrjazny wotmjelšnychu a džěchu cžišche je šhromadžinny.

Tola k něčemu khmany.

Zato něhdy, tak dwórski předať Rögel powjedašče, stareho profesora khowach, kotrehož khynojo sforo wšchitzu do wučzenych mužow hlufchachu, mjes sawostajenymi jeneho wuhladach, kotrehož pscheczelnje, ale sprostnjene wofo na duchu sacžemnjeneho pschecradži. Wón móžesche 26 lět bycz, ale běšče pschezo wulke džěczo wostať —, sa nana staroscž a ból. Čžim wobdarjenischi kwójbni běchu, čžim bóle šo tutón wot nich rosdžělesche. „A nicžemu khmany“, to běšče powšchitlowny rošbud. Tola běšče džěť w žiwjenju teho něťť k měrej pschinješeneho, na kotrymž šo šjewi, šo móže šo tež tón hubjenschi naněj sa grat w Božej ruzy ščžimicž.

Nasch wobohi bludny mějesche to waschnje, wšchědnje pschi wot-jěšdženju spěšchnych čžahow na kušodne dwórnišchczo khodžicž. Sastojnizy jeho na dosčž snajachu a jemu njewobarachu, hdy by šo kaž pruhujšo nad kolešami khilaf a lokomotivu kručže wobhladowaf. Nas, jako běšče šo hižom pschedpohlednje šnamjo k wot-jěšdženju daťo, tónle čžlowjeť na wothladowarja pschilecži a jeho pscheczimo jeho woli k lokomotivje čžehujesche. Tu inspektarjej na jenyh tyhch hlownych kolešow blaf pokasa, hdžezž šo po wospjetnym kručym pohladanju rospuťnjenje šjewi, kotrež móžesche sa čžah najštrašchishe bycz a wulke nješbože sawinowacz.

Nahladowarštwšo želesnizy na stareho profesora pišmo póbška, w kotrymž kwójb džaf a šwoje wješele nad tym wupraji, šo běšče tón šyn, kotrehož žiwjenje šo njewužitne bycz šdawasche, žly čžah psched šfaženjom wobarnowaf.

Tak móže tež wobohušče žiwjenje požohnowane a k něčemu wužitne bycz.

Sbožowna namakanka.

Pschi wotewrjenju wulkeho kanala mjes šewjernym a rańšchim morjom šo wjele wjerčow, ale tež wjele bohathych pschekupzow wobdžěli. Někotři tutych pohlednich na lóžži hromadže šedžachu a duž jedyn k nich takle pocža: „My dyrhjelš tutón wošebity džěť tež k něčim wošebitym šwječicž. Ša bych ša to byl, šo bychmy kóždy papjerku napišali, adrešowanu na kwójb pschekupšči dom. A šchťož by ju namafaf a pschinješł, temu by šo něšchto pschekupškich tworow darmo daťo. Še papjerki pak čžzemy do próšdnjeje blešche tyťnyčž, ju sacžinicz a do morja čžiřnyčž. Njech ju žolmy něľajtemu šbožownemu donješu.“ Tón namjet šo wšchěm špodobasche, a bóršy běchu tajku blešchu do morja wučžišnyli.

Měšžazy běchu šo mjes tym minyťe. Wichory morjo šchwifachu. Khuda wudowa špróžna wokofo šo hladajo na brjošy maleje kupy khodžesche. Wona rafi a ryby pyťasche, kiž mohla šebi nasběracž, dokelž hewaf ničšo k jědži njemějesche. Duž w pěštu blešchu namafa, w kotrejž popišana papjerka tčžesche. „Wěščež“, tak pschi šebi rjefny, „šu tu pohlednje strowjenja něľajťeje šlamaneje lóžže.“ A wona blešchu rošbi. Kaf pak šo džiwasche, jako na tej papjerzy čžitasche: „Šchťož tutu papjerku pschinješe, dostanje wot pschekupškeho doma B. w Hamburgu měch khoseja.“ Druhe papjerki lubjachu rajš, plaf, mufu atd. Ša žona k tymi papjerkami gmejnskemu pschedštejiczerjej džěšče a tón jej radžesche, šo by te papjerki šapóbšala. A hlaj, kajťe bě jejne wješele, jako tón lubjeny měch khoseja a tež wšchě te druhe tworj, k pscheczelnym listom pschipoššłane dosta! Něťťo mějesche sa šo a sa šwoje džěcži dosčž a móžesche hišchče tóššchto pschedacz a šebi te wuwilowane pjenješy na dať dacž.

Tak běšče Boža wšchěhomudrosčž wješely namjet něľotryh bohathych pschekupzow wužika, khudej kwójbje k nufy wupomhacz!

Šaj, te rapaki, kotrež na Božu pschikafnju něhdy Šeliaskej khłěb a mjaššo pschinoschowachu, šu hišchče dženkša štajnje na puczju.

Bóh šo njeda sa šměch měcz.

Běšče w lěcže 1736. Njepschestawajzy čžahachu wójnske šyly psches pomorsku krajinu. Wbohich wobhdlerjom wurubichu a města a wšy jim spalichu. Wšchitkim do přědka jěchafche mlody jěšdny, kotryž šo wošebje wufnamjenjesche psches šwoje Bohahanjenje a klecže. Bližachu šo městaczku Soldinej. Š bofa puczža na póľku štejesche maťa šapakfa a w nej wifasche Boža martra. Šchizž wuhladawšchi, jěšdny sawoľa: „Dokho dosčž nješšym tajki kšchizž wjazh wuhladaf. Tón čžzu se šwojej ščěľbu derje trjehicž — a njetrjehču-li, na měicže čžzu mormy k šemi padnyčž.“

Wón šwojeho brunaczka na boť storhny, šaměri šwoju ščěľbu na Božu martru a wuššeli. Šón šo šplóšchi a džimi štawasche. Še wšchěj mozu njekrašnika na šemju čžiřny. Mormy wosta jěšdny ležo — wón bě šebi šchiju šwinyl. Boža martra pak bě nješranjena, kulka bě nimo lecžafa. Čži drusy jěšdni šrosčžěľachu, šo naboľawšchi; jim bě džě wěšťe, šo bě tu Bóh šam kšostaf, kiž šo sa šměch měcz njeda.

Dobry šřědk pscheczimo huňweej.

Amerikafski wójnski minister Stanton bě šo ras na jeneho šwojich wojerškich wyschšchich, kiž bě jemu wopaf rošymil, jara rošhněwaf. „Ša bych jemu“, tak wón tehdy k přesidentej Vincolnej džěšče, „šwoje měnjenje k tak prawje wótrymi šłowami napišaf.“

„Čžinicz to,“ přesident wotmolwi, „trjebajťže najwótrišche šłowa a njeměcže k nim žaneje šmilnosčže!“

Stanton džěšče, napiša wótry list, pschidžze k nim k přesidentej a jón jemu wučžita.

„Šo pak šcže derje čžinili,“ přesident k njemu rjefny, „tu ničšo njepobrachuje.“

„Ale k fim měľ tutón list k wyschšchemu póbšlacž?“ šo něťťo minister prašesche.

„Póbšlacž?“ Vincoln šnapscheczimi, „to by njetrěbne bylo. Tón list je kwójb nadawł dopjelnil. Wón je Wasch huňw na šo wšaf. Něťťo jón wšmicže a roštorhajcže. Tak to ja čžinju. Tajke huňwapolne listy šo njekmědža wotpóbšlacž.“

Šchťož šo ras rošhněwa, njech tež tak čžini. Wjele nješparnych nozow a šudniškich khóštow šo k tym šminje.

Džiwne khowanje.

W šynagošy w Šolmeji w Galiziji ras woheň wudhri. Kucže po wohnjowu woboru póbšlachu, kiž tež bóršy pschifhwata a woheň šala. Na woltarju Móššafowe knihi ležachu, kiž nješšy čžiřchczane, ale na pergament pišane. Na jědnacže tutych šwjatych pergamentowych knihi bě šo pak k wohenjom ššafšlo a k wjetšcheho džěľa špalito.

Židži šebi tak jara pišane Bože šłowo waža, šo je se starodawneho čžafa šem waschnje, te dodžeržane abo nakažene šwjate knihi šwjatocžnje khowacz. Duž buchju tež tehdy wšchě šššmudžene pergamentowe džěle šwěru hromadu špyťane, do hlinjanyh šudobjow štyľane a na marj položene. Šsobotu wokofo polodnja šo potom wjele Židow šhromadži, kiž to šłowo Bože na pohrjebnišchczo pschewodžachu. Šod wjele plafanjom buchju te pergamenty do rowa pušchczene.

Kaf šrudnje je tola, šo drje Židži to mormwe šłowo čžesčža, w žiwjenju pak po nim njecžinja a do Šhryšťuša, wo kotrymž to šłowo šwědcži, njewěria!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróci y
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy łobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

12. njedžela po swjatej Trojizy.

Mark. 7, 31—37.

„Baalo, Baalo, wužlyšch naš!“ tak wołachu tamni Baalowi popjo na Karmelu wot ranja hač do połodnja a rěšachu so s nožemi, hač krej po nich bježesche. Ale ščto jim to pomhašche? Tu njebě žadny hłóš ani wotmolwjenje. Žich Baal, ke kotremuž so wołachu, běšche morný, němý Bóh.

Kak zyle hinajšchi je našch Bóh. Wón je žiwný, rěčazny Bóh. Wón wotmolwi tehdy Heliasej na jeho wołanje, wón dženska hiščeje našchim wěrjazym próstwam njemjelczi, wón rěczi k nam we swojim słowje, psches swojeho Ducha a swoje skutki a wošjewja nam pucž, po kotrymž mamy thodžicž.

A dokelž je wón rěčazny Bóh, chze wón, so bychmy tež my rěcželi s wješelej, džakapolnej wutrobu rěcželi wo jeho skutkach, wo jeho krašnosći, hnadže a lubosći. A temu je nam jasny a žiwný wodnych do naš dał. Ščto mjelczišch dha, ty moja duscha? Wšmi wscho, ščtož w swojej mozy mašch, so Bohu čzesč, kiž jemu słuscha, kaž swojom' Knjesej s džakom dasch. A dale, dokelž je wón rěčazny Bóh, chze wón, so bychmy tež słyscheli, ledžbliwje słyscheli, ščtož ma wón nam prajicž. A temu je nam wuschi a strowny rosom dał, so bychmy pošluchali na jeho hłóš a šebi jón k wutrobje wiali a s mlodym Samuelom prajili: „Rěcž, Knježe, twój wotročžk słyschi!“

Alle o, kak wjele hluchich a němnych je mjes nami, niz

jeno na čžele, ale wošebje na duschi! Ščto jich sahoji? Ščto čžini hluchich słyschaznych a němnych rěčaznych? Tu steji wón psched nami w našchim džensbnischim ščzenju:

Jesuf Khrystuf, lěkar našeho hluchoněmeho hubjenstwa.

1. na našche hubjenstwo;
2. na jeho pomoz;
3. na našch džak.

Rót wotewr k swojom' khwalenju a k nutrnosći wutrobu! Hamjen.

1. Runje běšche tón Knjes tamnej Kananejskej žonje, kiž mješesche wjazny wěry, dnžli wschitke džowki Abrahamowe, swoju móz a krašnosć widžicž dał a k nej prajil: „Tebi so stań kaž chzesch“, a jeje džowka bě wocžerstwila w tej šamej ščtundže. Nětk pschindže wón s Tirowskich a Sidonškich mješow sašo k Galilejskemu morju, a kaž wschudžom, hdžež wón pschindže, tón wulki lěkar, tak čžaka tež jow sašo wulka čžrjoda thornych, braschnych, hubjenych na njeho, a jemu so njewostudzi pomhačž, wón jich wschitkich sahoji. O so bychmy jeno tež my pschezoz runje tak hotowi byli, šebi wot njeho pomhačž dacž, kaž wón nam pomhačž chze, niz na čžele jenož, ale pschede wschěm na duschi. Hluchoněmeho šu k njemu pschiwjedli, so by ruky na njeho položil, a tutón hluchoněmy je prawe šnamjo našeho duchowneho hubjenstwa. Kak wobžarujomny je tutón čžłowjek! Ščłódky macžerny a nanowny hłóš njebě wón ženje we swojim žiwjenju słyschal, Bože słowo, kiž duschu swjěšela a wobsboža, njebě so ženje k jeho wutrobje do-

czijchczalo, khwalbne khërlusche, i kotrymiž Boži lud horje czejniſche do Jerusalema na rócžne cžaſy, a Jeſuſowe mózne a lubošne přëdowanje, kiž da ſo nětk po zylm kraju ſlyſhecž, to wſchitko tu ſa njeho njebë. A k temu bë wón tež němý. Wón njemóžeſche ſo i lubymi pſhecžlemi roſrëczowacž, njemóžeſche jim ſwojeje wutrobny myſle a ſacžucža ſjewicž, njemóžeſche ani wo pomoz a wo wumozenje ſe ſwojeho hubjenſtwa wołacž, cžehoždla jeha tež druſny k Jeſuſej pſchijwedžechu a jeha ſa njeho proſchachu.

Alle wjele, wjele hubjenſchi je tón, kiž je na duſchi hluchi a němý. Se ſlyſchazymaj wuſchomaj wón njeblyſchi. Grëch je jeha ſa Bože ſłowo hlucheho ſczinił. Haj wſchať, hdyž ſo k rejam ſapiſka, to wón ſlyſchi; hdyž lohkoſmyſleni towarſchojo jeha k hrajerſkim blidam wołaja, to wón ſlyſchi; hdyž palenz jemu do wucha ſhepta: pój, pij mje! to wón ſlyſchi; hdyž jeha cžëlny loſcht jeha i leſnyimi, lubošnyimi ſłowami wabi, to wón derje ſlyſchi. Alle hlóſ ſwojeho Šbóžnika, kiž jeha i boloſcžu pyta kaž macž ſwoje ſhubjene džëcžo, Jeſuſowy hlóſ wón njeblyſchi, a kaž huſto jemu we wjeſelu abo ſrudobje Bóh ſwoje ſwony ſwonicž dawa, ſa to wón žanych wuſchow nima. — Šchtóž pak Bože ſłowo njeblyſchi a njeſthowa w dobrej a pěknej wutrobje, tón tež rëczëcž njewuſnje, ſchtož k Božej cžëſcži a k lepſchemu bližſcheho ſlyſcha. Haj wſchať, wo ſemſkich a ſwëtnych wëzach wë wón rëczëcž. Šchëroko wotewria wón ſwój rôt k uablaſnym rëczam a bjeſbóžnym žortam, k ſbudženju a pſchiſtobženju bližſcheho, k hanjenju a miſchtrowanju Božeho ſłowa. Alle wſchudžom, hdyž dyrbiak ſo wón k ſwojemu Anjeſej poſnacž a ſwëdczenje ſa njeho wotpołožicž, tam je jemu rôt kaž i pawcžinu ſapſchedženy abo kaž ſe ſantom ſamknjeny, a runje kaž ſaſakke, ſaſkobjene džëcžo nicžo ſe ſwojim nanom njerëcži ani wot njeho njeproſny, tak tež wón žaneje próſtny a modlitwy k ſwojemu njebjekemu Wótzej njecžini. Wón je kaž němý ſa njeho. — Ach, tajžy ſmy i pſchirodženja wſchitžy! To je to hluchonëme hubjenſtwa naſcheje duſche, přjedy hacž Jeſuſ naſ ſahoji.

2. Jeſuſ woſmje teho cžłowjeka woſebje wot luda Na tym dyrbi tón khory ſroſymicž, ſo dyrbi ſo nětko něſchto woſebne i nim ſtač a ſo dyrbi wón jeno na Jeſuſa ſameho hladacž. Tak tón Anjeſ džënkſa hiſchcže cžini. Wón woſmje naſ na boť, wot luda woſebje, wón połoží naſ na khorołožo, wón wjedže naſ ſe ſwëtneho ropota a roſpróſchenja do cžičiny a ſamotnoſcže, na cžichu Božu rolu k wotewrjenemu rowu. O ſo bychmy wſchať tehdy tež pſchëzo ſpóſnali: tón Anjeſ ma nětk ſo mnu ſwoje woſebite wotpohladanje, wón cžze mi na duſchi pomhacž a ſwoju móž a hnadu na mni ſjewicž. — Wotom tyknje Jeſuſ temu khoremu ſwoje porſty do jeha wuſchow a dótknje ſo jeha jaſyka. Na tym dyrbi wón ſroſymicž, ſo cžze Jeſuſ jemu wucho a jaſyk ſahojicž, a to dyrbi w nim žadanje po pomozy a dowërjenje na Jeſuſa ſbudžicž. Tak tón Anjeſ pſchëzo hiſchcže cžini. Wón nam pokaſuje, hdyž naſcha khoroſcž ſedži, wón ſbudžuje we naſ žadanje po wuſtrowjenju a dowërjenju k njemu, kiž nam wobſwëdcži: Ja ſym tón Anjeſ, twój lëkať. — Alle přjedy hacž Jeſuſ teho cžłowjeka tam wuſtrowi, pohlada wón horje k njebjekam a ſdychnje. Š tym cžze wón jemu a tež naſchej khorej duſchi prajicž: pomoz pſchiindže jeno i wyſoča; docžataj a wuproſch ſebi pomoz wot teho, kotryž tebi wſchitke twoje hrëchi wodawa a wſchitke twoje khoroſcže ſahoja. — Napoſledku, hdyž bëſche tón khory doſcž na to

pſchihotowany, ſchtož dyrbjeſche ſo na nim ſtač, džëſche tón Anjeſ k njemu: Šefata! to je: wotewr ſo! a hnydom wotewriſchtej ſo jeha wuſchi a ſwjaſt jeha jaſyka ſo roſwjaſa a wón rëczëſche prawje. Tajki džiw cžze Jeſuſ na fóždej duſchu cžinicž, kiž ſo jeha lëkowanju pſchewoſtaja a cžze ſo dacž wot njeho ſahojicž. Jeha ewangelion, to ſłowo wo Božej luboſcži a hnadže pſhecžimo nam ſhubjenym cžłowjekam, je to prawe Šefata ſa naſchu khoru duſchu. To jej wuſchi wotewri, ſo ſo nětk njemóže napoſluchacž, ſchto je Bóh ſam na naſ wažil, tak wjele kraſneje dobroty nam hubjenym ſczinił. To jej jaſyk roſwjaſa, ſo wuſnawamy: Wty ſo teho njemóžemy woſtajicž, ſo bychmy njerëcželi, ſchtož ſmy widželi a ſlyſcheli. — O ſo by tajke ſefata nam wſchitkim prawje hlubočo do duſche kłincžalo! Wotewr ſo, ty wucho, ſa Bože ſłowo! Roſwjaſaj ſo, ty jaſyko, k khwalbje Božeho mjena! Haj, pola wſchitkich, kiž ſu teho Anjeſa Šefata na ſebi abo na druhich ſhonili, dyrbi rëcacž: „Mój duch a moja wutroba je k twojej khwalbje hotowa. Čžeſcž Bohu Anjeſej dajcže!“

3. Wſchitkón lud pak, kiž to widžëſche, džiwajſche ſo a džëſche: „Wón je wſchitko derje cžinił. Hluchich cžini wón ſlyſchaznych a němých rëczaznych.“ To dyrbi naſch džak bycž, kotryž jemu, naſchemu bójkemu lëkarjej, pſchinjeſemy; to dyrbi i naſcheje wutrobny a i naſcheho erta, to dyrbi i naſcheho žylého žiwjenja a khodženja kłincžecž, hacž junu pſchëſ jeha hnadu tam dónđžemy, hdyž budžemy do wſcheje wëcžnoſcže ſpëwacž: „Tón Anjeſ je wſchitko derje cžinił!“ a jeha i naſchimi khërluſchemi khwalicž wot woblicža k woblicžu. Hacž do teho cžaja, Anježe, —:

Wſmi khudu khwalbu tudy i hnadu,
Mój luby Božo, wote mnje;
We njeju wëm ſej lepſchu radu,
Tam budu, kaž te jandželje,
Hdyž hlóſ mi budžeſch wyſchſchi dacž,
To haleluja ſaſpëwacž.
Samjeť.

K. w P.

Tón Anjeſ wſcho derje cžinił je.

Tón Anjeſ wſcho derje cžinił je,
To, duſcha, wopomí ſebi;
Twój dónt wón ſwërnje wodžëſche
A i hnadu ſtať je k tebi;
We horju, nuſy, wjeſelu,
We khoroſcži a we ſchizju
Čže ſđerža jeha ruka.

Tón Anjeſ wſcho derje cžinił je;
Ty njebë hiſchcže tudy,
Dha hižom lubowaſche cže,
Njech tež ſy hrëchnit khudy;
Haj, přjedy hacž ſo narodži,
Čže wón ſej hižom wuſwoli
We ſwojim lubym Čsynu.

Tón Anjeſ wſcho derje cžinił je,
Hacž runje cžłowjet padny;
Wón jeha i pada wuſbëže,
Wë jemu ſažo hnady;
Na jeha wëru, poſutu
Wón ſmilnje hlada we Šchryſtu
A jeha brachi hoji.

Tón Anjes wscho derje činił je,
Wón da nam s njebjes mana,
Riž sa dusche je fšewjenje,
Tědž Boža, žiwnošč kmana;
Rót, wuschi wón nam wotewri,
So bychmy jědli, fšyščeli
Khlěb s njebjes, słowo Bože.

Tón Anjes wscho derje činił je,
Wón sa naš wumrje, stanj,
Nam swěsći sbože njebjeste
Wšes kwoje kwojate ranj;
Wón tež je sa naš k njebjju stpik,
So by nam bydło sshotowil
A Duchu k troschtu póbłal.

Tón Anjes wscho derje činił je,
Njech tež naš druhdy srudzi,
Hdyž pschijedže nam tyschnosče
A čěmne mroki sbudzi;
Wšchal wón nam kruczi wěru, mōz
A čini, so na horja nōz
Nam sažo ranje kwita.

Tón Anjes wscho derje činił je,
To njesapomá, o duscha!
Njech wón tež dale s tobu dže,
Eso wjesč daj, kaž so kłuscha;
Slaj, potom junu njebjjo masch,
Hdžež s džakom, kšwalbu saspěwasch:
„Wón je wscho derje činił!“

K. A. Fiedler.

Njestarajče so!

„Sako ja,“ tak jedyn muž powjedasche, „ras njedzelu popoldnju Božu kłuzbu wopytach, so dvě holeczy, jena něhdže 6, druga 8 lět stara, te mni kndžeschtej. Khudobnje, ale čistej běshtej swobletanej. Tole kšwodstwo mi runje witane njebėsche, dokelž kšw tajke džěczi s wjetšcha njeměrne, a to ma sa mnje něscho molaze.“

Sako pak so kemsch sapocza, dyrbjach so nad jměrnošču a kědžbliwosčju džiwacž, s kotrejž tej malej na přědowanje poškuchaschtej. Do teho wscheho pak ja tej mjeńschej moje spěwarške podach, so by kšebi wobrasť w nich wobhladała, dokelž kšebi myšlach, so džěczaza nječědžbliwosč tola wustupi. Wona je wsa, kšebi wobras wobhlada, mi spěwarške sažo poda a s měrom a kědžbliwje kaž prjedy pschipoškuchasche. Pětne sadžerženje teju maleju mje tak swjěšeli, so kōzdej po stōncženju Božeje kłuzby kšwěczaty nowy pjeczdžefacznowarški darich. Spodžiwanej džěczi na mnje pohladaschtej a jón s džakom wasaschtej. Wšchi zyrkwinskich durjach na mnje čakaschtej a mi rucžy napschecžiwu tysaschtej, so mi hiščęze junkrōč džakowacž.

Wórsy po tym w njedzelskim łopjenu tole powjedańčžo čitach: W jenej kšwōjbe je njedzelu wulka nusa była; žane pjenjesy wjazy, štoro žadny khlěb, hacž nekajke drjebjeńčki a kuš kšoseja w domje. Sako so popoldnju kłōd dwōjy sacžuwacž dawasche, je mała kšęsczłětna holeczka kšwojej něscho starschej kšoficžy rjekła: „Wōj, kšwemoj te mšchi hič, kšnano nam tam luby Wōh w zyrkwi khlěb da.“ Tamna je pak rosomnje prajila: „Ach, tak čže nam luby Wōh w zyrkwi khlěb dacž?“ Ta mała pak so njeje mylicž dała: „Čžehodla tež niz? Sbdžnil je wšchal so tež po kšwojim přědowanju pjecž tysazam najěscž dač.“

Ma tutōn dopokas njeje starscha ničžo wjazy snapschecžiwicž wjedžila a je kšobu te mšchi kščła. Wonej tam pōdla starscheho,

pschecželneho kšjesa kšędžischtej. Wjes přědowanjom je jimaj tutōn wobras pokasat a po kemschenju kōzdej pjeczdžefacznowarški darik. So tym stej wonej do pjekarnje doběžalej, tam sa 50 nowych khlěba kupilej a tōnle „w zyrkwi dostaty“ khlěb wysťajo macžeri pschijeskej a k temu te tamne 50 nowych k dalschemu pschetrijebanju.

„Sako tole čitach,“ muž dale powjedasche, „mōzach so jeno Wōhu Anjesej džakowacž, so běch kšměl jeho grat byčž, tutym kšudym ludžom tajke wjěšele pschihotowacž a džěczazej wěrije teju maleju niz dacž k hanibje pschicž.“

Twōj Wōčęz w njebjesach je wschewomōzny a kšmilny Wōh, kiž ma niz jeno kšubla a žiwnoščę dosčž, ale tež mōz nad čłowšfimi wutrobami. A hdyž tež ras psches mokrotu a kšuchotu dže, we wschęch padach dyrbisch tola na jeho praschenje: „Sęze hdy nusu mēli?“ wotmolwicž: „Nihdy žaneje!“

Mōz Božeho kłowa.

Stary wojak pische: W lěcze 1861 dyrbjach s někotrymi towaršchemi do twjerdžisny Ulm, so bych tam jako wojak kłuzil. Sa buch do 6. regimenta pšęskow tyfnjeny a buch, sčtož so mi na žane waschnje njespodobasche, bubnar. W tamnym čašju, hdžež mējeschťaj w jenym kōžu hiščęze dwaj spacz, w kasarmach pschijomnje njebē. W tej stwoje, w kotrejž mējach ja spacz, bē naš wōšpomnacžę mužil. Eso modlicž a wojak byčž, to w kasarmach ničžo lohke njeje, kšwoju wěru s wjěšelom pōsnacž, je pak hiščęze čęžo; ale tōn Anjes kōzdemu pomha, kiž so na njeho spuščęza. To kšmēdžach tež ja sšonicž. Dokho njetrajesche, bęchmy pjecžo, kōškiž horje do Wōžeho doma stupachmy, hdyž drusy do kōrcžmy džęchu. Mōj feldwebl, kiž w tej kšamej stwoje spasche, ras wschōn hněwny pschede mnje stupi a pocza: „Bubnarjo, hdyž mi hiščęze junu mojich ludži sawjedžesch a jich mufarjom činisch, to hetmanej wosjewju a čęe pola njeho wobštoržu!“ — „Čžinčę to,“ jemu mērnje wotmolwisch. Wōn pak je so kšwěru pašł, tole čžinicž.

Duž buchju hody. „Wly čžemny tola widžęčž, hacž smēje nasch bubnar sa naš žane Wōže džęczō; wōn tola do kōrcžmow ani na žane druge wjěšela njelhodži; duž dyrbi pjenjes dosčž a nadosčž mēcz,“ tak moji towaršchojo hanjachu. „Derje, wy dyrbicžę jo mēcz,“ jim kšlubich. A hdyž so Wōža nōz bližesche, džęch do mēšta, kupich kšebi 18 Nowych Testamentow, napisach kōzdemu jeho mjeno do knihow a dach kōzdemu jedyn Testament. Někto bęchu smērom. „Masch bubnar je kšlowo džęczal,“ wšchitzy prajachu, a ja widžach na wschęch woblicžach wjěšele. Wjes teho, so bych so nęczęho nadžal, bęchu kšebi pak tež moji towaršchojo něscho wotmyšlili. Kōnz lęta mi rjanu wulku bibliju, kiž bęchu džęu prjedy pola woješkeho předarja kupili, pschepodachju. Moje wjěšele male njebē a ja njemōzach so Wōhu sa to dodžakowacž, so bē so myšl mojich towaršchow pschecžiwu mi takle pschewobrocžila. Niz, so bych wjazy žaneho hanjenja a kšmęcha njewohladał, ale ničžo wjazy tola slē mēnjene njebē.

Runje 40 lět pōšdžischo, w lěcze 1902, — kšym někto mišjonar w Amerizy — mējach pucžowanje psches polnōzne staty w Amerizy čžinicž. Na 7. dezembra 1902 dostach pscheproschenje do Noweho Salema w Połnōznej Dakōčze, hdžež je jedyn prjedawšchi mišjonar s sarajom. Hdyž tam pschindžech, mje tōnle farat wutrobnje pschija. Sako wjecžor hromadže kšędžachmoj — wōn bęsche tež we Württembergskęj rodženy kaž ja — a wo kšwojej dalokęj domišnje rěczachmoj, wōn na jene dobo na mnje tak džiwnje hladacž pocza a so mje woprascha: „Njebēsčęze Wy we kšwojim čašju w Ulmje?“ — „„Haj,““ ja wotmolwisch. — „Wola sčęstęho regimenta?“ — „„Tak bē.““ — „Njeměscžę so na leutnantowęho pōškuzobnika dopomnicž?“ — „„Sara derje; to bē prawy njedocžinč, kiž je mje hušto dosčž k kšmęchęj mēl.““ — „Tamny njedocžinč bęch ja,“ tōn farat rjekny.

Rajke spodživanje, ale tež kajte wješe, so bē naju Bōh taf derje wobžik. Taf tu nětko ředžachmoj. Sa njewēm, řchto je řo ř mojim 18 Testamentami řtalo. Jene tutych řnihow pař bē tehdomniřchemu leutnantowemu řluzobniku do wutrobny řschimnyřo a jeho na prawu řchcžęřku dowjedlo. A wēřcže řu tež te druge řwoju řluzbu cžinike; řschetož Bōže řłowo řo řenje řrōřbne njewrōcži.

Bože wobarnowanja.

řdnyž bēřche řhęžor řhorla V. w lęcže 1547 řafjřeho řhurwjęřcha pola Mühberga nad řobjom řbiř, wōn jeho jateho ř pokodnju wjedžęřche. Na 27. juniya ř nim do Saalfelda nad řaalu řřchiřdže, řdžež jemu na nōž w řořczenzu řtwu řřchipořafja. W nozny tam na řhurwjęřcha na jene dobo njemēr řřchiřdže, řřched kotrymž řebi řaneję řady njewjedžjřche. řhurwjęřch ř mozu wo durje řkapasche, doņiž to řhurwjęřchow řluzobnik njewuřřłjřcha. řřches njeho řrořřęřche řhurwjęřch řhęžora, řo by jemu tola druhu řtwu řřchipořafja řdaj. řhęžor po jeho řrōřřwje cžinjęřche. řēdma pař bēřche řhurwjęřch ře jřřwny wuřřupit, duž řo ř wulřim ropotom cžęřki wjęlbowanym wjęřch dele řypny.

Tajke podawki njęřku runje jara řēdke. Dwoje podobne řhonjenje je tež řrabja řinzendorf, řnaty řaložęř bratrowřřęje gmejny, cžinik. Wōn řhwilu pola řwojeho řřchęřčęla, řrabje ř řersdorfa, na wjęřřchim řuble njedalořo řudnyřčina řřchębywawřche a řhžjřche tam po prawom tež řřches nōž wōřřacž. Dowlęž pař bēřche řrōřřko řřched wjęcžorom nęřajři řnutřřtowny njemēr na njeho řřchjřřhol, wobřamny, řo řiřčęcže wjęcžor na pucž podacž a njeda řo tež řřches řane řřchjřcžowanje dlęje dđeržęcž. řēdma pař bēřche řinzendorf řrōř wopuřřčęřik, dha w tej řřwje, řiž bēřche řa njeho pořřajęna byřla, řo řřwiny wjęřch wōřřorže a runje na to řožo padny, w kotrymž męjęřche wōn řpacž, taf řo řudjřřche řo řřchi řym węjčę řarajřł, řdy řudjřřche tam řřches nōž wōřřal byřł.

Druhi řas bu jemu na řiřčęcže řpodžiwniřche wawřnyje řiwjenje řđeržane. řdnyž w řmerizny řwangelij řřchipořjedawřche, bēřche tež njedalořo řew-Yorka mješ řndianarjemi, kotrymž bēřche řōřřkaty řad (řlapperřřlange) řwjařny. řrunjęř bęřchu řucži řndianarjo jemu najprijędy řřchęcželnje řmyřřłeni, dha dachy řo tola bōřřny řřchęcžiwo njemu nařřčęřuwacž, řo řamo wobřamłnyřchu, jeho řabicž. řas wjęcžor řrabja pod řwojim řřanom řmęřom řędžęřche a řebi na niččo řřle njemřřłęřche. Duž řo jemu řřradžu a mješcžo wot řady řndianar bližęřche, řo by jeho řarajřł. řižom řo ře řęteru na řrabju řahanja, duž na jene dobo řřched řinzendorfom řōřřkateho řada wuhłada. řutōn džiwi řebi řinař njemřřłi, řacž řo je řo to řwęřjo tam řehodla řęhnyřło, řo by řrabju řřřitowalo. Wřřchōn wuřřrōžany řndianar cžęřny a řinzendorf bē ře řřřcha wu-mōžęny.

řēřřto podobne je węjčę nęřřōžłuli we řwojim řiwjenju nařřoniřł. řchto dha pař je we wřřčęm řym pomhail? řičřto řdruhi, řacž Bōh řam ře řwojęj njewidomnej, ale wřřchęhomōžnej řuku.

Boža pomoc w nuřny.

řobožny muž je řas řrajil: řa řōždu řřřłu, řiž na nařřche řlıdo řřchiřdže, je mjeno řehovah napjřřane. řemu tež taf je. řōžda řędž, řiž my wuřřiwamy, je tola řwędčęnje řeho, řo nař Bōh řařřara a řđeržj a řo wōn na nař řenje njęřabywa.

W jęnym řomje pař męjachy řednoru řlinjanu řřřłu, řiž wořębję na pomoc řwęřneho řoha řehovah dořominařche. W cžajřu wulřęje wōjny bēřche mjenujřny řhuda macž ře řwojim dđerčęřim

we wořębję wulřęj nuřny. řan bē řobu do wōjny cžahnyřčę řyrbjail a dołho řana powjęřčę wot njeho řomoj dořřčła njębē. řaf dha řo řta, řo macž řas ře pořřłędny bęřnicžłi w řlinjanęj řřřłi na řlıdo řřajj a ře řřłjřojřymaj wocžomaj nad nimi řlıdowe pačęřje řřęwawřche. řa řřchichodny džeř ani řuřřa řędže wjazy w řomje njębē. Duž řo wo durje řařłępa. řřřřob řařřupi a wot nana řřřłi řřchjnjęřę, w kotrymž bē nařładny řjenjęř a ta powjęřčę, řo řo nanej derje wjedže. ř tym nuřa řřčęřřa a dđerčłowanje řo řapocžę. ř dořomnjęcžu pař na to je řo ta řřřła, řiž řęhdy ř pořřłędny bęřnicžłami na řlıdže řęjęřę, w řomje wot naroda ř narodej řhowała jako řřawne řwędčęnje řeho, řo Bōh řřčęřo w prawym cžajřu pomoc pořčęle.

Luboscž hacž do řmjerčę.

řřchi wulřim wohnju, řiž druhy w řmerizny řřches řrāriję, to je řřches řřłu řrajinu bęři a řrawu a řita, řęřny a wřny řahubja, bęřchu wobřđłęřjo jęneho řubla tež jęno řwoje nařę řiwjenje wu-řhłowacž mohłi a řyrbjachy wřřcho řwoje wobřędžęřřřwo wohnju řřchęwōřřajęcž. řeno ř wulřęj nuřny bē řo řim pořadžiło, řacž řřches řęřu doņcž, řiž dalřřchemu řořřčęřjęny wohnja mješu řřajj.

řdnyž řo po nęłotrych řnyach wobřędžęř řařo na řwōj dwoř wrōcži, řo by wřřčęř pomōřřanki řřchępřřtal, řacž njęby tam niččo wot wohnja řřchępřřčęřęne namakail, njębē tam niččo wjazy řdyřłi řrōřřne wopalene mury. řo bē řrudny napohład. řola řchto to je? W řucžiku w řōłni řřchi mury bęřche řnęřđo a na řym řnęřđę řędžęřčę řęřle wopalena a mōřwa — pata. řomaku wobřędžęř mōřwu pař ř nęřđa řbęřny a widžęřche pod njęj wjęle młodny řurjatkow, wřřčę njewobřřłodžęne a řiwe. řřwęřna pata bē je ře řwojim cžęłom řřched wohnjom wuřřowała a řim ře řwojęj řmjerčę řiwjenje řđeržęła.

řjęje to řřamjo řęje lubořčę, řiž je řo řrēni cžiči řřajř też řa nař do řmjerčę dala? řle tuta lubořčę řyrbi wo nęłotrymž-łuli řdyřnyřčę: řak řuřřo řřym ja řwoje dđerčęři řřřomadžęč řhžł, řaž pata řwoje řurjatkā pod řřchidłā řřřomadži, a wy řęčę njęchali! ř njębudžmy mješ tutym! ř

Dobre wotmolwjenje.

řwarřłi miřřtr, řiž bęřche řrje bohary, ale řřchi řym też řam jara dđerčławy a by řřčęřo řa řwojim dđerčłacžęřjemi řładař, też řas na jara dęřčęřowym řny na řwar řřchiřdže. řu ředny ře řo dđerčłacžęřjow, řiž ř nim derje męnjęřche, ř njemu řjęřny: „řle miřřtrje, cžęhōdla dha řřny řřchi řajřim wjedřje na řwar řhōdžicę? řdy byř ja řajłi bohary muž byřł, řajřiž řřny řęčę, dha byř řřchi řajřim wjedřje řęřny řomach wōřřal a byř řrubeho řōřłal.“

„řaj wřřchail,“ miřřtr wotmolwi, „to řrje je też lubny Bōh do řrēđłā wjedžail, řo byřčęčę řřny, řudjřřčę-łi řařł bohateho řęřinik, niččo dđerčłacž njęchali. řehodla je řadiřcho mi, řdyřłi řřam řamožęnje wobřadžił.“ ř

řřchibjęranje na řęřach a mudrořčę.

„řdnyž bęřchu moji řřnojo 16—20 řęř řřari“, řřny řur powję-dawřche, „woni wjęle wjazy wjedžjřchu, řdyřłi ja. řdnyž bęřchu 25 řęř, wjedžjřchu řunje řęłko, řaž ja; ř 30. řęřom počžachy řwōłniwi byřčę, na mņje pořłuchacž; ř 35 řęřami řo mņe wo řadu řrařřachy, a ja mam řa to, řo, řdyřł budžę 40 řęř, řiřčęčę řřchidawžę, řo řřari řudžo woprawōdže też nęřřto wōřřmja.“ ř

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebies mana,
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knihicziščezěrnj w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

13. njedžela po ƙwjatej Trojizny.

Łut. 10, 23—37.

Pšchirunanje wo ƙmilnym Samaritiskim — kotry ƙšchesczijan njeby jo snal wot mladoscže ƙem, a tola kotra wutroba njeby ƙo saƙo sahorila, kotre ƙwědomje njeby ƙo saƙo wótfilo, tak hušto hacž ƙo tuto pšchirunanje ƙšyschi abo cžita? Kamjentna dyrbjala tuta wutroba bycž, kotraž ƙo pšchi tym njeby šrěła a hiščcže žanu nashonitoscž měła wo tej jenej cžistej a ƙwjatej lubosczi, kotraž cžłowjekow s Bohom sšednocža, kotruž je Bóh cžłowjekam wopokasał a kotraž cžłowjekow k Bohu cžehnje, k njemu posběha se wschědneho semškeho žiwjenja. Njeje džě ƙo w Šhrystuƙu tuta wótzowsta luboscž Boža sšewila? Njeje w nim k nam pšchisčła? Haj, njewotewrja nam Bóh w Šhrystuƙu ƙwoje kralestwo, to njebieske kralestwo, to wěcžne sbožne žiwjenje? Rał ƙu tola profetojo a kralojo stareho ƙluba ja nim py- tali, tak ƙu ƙwojeho Boha spósnacž chzpli, tak ƙu cžakali na jene sšewjenje Bože, kotrež by jich pytanje a žadanje spokojilo! — W Šhrystuƙu je ƙo pak Bóh sšewil; sčtož jeho widži, tón widži teho Wótza. Tehodla sbožnej stej tej woczi, kotrež widžitej, sčtož wy widžicže, praji wón ƙwojim wuczobnikam; wjele profetow a kralow ƙu chzpli widžecž, sčtož wy widžicže, a njejsu jo widželi; a ƙšyshecž, sčtož wy ƙšyschicže, a njejsu jo ƙšyscheli. Cži njemějachu hiščcže teho Ssyna Božeho, wy pak macže jeho; wy móže- cže jeho widžecž a jeho ƙłowo ƙšyshecž — tak sbožowni wy tola sčze! Haj, we mni ƙo wam Bóh sšewi.

A wschittim, kiž jeho widža, teho Ssyna Božeho, a jeho ƙłowo ƙšyscha, do njeho wěrjo, je pucž k wěcžnemu žiwjenju pšchihotowany. Rał maja ƙo pak cži sadžeržecž, kiž chzedža na tym pucžu k sbožnosczi krocžicž? —

Ješuš da nam wotmolwjenje na to praščenje: Sčto mam cžinicž, so bych wěcžne žiwjenje herbował? hdyž wón teho pišmawucženeho w našchim tercže na Boži sałón po- kasuje, w kotrymž pišane stej: Ty dyrbišch Boha, ƙwojeho Snjesa lubowacž s zylej ƙwojej wutrobu, s zylej ƙwojej duschu, s zylej ƙwojej mozu a se wschej ƙwojej myšlu; a ƙwojeho bližšcheho jako ƙam ƙo, — a wón jeho napomina: cžiń to, dha budžesch žiwj. Haj, luboscž je tón wěcžny Boži sałón, kotryž naš k Bohu wjedže, naš sbožnych cžini, luboscž je dopjeljenje wscheho sałonja; tehodla naš tón Snjes pšches tuto pšchirunanje k ƙmilnej lubosczi napomina, hdyž wón temu pišmawucženemu praji: Dži a cžiń tež teje runoscže.

Botajkim lubujmy kaž tón Samaritiski!

Wy ƙo prašchamy: 1. Koho mamy lubowacž?
2. Rał mamy lubowacž?

Luboscž! ja ƙo poddam cži, chzu twój woštacž wob- stajnje. Šamjen.

1. Jedny pišmawucženy stupi pšched teho Snjesa s tym praščenjom: Sčto mam cžinicž, so bych wěcžne žiwjenje herbował? To je praščenje, kotrež je cžłowške wutroby we wschěch cžapach pohnuwało a jich hiščcže pohnuwa, dokelž jich to pšched wěcžnosć staja. Tehodla pytaju ƙebi

tutu wěz roszajbnicž. njech šu wučženi abo njewučženi. Pšched tuto praščenje je kóždy ras stajeny, njech je pobožny abo bjesbóžny. Š kak někotreje tyščeneje wutrobny njeje šo hižom tuto praščenje wupłodžiko: Šhto mam čžinicž, šo bych wěčžne žiwjenje herbować?

Jedyn pišmawučženy, muž, kiž stary sakon snajesche a tehodla tež wjedžesche, šhto šwjate pišmo na to wotmolwja, tu pšched tym šujesom steji. Wón běšche jedyn wot tych, kiž teho šnješa hidžachu, dofelž tón jim wěrnoscž praji, njech šo jim to lubjesche abo niz. Tehodla špytachu šo nad nim wječžicž, haj, šnano jeho šahubicž. Tak čžyščhe tutón pišmawučženy jeho pšches tuto praščenje popadnyčž; wón jeho špytowasche. Šajke wotmolwjenje jemu šesuf da? To wotmolwjenje, kotrež šo tu wot teho šnješa žadasche, njebě lohke; pišmawučženi njeběchu tu pšches jene, wono njebě jim žyle jašne. Tutón našch pišmawučženy šebi myšlesche, šo móže jo šebi je šwojim rošomom roszajbnicž, a kaž to čžłowške waschnje je, šo čžłowjek winu š wjetšcha pola šebje njepyta, ale wšchudžom druhdže; tak pytasche našch pišmawučženy winu na tym, šo jemu tuto praščenje njejašne wosta w njejašnosčži šakonja. Šak čžaka wón na šesufowe wotmolwjenje! šesuf praji: Šak steji pišane w šakonju, kak lasujesč? Tón pišmawučženy drje šebi njeběšche myšlik, šo šesuf jeho na šakon pokasa, wjele bóle čžyščhe jeho hižom se šakonjom popadnyčž. Nětko pak hinaš njemóžesche hacž wotmolwicž: Ty dyrbišč Boha, šwojeho šnješa, lubowacž š žylej šwojej wutrobu, š žylej šwojej dušchu, š žylej šwojej možu a se wšchej šwojej myšlu; a šwojeho bližičeho jako šam šo. šesuf jeho pokhwali; to běšche dobre wotmolwjenje, tón pišmawučženy mějesche dobre pšnacze šakonja. Šajkich njebě wjele, kiž běchu w luboscži přenju a najwjetšchu kaseš widželi; a šesuf jeho napomina: čžin to, dha budžesč žiwny! Š tym šo pak tón pišmawučženy nochžyščhe špokojicž, a jako by šesufej šrosymicž dacž čžyšč. š tym mi ničžo noweho njeprajisč, šakon džě šnaju; nětk wjele bóle to pšchindže, šhtož bych rad wot tebe šlyščaš — wón praji: Šhtóha dha je mój bližiči? — Šoho dha mam lubowacž? — Š šesuf powjeda to pšchirunanje wo šmilnyš Samaritiškim. Šako běšche ščoncžik, šo teho pišmawučženeho prašcha: Šotry dha mjes tymi tšjomi šo tebi šda, šo je bližiči byš temu, kiž bě mjes rubježnikow padnyš? Tón pišmawučženy njemóže šašo hinaš hacž wotmolwicž: Tón, kiž je šmilnosč nad nim wopokasaš; a šesuf jeho šašo napomina: Dži a čžin tež teje runoscže! Šak bu tón pišmawučženy se šwojim ššym wotpohladom wotpokasaš; wón, kiž čžyščhe šesufa se šwojim praščenjom popadnyčž, ničžo wjažy njepraji a wotešdže; wón je něšhto nawuškyl, te ššowa teho šnješa šu šo jemu do wutrobny šaščežepike, wón nětk wě, šhto jeho bližiči je, abo lepje a jašnišcho, komu je wón tón bližiči, komu dyrbi pomhacž, šoho lubowacž. Tón šnješ je jemu pokasaš, šo tam, hdžež prawa luboscž, hdžež žadanje, šakon dopjelnicž, we wutrobje byšli, šo tuto praščenje tež wot najšnadnišcheho čžłowjeka lohko rošbudži a rošwjaša, šo pak tam, hdžež luboscž we wutrobje njeje, hdžež šo šakon jeno rošpomni, ale njedopjelni, tež najlepšche pšnacze njepomha. Šhtóha dha je mój bližiči? Šaž tón pišmawučženy, to š šesufoweho pšchirunanja nawušknyš.

Tam na pucžu mjes šerusalemom a šerichom leži čžłowjek. Šubježnyž běchu jeho bili a čžezžy šranili, běchu jemu wšchitko wšali, šhtož běšche pšchi šebi mēš, ani čžělnu drastu njeběchu jemu wostajili; na to džěchu šwój pucž do šwojich šhowanšow, jeho napoš morweho ležo wostajiwšchi. Tón woboi muž ma tam jara čžetpicž, žalostne boloscže, palaza lacžnosčž jeho čžwiluja, š ranow lije šo krew — wón šebi šam pšchi šebi myšli: hdž bóršy pomoz njepšchindže, dyrbju tu šawutlicž. Něšhto čžaka tam hižom leži. Šam daloko šady muž pšchindže; šhory šapocžnje šo nadžijecž, ach šnano mi tutón muž pomha. Šako šo tón pšchibliža, šranjeny w nim měšnik ša pšna. Šmilny šožo, ja šo čži džakuju, wón

pšchi šebi rješnje, jedyn měšnik, tón šmēje tola wutrobu ša mnje. Šižom jemu šwoju ruku napšchecžimo džerži, jeho wo pomoz prošcho. Tón měšnik na njeho pohladny, a jako jeho widži, šo na bol winy. Tón njeshožowny šhory pak, kiž tam we šwojich boloscžach leži, mohš šadwelowacž a šo hižom do šwojeho wošuda poda, wón ma šo ša šhubjeneho — šhto dyrbial mi hewaš pomhacž, hdž mi tutón měšnik njepomha? — Š šašo šo něšhto čžaka minje — dha wón š nowa muža widži, po tej šamšnej dróšy dužy, duž Boha prošy, wón čžyšč tola tuteho muža wutrobu šmilnu čžinicž, šo by tón jemu něšhto š picžu poščikil a jeho rany študžil, šo njetrjebaš tu ležo šawutlicž. Tón muž šo bliži, a hlaj, to bě levita. Šašo šebi šhory pšcheje: Šch, šo by tón šmilny byš! wón na levitu woša, tak wótšje hacž hiščče móže a jeho wo pomoz prošy. — Šodarmo, levita jeho ležo widži a dže dale; wón čžini, kaž njebny ničžo widžaš. Tón šranjeny žaloscži: njenamaka dha šo žana dušcha, kotraž by šo nade mnu šmilita? Šišcho je šhubjene, a ja du šwojemu wěštemu šonzej napšchecžimo. Šeho možy jeho wšchezo bóle wopuščežuja, pšchezo wjetšche šu boloscže, pšchezo wjetšcha lacžnosčž, šymiza jeho pócžnje mjetacž — tak wón we šwojich tyščnosčžach a čžwilach leži. Šašo je šo něšhto čžaka minylo. Šam šady muž jěcha. Šhory widži, kak bliže pšchindže. Šle nadžiju žanu wjažy nima. Tón žyšy móže šo hižom špšnacž — božedla, jedyn šamaritiški, kak šo šhory štroži, kiž běšche šid, jako šo njepšchecžela dohlada! Tón mje šferje ššonzuje, hacž šo by mi pomhaš. šamaritiški šranjeneho tam pšchi pucžu ležo widži, šwoje škocžo pšchiwjaša a š temu šhoremu pšchistupi. Tón pak šo boji a tšchepota; šhto šo mi štanje? — to je moja šmjercž! — Šle ně, čžehož šo njebě wjažy nadžijaš, to šo dopjelni, a to wot šamaritišeho, wot njepšchecžela. Ša palaza lacžnosčž šo špokoji: — šamaritiški da šo jemu napicž; boloscže šo polóžeja — šamaritiški wumnyje a wučžicž rany a do nich wolij a wino lije a je wobala. Ša to jeho šbēhje, šwobleka, na šwoje škocžo šadži, do hošpody wjedže, jeho hlada a šo tež dale ša njeho štara. —

Praščamy šo hiščče: Šhtóha je mój bližiči? Šhtó běšche tón bližiči temu, kiž bě mjes rubježnikow padnyš? — Tón pišmawučženy nam wotmolwi: Tón, kiž je šmilnosč nad nim wopokasaš, — a šesuf jeho napomina: Dži a čžin tež teje runoscže.

Tak móžemy šože šraleštwo herbować, to šeka: Boha lubowacž š žylej šwojej wutrobu, š žylej šwojej dušchu, š žylej šwojej možu a se wšchej šwojej myšlu, a šwojeho bližičeho jako šami šo. Šbo njelubujemy šwojeho Boha runje š tym, šo šwojeho bližičeho lubujemy? Šeho lubujmy, kotryž našchu pomoz trjeba, kotrehož lubowacž móžemy! Šbo čžemy jeno šebi šamym čži bližiči byčž a tak šože šraleštwo a š nim wěčžne šbóžne žiwjenje puščežicž? — Tehodla lubujmy tak kaž tón šmilny šamaritiški, kiž šo tež njebě praščaš, hacž je šranjeny pšchecžel, hacž je tež šamaritiški, abo hacž je njepšchecžel, hacž je šid — ale wón je pomhaš, to běšche jeho bližiči.

Tebi šo derje wjedže, ty mašch šamoženje, pomhaj temu, kiž je w nušy, daj šo jemu najěšč. daj jeho šwoblecacž, wotewš jemu šwoju šhēžu, wón je twój bližiči, a šhryštuš nam praji: Šhtož šče čžinili jenemu mjes mojimi najmjēššchimi bratrami, to šče mi čžinili.

Š našchim wótžnym šraju mamy wjele šhudnych a hubjenyč štarych veteranow, kiž šu šobu wojowali ša móž a čžescž šwojeho wótžneho šraja — jim dyrbi šo pomhacž; njewuškny šo, ale pomhaj tež šobu se šwojim darom — hlaj, to šu twoji bližiči. —

Š šušodnej šhēži leži šhory, šamlutki, ničto šo ša nim njeprašča, šo ša njeho njestara, dži tam, njehladaj na mšdu, ale bješ šo w luboscži po nim šorje! — hlaj, wón je twój bližiči. Š tebi pšchindže pššelnik šnutštowneho mišionštwia, wón ššera dary ša šlepnych abo ša štarych a šhudnych abo ša šhorych, hubjenyč a šhromnyč atd. — pomhaj, lubuj, hlaj, to šu twoji bližiči. Šonšach

w pohanstwie ǝo jich hišcǝe pschewjele namaǝa, kiǝ po cǝmje khodǝa, kiǝ ǝu we ǝwojich bǝudach a njepocǝinkach ǝiwi, kiǝ hišcǝe niǝo njewjedǝa wo sbǝoǝnychǝinǝajej wǝrje do ǝesom ǝhrysta, kiǝ kǝhesǝǝijanske sboǝo njesnaja — woprui ǝwǝj dar teǝ sa mišionstwo mǝes pohanami — hlaj, woni ǝu tǝoji bliǝiŝchi.

To je prawa luboŝǝ k Bohu, to rǝka Boha lubowacǝ i ǝyǝej ǝwojej duŝchu, i ǝyǝej ǝwojej mozu a se wŝchej ǝwojej myŝlu; a ǝwojeho bliǝiŝcheho jako ǝam ǝo.

2. W nasǝhim pschirunanju namaǝamy teǝ wotmolwjenje na prasǝenje: ǝak dǝrbimǝ lubowacǝ?

Tam pschi pucǝu wiǝǝachǝy teho napoǝ morweho leǝo — bǝiŝche to lohǝo, jemu pomǝacǝ? Wŝchudǝom we wokolnoŝǝi bǝǝchu hǝubiny a khowanki, w kotryǝǝ rubjeǝnizǝy a mordarjo na ǝwǝj dobytk kǝkachu. Bǝiŝche to lohǝo, ǝo k temu franjenemu stupicǝ a ǝo taǝ do stracha podacǝ? Njebǝiŝche kǝǝdy wjeǝeǝy, hdyǝ mǝejeŝche tute hǝubiny sady ǝeǝje? — Tehodla ludǝo hladachu, ǝo ǝo tam na pucǝu njebǝychu doǝho sadǝerǝeli. Taǝ cǝini tǝn mǝiŝchnik — wǝn na boǝ nimo dǝe. ǝsnano budǝiŝche wǝn temu hubjenemu rad pomǝal, ǝnadǝ jeho wutroba taǝ twjerda njebǝiŝche, ale strach bǝiŝche pschewulki; ǝnano teǝ wjele cǝaǝa njemǝejeŝche, doǝelǝ w ǝerusalemje wjele dǝǝka na njeho cǝaǝaŝche; duǝ dǝe dale. A taǝ tǝn mǝiŝchnik, taǝ teǝ tǝn levita cǝini.

Tǝn Samaritiŝki na ǝwojim ŝkocǝecǝu pschijǝcha. ǝeneho ǝida tam leǝo wiǝǝi. Tola Samaritiŝǝy bǝǝchu wot ǝidow sazǝjeni! ǝǝto wǝ, hacǝ jeho teǝ njejǝu na pucǝowanju hanili, kaǝ dǝrbjal ǝo tehodla wo teho ǝida staracǝ? Ale wǝn pomǝa, wǝn njepscheczelej luboŝǝ wopokǝasuje. Wǝiŝcǝe njeye ǝebi teǝ cǝaǝ ŝkomǝǝicǝ chǝyǝ a chǝyŝche i cǝaǝom we ǝwojim mǝiŝcǝe byǝǝ. — Tola wǝn njecǝini kaǝ tǝn mǝiŝchnik abo tǝn levita; wǝn ǝwǝj cǝaǝ wopruije a jemu je teho hubjeneho ǝel, duǝ na tǝn strach njehlada, do kotrehoǝ ǝo poda a ǝo wo ǝwoje ǝiwjenje njebǝji; wǝn wǝ, ǝo mǝǝe jene ǝiwjenje pschǝd wǝŝtej ǝmjercǝu wobarnowacǝ. Wǝn wjele njercǝǝi, wǝn ŝlutkuje. A niǝ doŝǝ i tym, ǝo wǝn teho khoreho na ǝwoje ŝkocǝo ŝbǝhǝje a ǝam na tutym pucǝu pod palazǝym ǝlǝnǝom bǝǝi, ǝo teho khoreho do hoŝpodry wjedǝe a jeho pǝta, nǝ, wǝn ǝo teǝ dale sa njeho stara. Wǝn k hoŝpodarjei njeprai: To ǝym nad tutym muǝom cǝinik, nǝtk cǝin teǝ ty nǝŝǝto sa njeho; ale jako ǝo na drubi dǝeǝ saǝo na pucǝ poda, wucǝeǝe dwaj kǝoŝchej a da jej hoŝpodarjei a dǝeŝche k njemu: ǝytaj jeho, a budǝeŝch-li ŝǝto wǝazǝ na njeho wǝǝicǝ, chǝu cǝi to ŝapǝacǝicǝ. hdyǝ saǝo pschiǝdu. —

Hdyǝ taǝ ǝwojeho bliǝiŝcheho lubujemy, jeho lubujemy jako ǝami ǝo, dǝa lubujemy i tym teǝ ǝwojeho Boha a to i ǝyǝej ǝwojej wutrobu, i ǝyǝej ǝwojej duŝchu, i ǝyǝej ǝwojej mozu a se wŝchej ǝwojej myŝlu. To je luboŝǝ, kotraǝ to ǝwoje njepǝta, to je luboŝǝ, kotraǝ taǝ ǝobudǝeli, ǝo prawa ruka njewǝ, ŝǝto lǝwa cǝini, to je prawa kǝhesǝǝijanska luboŝǝ, kotraǝ ǝo nad bliǝiŝchim ǝmili a ǝo ǝaneje prǝoǝy njewoŝtaji, ǝo by bliǝiŝchemu, njech je, ŝǝtoǝ chǝe, pomǝaǝa, hdyǝ wǝn pomozǝy trjeba.

Kotra paǝ je ta najwǝeŝcha kǝhesǝǝijanska luboŝǝ? Dǝenǝniŝchi dǝeǝ to njeye lohǝo, ǝo ke ǝhryŝtuŝej pǝŝnacǝ. Kelto jich hiǝom je, kiǝ ǝo ŝapocǝinaju jeho mǝena haǝbowacǝ a mjeno Boha abo ǝhryŝtuŝa pschǝd druhimi rad njewupraja, doǝelǝ ǝo boja, druiy mohli ǝo jim wuŝmjecǝ.

Ale dopomǝimǝ ǝo na to, ŝǝto je ǝhryŝtuŝ sa naŝ cǝinik! — ǝeho ǝiwjenje jemu njebǝ pschǝdrohe abo pschǝlube, ǝo jo njebǝ sa cǝlowjeǝow do ǝmjercǝe daǝ. ǝǝto cǝinimǝ my sa njeho? ǝŝchijnǝemǝ my duŝchu bliǝiŝcheho k njemu, ǝo byǝimǝ jej ŝbǝoǝnoŝǝ a wǝcǝne ǝiwjenje ŝhotowali? To by najkǝaǝniŝcha luboŝǝ byǝa, kotruǝ mohli ǝwojemu bliǝiŝchemu wopokǝasacǝ. ǝAbǝ boǝimǝ ǝo ǝwǝta, ǝo to ǝnano njecǝinimǝ? Haj, tu mamǝ ǝo roŝǝudǝicǝ, koho chǝemy bǝle lubowacǝ: ǝhryŝtuŝa abo ǝhryŝtuŝoweho njepschecǝela. Tam wǝcǝne ǝiwjenje, tu ǝmjercǝ, wǝcǝna ǝmjercǝ. ǝǝto chǝemy

ǝwojemu bliǝiŝchemu a teǝ ǝebi ǝamym radŝcho doǝhǝǝ ŝpǝtaǝ? Tehodla noǝǝemy ǝo ǝwǝta boǝeǝ! wjele bǝle chǝemy Boha lubowacǝ a ǝwojeho bliǝiŝcheho jako ǝami ǝo.

ǝedǝn mǝody miŝionar, kiǝ chǝe ǝo do pohanŝkich kraǝinow podacǝ, w nowinach cǝita, kaǝ je ǝo w jenym pohanŝtim kraǝu jedǝn miŝionar po druhim morik. Tuccǝi pohanjo njejǝu ewangelion pschijeli, ǝu wjele bǝle w tym starym bǝudǝe, w tyǝ starǝy njepocǝinkach wǝŝtali. Tǝn mǝody miŝionar ǝo naŝtrǝǝa, jemu mohǝo ǝo runje taǝ ŝtaǝ, kaǝ tym tamnym miŝionaram! ǝako bǝiŝche ǝebi paǝ tu wǝǝ khwilu roŝmyŝlik, ǝo na ǝwojeho ǝbǝoǝnika dopomni — ǝo ǝo tǝn teǝ njeye boǝal! Duǝ tǝn mǝody miŝionar do teho luda, kotryǝ bǝiŝche tyǝ prjedawŝchich miŝionarow wotpokǝaŝ a morik, njebǝoǝajnje dǝeŝche, ǝo by teǝ wǝn jemu ewangelion pschipowjedal.

Haj, kaǝ dǝrbimǝ lubowacǝ? — ǝ ǝyǝej wutrobu! Nǝiŝǝto cǝeǝke wŝǝal je sa cǝlowjeǝa, temu wodacǝ, temu luboŝǝ wopokǝasacǝ, kotryǝ je jeho hiǝǝik, kotryǝ jemu ŝǝkǝodu cǝini, hdyǝ mǝǝe. ǝǝto paǝ ǝesuŝ cǝinjeŝche? — Wǝtǝcǝe, wodaǝ jim, pschǝtoǝ woni njewjedǝa, ŝǝto cǝinǝa — taǝ ǝo wǝn sa ǝwojich njepschecǝelow k Bohu modli. To je luboŝǝ, kotraǝ ǝane mǝeŝy wǝazǝ nima. Lubujimǝ potajkim teǝ, njech je to, ŝǝtoǝ chǝe, hdyǝ a hdyǝ mǝǝemǝ jemu luboŝǝ wopokǝasacǝ, lubujimǝ i ǝyǝej wutrobu, hladajo na ǝbǝoǝnika — a my budǝemǝ wǝcǝne ǝiwjenje herbowacǝ. ǝamjeŝ.

H. we L.

Bratrowska luboŝǝ.

ǝo wǝru maŝch, njech njepraiŝch,
Hdyǝ bratrow nusu njewiǝǝiŝch;
Nǝ; w luboŝǝi ma wǝra kǝǝeǝ
A njebǝoǝownym ǝyŝy trǝcǝ.

ǝǝto abo ŝǝto twǝj bliǝiŝchi je,
ǝsnadǝ njepschecǝel, to njemǝl cǝe;
ǝraj: Bratǝje mǝj, cǝi pomǝacǝ chǝu
ǝe ŝamaritiŝkej wutrobu.

Njei Wǝh teǝ tebi wupomǝal,
ǝacǝrunje ǝy ǝo jeho wŝdaǝ?
Wǝn ǝmili ǝo a woda cǝi,
Duǝ cǝin po jeho runoŝǝi!

Haj, Wǝǝo, kiǝ ty luboŝǝ ǝy,
Njech i luboŝǝu cǝi ǝlǝǝimǝ,
ǝiǝ ŝprawna je, bǝeŝ ludanja,
ǝaŝ wjedǝe junu do njebǝa!

K. A. Fiedler.

Kǝhesǝǝijanska ǝmiltnoŝǝ.

Hdyǝ w kǝhesǝǝijanskej wutrobje
ǝso luboŝǝ k Bohu hori,
Tam ǝnjesowǝ Duch do njeye
Teǝ luboŝǝ k bliǝiŝchim ŝtwori,
ǝiǝ wŝchitku hidu wuǝaŝcha
A druhich ŝboǝe pschisporja.

Duǝ kǝhesǝǝan bratra njǝbudǝi
A njetama, hdyǝ padǝe;
Wǝn rǝeknje: Staǝ a ruku wŝmi,
ǝso porucǝ Wǝǝej hnadǝe!
Wǝ wŝchitǝy ǝlǝbi, hrǝiŝni ǝmǝ
A w ŝpǝtowanǝach padǝimǝ.

Se bližšchi srudžil, skichiwǎzil naš,
Dha wodajmy to jemu;
A tyšchi jeho czežki czaš,
Trošcht, pomoz nješmy t njemu;
Njech w horju s nim šmy srudženi,
Hdyž paš ma šbože, wješeli.

Hdžež khudy płacze we nusu,
Njech dary šlyšy trēja,
So potrebnym šo wutrobny
We džakownošči hrēja;
Šchtóž khudym šlyšy šuschil je,
Žnje junu róže nješjeske.

Tež khornych, brašnych, hubjennych
Njech s trošchtom wošchewujesch
A pschi jich lěhwach bolostnych
Wšchu šynšnosć šobu cžujesch;
Šim tajki wolij šmiljenja
Ból ranow šklóǎži, polóža.

O Božo polny šmilnošće,
Niž našče czeže mjenšich
A cžemne mrofi žiwjenške
Nam s jaknym ranjom rjenšich;
Mje pschestwor šebi t šnamjenju
A psych mje s bójškej šmilnošću!

K. A. Fiedleř .

Czehodla kšchesczijenjo kemschi khodža?*

„Ach hlejće tola! Tamle šo tón stary, šlepy Šakub tež šašo kemschi šchmata!“ prajesche Wicžafez Šan. „Šaj,“ jeho šušob na to rjekny, „hdy by wón jeno šlepy był, ale wón džě je wyšče teho tež hiščeže hluchi; prajće mi jeno, šhto tón w žyrkwi pnta, kiž je šlepy a hluchi?“ „Nižo,“ wšchitzny wješnjenje duzy wotemjše wotmolwichu.

To běšče šlepeho šyn Michaš šlyšchal a hdyž wón se šwojim nanom, jeho wjedžizny, s žyrkwe šupasche, tole šwojemu nimale hluchemu a šlepemu naney do wucha šawoła. „Cži njewjedža,“ nan t šwojemu šynei džesche, „czehodla kšchesczijenjo kemschi khodža. Šošluchaj nětko, Michale, dženska wječor dowjedž mje pod wješnu lipu, hdžež budža wješnjenje šhromadženi; tam čžu jim to doprajicž.“

Michaš šwojeho šlepeho nana wječor pod lipu dowjedže. Wjele jich tam jeho ša ruky pschimachu a strowjachu. Na tym Šakub pošna, šo šu wješnjenje šhromadže, pntasche šebi štol a takle poča:

„Šošluchajće, šušobžo, a budžeče šhwiltu s měrom. Mój Michaš je mi dženska do wucha wołaš, šo šu šebi wšchelazny nad tym hubu drěli, šo ja tež kemschi khodžu, a šo šu prajili: šhto tola jeno tón stary hluchi Šakub na kemschenju čže. Na to čžu wam nětko tole wotmolwicž. Wy tola wěšće, šo ja pschezo šlepy a hluchi był nješšym. Nimale 20 lět nětko je, šo je Bože njewjedro do mojeho doma dyrilo. Mje šu ša mormeho s njeho nješli. Žiwjenje wšchal šo mi šašo wróći, ale widjenje a šlyščenje šhubjenei wostaschtej. Tola paš, džak budž lubemu Bohu, Bože njewjedro moju dušchu trječiko njeje. Tak dolho, hacž ma cžlo-wjek nětko hiščeže strowy rošom a wěru a móže šo t Bohu modlicž, ma wón tež kemschi khodžicž, šhiba šo njemóža jeho šlawy wjazny po pucžu nošycž. Njeje tak? Šchtóž mješ wami hinaš myšli, njech mi to praji. Mój Michaš budže mi to potom do hlucha wołacž.“

* Tónle natwarjazny artitel, ša tydžešiče cžo. poštajenn, tehdy šmylnje t wocžiščěžu njepšchidže. Duž jón halle dženska podamy. F.

„Šadny cžlowjek,“ dachu šo nětko wješnjenje šlyšhecž, „Wam to tola ša šlo wšaš njeby, hdy byščeže kemschi njekhodžili. Wy mohli šebi tola tež domach na něšcto dobre myšlicž a šo modlicž. To by Bohu runje tak špodobne bylo.“ A Michaš tole šwojemu naney do wucha šwoła. „Nětko widžu,“ tón stary na to rjekny, „šo wy žly wěž njerošymicže. Wy drje mi to ša šlo brali nje-byščeže, hdy bych šo s kemschikhodženjom komdžil, ale ja bych šebi to šam ša šlo braš. Bóh drje wot mojeho kemschikhodženja ničšo nima, ale ja mam wjele wot njeho. Wěro je, šo njemóžu šobu špěwacž wot teho czaša, šo šo wjazny se štarych špěwaršich njepěwa, ale s nowych. Se štarych móžach wjele šhěrlušow s hłowny, a hdyž šo s nich špěwasche, móžach tež šobu špěwacž, runjež ničšo njewidžach. Nětko to wjazny njekdže. To wšchal je tež wěro, wo přědowanju ani šłowcžka nješlyšchu. Kemschikhodjenje paš šebi tola wšacž njedam. Hdyž njedželu rano štanu, šwoje rašče paczerje hižom s wješelišchim hłowom špěwam. Woblešam šo potom šwoju kemschazu draštu, dha je mi, kaž bych šo šwoje wšchědne štarosče wušleš byl a šo noweho cžlowjeka wobleš. Štupju potom do žyrkwinych duri, dha tola, runjež šym hluchi, šwony trochu šyncžecž šlyšchu. Duž šo dopomnjam, tak šu mi něhdy rjenje do wucha šlincžake, a mi je, kaž bych mi pschwołake: Šójče šem ke mni wšchitzny, kiž wy špróžni a wobčeženi šče, ja čžu wšaš wošchewicž. Ššym potom šlónčnje w žyrkwi a je mi šušob na moje město dopomhaš, dha šebi praju: Šlaj, nětko šy ty s druhimi wumóženyimi pschod Bohom šhromadženy a twoje šdychnjenja s jich proštwami pschod Boži štol štupaju. Mi je w žyrkwi, kaž by tam hinašchi powětr byl, kaž by mje tam wodnych šwjateho Duča wobdawaš. To wšchal je wěro, špěwacž wšaš wjazny nješlyšchu; ale we wutrobje šebi tola šam špěwam a ja mam tež teho, kiž mi, kaž wam, šhěrlušy wutyšnje, šo bych jón špěwaš. Ššym mjenuizny s czežkej štarosčžu kemschi šchoš, dha šebi we šwojim pomjatkú šhěrlušy: „Ach porucž Bohu šwěru,“ namakam a jón pschi šebi špěwam. Běch něšcto dobreho wot Boha došak, špěwam šebi šhěrlušy: „Njech Bohu džakuje.“ Běch šo na nětoho rošhněwaš a běšče tutón hñew šo mnu šobu kemschi šchoš, dha mi mój pomjatk tón šhěrlušy pokaže: „Bóh wot naš lubošć žada a je Bóh lubošče.“ Ššym šebi tak jedny šhěrlušy po druhim wušpěwaš a šo s tym rjenje natwaril, dha je mi tak, kaž bych nětko šwojeho šararja, kotrehož 20 lět wjazny widžecž ani šlyšhecž njemóžu, tola šašo na klěžny widžak a šlyšchal, a wón mi pschwoła: „Šerje budža šo hory hñucž a hórki šwrócžecž, ale moja hñada njedyrbi šo wot tebe wrócžicž a šlub mojeho měra njebudže šo wot tebe přecž hñucž, praji tón šenješ, twój šmilny Bóh.“ Tajke přědowanje mje paš jara wošchewi.

Hdyž potom na pošledku pntnu, šo ludžo poštanu, tež ja s nimi štanu a tež s woštaria šwoje požohnowanje doštamam, runjež je nješlyšchu, a s tutym požohnowanjom, hdyž šym přjedy hiščeže šwój cžichi wótcženasch wušpěwaš, domoj du. Měnicže wy nětko, šo bych to wšcho tež měš, hdy bych njedželu dopošdnja domach ša šhachlemi šedžo wostal? Šbožowni wšchal šče wy, kiž móžecže widžecž a šlyšhecž. Mi by došć bylo, hdy bych tež žly tydžeš bješ šlyščenja a widjenja byl, jeno šo mohł njedželu widžecž a šlyšhecž. Ale tež tak šym špošojom. Nětko njeprajče wjazny, hdyž mje kemschach wohladacže: šhto tež tam tón šlepy a hluchi Šakub čže. Šo paš něchtóžkuli mješ wami rad kemschi njekhodži, to je jara hubjenje. Wjercže šo jeno na šedžbu, šo Wam Bóh wocži nješacžini, šo byščeže jeho s njewidžazny wocžomaj pntali. Šola wšchelafich je to hižom nušne bylo a Bóh je to cžinicž dyrbjaš. Nětko paš božemje a ničšo ša šlo. Ššlepy a hluchi Šakub je s wami derje měniš.“

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihiczišcžeńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

14. njedžela po šwjatej Trojizy.

Łut. 17, 11—19.

Bohu budž džak! Nasch wopór budž džak, to je přeni spěw po wěrutowšnawacškich kherluschach w nowym pschidawku ł naschim lubym spěwacškim. Wjele stow, haj tykazow tutych pschidawkow je šo w šandžennych tydženjach rošdawalo do domow naschich šerbskich wošadow a Bóh dał tež hižom ł lubosěžu a wutrobnej radošěžu šapocžalo trjebacž w domjaznych kaž w šjawnych nutrosěžach. Bohu budž džak, to je přeni spěw tutych pschidawkow, ach, šo by šo poradžilo, ł tym wutrobny kšesěčijanow ša to ł džakowanju pohnuwacž abo, dokelž džakowanje bóle a bóle wotemrěwa, jo ł nowemu žiwjenju šbudžicž! — Džakowny Samariski, tak mohło šo dženknišche pschirunanje wo džekacž wušadnych tež mjenowacž, šteji psched nami. Šedyn jenicžki džakowny porno džewjecžom njedžakownym! Njeje to pschirunanje, kotrež runje kaž tamne wo šmilnym Samariskim, jeliso wo naš placži, dyrbjalo naš hluboko šrudžicž? Na wopak dyrbjalo tola byčž, a to by hišcže šle došcž bylo, hdyž by na džewjecžoch džakownych jedyn njedžakowny pschichol. Čžim kšutnišcho ł nascheho tekšta kšincži:

A š k š e š c ž i j e n j o , b u d ž m y d ž a k o w n i !

1. Njedžak je njepšchistojny.
2. Njedžak je bješbóžny.
3. Njedžak je štraschny.

1. Njedžak je njepšchistojny. Wono nicžo njewadži, šo šo wo tym, šo je njedžak njepšchistojny, tež raš w Božim

domje a kšesěčijanškim pobožnym łopjenku rěcži, runjež tekst na to njespomni. Ša to, hacž je ščto pschistojne abo njepšchistojne, ma našch čžaš po prawym dobre čžucže. Šak lohko móžesh tu a tam někak šastorečicž, haj, šo njemóžny šeznicž w towarškim žiwjenju! Ale ščto prašcha šo ša tym, hacž je ščto džakowny abo njedžakowny? Njedžak je šwěta mšda, to je kóždy šwucženy, duž šo tak jara njedžiwa. Porědko šlyšich žadyn džak, přjedy šo džěcži ł najmjeńšcha hišcže wucžachu, šo bychu šo ša kóždy doštaty dar podžakowale, dženkša, njeje-li dar wulki došcž, na džakowanje šabydu, dokelž šaršchi tež hinał njecžinja. Přjedy prošerjo tež ša šnadny dar „šaplacž Bóh!“ pražachu, dženkša dyrbiš šo na kěžbu bracž, šo čži jón psched nošy njecžišnu. Šak kóždy widži, je to njepšchistojne. Šrunje tak je, hdyž šu džěcži njedžakowne napschecžiwu šaršchimaj, wucžomžy napschecžiwu wucžerjam, atd. Hacž šo ł dobrej wolu abo še šabyčžom štanje, je škóncžnje wšcho jene, woboje je hańba. Woboje šwědeži wo tym, šo we wutrobje žaneho šacžucža wjazny njeje. Duž džiwamy šo štajnje, šo lubosčž ł bližšchemu, jena ł najwjetšich kašnjow, jedyn ł najrjeńšich počžinkow, bóle a bóle wotebjera, runjež šo tak wjele wo nej rěcži a přjeduje. Njeleži pak ł wjetšcha na tym, šo je njedžak tak wulki? Ščtóz je hdy njedžak žnjał ša šwoje dobre wotpohladanja, haj, komuž je šo dobrota ł njedžakom placžila, šo bližšchi raš wěšcže na kěžbu bjerje. Njedžak je njepšchistojny.

2. Ale nam kšesěčijanam je wón hóršchi hacž to, nam je wón bješbóžny. Haj, ł Bohu wo pomož wołacž

frosymja wschitzy derje. Kaž i jenym hłoškom w našchim tekščezje wschitzy džeščaczo wołaja: Jesu, luby miščtrje, šmil šo nad nami! Žich khoroscž je weso žalostna, jich nusa wulka, tak wulka, so tež Samariskeho, wo kotrehož, bychu-li strowi byli, žyle wescze njebychu rodžili, pschi šebi čzerpja. Nještanje šo tež pola naš husto, so nješčezelšzy bratsja, w šwadže a rozkorje ležazy šušodža psches nusu šašo hromadu pschiindu? A runje tak husto šo štanje, so šo čłowjek w nusu na Boha dopomni. W dobrych dnjach jeho njetrjeba, tehdy šo šam tak šylny čzuje, so by šlabošč byla, by-li Bohu jako dariczelej wscheho dobrego a dokonjaneho dara čzešč dał. Njech tež w katechizmje šteji: ša to wschitko šo jemu džakowacz winojty šym, šabydže šo tola. Njech tež pschi wošebitych škladnoščezach, kaž n. psch. na žnijowym šwjedženju, šlinczi: Njech Bohu džakuje šo wutroba wschěch ludži, dolho žyle wescze tajka džakownošč njetraje. A kak hašle po wušlyšchanej modlitwje, kak hašle po pschětratej nusu? Wjele bóle šo Bohu ša šlo bjerje, hdyž modlitwu njeušlyšchi abo po šwojej džiwnej ale šbóžnej radže hinaš wušlyšchi, hač šebi čłowjek myšli, hač šo šo jemu po pschětratej nusu džakuje, njech je se šłowom abo wošebje se škutkom. Wołaj šo ke mni w čašbu nusu, dha čzu ja čze wumóz, tak pschifaže a šlubi nam luby Bóh šnjes, ale nježada wón tež: ty dnyrbiš nje šhwalicž? Šrěch je, bjesbóžnošč je, džaka šo šminycž. Njeje šo hewaš žadny namakaš, kiž by šo wróčzil a Bohu čzešč dał hač jeno tutón žušobnik? Kak krašnje tu Jesuš tež wotpohlad a šamer khoroscze a nusu wukladuje! Khoroscž njeje š šmjerčzi, ale š čzeščzi Božej! Šhtož pak špewa: Šhtož čžini Bóh, wscho dobre je, a njeje džakowny, je šelhašnik, a to je hrěch. Šaj, nježak je pohanow šnamjo, kaž šwj. Pawoł praji: Woni njejšu jeho čzeščžili jako Boha, ani šo jemu džakowali (Rom. 1, 21). Njejšmy dha pak my wjazy dnyžli woni? Nježak je bjesbóžny.

3. A pschezo hiščezje hórje: Nježak je štraschny. Wustrowjeni buchu wschitzy, tež čži nježakowni. Bóh njeje jim žyle wescze ša jich nježakownošč žalostnu khoroscž wróčzil. Ale temu jenemu džakownemu Jesuš praji: Štaš a dži, twoja wěra je čze wustrowiła. Wě pola tuteho šnano wotkhorjenje došpolnišche hač pola tamnych? Ně. Jesuš tu druhu pomoz mēni, wjazy hódnu hač šwontnu, wór mēni pomoz ša dušchu, pomoz, kotraž jemu došpolne šbožo ša čžaš a wěžnošč lubi. Móžno, šo je jemu Jesuš šwoje krašne šłowo wošpjetowaš: Šhto pomha čłowjeker, hdy by runje žyly šwět dobył a wschaš na šwojej dušchi šchodowaš? Tak pak šo nježakownym džewječžom šta. Šwontnu pomoz doštwišchi dušche pscheczela a pomozniša šhubichu na wěžnje. Abó mēnišch, šo šu woni hdy wjazy šo wješeli a dowěrní š Jesušej pschibližowacz mogli, winu šrudneje nježakownoščezje we šwědomnju? Mēnišch, šo šu hdy wjazy šdychowacz mogli we wěštej nadžiji, šo budža wušlyšcheni: Jesu, luby miščtrje, šmil šo nad nami? A kak husto tola wschitko wot Božej hnady wotwišuje, a čłowjek šam šebi se šwojej nježakownoščezju pschistup š njej šamšnje? Wopomnimy š temu tež to, šo čže Bóh naš š šbóžnym wopokašmom hnady polěpschicž, bliže š šebi ščahnyčž. wopomnimy, šo to jeho wotpohlad njeje, šo po nusu šašo wješeli škatamy a husto šnano tež šhrobli dale — hrěšchimy, dha šrosymimy: Nježak je štraschny, psche wschu mēru štraschny. Njewěšch, kak Jesuš tamnemu praji, kiž běšche wóškom a tšžyczi lēt khorý byl: Nješhrěšch dale wjazy, šo by šo tebi ničžo

hóřšche nještalo? Šórje pak hač čžela štrowoščž šhubicž je Boha šhubicž šnano na wěžnje! Nježak je tehodla tak štraschny, džakownoščž pak tak šbóžna po 50. psalmje (šcht. 23): Šhtož džak woprjuje, tón čzeščzi mje, a to je tón pučž, šo ja jemu Bože šbože pokažu.

Duž: šchescžijenjo, budžmy džakowni! Šladajmy na džakownoščž Samariskeho a dajmy šebi tež tu prajene byčž: Dži a čžiu teje runoščezje!

Šamješ.

M. w B.

Džakujmy šo Bohu!

Čzešč Bohu! Wón budž šhwaleny
Ša wschitku wóžnu miłoščž,
Kiž došta šo nam we nusu
Ššhes jeho dobročžiwoščž:
My šhori běčmy na dušchi,
Wón pak nam brachi šahoji;
Duž džakujmy šo Bohu!

Čzešč Bohu! Wón budž šhwaleny,
Kaš jeho luboščž štwori;
We njej my w šwěče žiwí šmy,
Ša ša naš wschěch šo hori:
Šhtož trebamy, nam wobradža,
A jandželjo naš šchlituja;
Duž džakujmy šo Bohu!

Čzešč Bohu! Wón budž šhwaleny,
Kiž Ššyna š šmjerčzi poda;
Ššhes jeho krej my šbóžni šmy,
Ša nam wschě hrěchi woda:
Šo dušchu š Bohom wujedna,
Šo hela šo ju njeđotka;
Duž džakujmy šo Bohu!

Čzešč Bohu! Wón budž šhwaleny,
Šam jeho Duch da wěru,
Šo we njej Bože džěčzi šmy,
Kiž w dobrym roštu šwěru:
Wón je šłowom naš wušwječža
A pschezo twjerdscho šakoža;
Duž džakujmy šo Bohu!

Čzešč Bohu! Wón budž šhwaleny,
Škutk, we naš šapoczaty,
Tež budže junu škonjany
A šbóžny raj nam daty:
Šam potom šrona šabššchězi
Šym, kiž šu tudy wěřili;
Duž džakujmy šo Bohu!

Čzešč Bohu! Wón budž šhwaleny
Wot wschěch, kiž šhryšta šnaja;
Njech š nimi w prawej wěřje šmy,
Šo wschitzy šbóžnoščž maja;
Šaj wscho, šhtož dycha na šemi
A Boži mēr ma we dušchi,
Njech džakuje šo Bohu!

K. A. Fiedler.

Hody pola wužadnych.

Hdžež so w žanym křesćijanskim domje hody se swojeje wješelej powjesću: „Měr na semi!“ kwjeća, tam so tež wschitzy sawjebelja, njech so bohaczi abo khudzi, a pruha tuteho wjebela tež do najsrudnišćeje a wot cžežkich bolosćow domaphtaneje wutrobny sańdže. Haj, najkhudšim a najhubjeńšim so Boža mišosć hody najrjeńšcho siewi. Tón, kiž je se swojimaj woczomaj widžal, kať so pohanske džěczi a dorosćeni pohanj o nad kwěcžazym sčtomom sraduja a kať woni s wjebelom s rukomaj kleskaju, tón tole ženje wjazw sabycz njemóže. Hacz nanajlubojnišcho so tole tež pola wužadnych, tutych najhubjeńšich mjes hubjnymi pokasuje.

Sedyn, kiž je w domje sa wužadnych w Serusalemje tutych hody kwjećicž widžal, nam to takle wopisuje: Tam wužadni pschi scženach ředžachu. Běchu wschitzy w hromadže sčtyrnaczo; wschitzy khudzi, wobžaromanja hódni ludžo; někosi mjes nimi běchu hylni, wulzy mužojo, wo kotrychž řebi skoro myřlił njeby, so móža tajzy na tutu žalobnu khorošć schoricž; ale jich ruzy stej wot khorošće nažranej, woblicžo koporcžerwjene a jich hlób žyly dymbaw. Sedyn s nich běšče wschón do pľasčěza sesawalany; wužad běšče jeho tať wobidžil, so ničto na njeho hladacž njemóžesche. Cžisče a na dary, kiž mějachu so kóždemu wudžělicž, tam wschitzy cžakajo ředžachu, a psched nimi so jehlinowy sčtom kwěcžesche. Wobrađenje so se shromadnym spěwom sapocža, na to wužadni w arabiskej rěczi podawť khryřtuřoweho naroda powjedachu a něšcho khěrlušchowych sčtucžkow spěwachu, wscho bjes satorkowanja. Pschi pschěřňichowanju wschitzy jara derje wotmolwjachu. Sedyn mjes nimi spěwasche khěrlušch: „Budž, řesom khryřčesze, khwaleny“. Pschi tajkim wobradženju hluboťo pólnajesch, kajke sbože je, so mamy Sbožnika.

Wo druhim wobradženju sa wužadnych w Indiskej, kotrež je tam duchowny řychtať řam wohladať, wón takle pišče: Wobadni běchu žyrkwicžku sa tuto wobradženje sa wužadnych hacž na najrjeńšcho je selentymi haložkami a piřanymi papjertami wudebili. řrjedy hacž bě so k Božej řlužbje wuřwonio, běchu te řta wužadnych hižom dawno w žyrkwi shromadženi. W přenich řawřach cži ředžachu, kiž mějachu so wuřchěcžicž, wschitzy běku drařtu woblecženi. Sa tuto wobradženje cžas žiwjenja njefabudu. Dofelž so wužad na řř najpředy lehnje, jich spěwanje jara dymbawje kľincžesche. Žane byrgle jich njepřewodžachu, tola pať s wjebelom spěwachu: „O najřwjećišchi, o najřbóžniřchi, hnadu dawarřki Boži dnjo.“ Tu tež do tutych njefožownych wutrobom kwěťka pruha njebjeskeho sboža padny. To běšče hnuzaze pohladnjenje, hdž něťko cži mjes nimi, kiž mějachu so wuřchěcžicž, so k dupje bližachu, cži jeni tupotajo, cži druřy po sčtyřoch řažo, dofelž bě wužad řtawny nažrať, a wschitzy řwoju hłowu nad dupu džeržachu, řchě-džiwzy a mužojo a žony w najľepřich řětach, haj, řamo něťotre džěczi, kotrež mějachu maczerje na řwojimaj rukomaj. Njech so tutym khudym, kotrymž je wscha nadžija sa řesniřke žiwjenje řamřniena, cžim řjeńšcho řrařne wrota njebjeskeje nadžije wotewřja! Sedyn wot tutych hubjnych njeběšče to na wučžbje řapschimnyčž mohť, jaťo miřionar prajesche, so budža so tež wužadni junu w pschěřrařnjnym cžěle řradowacž. Hdž pať běšče jemu miřionar něťko powjedať, so řo hrosňa huřanza w nalěcžu do najrjeńšćeje mjetele pschewobroczi, a so řo něšcho podobne tež pschi horjestawanju cžěla s cžłowřkim cžěłom řtanje, a řo jeho něťko woprašča: „Wěřiš dha něťko, so móže Wóh tež tвое cžěło pschěřrařnicž?“ dha řo jeho pschěř wužad wobidžene woblicžo rosjařni a wón wotmolwi: „Haj, ja to wěřju.“ řo tajkim wobradženju řas řajki hubjny wužadny domoj piřasche: „Mny řmy řaž róže w řahrodžy; derje nam, so mamy wučžerja a řwjaty ewangelij.“

Khorošće w řlubjnym kraju.

Mjes khorošćemi, kotrež je něhdy našch Sbožnik hořil, řo wofebje wužad, duchokhorošć, khromosć, hluchosć a řlepocž mjenuja. W našchim cžas řo w řalāřtinje khorošć na duchu jara porědko nadeńdže. Wužadnych w Serusalemje a w druhich wjetřich městach, hdžež woni w hromadže na wofebitych řařach bydla, huřto widžišch. Woni řo s žyľeho řraja do něťotrych wjetřich městow řcžahnu, tať so je wschón druhi řraj bjes wužadnych. Tež hluchich w řlubjnym kraju wjele njeje. Ale cžim wjazw řlepnych. Njemóžne wschať je, wěšće prajicž, řelko řlepnych w řlubjnym kraju bydli, dofelž řo tam lud ženje njeliczi. Tola pať kóždemu, kiž pschěř řraj, pschěř jeho hory a doľny, města a wřy pucžuje, wulka řyła řlepnych nadpadnje, kotrychž wschudžom nadeńdže. řsu tam wřy a města, w kotrychž je s najmjeńřcha kóždy 6. cžłowjeť nimale abo žyly řlepy.

Hdž řebi woflepjnych woczí wobhladařch, řytnjesch, so řo cži řami njeřbu řlepi narodžili, ale so řtej jim poľdžischo woczí řchorikoř; pschetož wonej řtej pať bľufeř, pať w hromadu řcžehnjenej abo wuběžanej. A khorošće woczow řo tež w řlubjnym kraju huřcžischo nadeńdu, dnyli w žanym druhim. To najľepje pólnajesch, hdž řo řas rano psched jendželski řugustaspital w Serusalemje, hdžež woczowy ľeťať bydli, řtupišch a pschihladujesch, řelko ludži tam pomoz řa woczí řyta. řeťať rano wuřtupi a praji, so njemóže řa džěň wjazw hacž 100 na woczí khorych psched řo puschčicž. řeho-dla řo cži přeni řto řhori, kiž řu najpředy pschisřli, pschiwosmu, a cži druřy řo řa tón džěň wotpokasuja. Duž řu tam hižom huřto rano w 3 hodž. na woczí řhori ludžo, kiž psched durjemi cžakaju, so njebychu wotpokasani byli. A něčťožkuli ma řři dny řa řobu cžakacž, předy hacž řjad tež na njeho pschidže.

Alle cžehodla je runje w řlubjnym kraju řelko na woczí khorych? řo na tamniřchich wobřejnosćach ľeži. Doľhe, bjes-deschčěne ľěcžo njeměrnje wjele proča nacžini, a řhěťro řyľny wěťr, kiž řo kóžde popoľdnjo řběha, ludžom řamusřkaty proch do woczow nawěje, so řo huřto řahoriteř. ř temu je w kraju woda jara řadna, duž ludžo na cžisťosć jara řwucženi njeřbu a tež tuta njecžisťosć huřto woczíkhorošć řawinuje. W měšće a wokoľo města řyľda pať je hiřčesze druhi njepřchěcžel řa woczí. řsu to tam rosčžaze řakty, kiž řu poľne maľych wóťrych řochťow. ře wjecžorny mórřki wěťr s rostlinow řwottorřa a je ludžom do woczow řwěje, so woczí řchorja.

Do ľeťaťskeje pomozy tam ludžo s wjetřcha maľo džerža. Wo jěťrowschčěřpenju na psch. ničo wjedžicž njechadža a pschi wschelařich řnutřkownych khorošćach řebi huřto, měřto so bychu řo wučženemu ľeťarjeř doměřili, se řahřym řeľesom hluboťe rany do řtawow wupala, měňjo, so s řym khorošć wučžerja. řrunje tať cžinja pschi woczowych khorošćach. řalbu, pólber a wschelake druhe na woczí mařaju, hacž řu řebi wscho řrašli. řřchi řym mařu tu pschiwěru, so řo, řhori-li cžěřchne džěcžo na řahorjenje woczow, jeho woczí mřč njefměťej, dofelž by to řchłodne byťo. řrať huřto potom khorošć dale řroczi! a hdž řo woczí wboheho džěšča řkóncžnje wotewřiteř, je wbohe řadťo do cžisťa woflepio.

řchťo řo něťko tam řa wbohich njewidžaznych řtara? Něhdy je w tutym kraju wulki pschěcžel a wučžer njewidžaznych řhodžil — řhryřtuř řesuf. řřny njewidžaznych řu řo řehdy na horach wokoľo njeho hromadžile a wón je jim wschěm řorľo kwěťka řwotamřať. řřwjaty řateř wo řym (15, 30) piřče: „A wjele ľuda pschidžě k njemu; cži mějachu řobu řhromych, řlepnych, němych, běďnych a wjele druhich a řladžechu jich k řesufowymaj nohomaj, a wón jich řahoji.“ A w pschirunanju wulkeje wjecžerje řcžěle řhryřtuř wotrocžkow won na drohi a k pľotam a njefapomni řim porucžicž, so mařa tež řlepnych na wulku wjecžer pschiwjesč. — řchťo pať řo něťko řa njewidžaznych w řalāřtinje řtara? Wřschnosć řa nič

nicžo njecžini, teho runja niz gmejna, do kotrejež žadyn njewidžazy bluscha; dželacž tež njemóža, dokelž jich nihto žane dželo, kiž bychu bjes widženja činili, njewucži. Pšchuwusni su žami khudži, so jich žiwicž njemóža. Duž su na prošenje poľasani. To je nětko hišcže to dobre, so wšchitke kšchecžijanske wěrywusnacža a židowsta wěra wšchēm žmilnosčž pšchecžiwu žlepym wožebje na starosčž křadu. Pšchetož tajke hubjene žiwjenje tola je, prošecž dhrbjecž a žaneje domisny, žaneho pšchecžela, žaneho powoľanja a žaneho wjekela njemecž a pšchi tym wšchēm cžlowjekam na pucžu bycž — a to tak dolho, hacž žmjercž wboheho žlepeho njewumóže. Senicžku wopravdžitu pomoz mže jim wustaw ja žlepnych pšchinjecž, kajkiž je hižom w Syriskej žyrotowni w Jerusalemie saľoženy.

Rhude holzy.

To žo přecž njehodži, so žo w nowšchim cžazu wjele kšchecžijanskeje lubosče wopokasuje. W městach su wšchudžom wustawy, kiž su ja wbohich khorych a ja khorych khudnych twariene; ale tež hewat pyta kšchecžijanska lubosčž wšchudže wšchěch potrjebnosče žpokojecž. Tak je n. pšch. w Draždžanach tež žonjaze towarštwu, kiž žo wo žónsku młodžinu stara. Mjes tutym towarštwom su tež nělotre knjenje na to postajene, so bychu, hdyž w Draždžanskich Nowinach w žanym nawěšchtu khuda holza abo žona wo nětajku pjenježnu podpjeru prošy, na tute khude pišale, k nim šchle a jim pomhale. Požlednje lěta bu tak mnohim holzam pomhane. Šchto dha běchu to do khudnych? Žena fabrikařka mějesche maľo sažlužby, dokelž maľo žlyšchjesche; duž njemóžesche wucžinjeny pjenješ ja žwoje hubjene bydlo saľlacžicž. Sej bu k maľej summu wupomhane. Druha holcžka, kiž se schwadlcžistwom žebje a žwoju staru macž žiwjesche, bč žchorika. Wobč khudej žónžy dostaschtej něšchto pjenješ a wysche teho bu k nimaj diaconišsina pōžłana, so by jeju hladała. A na podobne waschne bu druhim wokhudženyim pomhane. Teho runja žo stawu tuteho žónšleho towarštwu, k wjetšcha wožebne knjenje, tež ja te žónške staraju, kiž su žebi žiwjenje wsacž chžyke a kiž buchu hišcže w prawym cžazu k wody wucžehnjene. Wo jenej tajkej je towarštwu džiwne nashonjenje cžiniľo. Hižom bóle wobstarna dušna holza, kiž běsche w přjedawšchich lětach we wšchelafich wožebnych domach ja kuchariku žlyžika, běsche žebi wotmyšłika, žo se žwojej žotru žamostatnu sežinicž. So by to mohła, běsche wšchē žwoje nalutowane pjenješy na to wažila, so bč žebi wjele domjazeje nadoby kupila a k nej wjazy wotnajatnych stwow wuhotowala, kiž chžyšche nětko wotnajecž, so by žo na tajke waschne žiwika. Ale wotnajec běsche ju, kaž žo jej šdasche, šjebak a duž bč k nim škoržicž sapocžala, šchtož jejne požlednje nalutowane pjenješy pōžrje. Wyšche teho šchori jejna žotra a wumrje. Najenžy žo tež njenamachy, stwy bčchu pōšdne, najenški pjenješ mějesche žo wotwjesčž a duž bč bōrny nusa w domje. Ta wokhudžena žónška wja žebi to wšcho tak k wutrobje, so žo jej štylacž pocža a wona wšchu nadžiju šhubiwšchi wobšamkny, žebi žama žiwjenje wsacž a do Łobja škocžicž. Wona wšchak běsche Boha wo rosžkwětjenje prošyla; ale jej žo njebč žane dostaľo, tež bčchu wšchelazy prajili, so žadyn Bōh njeje. Duž njewjedžische, na cžim je a chžyšche tehodla do wody. Přjedy pak džěšche hišcže junu do lěša, so by tam žyle žama na kolenomaj klecžo Boha tak prawje prošyla, so by jej na nětajke waschne wosjewik, hacž je živy a hacž chže jej pomhacž. A hdyž běsche tak žama w lěšu, dha je žo pšched jejnymaj wocžomaj lěš na jene dobo wotewrik a wona je pšched žobu wulžy kražne šjewjenje Božeho wotkasanja měľa — kražne, škote žudobje, kajkež hišcže ženje nihdže wohladała njeběsche, na blidže ležo, a pšchi blidže Šbōžnika stejo, wobdateho

wot žameho kwětla; jeho prawiza ležesche na hłowje žněhběleho jehnjecža, na kotrež jeho wocžko mile hladašche. To běsche žo jej šdalo. Š pšchekrašnyim woblicžom a poľnje wo tym pšchekwědcžena powjedasche wona to potom a běsche ja to měľa, so je wona žama to jehny, kotrež chže Šbōžnik žněhběle sežinicž a žohnowacž. Š džaknej wutrobu běsche žo k lěša domoj wrócžika. Bōrny bč žo tež ja nju pomoz namakala. „To žebi ja wot nikoho njedam wsacž,“ tak wona nětko prajesche, „so žym ja tuto šjewjenje wopravdže měľa, a nětko ja ženje wjazy nad Božej lubosčžu dwělowacž nježmēm.“ Šdyž bčchu po něčim sažo starosče pšchisčle a wona bč pocžala sažo maľowěrna bycž, šesda žo jej w nozy sažo, so šjewjenje widžesche, a wona sažlyšcha to žlowo: „Njedwěľuj, njedwěľuj, njedwěľuj!“ To je jej sažo dowěrjenje na Boha daľo, a nasajtra je do Draždžanskich Nowinow pōštwu wo pjenježnu podpjeru šajila a k měrom na pomoz cžakala. Ta je jej nětko pšches horjelach špomnjene žónške towarštwu pšchisčla a wona je tutu pomoz k džaknyim žylsami ja wužlyšchjenje žwojich modlitwow špōšnala. Kajke je nětko tuto šjewjenje byľo, žo wšchak dale rosjažnicž njehodži. To drje pak je wěšte, so je žo jej w jejnej roshorjenosčži něšchto šdalo a so je jej Bōh k tym blisko štuľik, so by ju pšched hřechom šwarnowak, a to žónške towarštwu je potom Bōh ja žredk měľ, k cžimž je wboheje žónškeje nutrne modlitwy wužlyšchal.

Š teho wšcheho pak widžimy, so Bōh, hdyž ludžo bližichim wpmhacž chžedža, tajke pōžowanje njepožohnowane njewostaja.

Kšchecžijanske wjeczenie.

Pětr Čapari běsche wuhērski knježk, kiž 1630 — 1686 njepšchestawajzy pšchecžiwu Turkam wojowasche. Žeho najhōršchi njepšchecžel bč Šamsabey. Mas bu wōn popadnjeny a padny do ruki tuteho žwojeho njepšchecžela. Tōn pšchifasa, popadnjeneho kšchecžijana pomaľu do žmjercže cžwilowacž. To žo šta. Woni dachu jemu hlōdnemu a lacžnemu bycž, šchčžipachu a křudowachu jeho, so bč žmjercži blisko.

Duž sajachy kšchecžijenjo ras wyškeho Turku a k tym bu Čapari šamēnjeny. Tak pšchindže wōn živy k jaštwu a žo pomaľu wustrowjesche. Šedma bč křuty došcž, hnydom sažo pšchecžiwu Turkam cžehnjesch. A tak žo šta, so jeho pšchecžiwnik, Šamsabey, ras kšchecžijanam do ruki padny. Čapari k njemu do jaštwu džěšche a k njemu rjetny: „Ša du žo wjecžicž, šnajesch mje?“ Šamsabey wotmolwi: „Šaj, wjecž žo, ja cže hišcže w žmjertnej bolosčži šakliwam.“ Čapari rjetny: „Duž žlyšch wjeczenie kšchecžijana: ja dam cži žiwjenje a žwobodu.“ Šamsabey wobľedny a wuwola: „Pšchepōšdže, ja žym jěd piľ, wodaž mi mōj hřech.“ Ščarjo žo pōžowachu, jemu žiwjenje šdžeržecž, tola podarmo; wōn wumrje a Čapari bč jeho přeni pšchewodžec.

Dušne wotmolwjenje.

Wucžec džěcžom wobšamknjenje kajnyow wukładowasche a šarať pšchipožlychasche. Napōšledku žo šarať džěcži praschesche: „Kajke je to k Božim hnēmom a jeho hnadu?“ Wōn mēnjesch, so džěcži wěšcže wotmolwja: Boža hnada je wjetšcha dnyli jeho hnēm. Wěšto teho pak jedny hōlcžk rjetny: „Boža hnada je 250 křocž wjetšcha hacž jeho hnēm.“ Šarať žo nad tajkim licženjom džiwasche a žo wobhonjowasche, tak to tōn hōlcžez mēni. Šōľž na to praji: „Bōh šchtrajuje hacž do šchtwōrteho štawa a cžini dobrotu hacž do tawšynt štawow. Tawšynt abo tyžaz pak je šchtyri křocž tak wjele jako 250; po tajkim je Boži hnēm 1 a jeho hnada 250. Šarať žo džiwasche a džesche: Prawje masch, mōj žnyko! Šchtož je Bōh mudrym potajik, to wōn džěcžom šjewi.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njeđzělske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščežerńi w Budyšchinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

15. njeđzela po šwjatej Trojizy. Mat. 6, 24—34.

Krašne sczenje dženska! Wo ptacžkach pod njebjěškami, kotrež nješyja a nježnju ani nješhowaju do bróžnjow a wašch njebjěski Wóćez je wschał sežiwí, wo lilijach na polu, kotrež njeđzělaju, tež nješchadu, a šu tola tak rjane, šo tež Salomon we wschej šwojej krašnosći njeje tak wuhotowany byl, jako jena tych šamnych, ščtó njeby to radny šlyšchał? Ale šo jo radži šlyšchimy, njeje dawno hišcže š dopokašmom, šo wschitke te žadanja, kotrež šo tu na naš štajeja, dopjelnimy. Šdže byl tež čłowjeť, kiž njeby ženje dwěmaj knješomaj šlužil, ale by štajnje Bohu šamemu, šnjesej njebjěšow a šemje, čžešč dał? Šdže byl čłowjeť, kotryž by hłownej myšli našcheho teksta tak š wutrobje šebi brał, kaž by dyrbał: Nještarajče šo a pytajče najprjedy Bože kraleštwó? Kunje tehóda pať je nam tak třebne, šo, ščtož škomdžachmy, bóršy dozpichmy, wošebje hdyž tak móžnje do kóždeho jenotliweho žiwjenja pschima. Ššlyšchmy tehóda: Š Jesuškoweho erta šhutne rošwucžowanje wo njeprawej a prawej štarosćzi!

1. Nještarajče šo, pschetož to bjerje wam žyłu wašchu móž, a

2. Pytajče Bože kraleštwó, š temu trjebacže wy žyłu šwoju móž.

1. Nještarajče šo! Šaj, to šo tak lohko praji. Šdyž nam to šbožowny čłowjeť praji, dha šo jemu hnydom

wotmołwi: Nětko ty drje tak rěčziš, wocžakaj jeno, pschińdu tež ša tebe hišcže hinasche čžašy; hdyž jo pať nješbožowny š nam praji, šo jemu lohko došč šnapschecžiwí: Ššy dha ty šo po tym škožował, nimašch žaných štarosćow wjazy? Kaž pschišłowo škoro je, šo štarosć a šmjercž nimo žaneho doma njeńdžetej. Čžeja wutroba dha njeby hišcže še štarosćemi wobčežena byla? Čžeji duch njeby šo čžwilował š njeměrapoľnymi myšlemi? Čžeja dušcha njeby hišcže ženje štyšna byla, š čžejeho erta njeby nihdy žaneho šdychnjenja pschisčło? Šola naš drje džakowano Bohu niž, ale druhdže w mnohich šwójbach je kaž ščerenje to praschenje: Ščto budžemy jěšč a picž? Tam je šako šhorosć we domje, šelko štarosćow to wo małe lube džěčzatko, wo druhého droheho čłowjeťka, nana abo macžet! A wošebje, hdyž žana nadžija wjazy njeje! Tež nješy ženje psched štarosću wěšty, pschińdže druhdy tak pomaku, tak čžišche, druhdy pať tež tak še žalostnej nahłosću, žyle njejabžy še wschej možu, šo šy kaž poraženy, pschezo pať šhubišch šnutšowny měr a wutrobny šbožo.

Ščto psche to pomha, šo prajišch: Nještarajče šo? Tam drje je jedny, kiž praji, šo ma šřěđť, kiž štarosće wošmje, ale na mału šhwiłu, a potom je hórje dhyžli prjedy. Tam šako je druhi, kotryž je še štarosćemi šo noscho šeschěđžiwil a šo do čžaša šestarił, wón je jo nětko šwucženy a šwoju čžežu nješe kaž derje abo hubjenje dže. Šbožownišchi šu po šdacžu čži, kotřiž šebi žiwjenje tak jara čžežke nječžinja, kotřiž wješele špěwajo a škaľajo psches tute šwoje dny džej. Ale nješpěwaju woni rad tež, šo pschezo

tať wořtač nje móže, a njeřbu to runje čzi, kotřiž potom pod ťarofčemi, hdyž přhińdu, řkiwla a kaž njeńdri řakha-
džeja? Wěřče řbožowniřki řu čzi, kotřiž řu žohnowanje řarofčow a druhich čžežow řrořymiwřki w žylym řwojim wobendženju mudriřki, řylniřki. A tola kelko řjebanja řebje řamych tež tu, kelko řnutřkneje řrudoby přki wřchej řwonknej wjeřekofčzi, kelko řnicženych nadžijow, kaž by čžežke břemjo ře řobu a na řebi nořył, tať čzi je! Wjeřeky by čhył do džela hič, njeřřhińdže pať čzi řarofč, kať wěž pńńdže a wuńdže? Řhudy ma řarofč, řchto bjeř pjenjeř, a bařaty, řchto ř pjenjeřami řapocžnje; řtrowy boji řo řhorofče, a řhorn, kiž mejeřche runje kuř nadžije, ma hižom řařo hrořu, řo mohlo ř nim hńrie byč. Tať řarofč nařchu žyly móž kařy. A tať to přhińdže? Řreřke řlowo řarofč řwiřuje ř jeny m druhim, kotřež dželič řka. Tať tež woprowdže řarofč čzini, wona nařche mozy dželi, řchčepi, a kńždy wě, řo řu džele mjeńřche a řlabřche hač žył, a bjeřjeř-li wot jeneho žyła řtajnje tať a tať wjele pjeć, nje wořtanje řkńcžnje ničžo řbyřkne.

Tať řarofč tež ř řchěřčizianom čzini, wona jecho dželi, wottorhne wot žńřla mozy, wot Boha, wona čže, řo by řchěřčizian, řchtož tola nje móže, dwěmaj řnjeřomaj řlužil, Bohu kuř a druhim wěžam tež kuř. Se řarofčemi řo nořchazy čžlowjeť nje móže ženje ř wěrnofčzu řpěwacž: Řuka mojeř wěry tu budže wěřče řaložena, dokelž řarofč jecho nuřuje, řo by řwoju ruķu ř Božeie ruķi wročzocžahnył. Tehodla Jeřuř praji: Njeřtarajče řo. Eřo řaracž, wń dale řeknje, je žyłe njeřřebawřki, dokelž řo jedny drugi řa nař řtara. Pohladajče na pťaki pod njebjeřami, wone njeřyja ani nježnju, tež njeřhowaju do brožnjow a wařch njebjeřki Wńcžez je wřchaf řežimi, a pohladajče na lilije na polu, kať rořtu; wone njeđželaju ani njeřřchadu a řu tola tať wulřotnje řjane. Řtaczki kať kwěťki wřchitko wot horjeřach, tať-řež ř njebjeř bjeřu, nje móža bjeř njebjeř ani byč. A wo to wřchitko, řchtož řřebaja ř řežiwjenju a ř rořčzenju, řo ani pńřřka njeřtaraja, dokelž řu na to řložene, řo wřchitko dořtawaju. O wy małowěrní, Jeřuř řrudnje řdyřuju řeknje. Nam je, jako čhył wń prajič: wy řče řpodžimny lud; hewaf řo řhwalicže, řchto wřchitko dořonječe, kať wjele wjazy ř čžeřač druge řtworjenja, a tu řu wone wjeřřche dnyli wy. Njemohli dha wy řo tež teho džeržecž: Wřchitkiř woczi čžafaju na tebe a ty dawajř jim jich jedž we řwojim čžařu, meřto teho řo tať řrudni wołacže: Řchto budžemy jeřč a picž? Njemohli tež wy, kať kwěťki řwoje hłowčzi řlńznu nappřečžo tyřaju a řwoje řheluřřki jemu wotewřja, řwoje wutrobny řlńznu a rořy hnadny wotewřicž? A njebjeřki Wńcžez jo tola tať derje ře wřchěmi řwojimi řtworjenjami meńi. Dyrbjaf wń na wař, kiž řče wjele wjazy hač pťaki pod njebjeřami a lilije na polu, řabneč? To wřchaf je tńn tať wulki hřch wofebje nařcheho čžařa, řo wń řo Bohu wjazy njeđowěri, řo radřcho řwoje mozy rořbroji a potom woła: Řchto budžemy jeřč, řchto budžemy picž, řchto řo wobleřacž? A njeje dha jich wjele ře řwojim řtajnym řtaranjom Boha řařtorčilo řa čžař žiwjenja? Čžehodla pať řteji we řwja-
řym piřmje: Wřchitku řwoju řarofč čziřńcže na njeho, přchetož wń řo řa wař řtara? Čžehodla řchěřčizianřta žyřkej ř adventřkim řhěřluřřom řpěwa: Řchto řtaracže řo neřko, wy tyřřne wutrobny, kať dořtanječe wřchitko wot jecho pomozy? Wń přhińdže ř lutej hnadu, je polny lu-
bořče, wń wobara wřchom padu, wřřhu žalořč řacžěri? Eřo řtaracž njeřřebawřki řka, řwoju móž, řwoju pomoz, řwojeho pomozniķa řhubicž. Duž njeřtarajče řo!

2. Wjele bóle pýtajče Bože řraleřtvo, a ř temu řřebacže žyly řwoju móž. Sa řwoje powoľanje na tutej řemi řřebamy wřchě řwoje mozy, ničto jich ř temu nima přchewjele. A temu tež nadawki ř kńždym lětom hobrřy rořtu, řchtož nima mořow je řnjeřč a prawje dořonječ, teho wone řamjatu. Je dha pať hinať ř nařřim powoľa-
njom jako řchěřčizienjo? Tu tola wofebje řka: njeřřče wy wjele wjazy dnyli wřchitzy druřy? Wjele wřřřřcho hač řadny pťaf móže řo řchěřčizian pofběhnyč, wjele řjeńřcheje drařty hač lilije řo řhwalicž po řnatym řhěřluřřu: Ta řrej a prawdořč Řhryřtuřa je moja drařta přhiřtořna; ř Pawoľom řme řchěřčizian řo hordžicž: Wy řmy bóřřkeho rořu, abo: nařřhe meřřčžanřře prawo je w njebjeřach, ř Pětrom řme řo teho trořřtowač: my čžafamy na nowe njebjeřa a na nowu řemju. Řraji pať přhiřřlowo řa řemřře powoľanje hižom, řo čžlowjeť rořče ře řwojimi wjeřřřimi nadawřkami, kať njeđyřbjalo wjele bóle řa nařřhe njebjeřře powoľanje pľacžicž? Čžim wjeřřki a wřřřřki nařř wot-
tyřnjeny kńž, čžim wjeřřche tež nařřhe pńřžowanje, řo jńn řapřřijamy. Tať nochže Jeřuř ničžo druge, hač ř teř řarofčzu wo to jene, řchtož je nuřne, wřchě druge řarofče řnicžicž.

Pýtajče najpředy Bože řraleřtvo, wń tehodla řeknje. Kaž řpizy abo ř žyła bjeř napinanja jo ničto ujenamať. A temu řluřřa řwěrnofč we maľym a wulřim, řluřřa dželo na řebi řamym, přchetož řrej a čželo njebudžetej Bože řraleřtvo herbowač, řluřřa řtražowanje a modlenje, řluřřa dželo tež na nařřich řobučžlowjeřach a řa nič. Njeje to pať řarofče dořč a nadořč?

A kať řluřbjenje ma tuta řarofč? Dha budže wam to (mjenujzy wo čžož řo hewaf řtaramy) wřchitko přchidate. Abo je řnano Dawit 70 lěť řary nje wěrnofč řěčřaf, jako w 37. přalmje řpěwa: řa řym mlody byl a řym řo ře-
řarił, a njeřřym hiřčče niħdy widžil, řo by prawy byl wopuřřčženy abo jecho řymjo řhľeba pťalo? Je Salomon řo řam řjebał, jako wo čžeřč, bořatřtvo a doľhe žiwjenje řo njeřtarajo wo pořřluřřnu wutrobu pńřřeřře? Eřu Řnjeřowi wučžobniřy, kiž běřhu wřchitko wopuřřčžili, řo byřhu jeno jecho meľi, na Jeřuřowe pńřřenje: řče wy hdy nuřu meľi? wopacžnje wotmoľwili: Nihdy žanu? A njeje džeňřa hiřčče wěrno: kotřiž řo jecho boja, nimaju žaneje nuřy? Nimařř přřikľadow džiwneho wuřřlyřčenia, přřikľadow řrařnyřch wěryđobyczow dořč po tamnym řlowje: Wřchitke wězy řu móžne temu, kiž wěri?

Kať řjenje řrořymi jo čžlowjeť, řo wo druge wězy řtaracž! Jeřuř napomina w teřřče, řo njebyřmy mamonej, to je pjenjeřam a ř žyła čžafny m wěřnym řubľam, řluřřili. So je tať řluřjenje řtrařřne, řwěť ř kńždym dnjom jařniřřo dořoľajuje, wono je na wřchě m njeřřchěčřelřtwe čžlowjeřow, mjeř řobu a ř Bohom a tehodla na wřchě m njeřbožu wina.

Njebylo tať pńřžowanje a řtaranje wo čžařne řubľa drugeje wjele wažniřcheje wězy hńđne? Štawiřny powjedaju, řo, jako Ęuropiřy pńeni kńcž do Ameriki přhińdžěřu a tam ře žalořřnej pjenjeřnej ľakomnořčzu a ř njeřřnyřnym hľodom řa řłotom řakhadžachu, ameriřy doľalřki řrajenjo řebi myřřľachu, řo je řłoto europiřřkiř ľuđzi Wńh. A temu bě tež tať. Kať njeřřutki řu řo pod wjedniřřtвом tuteho přhibořa tam řtale! A pohladajče do nařřcheho čžařa, kelko řarofčow řebi čžlowjeť wo řemřře wězy čzini, kať řo pńřžuje, řo by prawje wjele dobył! řeno neřřto tuteho pńřžowanja na to jene řložene: Pýtajče najpředy Bože řraleřtvo a jecho prawdořč, by nařř žyly čžař ľeřřki, řpoľojniřki, řbožniřki řčiniło. Duž naľožmy wřchě řwoje

mozy na tuto jene, sčtož je nusne, so bychmy jo sčonili: Wscho druhe budže wam pschidate; pschetož wasch Wóczej wě, so teho wscheho potrjebacže, a wješeli a trosčtni byli w tym: Bóh tych sčwojich ženje njewopuschęzi!

Samjeń.

M. w B.

Njestaraj so!

Duscha, puschež staranje,
Staroscze czębnja cze,
Bjeru czi móz;
Dowěrjei Bohu so,
Porucž ty jemu wscho,
Wón je twój Wótž.

Gladaj na ptacžata,
Kak so te sraduja
Bjes staroscze!
Bóh pak je žiwí wschě,
Wjazn by ty; duž džě
S tobu wón je.

Spomń tež na lilije,
S kajfej Bóh pychu je
Wusnamjeni!
Wón je wschě swudobjal,
Sswjatocžny sčat jim tkal,
Tkal jón tež czi.

W Božim džě kralestwje
Pšichi sčat prawdosčje
Wutrobu czi.
Duž dha so njestaraj;
Kralestwo Bože haj
We sčwěrnoščzi!

K. A. Fiedler.

Kak wjedzišče so Luther staroscžow wobrocž.

Luther bě se sčwojej mandželskej Rhatu s Bora we wulkim sbožu žiwj. Wona pak bě sa njeho tež kaž stworjena. Luther by husto psches sčwoje mozy pišal a džělal a sčebi ani nózneho wotpoczinka njepopschal. Dha by jeho potom jeho Rhata k měru honika. A hdyž by pschi sčwojej dobročiwosčzi wscho sčhudym srosdawal, by wona hladala, kak by s najmjenscha něščto sa dom a džěczi wobthowala. Staroscžow mějesche wona tehodla dosčž a nadosčž.

Kaž Luther rano psched wotnom stejesche a s wotnom do sčahrody hladasche, hdyž psches nasymiski nózny smjerst lisčje, wot hakožkow swotstorkane, k semi padasche. Duž s durjemi Rhata sčstupi. „Dobre ranje, luba Rhata,“ ju Luther strowjesche, „sčšto sčebi twoja starobliwosčž wote mnje žada?“

„„Džakowacž so czi chžych, luby doktoro,““ wona wotmolwi, „„so by sčwoje sčlubjenje džeržal a so tutu nóz tola lehnycž sčhoł.““

„Njedurbjaj dha?“ Luther rjekny, „hdyž mi ty tola hrožesche, so hewal, so wo mnje starajo, sčama žaneho wotpoczinka męla njebn? Sčacž do dweju spach; tehdy pak wotuczich a psches moju hłowu džěšče klicženje a sčhumjenje, so prajach: sčastań, abo so mnu je sčwjatof. Duž s krotkim sčdychnjenjom sčwoju sčhudu duschu sčwojemu Rnjejej Sčhrystušej poruczich a tuto sčwoje cžělo, kiž je tež sčfutk jeho rukow, na drugi bok wobrocžich a sčaso wuschnych. A nětko je mi tak derje.“

„„Sčto by tola tež pschęzo tak strosčtny był kaž ty!““ Rhata sčnapschecžiwí, wješela na sčwojeho mandželskeho hladajo. Tón pak džěšče: „Wěriscž-li wjele, dha masch tež wjele, njechasch pak wěriscž, dha wschal durbju cze w twojich staroscžach wostajicž, rad pak to njecžinju, moja luba Rhata! Ale praj dha mi, hdyžeha tčži?“

„„Wot teho cžasča, so bě ty lętsa,““ wona wotmolwi, „„w tak wulkim sčtrasche, je mi spochi tak, kaž durbjaka cze bórny nahle sčhubicž. Kak so potom mi a mojim džěcžom pónđže!““

„Sm“, cžinjescche Luther, kaž by sčam tehodla jara staroscžiwj był, „wjele pjenjes wschal wam samostajicž njemóžu, ale bohateho Boha. Sčlaj, tu na blidže masch hižom drohi poklad, te psalmy; w nich namakasch, hdyž ja ras wjazn njebudu, wjele cžisčeho sčlota. A sa přenju nusu je tola starane. Wsčasto mamoj na 1000 sčchębnakow hotownych pjenjes.“

„„Sčaj wschal““, jeho wona porjedži, „„sa to pak je na 600 dolha.““

„Dha wschal, moja luba Rhata,“ Luther dale rěcžesche, „je to tak: hdyž ja hdy w hospodarjenju žaneho smylka sčžinju, porjedži mi jón mój luby Bóh sčam. Sčdyž běch do twojeje mósčnje pschisčhoł a naju džěcži sčchęcženski pjenjes sčhudym dał, njeje mi jón Bóh dwójzž sčaso sarunał? Sčdyž běch sčamlutki, mějach 100 sčchębnakow dokhodow, hdyž běch sčebi tebe wsal, bě jich 200, a nětko, hdyž sčbu džěcži, wucžinja naju dokhodn 300 sčchębnakow. Njeje to wopravdže tak, so naju stareju hřęchnikow naju njewinowate džěcži žiwja?“

„„Sčdy by ty tola,““ tu Rhata pschisčpomni, „„tež tak cžinił, kaž drusy wucženi! Ty pak by psched krotkim sčaso knihicžisččęzjerja, kiž chžysche czi sa twoje pišma wjele pjenjes dacž, wotpokasal.““

„Sa sčwoje pišma,“ ju Luther smęrowa, „ničžo njebjeru. Darma sčče dostali, darma dawajcže, nasch Rnješ Sčhrystuš praji. Tak sčym dotal cžinił, pschi tym tež dale wostanu.“

„D! o!“ na jene dobo Luther sawoła, kaž by jeho něščto prawje sabolało.

„„Sčto dha czi je, luby mužo?““ so jeho mandželska staroscžiwje woprasčha a stupi k jeho bokaj.

„Gladaj tola jeno“, Luther pocža, „tam na te wroble, nihdže njeje žaneho sčornjatka; ja so boju, so budže s nimi bórny na sčonzu; pokłuchaj jeno na jich sčrudne sčchęčebotanje!“

„„Ach, luby doktoro,““ jeho wona trosčtowasche, „„wo tutón prosčęrski prak so njeboju. W sčymje sčbu w bróžnjach a na žitnych sčubjach; w nalęcžu sčsebęraju sčorna na polach a sčwucžahaju sčolotej w mojej sčahrodže a wo žuě maju na polach cžinicž dosčž a nasčymu sčbu sčaso w naschich rjanych winownych kicžach.““

„Sa mom sa to“, Luther tu wěž dale pschedžesche, „so sčam franzowski kral njemóže se wschęmi sčwojimi dokhodami a pjenjesami to saplacžicž, sčštož wschě wroble hromadže trjebaju, sčabywschi na to, sčštož na druhe ptacžki, na wrónny, kawki, syby, drósnj atd. pschindže. Njemóže pak to franzowski kral swjesčž, dha móže to tola nasch Bóh. To tola wěriscž; cžehodla pak potom wěriscž njechasch, so Bóh tež tebe se wsčej žiwnosčžu a draštu wobstara? Njejsby dha ty telko winojta, kaž wroble, sa kotrymiž wschě džěcži sčkamjenjemi mjetaju, a Bóh je tola sčžiwí?“ Rhata wješela sčwojemu mandželskemu ruku da a do kuchinje džěšče. Wón bě jejne staroscže sčacžeril.

Bože prawo.

Bóh ma tjoje wulke prawo: sa staracž, sčohnowacž a sčbóžnych cžinicž.

1) „Wschitku sčwoju staroscž cžisčncze na Boha, pschetož Bóh so sa wasč stara“ (1. Pętr. 5, 7). Wsčhudžom czi biblija wobara, so by so starał: „Njestarajcže so wo wasche žiwjenje“, „Njestarajcže so sa jutisčhi džęń“. Sčyle bjeje wschěch staroscžow wschal cžłowjeť

njemóže być; wone ſu ſa njeho runje taſ nuſne, taſ punty ſa
 2) So Bóh ſam ſo hnuje, wſchitzy pſchidawaju, teſ czi,
 kotſiſz hewaf wjele do Boha njewerja. „Ma Boſim ſohnowanju je
 wſcho leſane.“ Nichtó njewidzi tuto ſohnowanje ſ njebjeſ padacſ,
 a tola wono na jeneho pada a na drugeho niſ, taſ to Bóh chze.
 Bilny bur beſche polo kupil, jo derje wobdžekaf, pohnojil a wobhnyl.
 Duſ ſtóncznje rjekny: „Tafle, moje pótko, nětſ mi niczo njenjeſ,
 hdyſ je czi to móžno!“ A tola ſo žně njeradžichu: Bóh nje-
 beſche ſwojemu ſohnowanju na polo hordeho, njewerjazeho bura
 padacſ daſ.

3) Woſebje teſ pſchi Bohu ſamym ſteji, ludži ſbóžnych
 cžinicſ. Róždy hoſpodaſ ma tola ſam to prawo, ſwój dom
 wotewricſ, komuſ chze. Tehodla w bibliji rěka: „S hnady ſeže wy
 ſbóžni ſčini, a to nijeje wot waſ, Boſi dar to je, ſo by ſo
 nichtó njekwalil.“ Sedyn bur chzyſche ſebi, wot ſwědomnja
 wabjenty, ſbóžnoſcſ ſa ſlužicſ. Duſ dwě džeſczi do domu pſchija a
 jej ſa ſwojej woczahny. Hdyſ taſ hiſchže poſoja njemějeſche, ani
 wěſtoſcſe, ſo budže ſbóžny, pocza džeſatſ wot wſchěch ſwojich wodom
 khudym dawacſ. Někotry kórz žita bu taſ na khudych waženy.
 Tola teſ tutón džeſatſ jemu wěſtoſcſ ſbóžnoſcſe njeda. Duſ jeho
 duchowny, na kotrehoſ ſo we ſwojim njeměje wobroczi, na tón
 ſtary khěrluſch poſaſa:

„Ta ſbóžnoſcſ jom ſ nam pſchithadza
 Wot Boſej' ſamej hnady.“

Nětſko prawy pucſ wjedziſche.

Duſ wotſtajny Bohu jeho tſoje prawo, ſo naſ ſaſtaruje,
 ſohnuje a ſbóžnych cžini, a njechamy pſcheſtačſ khwalicſ:
 „Nam derje tajſoh' Rnjeſa!“

Rſchecſzijanow nadžija a pſchiſluſchnoſcſ.

„Boſohnujcſe a wěſcſe, ſo wy ſ temu powoſani ſeže, ſo byſchže
 to poſohnowanje herbowali!“ ſ tutym ſłowom nam ſwj. japoſchtol
 Pětr we ſwojim 1. liſcſe, w 9. ſchtucſzzy 3. ſtawa naſch wotſkajeny
 kónz pſched woczi ſtaja. Tón paſ je, ſo mamy Boſe poſohnowanje
 herbowacſ. Kajſe ſu to tola rjane wuhladny! Hdyſ ma ſyn nadžiju,
 ſo junu nanowe wulke kublo namrěje a budže na nim ſ hoſpodarjom;
 hdyſ ſo ſtarſchej nadžijetaj, ſo ſmějetaj wjebele nade wſchěmi
 ſwojimi džečzimi a ſo junu jeju poſlednje pohladnjenje na ſbo-
 žowne džečzi padnje: dha ſu to wěſcſe rjane wuhladny, kiſ cžlowjefa
 ſbožowneho cžinja, a derje kóždemu, kiſ tajſe ma. Ale wone ſu
 tola maſe, bluke, haſchate ſwěczi porno tej rjanej nadžiji, kiſ my
 wſchitzy jako ſchecſzijenjo mamy, ſo ſmy powoſani, to poſohnowanje,
 potajkim njebjeſku kraſnoſcſ, herbowacſ. Tutón wuhlad nam taſ
 jaſne ſlónzo pſched woczomaj ſteji. Dofelſ paſ ſmy duzy na
 pucſu ſ tutemu ſbožu, dha mamy nětſko teſ ſami drugih ſohnowacſ.
 Měſpacſk nam to wot ſlónza doſtate ſwětko na ſemju ſežele, a teſ
 na ſemi ſo wſcho, na cžoſ ſlónzo pada, bluyſchczi, a runje taſ mamy
 my, kiſ ſmy wot Boha ſohnowani, bliſſchemu ſa ſohnowanje bycſ.
 Duſ džel hlódnemu ſobu wot ſwojeho khléba, radž jemu, hdyſ
 dobru radu wěſch, ſpoſoj jeho wurudženu wutrobu, ſtaj jemu wěchu
 na pucſ, hdyſ widžich, ſo w hrěchach do njefbožo ſtupa, a pytai
 tyſ ſjednacſ, kiſ ſo wadža; njech ſy taſ jahrodniſ, kiſ roſſchčepjene
 wotnohi hromadu wježe, a njefabudž teſ wbohim pohanam ſa
 ſohnowanje bycſ!

Ž u ě.

Róžde lěto nam luby Bóh ſ nowa naſche pola ſe ſwojim
 bohafſtwom kónuje. Naſchej woczi njemóžetej ſo nahladacſ na

kraſnoſczi we wěſtje ſo kolebazyh ſwielzow a kſowom. Echto je
 wſcha kraſnoſcſ w měſtach porno tutej, kiſ je ſ Boſeje rufi ſameje
 wuſchka! A hdyſ lipa wuſcžewa a koſa brinczi a te cžeſke ſwielza
 do ſnopow wiaſaju, taſ ſraduje ſo cžlowſka wutroba! Nam je
 tehdy taſ, jako bychmy Boha ſameho pſched ſobu ſtejo widželi, ſo
 wón nam dawa a my bjerjemy, ſchtoſ trjebamy. A to cžini wón
 kóžde lěto ſ nowa a jemu ſo tuto dawanie ženje njewoſtudzi a
 wón ſwoju rufu teſ ſa tyſ njefamnje, kiſ jemu niczo ſ woli nje-
 cžinja a ſo wo jeho pſchitaſnje njefaraju. Duſ paſ njekmē naſche
 dželó jeno w tym wobſtačſ, ſo ſ jeho rufi bjerjemy, ale my mamy
 ſo jemu teſ džaſowacſ. Sanjeſ jemu džaſny khěrluſch, měj něſchto
 wſche ſa bliſſcheho, kiſ niczo ſylł nijeje, ſtaraj ſo ſa khorych a
 hubjentyh, a njefabudž teſ wbohich pohanow. My tu domach bjeſ
 pſcheſtačſa teſ ſa duſchu žnějenty, wſchako mamy Boſe ſłowo a
 ſwjataj ſakramentaj, pohanjo paſ na duſchi ſpochi tradaju. Duſ
 chzymy ſo wo to ſtaracſ, ſo bychu teſ woni ſa poſnyimi duchow-
 nyimi blidami ſydali a khléba žiwjenja doſcſ měli a taſ ſbožowni
 a ſbóžni byli.

Miſchtr dže!

Wſchelake měſtna ſu, tam njemohł khěſcſzijan hič, dofelſ
 ſebi njepſcheje, ſo by jeho tam Rchryſtuſ namakaſ. Eſu wſchelake
 ſwjeſelenja, na kotrychſ njemóže ſo khěſcſzijan wobdželecſ, pſchetoſ
 wón by ſo hanibowaf, hdy by Rchryſtuſ pſchichoſ a jeho pſchi tym
 nadeſchol. We wěſtych myſlowohnucſach a wobſtejnoſcſach — hor-
 doſczi, ſamopaſchnoſczi, nahloſczi, duchownej lěnjofczi — nochžyli
 wy pſchebywacſ, hdyſ tón Rnjeſ dže. Pomyſlcſe ſebi, khidleſchzy
 jandžela byſchtej ſo waſcheho liſa dótknyſej, po tym ſo runje nje-
 pſchecželniwe ſłowo wuſtorcžicſchže, a wy byſchže jeho hlóſ ſky-
 ſcheli: „Miſchtr dže!“ — ja ſym wěſty, wy byſchže ſchepotali,
 jemu w tymle wofomitu napſchecžimo hič. Kajſe poſtroženje, kajſa
 wuſda, kajſi naſtorſ, kajſa wotroha móže ta myſl: „Jeſuſ dže!“ ſa
 naſ bycſ!

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Eberka dobrowólnych darow ewangeliſkich ſe khězorſkemu
 jubilejej ſ podpjeranju miſionſtwa w kolonijach je ſaſo roſtka,
 ſo nětſko wucžini 3,441,170 hrimnow — rjany wuſpěch a dopoſas
 ewangeliſkeje khěſcſzijanſkeje luboſcſe.

— W bliſſchim tydženju ſmēja ſo w najwjaſny wjetſchich
 měſtach róžowe dny, hdyſ budža ſo róže pſchedawacſ a pſchi tym
 wſchelake ſabawy wotmēwacſ. My na to dopominamy, ſo je wu-
 noſchſk poſtajeny ſ podpjeranju potrebných a khudych veteranow,
 kotſiſz ſu ſa ſwój wóžny kraj wojowali. Duſ je teſ naſcha
 wótcžiniſka pſchiſluſchnoſcſ, tu dobru wěz podpjeracſ.

— Hucžinjaniſka woſada je wobſamka, nowu ſchulu natwaricſ
 Njedželu 31. auguſta popoſdnju w 4 hodž. ſo ſaſoſkny ſamjeſ
 poſoži.

— 14,000 koſczow je wumrjelo. Pěčolarjo Rheimlandſkeje
 a Weſtſalſkeje poſcželu we woſebithy cžahach ſwoje pčoſki na lěčo
 do Holandſkeje do wulkeje hole, hdyſ žyrobu namakaja. W tym
 lěcſe paſ je ſo kčžecſe holiny ſapoſdžiko a něhdže 14,000 ludlow
 je hlódu wumrjelo. Duſ budže na mjedu pobrachowacſ.

— S Italiſkeje piſaja, ſo je ſo na měſto Katonia wulki
 popjekowy beſchčžil wuſhynny. Itna je ſ wulkej mhlu pſchikryty.
 Duſ je ſtrach, ſo ſmėje woheſpluwaza hora nowy wuwaf.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Šserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcžećni w Budyšchinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

16. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Šut. 7, 11—17.

Našče šwjate šcženje wjedže naš džěnka k wotewrjenemu kašcžećej, w kotrymž mlóđzenž leži, jenicžki šyn jeneje wudowy; žarowajzy a š wjele šylsami wona šwoje džěćžo k pošlednjemu wotpocžinku pschewodža, a jej šlěduje wulki cžělnj cžah džělbjerjazešo luda; — želnosćiwj napohlad! Alle hlej, šmjercž a želenje tón šetka, kiž trošcht a žiwjenje nješe: Šbóžnik šo bliži, kiž je šěrschta žiwjenja a kral šmilnosće. „Ša praju cži, štań horje!“ džěšče wón k morwemu; plakazu macž pač, kotruž w prawym cžafu šetka, trošchtuje wón: „Njeplacž!“ Kaž wjele luda tež š nej džěšče, a kaž wjele pschecželow ju trošchtowacž pytachu, dha woni tola jejne šylšy šuschicž njesamóžachu. To móžěšče jeno jedyn cžinicž, kiž je šam tón prawy pomoznik a kotryž je tež šmjercži móž wšal. Tónle jedyn ju wuhlada, a „bě jemu teje šameje žel.“ To je wulke šłowo ša wšcěch šrudnych. Šima Šesuf hišcže džěnka tušamu wutrobu, runjež šo nam husto šdaleny byčž šdawa? Wón ma šobuželnosć š nami a je šmilny wyschšchiměšchnik. A niž jeno se šłowami, tež se škuttom je wón kóždy cžaf hotowy, nam pomhacž.

Šesuf šuschy šylšy, kotrež wboha cžłowška wutroba placže. Wón džě je šam něhdy cžěžki pucž bolosćžow šchol a wě, kač to cžini. Wón hlada do potajneho a šnaje horjo, kotrež we šwojej wutrobje tajimy. Přjedy hacž tošamo jemu wuškoržimj, šteji wón hižom nam po šoku, šo by nam pomhał a naš trošchtował. Lubosćiwjšo, dnžli žana

macž ša šwoje džěćžo, šo tón Šnjes ša naš štara a naš ženje njesapomni. Tak husto hacž š nami do horja abo k šmjercži džě, trjebamy móžny trošcht, a tón je: „Šemu je naš žel.“ We wulkim šnutštownym špytowanju cži šwontkowne škutti nicžo njepomhaju; jow pomha jeno, Šbóžnika ša šłowo wšacž: „Šnježe, ty mje widžišch, a tebi je mojeho hubjenštwu žel.“ Wěšo cžerpjenje šamo nam Šnjesowu pomoz nješšchinješe, tu dyrbi tež našča pošutna wutroba pódla byčž. Šotom šlyšchimj Šnjesowy hłóš, potom šhladujemy jemu dowěrenjapołni do woczow, potom lubujemy jeho šwěrnju ruku a twarimj na kóžde jeho šłowo.

„Njeplacž!“ praji wón k žarowazej wudowje. Šchto čže wón š tym rjež? Dyrbi wona šymna wostacž? To macžěška wutroba njemóže, to tež tón Šnjes nježada. Lubosć šmě placacž, tak husto hacž ma hřebacž, šchtož jej Bóh na krotki cžaf k radošcži špožcži, kaž rjany šón a tola tak wjele wjazy hacž to, kaž rjany powjaš, kotryž našču wutrobu š njebjom šjednocža. Čžim horžyšcho šo šylšy džělenja ronja, cžim bóle šo wone w najšnutštownišcšej šwjatnižy psched kóždym bjesdžaknym, nješrošmliwym wškom taja, cžim kručžišcho bywa tónle šwjast. Alle šylšy njedyrbja našču wěrn šadušycž. My njedyrbimj bjes nadžije k šemi hladač, my mamy šwojej woczi k njebjěšam šložowacž. Šesuf čže wudowje prajicž: Njebudž bjes nadžije, twój šyn šo tebi šašo da, Bóh čže šwoju krašnosć nad tobu šjewicž. „Njeplacž!“ wón tež nam pschiwola, štejimy-li pschirwach; njeplacž, pschetož twój Wumoznik je žiwj. Čžim wjetšča nusa, cžim krašnišča pomoz; cžim hórcže tvoje horjo, cžim špodžiwnišča krašnosć šmilneho Šoha.

„Wón pschistupiwšchi dótkny šo kufčcža.“ Tak budži wón š czělnje a duchowneje šmjercže. Gusto došč je čěło kufčcž, w kotrymž morwa dušcha leži. W tym padže dótkka šo wón čěła, šo by dušcha wožiwila; šcžele kšchiz, čěrpjenja a khoroscže, šo by naš š tym ranil a potulil. Najprjedy chže wón šnutschownje hojicž, potom halle šwontownje. Evangelij je to wulke šłowo žiwjenja: „Dušcha, ja praju čzi, štań horje!“ Bože šłowo je jenicžke šbože ša wotemrjetu wutrobu, šo wona pocžina wožiwjecž w šbóžnocžinjazej wěrje. Tak je tón šnjes hižom tyšazam žiwjenje do wutroby rěczal a jich š duchowneje šmjercže šbudžil.

Alle wón je tež čělnej šmjercži móž wšak a žiwjenje a nješachodnošč na šwětło pschinješł. A tónle wulki trošcht my trjebamy, hdyž tež dyrbimy my šmjertny pucž nastupicž, abo hdyž šwojich lubnych šemrjetnych do rowa kładžemy. My pschewodžamy jich jeno hacž š wrotam wěcznošče, jow pschikhadža nam tón šnjes napschecžo, a w tymšamym wotomiku, hdyž jich š placžom š rukow dawamy, šapschimuja woni jeho ruky š wysłanjom a šlyšcha jeho hłób: „Ja chzu waš wšchěch š šebi čzahnyč!“ Šhryštuš je štanyl wot morwy a wubudži junu tež naš š rowa, kaž je wón mlodženza w šainje, šairomu džow-čžicžku a Lazara w Bethaniji wot šmjercže šbudžil.

„Młodzenzo, ja praju čzi, štań horje!“ tak wón š morwemu rjekny. Šchto šo morwy ša tym prascha, rěcziš-li š nim! Šdyž macžerška lubošč, macžerška bolosč a macžerške šlyšy nješamoža šhna do žiwjenja wrócžo šwolacž, tak mohł to hłób zuseho dokonjecž, kotryž jemu pschiwola: Poštań? To je tón rosdžěl mjes šesušom a nami. Wón praji: „Ja praju čzi, štań horje!“ Šchto je tónle Wón? To je ta praschen wokolo kotrejež šo šwět jako wokolo šwajeje wóški wjercži, š kotrejež šo hišcže dženska čłowjestwo šabjera. Wupłód dyrbi to wucžicž, dženska kaž tehdy, a wón je naš to wucžil, pschetož my wěriny do šesom šhryšta, kiž je wčera a dženska, a tón šamy, kiž wón je, budže tež do wěcznošče.

Šdyž šesuš praji: „Štań horje!“ dha je to něščto druhe, hacž hdy by to žyly šwět prajil. Tu njeje jeno macžerška lubošč, tu je Boža lubošč, kotraž móže šamo se šmjercže šbudžicž, a jow njeje čłowška njemóz, jow je bójška wšchedomóz. Bójška lubošč a wšchedomóz w čłowškej podobje pschiwola morwemu: „Młodzenzo, ja praju čzi, štań horje!“ A Boža móž pschewołmja čěło, šmjercž čěła, žiwjenje tu je. „Morwy šebra šo horje a pocža rěczecž.“ To je Boža krašnosč čžinika, kotraž bě w šesom šhryštušu, ta móž a lubošč, kotraž je móžnišcha dnyli šmjercž a šwjaski rowa rospacži.

Šbudženje mlodženza w šainje běšche jeno mały špocžatk teho, šchtož budže šesuš čžinicž, hdyž wón junu w šwojej krašnosčzi šašo pschidže. Potom morwi šestawaju, čzi jeni š žiwjenju, čzi druhy š šudej; potom šo šašo namašamy, macž šwoje džěcžo, džěcži šwojeju šarsšheju, mandželški šwoju mandželšku, a hdyž budža našche šlyšy? Wulki džěn wěcznošče je šašwital, wo kotrymž rěka: „Bóh budže š jich woczow wšchitke šlyšy šetrěcž, a šmjercž wjazy njebudže, ani šrudoba, ani wolanje, ani bolosč wjazy njebudže; pschetož přenje je šašchło, hlaj, wšchitko je šo nowe ščžiniko!“

F.

Njepłacž!

(Dr. Šöfel, † 1683)

„D njepłacž, wboha wudowa!“ —
 Šak šłódky trošcht š tym šesuš da!
 Mi wostań wón we pomjatk, šdyž ja tež šmēju šrudobu.

Šiz čžičke šo to wupraji,
 Šě, š hłóšom pschede wrotami,
 Tak šo to kóždy šašlyšcha
 A nad tym wulku radošč ma.

A hdyž jo šesuš wurěcža,
 Šso jimašche šmjercž žiwjenja;
 Duž mje tež wono wofšchew tu,
 Ššym živy abo nječ ja mru.

Ššym w nušy abo šhudobje,
 Šje šesuš: „Njepłacž!“ trošchtuje;
 Bóh je twój Wótž, měj dowěru,
 Wón šlyšchi džě tež ptacžinu.

Ššym šhory, ššabny, šjesmóžny,
 Wot žakosčjenja tyšcheny,
 Dha trošchtuje mje šesuš mój:
 „D njepłacž!“ ja šym lěkar twój.

Šdyž njepšchecžel mi rubi wšcho,
 Šo dyrbju přecžku daloko,
 Šaš šesuš: „Njepłacž!“ pschi mni štej;
 Špomń, tak šo džěšche šiobej!

A dyrbju-li do wuhnanštw,
 Ši w kraju štatok nješwola,
 Dha šesuš rjeknje do dušche:
 „D njepłacž!“ Šjebjo twoje je.

Šdyž šmjercž najlubšche wosnje mi,
 „D njepłacž!“ šesuš wobšwědcži:
 Ša šym, kiž jo čzi šašo da;
 Špomń na to, šchto šo w šainje šta!

Šmam šam šo bėdžicž se šmjercžu,
 Dha šhryšta šlyšchu we nrěcžu:
 „D njepłacž!“ Ša šym žiwjenje,
 Šchtož wěri, š budu njepšchidže.

Duž šłódky: „Njepłacž!“ šesuš,
 Šiž ša naš wón we nušy ma!
 Šch klincž mi štajnje we dušchi,
 Dha šo wšcha šrudžba pošhubi!

K. A. Fiedler.

Matthesušowy kónž.

Šan Matthesuš, kiž je w Lutherowym čžafu živy byl a wot kotrehož mamy krašne přėdowanje wo Lutherowym žiwjenju, je jara lubošne a natwarjaze ššoncženje měł.

We šwojim šoachimšhalu, hdyž bě š šararjom, bě wón w nowembru 1564 wot čžěžlich čžěrpjenjom wotkhoril a je na to, hacž- runje hižom jara wobštarny, ššoro hišcže lěto dolho potajništvo evangelija š wješekym wotewrjenjom šwojeho rta njedželu jako njedželu přėdował.

A tak dha wón tež 16. oktobra 1565, jako schěbnatu nje-
dželu po swjatej Trojizy, psched swojej wořadu stejesche a ji
sajo rjane sczenje wo mlodzenzu Nainskim wuklawasche. Tón
raš pať so wón wořebje na słowa dzeržesche: „A da jeho sajo
jeho maczeri“, a rěčesche wo tym, so, kiž w prawym dowěrjenju
a modlenju k Tesuŕkej Khrystuŕkej sbóžnje wuřnu, po shromadnym
horjestawanju sajo hromadu pschińdu a budza so snacž, w njebjeskej
wjeřelosczi a lubosczi kaž jandželjo Boži psched Božim woblicžom
bjeje wscheho kónza hromadže bydlicž a wostacž. Wón poľas-
wasche niz jeno w přenim džěle, so budžemy na tamnym dnju,
jako dnju shromadneho stawanja, pola Boha a psched Božim wo-
blicžom we wjeřelosczi a we wěčnym žiwjenju sjednoczeni, a
w druhim džěle, so budžemy jedyn drugeho snacž a mjes so bu
rěčecž, ale tež w třeczim džěle, so budže prjedawšche kichesczjaniske
pscheczelstwo, kiž bu w pósnačzu Tesom Khrysta tudy satožene a
hacž do kónza sdžeržane a so bu do rowa wsate, tež s nami sajo
stawacž, so wobnowicž a so do wscheje dokonjanoscze dokonjecž
a we wschej wěčnosczzi wostacž.

Woplednje słowa předowanja, kaž je je napisať, rěčaja: „Na
to so wjeřelu, kiž bym stary a słaby a řebi kóždu hodžinu sbóžne
skónčenje prořchu a chžyl wutrobne rad wupšchelnjeny bycz; bym
wschón wustal.“ Matthesius dzeržesche tuto předowanje s radost-
nym woblicžom a s wjeřelam hlořom hacž do poslednich słowow.
Ale jako chžysche tež te je žiwym hlořom psched wuschomaj swojich
pořlucharjom prajicž a potom hišcže něotre słowa k wobsam-
njenju pschistajicž, wucžu pschibližowanje swojeho skónčjenja a duž
praji: „Anježe Tesu, wupšcheln mje! bym wschón wustal!“ Na to
so hromadu řhpnyschi sdžchny hišcže: „Dom, dom!“ A jako
něloti wot jeho pořlucharjom, kiž běchu psches to předowanje jara
hnuczi a psches tón podawł wulžy nařtroženi, k njemu na klětku
pschiskocžichu a jeho trořtowachu, so jeho hnydom na stólzu dom
donjeřu, wotmolwi wón: „Ně, niz tam dom, ale žyle dom!“ Sako
mrějazeho řararja dom njeřechu, rěčesche wón dužy słowa 73. psalma:
„Hacž mi runje czělo a duscha sawutlitej, dha wschať řy ty, Božo,
kóždy cžas mój wutrobny trořcht a mój džěl. Domach pať da wón
po něhdže tjočy hodžinach czishe, tak so to storo njepytnychu,
řwojeho ducha wot řo.

Dowěra k Bohu.

D njech — hdyž horjo hrma,
Nař jěra staroscž jima —
Eso Bohu dowěrjamy
A sa nař staracž damy.

Hdyž Boha k bokej mamy,
Wřcho jemu porucžamy,
Tež směje czělo, duscha,
Schtož k řežiwjenju řluscha.

Duž njech řo njebjio mróczi,
Haj, řamo řemja řwróczi,
Bóh — mařch-li dowěrjenje —
Cže njewopuschczi řenje!

K. A. Fiedler.

Po žnjach.

Sedyn džěń septembra džěsche řarať N. s měřta domoj do
řwojeje wřy. Pucž bě blócžany a pschemofany, pschetož hižom
njedžele doľho njebjio ničžo hacž mróczele a lecže njepoľasa, tak
so njemóžachu burjo řwoje žito do bróžnjow wosřcž a řrudni sa
řlónžom hladachu. Šrudny řarať dale džěsche. Wón mějesche
hižom 70 na řhribjecže a běsche w žiwjenju hižom telko pschecžiw-

neho řhonik, so jeho mokrota tak njecžischcžesche, kaž druge myřle.
Duž jeho burřki wós dořcžeže. Dwaj řylnaj brunacžkaj jón
czehnjeshčaj a křuta burowka běsche pohoncž, wudowa Břěřžyna,
s řararjoweje wřy.

„Schdńcže řo jeno te mni, řnjes řararjo, to džě je řřowe
wjedro a pucž je hišcže hubjeřischi“, wona k njemu rjěny.
Duchowny řo džakowasche a na wós řalěřy. Řonjeř czampaschčaj
dale nimo tch řchěřch řaplazanych popow a tch czornych běrn-
owych řahonow, kiž sa řhnythm běrnazym řelom móžnje wonjachu.
Burowka na to pocža: „Schtož chžyč Wam prajicž, řnjes řararjo,
njedžiwajcže řo, hdyž mje njebudžecže na řnjowym řwjedženju
w řemřchach widžecž.“

Řarať wotmolwi: „„Přiche cžo dha niz, Břěřžyna, chžecže řo
hdže na pucž podacž?““

„Na pucžowanje?“ wona džěsche, „w tajkim řrudnym cžasju
do řwěta hič? Ně, řnjes duchowny, ja řym stara czěřna řónřka;
řchtož ja praju, to tak měnju, a řchtož měnju, to praju; ludanje
přchi mni njeje, najmjenje pať přchi řpěwanju a modlenju w žyřkwi.
Duby Bóh wschať móže czinicž, řchtož chže, ale so dnyřjala řo jemu
hišcže džakowacž sa wurořcžene žito a řhnyte běrny, to tola řoro
njeńdže.“

„Derje,“ na to duchowny rjěny, „so mi to prajicže, ja
bych hewal měnik, so řcže řhoro, hdy bych Wař na Wařchim řna-
thym měřcže njewidžal.““

Mjelcžo dale jědžeshčaj. Na wuřkim řahonje řónřka běrny
kopasche a mějesche dwě holczizy přchi řebi; lědma řchtwóřth džěl
běrnow bě řrowy.

„Anjes řararjo“, Břěřžyna bórcžesche, „Wam wschať řhudoba
tež do wutrobny řěže, móžecže tajku řaľoscž wopřchijecž? Čřlowjeť,
kiž ma řuř řmilnosczje w řiwocže, njeby na řo brať, telko ludži
do řaľoscze řtorczicž.“

Řarať řo k njeř wobroczi: „„Duba řónřka, wot řoho dha
mamy řwój řuř řmilnosczje, řhibo wot teho, kiž je řam luta řmil-
noscz?““

„Řrawje macže,“ burowka wotmolwi, „ale to njemóžu řa-
přchijecž, so dnyřja řo runje lěřa řně řřahcž, hdyž wschitko tak
řrařne stejesche? To je runje tak, kaž by hlódnym džěczatkam řuř
tyřanza dať a jim jón runje tehdy, hdyž chžyke wotřuřnyč, sajo
psched nořom prjecž wřal. Njeřcžecže, řnjes řararjo, ja wěm, so
je Wam runje tak řřyřkno we wutrobje kaž mi.“

„„Haj wschať, jara řřyřkno mi je, řnjeni Břěřžyna, ale na to
najhóřsche njeřřcže řebi hišcže pomyřlila.““

„To najhóřsche řu řhudži ludžo se řwojimi džěczimi,“ wona
wotmolwi.

Řarať s hłowu řatřchajy a dale rěčesche: „„To njeje to naj-
hóřsche, burowka; pschetož nusu, kiž Bóh řczele, wón tež njescž pomha,
hdyž řo ludžo na njeho řpuřchcžeja. Wón ma tyřaz pucžow,
hlódnych nařhczicž, a w bibliji podarmo njeřteji, so wón hlódnych
nařhczuje. Hdyž my ničžo nježnějemy, dha je to řrudnje, ale hdyž
Bóh ničžo nježněje, dha je to řřařchne, to je sa nař
wěczna řchřoda.““

Břěřžyna to njerořhmjesche a se řpodžiwanjom na řararja
pohlada. Tón pať dale tak rěčesche: „„Wř wěřcže s ewangelija, so
řmy Boža roľa, a Bóh řwoje řłowo do nařchich wutrobow dawo.
A wón řwoje žito w nařchej wutrobje hacž na najlěpje wobarnuje
a plěje. Hdyž pať potom řně pschińdu, řu kłóřki prošdne a řně
řu řřažene. Te dobre lěta, hdyž bě nař Bóh tak bohacže řohnowal,
njeřřmy řo jemu džakowali. A nětko, hdyž nař Bóh s njeřódnym
wjedrom řpytuje, hacž řo jemu dowěriny, hacž budžemy na njeho
hladacž, jako na řwojeho lubeho Wótza, nětk bórcžimy a řebi hubu
torhamy. Boža roľa je prošdna; wón nježněje ničžo, hacž
řelishcže njedžaka. To je lěřa to najhóřsche.““

Břěřžyna mjelcžesche; mjelcžeishe tež, hdyž řo sajo s mrócžel

leč pocza; jeje wutroba jej rjetny, so ma farać prawje. A na žnjowym fwojedženju běšče wona w zyrkwi na fwojim měscze a profchešče: „Suby Božo, daj, so by moja wutroba či fwoje plody pschijeska, kaž so sa kchesczijana kłuscha!“

Wukupny fwoj čas!

Hdyž po symje rjany lětny čas pschindže, febi prajachmy, so chzemy rjany lětny čas tak prawje sa fwoje džělo a powołanje wukupicž. Nětko tu požadany čas je — ale hlaj, wón je hižom sažo na puczu, naš wopuschecžicž, prjedy hacž fmy so jeho prawje dohladali. Tehodla mamy fwoj čas čim bóle wukupicž. To nětko tež ratać čini a kóždy skladny čas sa wuřym, sa hajenje a sa žně wukupi. Wón njemóže žaneho wjeřela hladacž ani ničeho drugeho, so by skladna hodžinka njewužita nimo njeschla a wón tu škodu sam njeměl.

Runje tak je tež s našim žiwjenjom. My so w džěcātstwie na młodosč wjeřeliny a chzemy w njej wjele dokonjecž; ale lědma fmy do njeje stupili, dha nam wona durje se febye won wotewri, a tak fmy so bóřny sestarili; pschetož naše žiwjenje so rucže minje, runje jako bychmy prjecž lecželi. Kač nusne tehodla je, so kóždy fwoj čas sa so, sa fwoje powołanje, sa fwojich domjaznych wukupi; wořebje pak sa fwoju njeřmjertnu duschu. Něchtóžkuli je skóncžnje se bylsami wobžarował, so je we fwojim žiwjenju wscho móžne hladał, jeno niz to, schtož budžišče nusne bylo; ale tu potom wscho rudjenje ničso wjazny njepomha. Schtož njeje ničso wuřyl, njemóže tež ničso žnjecž. Wón móže w žnjowym času wrota fwojeje bróžnje schěroko wotewriene mēcž, dha so tola jeno druge bróžnje pjelnja, jeho šama pak próšdna wostanje. To je tola potom řmjercž řrudnje, hdyž na kónzu žiwjenja stejo wscho próšdne widžišč: próšdny fwoj dom, dofelž so sa njón starał njeřby, próšdnu fwoju duschu, dofelž ju njeřby dał s Božej hnadu wuhotowacž, próšdne fwoje žiwjenje, dofelž njeřby ničso řhmane čžinił — a na pořledku wostanje tež próšdne to či we řwjatej kchecženizny pschilubjene město — w řbóžnosčzi.

Hdy je řmjercž bjes žahadla?

Sako kral Bjedrich Wilhelm IV. se fwojej mandželiskej řilžu w lěcze 1829 řwjedženizny do Barlina čžehnjescze, so psched hrodom řchprewine wobkóženje rořlama a wjazny pschihladowarjom so we wodže tepi. W najwjetschim řrařche běšče tehdy tež młodny Julius Müller, kiž febi pořdžiščo jako profesor w řalli wulke mjeno doby. Na fwojeju řarřcheju wón tehdy w tamnej řrařchnej hodžinje tole piřařche: Sako ja kchiki mrějaznych wokoło so řařtyřchach a ludži s mosta na kóžde řkacacž widžach, mje tež na řhwilku najwjetscha bojosč řaja. Lědma samóžach dychacž. Pschi tym so s bolosčzu lubeju řarřcheju dopomnich. Tak rucže pak hacž to najnusniřche řčžinich, so mjenujžny fwoju duschu do Božej ruki porucžich, kiž řmě s njej po fwojim řpodobanju čžinicž, běchu wschě řtróžele nimo a řbóžny pokoj so mi do wutrobny lijesche. Sako bě mje potom jeho hnada bjese wscheye řchłody s nusy a řrařcha wuwjedla, dyrřjach so jemu hiřchče wořebje sa to džatowacž, so běch mohł tak woptacž, řajka řbóžnosč to je, hdyž so něchtó pschi so bližazej řmjercžzi polnje Bohu řamemu dowěri a so potom řmjercž sa čžłowjeka žaneho žahadla wjazny nima.“

Bože pucže.

Luther ras džescze: „Bože pucže řu hebrejske řniřy podobne, kotruž móžesč jeno wot řady do řředka čžitacž.“ Schtož čže mjenujžny hebrejske řniři čžitacž, ma pořlednju řtronu wotewricž a wot tam čžitacž pocžecž, pschetož tam so řniřa řapocžnje.

Tež piřa řu w hebrejskim wot praweho boła ř lěwemu, a niz kaž pola naš, wot lěwizny na prawiznu. Schto pak je Luther nětko s tym měnil, hdyž je řjel, so řu Bože pucže řniřam podobne, kiž so jeno wot řady do řředka čžitacž hodža? S tym je wón měnil, so móže tón řam Bože pucže rořhmicž, kiž jich wukhóbd woczaka. řakle na kónzu so nam Bože wodženja rořřajřnjuja.

Teho dla budže so řakle wot řudneho dnja to polne řwětlo na wschě Bože pucže wuliwacž, kotrež so nam tu řusto tak čžmowe a wopacžne řdadža.

Džekacždnjowny tydžeń.

W řranzowske řevoluziji w lěcze 1789 běchu so řranzowsko wscheye wěry wotřekli a řamo wobřamkli, so řadny Bóh njeje. Tehdy řu tež tydžeń se 7 dnjemi, dofelž so tón na bibliju řakóžuje, wotřtronili a nowe tydženje, wot kotrychž mějesche kóždy 10 dnjom, řawjedli. Tute nowe tydženje řěřachu „Defadije“. Tola lud bě tutych nowych tydženjom bóřny hacž do řchije řny. Duž je 18. řaprleje 1802 řhěžor Napoleon tutu nowu řaprawu řažo řběhnył a řary tydžeń, řajkiž jón biblija postaja, řawjedł. Wřchón lud bě psches to řwjekeleny. Tehdy je řranzowski džekacžer tole prajil: „Defadija je řmjercž hubjene wunamafanje. W tym řhlym času, hdyž mějesche tydžeń džekacž dnjom, njeřby ja s ničim do řředka pschischoł. Duž řym so s wutrobu wjeřelik, hdyž buchų Defadije řažo řacžifnjene a řare tydženje s nowa řawjedžene. řaj, woprawdže, na řwěcže njeje ničso řjeńřche, hacž prawa kchesczijanska njedžela. Bohu budž sa nju džat!“

Wukopacž drje móžesč róžowy pjeńł; hdyž pak čžesč róže mēcž, dyrřišč wukopany pjeńł řažo řadžicž. Wotřronicž móža ludžo Bože postajenja; hdyž pak čžedža řažo řbože wužiwacž, maja wotřtronjene postajenja Bože tola řažo řawjesč.

Nichtó njeje bjes poroka.

By ty mudry byl kaž Salomon,
By ty rjany byl kaž Abřalon,
By ty řhlyny byl, kaž řimson bě,
By ty bohacžł byl, měl řubla wschě,
Měl ty wřchitřich ludži řemjanřtwa:
Njeby tola byl -- bjes poroka!

F.

Wřhelake s bliska a s daloka.

— Pschichodnu njedželu, 7. řeptembra, řměje so řřřkwinska wřřitazija w řinakale.

— řandžemu njedželu so řakóžny řamjeń položi ř nowej řchuli w řucžinje. řopolodnju w 4 hodž. běchu so řobustawy řchulřkeho pschedřtejicžřřřtwa, wucžerjo a řchulřke džěcži, řřřkwinski řhor kaž wulka řhla wořadnyř na twarnišččo řeschle. řo wuřpěwanju řhěřluscha mějesche řnjēs řarřři wřřar řwjedženřřu řěčž. Wón wuprajil to pschecže, so by nowa řchula byla hajeniřchčo praweje žiwjenřřeje mudrosčče, nutrneje wóčžinřřeje lubosčče, řhubořeje bohabojosčče! řod wodženjom řnjēs řantora řajniřa řpěwajřche džěcžazny řhor: „S Bohom wřchitřo řapocžinaj!“ Do řakóžneho řamjenja so wřhelake piřma: řětna rořpřawa řucžinjanřřeje řchule, jene čžiřžlo řudřřřřch a řserřřřřch řowin a řrótka rořpřawa wo něččžiščim času položichu. řjes tym so řo piřma do řakóžneho řamjenja řamurjowachu, řpěwajřche řřřkwinski řhor. řdyž běchu pod trořakim řlepniřjom s řamorom řastupřerjo řchule a wořadny řwoje pschecža w řrótřich řrónčřřch wuprajili, řo řhěřluschowu řchucžka ře řkóncženju řwjatocžnosčče wuřpěwa. řo tym měřachų džěcži řwoje řwjekelenja pschi wjeřekřym řracžu.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pođa,
Wokřew éi!

F.

Sserbske njeđělske łopjeno.

Wudawa Ɣo łóđu Ɣobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam Ɣa sctwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

17. njeđzela po Ɣwjatej Trojizy.

Čut. 14, 1—11.

Džecža kasnja w Ɣwětle nasčeho scženja.
Kač dyrbi my mjeć njeđzeli

1. Ɣ džěłom?
2. Ɣ wješelom?
3. Ɣ natwarjenjom?

1. Židowski Ɣabat je Ɣedmy džěń w tydženju. Nascha njeđzela je přěni džěń. Šchto chze njeđzela byčž? Najprjedy je njeđzela džěń wotpoczowanja — Ɣa wschitto, Ɣa čłowjestwo a Ɣót. Zyle hospodarstwo dyrbi wotpoczowacž.

Wot čžeho dyrbi Ɣo wotpoczowacž? Wot wschědneho powołanského džěła, wot džěła wschědných dnjom. Žarisejšy Ɣu druheho nahlada. Woni njehachu, Ɣo by Ɣo na Ɣabat Ɣ zyla žadyn Ɣkutt čžinił, a běchu pschi tym tak wumyšłeni, Ɣo mējachu to Ɣa Ɣkutt, hdyž Ɣebi wuczobnizy na Ɣabacze někotre kłóski wottorhachu. Šo je Šbóžnik na Ɣabacze wódnimeho muža Ɣahojil, Ɣo jim tež Ɣpodobalo njeje. W jich woczomaj běšcě to pschestupjenje Ɣabatneje kasnje. Šbóžnik běšcě pola wyschšeho tych Žarisejškich na wobjed pscheproscheny. Wěšo to pscheproschenje njeběšcě žane wutrobne bylo; pschetož woni na njeho łakachu. Duž je drje tež pschihotowana wěz, Ɣo wódnimy muž do teho domu pschindže. Šbóžnik snaje jich myšle. Wón jim Ɣ praschenjom do prjedy pschindže: „Šodži Ɣo tež na Ɣabacze hójicž?“ Wón jim pokáže, Ɣo Ɣo Ɣatraschicž njeda. Wón,

kiž móžesche teho Ɣhoreho Ɣ jeny m Ɣłowom Ɣahojicž, doƔahny jeho a Ɣahoji jeho. Šahojenje dyrbi Ɣo jako Ɣkutt pokasacž, dyrbi Ɣkutt byčž. Dwójzy na jeho praschenje Žarisejšy wotmjelnychu. Bychu-li woni haj prajili: kač Ɣtejesche potom Ɣ jich Ɣabatnym Ɣakonjom? Prajachu-li ně: kač Ɣtejesche potom Ɣ jich Ɣmilnosčžu napschecžimo Ɣhoremu? Duž woni mjelcža.

Čžehodla Ɣahoji Šbóžnik teho wódnimeho? Dofelž je to Ɣkutt nusy a lubosčže. Tajke Ɣkutti nješku na Ɣabacze jeno dowolene, ale Ɣamo pschifasane. Pschēs nje Ɣo Ɣabat najrjeńšcě Ɣwjeczi. Wěšo nješmē Ɣo pschewjele mjes Ɣkutti nusy a lubosčže licžicž, kač ludžo čžinja, kotřiz chzedža Ɣ tym Ɣwoje njeđzelske džěło pschikrywacž.

2. Tón Šnjes to pscheproschenje na Ɣabacze njewotpokáže. Duž je to mylenje, hdyž Ɣo tež njewinowate njeđzelske wješele Ɣa hrěch wobhlada. Šchto mohło Ɣo pschecžimo wuhodženju w Božej Ɣtwórbje prajicž? abo pschecžimo wješelomu hromadžebnyčžu pschecželom a snatych? Tajke wješele je Ɣchescžijanej tež njeđzeli dowolene, ke kotremuž mohł teho Šnjesa pscheprosčžicž a pschi kotrymž Ɣo psched tym Šnjesom hańbowacž njetrjeba. Bohužel pak Ɣo tele mjesy Ɣamowólnje a njepoměrnje pschecročžuja, haj Ɣamo zyle potorhaja. Njeđzela je najbóle wobšadžena. Njeđzela je Ɣa jich wjele džěń wužiwanja tajkich wješelow, ke kotrymž Šbóžnik ženje pschischol njeby. W kač wjele Nowinach je Ɣobotu tajki pschehlad njeđzelskich wješelow, na kotrychž Ɣo Ɣchescžijan wobdželicž nješmēł. Šchto Ɣo to pódla pschecžini, Ɣkasy a hrěšci! Tam w domje Žari-

fejškého běchu sady pscheczelných woblicžow ľakaze ľešne myšle; ľak někotre njedželske wješeľe čžetń w šebi nješe! Bóh čžyľ dacž, so bychmy tež pschi njedželskich wješelach tajke čžiste Bože džeczi wostali, ľaž Šbóžnik w našchim ščenju.

3. Štónčnje Šbóžnik powucženje da ľa žyľe towarščne žiwjenje pscheczivo šmješčne hordosčzi, wošebje ľa prawe šwjecženje njedžele, hdyž wón štónčnje rjeknje: „Štóz šo šam powyšuje, tón budže poniženy, a štóz šo šam ponižuje, tón budže powyšeny.“ Wón porucža ponižnosčž; hdyž ty šwoju ľašľužbu pušcheczič njechajš, njemóžesh šchescžijan byčž a wostacž. A čžehodla dyrbimy ponižnosčž runje njedželu poľasacž? Wona šo ľ čžescži horjestanjeneho šwjeczi, dopomina na našch hrěch, kotrehož dla my Wumožnika trjebamy. W Božim domje žane šwontowne wurjadnosčže njeplacža; w pschirunanju ľ pschikladom Šesufowym šo wšchitka čžłowška wultosčž minje. My dyrbimy ponižny a wješeli byčž, so mamy ľ žyľa měštna w Božim kraľestwje. Čžim sprawnišcho my to čžinimy, čžim wěščzišcho budže kóžde njedželske šwjecženje krocžel ľ njebešam. A ľajke žohnowanje ma ľajke šwjecženje, hdyž ľajke smyšľenje šobu wosmjemy do doma a powoľanja! Ľak šo towarščne napscheczownosčže wurunaja — pola wyšokich mjenje hordosčže, pola nižšich wjazny špokojnosčže.

Ľak čžemy ľ našchej njedželu jo měčž, ľacž šo wšchědnny džetń našchego žiwjenja štónčzi a my čžehujemy do wulteho, wěčžneho wótzneho domu!

Šamjen.

Njedželske ranje.

Čžichu krocžel mlode ranje
Stupa ľ wrotow purpurskich,
Wětšil šam spi měrne spanje
W žłobach něhdže hlubofich,
Šenož řeki ľašchumja:
Dženš je ľemšch a njedžela.

„Šwjeczene budž Bože mjeno!“
Čžłowjel šobu hľokuje,
Š wóčžta, ľ njebyu wobroczenoh',
Šwěcža pruhi šwjeczishe,
Řeki wěčžnoh' žiwjenja
Dušchu jemu pscheschumja.

Ľěš a polo, ľudži próšnej,
Wotpoczńjetej w čžišchini,
Šchčžerkot, ropot ľ haru wóšnej
Pucž a dróha nješľyšchi,
Šenož ptacžki špěwaja:
Dženš je ľemšch a njedžela.

Ř šwjatnižy šo nětko mjelu
Čžřjódki w psyche ľemšchazej,
Šona, ľufi ľak jim ščželu
Řwětki ľ řuku wješeľej,
Štacžkow hľóš jich pschewodža
Ř řejšchemu haleľuja.

H. Zejler.

Njedžela.

Ty wotpoczńko w pustych honach,
Wot palmow měra wobdaty;
Ty čžerstwe žórto w šuchich štronach:
Dņjo šwjatoczny, budž witaný!

So šwjecžu ľ tobu Bože mjeno,
To mojej ľacžnej dušchi daj;
Řjech Šbóžnikej ja šľužu jeno
A jemu šedžu ľ nohomaj.

Dženš starosčž, horjo njesamože
Mi dušchu jimacž ľ tyšchnotu;
So prawje šľyšchu šľowo Bože,
Šsej modlo šwjecžu wutrobu.

Ššľyšch, dušcha, hžom kľincža šwony
Ľak ľašnje ľ wěže žřřkwinskej;
Duž nětk šo nastaj na te štrony,
Řiž wjedu ľ žřřkwi, ľ woltarkej!

K. A. Fiedler.

Šchčžepjeni w Řnjefowym domje.

W 14. šchtucžny 92. psalma te řjane šľowa čžitamý: „Čži, řiž šu šchčžepjeni w Řnjefowym domje, budža šo w pschitwarľach našchego Boha ľaseleničž.“ W nich psalmista šbože ľajkich šhwali, kottšž šu w Řnjefowym domje šchčžepjeni. Šchčžepľ ľ halosy, do kotrejež bu šchčžepjeny, hromadu řrosčže. Wón ľ njeje řřecž njemóže, ľ njej šobu řosčže a ľ njeje šwoju móz bjerje. To je ľóšcht, na ľajki šchčžepľ hľadacž. Bóršy je šo ľ njeho šľyna wotnoha ščžinila, na kotrejež šľódne plody wšřaju.

Derje kóždemu, řiž je ľajki šchčžepľ na šwojim Bosh. Šchtó ľak to je? To šu wšchitzy čži, řiž šo ľ Božemu domej džerža, Bože šľowo ľubuja a na Božich ľasnjach wšřaju. Woni wot Boha řřecž njemóža. Čžže-li jich něčtó na wopacžny pucž ľawjesčž, dha jich ľubosčž ľ Bohu ľak twjerdže na Bosh a jeho ľasnjach džerži, so se špytowarjom nieńdu. Woni na Bosh wostanu, ľaž šchčžepľ na šwojej halosy, a ľ Boha wšchu móz bjeru. My šo hušto džiwamy, ľak je to pobožnej žonje móžno, šo wot šwojeho hrubeho, řjaneho muža šwaricž a bicž dacž, pschi tym pschezo špokojna byčž a w domje najčžesšche wšchědne džěľa čžinicž! A wona to toľa doľonja! Tu móz wona se šwojeho Boha bjerje. Ľehorunja je nam huďańčtko, ľak móže čžezžy šthorjeny šchescžijan we šwojich bolosčžach řčžerplivy wostacž a pschod pschikhadžazej šmjercžu žaneje bojosčže njeměčž, hdyž jich toľa wjeľe pschod njej šchepotaju. Ľle tež tu datwa Bóh tym, řiž šu do njeho šchčžepjeni, ľajke hobrške mozy. Ľaj, my wěmy, so woni ľ temu šwoje mozy ľ Boha čžerpaju, a so šo woni w Řnjefowych pschitwarľach selenja.

Seleny šchtom, to je něšchto řjane. Ľón tež něšchto ľa pschichod ľubi; pschetož na selenym šchtomje bóršy řčženje a štónčnje plody namalajš. Šchtóz šo ľ Bohu džerži, šo tež seleni. Wón je řjaný a mlódnny, niz drje pschezo po čžěle, ale po žřľym šwojim řhodženju, čžinjenju a wšchňju. Ľa njeho šo derje hľada. A wón plody ľubi a na nim šo plody dočžalaju. Šchtóz we wěře do Boha šteji, ma bóršy doľnych pocžńkow na šebi doščž: Ľubosčž, wješeľosčž, měř, řčžerplivosčž, ľubojnosčž, wěru, čžichosčž, póžčžiwosčž atd. To je to, šchtož na šchčžepľu wěřjazeľo šchescžijana njepobrachuje.

Šchčžepľ drje móže šwjadnyčž, hdyž šo jeho šfora wobodrje. My ľak čžemy šo próžowacž, so njebychmy šo dali psches hrěch wobodrěčž, ale so bychmy čžerstwe šchčžepľi na Bosh wostali a šo selenili pschod šwojim Bohom tu čžajnje a tam wěčžnje!

Pŝchi njedźelskim swonjenju.

D kaŝ to duŝchu woŝchemja,
Hdyž ŝ zyrkwoje swony ŝaklincza!
Sich ŝynki rěcža ŝ wutrobje
Kaž poŝtrowjenje njebieŝte;
Wŝchaŝ ŝwědczi hłóŝ jich ŝwjatocžny,
So dženŝa džen je ŝnjelowy.

Sich hłóŝ naŝ woła ŝ Deŝubej,
Pŝchi kotrymž ničtó hrěŝchny njej,
Kiž ŝ jeho krowju a prawdoŝcžu
Eso debi w ŝwojim žiwjenju
A jeho ŝŝiža troŝchtuje
Eso we wěcje hačž do ŝmjercze.

Duž njech nam ŝwonow kliczenje
Najlubošniŝchi woŝchem je;
Njech wono horŝa na zyrkwi
Kaž ŝhwalospěw nam ŝaklinczi,
So ŝ ŝbožu duŝche wot Boha
Bu njedźela nam ŝwjeczena!

K. A. Fiedleŝ.

Kemŝchikhód.

Eŝnŝch! swony klicza njedźeŝte
Do runiny a doŝa;
Dži wužicž daru wěcžnoŝcže,
Dom Boži tebje woła.

Wŝmi ŝobu ŝwoju ŝtaroŝcž wŝchu,
Kiž duŝchu czeži, tyŝchi;
Tam Bohu cžiŝche wuŝkorž ju,
Wón twoje próŝtwny ŝkŝŝchi.

Eso hrěchow wuŝnaj ŝ roŝkacžom
A pytaj Božu hnadu,
Dha ŝ troŝchtom, měrom póndžeŝch dom,
Bóh wupomha cži ŝ padu.

Kaž cžělo žada na horach
We lěcžnym ŝkónzu kłodžicž —
Tak duŝcha w Božich pŝchitwarŝach
Chže ŝ njebieŝ mana ŝkłodžicž.

Ach, duž njech ŝklowo Ebožnika
Kad ŝkŝŝchu, wobarnuju!
Ma tónle poŝkad wutroba,
Měer Boži w duŝchi cžuju!

K. A. Fiedleŝ.

Wuŝkŝŝchenje maczerŝnych modlitwow.

Mój ŝyn bė 18 lět ŝtary, tak wobŝtarna macž powjedawŝe, a njebė ničžo lěpŝchi a hubjeŝŝchi, dnyli druge džečzi. Napominaŝa jeho ŝym, woŝebje paŝ ŝym ŝo ŝa njeho modliŝa. Szpinaŝ wón mje ženje njeby a budžiŝche ŝo drje wote mnje wodžicž dawal, njebudžiŝche jeno to ŝawjedženje pŝcheŝ druhich byŝo. Woŝebje w jeho lětach ŝo mlodži radu ŝ towarŝŝam dđerža. Guŝto bych jeho na to ŝklowo dopomniŝa: „Moje džečžo, hdyž tebje ŝli towarŝŝojo wabja, dha njepoŝluchaj jich!“ Ale wón by mi na to wotmolwiŝ: „ŝa tola ničžo hubjene njecžinju, hdyž ŝe ŝwojimi towarŝŝemi něhdže du. ŝa tola žana ŝtara žona njeŝŝym, ŝo bych žyŝu njedźelu pŝchi modleŝ-

ŝŝich knihach ŝedžečž dnybjaŝ.“ Tehdy ŝym ja počžaŝa mjenje do njeho rěcžečž, cžim wjažy paŝ ŝym wo nim ŝ Bohom rěcžaŝa.

Duž pŝchindže kermuŝcha. Teje bėch ŝo hižom doŝho bojaŝa. Wŝchelakim ŝtarŝchim wŝchaŝ je wŝcho jene, ŝchto jich džečzi tehdy cžinja. Mŝi paŝ to wŝcho jene njebė, a ja ŝym pŝchi wŝchėm ŝwojim džeŝe wo dnjo a w nožy Boha proŝyŝa, ŝo by mojego ŝyna wobarnowaŝ. Kermuŝchnu njedźelu mój wó iŝtwe ŝedžimoj. Duž ŝo pŝched wofnami ŝawwiŝda. Mój ŝyn rucže ŝtany a rjeŝny: „To ŝu moji towarŝŝojo; woni hromadže do „Lawa“ du a ja dnybju ŝobu hičž. Tu ŝo ničžo cžinicž njehodži; pŝchetož pŝchezo ŝo tola tež njecham dacž wot nich wuŝmėwacž!“ Pŝchi tym na mnje hladawŝe, hačž bych jemu něŝchto nappŝhecžimo rjeŝka. ŝa paŝ jemu dale ničžo prajila njeŝŝym hačž: „Bóh budž ŝ tobu, mój ŝyno!“ Pŝchi tym bė hižom wonŝach a durje ŝa ŝobu ŝapraŝnyŝ. Tola ja dale ničžo njemóžach, hačž ŝo do wulkeho ŝtoŝa ŝyžech a pŝchezo a pŝchezo ŝaŝo ŝdnychnyŝ: „Luby Ebožniko, pomhaj ty mojemu ŝynej!“ Tak drje ŝym tam žyŝu hodžinu ŝedžaŝa. Duž pŝched durjemi ŝyŝne ŝtupanje ŝaŝkŝŝach. Durje ŝo wotewriŝu a mój ŝyn ŝtupi do iŝtwny, cžyŝny ŝo na ŝoŝa, ŝchmórnny hnėwnny ŝwój klobuŝ na blido a počža: „Tu paŝ tež wŝcho pŝcheŝtanje, hdyž cžlowjeŝ žaneho jenicžkeho wjeŝela nima; hdyž jemu wŝchė jeho wjeŝela ŝtaža, kaž Wŝy mi, macži!“ A pŝchi tym počža pŝlacž kaž, maŝe džečžo. Duž ja džečž: „ŝa ŝym cži twoje wjeŝele ŝaŝyŝa, ty prajŝch? Eŝym dha cži ŝ jenicžkim ŝklowom wobaraŝa, ŝe ŝwojimi towarŝŝemi ŝobu hičž?“ Na to wón hiŝchcže bóle žalowčjeŝche a pŝlacžo prajeŝche: „ŝchto mi to tež pomha, hdyž mi tež ničžo nappŝhecžimo njeprajicže, hdyž tola wŝchudžom w korcžmje ŝwoju macž pŝched ŝobu widžu, kaŝ wona na jemi klecži, ŝwojej ruzy lamje a ŝa mnje proŝy? To dnybji cžlowjeŝ potom hiŝchcže wjeŝelny byčž!“

Tehdy paŝ je moja duŝcha ŝ mojemu Bohu wyŝkaŝa a ja ŝym je ŝwojim ŝynom pŝhecželne rěcžaŝa a ŝym ŝo jeho praŝchaŝa: „By ŝnano chžyŝ, ŝo by twoja macž hinaŝ ŝ tobu cžinila?“ A wón ŝo ŝmėrowa a mi ruku kłocžeŝche. A wot teho cžaŝa bu ŝ nim pomalu lėpje. ŝa paŝ tamnu kermuŝchu ženje ŝabyŝa njeŝŝym, hdyž bė Bóh modlitwny ŝyŝkneje maczerje tak widomnje wuŝkŝŝchaŝ.

Ruŝki kŝežor Alexander I. a biblija.

Eŝcžėpan Grellet pučžowawŝe w lėcže 1812 jako ewangelista po Ruŝowŝkej a bė runje w Pėtrohrodže, jako powjeŝcž pŝchindže, ŝo je Napoleon měŝto Moŝkwnu dobyŝ. A dworej kŝežora Alexandra I. ŝkŝŝeŝche tehdy wjažy žyŝe kutyŝch ŝŝeŝcžijanow, mjeŝ kotrymž bė wjeŝch Alexander Galicžin, Grelletowy pŝhecžel. So powjeŝcž wo dobyčžu Moŝkwny ŝhromadne ŝtróženje roŝŝchėri, móže ŝo derje myŝlicž. Tež kŝežor ŝam bė ŝo poŝtróžik a ŝhromadži wŝcho wójŝto, ŝo by Napoleonej ŝadžeŝwal, do Pėtrohroda cžahnyčž, kaž ŝebi wŝchitzny myŝlachy, ŝo wón nětko najpriedy na tuto měŝto počžeŝnje. Tenož wjeŝch Galicžin žyŝe ŝmėrom wosta, jako budžiŝche ŝo ničžo njetaŝo, a dawawŝe kėdžbu na džeŝkaczerjom, kiž na nuŝnym wuporjedženju jeho hrodu džeŝlachy. Wėž bu kŝežorej tak wupowjedana, jako by to malo wótcžinŝka myŝl byŝa, ŝo njeŝbože, kiž je kraj podeschŝo, ŝo wjeŝcha tak wjele jako ničžo dótko. Kŝežor chžyŝche ŝo wo tym pŝchėwėdcžicž a ŝ Galicžinowemu hrodej pŝchijėwŝchi ŝo wjeŝcha, kotrehož pŝched nim namaŝa, wopraŝcha: „Galicžino, ŝchto dha to cžinicže? ŝchto dnybji to wŝchitko rėlacž? Kóždy ŝo na cžėtanje hotuje a wy twaricže?“ — „D“, wotmolwi wjeŝch, ja ŝym tudy w tak wėŝtej ŝhowanzny, kaž mohŝ ju hdyž namaŝacž. Tón ŝnjėŝ je mój hród, mój Bóh, na kotrehož ŝo ja ŝpuŝchėžam.“ — „E wotkal macže tajke dowėrjenje?“ ŝo kŝežor wopraŝcha, „ŝchto wam ŝa to ŝteji?“ — „Ežuju to we ŝwojej wutrobje“, džeŝche wjeŝch, „tež to w tutyŝch wot Boha nadunjenyŝ

knihach steji," na bibliju pokasuj, kotruž runje w ruzy dżerżesche. We tym jemu knihi wupadżechu a leżachu wotewrjene psched wobemaj knjesomaj. Galiczin je rucze sběhny, a spodżiwnje, bě to runje 91. psalm, kiž bě so woczinił. S kžěžorowym domolenjom jon wjerch wuczita. Grellet powjeda, so je Alexander khwilu počny spodżiwanja stal a potom wjerchej rufu podawšchi te mšchi wotjěl, dofelž bu psched wuczehnjenjom wojakow krótko Boža služba wotdžeržana. Žako pač nětko duchowny psched woltar stupa, wuczita tež 91. psalm. Po Božej službje da jemu kžěžor we swojim spodżiwanju k žebi pschicž a so jeho woprašča, czechodla je runje tutón psalm wustwolil. Wón praji, so jemu to ničto radžik njeje; wón pač je so w nastupanju teje wězy modlił, so by jemu Bóh dał prawy staw namakacž, kiž by kžěžorowu wutrobu počhnił, a tak ma wón sa to, so je to Bože činjenje. Kžěžor na to se swojimi wojakami wuczeže. Žako přeni wječor fastachu a kžěžora czechodla samolwjenje cziščezesche, kiž na jeho ramjenjomaj ležesche, žadašče wón po wječeri, so by so jemu něščto s biblije cžitalo. Cžitar cžitašče 91. psalm. „Šchtóha je wam porucžik, tutón psalm cžitacž?“ so kžěžor woprašča, kotremuž so prajesche, so jeho Boži jandželjo na jeho pucžu pschemodžeja; „je wam Galiczin šhto prajik?“ Cžitar wotmolwi, so s Galiczinom njeje porucžal, so pač je sašhšchawšchi, so dyrbi kžěžorej s biblije cžitacž, so prjedy modlił, so by prawy staw sa kžěžora namakal, a tak je wón na tutón staw pschischol a sa to měl, so je tónšamny žyle pschihodny. Grellet powjeda, so je kžěžor wšchón samhšleny byl a je cžim nutrišcho počkuchal, dofelž je to sa Bože pokasanje džeržal. Wot tuteho cžaka žem je kžěžor wobsamknył, kóžde ranje a kóždy wječor staw žam sa so cžitacž.

Evangeljska Rušowka, židowski lékař, a tón, kiž je wobeju wuhojil.

Stara rušowka macžet bě czechy šchorila a lékař ji prajesche, so dyrbi swojemu domej roslasacž, dofelž je jejny tónž pschischol. Rušowka wotmolwi: „Wěno, knjes lékařo? To mje tola jara swježeli, pschetož šhrystus je moje žitjenje a wumrjecze je moje dohycze.“ Žid njesapshijejo, tak móže so cžlowjel tak na swoje wumrjecze wježelicž, cžishe wotehdže. Žako bórny sašo pschindže, bě Rušowka hiščezje bliže k žmjerčzi a praji k lékařej, so ma wutrobnu próstwu na njeho a so by ji ju tola dopjelnil. Lékar wotmolwi, so, jeli jenož nětak móžno, cžze ji rad k woli byčž. Duž Rušowka židowskemu lékařej počža, so ma bibliju, kotruž ma jara lubo a kotruž by tola tež po swojej žmjerčzi rad waženu mčez cžyła; dofelž pač hewal nišoho po žebi nima, cžyła jeho počhycž, so by ju pscheczelnje wot njeje wšal a w nej cžital. Lékar ji to žlubiwšchi, nježesche žebi wotkasany dar dom. Rušowka na to cžishe a sbóžnje wumrje. Lékar džeržesche žkowo a cžitašče žwěru w bibliji. S wulkim spodżiwanjom wón tam Žesufa, na Golgacze šchizowaneho, w žyle druhim žwětle widžesche, hacž židži wo nim myšla a rěča. Ššes to bu wšchón samhšleny, cžitašče pač pschezo dale a žwjaty Duch mějesche tež žwoje dželo w jeho wutrobje. Na to našch lékař žam šchori a počkla po evangeljskeho duchowneho a wufna jemu žwoju wěru, so je Žesuf Nazareński woprawdže Měšiaž Boži a so žebi wón žwjatu šchčenizju žada a jeho wo nju počh. S wježeloscžu jeho duchowny wufšcžž. Bórny na to pač tež lékař sa sbóžnej Rušowku cžehnjesche k temu, do kotrehož wěrjesche, a kiž je tež jeho wumohl a sbóžneho ščinił.

Jeno poslednje kapki.

Mažy Natuschez Michal běšche rjany žylny hólz, bohateho wješneho korchmarja jenicžki žyn. Nan bě tež njemako hordy na njeho, tak lešnje hólczez žizom na hoščzi kčžbowacž a wufšicnje po nimi cžinicž wjedžishe! Wědma bě do šchule kžodžicž sapočžal, nan ras počny, tak jeho Michal piwony karancžl sběhny a šhnt, kiž bě w nim samostal, wutrobi. To bě tola štoro žmješne, temu pschihladowacž; tón wulki karan pschi tej mašej hubje! „Šchto dha cžinisch“, so nan žmješesche, „ty tola piwo njedopiwasch?“ — „Nano, jenož te poslednje kapki,“ Michal wotmolwi. Pošdžischo našch hólz žylšesche, tak jeho nan tu wěž druhim powjedašche a pschistaji: „Tón hólz je tola, praju wam, kuty kšopž; s tajšeho drjewa něščto hódne narosče.“

Wot nětko Michal sa kóždej kapku piwa hladasche; cžim staršchi bu, cžim bóle žebi tež pomhacž wjedžishe. Bórny počny, so cžerstwe piwo hiščezje lepje kčodži, hacž te šhntne kapki w karancžku, a točžesche žebi žam. „Šchtož cžze hocžka byčž, so s cžasom šchimi“, hoščzo sa blidom džachu. So žami pijachu, w tym ničzo njepraweho njewidžachu; ale žwoje džecžzi njebychu tola žobu do korchmny brali. Michalkej pač so tola žmješachu, kiž nanej pschi nalowanju pomhasche, jako by wuczenty pincžnik byl.

Lěta so minychu. Michal bě přeni kóčž k spowjedži počyl a wječor bě — pijany. Jeho wboha macž plakasche, jeho nan žwarjesche, ale šchto cžyšche nad hólczisškom dohycž? wón tola cžinjesche, šchtož so jemu spodobasche.

Nětko so korchmar wjazh žwojemu žynej njekmješesche, hdyž piwo pijesche, a jeho šhroblosčž nikomu njepowjedašche. Šcheczimo Bohu pač morkotasche, so bě jemu tajšeho njeporadženeho žyna dał. Korchmarjež Michal bě hluboško padnył. Druhdy by drje jeho žwědomnje kužalo, hdyž by žwoju macž tajku šrudnu a blědu widžal; ale wšchě tajke šrudne myšle by s piwom šalał.

Dorosčenty šstupi do jěšdných. Jeho nan bě bohaty a móžesche to šaplacžicž. Ale tu wón dale pijesche. Wón bu huščischo počhostany, ras na piwo jeneho towaršcha šrani, bu tehodla k jastwu šažudženy a pošdžischo do wufraja cželan, so žwojimaj staršchimaj wjazh psched wocžzi štipicž njetrjebał.

Lěta so minychu. Korchmar bě wumrjel, korchma bu pschedata a macž jako wudowa w bližichim měštacžku bydlesche. Duž ras powjesčž dosta, so bě jejny žyn w najwjetšchim hubjenštwje wumrjel — bjes počuty, bjes wěry a bjes nadžije. Wboha macž! Wona hórke žylšy plakasche, a ludžo, kiž ju placacž widžachu, myšlachu žebi na te poslednje kapki, kiž bě Michal s piwonych karancžkow pił. Te běchu jeho njesbože byle.

Wschelake s bliska a s daloka.

Wubjerł sa krala Albertowy fond je sašo do žitjenja štipil. W lěcže 1898 nasbėrane dary běchu so najprjedy danile pola Mało-Wjelkowskeje nalutowarnje. Po žmjerčzi počladnika wubjerka, knjesa wučerja Sommera, žu na Macžizu pscheschle, ale dofelž Macžiza dohladowarštwu nad fondom nima, ale tehdomnišchi wubjerł, je nětko wubjerł sašo do žwojeho prawa štipil, hdyž je fond psches šadanjenje na postajenu wyškosčž wot 3000 hr. šrostil. Duž budže so w pschichodnym lěcže přeni kóčž 23. haprleje dał na potrebne wudowy šerbstich wučerjow rosdželicž. Próštwy maja wudowy hacž do šapocžatka lěta 1914 na pschedžydu wubjerka, knjesa šararja Šólčža w Šakežach, počklacž a budža hiščezje junu šjawnje k temu namolwjene. Wubjerł wobšteji se žlědowazhch knjesow: šarar Šólčž w Šakežach, pschedžyda, kanonik Šur w Budyščinje, měštopšchedžyda; šantor Šsmola w Budesťezach; notar Žyž w Budyščinje; šantor Šila w Šhrosčžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpoň ty.

Z njebjes mana,
Njeh čl khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

↳ Sserbske njeđělske łopjeno. ↳

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Śsmolerjež knihicziščječni w Budnjšinje a je tam ja ŝchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

18. njeđzela po ƙwjatej Trojizy.

Mat. 22, 34—46.

To ƙu ŝrudni ludžo, kotřiz najwazniŝe praŝchenja jeno k temu nacziŝtwa, ŝo bychu s tym do ŝpytowanja wodžili. S tajtimi ludžimi mějesche Jeŝuŝ činicz. Farisejizy, Sadducejizy, piŝmawuczeni, měŝnizy, Herodaŝchowi ƙluzobnizy — jedyn po druhim woni pšched njeho pšchitadžeju, niz wuknjenja dla, ale ŝo bychu ƙo s nim wu-rěčžowali a jeho w rěčži popadnyli.

Wobdžiwajmy pak pšchi tym Śbóžnikowu ŝežetpliwosć! Kunjež wón jich wotpohlad pšchewidža, ƙo wón tola podwola, na ŝlě-měnjaze praŝchenja dobre wotmolwjenja dawacž, s kotrychž móža tajžy wuknycž, kotřiz wopravdže wuknycž chzedža. Tež piŝmawuczenemu w našchim ŝeženju, kotryž jeho ŝpytuizy praŝchen sa najwjetŝej kaŝnju w ŝakonju na njeho ŝtaja, ƙo tajka wotmolwa doŝta, a my derje na tym činimy, hdyž ƙebi ju prawje k wutrobje bjerjemy. Pšchetož nam wŝchitkim je wjedžecž nuŝne, ŝchto je to do kaŝnje, kotraž wŝchěm druhim do prjedy dže a wot kotrejež wŝchě druge wotwiŝuja, dokelž pšches to jaŝniŝe póŝnacže ƙwojich pšchibłuschnoŝcžow dozpiwamy a ƙo nam nad pucžemi, po kotrychž mamy ƙhodžicž, jaŝna ƙwětłina roŝchěrja.

Duž dha čžemy ƙebi dženkša Jeŝuŝowe wotmolwjenje w našchim ŝeženju roŝpomnicž a ƙo roŝwucžicž dacž wo najwjetŝej kaŝni.

Piŝmawuczeny ƙo praŝcha: Wiŝchtrje, kotra je ta najwjetŝa kaŝeň w ŝakonju? Jeŝuŝ jemu wotmolwi: „Ty

dyrbiŝch Boha, ƙwojeho Ānjeŝa, lubowacž s žylej ƙwojej wutrobu, s žylej ƙwojej duŝchu a s žylej ƙwojej myŝlu; to je prěnja a najwjetŝa kaŝeň. Ta druga pak je tej runa: Ty dyrbiŝch ƙwojeho bližŝeho lubowacž jako ƙam ƙo. Na tymaj dwěmaj kaŝnjomaj wiŝy žyly ŝakon a profetojo.“

To je potajkim dwojokaŝeň, kotruž Jeŝuŝ wŝchěm druhim do prědka ŝtaja a jako ŝaklad dawaj: Boha žyle lubowacž a bližŝeho jako ƙam ƙo. A tónle dwojniki ŝakon ŝpóŝnawamy jako najwjetŝi, hdyž

1. wopomnjamy, kať hluboki je a kať daloko doŝaha. Pšchetož wón nježada wot naŝ jeno čžinjenje, ale ŝmyŝlenje; niz tón abo tamny jenotliwy dobry ŝkutk ƙo nam tu pšchedpiŝuje, ale něŝchto, ŝchtož ma wŝchě naŝche ŝkutki wožiwjecž, kať duŝcha wŝchitke ŝtawy a ŝmyŝla wožiwja.

Lubosć, kotruž Bohu dołžimy, čže ŝnutŝkownosć doŝpólnje pšchewŝacž. S žylej ƙwojej wutrobu, s žylej ƙwojej duŝchu, s žylej ƙwojej myŝlu dyrbiŝch Boha lubowacž. Potajkim trón w tebi ma lubosć Boža wobŝhdnyčž a tebe tať wobknežicž, ŝo we wutrobje ŝa drugeho ƙnježerja nihdže žaneje měŝtnoŝcže njeje. Boha jeno s džělenej wutrobu lubowacž, rěka lubosć k njemu ŝapřewacž. Ja ƙym tón Ānjeŝ, twój Bóh, ty njeđyrbiŝch žanych druhich Bohow mēcž pšchi mni! Tale kaŝeň nječžerpi niz jeno žanych pšchibójskich templow, wot čžłowŝkich rukow ŝežinjnych, pšched njeje dyrbja tež te woltarje padacž, na kotrychž ƙo w potajnym woprowa. Śwětolumboŝcž a ƙamolubosć je pšchibójsťwo; wěrna Boža ƙluzba w tym wobŝteji, ŝo ƙo lubowaza duŝcha žyle Bohu podda.

Duž pruhuj šo, luby čitarjo, hač ty tež w tajfej polnej lubosći k Bohu stejisch. Jeli twoja wutroba na kniczomnych wězach wiša, šlym pokhilenjam město dawa, šo wot hrěšnych žadoščow wobtnjezuje, dha to njerěka Boha lubowacž i zylej šwojej wutrobu; pschetož šchtož wopravdže lubuješ, i tym šo wutroba wupjelnja a nima ša druge žaneho ruma wysche. Jeli móže twoja duscha po zylých dnjach a tydženje dolho žywa byč hješ powyšlenja na Boha, dha to njerěka Boha lubowacž i zylej šwojej duschu, pschetož kohož mašch lubo, na teho husto a pschezo spominašch. Jeli do twojich smyšłow jeno druhdy jenotliwa šwětla pruha wot horka šastupa namaka, hewaš paš je w nich mrofta a nóz, dha to njerěka Boha lubowacž i zylej šwojej myšlu; pschetož tajki džen njemóžesch šlónčny mjenowacž, na kotrymž drje šlónzo i šhwilemi mróčzele pschekamuje, ale šo rucze šašo šhubi. Wopomni, tróžy rěka: i zylej! Zyla wutroba, zyla duscha, zyla myšl šo žada w najwjetschej kašni. Wóh, wot kotrehož wšchitko mamy, chže, šo bychmy jeho se wšchém lubowali, šchtož šmy a mamy. Wón jako našch njebjeski Wóčez chže wšchě šwoje džeczi na šwojej wutrobje mēč a wot nich zyle a polnje lubowany byč. Teho dla je nam wón šwoju kašē lubosče daš jako tu přenju a najwjetschu, kotraž chže šo hluboko hač do dna našcheje šnutštownosče šaczišchczecž a wšcho, šchtož je w našchej wutrobje, duschi a myšli, i nim w lubosći šwjašacž.

Zapochtoš Pawol mjenuje lubosč dopjelnjenje šakonja a wuczi: šchtož drugeho lubuje, tón je šakon dopjelnik; pschetož kóžda druga kašē je w tymle šlowje wopšchijata: ty dyrbišch šwojeho bližšeho lubowacž jako šam šo. Potajkim wopšchija kašē lubosče wšchitke pschislušnosče, kotrež mamy napšchecžo šwojim šobuczłowjekam dopjelnicž. Chže-li něchtó wjedžecž, kaš ma šo we wšchěch padach napšchecžo nim šadžeržecž, trjeba šebi jeno prajicž: ja chžu jich lubowacž jako šam šo. Nichtó nochže šebi šamemu bolosč činicž: duž njecziń tež žanemu druhemu bolosč! Nichtó nochže šwoju šamšnu šchodu: duž njecziń žanemu druhemu šchodu! A šchtož chžešch, šo bychu te b i ludžo činili, to čziń ty jim tež; ty chžešch, šo bychu čzi pomhali: pomhaj jim! chžešch, šo bychu ščerpliwosč měli i twojimi wošebitosčemi: šnješ ty jich šlabosče! a kaš šebi ty pschješch, šo bychu ludžo tebi twoje šfutki a šlowa pschezo k lēpschemu wuloželi, taš šwuczuj šo, tež i teho, šchtož drušy rēcža a čzinja, bóle to dobre dnžli to šle wušbēhowacž.

A to čzi čžežko njepadnje, mašch-li jich wopravdže lubo; pschetož lubosč ma wótre wofo ša dobre počzinki a mile ša jich šmylki. Taš je lubosč dopjelnjenje šakonja. Chžešch tehodla kašnje džeržecž, dha džerž šo pschede wšchém najwjetscheje kašnje, kralowškeho šakonja lubosče; temu šu wšchě druge kašnje poddane a bjeru i njeho šwoju móž. Duž je to hluboka a daloko došahaza kašē, kotruž nam tón šnješ jako přenju a najwjetschu pschedstaja. Š njej je wjele wot naš žadane. Tehodla wopomni

2., šo mamy ša nawukjenje a šwuczowanie najwjetscheje kašnje tež najwjetscheho wuczbného mišchtra. Wóh šam je ju hižom w štarym šakonju daš a šesuf šhryšuf je ju wobtwjerdžil a wobnowil; wón je tušamu se šakonja a profetow jako jadro wšchěch bóšfich pschitašnjow wušbēhnyš a je šo nam se šwojim žiwjenjom, šfutfowanjom a čžerpienjom šam jako pschedšnamjo w došonjanej lubosći k Bohu a k bližšchemu pschedstajil.

To je tón, kotruž w druhim dželu našcheho ščenja tež prašchē štaja, na kotruž paš jemu jeho špntowarjo wotmolwicž njemóža: „Šchto šo wam šda wo šhryšufu? Čžeji šyn wón je?“ a dawa jim se šwojim prašchenjom špšnacž, šo je tu wjazy dnžli Dawitowy šyn. To je ššyn Wózi, čžeto ščinjeny i lubosče k hrěšchnemu čžłowjestwu a wot šmilneje lubosče Wóta pošłany, kotruž šo šwojeje bóšfkeje podobny wupróšdni a šam ponižowasche a bu šhudny našche dla, šo bychmy psches jeho šhudobu bohaczi byli, a je i lubosču ša naš do šmjercze šchol. Wón je našch wuczbnny mišchtr pschi nawuknjenju a šwuczowanju přenjeje a najwjetscheje kašnje. W jeho šchuli wuknjemy wutrobne rošfacke a šrudobu nad tym, šo šmy šo taš husto a wjele pschecziwo jeho wyšokej kašni pschehrěšchili a hanibujemy šo teho. W njej njerěka wjazy: ty dyrbišch lubowacž! ale tu rěka: lubujmy jeho, dofelž je wón naš přjedny lubowal! Šow nětko žane nušowanie njeje, ale kašē lubosče ščini šo šnutštowne čžerjenje a my došwamny šmužitosč a móž k jeje dopjelnjenju. Tón šnješ šam nam se šwojim pschikladom do přjedny dže; jeho kralowški šakon wobšteji w jenicžkim šlowczku: lubosč! Duž wukniš wot njeho, šledujmy ša nim a wšmimy jeho bóšfku kašē lubosče do šwojeje wutrobny, šo by wona našchu wutrobu, duschu a myšl rošfwēcziš a wušwjećziš. Šotom budžemy i polnej lubosču Bohu a šwojemu bližšchemu šlužicž móž a pschi tym

3. našhonimy, kaš je kašē lubosče tež tehodla přenja a najwjetscha mjese wšchēmi, dofelž je wona najšbóžnišcha kašē.

Ššwarženja a hida, o kaš tej čžłowštu wutrobu nješbožownu čzinitej! Šchtož šwoje dnny i wadženjom a i hadriju wupjelnjuje, šurowi pschecziwo šwojemu šamšnemu žiwjenju. Do hele šo tajki dom pschemobrocža, hžžēš mješ wobudlerštwom njepšcheczēštwu knježi a jedyn i druhim wójnu wjedže, hdy by to tež jeno i kušazymi šlowami bylo. Kaš nješbožownje paš šu tež tam žiwi, hžžēš drje šebi ničeho šleho njeczinja, ale tež ničeho dobreho; hžžēš šu wutrobny šymne kaš lód a hješdžakliwje jedyn porno druhemu šwoje šamšne pucže šhodži. Kaš je tole jeno móžno? kaš móže šo to tydženje, haj lēta dolho wudžeržecž? To je šaprēcže najnadobnišchich potriebow wutrobny a najprēšcheje pschislušnosče, je šabyče najšbóžnišcheho šchesczišanského powołanja, pschetož „w mērie je naš Wóh powolaš.“ Šlej nětko, pomozniža tuteho mērneho powołanja chže lubosč byč: wona chže šle duchi rošfory i wutrobny a domu wuhnacž a w duschach šwojemu wobhrjewazemu šwětlu šwēczič dacž. Š wotwēcže jej šwoje wutrobny a nješwobarajeje jej, hdyž šo wona wo durje šlapa! Nješpschidajeje, šo šo šlomjo šwětneje a čželneje lubosče w duschi hori, psches čžož šo najnadobnišche možny šžereru a ničšo šbytkne njewostawa ša čžistu lubosč k Bohu a k bližšchemu. Džeržče je twjerdže, te šbóžne hodžiny, w kotrychž wy šacžuwacže, šo je lubosč žiwjenje, šo dobre šwēdomnje i Bohom, dowēra k našchim šwójbnym, wješēle w powołanju a trošcht w horju ruku w ruzy i dopjelnjenjom najwjetscheje mješ kašnjemi du.

A wopomněje, lubi čitarjo, kaš tale najwjetscha kašē do wšcheje wēcžnosče placzi a žohnowanie dawa. Pschetož „lubosč nihdy njewupadnje.“ Š pohladom na tule jejnu wēcžnu placziwošč mjenuje tehodla japoschtoš Pawol lubosč niz jeno dopjelnjenje šakonja, wón ju tež wysche wēry a nadžije pošbēhuje, hdyž praji: „Nētk paš wostanje wēra, nadžija, lubosč, tele šfi; ale lubosč je najwjetscha mješ nimi.“ (1. Kor. 13, 13.)

Pubuj Boha wysche wscheho!

Ta s zylej duschu, wutrobu
 Cze lubuju, o Božo!
 Hdž tebe mam, dha njerodzu
 Wo kwětne czašne sbožo;
 Ty by mi kublo najwyschjsche
 A žórlo wscheje radošče,
 Na tebe stajnje myšlu.

Ty bě mój Bóh wot mladosče
 We wjekele a horju;
 Móz twoja mój czołm wodžesche
 Po žohnowanja morju;
 Mój wodnych hnadnje sdžeržal by,
 Ty běšče pschi mni we nušy,
 Mi pomoz s njebjja póbta.

Ty by mój Bóh tež nětkole,
 Mój twjerdy hród a stala,
 Kiž kuje mje a žohnuje,
 Mi trošcht a pokoj dawa;
 Mje wodnjo kyczišch, napomasch
 A w nozy czishe spacž mi dasch,
 Wsmi sa to džak a kwałbu!

Ty by mój Bóh tež sa tón czaš,
 Kiž chzesch mi hišče do dacž,
 A moje hrěchi pschezo saš
 Chze twoja huada wodacž;
 Ach, dai po kwojei milosći,
 Hdž junu džen šo nakhili —
 So cžesč cži w njebjju spěwam.

Ty by mój Bóh tež we kichžu,
 Echto bradž mi tón trošcht móže?
 Njech wjedžesch mje cžer cžernjojtju,
 Mi kčēja tola róže.
 Wšchaf ja tu sbóžnu wěstosč mam,
 So s horja póndu k njebjegam,
 Hdžez mēra palmy wēja.

Ty by mój Bóh; njech se kmjercžu
 Eso wschitto mi tu šhubi,
 Sa wēm, so krónu dostanu,
 Kiž Khrysta hnada lubi;
 Echto kmjercž a row mje traschicž chze?
 Sa žiwjenje mam hotowe
 Psches twoju milosč, Božo!

Duž mój Bóh by a wostanjesch,
 Sa nowju kwój klub starj;
 Ty s wutrobj mi njepschindžesch,
 Hacž staja šo mi marj;
 So by mój Bóh a ja bym twój
 A do wěčnosče kwojei kmój,
 Se moja sbóžna wēra!

K. A. Fiedleř.

Sawjedženje a wobrocženje.

Wonaj běšchtaj šo woženikoj. Wjele žadny šobu do mandžel-
 stwa pschinješkaj njeběšchtaj. Wón mějesche žitnostku s dolhom,
 wona to najnusnišče, šchož do domu škuscha, a 100 toleť pjenjes;

ale sa to mějeschtaj šóždy pobožnu, pětnu wutrobu, dvě pilnej ruzj
 a spokoynu myšl. Tak bě to mandželstwo, nad kotrymž dyrbiesche
 šóždy šwoje špodobanje mēčž.

Ale potom běchu towaršchojo jeho mladosče pschischi a rēčeli,
 wužmēschi a jeho šobu do forcžmy wsali. Tam šu hrali. Wón
 je najpriedy dobył, to jeho wješelesche, na to je šašo dobył, šo bu
 šhrobly. Nětko je pschēhrawal — a to niz mało. Wšchón hněwny
 je počal picž. Po nēčim tak daloko pschindže, šo njedželu a džělawy
 džēn wjecžor w forcžmje šydasche. A tež domoj palenz noschesche.
 Wón bě hotowy picž a hracž. Šeho žona je jeho napominala,
 prošyla, psched nim plakala — wscho nicžo njepomhasche. Wona
 na to lube džēcžatko pokasowasche, kiž bě jimaj Bóh wobradžil —
 tež podarmo. Šlōncžnje mějesche šo jene po druhim pschedacž, šo
 mohla šo dań wotwjesč, a mandželsta stejesche džēn wote dnja w
 cžěžkim džēle, šo by šašlužila, šchož sa dom a šwójbu trjebasche.
 Wón by wscho pschepil, šchož by šašlužil, a šo ženje šwoju žonu
 njeprašesche, s wotkal pjenjesy sa šhlēb, warjenje a mloko bjerje;
 žadasche šebi pał wschēdnje dobru, šytnu jēž. Tole sadžerženje
 k njebjju wołasche. Wona hinjesche, kož kwětka, hdž je njebjjo sam-
 knjene, a jejne woblicžo špadowasche, wocži šo dla njepšestawaznych
 šylšow cžerwjeneschtej. To wbohe džēcžo štabnjēsche a šo ščženej
 runasche. Wón to wscho njewidžesche, hrajesche a pijesche dale a
 wboha žona njemōžesche šebi wjazj pomhacž. Wona wjazj nje-
 prošesche, njekwarjesche, njepłakasche, s nim pschēčelnje njerēčesche,
 tola nicžo wjazj njepomhasche; jeno Boha prošesche, šo by jej
 prawy pucž pokasal abo ju bōrly se wscheho hubjenstwa wupšchahnył.

Zyku njedželu běšče ras hlōdna była, šo by muža a džēcžo
 nakucžila, a muž bě tež tu njedželu w forcžmje zyku mšdu šauidženeho
 tydženja pschepil. A sa pōndželu njebē nicžo wjazj w domje hacž
 kusł šucheho šhlēba. W šylšach ležo bě wušnyła a njebē phtnyła,
 hdž bě šo muž w nozy pjany do domu šchmatał a šo šwoblefany
 na kōžo klušnył. Nako šabe pał tam muž stejesche, šo by na šwoje
 džēlo šchol, a jēžishe tón pošledni kruč šhlēba, bōrcžo a mōrcžo,
 šo tu žaneho kšoseja njebē, a potom pschi wotšalenju džesche: „So
 pał mi w 11. hodž. šhmanu jēž pschinješesch; hdž mam cžěžko
 džělacž, dyrbjju tež hōdnu jēž mēčž.“

A ta wboha žona šo w štyku wijesche a njewjedžishe, šcho
 šapocžecž, a džēcžo žalōščesche a plakasche, wona džē njemēsche
 wjazj mozy, šo bě jo cžēsčila. A nětko hižom 11. hodžinu bijesche.
 Nihdže njebē nicžo k warjenju, žadny šušod jej tež nicžo njepo-
 cžesche. Echto nětko? Na kolena padny, wlošy šebi torhasche a
 poča tak placacž, šo mohle kamjenje se želniwosčžu wrēsčžecž.
 Na jene dobo pał stany a na jejnym woblicžu bě šhroblosčž widžecž,
 kotruž tón pokasuje, kiž chze psched šadwēlowanjom to pošlednje
 šphtacž. Wona šebi šylšy šetrē, šo šwoblefa, do wulkeho šorba
 šwoje džēcžo na šahlcžk položi, jōn s wētom wodžē a tajka
 k šwojemu mužej džēsche.

Tōn tam wotpocžujo pod šhlōdkojtm šchtomom šedžesche a na
 šwój wobjed cžakasche a jej hižom našdala hrubje napschēcžiwu
 wołasche: „Na lēšsch škoro? To pał je šašo dolho doščž tralo.“
 Wona šorb wobhladnivo psched njeho staji a šo placžo k šchtomej
 šlehny. Wón tón šorb k šebi šhrabny, jōn wotewri — a nastro-
 ženy wōrcžo stupi. W tym šorbje jeho džēcžo, šlabe a blēde, ležesche
 a na njeho hladasche, jako by chžylo jeho prošycž a wobškoržowacž.
 Šhwilku nan njewē, šcho prajicž. Nětko pał šo na šwoju žonu
 wottorhny: „Žonishčžo, šcho ma to rēfacž? Šy ty wōwrbōnka?“
 Wona pał s lodojtm mērom wotmolwi: „Ššym cži to pošlednje
 pschinješka, šchož w domje mējach; cžin s nim, šchož chzesch, ja
 njebudu cži do nicžeho wjazj rēčecž.“ Š tymi šłowami jemu to
 džēcžo s šorba na ruzj pokōži.

Nětko pał bě tola tak, jako by teho hrubeho muža Boža ruša
 pschimnyła. Wón na zylym cžēle šarža, s prošymaj wocžomaj na

ſwoje dźećzo hladafche a ſtyſtny ſichit ſo jemu ſe rta wuwiny. A ſemi ſo ſwojſy, noſy njechafchtej jeho wjazy njeſć a horze ſyſy ſo jemu ſ woczow lijachy. Wón to dźećzo koſcheſche a wuwola: „D ſmilny Božo, kaſ ſym ſo tola pſchehrěſchit!“ Na to ſo na ſwoju mandźełſku wobroczi: „Praj, móžeſch mi hiſcheće wodacć? Dženſa czuju, ſo ſym nad tobu a nad naju dźećszom ſto króć helu ſaſłužit. Ale Bóh je mój ſwědk, wot dženſniſcheho dnja dyrbi wſcho hinał być; ani kapki tuteho helſkeho napoja wjazy pſcheſ mój rbt njeſmė.“ Wona je mjelczala, wobjala pať jeho je a je hłowu na jeho ramjo položiwſchi horze ſyſy plakala.

A wón je hłowu dźerzał. Rhartow a palenza je ſo bóle bojał hać ſmijizy. Sbože ſaſo w jeho domje bydleſche. Tene pať njeje mohł ženje ſroſymicć, kaſ je móžno bylo, ſo je mohł ſwoju pěknu mandźełſku tať rudzićć, kaſ bė ſo to ſtalo.

Pubuj bliſſcheho jako ſam ſo!

Schtóž ſwětnu kubla wobſedzi
A khudnych widzi tradacć;
Schtóž hłódných bratrow njeſyćzi,
Tim do nuſy da padacć:
Tón rani kaſnje njebejeſte
A Božu luboſć njeſnaje.

Schtóž bliſſcheho czeſć podrywa
A kóſtnje we nej toćzi;
Schtóž to, hdžež wón ſo pſchehlada,
Na dobre njewobroczi
A trjeba hubu pſchiſłodnu:
Tón nima luboſć k bliſſchemu.

Schtóž ſ radu, troſchtom, ſe ſchkitom
Tu bratrej nochze ſłužicć.
Hdyž ſichiz a horjo jeho dom
Chze ſa ſwój pſchebnył wužicć;
Schtóž tehdy dli ſo ſ pomožu:
Tón nima luboſć k bliſſchemu.

Schtóž haſle czaſa, hać ſo tu
Bratr ſ próſtwu pſched nim kloni;
Schtóž njeſhwata tam ſ pomožu,
Hdyž něchtó ſyſy roni
A czeťpi tajnu ſrudobu:
Tón nima luboſć k bliſſchemu.

Drje pſchezo w ſkutkach njemóžeſch
Wſchať luboſć potaſowacć;
Měj wolu pať, ſo rady chzeſch
Szej tónle poczińk ſchowacć;
Tež wo móž k temu prózuj ſo:
Dha ſmėjeſch lubo bliſſcheho.

Hdyž pať tón poczińk woſłabnje,
Wroſch, ſo ſo ſ nowa hori;
Praj: Bóh je luboſć, kotryž mje
Szej k podobnoſćzi ſtwori;
Haj wſcho, ſchtóž ſym, wot njeho je,
Duž mam być dźećzo luboſće!

K. A. Fiedleř.

Wliw Božeho jandźela.

Prěni jendźełſki miniſter njemóžeſche raſ w nozy žaneho ſpanja namaſacć. Temu ſo wón czim bóle dźiwafche, dofelž mėjeſche hewať jara dobre ſpanje. Schtyri hodžiny hižom wotucženy ležeſche. Schto dha to bėſche, ſchtóž ſpanje wot njeho wotdźeržowafche? Wón ſa tym myſleſche, ale wotmolwjentja njenamaſa. Stóncžnje ſtary a pocza, ſo by czaſ pſheczińił, we ſwojich papjerach mėjeſecć. Duž jemu liſtno ſ tym pſchiſpomnjenjom do ruki padny: „Bóſczelcće wobhnadženje do Yorſka!“

Tam mėjeſchtaj ſo naſajtra dwaj jataj wotprawicć. Hać dha bė piſmo wobhnadženja tež hižom wotpóſłane? Wón mėra nje- mėjeſche, ſwobleka ſo a ſhwataſche woſrjedž nozy k temu ſaſtojniſkej, kiž mėjeſche tuto piſmo wotpóſłacć. Tón ſo dohlada, ſo bė piſmo wobhnadženja ležo woſtalo. Duž na mėjeſce poſoła ſ tym piſmom do Yorſka wupóſłachu a tón na ſbože hiſcheće w prawym czaſu tam pſchińdže, runje w tym woſtomiku, hdžež jateju k wotprawjenju wjedžichy. — Jandźel Boži njebė tutu nóz tamnemu ſaſtojniſkej ſpanje namaſacć dať.

Hiſcheće wjeſche wobarnowanje.

Nan a ſyn, kóždy na ſonju, ſo raſ wotkach trjechiſchtaj. Eſyn na ſwojeho nana ſawola: „Nano, dženſa je mje Bóh na woſebite waſchnje ſwarnowať. Mój kón ſo cziſny a mi ſo ničzo njeſta, jeno ſo ſebi pſchi padnjenju trochu kožu wobodreć.“

„A ja,“ nan wotmolwi, „buch hiſcheće bóle ſwarnowanj.“

„Schto dha je ſo tebi ſtalo?“ ſo ſyn ſtaroſćimje wo- praſcha.

„Mi ani kón padnył njeje, ja ani ſtrójelow njemėjach, kiž ſy tola ty mėť,“ nan wotmolwi.

Welko tajkich wjeſchich wobarnowanjom Božich ſo nam tola wſchėdnje doſtawa! Ale ſchtó ſebi na to myſli? —

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Njedźelu, 21. ſeptembra, 1/2 12 hodžin je ſerbska Boža ſlužba w Aſchiznej zyrkwi w Draždžanach. Spowjednu wucžbu ma knjeſ farať Domaſchka ſ Budetez, a přėdowanje knjeſ farať Matek ſ Barta.

— Bibliſki puczińk, kotryž je němſki tež wot Eſerba piſany, wot knjeſa zyrkwinskeho radžicžela ſuperintendententa em. Herzoga ſ Njeſwacžidka, je ſo ſa naſ Eſerbow ſaſo pſheczelniwje wot knjeſa ſararja Mróſaka w Budyſchinku w ſerbskej rėćzi ſeſtajať. E cziſchćzom je ſo ſapoczaťo, kiž budže w prawym czaſu hotowy. Duž budže ſo přjedy hać druge lėta roſdawacć móž.

— Eſwjedžen tjiſoch kralow, ſa kotryž ſmy jaťo Eſerbja woſebje proſyli, nam w Eakſtej woſtanje. Wyſchmoſć je ſo roſ- budžiťa, tón ſwjedžen jaťo ſwjaty džen ſdžeržecć.

— W poſlednimaj njedželomaj mėjeſchtej ſo zyrkwinskej wiſi- taziji w Minakale a we Wulkich Eđžarach; w Minakale pſcheſ knjeſa wyſchſcheho zyrkwinskeho radžicžela Roſenfranza a we Wulkich Eđžarach pſcheſ knjeſa ſuperintendentu Dahlmanna ſ Wojerez.

— Wulki Guſtav-Abdolſki ſwjedžen wotmėwa ſo lėťka w Kielu. Ee wſchėch kónzow naſcheho wótzneho kraja, a tež ſaſtupjerjo ewangelſkich woſadow ſ wukraja, kotrež woſebje podpjeru Guſtav- Abdolſkeho towařſtwa potrebaſa, ſu ſo ſhromadžili. Niž mjenje hać 235 próſtwow potrebných woſadow ſa doſhody ewangelſkich duchowných a wuczerjow, ſa zyrkwje a ſchule, ſa ewangelſkich ſtudo- waznych ſu doſchle. Ea tajke potrebnocće ſo 150,000 hrimnow roſdžėli.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłas
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poća,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedźelske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihcizischczerńi w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

19. njedźela po swjatej Trojizy.

Mat. 9, 1—8.

Nasche Bože słowo rěči wo wustrowjenju jichtneho. Najke czrjody khornych, hubjonych, se wschelakimi njedostatkami wobczěženych cžłowjekow je wón tola wuhojik, tón wulki lékař Jesuś Khrystuś! Wón pak njebě jeno sa cžělně khorošće lékař; runje tak wulke řu tež te czrjody tamnych wobzarujomnych cžłowjekow, kotrychž s hrěchom sājědojczěnu duschu je wón wustrowil a směrował. Wón je potajkim lékař kaž sa cžěło, tak tež sa duschu cžłowjeka. A tu nam stupi psched woczji cžłowjek, hubjeny na cžěle kaž na duschi, jichtny a hrěšny, a Jesuś jeho wot tuteje dwojeje khorošće wustrowi. Ale sčto je scžěhwł wot teho? Tón lud, kiž je pschitomny, řo džiwa a khwali Boha, kotryž je temu cžłowškemu řynej tajku móž dać; ale czi piřmawuczeni, kotřiz řu hižom telko džiwow Jesom Khrysta widželi, řu polni sawiřće na teho, ke kotremuž řo lud wobrocžesche, a řlyřcho, řo Jesuś temu jichtnemu tež hrěchi wodawa, sčtož tola jeno Bóh tón Anješ řam samože, džerža to řa leřtrowanje Boha; pschetož woni nješnaju ani nochzedža snacž Sřyna Božeho, kotremuž je data wschitka móž w njebjěřach a na řemi. A kaž huřto, tak Jesuś tež tu jim hubu řatřka, řo njewjedža, sčto prajicž, se řwojim praschenjom: „Kotre je lóžřche, prajicž: Tebi řu twoje hrěchi wodate, abo rjez: Stań horje a řhodž wokoło!“ Piřmawuczeni nicžo njewotmolwja. Kotre je lóžřche, hrěchowodacže abo wustrowjenje cžěła? Tež džerřa tak někotry ř temu nicžo prajicž

nima, hrěchi řebi řam wodawajo a džiwne wustrowjenje psches Božeho Sřyna njewěrjo. S řajkim prawom? To widžřřch, hdyž řo praschesh:

Hrěchowodacže a wustrowjenje cžěła,

1. kotre je lóžřche?
2. kotre je tebi nusniřche?
3. řak dostanješ woboje?

1. Hrěchowodacže a wustrowjenje cžěła, kotre je lóžřche, prajicž: tebi řu twoje hrěchi wodate, abo rjez: řtań horje a řhodž wokoło? Woboje je, hdyž řo jenož ře řtom wuprajřřch, jenak lohke; hdyž pak řo chzeřch s wuspěchom wuprajicž, řak řo řo woprawdže hrěchi wodadža a řhory řo wustrowi, dha je woboje jenak cžěžke řa řłabeho cžłowjeka, lohke pak wono tež potom hiřchcže wostanje řa Sřyna Božeho. Rosdžěl je jeno tón: Wustrowjenje řhoreho widža tež jeho řobucžłowjekojo; ale hrěchowodacže cžuje jeno tón, kotryž řu wot cžwilowanjom hrěcha. wuřwobodženy; řaž wsčak ty njewěřch, hacž řu twojemu bratrej abo twojej řotřje hrěchi wodate abo niz, dokelž njewidžřřch do řeju wutrobny. A hdyž tež huřto na měrnym woblicžu, na pschecžělnym řłowu a na miřym řadžerženju řebi řwěřřch pōřnacž džěcžo Bože, cžłowjeka po Božej wutrobje, s kotrehož wutrobny je precž wřata wřcha řalschnořcž a řža, wřcha řłōřcž a njewrawdōřcž — tón jichtny tu ani řłowcžka njepřaji, s kotrehož řu jehō rořkacže a wodacže psches Boha pōřnał; duž dyřbjesche řa řych piřmawucženych woprawdže cžěžko byčž, wěřicž, řo je řemu wodate. A runje řak cžěžto

běšče sa nich, wěricz, so ma Jěsuš prawo a móz woda-
manja. Přichetož sa nich wón dale nicžo njebě, hačz tamny
čłowjek s Nazarethu, Jozefowy a Marijny syn, niz pať
tón wot wótzow woczafany Měšias, kotryž dyrbjesche tón
lud wumozicž wot wšichkich hrěchow. Ale tež tutnych sa-
fašnych a njewěrjazych pišmawučzenych čže Jěsuš dobyčz,
tež do jich wutrobow sašchczěpicž wěru do šebje jako wu-
možnika a duž wón čžini, šchtož hewať ničtó njedokonia:
wustrowi jichtneho, k njemu prajizy: „Stań horje, šběhń
šwoje pošleschczo a dži dom!“ A jako tón khorý po tutej
přichafni čžini a strowy a čžily domoj dže, dha bychu
tamni šwjateho pišma wučzeni tola přschidacž dyrbjeli: šchtož
tuteho jichtneho wuhoji, tón dyrbi wot wšchhomóžneho
Boha tež móz mēcž, hrěchi wodacž, sa teho ani hrěchiwodacže
přschczěžke byčz njemóže. Ale podarmo, woni šu kaž bratšja
tamneho bohateho muža, wo kotrychž tón Knješ praji, šo
ani mormy, kiž šo s nowa wróczi, jich njeby k wěrije přchi-
nješl. Woni džerža hrěchiwodacže sa tak čžežke, šo jo Jěsuš
njemohł dokonjecž, duž budže sa nich tež jara čžežke, hrěchi-
wodacže doštacž, kotrež je jim tola tak nušne.

2. Wustrowjenje wot khoroscže a hrěchiwodacže, kotre
je tebi nušnišche? Šnano je tebi, luby čžitarjo, woboje
jara nušne, runje kaž temu jichtnemu. Najprjedy wot-
khorjenje. Tón jichtny bu k Jěsušej přchinješeny, ležo na
pošleschczu; njemóžesche šam hieč ani šo hibacž. Štuzy,
nošy, poršty běšče ta dolha khoroscž jemu šeshibjala, žadny
štam wón trjebacž njemóžesche a tak wón nětko na šwojim
ložu ležesche, džen wote dnja, čžwila šam šebi a tym
šwojim wšchědna staroscž. Woprawdže žel móže nam jeho
byčz, a ja čžuju s tobu, hdyž ty jeneho šnajesč, kotryž
khorý a hubjeny na šwojim ložu leži, šam a wopušchčzeny,
kotrehož hrosneje khoroscže šo strowi žadlawja, kotremuž
žadny lékař wjazy pomhacž njemóže, kotryž čžaka na tón
wokonik, w kotrymž šmjercž jeho čžwila škónczi; ale njech
wón tež kóždu hodžinku licži, kiž pomalu šandže, wón hišchže
njeje šmjertny a dyrbi hišchže dlěje bjes nadžije do šrud-
neho přschichoda hladacž. Šak nušne wón tola šwoje wu-
strowjenje džerži, tak čžežke wón šwoju khoroscž šnješe!
Ale hišchže čžežicho ju šnješesč, hdyž šy ju šam šawino-
wał. Wěšo khoroscž njetrjeba přšes khorého šameho ša-
winowana byčz, kaž Jěsuš to praji wo tamnym, kiž běšče
šlepny wot naroda: „Ani tón njeje šhrěschil ani jeho štar-
šchej, ale šo bychu škutki Bože nad nim šjemjene byle“. Šusto
pať je čłowjek šam wina na šwojej khoroscži. Widžiš tak
někotreho, kotryž přšes wopikštwo a njepózcžiwne
wašhija šwoju strowoscž do čžafša podrywa. Šchtož jemu
to čžerpjenje wošebje čžežke čžini, je to pošnacže, šo je šam
wina nad tym a šo Boža šchtrafa jeho junu hišchže wjele
hórje potrjehi. Šak wón tola čžaka na wumóženje s taj-
keho hubjenštwo! Njech je jemu hižom wustrowjenje čžela
jara nušne, nušnišche je jemu tola wodacže hrěcha. Přšch-
tož hdyž je wutroba šašo šmėrowana, hdyž je dušcha šašo
s Bohom wujednana, hdyž šu hrěchi přschifryte, dha šo
čžerpjenje lože nješe. Tak tež pola teho jichtneho. Šdyž
by jemu tež lubo bylo, šo měl jeno pod hrěchom štanacž
a šo mohł šašo strowe čželo doštacž, wjele lubšcho tola
dyrbjesche jemu byčz, hdyž šo jemu nawopať šta, hdyž
móžesche přchi khorým a hubjeným čžele šo dušcha s woda-
čžom trošchtowacž, hdyž Jěsuš na jeho čželnu khoroscž nje-
džiwajo jemu jeho winu woda. Šhutny čłowjek na ložu
žaloscže bóle žada po wodacžu hačz po strowoscži.

Wodacže hrěcha je nušnišche, hačz čželna strowoscž.

Šchto dha čži strowoscž pomha, hdyž ju jeno k hrěščenju
trjebasč? Tak wulke kublo kaž wona je a tak jara kaž ju
šebi a bližšchemu přšchjesč, šchto čži strowoscž pomha, hdyž
njejšy wěšty Božeje wodawazeje hnady, hdyž žaneho šnuts-
kowneho měra ani pošoja nimašč? Tutón šnutsšny mēr
a pošoj je to najwážnišche; hdyž jón mašč, dha wšchitke
njedostatki čžela ložo šnješesč, wšchitke čžerpjenja, kotrež
jako šchtrafy wot Boha pošlane tebe tež hišchže po hnad-
nym wodacžu čžwiluja, šo by šo přšchod šwojim Bohom
ponižował a šo čže dobrý čžafš njeby šašo k hrěščenju wabił,
šo bychu tvoje małe a wulke boloscže čže přšchezo šašo do-
pominale na to jene, šchtož je nušne. Šotom šnajesč tež
tu wotmołwu na hudańczko, čžehodla je tak někotry tola
tak měrny, šo dyrbišch jeho wobdžiwacž jako najwjetšcheho
a najkhoroblišcheho rjeka. Tu mašč štwu khorého. W njej
tón khorý leži, jichtny, bědny abo šchtož je mjeno jeho khoroscže.
Šsamón tu leži; domjazy šnano jeno rano, přšchipołdnju
a wječzor k njemu šastupuja, dokelž maju šwoje džělo mob-
štaracž. Žadny šušod khorého njewopytuje, šnano s žyla
njewě, šo je wón jemu tón bližšchi, a tak tón khorý ni-
male nicžo wo šwojej wokolnošči nješhoni, ničtó jeho
njetrošchtuje ani njewošchewja, a tola šo jemu njewoštudži
a wón nješchčerpilwje nješkorži. Šěkar jemu dawno wjazy
pomhacž njemóže, žane lékařštwo wjazy boloscže njepolóža,
a tola wón njemorkota, ale móže hišchže druhich trošchto-
wacž, strowych, kotřiž šo dyš a dyš k njemu šabludža.
Žana biblija, žane špėwarške, žane „Šomhaj Šoh“ wjazy
čžitacž njemóže, dokelž wócžko žadny pišmik wjazy nješnaj;
ale radošcz je, šlyšchecž, tak wo jštwje jeho kherlušche klin-
čža, kotrež wón sa šwoje mlode dny nawukny. A tak to
přchińdže? Wón ma wodacže hrěcha a to jemu wjazy
placzi hačz strowe čželo. Šoh daj, šo by tež ty, luby
čžitarjo, to špóšnal, prjedy hačz škhorišch; a hdyž šy hižom
khorý, njech čže khoroscž k tutemu pošnacžu dowjedže!

3. Wustrowjenje wot khoroscže a wodacže hrěcha, šak
woboje doštanješč? Šaž přschicžinu šwojeje khoroscže pytašch
a potom po přschifanjach čžinišch, kotrež čži našhoniť lékař
dawa, tak mašč tež tón šly lošcht, kotryž k hrěščenju wabi,
połócžicž a k temu dowěru šapšchimnyčz, pola kotrehož je
hnada a wjele wodacža. Dolholětna čžežka khoroscž běšče
hordoscž jichtneho šlamała, jeho šamoprawdoscž porašhla.
Wón šo wjazy njeprašča: čžehodla mam runje ja tu tak
hubjeny ležecž, čžehodla runje mje tuto nješbože potrjehi?
Nětk jo wón wě: jenož teho dla běch jichtny, šo bych w tutej
dolhej khoroscži došcz hnadneho čžafša měl, šo wo šwoju
dušchu štaracž, šo šwětne wězy mje njebychu wjazy wot
pošnacža wotdžeržale, šelto šym ša čžafš šwojeje strowoscže
s čžilymi štawami šhrěschil, šo bych nětko čžim bóle pošutu
čžinił. A njeby tež ty s džafnej wutrobu prajicž mohł:
Tak dolho hačz běchu moje štawy strowe a mojej ruzy
šylnej, dha drje šym džělał wot ranja hačz do wječzora,
šamo njedželu, ale tak dolho šo tež njeprašchach ani wo
Boha ani wo dušchu, ani wo wěru ani wo prawdoscž?
Ale Bohu budž džaf, jako khorý ležach a pod wulkimi bolo-
šczemi šebi trošcht pytach, dha bu mi jašne, šo šo ani
niťku njeběch wo wěczne kubla štaral, šo njeběch prošyl
wo hnadu, wo šmilnošcz, wo miłoscžiwoscž. Šchoroscž je
mje k pošuczje dowjedla. A pošuta je wěru, dowěru kaž
pola teho jichtneho we mni šbudžila.

Wěra jichtneho běšče najprjedy hišchže mała, šłaba
a štruchla. Nicžo tu nješteji, šo by wón k Jěsušej nješeny
byčz chžyl. Wón je šo šnano jeno tehodla k njemu přchi-

njesć dał, dofelž to jeho pscheczelnjo chzynu. Zich wěru Jesuŝ widžesche, jako woni teho jichtneho na poŝleschczu ležo f njemu pschinjeŝechu pschi wschěch sadžěmfach. Lufasch a Markuŝ nam powjedataj, so luda dla, kotryž ŝo wó jstwie a psched burjemi hromadžesche, njemóžachu f Jesuŝej pschińcz, a duž woni tšechu rostopachu a motkrychu a poŝleschczu f jichtnym psched Jesuŝa dele puŝchczichu. Zich wěra wschě sadžěmfki pschewinje, a Jesuŝ ma nad nej ŝwoje wjeŝele. Wěra jichtneho njeběsche hišcže tak wulka; wěstu wěru wschať wón tež hižom mějesche, ale to běsche tola haŝle bóle to struchle žadanje, ŝo doměricž ŝměcz, dyžli kruta dowěra ŝama. Ale Jesuŝ ŝo hižom nad tutym ŝapoczatkom wěry wjeŝeli, a na jeho woblicžu widžo, ŝo ŝo wón ŝwojeho sŝeho wobendženja dla sa czaŝ ŝwojeje strowosczje jara rudži, wón troŝtne f njemu praji: „dowěr ŝo, ŝyno, twoje hrěchi ŝu tebi wodate“. Žako Jesuŝ tak pscheczelnje na njeho pohlada a jeho troŝtowaŝche, dha jeho wěra kruta a njepowalna narosczje, a jako Jesuŝ dale praji: „Stań horje, ŝběhń ŝwoje poŝleschczu a dži dom“, dha wón do ŝwojeho domu dže, jako njebudžishe ženje thory byl. Wěra bě jeho wuŝtrowika, kaž na duschi, tak na cžele.

Duž w tym ŝnjeŝu lubowany, wuŝń wot teho jichtneho a hrěschneho cžlowjeka tu dowěru, kotraž pomha. Ty prajis: ja wschať bych rady wěrili, ale ja to njemóžu, moja wěra je ŝlaba a ŝnadna. Žola teho jichtneho běsche to runje tak. Ale mala wěra móže a dyrbi roscž, doniž njeje wulka a njepowalna. Ğacž ty nětk jichtny na ŝwojim poŝleschczu ležis a maŝch jeno žadanje po dowěrje; hacž ŝy wulka hrěschniza kaž tamna, kiž se ŝwojimi ŝylsami Jesuŝowej nosy trěje a tak ŝwoju luboscz f njemu dopoŝasa; hacž ty kaž ŝhubjeny ŝyn na ŝwoju wutrobu dyrwiŝchi prajis: ŝym ŝhrěschil w njebjesach a psched tobu; hacž cžujesch, so ŝy ŝam wina na ŝwojim ŝatamanŝtwje kaž tamny ŝlóstnik f Jesuŝowej prawizy: dha tola tež tebi placži Ğnadne ŝlowo ŝhryŝtuŝa, tež sa tebe ŝŝižowaneho: dowěr ŝo, mój ŝyno, moja džowka, tebi ŝu twoje hrěchi wodate. Šchtóž ty tež ŝy se ŝwojej ŝlabej a struchlej wěru, dowěr ŝo; Jesuŝ tebi pschwoła: stań horje, kiž ŝy padnył, dži dom do njebjeskeje domisny!

Šamjeń.

Kr. w H—je.

Wotkasanje.

W jenej wjeŝy w Franzoskej běsche thudy pastyr, kiž mějesche žonu a 8 džěczi, kotrež f wjele starosczemi ŝastarowaŝche. Tola běsche ŝebi se ŝwojej ŝlutniwosczu telko wuŝbytkował, so móžeŝche ŝebi bibliju kupicz, po kotrejž hižom dawno žedžesche, dofelž bě jeho biblija dotrjebana. Nětko wschať ŝebi žanu nowu njekupi, wjele bóle tunischu staru, kiž pak bě tež hišcže derje ŝdžeržana. Někotry luby wječzork wón se žonu a džěczimi ŝedžesche a psalmy abo něŝto fe ŝwjatych ŝczenjow cžitaŝche, a te dolhe ŝymŝke wječzory buchų tutym thudym ludžom, hdyž buchų te ŝwjate ŝawisny cžitali, lube a rjane. Woŝebje wokolo hód, kotrež ŝu, kaž je piŝane, jandželjo najpriedy f pastyrjemi ŝwjeczili, ŝo f žylej wutrobu wjeŝelachu, so ŝu ŝami tež tajny thudži pastyrjo, kotřiž ŝmědža runje tak wjeŝele hody ŝwjeczicz.

Ğas po hodžoch nasch pastyr ŝaŝo po ŝwucženym waschnju pschi ŝwojej bibliji ŝedžesche. Dofelž bě jenu stronu docžitał, druhu wobrocži a — ta wěž njebě prawa. Wón mějesche sa to, so je dvě łopjenje hromadže wŝať a duž ŝaŝo prjedawŝchu stronu wobrocži. Žako tak bliže hladasche, widži, so stej dvě łopjenje hromadu lěpjenej, kaž ŝo to huŝczischo w knihach namaka. Tón pastyr ŝwóji

nóž wŝa, jej róŝno roŝpró: a hlaj, duž tam papjerjany pjenjes, 1000 hr. hódny, leži. Žemu njecha ŝo to wěricz, ale wón hlada a hlada a hinať njeje, tón pjenjes psched nim leži. Nětko pak ŝo tež dohlada, so pschi pjenjesach mala papjerka leži. Na nej tole ŝtejesche: „Tuton pjenjes ŝym ŝebi f wulkej prózu nalutowať; dofelž pak ŝu moji cželni herbjo wschitzy jara ŝamožiczi ludžo, kiž pjenjes njetrjebaju, tónle pjenjes tebi pschepodam, kiž ty jón w tutej bibliji namakaŝch.“

Tón pastyr f hlowu tŝchabesche a dołho trajesche, priedy hacž bě ŝo prawje domaŝať, kažte ŝbože ŝo jemu dosta. Nětko pak bě wjeŝele pola žony a džěczi wulke.

Š tutym džiwnyym wotkasanjom mějesche ŝo pak wěscže tak: Wono wot jeneho wuŝhadžesche, kiž bě nad Božim ŝlowom ŝwoje wjeŝele namakať. A dofelž bě bjes džěczi a mějesche bohate pscheczelŝtwo, běsche do Božeje ruŝi položil, ŝchtó měł jeho herba bycz a bě ŝebi teho wěŝy, so Bóh te pjenjesy tajtemu da, kiž budže je trjebacz mój a ŝměje Bože ŝlowo lubo.

Šchtóž w bibliji pyta, drje tam pjenjesy njenamaka, sa to pak wjazny hacž pjenjesy. „Wobhwońcže ŝo w piŝmje, pschetož wam ŝo ŝda, so macze wěczne žiwjenje w nim!“

ŝŝiž.

a.

ŝŝiž powjeda mi pschi puczų,
Ğdyž hrěschnil nimo njeho du:
ŝnjeŝ na ŝŝižu je njeŝl twój hrěch!
Duž ŝpokojeny dale džěch.

ŝŝiž wucži rjenje pschi puczų,
Ğdyž ŝrudny nimo njeho du
ŝŝes pola, luŝi a psches wjeŝ!
ŝŝiž wjedže horje do njebjes.

ŝŝiž kaže mi tež pschi puczų,
Ğdyž w ŝwojich mŝŝlach nimo du
Ša ŝnjeŝom dyrbiŝch ŝŝiž tež njescz!
Tón na ŝwěcže budž twoja cžescz!

Mój Bóh je cžerpil na ŝŝižu,
Duž ŝobu f nim tež cžerpicz chzu
A f ŝŝižom hicž psches žiwjenje,
Wón traje jeno do ŝmjercže.

b.

Mój thód, tón dołho njetraje,
Ğróž bórŝy nastawa;
D potom, ŝnježe, wobŝwěcz mje,
Šo duscha ŝwětko ma!

Šym wubědžil ŝo se ŝmjercžu,
Mje ŝkadu do rowa,
Dha daj, so žyle ŝměrom ŝpju
Ğacž do ŝudneho dnja!

Ğdyž potom ŝwita na ranje
Džeń horjestawanja,
Mli ŝpožcz, so kraŝny widžu cže
Tam, tam wot woblicža!

Dobra wuczba.

ŝŝkež Šan bě wuŝtojnny tŝŝer, kiž móžeŝche něŝto f drjewa wudypacz a mohł f tym wjele dozpicž, njebudžishe jeno palenz byl.

W poslednim času bēšche to tak slē, jako budžišche jeho cžert sam pschinnyl a do forczmy wlekl. Wōn bēšche na runym puczju, so po cžele a duschi skasyčz dacž. Runje bē s khamora to poslednje swuczahał a sprospchedał, so mohł najeński pjenes sa swoju stwu saplacžicž, a njebē nicžo wjazny skhomał, hacž swoju wschēdnu draštu a swōj dželaczerski grat.

W tej wšy, hdžez Wischka bydlešche, steješche prastara zyrkej, kiž mēješche so swuporjedžecž. Duž so twarski mišchr fararja woprascha, hacž njeby nětoho wjedžal, kiž by so na dypanje do drjewa wustejal a na drjewjanej klētzy něšto porjedžicž mohł. Farar so na mēšče na Wischkež Jana dopomni a tu wēž do swojeje ruki wsa.

Godžinu po tym so Wischkež Jan mało njedžiwajšche, jako farar pola njeho sastupi; wōn bē febi hižom myšlil, so je farar jeho dawno jako njeopolēpschomneho spusčezil. Farar w ruzy kruch drjewa njebešche. „Slejšče,“ farar počza, „ja hym Waš twarskemu mišchtrej poruczil a Wy dyrbicze na pruhu spytacz, s tuteho drjewa jandžela sa klētku wurēšacz. Poradži so to, dha smējšče pschichodnje hiščeže wjazny cžinicž. Wischka bē wschōn wjekeły a sbožowny. Hiščeže ženje njebē so jemu tajki cžestny nadawł dostal, a tōn pschindže runje nětko, hdžz bēšche pschi samym we swojeje nusy sadwēlował. Wēdom bē farar s durjemi won, dha so se wschēj mozu do dželka da. Wōn chžyšche jandžela tak rjaneho sshotowacz, so dyrbejšche so twarski mišchr dživacz. Ale bōrny so jeho wjebele shubi; s tym drjewom njebē tola nicžo sapoczecž! Bēšche to kruch duboweje deski, na kotruž bē deschcz kapal; pschetož snutskach bē to drjewo žyle prochnawe, runjež so swonkach hiščeže dobre bycz sdašche. Rano sahe tehodla Wischka k fararjej dželšche. „Nō, nō,“ dželšche tōn, „jandžel drje tola hižom hotowy njebudže?“ — „Nē, knjes fararjo,“ Wischka wotmolwi, „ja bohuzel du, Wam wojšewicž, so je to drjewo, kotrež mi daschče, tak prochnawe a nahnite, so ani najwustojnišchi wumjelz njemohł s njeho jandžela scžinicž.“ — „Tak, tak,“ farar snapšchecžiwil, „to je mi žel. Wy pak tola wčera prajeschče, so je to dobry kruch drjewa.“ — „Daj wschaj,“ Wischka dželšche, „to wschaj tež je, jeno wloha je jemu schkodžila.“

„Wischka,“ na to farar s nowa počza, „ja chzu so Wam jeno wusnacž; s tutym kruchom drjewa chžych Wam sa Wasche žiwjenje dobru wuczbu dacž. Njemējšče dha Wy, so febi Wōh wjele tykaz krōcz bōle požada, Waš po swojeje podobnosczj sshotowacz, hacž Wy, so byščeže s tuteho drjewa jandžela scžinili? Ale Wy jemu to njemōžne cžinicže. Tak dołho, hacž Wy pijecže a febi s tym wschē swoje najlēpsche mozy kasycže, njemōže wōn s Waš nicžo prawe scžinicž.“

„Sa chžyl Wam tak rad pomhacz,“ farar dale rēčješche; „ja chzu Wam stromy kruch drjewa dacž, so byščeže s tym jandželom spytali; tola pak jeno s tym wumēnjenjom, so so picža wostajicže a tak Bohu skladnoscz dacže, so wōn tež s Waš něšto sshotuje.“

Wischka to slubi a wōn je swoje słowo džeržal. Jandžel sa klētku so poradži, a Wischka sam strōšbe, pobožne žiwjenje wjedžješche.

Wschitke dny w tydženju.

Wotpoczink we Jesužu
Žadam febi njedželu,
Wytajo fej Boži dom,
Cželam na nej psched swētom.

Žohnowany psches słowo
Wōndželu mam k dželu so;
Schtož dže na nje s modlitwu,
Smēje prōžu radženu.

Wjekeły pak wutoru
W swajsku s Bohom dale du;
W swojeje hnadže samostacz
Chžyl mi hacž do kōnza dacž!

Ssrjeda steji wosrjedža,
Khwataj srijedža žiwjenja,
Dha dželch psches tōn kōtki cžaj
Na njebeški wēczny kwas!

Wot Boha — tak wuczj schtwōrtk —
Wjeru kōždy Boži dōrtk.
Ssamu sbōžnoscz pschichodnu
S jeho hnady dostanu.

Pjatk je wumrjek Wōh mōj Knjes,
Schtwōrtk wōn spēl je do njebeš.
Pjatk khwal jeho wumrjecže,
Psches kotrež masch žiwjenje!

Pokledni džen, kōbota,
Na kōnz wscheho dopomnja;
Wotpoczink nam khabatny
Wobradž, Božo, po prōžy!

Njedželu pak se smjercže
Jesuh Khrystuš stanł je;
Stānmy s wulkim wješelom
Wschitzy kōbu s Jesužom!

Wschelake s bliska a s daloka.

S Draždžan. Sańdženu njedželu mējachu tu Sserbjo sažo w schižnej zyrkwi swoje kemschenje. Nahladna licžba Sserbow bē so seškla, ale něotre lube a derje snate woblicžo tola tež pōbrachowasche. Spowjedž bēšche k farar Domaschka s Budestez, prēdowanje pak k farar Matek s Barta na so wsał. Pschichodne kērbste kemschenje w schižnej zyrkwi w Draždžanach budže, da-li Wōh, njedželu 2. adventa.

— Diōzesanske shromadžisny we Lužicy smēja so w druhim tydženju oktobra a to pōndželu 6. oktobra pop. 1/4 w Žitawje, wutoru 7. oktobra pop. 3 w Kamjeńzu a srijedu 8. oktobra pop. 3 w Budyschinje na inatym mēšče. Džeński porjad budže scžehowazy: Nēcz knjesa wyschšcheho zyrkwinskeho radžicžela Rosenkranza. Rosprawa diōzesanskeho wubjerta: „Ssobustutkowanje zyrkwinskeho pschedstejicžerstwa sa hajenje njedželškeho mēra.“ W Budyschinje budže knjes farar Mann s Kummwalda hiščeže pschednoschowacz wo pohrjebnišchczach a jich hladanju. We tej kamej myšli budže w Kamjeńzu rēčecž knjes duchowny Köhler s Polcznizy. Wosebje knježa zyrkwinszy pschedstejicžerjo so pomokani, na diōzesanskej shromadžisnje pschitomni bycz a konsistorialna wyschnoscz woczakuje, so kōžde zyrkwinske pschedstejicžerstwo s najmjeńšcha 4. džel swojich kōbustawow pōsczele. Tež kollaturke knještwa so wutrobne pscheproschene a so wot nich bohate wobdželenje woczakuje.

— Do Biskopiz pschindže 1. oktobra sažo wōjsko. Ssrjedž sańdženeho lētstotka so tam wojazy stejeli, ale wot teho cžaja niz wojazy. Tam so 1. kompanija trajnskeho bataillona, kiž so nowa tworil, položil.

„Bombaj Wōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschēch pschedawarňjach „Sserb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacz. Na schtwōrcž lēta płaczi wōn 40 pj., jenotliwe cžibla so sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poća,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

20. njedžela po šwjatej Trojizny. Lut. 13, 6—9.

Wot džěcžatstwa šem je tebi tuto Šnješowe pschirunanje wo njeplódnym figowzu snate, ale šy šebi tež hižom pomyšlił, kał hušto šy tajkemu njedžakownemu šchtomej podobny? Šbóžni šu ćzi, kiž Bože šłowo šłyscha a tošamo wobarnuja a pschinješu plody w šczerpliwosćzi.

1. Pruhuj, kał wjele šy škomdžil!

„Šedyn ćzłowjeł mješesche figowy šchtom, kiž bješche w jeho winizny šczeršepjeny.“ Do winizny wschał woprawdže figowz nješłuscha; ale runje w tym wopořasa šo tola wulka lubošć tamneho knješa ć temu figowzej, šo bē jemu tamle mješacžto pschipořasał, hđžež bješche najplódnischa rola, hđžež winizarjo šo na najšwěrnischo wo njón starachu, hđžež jón wyšoke murje na najlěpje psched hrošnymi wěšćkami a paduchami šakitowachu. Móžemy šo džiwacž, šo knješ bohate plody wot tuteho šchtoma docžakowasche, šo nadžijow-połny pschindže, je šwójimi korbami plody domšhowacž? Ale wón plody pytasche a niczo njenamała. Haj, my rošymimy jeho šćóžbu: „ja šym tš lěta pschikhadžal a na tym figowzu plody pytał a nješšym niczo namalał.“

A nětko hlaj: Bóh luby Šnješ je tebe štworil, šo by figowz byl, šchtom, kiž ma žiwe mozy w šebi a plody pschinješy. Šajku lubošć je tež tebi w žyłym twójim žiwjenju wopořasał! Je tebe do šwojeje winizny postajil: w šcšesćizjanskim domje je tebi pola pobožneju šarsšejuju

narosćž dał, je tebi mješacžto we šwojeje žyćwi pschipořasał, hđžež móžeschy jeho šłowo šłyschecž a jeho šakramentaj wužiwacž, — a šchtó mohł wurjež, kał wjele šu jeho winizarjo, nan a macž, wučerjo, dušchowpastyrjo a pschecželjo w jeho šlužbje ša tvojju dušchu džěłali? Škał mohła šo Šnješowa lubošć hišcže bóle ša tebe štaracž?

Tež ć tebi wón pschistupi a plody pyta. Šižom ć pacžerštemu džěšću wón pschindže a šo prascha: „hđže šu plody twojeho džěcžatstwa?“ Škóždy wječor, kóždy narodny džěń, kóžde nowe lěto, kóždy ras, hđyž ć Božemu bliđu šćupischy, je tał-rjez žnjowy ćzaš pola tebe, hđžež chže Bóh plody pola tebe namacač. Ale njewidži wón tež potom hušto jeno prošdne hałošy, bješcžate šcšćenje? Škelo dnjow a hodžinow šwojeho žiwjenja nješšy tola prawje a šwěrnje wužiwał, šy lěni a njedžakowny, nješpokojny a njewěrnj, njeledžblimy a njepošłuschny byl! Š pruhuj šo, kał wjele šy škomdžil! A

2. Šóšnaj, šchtó šy ša šlužil!

Šš lěta dołho bješche figowz takle wubjernu rolu a wschitke wužitki winizny a šwěrnju lubošć winizarjow wužiwał ani žanych plodow nješpschinješł; šchtó by ty š nim ćžinił? Dyrbješche wón hišcže dale winowym pjeńkam šłóžzo a rum rubicž? Ščē, žyłe prawje šudži knješ: „po-rubaj jón, šchtó wón šemju šadžěwa?“

Mój ćžitarjo, njeje tež tebi, jako by Bóh tón Šnješ šrudny psched tobu šćal: „lěta dołho hižom na plody pola tebe ćžakam a njemóžu žanych namacač“. Mohł ty šo

dziwacz, hdy by so t swojemu winizarzej wobrocził a kasał: „porubaj jón, shto wón semju sadžewa?“ Hlaj, hiščeže we swojim powołanju stejisch a so stroweho a čerstweho czela a ducha wješelisch, ale město džakowanja a khwalenja bljšchi tón knjes jeno morfotanje a njespo-kojne žalosczenje; — njemóže kóždu hodžinu rěfacž: „porubaj tuteho njespokojneho, shto wón semju sadžewa?“ Hiščeže masch tych swojich a swójbu, ale město teho, so by w twojim domje prawa luboscž a prawy mēr knježil, nje-pšhestanje hara a swada; — njemóže kóždy džen wo tajkim nanje, wo tajkej maczeri rěfacž: „porubaj tuteho blasneho, shto wón semju sadžewa?“ Hiščeže su kubla, samoženje a pjenješy w twojich ručach a móžesch je wudawacz, kaž so tebi spodoba, ale ty myšlišch jeno na šebje šameho, nje-štarasch so nihdy wo khudnych, w nušach a khorošćach steja-zych šobucžlowjefow; mohł ty so džiwacz, by-li tón knjes prajil: „porubaj tuteho šupeho a nahrabneho čłowjeka, shto wón semju sadžewa?“ A shtož je najwjefšcha hnada: hiščeže móžesch Bože šłowo bljšhecž, hiščeže požohno-wanje jeho sakramentow wužiwacz, ale wscho je pola tebje podarmo a žadny wužitk tajteje hnady so w twojim ži-wjenju njepořaje; — praj, je njeprawdosć, hdyž potom rěka: „porubaj jeho, kiž je takle wscheje hnady a luboscže njehódnny, shto wón semju sadžewa?“

A tola móže tež tebi hiščeže pomhane byčž. Tehodla

3. Redžbuj, shto móže cži pomhacž!

Hižom je knjes pšchikasał: „porubaj jón!“, dha hiščeže šmilny winizar ja figowž šastupuje: „knježe, woštaj jón hiščeže to lěto, hacž jón wobkopam a pohnoju, hdy by wón chyzł plody pšchinjescž; je-li so njepšchinješe, dha potom jón porubam!“

O ty hnadny a šmilny winizarjo, mój Šbóžniko a Wumožniko, kał derje tola s nami mēnišch! Wulki wyschšchi mēšchniko, tebi je žel našcheje šlaboscže! Tak někotry lud a dom by hižom šhubjeny do wscheje wēcžnosće byl, njeby ty w swojej njemurjekniwej luboscži ja njón prošyl: „Knježe, woštaj jón hiščeže to lěto!“ — Jeno hiščeže jene lěto, krotki čaš, ale tola hiščeže dospołnje dosć čaša, w kotrymž chze twój Šbóžnik dželacz a so prózowacz wo tvojju dušchu; chze ju wobkopacz, shtož wschat husto dosć czel-neho čłowjeka boli, a se žiwymi mozami šwojeho šłowa ju pohnojicž, hacž nochyzla tola hiščeže plody wěry a luboscže pšchinjescž. Jeno hiščeže jene lěto, — haj, wěsch dha ty, mój pšhecželo, s žyla, hacž twój hnadny čaš hiščeže tał dołho traje? Kał bórny budže tež tutón twój hnadny čaš nimo, tehodla fedžbuj, shto móže cži pomhacž, wufup šebi šwěru čaš, so njeby jemu dał podarmo šańcž! Daj so wot šwojeho njebjefšeho winizarja wobnowicž, so mohł ty junu jako plódnny figowž bohate a dobre plody na wēcžnych žujach swojemu Bohu pšchinjescž.

S nicžim njem'žu hnadu dostacž
Pšched Bohom hacž s Jesušom;
Pšchi nim budu wēcžnje wostacž,
Wón mi pomha s čerčpenjom;

Ty šy wschat tu najwyschšchu prawdosć mi dobył,
Hdyž na kščižu we šmjercži sa mnje šy pobyl;
Tak šufnju tej' šbóžnosće woblekł mje šy,
We kotrejž my t šbóžnosćži hotowi šmy.

Šamjeń.

R. we W.

Oktober ma pšchimjeno „winowž.“ W tutym mēšazu wino došrawi, kiti so šberaju a šorna wutłóčža, so bychu ludžom štrowy a šłódnny napoj dawake. Wino je drje bóle polońšchi plód. W čzoplych krajach žyle hinajšche kiti narostu hacž pola naš, kaž wschat tež s biblije wěny, so šu israelsžy wobhonjerjo juny kicž s šanaan-a na kiju do lěhwa nješli, tał wulka a čzežka bēšche. Ale tež pola naš so wino, kiž na polońškej abo rańškej muri twa-rjenja roscže, derje dosć radži, a mlodži a štari dadža šebi šłódkte winowe kiti derje šefšodžicž. Tež dawa winowyy pjeńk, kiž so hacž t tšěche horje plecže, žytemu domškemu rjany žiwyy napohlad. S polońym prawom je nam tež wino drohe a wažne. Biblija husto na njo špomina. Hdyž chze krašnosć polońeho mēra wo-piřacz, praji Mliha, so budže kóždy w šraelu s mērom pod šwo-jim figowžom a winowym pjeńkom bydlicž. Wošebje špomina šhryštuš šam na wino. Na kwašu w šana je wón wodu do wina pšchewobrocžil, Bože kralestwo pał mjenuje winizu, do kotrejež so dželaczeryjo wołaju. A kał wyšoko je wino s tym posbēhnjene, so šhryštuš pšchi Božim wotšafanju šam šwoju krej do njeho lije! Žanemu pobožnemu šserbej tež wěšče šhryštušowe šłowo njefnate njeje: Ša šym tón winowyy pjeńk, wy šcže te hałošy; shtóž wostanje we mni a ja w nim, tón pšchinješe wjele ploda. Šchtož we mni njewostanje, tón budže přecž čžišjenty jako hałosa a wu-šthnje. Na tele rjane šłowo njech cže twój winowyy pjeńk wschēdnje dopomina. To je štoro najrjeńšchi napohlad: polońa podychnjena módra abo bēka kicž, kiž na hałošy wiřajo so pod liščom bljšchcži. Šajka kicž masch tež ty byčž, a te šorna šu tvoje dobre pocžinki. Wěšče so tež ludžo na čłowjeka nahladacz njemóža, kotrehož mnohe pocžinki debja: luboscž, wješeloscž, mēr, čžichoscž, ščērpli-woscž atd. Ale na kotrej hałošy namafsch kicž? Na tej, kiž je njefranjena s winowym pjeńkom šromadu šroscžena. A jeno tež tón čłowjek šmēje dobre pocžinki, kiž so pšches wěru šhryštuša twjerdže džerči. šhryštušowa móž do njeho šthadža a tajke krašne plody w nim twori. Duž mamy so tež t njemu džeržecž. Ty wěsch, shto so s wotrēšnjenej hałošy štanje. A hdy by najčerst-wišcha byla a wjele puplow mēla, wona wušthnje a ju špala. Tak so temu dže, kiž so wot šhryštuša wotdželi, do njeho njewěri, t njemu so njemodli, po jeho šnamjenju njecžini. Njetrjebalch daloko hicž, dosć tajlich nadeńdžesch. Šchto šu cži, kiž s nahrab-noscžu šwoje dny pšhecžinjeju, bljššcheho rudža, tež hrošne, nje-póžcžiwne žiwjenje wjedu, šwiyaty džēń wotšwjecžuja? Wotrēšane hałošy, kiž so na wēcžny woheń šuřcha. Duž njech je nam wino-wyy pjeńk pšchi našchim twarjenju wschēdne napominanje, so bychmy so šhryštuša džerželi.

S winowym pjeńkom móžesch lohko žyłu murju wobczahnyčž; trjebalch jeno wjazy hałošow do šemje položicž. Tak dyrbi šhryštuš tež w pohanskich krajinach, wokoło žyčje šemje jako tón prawy winowyy pjeńk roscž, a pohanjjo dyrbja na nim hałošy byčž. Mšijonstwo so prózuje, tutón pjeńk wot naš tež t nim pšchēřadžecž. Šod-pjerajmy jo šwěru! Tola njech noš winowyy pjeńk pšchi našchim domje hiščeže na jene dopomina. Nēchtóžkuli je teho wošebje jara potrebnny. Širach pišche: Wino wotšchewja čłowjefej žiwjenje, hdyž so s rjedom pije. Še-li so pał jeho wjele pijesch, pšchinješe wono wutrobnu žaloscž. Šjanošć čžini hłupeho blasna hiščeže wjele hłupišcheho. A šalomon w pšchikłowach praji: Hdyž je boloscž, hdyž je šrudnosć, hdyž je swada, hdyž je šfóržba, hdyž šu rany bjes winy, hdyž stej čerčwjenej wocži? Hdyž pola wina šedža a so šhromadža wupicž, shtož je nalate. A tehodla na-pomina šwj. Šawol: Njemopiřče so wina, s kotrehož njefdobne wafschnje pšchindže, ale budžeče poloń ducha. Šchtož je pał wo winje piřane, placzži tež wo piwje a palenzu. Hdyž tehodla šwój

winowj pjeńt widzišch, njech cze wón na te schpruchi dopomina,
a wimi febi i nich, schtož runje ty trjebasch; pschetož sa tebje fu
wone pišane.

Kř. w H.

Khrystuž, našch winowj.

Našch winowj pjeńt Khrystuž je —
Njech hałosa šym plódna;
Wón je to prawe žiwjenje,
Mi druha móž je schłódna.

Sa hižom w šwjatej křćenizy
Buch do Khrystuža schčžepjenty,
Duž we nim sawostawam.

Wón plódži, haji, cžišči mje,
Mi dary Ducha dawa;
Mje křčewja mozy njebjeske
A šylui wěra prawa.

S tym runam ja šo hałošy,
Kiž debja mnohe wupłody
Mi k šbožu, Bohu k cžesčži.

Šdyž na mój hrěch Bóh šurami
A jeho hněw mje žaha,
Dha winowj šwój schit dawa mi,
Mje i liščom kryje swaha.
Haj, w křłódku Khrysta šašlužby
Ššym kryty, derje šthowany,
Duž njech šo jeho džeržu.

Ššym w žiwěj wěrije duchownje
Sa i Khrystom šjednocženy,
Dha wón tež we mni wostanje,
So — takle wobhnadženy —
Ššym na nim plódna hałosa,
Kiž Bože špodobanje ma
A šwojim bratram šlužži.

Duž prošchu, Boži winowzo,
So njeiššym hałša šucha;
Njech twoje mozy žolmja šo
Mi do mojeho ducha;
Ach, šatorjeń pschez hłubšcho mje
Psches twoju hnadu do šebje,
Dha cžerstwe plody nješu!

K. A. Fiedleř.

Kermuscha.

Do cžaka kermuschow šmy šašo štupili. Kermuschny džej
dawa žykej wošadže žyłe hinajšchi napohlad. Dom je šo wurjedžil,
na dworje je wšcho do bofa šestajane, jako by šo tam ničžo wjazy
džělacž njetrjebašo. W domje šo lěpsche jědže, šwjedžeńske jědže
pschihotuja. Lěpscha drašta šo i šhamora šwucžaha a džěcži a stari
šo šwjedžeńšy šdrasčeni. So by domjaznych wješele dokonjane
byšo, pschindu šnacži, kiž šu něščto hodžinkow hoščžo kermuschneho
domu. We wjetšich wšach je tež hiščče druhe šawješelenje.
Krona wšcheho šradowanja pať tež njepobrachuje. Šbóndželu, hžezž
hewaf ludžo je šwojim džělawnym gratom na polo du, witaju a
pschewodžuja jich šwony do Božeho doma na kemschenje, šo by tež
dušcha šwoje woščewjenje měła.

Alle cžomu dha to wšcho? Ščto dha je šo něhdy štašo, šo
ma tajki džělawy džej sa šwjedžeń bjež? Wošadžina žyřkej bu

něhdy dotwarjena a na tym dnju pošwječžena. Šřenje přėdowanje
šo w njej džeržesche, přėni křėrlusč šo w njej špėwasche, přėnje
džěcžo bu w njej wuššchžene, přėnje přobštwy i njej k Bohu štu-
pachu kaž šad šabeloweho wopora. To je dołho, šo šo to šta.
Žyłe narody twojich wótzow šu mješ tym w twojej wošadže šo
narodžile, žiwe byše a wumrjele; wjazy hačž junu je šo žyřkej mješ
tym wotpalila a mějesche šo šašo natwaricž; něšotry duchowny je na
šlėtku štupil a šwoje přėnje a tež šłóncžnje šwoje pošlednje přė-
dowanje džeržaf — ale dopomnjenje na dotwarjenje wošadžineje
žyřtwje, kermuscha, tu hiščče je. Wona je kaž luby hóščž starych
cžachow, kiž šóžde lėto junu i wěštosčžu k wšchėm pschindže, a to
niž i prošnymaj rukomaj. Sa wšchėch ma wona něščto wobšbo-
žazeho a šwješelazeho, sa džěcži šwontne wješele, sa dorosčženyh
wotpocžink wot džėla a přėdowanja, sa starych pať šlubjenje wěcž-
neho wotpocžinka pola Boha.

Kermuschny šwjedžeń nam pať tež šóžde lėto i nowa psched
wocži štaja, šelko mamy šo šwojej křčesčžijanskej, wot Khrystuža
šakoženej žyřtwi džakowacž. Wona cžini niž jeno něščto našchich
dnjow, ale našche žyłe žiwjenje šbožowne; wona je nam tu prawu
šwjedžeńsku jědž, Bože šłowo, pschinješla, tu prawu šwjedžeń-
sku draštu, draštu Khrystušoweje prawdoščže; wona na
do praweho šwjedžeńšeho doma wodži, do njebjeskeho Božeho
doma, šo bychmy tam wěcžny měr namakali. Duž pať dyrbi nam
tež kermuschny šwjedžeń džakny šwjedžeń bjež. Te šle ptaki, kiž
wšchudžom tam lėtaju, hžezž šo šorno šhje, wšchaf tež na kermuschach
njepobrachuja! Ššhje šo tola tež tehdy Bože šłowo. Duž čžedža
wone jo šelberacž. Tych mamy šo hladacž.

Ššchi tym pať mamy šo tež tych dopomnicž, kotřiž kermuschow
nimaju, wbohich pohanow, a šo wo to štaracž, šo bychu tež woni
do šwojich wšow šwój Boži dom dostali, kiž by do jich žiwjenja
šbože, do jich šmjercže trošcht a do jich wěcžnosčže šbožnosčž
pschinješl.

W Božim domje.

Twoja žyřkej wušwječžena,
Božo, křčew mi wutrobu;
We njej k cžesčži twojoh' mjena
W šóždym cžaku špėwacž čžžu.
Twoju blisłosčž čžuju tudy
Móžnje w šwojej wutrobje,
Štupju-li ja hrěšnik šhudy
S pokornosčžu psched tebje.

Šow ja widžu šbože šwoje,
S kotrymž ty mje wobhnadžesč:
„Ty mój Wótz, ja džěcžo twoje“ —
Takle ty mje lubujesč!
Duž ja štrach a bojosčž nimam,
Šima horjo wutrobu:
Ša šo tebje, Šhžo, pschimam,
Šako džěcžo k nanej du.

Šow ty na paštwje mje wodžišch
W honach ewangeliija,
Do dušche mi manna plódžišch,
So šym pošny šhwalenja;
Pschetož junu šłowo Bože,
Šdyž šo mój bėh dopjelni,
S Khrysta hnadu wěcžne šbože
Mojej dušchi wotewri!

K. A. Fiedleř.

Šmilnošč.

Šwajate pišmo je polne napominanjow k šmilnoščzi. Wošebje je našch Šnjes a Šbóžnik husto hnujaze šłowa rěčal, so by k šmilnoščzi wabil. Hdyž nam wopišuje, kať je samariski pucžowat šmilny byl, abo hdyž nam praji, so chze šo wón něhdy na šudnym dnju praschecz, hacž je něchtó hłódnych našycžowat, nahich wodžewat a k jatym pohladat, abo hdyž wón na Wótza šameho pokasuje a rjeknje: budžcže šmilni, jato tež wasch Wótz w njebjech šmilny je, dha šu tola wšchě tute šłowa kať hamor, kiž nam šmilnošč do wutrobny cžerja.

Hłaj, psched krótkim džěšche bohatty muž te mšchi. Wón chžyšche šo tam tež ras pokasacz, so bychu ludžo widželi, so šo Boha boji. Hdyž k žyrkwinych durjom wustupi, schlicžku wuhlada, do kotrejež mějesche šo sa wošadžinych šhudnych šładowacz. A hlaj, wón šo na boť winy a bórbotasche, so to wěcžne prošcherštwu jemu nihdže pokoj njewostaji. Domoj pschischedschi, tam prošcherja wuhlada, kiž wo maľy dar prošchesche. Š wótrymy šłowami šo do njeho da, so wobohi w šłoku k dwora bžžesche. Wjecžor se šuškodnje wšy wotpaleny pschidžje, kiž tež wo maľu podpjeru prošchesche, a wón jeho k durjemi won pakasa a rjekny: „Da šebi wot nikoho ničžo nježadam, duž tež nikomu ničžo dacž njetrjebam.“ Tón muž njebě wjazy bohabojošny; pschetož wón je šwojemu bližšchemu šmilnošč wotczahnył, a hdyž we šwjatym pišmje rěka: Bohabojošč je wšchitkim wězam wužitna a ma šlubjenje něcžišcheho a pschichodneho žiwjenja, dha tajki muž pschichodne žiwjenje t. r. šbóžnosč šlubjenu nima. Šchtóž praji, so je nan, a šo tež tak mjenuje a nětko šo wón sa blido šydnje a da šebi derje šłodžicž; hdyž pak jene jeho džěcži k blidu pschistupi, dha je wón prjecž honi a jemu ničžo njeda, so dyrbi hłódnje k boťa stejó pschihładowacz: dha tajkemu džěcži dolho wjazy nan rěkaťe njebychu a wšchinosč by tajkeho cžłowjeka do džěłacžernje tykla.

Alle šmēmny šnano my šami šo na wšyhoi šłok šydnječ a na tajkeho nana se šazpiwanjom hładacz a prajicž, so tajke něšchto nam tola ženje móžne bylo njeby? Hłaj, šło wošło tebe šu hubjeni, šhudži a šabludženi, njewěrjazy, palenzpicžy a šhori a wonkach pohanjo — a ty šedžišch we šwojim domje a dawasch šebi šłodžicž a njespominasch na hubjenštwu tamnych, šabywšchi, so by sa nich něšchto mēł. Niz tak; my nochžemy šwojemu bližšchemu šmilnošč wotczahnyč, so njebychmy bohabojošč wopušcžžili. Šo budže žohnowanje sa wšchěch, kiž šu nascheje šmilnoščje potrebni. Šim budže, kať štwjelzu, na kotrež je po dolhej šuchocže šašo rjany mily deschecz pschischol. Wokšewjenu a pošylnjenu šbēhnu tež woni šašo wješeli šwoju hłowu a pschimnu šo noweje nadžije — psches tvojju pomoz. Šo pak budže tež derje sa tebe. Mny šmy wšchitžy na pucžu k rowu a k šudnemu šłokej Šhryštušowemu. Na tutym pucžu šo nam najprjedy jene po druhim pschida, kať tež w nalěcžu na šchtomje k šbóžnym dnjom něšchto wjazy widžišch. Alle kať pschi bliženju našymy se šchto ma pschezo jene po druhim šwotpada, tak tež naš po něčžim jene po druhim wopušcžžiz: šrowošč, wješele, nasche mozy, naschi šnacži atd. Šene pak naš nješmē wopušcžžicž, to dyrbi wostacz: bohabojošč. Š draštu bohabojoščje tež lodojte wětry šmjerče a šudneho dnja pschětrajemy. Duž stejmy w bohabojoščzi, kotraž šo šjewi w šmilnoščzi!

Poklednje nicže.

W lěcže 1846 bydlešche na jenej tnych maľyčch šchottiškich šupow šhuda wudowa se šwojim šynom. Dolež bēšchtaj jara potrebnej, by tón šyn, Šonald k mjenom, jeja k ptacžich hñěšdom, kiž bēchu we wšyhoi šłach, wuběral a pschedawat.

Ras bē šo tež na šylnym powjasu k wšykoje šłaty dele

pušcžžik. Něšchto šłow šłopow pod nim morjo šchumjesche, a hortach towaršchojo jeho powjas džeržachu. Šako wón nětko hñěšdo wuhlada a k ruku do njeho pschimasche, lětachu wošło njeho te šylnje móršte ptaki a do njeho halachu, so bychu šwoje hñěšdo šchitowake. Šo by je wot šo šescheril, šo Šonald se šwojim nožom do nich šahanjesche. Alle měšto ptakow wón do powjasa trjechi a tak jeno ja nělotre nicže wysche štrachneje hłubiny wišasche. Štyštrnje wobohi hólž šašchitny a jeho towaršchojo jeho wobhladnivy horje cžahnu. Ššamo wot šo šo Šonaldej wocži šačžinišchtej. Šena nicž po drugej šo torha; cžim wysche jeho cžahnu, cžim cžeršchi je powjas. Šašo šo jena nicž roštorhne, ale w tutym wotomščenju pschimnje jeho šylna ruka towaršcha a jeho na šłaku šezehnje. Šonald bē wumóženy.

Š šbóžnym dnjom šo jena nicž nascheho žiwjenja roštorhne; šłoncžnje tež ta pošlednja. Š hładaj, luby cžitarjo, so prjedy tu ruku pschimnjesh, kiž cže šłazenju wutorhne — ruku šwojeho Šbóžnika!

Wšhelake k bliska a k daloka.

— Šsrjedu, 8. oktobra, hdyž šmēje šo popoľdnju w 3 hodžinach dióžesanska šhromadžina w Budyšchinje, budže dopoľdnja w 10 hodž. našymška šhromadžina šerbskeje duchownškeje konferenzy w šerbskim domje.

— W pruskim ministeriju je šo pschehlad wo wučerjach šestajak, kotraž to šrudne šnamjo pokasuje, so je wučerške pomolanje w Šruskej pschepjeljene, tak šo štaršchim wjazy radžicž njeje, šwojich šynow na seminar pošłacz. W Šruskej je w tu šhwilu 1000 wučerjom, kotřiz na šastojšštwu cžakaju. Diczba tnych na šastojšštwu cžakaznych wučerškow wučžini 1100. Š prawom wšchaf šo w naschej šerbskej pruskej Šužizy na to škorži, so nasche šerbske šchule šerbskich wučerjom nimaju, so je šo tola na pschihotowarňi we Woje rezach došč Šserbow na wučerške pomolanje pschihotowalo. Šo pak njeje wina wyschinosče, kotraž rad šerbskim šchulam šerbskich wučerjom dawa. Šona pak ani njewē, hdyž tucži mladži wučerjo na seminarach šwoje pruhowanje cžinja, šchto šu Šserbja, hdyž woni to šami nješjewja. Šchulške wošady pak dyrbja šame wo šerbskeho wučerja pošycž a k dobom tnych mjenowacz, kotřiz šu šerbsžy wučerjo pschi němškich šchulach; potom šo wěcže po móžnosčzi ičch žadanje dopjelni.

— Wo šrudnej šmjerčzi w jentym domje psche šo k Barta: Šam štaj mandželšak sa nělotre hodžiny na jedny džer wumrjekoj. Mandželški, ratať a prjedawšchi hrodowny šlužobnik wumrje rano na krejpluwanje a jeho mandželška, kotraž bēšche nimale w tej šamej starobje — wonaj štaj 48 lět štaraj, wumrje wjecžor w 6 hodžinach, hdyž bēšche ju Woža rucžka šajala.

— Šrēnja šakška žyrkej w němškej raššchej Šfrizy je šo natwarila. Šakšy krajenjo šu šebi wošadu šažžili w Šendoršje pschi Šerunje a šakške ewangelsko-lutherske konsistorštwu je sa šrēnjeho duchowneho k. duchowneho Šdetera poštajilo. Šłowny duchowny je 27. septembra wot Šarseille do Šfriki wotjēł. W Šendoršje šteji hižom mašivna, k kamjenjom natwarjena žyrkej. Šara tam hišcže njeje. Šschedšyda šašyhlenišcžja, wšchł Šeno, chze sa šararja natšwilnje šhēžu k wobhđenju dacž. Šatwarjenje šary ma po tamnišchim waschnju wošada šama do rukow wšacz.

„Šombaj Šob“ njeje jenož pola šnyesow duchownych, ale tež we wšchěch pschedawarňjach „Šerb. Šłowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwórcžlěta płacz wón 40 pj., jenotliwe cžišłta šo sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;š
Žiwa woda,
Kiž Bóh poua,
Wokřew će!

F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišczerńi w Budyšchinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. doštačž

21. njedžela po šwjatej Trojizny.

Łut. 10, 38—42.

Jesuf pola Marthy a Marje: To je lubošna mała štawišna, kotraž šo nam tu w našchim ewangeliju powjeda. My wěmy, kaš běšche Jesuf Lazarušowej šotije lubował; tu jeho nětk w jeju domje widžimy. My wěmy tež, kaš běšchtej Martha a Marja Jesufa lubowatej; tu matej jeho nětko pola šebje, a my tu widžimy, kaš kóžda pyta jemu š tym najlěpšchim šlužicž, šchož ma abo šamóže.

Martha je wulžy pilna, čini šebi wjele džěła, šo by Jesufa šwjěšeli; kaš pšhecželniwje je tola napshecžiwu Jesuše šmyšlena!

Marja š Jesufowymaj nohomaj šedži a na jeho rěčž pošlucha!

Kotra temu šnješej lěpje šluži? Kotra jeho bóle šwjěšeli? Šnjeje to Martha? Jesuf praji: Šene je nušne. Marja je šebi došny džěl wušwolila, kotryž wot njeje wšaty njebudže.

Šene je nušne:

1. Šcho je to jene?
2. Š čěmu naš to jene napomina?

Šene nušne je! to jene wučž mje, šnježe, pošnacž šam! Šamjeń!

1 Bethania běšche měštko mješ Jerusalemom a Jerichom; tam bydlesčtej tutej šotije, Martha a Marja. Ma jěnym pučžowanju Jesuf do tuteho měštku šańdže a do doma tuteju šotrow pšchińdže. Martha, kotraž drje bě ta štaršcha

teju šotrow a kotrežž ta šhěža šluschesche, wša jeho, kaš w ewangeliju šlyšchimy, horje do šwojeho doma. Kaš wješelesche šo Martha, šo móžešche tajšeho hoščža we šwojim domje mēčž a jemu šlužicž! Šcho by jej drje ša tuteho hoščža pšchemjele bylo, kotra próža by jej pšchemulka byla? Tak wona pšchinješe, šchož ma, a čini, šchož móže. Kaš njeměrna je, kaš bēha a šhwata, kaš wari a pjecže, šo mohla temu šnješej něšcho dobre š jēdži poštičicž, šo by teho šnješa šwjěšeli, jeho čžescžila!

Martha paš mēšesche šotru, tej Marja rěčachu. Tež tuta šotra šo wješelesche, šo bēšche Jesuf do tuteho doma pšchišhol. Kaš šo to pošasa? My pola njeje ničžo wot šarcžineho njeměra njenamašamy. Kaš čžyšche wona teho šnješa šwjěšelicž, teho šnješa čžescžicž? Wona šedžešche š Jesufowymaj nohomaj a na jeho rěčž pošluchašche. To bēšche jej w tym wofomiku wažnišche hačž wšchitko druhe; wšcho druhe bēšche kaš šo šda, šabyła, wona jeho widžesche, wona pola njeho šłowa wěrnosčže, šłowa žiwjenja šlyšchesche, wot njeho wjazy precž njepšchińdže, pola njeho bēšche mēr, kaš bēšche jeje wutroba taš nutrna, taš čžicha! Ššwjata nutrnosčž, šwjata čžiščina bē tam w tej štwicžžy, w kotrežž Marja š Jesufowymaj nohomaj na jeho rěčž pošluchašche. Tuta čžiščina šo pšchetoršny, jako Martha do jštwy šastupi a šo na teho šnješa š tymi šłowami wobrocži: šnježe njerodžišch ty ničžo, šo moja šotra woštajiwšchi mje da mi šamej šlužicž? Šjekń jej tehodla, šo by mi tež pošhala. Martha bēšche hñěwna, šo dšrbjesche wšchitko šama pšchihotowacž a šo mēšesche Marja šwojej

ruzy w klinie ležo. Wona by tež rad k Jesuſowymaj nohomaj ſedźala a na jeho rěč poſłuchala, ale tež jeje dźěło chyzſche dokonjane byč — njemóžeſche Marja jej pomhač, ſo by ſterje hotowa byla? Tehodla Jeſuſej ſ tym poroſ čini, ſo wón Marju ſedžo woſtaji a jej njekafa, ſobupomhač. Wiſhač wona žadny mēr nima, dha jón Marja tež njetrjeba.

Schto nětko Jeſuſ k temu praji? Kotrej ſotſje budže wón prawo dac? Wón praji: Martha, Martha, ty ſo jara ſtarach a ſo wulzy prózujech; ale jene je nuſne. Marja paſ je ſebi dobry dźěl wuſwolila, kotryž wot njeje wſaty njebudže. Potajkim Marju Jeſuſ ſakita a Marthu wón pomuczi.

Martha beſche ſwěrna žona, wona chyzſche Jeſuſej ſlužic, chze jemu wjele dac. Tola wona wo tym Knjeſu prawje njebudži. Teho Knjeſa wjele bóle tón ſwjeſeli, kiž ſebi prawje wjele wot njeho poſkiczič da. Wažniſcho bē tehodla w tej hodzinje, w kotrejž beſche Jeſuſ w tym domje, wot njeho bracz hac jemu dawac. Martha ſebi to nje- pſchemyſli, ſo wona po prawym ſwoju jědž wyſche waži hac tu jědž, kotruž Jeſuſ dawa, kaž chyzl něchtó ſebi Božu hnadu ſaſlužic, měſto teho ſo by ju ponižnje ſ Božeje ruki wſal! Tehodla je ſ Jeſuſowych ſłowow mały poroſ ſlyſhec; wón praji: Martha, Martha, ty ſo jara ſtarach a ſo wulzy prózujech; tola jene je nuſne. Luba Martha, Jeſuſ ſ tym praji, je drje tajki njemēr, je tajka wubjerna jědž nuſna, ſo by mje ſwjeſelila? — D wěſče niz, něſchto jednore, w někotrych mjěſchinach pſchihotowane, by to tež činiło. Jene je nuſne; Marja je ſebi dobry dźěl wuſwolila. Nuſna je čicha, wěrnoczi pſchiſtupna, ponižna, do- wěrjenja-polna wutroba, kaž ma ju Marja. Jeſuſ je khlěb žiwjenja; ſchtóž k njemu pſchiſtupje, tón njebudže hlědny; a ſchtóž do njeho wěri, temu ſo nihdy picž nje- ſechze. Wot njeho ſebi jědž poſkiczič dac, to je nuſne.

2. K čemu naſ to napomina?

Schto je to, ſchtóž ſo Jeſuſej na Marcze njeſpodoba? Je to tón njemēr, to dźělo, ta ſtarocž ſa te ſwonkowne čłowſke žiwjenje, ſa ſwětné wězy, ta ſtarocž, kotraž ſa bójiſke wězy žadny čaſ wjazy nima? — Wěſče niz; pſchetož Marthu njeſměmy k tym pſchiliczič, kiž chzedža dźelac a ſkuttowac bjeſ Boha, ně, wona beſche pobožna, wěrjaza žona, kotrejž dobra wola ſa Jeſuſowu a Božu wěz wěſče njeobrachowaſche. A Jeſuſ jej jeje pilnocž k poroſej nječini. Wona jeno, kaž tu widžimy, pola Jeſuſa hiſchče njeje doſpołnje ſpóſnala, wo čimž ſo ſa Jeſuſa pola čłowjekow jedna — a tehodla ju Jeſuſ pomuczi.

Schto je to, ſchtóž ſo Jeſuſej na Marji taſ ſpodoba? Je to, ſo wona k jeho nohomaj ſedži a ſo ſa njeho nje- ſtara a ſa njeho njeđžela? — Ně, my móžemy wjele bóle ſ naſcheho ewangelija jaſnje ſpóſnac, ſo je wona, prjedy hac beſche Jeſuſ pſchiſchol, ſobu pomhala a dźelala. Martha dže ſo džiwa a ſo hněwa, ſo wona jej ſamej da Jeſuſej ſlužic! To je wjele bóle tón dobry dźěl, ſo wona tu ſkladnocž derje wužiwa, ſo by wot teho Knjeſa ſa ſwoju wutrobu něſchto doſtala. A k temu chze naſ tuta ſtawisna ſe ſwojim: jene je nuſne, napominac, ſo w žanych wobſtejnoſčach naſcheho žiwjenja njebychmy ſa- byli, ſo ſa naſchu duſchu ſtarac, ſo bychmy ſebi, pſchezo a pſchezo jaſo dali wot teho Knjeſa jeho Duchu a jeho hnadu, móž a pſchiklad poſkiczič a k temu kóždu ſkladnocž wužiwali — tuto jene je nuſne. Marcze njedyrbi Marijny

duch nutrneje a čičeje wutroby pobrachowac. A taſ tež my pſchikluſchnocže ſwojeho powołanja, ſwoje dźělo dokonjamy w Knjeſowym Duchu, w jeho hnadze, w jeho mozy, po jeho pſchikladze. Taſ budže dopjelnjenje naſchich pſchikluſchnocžow ſtajnje Boža ſlužba. Smějemy my Marcziinu pilnocž, a njebudžemy w prawym čaſu Marijny duch, Marijnu čiču wutrobu ſabječ, dha budžemy ſo tež ſwojemu Šbóžnikej ſpodobac. Tajke žiwjenje, tajke ſkuttowanie ſmėje tež junu pſched tym Knjeſom ſwoju hódnocž. Potom budžemy pſched tym wobarnowani, na ſwoje ſkutki twaric, pſches dobre ſkutki ſebi ſpytac Božu lubocž dobyč; ale kaž ſ móžneho žórła nabožiny budža wſchitke dobre ſkutki wuſhadžec, a te budža pſched Bohom płaczič; pſchetož Boh ſam je pſches naſ čini. Tehodla chžemy k Jeſuſej, Božemu Šſynej, hič.

Taſ je moje požadanje

Jeno, Jeſu! po Tebi;

Uč budž moje ſradowanie;

Woſtań Ty mój wobſtajnje;

Hac wjele jich kłodži po ſchěroſim puczu,

Dha ſ lubocžu tola ja k Tebi ſo nuczu;

Wiſhač Jeſuſa ſłowo to žiwjenje da,

Ta duſcha pſchi Jeſuſu wſchitko tež ma.

Samjeń.

H. we Ł.

Mój dobry dźěl.

Bój ſ Marju k Jeſuſej, o duſcha,

Šso poſhni jemu k nohomaj;

Dźěl dobry wuſwolic ſo ſluſcha,

Duž Khrſta rěči poſłuchaj;

Wón dawa manna njebjeste,

To ničtó wſacž čzi njemóže.

Š nim ſwěrui ſo pſches žiwu wěru,

Budž jeho ſwěrna njewjeſta,

Dha ſ holka ſwěta pſchiſtupje k měru,

Šo hižom tu maſch njebjeka;

Wón na wutrobje noſy čze,

D fajka tebi ſbóžnocž kče!

Maſch Jeſuſa, o ſchto chzeſch wjazy?

Wón je tón dźěl, kiž nuſny je.

Schto pomhaju čzi ſemſke ſchazy,

Hdyž bjeſ njeho ſy na ſwěče?

Hrěch, hela, ſmjercž ſu twoja mſda,

Šſy žiwny tu bjeſ Jeſuſa.

Je wón twój dźěl, dha w ſwětle kłodžiſch

Ma jaſnych honach ſbóžnocže;

Tež w horju jeno kłodkoſč kłodžiſch,

Hdyž Jeſuſ, twój troſcht, ſ tobu dže;

A ſy-li kłodny, we nuſy,

Glaj, w Khrſtuſku ſy bohaty.

Haj, Jeſuſ mój dźěl wuſwoleny

Hac do wěčnocže woſtanje;

We nim buch wulzy wobhnadženy:

Wótz jaſo džěčžo pſchija mje!

Duž Jeſuſa ja njepuſchču,

Hac póndu junu k žiwjenju!

K. A. Fiedler.

Jene je nusne.

Duchowny E. Frommel pišče: Běšče w lěcze 1870. Wojazy běchu hižom na Franzosow wuczahnyli, duž pschińdže tónz julija — w nozy něhdže napol dwanaczi mlody, sróstny wyschl i wobstarnej knjenju, swojej maczerju, a žadasche so mnu porěčec. Wón běšče pschifasnju dostał, hnydom sa wójskom pucžowac, a dnybjesche rano w tšjoch wotjěc. Macz a syn mějeschtaj pať to wutrobne žadanje, hiščeže junu Bože wotkasanje dostac, a so hromadže w Božim domje modlic, pschi tym woltarju, pschi kotrymž bě syn kščeženki flub wobnowil. Duž woteńdžechmy. Zyrkej wottantnywšchi kwěczach i wóskowzom k Božemu woltarjej, bě zyle czma. Zyrkwinj fluzobnik sašwěczi woltarnej kwězy a pschifry woltar; taj dwaj so pschi woltarju k modlenju kłaknyšchtaj. Džimna czisčina bě w zyrkwi. K naschim noham spachu tamni ryczerjo se bydomlětneje wójnny a i pódnišchich wójnny, kiž běchu tam pohrjebani. K naschim hłowam wišachu wulke tasle i wěnzami a i mjenami tamnych ryczerjow. Pschede mnu tón mlody wojať, kiž knano tež do kmjercze džěšče. Macz bě i wudowu a wón jejny jeniczi kn — to wschitko mi psches wutrobu džěšče. Wo pschihotowanju žana rěcž njebē, ale pschihotowanje ležesche hižom we wutrobje wobeju. Hromadže so modlachmy, ja jimaj Bože wotkasanje dach, rěczach kusche flowo, požohnowach macz a džěcžo knadž na sašonjewidženje na sem i pschewodžich jeju i wóskowzom lašo do nozy won.

Wólbra lěta posdžischo — je-li so niemytu, pschi wobšankowanju lěta — stupišchtaj dwaj mjes hosčow Božeho blida, mlody wyschl, wobstarnu knjeni sa ruku džeržo, kiž te mni horje hladasche, jako chzyla prajicž: „Snajesch naju hiščeže?“ Haj, wonaj běšchtaj. Wo cžož běšchtaj proškuj, je jimaj tón Knjes dopjelniť.

„Wón da jeho swojej maczeri sašo,“ na tuto pod Mainiskimi wrotami rěczane flowo spomnich pschi bebi. Wona je nětko tež dom woteschla a wotpoczuje w měrje. Tamne nóżne wužiwanje Božeho wotkasanja w Božim domje pať mi pschezo w pomjatku wostanje. — —

Wušym maczerjow.

W Šslandže, tutej wulkej kupje polnózneho lodoweho morja, nejšk uła wulkeje kšudoby tamnych wobhderjow žane wješne šhule. U tola móža wschitke džěczi je swojim beđmym lětom pišacž, čitacž a licžic. Žane, tež najkšudschich staršchich džěcžo njenamafsch, kiž by to njemohlo. Ale šchtó dha je wuczi? Šich maczerje. Wofadny duchowny je nawjeduje, podpjera je w jich prózowanjach a ma dohladowanje nad nimi. Džěcžo, kiž by žadane njenawuklo, njeby so konfirmirowalo. Tola so sa dołhi cžaf žanemu džěcžu konfirmazija njeje šapowjedžicž trjebať. Šdy by so na tej kupje něchtó přenje lěpsche džěcžo wopraschal: šchtó je cže to abo druhe wuczil, by štajnje šhyschal: nascha macz. To je krašne wotmolwenje. Š 15. lětom je potom mlodženž pobožny, pócžiwny, měrnny, dušchnny, šwólniwnny, poškuschnny, kaž to běšče, hdyž w přenich lětach na maczerńym klinje šedžo přenje pišmiki špóšnacž wufnjesche. Tajki wón wostanje. Tehodla pať tež žadny džiw njeje, so Šslandška ani wojaťow ani ššlbow njetrjeba, so je wscho kradnjenje nješnata wěz, so žaneho polizistny njenadeńdžesch, žaneho jašwa njenamafsch a so ludžo žaneje wobeneńdženeje ššofče ani njepomnja.

Njeje wěrnno, to je šbožowny kraj? U psches toho? Psches maczerje.

Jeno něšchtó chzemy tu pschispomnicž. Derje by byto, hdy bychu nasche šerbške maczerje wot tamnych šwojich šotrow něšchtó nawukle. Najprjódžy njednybjaťe wone, kaž so to wot wschelafsch stawa, to najwážnišche, šchtóž džěcžo trjeba, nabožinu, jenož krotke

šhwili šhulškeje wucžby pschewostajicž. Kaž něhdy po šwědčenju šwjatnych ščenikow tamne maczerje šame šwoje džěcžatka k Šesubej pschinješechu a so njedachu wottrašicž wot wucžobnikow, kiž chzychu to šadžewacž, tať mēke tež nětko maczerje šame šwoje džěczi hižom do šhulškich lět k Šesubej wodžicž, w cžaku šhulškich lět a hiščeže posdžischo a psches nawuczenje wážnych a lóžkich džělow i katechisma, i biblije a se špěwarškich do mlodych wutrobow šaložny kamjeť kšchescžanskeje wěry položicž. Tajki wot maczerneje rufi, i maczernej wutrobu a pod maczerńymi modlitwami ščinjeny šaložť wostanje twjerdže ležo a na nim šteji dom džěcžoweho šboža njehnutny.

Šichi tym mēke šwěrne maczerje knjesow wuczerjow pschede wschēm w jenym nastupanju podpjerač, mjenujžy w tym, so bychu wschē džěczi tež šerbšy derje čitacž nawucžile. Čitacž móž w swojej maczernej rěczi, a to hładžy, bjes šastorkowanja, bjes próžy, to je wulžy wážne. Šdyž šu džěczi wotrostke, šu wot staršiškeho domu šdalene a wschēdnje wot šphtowanjow wobdate, ale hdyž nětko na wuczerjowe abo na staršiške napominanjo špomniwschi, po šwjatofu abo njedželu bibliju abo modlerške knihi do rukow wosmu a šapocznu čitacž, ale prawje ženje nawukle nejšk a čitanje jim cžěžko pada, dha bóršy knihi šašo šacžinja a je do kuta položa. Wjšche teho temu, kiž ma hiščeže i čitanjom haru a wobcžežnosč, myšl tež najrješchich knihi nješrošmjena wostanje a wscha próža je podarmo. Žórko wšchewjazeje wody je pschi nich. Ale woni dnybja pódla njeho lacžni wostacž a knano w hrěchach šawutlicž.

Šchtó dha pať budža tajžy posdžischo šwoje džěczi wucžicž abo kať budža šwojeju staršcheju trošchtowacž móž?

Šdyž nan a macz we wyšokich lětach abo w šhorosčzi a na kmjertnym ložu šebi šamaj wjazy čitacž njemóžetať a šebi wot džěczi žadatať, so byšchtaj psches jich rót něšchtó trošchtne a wšchewjaze i biblije a se špěwarškich šhyschaloj, dha tajke džěczi tu šteja a praja: haj to njemóžemy, šerbški čitacž nawukle nejškny. W najcžežschich dnjach njemóža šwojimaj staršchimaj pomhacž, dušchomaj staršcheju, kotrejž chzeteť so na najcžežšchi kmjertny pucž podacž, njemóža žaneho trošchta šticžicž.

Šdyž pať šu tež w swojej šerbškej rěczi derje čitacž nawukle, dha budže jim móžno, w šphtowanjach wótry mjecž Božeho šłowa i biblije bracž a so i nim wopafowacž k wojowanju pschecžiwu hrěchej a šwojimaj staršchimaj njebjeske šwětlo podawacž, hdyž so jeju wócžko pocžina w kmjerczi łamacž.

Duž, lube šerbške maczerje, podpjerajče džělo knjesow wuczerjow, wodžče šwoje džěczi i cžafom k Šbóžnikej a wucžče je prawje derje w maczernej šerbškej rěczi čitacž. To je wuššyw, kiž šmēje rješšche plody, hacž žadny nalětny abo nashmški šhw.

Maczeriny psalm.

Tutón běšče, kaž jejni šwóšni wjedžichu, 20. psalm. Čžaf žykeho šwojeho žiwjenja jón woni jako „maczeriny psalm“ šnajachu.

„Maczer“ běšče wudowa se šhlu njedorosčzenyč džěczi; žadanja šospodarštwu buchu pschezo wjetsche, jejne došhody pať běchu jara wobmjelowane. Wona mějesche tať někotru cžěžku próžu a štarosč, so by wschēdnny šhlēb warbowala.

Ale wona wutrobitošč njeshubi. Šejna wěra do Božeje wschehomozny a lubosče běšče njepowalna. Džěczi tež wjedžichu, psches cžo bušchtej jejna bjesštrachocžiwosč a wěra pschezo šašo pošhlnjowanej.

Čžasto, běšče-li w najwjetšej nušy a wuššosčach, a nochžyšche so žane šwětlo psches cžemnotu łamacž, so mohla šwój pucž namafacž, potom so wona k bibliji šyže a te šłowa psalmistny wšpjetowasche: „Tón Knjes wuššyšch tebe w cžaku nušy, mjeno

Safuboweho Boha powyſch cze. Tón njech czi pſczele pomoz ſe ſwjatniſzy a pokylni cze ſ Ziona. Njech wón ſpomni na wſchitke twoje jędzne wopory a twój ſapalny wopor dyrbiat tučny bycz. Njech tebi da, ſchtož ſebi twoja wutroba požada, a dopjelni wſchitke twoje ſamychlenja.“

Běſche to potom ſ dźiwom, hdyž wona ſ noweje, wjeſeleje do- wěru! a ſtutkownej mozu poſtany? Eſkawny lékař Sir James Simſon běſche ſyn tuteje pobožneje maczerje. „Maczeriny pſalm“ jemu njeſapomniſy ſawoſta.

Templowe durje.

Templowe durje w Jeruſalemje, kiž po Sap. ſtutk. 3, 2 „te rjane“ rělaču, běchu ſo wot wuſtojneho a wuwolaneho wumjelza Nikanora w Alexandriji ſhotowale a mējachu ſo wot tam po kóđzi pſches morjo do Soppe a wot tam dale po kraju do Jeruſalema pſchewjeſcz. Na puczu po morju ſo pał tehdy ſylny wichor ſběhny. Kóđž, pſches czežke wrota pſches měru wobcžežena, poča ſo, wot wětra a žołmow ſtorfana, na boł lěhacz, a bē wulki ſtrach, ſo ſo podnóri. Duž kóđžniſzy, ſo bychu ſebje ſamych a ſwoju kóđž wu- ſchowali, wobſamknych, czežke wrota ſ kóđže do morja puſchczicž, a počachy na mēcže poſtronki, ſ kotrymiž běchu wrota na kóđž pſchi- wjaſane, pſcherubowacz. Ale Nikanor, kiž bē wrota dźělal a ſobu na kóđži, ſo ſ poſtronkom t wrotam pſchiwjaſa a džeſche: Zeli wy kóđžniſzy wrota do morja puſchczicže, ſo ja ſ nimi ſobu do hłubiny powjeſu. Tole krute ſłowo bjeſ ſaczichczža na kóđžnikow njewoſta. Woni njechachu tola tuteho njewinowateho muža a ſławneho wumjelza takle do morja cziſnycz. Wóſy tež wichorowa móž poča wopſchewawacz, a tak kóđž do pſchitawa dojēdže, bjeſ teho ſo by přjedy ſwoje drohotne kubko do morja ſhubika była. Sa něſchto dnjow běchu wrota w Jeruſalemje. —

Raž je ſo Nikanor na tamne wrota ſwjajał, tak ſo my na Bože ſłowo ſwjajaſamy, dha tež my na ſwojim ſeiniſkim puczu wſchē ſtrachi pſchētrajemy a ſlōncžnje njebieſti Jeruſalem wohladamy.

Wobſtajny cžornoch.

Zedyn kubler we wječornej Sudiſkej mējeſche njewólnika, kotryž ſo jemu jara ſpodobaſche. Wobaj běſchaj ſwuczenaj ſakrowarjeje. Tón njewólnik pytaſche ſwojeho knjeſa w poſliwanju a bohahanje- nju hiſchcže pſchemōž, ſo by ſo jemu cžim bóle ſpodobal. Ale jaſo bē tón njewólnik pſches ſchecžijaniſke přēdowanje t wobroczenju pſchichol, njewuńdže žane ſelenje wjažy ſ jeho rta. Na to ſo jeho knjeſ roſkobi, woſebje dolež jemu tutón jeho njewólnik prajeſche, ſo ſakrowarjo do hele pſchińdu. Tón knjeſ ſo jeho wo- praſcha: „Ty chžeſch drje ſ tym prajicž, ſo budu ja tež ſatamany“. Tutón wotmolwi: „„Daj, knježe, jeli ſo ſo t Bohu njewobrocžicže, dha budžecže ſatamany.““ Tón kubler wſchōn ſ hněwom ſapaſche a ſareji: „Sa to njepſchidam, ſo ſo ty wobrocžicž; pſchińdu-li ja do hele, dha njedyrbicž tež ty ničžo lēpſche mēcz; ja czi pſchitaſam, ſo na mēcže ſaſakrujeſch.“ Tón njewólnik pał ſ ponižnoſczu a ſ roſſbudženoſczu wotmolwi, ſo dyrbi Boha bóle poſłuchacz, dhyžli cžłowjeka. Saſo tón kubler ſe ſuromoſczu ničžo njedolonja, dha ſpyta ſ lahodnoſczu jeho wot naſtupjeneho dobrego pucža ſawjeſcz a ſlubi jemu, ſo chže jeho ſ njewólniſtwa puſchczicž, je-li ſo jenož hiſchcže jedyn jeničli krōcz jeli a Boha leſtruje, kaž chže wón jemu přjōdł prajicž. Hdy by wón pał to wſcheje wēžy nočyž, dha budže ſo jemu hnydom pječzdžefacz puſow ſ pſyczim ſchudom na nahu kožu napraſkacz. Tón njewólnik woſta pał wobſtajny a ſnježy ſe ſcžerplivoſczu ſwoje puſi.

D. S.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Słowna konferenza ſerbskich duchownych mējeſche ſwoje poſedzenje ſańdženu ſrijedu w Macžicžnym Domje w Budyſchinje. S wulkej wjeſeloſczu móžeſche pſchedſynda ſpomnicž, ſo je ſo pſchi- dawł t ſerbskim ſpěwariſkim, kotryž je ſerbska konferenza wudała, derje do ſerbskich woſadow ſawjedł. Dale ſo muradžowawſche, hdyž maja ſo pſchichodne lēto ſwjedzenje ſa ſtutki luboſcže ſwjecžicž. Wobſamkny ſo, ſo ſmēje ſo ſwjedžen ſa ſwontowne miſionſtwa w Maſeſchczach; jeli ſo tam njeje móžno, w Minakale. Saſo mēſt- no ſa ſwjedžen ſnutſkowneho miſionſtwa namjetowawſche ſo Guſka. — Zedyn ſaſtojniſti bratr roſprawjeſche wo poſedzenju ſaſkeho towarſtwa ſwontowneho miſionſtwa w Draždžanach. — Potom ſo hiſchcže wſchelake nahladny wumēnichu w pſchewjedzenju pacžerſkeje wucžby ſa dwaj ſchulſtaj lētnikaj a ſo jednaſche wo druhich pra- ſchenjach. — Raž bu konferenza ſ modlitwu wotewriena, ſo wona tež ſ modlitwu ſlōncži. — Wóh tón Knjeſ daj jeje muradžo- wanjam prawy wuſpēch a ſwoje bohate žohnowanje.

— Sańdženu ſrijedu popođnju mējeſche ſo w Budyſchinje diwjeſauſka ſhromadžisna ſa Budyſki wokrijeſ. Wona běſche derje wopytana, tež wot zyrkwiniſkich pſchedſteječerjom. Knjeſ hamſki hejtman ſ Pflugl a knjeſ ſchulſki radžicžel Bach a dr. běchu jaſo cžežni hoſcžo pſchitomni. Knjeſ wyſchſchi zyrkwiniſki radžicžel Roſenfranz ſhromadžisnu ſ nutrneje modlitwu wotewri a roſprawjeſche wo zyrkwiniſkim žiwjenju. Se ſrudobu ſpominaſche na to, ſo licžba porodow w naſchim wótžnym kraju w naſtrōžajej mērie wrōczō dže. Knjeſ ſarač Mann ſ Rumwalda mējeſche ſaji- mawy pſchednoſchł wo pohrjebniſchczach, kaſke maja napohlad mēcz, kał dyrba ſo rowy hladacz, kaſke ſu pomniki poručecž. Žiwe roſmołwjenje ſo pſchednoſchkeje pſchifaſkny, a nadžijamy ſo, ſo hłuboko ſačuty pſchednoſchł tež dobre plody ponježy wotkach w naſchich woſadach a na naſchich pohrjebniſchczach.

— Sańdženu njedželu wumrije po dołhim cžerpenju w Draž- džanach přjedawſchi namēſtny přaſidenta knjeſ wyſchſchi dwórſki přēdar Akkermann a bu ſańdženu ſrijedu na ſwjatocžne waſchne khowany. Wón běſche miła, cžicha duſcha, kiž je ſwoje žiwjenje ſtajił do ſlužby naſcheje droheje ewangeliſkeje zyrkwje. Woſebje mamy ſo jemu džałowacz, ſo ſu ſo krajne ewangeliſke zyrkwje naſcheho zylkeho wótžneho kraja w Eifenachſkej konferenzy hromadu ſwjajaſale. Wón běſche ſ bohatymi duchownymi darami wuhotowany. R jeho pohrjebjej běchu ſo ſaſtupjerjo wyſchnoſcže w bohatej licžbje ſeſchli, ſamo kral běſche ſwojeho bratra prynza Jana Surja ſa ſwojeho ſaſtupjerja pōſłal. Kražny lawrjeńzowy wēnz ſe ſnamje- njemi kraloweho mjena pſchecſche kaſchcz. Raž běſche wón ponižny a cžichi we ſwojim žiwjenju był, tak běſche tež poſtajił, ſo ſo pſchi jeho kaſchczu žane khowalobne rēcže njedžerža. To knjeſ dwórſki přēdar D. Friedrich ſjewi, ſo je poſlednja wola ſemrjeteho była, ſo ſo jednora ſwjatocžnoſcz wotdžerži, ſo ſo pſchi jeho kaſchczu hiſchcže juntrōcz Bože ſłowo wucžita a potom ſo modlitwa wu- ſpěwa, kotraž nima ničžo druge wopſchijecž hačž džał ſa tenu ſemrjetemu doſtatu Božu hnadu a próſtwwu wo hnadu pſched wēcznym ſudnym ſtołom. A tak ſo ſta. Se ſynkami kherluſcha: „Jeruſalem, ty mēſto wygoſe“ ſo ſwjatocžnoſcz pſchi rowje ſlōncži, kotraž bohacže žohnowane žiwjenje ſ horliwej wērjazej wutrobu wobſamkny.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchēch pſche- dawarijach „Serb. Nowin“ na wſbach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwōrcž- lēta plačži wón 40 pj., jenotliwe cžiſta ſo ſa 4 pj. pſchedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spař měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je:
Žiwa woda,
Kiž Bóh pođa,
Wokřew će!

F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihcizischczeri w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

22. njedžela po šwjatej Trojizj.

Mat. 18, 21—35.

Wo bratrowskim wujednanju rěči tuto Bože słowo. „Anježe, tak husto dyrby ja dha šwojemu bratrej, kiž na mni šhrěšči, woadacž? Je dosć šydom krócž?“ Tak Pětr k Jesuše džěše. Tón wotmolwi: „Ša tebi njepraju, šydom krócž, ale šydom džěpacž mol šydom krócž.“ Ach, šo by šo to prawje wopomniło w našim ludu! Wón šwjeczi tute dny wulki šwjedžen: dopomnjecze na bitwu pola Lipsta, kotraž šo psched 100 lětami mješěše, hdžěž bě jemu Bóh dobycze wobradžil, šo bu Napoleon se šwojim wójskom š kraja wuhnaty, kiž běšče lěta dolho žyly kraj wupušcžował, ludži czwilował a wurubjał. Wšchał móže kóždy nětko wjele wo tym čitacž a šlyšecž. Našy lud běšče tehdy we šwojej nusy šašo wuknył šo k Bohu modlicž, jemu šlužicž, ša šwój kraj wopory pschinjecž, we šwěrnosći a džakownosći džělacž a w jednocze žiwny bycž; a tajke žiwjenje pschinješe Bože žohnowanje a čini lud móžny a nadžjepólny. Šsu pak tute rjane šchescžijanšte pocžinki hišcže nětko našeho luda pyča a šhwalba? Ach, šnadž šo jemu psche jara derje džě, šo wo nusy tak nětoty nicžo wjaz njewě, a tak wěra a šwěra, džakownosć a špokojnosć, lubosć ke kralej, ke krajej a mješ šobu šo džěń a bóle šhubjuje. Šajka njejednota wošebje tež mješ wšchelašimi štawami, šajke hanjenje a w šebicžnosći šwarjenje na drugeho! Wšchitzy ša Boha, jedyn ša drugeho, kóždy hotowy k woadacžu, hdžěž tola jedyn drugeho trjeba, njeh je

to wužitk wopomnjecza tamneho wulkeho čaša. Woda- waježe šebi mješ šobu; njeh pak to tež wopomnja wšchitzy mandželszy, šwójbni, šušodžo a wješni, hdžěž šu w njejednocze žiwi a š tym Boha hanja, druhim pohórschenje činja a šami šebi čěžke dny.

Haj, woadawajmy šebi mješ šobu!

1. Wšchał ma kóždy hrěchi, a Bóh jemu woda, hdžěž jeho wo to prošy.
2. Wšchał pschinješu šo se šwojej štwjerdnjenej wutrobu wo wšchu Božu hnadu.

1. „Tehodla je njebjeste kralestwo podobne kralej, kiž chžyšče rachnowanje džěrcž se šwojimi wotrocžkami“, čitamy dale. Š tym „kralom“ měni Jesuž Boha njebjestešeho Wótza, a š tymi wotrocžkami Šraelske džěczi a tež naš. Tamnych bě Bóh ša šwój lud wušwolil; my šmy we šwjatej šchczenizy do jeho šlužby šstupili a šo šami džěń konfirmazije jemu pschistajili, a to pschězo šašo činili, kaž husto šmy jeho šwjate słowo šlyšeli a hošcžo byli pschi jeho blidže. To je pak pschišlyšnosć wotrocžka, šo čini wolu šwojeho knjesa, w kotrehož šlužbje šteji a kotrehož msdu dostawa a šhlěb jě. A tak tež dyrbimy my wolu šwojeho njebjestešeho Wótza činicz a to čim bóle, hdžěž buchmy psches Jesom Šhrysta šami Bože džěczi. Čzinimy ju? Še šwojimi wotrocžkami chžyšče tón Anješ jow rachnowacž, to rěła, hladacž, pschepytacž, tak šu šwoju pschišlyšnosć dopjelili, š tymi dowěrjennymi puntami wikowali. Šraelskim džěcžom běšče wšchał Bóh wjele

domerik: plódný kraj Kanaan, swój sakoń a profetow, flubjenja na pschichodneho Messijaša a naposledk jeho sameho, so bychy Bozi lud byli. Esu to byli? A tebi a mi a wschittim je hischcze wjele wjazy domerik. Wón je nam czěło dał se wschěmi stawami a mozami, so bychmy jo wužitwali k jeho czesczi, k swojemu, tych swojich a druhich sbožu a žohnowanju. Esmy to činili? Wón je nam duschu dał, ju napjelnicz s wěru a luboscju, s khwalbu jeho swjateho mjena, ju wužitwacž k jeho czesczi. Je so to stało? Wón je nam drohe dusche domerik, ja nje so staracz, je derje woczahnycz, lubowacz, hladacz, we wěrje sđerzecz: muža, žonu, džeczi, wotrocžka, džowku, bližšeho. Wložesch psched nim wobstacz? Wón je tebi dom, žiwnoscz, sastojnstwo, powołanje, službu domerik, w nich swěru dželacz, swoje a drugeho sbože pytač a jeho kralestwo twaricz. Esy jeho sastojnič byl? Wón je tebi czašne kubla domerik, mjenje abo wjazy, so by je prawje naložal sa šebje, tych swojich a tež sa njeho. Esy to činil? Wón je tebi duchowne kubla domerik, swoje słowo, swojej sakramentaj a cze roswucžowal w lubym starschiskim domje, w schuli, w Božim domje. Schto je czi to pomhalo? Wón je tebi bibliju domerik w lubej maczernej rěczi, tute knihi troschta sa srudne hodžiny žiwjenja, a roswucžowanja sa nadawki a bėdženje žiwjenja, a k temu lube spēwarške a druge dobre knihi, tež te, kotrež je czi pobjelnič nascheho šerbskeho knihowneho towarštwa pschinjesč. Hdže šu te plódný? „Jako tón Anjes pocza rachnowacz, pschiudze jedny psched njeho, kotryž jemu na džefacz tawšut puntow winojty bėšche“, to je schtyrzczi millionow hriwnow. Bėšche dha to možno? Haj, tehodla runje Jesuš tajku wulku summu mjenuje, so by nam prajil, kať wulki je nasch dołh psched Bohom. Tak bė pola Israelskeho luda a tak je tež pola naš. Wny hrěschimny wschědnje w myšlach, słowach a skutkach pschecžimo Bohu a cžlowjekam we wulkim a małym, a niz jeno psches to, so šle činimny, ale tež, so to dobre činicz sakomžamny. Esmy pak tu wjele hrěchow činili, wschať ma Bóh wjazy hnady. O šmilny Božo, pschi tebi je wodawanje hrěchow, hacžrunje nasch skutk njeplaczi: dha masch ty nad tym spodobanje, hdyž hrěchi pójnawamny, a so cze wschitzny bojimny a jeno wo hnadu prošymny. To je tón wotrocžk jow činil, jako swój hrěch pójna a tu schtrafu šlyšchi. Wón padže dele, modlesche so k temu knjesej a džesche: měj sczerpjenje so mnu, ja chzu czi wschitto saplaczicz. To je klucz k wutrobje njebjeskeho Wótza: roslamana wutroba, tyschenny duch, to jdychowanje: šmil so nade mnu! „Temu knjesej pak bė žel teho šameho wotrocžka a puschezi jeho a tón dołh wón jemu tež spuschezi“. Ach, so bychmy tež my we swojej hrěschnej nusy tutón pucz wutrobneje potuty khodžili, hdyž w Božim domje spowjedž spēwamny a šmy hosczjo pschi Božim blidže, w domach, hdyž swuju wjecžornu modlitwu spēwamny, tež na khorow a na šmjertnym ložu! Wón nam potom tež wscho wodawa. Tónšamny wotrocžk pak džesche won, o s kajkej wješelej wutrobu! Haj, derje temu, kotremuž je pschestupjenje spuschezene, kotremuž hrěch je pschitrcny.

2. Tajka hnada Boža pak njedyrbjala naš wabicž, tež swojemu pschecžimnikaj wodacz? Kať wulki je dha jeho dołh? Schto dha šu wschitte jeho šranjaze słowa, jeho škomdny a škosczje porno twojemu dołhej pola Boha? Esnadž što kroschow porno džefacz tyšaz puntam, 45 hriwnow porno 40 millionow hriwnam. Jesuš to praji, so by nam nasche wodaczje prawje lohke činil, a schtož wón

praji, je wěrnó. Dołh nascheho bližšeho je pak tehodla tak mały, dokelž šmy šami šobu winojczi. Šusto tola tak je, so šmy se šwojimi słowami, se šwojim sadžerženjom drugeho hněwali, šrudžili; so šmy to a druge škomdžili činicz a so tak šami pschehršchili. To chzemy wopomnicž a nětko tež s wutrobu swojemu pschecžimnikaj wodacz, so mohli so s dobrým prawom modlicž: wodaj nam nasche winy, jako my wodawamny naschim winikam. Tak je kral Alfonsuš w Španiskej činil, kiž so ras na někotrych nješwěrných sastojničow roshněwa. Wón nochzysche jich wobhnadžicz a dale we swojej službje wobthowacz. Potom pak šebi praji: Luby Wótče, ja šym tež khudy hrěschit a ty mi tola wodawasch, dha chzu jim tež šako wodacz. Hdžež pak to njeje, tam cžlowjek psches swuju štwjerdnjenu wutrobu Božu hnadu šako šhubi. Tak bė jow pola šleho wotrocžka. Kať nješmilny bė pschecžimo šobuwotrocžkej, kiž bė jemu něšto winojty. Hdžež bė runje šam prošyl a šmilnoscz dostał, kať by jemu tež dyrbjal šmilnoscz wopofasacz, jako jeho wo to prošy. Ale ně, wón šapschija jeho a dajesche so s nim a džesche a cžišny jeho do jastwa. O kať so roshněwamny nad tutym šlym wotrocžkom! Ale nješbudžmy jeno jeho, šudžmy so tež šami. Nječžimny šnadž runje kať wón? Ty šy šebi šusto wodaczje swojich hrěchow wuprošyl a je tež wot Boha dostał. Esy pak nětko tež šam wodał? Ně, ty njejšy wodał. Ty šnadž prajišch: wón je mje pschegara šrudžil a šranil, ja to nje móžu psches wutrobu pschinjescz. Ale je dha s tobu hórje činil, kať bratšja s Josefom? A tón jim tola wotmolwi: njebojczje so, ja šym psched Bohom, ja chzu waš šastaracz a wasche džeczi. Haj, je dha s tobu hórje činil, kať židži je Schčžepanom, kotrehož kamjenjowachu? A tón je ja swojich nješchecželow prošyl: Anježe, nješđerž jim jich hrěch. Ty šnadž tež prajišch: pschegara šusto je mje šranil a šrudžil, nětko ma moja šcerpnoscz šonz, wscho wodaczje ma tež swuju mjesu. Ale kať šusto njedyrbi nam Bóh wodacz, a Jesuš jow tež praji: niz šydom krocž, ale šydom džefacz mól šydom krocž! Abó ty tež prajišch: haj, hdy by wón pschischol a mje prošyl, chzyl ja jemu wodacz, wón je tola najbóle na wschěm wina, ludžo bychy so tola mi šmjeli, hdy bych ja šebi wscho lubicz dał. Ale schto dha bė winojty pschi nješchecželstwe mjes Bohom a mjes cžlowjekami? Njebėchu to cžlowjekajo? A tola je Bóh jako přeni pschischol a cžlowjekam ruku k mērej šticzil, hdyž je jim Šbóžnika šlubil a pobjal. Tak šo bohuzel dale stawa, schtož jow pišane šteji: „Jako to jeho towaršchojo widžachu, šrudžichy šo jara a pschiudžo wupowjedachu to wschitto swojemu knjesej, schtož šo stało bėšche.“ Bóh tón Anjes tež nětko hischcze wscho šhoni. Twój šobuczłowjek, kiž pod twojej nješmilnosczju czerpi, jemu wschitto wustorzi; czi wěrjazy, kiž to widža, šu šrudni a praja to jemu; czi njewěrjazy pak šo nad tym šwješelja, pofasaja s porštom na tebje a praja: tón chze s šchescžijanom bycz? wón je tola hóršchi hacž my šami. O kať wjele ščoržbow, kiž tak wschědnje horje do njebjesč k Bohu klicza! Kať něotra žona, kiž swojeho šleho, nješmilneho muža psched Bohom wobštorzi; kať něotry muž, kiž šo šrudži nad šlej, nješmilnej žonu; kelko džeczi, domjaznych a wobydlerjow, kiž kóždy dženi tu šwadu mjes nanom a maczerju, mjes wješnyimi widža a to Bohu wupowjedaju! Schto wě wón tak wot naš? A nětko chzesch džensč wjecžor, njedželu w Božim domje, pschi Božim blidže šebi wodaczje swojich hrěchow wot Boha wuprošycz a njechasch swojemu šobuczłowjekaj wodacz?

D wodaj jemu, kaž dolho by hiščeže s nim na puczu! Čin to, hewat sam žaneje Božeje hnady nimasch. Eschsch, taf tón Anjes praji: „Ty sly wotrocžo, wschitón tón samy dolh bym ja tebi spuschežik, dokelž ty mje profschesche; njedyrbjať dha ty so tež šmilicž nad šwojim towaršcom, kaž so ja nad tobu šmilil bym? A jeho knjes roshnēwa so a poda jeho čwilerjam, hačž wón saplaczi wschitko, sčtož jemu winojty bēšche.“ A wón pschistaji: „Taf tež budže wam mój njebjeski Wóczež činicž, je-li so wy nje-wodacze kóždy šwojemu bratrej s waschich wutrobow jich winy.“ Wodawajcže, dha tež budže wam wasch hrēch wschón wodaty. Taf my kóždy džen a wschudže we „Wóczenaschu“ prošymy. A my pschi tym hiščeže chzylj šlōcž se šlōcžu saplacžicž? Šlōstnizy bychmy my byli, Bóh naš njemohł wobhnadžicž.

Hamjen.

S. w M.

Boža wulka šmilnošč.

Mat. 18, 24—27.

Šlōb: D ty lubošč psche wschu mēru —.

Bóh mi dolh a schtrafu spuschežik
A so šmili nade mnu;
S hrēcha rjeczasow mje spuschežik,
Da mi sašo šwobodu.

Šraduj so a wyskaj, dušča,
So twój Bóh taf mly je;
Džakowacž so tebi šluscha,
Šhwalicž jeho šmilenje.

Šlōncžene bu rachnowanje,
Dokelž rukowarja mam,
Kotryž jako šarunanje
Šswoju krej je pschelať sam.
S tej wschón dolh bu saplacženy,
Ani šbytka njewosta;
Boži hnēw je wuhajnjeny,
Njebjo nētk so wotanka.

Ach, taf bēch ja wobčeženy
S wulkim dožnym brēmjenjom,
Kusy, strachej wustajeny
S kušatym šlym šwēdomnijom!
Želny Anjes pak hnēw šwój stuži,
Klecžo próšwa skutkuje,
Dokelž mojej dušchi šluži
Šhryšta dobroproschenje.

S tym so wuruna wscha schkoda,
Šniczi dožne wopikmo;
Bóh mi wschitke hrēchi woda,
So mnu sašo šjedna so.
Wón mje s hrēchom jasťwa spuschežik,
Sa so teho trošchtuju;
Bóh mi dolh a schtrafu spuschežik
A so šmili nade mnu!

K. A. Fiedler.

Šchēščdžefacžlētny jubilej „Šserbskeho Mišionskeho Towaršwa“.

Džen 19. oktobera 1913 budže 60 lēt, so je so „Šserbske Mišionske Towaršwa“ šaložilo, kotrež psches porjadne mišionske šwjedženje a psches wudawanje mišionskich powjescžow hačž do dženšnišcheho dnja mišionsku myšl mjes pobožnymi Šserbami rospšesčžera.

Mišionske šwjedženje drje šu hižom do lēta 1853 we Šužizy wotmēwali, a to 1848 w Barcže, 1849 w Kluschu, 1850 w Nje-šwacžidle, 1852 w Budyščinje. Šaj, we Wožerezach w lētach 1843 hačž do 1848 mišionske towaršwa prusskich duchownych wobstejesche, kotriž mišionske šwjedženje wuhotowachu a tež powjescže s pola šwjateho mišionsťwa do čiščeža dawachu a rošēlachu. Šandrij Šejler, duchowny we Šasu, je 1843 na přnim Wožerowškim mišionskim šwjedženju předomal. Kaž so šda, w njemērje lēta 1848 mišionske šwjedženje a powjescže tam jasťachu. W šakškich Šserbach pak runje w tutym lēcže přni šwjedžen šwjateho mišionsťwa wuhotowachu, kaž bychu tele šwjedženje do Šakškeje pscheschle. Ale halle w lēcže 1853 so mišionske towaršwa šaložili, kotrež w šakškej Šužizy hačž do našcheho čaša wobšteji. Na Kluschanškim mišionskim šwjedženju, 7. septembra 1853, so psche-čže wupraji, tajke towaršwa do žiwjenja šwomacž. Šartski šarať Thiema, kiž bēšche přni šwjedžen w lēcže 1848 w Barcže šwjedł, je najšterje tón horliwy muž byl, kotryž s tajkej wažnej myšlu wustupi. Pschetož jemu duchowni w Kluschu poručžichu, so by šhromadžišnu š šaloženju towaršwa šawolať. Taf so 19. oktobera 1853 we Woržynje šerbszy duchowni šendžechu: Domasčka s No-šacžiz, Šakub s Budyščina, Šlien s Šetliz, Šunghānel s Wōšporka, Šilbrig s Kotež, Šjazka s Budyščina, Mōhn s Bufež, Thiema s Šarta, Šychtať s Kluscha, Šwannacł s Budyščina a kandidat Šencž. Šotajkim jeno s blisťosče bēchu nametwjeni. Duchowny s Šrenť Šjasoški bēšche štatuty Drježdžanskeho hłowneho Mišion-škeho Towaršwa pošlak, še kotremuž jako pobocžne towaršwa „Šserbske Mišionske Towaršwa“ pschistupi. Šadawki noweho towaršwa bēchu: šberanje darow ša šwjate mišionsťwa, wudawanje mišionskich powjescžow a wuhotowanje mišionskich šwjedženjom. Šoprawdže hnydom š hodam 1853 „Mišionski Šōšol“ do Šser-šow wuňdže, hłowny a wot Boha bohacže žohnowany špēchowať mišionsťwe luboščje mjes Šserbami, a mišionske šwjedženje, wschē wot wulkeho luda wopytowane, šu so lētnje šolo wokolo w šerb-škich Božich domach šwjecžile, jeno niž we wōjnškimaj lētomaj 1866 a 1870, dokelž wōjna runje w lēcžu wudhri.

W lēcže 1863 tež we Wožerezach šašo mišionski šwjedžen šwjecžachu. Šakštaj duchownaj tam předomasťchaj, Šmisch-Šodžiški a Šordina-Šinakaški.

Šserbjā praja „šwjate“ mišionsťwa. Šono je jim šawēščje šwjate. Mišionske dary, w lēcže 1862 hižom 524 toleť wučžinjaz šu na lētnje 900 hr. a wjazy w našchim čašku narosťle, a hnujaze je, nētko po 60 lētach šebi s Mišionskeho Šōšla wučžitačž, ščtož je přni wudawať mišionskich powjescžow, duchowny Šychtať-Klus-šchanski, pošdžišcho Šotecžanski, w přjedhřēčži přnjeho čišla 1. no-šembera 1853 pišal:

„Šserbski lud je pschedzo tu šhwalbu mjeť, so ma psched wele druhimi šchēsžijanskimy ludami teje šemje šjawnu lubošč s Božemu šlowu a budže tež najšterje tuhlej šhwalbu wobšhomačž. taf dolho hačž duzy wote mišchje šebi šbožje w Šhryšťuku pschejo jedyn bratr š druhemu reťnyčž budža: „š Božeho šłowa witajcže.“ Šadyn džiw tehodla, so so w šerbškich wjerjaznych wutrobach tež lubošč s mišionsťwu horli.“

Ale Bože šraleštwō mjes Šserbami šamymi roščje a wobšteji psches mišionsku myšl. Bože mjeno budž ša to šhwalene! Bóh žohnuj dale Šserbske Mišionske Towaršwa! T. w B.

Małe hręchi.

Mjes kšesćijanami su mnohy, kotřiž tał mjenowane „małe hręchi“ na wahu njekladu. Tute małe hręchi su pał runje te liščki, kotrež winowazy kaža. S małych hręchow wulke nastawaju, se žehlažeje schtricžki huřto řapaze, řahubjaze płomjo wudhri. Džecžo Bože dhrbi řo kóždeho, tež najmjeńřcheho hręcha řwědomniwje hladacž. Majdrobniřchi řly brach, najnjenadpadniřcha lohkomřłnořcž, najlahodniřcho wobeńđžena njeřwěra na řhryřtuřkowe jařne, cžiřte řnamjo, kiž ma řo w kóždym wěrjazym wotblyřcžowacž, cžěmny řcžěń cžiřka. We řwětnych naležnořcžach malicžkořcže cžasto wulku rólů hraja, a na druhej řtronje drohotne wězy řuadnych brachow dla řwoju płačiwocž řhubjuja. Małe hręchi, małe njeđuřčne nałožki, kotrymž řkuzimy, měřto řo byčimy je potkóčowali, maju huřto — druhy nam řamym njewědomne — hubjene řcžěhwki. A Bóh řo ř małymi hręchami runje tał řrudžuje, kaž ř wulkimi. Duž hladař řo tež małych a najmjeńřchich hręchow.

F.

Rjemjeřłniřka řwójba a wjecžorna nutnořcž.

Řhuda, pobožna rjemjeřłniřka řwójba do jeneho domu cžehniřche. řnydom přeni wjecžor po řwojim pšhecžehnjenu starřchej a džecži řwój wjecžorny řhěrłuř řpěwachu, a nan řwój řtaw se řwja-teho piřma a řwoju wjecžornu modlitwu ř jařnym hlořom wucžita. Čženka deřłwana řcžěna tule řwójbu wot jeneje druheje džěleřche. řało řo řpěw řanjeře, počachu řo łobrta řmjecž a hwidacž. To řjad dnjow tał dale džěřche. Duž čžyřche tón řhudy muž wucžahnyč a řebi wobhđjenje pŕtacž. hđžež mohł njeřmłeny řwojemu Řnjesej řkuzicž ř duchownymi a lubořnymi řhěrłuřchemi. Ale hořpo-dař wotnajeńřki pjenjes řa žyłe lěto žadařche, dofelž bě wobhđjenje na lěto wotnajte. To pał tón řhudy muž nje móžeřche dacž, a tał dhrbjeřche wotřacž. Čřto běřche kónž? řa něłotre njeđžele to hwidanje a řmjecže w řuřodnej řtwě pščeřta. A po něłotrych měřazach, w kotrychž bě tón rjemjeřłniř řwojemu řuřodej najeřbacž wřcheho wuřměřchowanja k wřchej kšesćijanřkej pomozy k woli byl, tutón dyř a dyř wjecžor łobr pščińđže a cžiřche řobu pšči-pořłuchacřhe. A jało mjes tym poł lěta řańđže, bě řo to wot-rěčžalo, řo dhrbjeřche tón rjemjeřłniř kóždy wjecžor, přjedy hacž wón řwoju Božu řkuzbu řapocža, do řcžěny řakłapacž, řo by řuřod ř tymi řwojimi łobr pščiřchol.

F.

Bóh na nař řpomina.

Mačžeř domu na řhorokóžu leži. Lěkař ř ramjenjomaj řcžahuje, jało bu na řwědomnje wo řwoje měńjenje prařchany. Man-džěłřki a řti džecži ř horzej modlitwu wo pomoz ř wyřłoka prařcha. Řhora řama, řwojemu řbóžniřkej řwěrnje podata, řhladuje k tym horam, wot kotrychž nam pomoz pščiřhadža, řamože pał bórřly dla bolo-řcžow a řłabořcže jeno hiřcže řdychowacž. řuřcžiřche řeznjenja jejnej wocži pščežo bóle řacžěmnuja, lěkařjowa rořmřłnořcž widomnje pščiřhwa — dołhi, řtyřny džěń — tola řkónčnuje lěkař řjekny: „Řriřis je pščětrata, něłto je nadžija.“ —

„Bohu džal a řhwalba, tón Řnjēs je pomhal,“ tał se wřchěch hubow cžiřche a wóřje řalincži. řchwórcžlěto řańđže. Řhora je wřchě řcžěhi řhorocže pšchewinyłka, duž jedny řary řolporteur pščińđže. W rořmołwje řo wón mačžeř domu woprařcha: „Běřcže Wř w pořłeńřchim cžaju řař řhora?“ Wona wotmolwi: „Čžehodla řo Wř řa tym prařcže?“ Na to wón wotmolwi: „ředny džěń (wón datum pořnamjeni) dhrbjach žylicžki džěń na Wař myřlicž a řo řa Wař modlicž.“ D tał řpodžimnje, to běřche tamny runje wopiřany džěń.

Bórřly po tymle wopŕcže pščińđže liřt wot jeneho wuja, kiž hewał jeno řřěđka piřařche. řež tutón řo prařcžeřche, hacž je řo tamny džěń (wón tež datum mjenowacřhe) něčřto wurjadne pola nich řtalo, pščetož wón je řo dhrbjal žylicžki džěń řa nich modlicž. F.

Měrný młodženz.

W Amerižy řtejeřche řař młodženz pšchěb řurjemi wulkeho doma, w kotrymž řo naboženřke řhromadžijný wotměwachu, a wu-džěłowacřhe mjes nimohodžazych nabožne piřma. Něłotři hrubi młodži ludžo řo na to hněwachu, čžyřchu jemu tał prařwe wu-płačicž a řo mjes řobu řřěčžachu. řał dha tón přeni ř nich k młodženzej řtupi a cžinjeřche, jało by řebi wot njeho něčřto řupicž čžyřł. Ale jało jemu młodženz řnihu pořticži, dhyri jecho tón njeplech řyłnje na řuku. řał to młodženza řabola, bě na jecho woblicžu widžecž. řola wón řměrom na řwojim měřtnje řtejo wotřta, wudžěleřche dale řwoje piřma a pšcheprořchowacřhe ludži na řhro-madžijnu. Duž pščiřtupi druhi řhlopž, dhyri młodženza na ližo a běžeřche řmějizy přjecž. řež něłto wotřta młodženz na řwojim měřtnje. řa to pščiřłóčži řo řřecži ř tyh njełokatow. řón řo na młodženza wali, cžiřny jecho na řemju, rořtorřny jemu drařtu a řhubi řo mjes ludžimi. řón młodženz žaneho řłowa njeřimny, řhraba řo, wucžeřa řebi drařtu a prařcžeřche dale na řhromadžijnu, jało budžiřche řo ničžo dale njeřtalo.

ředny řnjēs bě to wřcho widžal. řón džěřche pořđžiřcho w řhromadžijnje: „řa řym hižom něłotre řjane přěđowanje we řwo-jim žiwjenju řlyřchal. řařke móžne pał mi hiřcže ničřto džeržal njeje, kaž tutón młodženz je řwojim měrnym řađžerženjom. řdyž řmėje junu něčřto řčkitowaze řnamjo na cžole, dha wěřcže tutón młodženz, kiž njeřwarjeřche, hdyž řwarjeny bu, kiž njebrožeřche, hdyž cžerpjěřche.“

Wřchelake ř bliška a ř daloka.

— Řnjēs řandidat duchownřtwu Wřrgacž, dořta řańđženu njeđželu duchownu řwjecžijnu pšchēs řnjēja wřřchřcheho žyřtwiń-řkeho radžicžela Řořenřanza w Řořacžijnim Božim domje a bu ř dořom jało řařiki wikař Řořacžijeje wofady řapokafany, dofelž je řnjēs řarať Wicžas řhory a na dlejšči cžař wuhojenje pŕtajo nje móže řařke řařtojnřřtwo řařtawacž.

— We Wojerežach je řo řjana nowa řhula natwarila, kotraž bu řańđženu pńđželu pořwjecžena.

— Dwoje cžežke njeřbože je řo řańđženy tyđžěń řtalo. řóđž „řolturne“ je řo na morju řapaliķa. řacžrunje pšchēs řchtricžkómu telegrařiju řawołane kóđže na pomoz pščińđžechu, nje móžachu řo tola k palazej kóđži dořycž, dofelž bě morjo jara nje měrne. řa 150 ludži je w žołmach kónž wřalo abo řo na kóđži řpalilo. řje-řbože je pšchēs to nařtalo, řo řtaj dwaj ruřkaj wucžaharjeř w delnym rumje kóđže, hđžež je řurjenje řrucže řakafane, řuriloj a tał wohěń řamiřčřikoj. Dale je řo w jendžěłřkich podkoplach „Universal“ palilo. řam je wohěń pšchēs eksplořiju nařtal a pšchēs 300 ludži je kónž wřalo. řo je řařo řhutne přěđowanje, řał řhětje móže cžłowjeřkej pořłednja hodžina pščińcž. řařjedža tu w žiwjenju řmjercž tu na nař łafa.

„řombaj Bóh“ njeje jenož pola řnjēsow duchownych, ale je tež we wřchěch pšchē-dawařnjach „řerb. řowin“ na wřach a w řudyřchinje dořtacz. řa řchwórcž-lěta płačži wón 40 pŕ., jenotłiwe cžiřłka řo řa 4 pŕ. pšchēdawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

23. njedźela po swjatej Trojizy. Mat. 22, 18—22.

Hdyž reformazijski swjedzen psched durjemi steji, nasche njedźelske łopjeno „Bomhaj Bóh“ hinał njemóže, wono dyrbi na Lutherowy skutk potasacž, a to so jara derje hodži pod Jesuřowym kłowom: „Dajće křězorej, šhtož je křězorowe, a Bohu, šhtož je Bože!“ Pschetoz tole knjesowe napominanje je w ewangeliskej zyrkwi t polnemu prawu pschisćlo. Haj, wono najwazniřim wuczbam nascheje zyrkwi je sa sałožk kłuzi: wuczbje wo zyrkwi a wo swětnej wyschnosćzi, wuczbje wo pschisćluschnosćzach, kotrež ma křěsćijan psched Bohom a psched krajnym knjesom.

To so pod pohanskim křězorem sta, so Jesuř tak prajesche, takle křězorsti trón šchitowasche! Tehdy běsche Augustuřowy pschirodny řyn Tiberiuř i křězorem, 70 lět stary; wón řurowje knjesesche, ale w krajach jeho wulkeho knjesiřtwa běsche dobry porjad, tak so běchu wořebje w dalo-lich provincach, hdyž křězor ženje njepschindže, ludžo jara řpokojom. Židowski lud pod romřkim, pohanskim knjesetřtwom wěšo cžetřjesche. Štak njeradži woni romřske pjenjesh i křězorowym wobrasom do ruki bjerichu a dawki na zuse knjesiřtwa dawachu, to doscž a nadoscž i teho wěmy, so žlonikow, kotřiz w romřkej řkuzbje dawki řberachu, tak jara řazpawachu. Jesuř pak mējesche wobřhad i žlonikami. Jeho njepschecželjo řebi myřlach, so njemóžesche cžežke bycž, dawkow dla pak lud pschecžiwio Jesuřej, towarřskej hrěřch-rikow a žlonikow, naschcžuwacž, pak Jesuřa psched romřkej

wyschnosćzu wobřkoržecž. Farisejszy radu řkladowachu. Žene praschenje, dawki nastupaze, chžychu njenadžuzhy na Jesuřa řtacijcž: „Šchłuscha so křězorej dań dawacž abo niž?“ Někotři mlodži dyrbjachu psched Jesuřa řtupicž, a tež Herodaschowi řastojnižy so řobu pōřlach. Dyrbjachu cži hnydom Jesuřa řajecž, hdy by wón so pschecžiwio křězorej wuprajil? Tak derje dyrbimy řebi wotpohladanje Farisejskich myřlicž. Wřchal chžychu jeho w jeho řeczi popadnycž. Ale tón knjes njewotmolwi haj ani ně. Wón jich lescž pytny. Wón jim do woczow praji: „Wř pschisćłodnižy, šhto mje řpntujecze?“ A jeli nětko so hiřchcže řmējachu, so běchu jeho do wustosćzow hnali, řo na to njemalo dži- wachu, hdyž Jesuř řebi dańske pjenjesh potasacž da i křězo- rowym řnamjenjom a wobrasom. A na to praji tón knjes: „Dha dajće křězorej, šhtož je křězorowe, a Bohu, šhtož je Bože!“

Hacž so řkłuscha křězorej dań dawacž, to běsche jenot- livo praschenje. Jesuř pak mējesche wjele wjazy we woczow- maj. Škaz řo řwazliwemu generalej dže, kotřiz na jene dobo žyke wulke wōřřko, napschecžo řebi řtejaze, wobhlada, tak tucži mlodži Farisejszy se řwójim praschencžkom do wulkeje wēr- noscže Jesuřoweho wotmolwjenja řrašychu. Ženo pschisćłoda, na dański krosch řladajo, jim Jesuř wotmolwjenje da. Šchtož prajesche, běsche mózna řasēń, i kotrež tón řralow- řki knjes niž jeno dawanje dawkow, ale wřchē prawa řwēt- neho knjesiřtwa a Božeho řraleřtwa do řwētka řtajesche. Šchto je řarisejska lescž porno móžnemu dučej Jesuřowemu? Móžno, so řu řpawnje prajili: „Miřchtrje, my wěmy,

so ty wěrnny by a wuczišch Boži pucž prawje a njerodžišch wo nitoho; pschetož ty njehladašch na człowjekow parschonu."

Boži pucž je tón, so maja křezorojo a kralojo šwětnu móž, kaž jich mjena a wobrašy na pjenjesach wobšwědčaja, so pak Bože kralestwo njeje wot tuteho šwěta. Njenje je, hdyž křesćijanska myšl na trónje rukuje, a na našich pjenjesach šamych je napišane: „Bóh s nami“, ale duchowni knjezič nješmédža. Farisejszy běchu knjeistwalomni měšchnizy. Bamžojo chzedža knjezič. To dyrbi duchownemu žiwjenju škodu pschinjescž, haj kónž czinicž. Najti wužitk romska zyrkej s teho ma, so wjazy tak knjezič njemóže, to je snate. Wona je pobožnišča, hdyž wjazy wójny njewjedže, křezorow njewotšadžuje ani poddanych wot pschisbahi njewotwjasuje. Pšches nastacže ewangelskich zyrkwjom a duchowneho křesćijanstwa, w kotrymž je předomowanie wěrnoscže s hlownym džěkom tež najwšichschich duchownych, je Jesušowe wulke šlowo pschewjedzene. Šwětnej wyschnoscži — tež we wschitkich katholicich krajach! — šo dawa, šchtož šo šluscha, wona ma šwětnu móž, a to polnu a niz wot bamža spožčenu, a Bože kralestwo móže w czichim měrje w zyrkwjach a domach šo rošwivacž, so by šo Bohu dalo, šchtož je Bože. Tak běži kolo šwěta. To je Boži pucž, prawje pošnaty, wot Jesuša pokasany!

To je křětro šucha wucžba, ale jara wažna. Móžemy šebi ju došč rospomnicž, hdyž na to spominamy, tak je psched sto lětami wěra do Boha wjerchow, wodzerjom a ludži pošylnika, hdyž duchowni jim předomowachu. Ale wójška šu wot wyschnoscže hromadžene a wot kralowskich wyschłow wodžene byle. To šu šwětné wězy, s kotrymž zyrkej ničto czinicž nima. Šchtož tež móže šebi hišcže přjódkstajicž, so mējesche něhdy bamž kraj a wójško?

Niz psches wojeršku móž, ale jeno psches předomowanie a špěwanje, psches wucžbu a snamjo žiweho křesćijanstwa móže šo Anjesowa zyrkej rospšesčzeracž abo šdžeržecž. Šwětna móž dyrbi jej šchłodžicž, dokelž jej njewěrja, so s duschemi derje mēni, hdyž na knježenje džiwa.

Šlě je, so šo njechodži wschón lud w kraju pschi wěrje šdžeržecž. To tež romska zyrkej njeje ženje samohla. Nunjež je něhdy, wošebje w Španiskej, telko kezarjom spalicž dala, šchtož njeje jeno pschecžimo wschemu křesćijanstwu, ale tež pschecžimo rosomej, tola zyrkwine žiwjenje šo njeje pschisporjalo. W našchim čašu katholicka zyrkej móžnje s duchownymi šredkami škutkuje. Tak šo Bohu dawa, šchtož je Bože. A tež křezorej dyrbi bamž dacž, šchtož je křezorowe, njech wón tež pschi starej wucžbje wo přenim prawu romskeho štoła hišcže wostanje.

Jesušowe šlowo dobywa. Wono wschemu ludu pucž Boži prawje pokasuje. To dobrny porjad ludoweho žiwjenja w měrje twori, to we wójnje móž kóždeho luda wucžinja, so ludžo Bohu dawaju, šchtož je Bože, a křezorej a kralej, šchtož je křezorowe a kralowe. Je našcha šakška ewangelska zyrkej hižom hdy pschecžimo katholicemu kraloj byla? Ženje! To bylo nam tež pschecžimo Bohu.

Tak je widžecž, tak ewangelska wěra trón šchituje. So pak tež wyschnoscž Anjesowu zyrkej podpjera a ša jejne prawa šastupuje, to šo šamo rošymi. Křesćijanski lud a křesćijanstu wyschnoscž chzyl nam Bóh tón Anjes psches móž Božeho šlowa šdžeržecž! To je Boži pucž s wěrnemu šbožu wscheho luda psches Jesom Křysta.

Šamjen.

T. w B.

Křesćijanske wyschnoscže.

O Božo, šwěta wobknežerjo!
To twoja mudra rada je,
So bychu semje wobydlerjo
Tež měli šwoje wyschnoscže;
Duž město tebe człowjekow
Tež mamy nětk ša šudnikow.

So mohli šhlěb šwój w měrje wužicž,
Tu pucže šhodžicž bjes štracha;
So mordac njemóže naš štužicž,
Šso njebojimy rubještwa,
Šsmny mērni pschi škych hroženju:
Da ty nam, Božo, s wyschnoscžu.

So twoje šlowo wužiwamy
We nutrnoscži, poloju,
Tež šwoje šakramenty mamy
A row, hdyž štawy wotpocznu:
Wšcho twoja hnada dala je
Pšches křesćijanske wyschnoscže.

Wšmi, Božo, džak ša tajše dary,
Našch šchit by s człowškej šlužbnizy;
Ty s knjesom by ša šwěta twarč,
Hdyž wudželešch móž šudniku.
Duž njech, o Božo, šhwali cže,
Šchtož tudy kral a poddan je!

K. A. Fiedler.

D. Luther a biblija.

S bibliju w ruzny je nam Luther wschudžom pokasowany. Wón je muž s mjeczom Duchu, kiž je šlowo Bože. Na šlowje Božim wón žyle steji a je w nim šakorjeneny. Šaž bě we Wormšu, šebi čaš s rošmyšljenju wuprošywschi, prajil: „Ša wěž nastupa praschenje wo wěru a duschow šbóžnosč a Bože šlowo, tuto najwšichsche a najwjetšche šubło w njebješach a na šemi“, tak potom na dompucžu hišcže na křezora pišasche: „Ššym šwólniwy, šo rošwucžicž a šebi rěczecž dacž, wuwšate je jenicžy šwjate cziste a jašne šlowo Bože, kotrež dyrbi šwjercha wostacž a wschitkich człowjekow šudnik byč.“

Šako doktor šwjateho pišma wón psched nami steji, a w nim šo wobhonjowacž a jo ludej wukladowacž, to bě džělo jeho žiwjenja. Š šwjatemu pišmu jeho s njepšcheminliwej mozu cžehnjescže.

Do klóšchtra šastupiwšchi mējesche jeno dwoje šacžanske knihi šobu, Šlauta a Šyrgila. Ale jeho najšubsche knihi běchu biblija. Wnichojšo dachu jemu šacžanski bibliju, do cžerwjeneje kože šwajšanu, kotruž s tajkim šakorjenjom pschecžita, so móžesche wschitko s přenim pschimnjenjom namacž a pošdžišcho jara wobšarowasche, so njemóže tutu bibliju wobšowacž, w kotrež bě tak snaty. Bibliju je ša prawe žórko bohawucženosče pošnal, mjes tym, so běchu přjedawšchi s druhich žórkow (se šcholastikarjom) cžerpali.

Šemjan Šollich s Šellerštädta, Lutherowy Šwittenbergski pschecžel, je husto prajil: „Šuton mnich budže wschěch wucženych doktorow pschepokasacž a nowu wucžbu wunjescž a žylu romsku zyrkej wobnowicž, pschetož wón šo na pišmo japoschtołow a profetow šaložuje a steji na šlowje Jesom Křysta.“

Š šarymaj rěczomaj, grichiskej a hebrejskej, je šo Luther šakle jako třizhčylětny muž pschecžišcžacž.

Njebychmy tež ničto druhe wot Luthera měli, hacž bibliju a katechismuš, tak bohacž bychmy byli! Šakub Š Grimm, tamny wulžy rěczow wucženy muž, je wuprajil, so Lutherowy wuklad s druhemu

artiklej: „Sa wěrju, so Jesuſ Chryſtuſ, wěrny Bóh wot Wótza we wěcnoſczi porodženy a tež wěrny čłowjeſ, wot knježny Marie narodženy, je mój knjeſ, kiž mje ſhubjeneho a ſatamaneho čłowjeſa je wumohl, warbowal, dobył wot wſchitkich hrěchow, wot ſmjercze a wot čertowſkeje mozy, — niž je ſkotom abo ſe ſlěborom, ale ſe ſwojej ſwjatej a drohej krowi, a ſe ſwojim njeſawinowatym čerpijenjom a wumrjeczom, — ſo byh ſam jeho, a w jeho kraleſtwje pod nim žiwj był a jemu ſlužil we wěcnej prawdoſczi, nje-winofczi a ſbóžnoſczi, — runje jako wón ſtanył je wot ſmjercze, je žiwj a knježi do wěcnoſcze“, je to najrjenifche, ſchtož je ſo hdy piſalo.

Biblija je Lutherowa brónjejnja, ſ kotrejež wón ſwoje brónje bjerjeſche. Wón je bibliju, kotraž bě do jeho čaſow ſabyta a jako jata na rječaju ležeſche, ſaſo na ſwětlo pſchinjeſł.

Placžo ſtejeſche ſwjaty Jan w ſjewjenju, dokełž njebu ničto ſa doſtojneho namaſany, te knihi wotewrič a jich ſygle roſwjaſač, doniž wot tyh ſtarſchich jedyn ſ njemu njeprajeſche: „Njepłač! Hlaj, pſchewinył je tón law, kiž je ſ rodu Sudoweho, tón korjeſ Dawitowy, ſo by wotewrił te knihi a ſlemił jich ſydom ſygle.“ Haj „Bóh, kotryž pſchifaſa, ſo by ſo ſ čemnoſcze ſwětlo roſſwě-čził, tón je ſo roſſwěčził w naſchich wutrobach (to je we wutrobach japoſchtołow a tež w Lutherowej wutrobje)“, ſo bychmy doſtali roſſwěčženje pónacža kraſnoſcze Božeje we woblicžu Jeſom Chryſta.“

Žadyn njeje, kaž Luther, žórlo ewangelija wotkrył a jo ſ čemnoſcze na ſwětlo ſtajił. Na kóždym měſcze ſwjateho piſma wón ryje, doniž žórlo njeběži. So je ſo tał pod wyſokoſč Božeho ſłowa pokorjał, to je jemu wutrobj dobył. Wjelež knihi je tež wón napiſal, wo wſchitkich je tola žadał, ſo bychu ſaſchle, jeno ſo bychu ſo w jenyh wobhonjowali, w bibliji. Niž pał jeno žórlo prawdy bě jemu biblija, ale tež murja pſchecziwo bludam. A kaž bě pola Luthera, tał dyrbi tež pola naſcheje lutherſkeje zyrkweje byč, wona dyrbi byč zyrkei čyſteje mucžby.

Lubujesč ty tež ſwoju bibliju a čytaſch ſwěru we njej? Luther praji: „Schtož je ſkotej paſtwa, čłowjeſej dom, ptaſej hneſdo, rymbam reka, to je wěrjajm duſcham ſwjate piſmo.

Tał Luther wſchubžom ſ poſbėhnjenymaj rukomaj bibliju wyſoko dzerži. To je Luther, kajlehož ſwět ſnaje a zyrkei čyſczi.

„Schtož moje ſłowo dzerži, tón njebudže ſmjercze wohladacž wěcnije.“ To bě Lutherowy troſcht, jako ſo wón ſ wumrjecžu hotowaſche. Džeſ do ſwojeje ſmjercze je wón tuto ſłowo jenemu do jeho poſtulle ſapiſal. Chzemy ſebi Bože ſłowo tež twjerdže dzeržecž a njeſazpimj ſwoju lubu bibliju! Botom ſmějemy ſ Božeho ſłowa tež wěcne žiwjenje.

Wopyt pola D. Luthera.

Arótko do wobjeda Luther we ſwojej ſtwe ſedžeſche a piſaſche. Duž ſo klepaſche a hlaj, młodženz, kiž bu dla ſwojeje wěry ſe ſwojeje domifny wuhnaty a bě w Lutherowym domje hižom wjele dobreho wužiwal, do iſtwy ſaſtupi. Tón bě ſ domifny liſty doſtał, ſo ſmė ſo ſaſo wróczič; bě pał bjeſe wſchěch pienježnyh ſrědkow. Duž dyrbjesche Luther pomhač; ale kał? Tola jeho luboſč pſchezo nėlaſki wupucž namaſa. Wón wotewri khamor, wſa ſ njeho ſlěborny čyſny ſhelich a da jón temu młodženzej ſ tymi ſłowami: „Donjeſcže jón ſ ſkotnikej, a ſchtož ſa njón doſtanjecže, je waſche!“ Tón młodženz pał ſo wobaraſche a njechaſche tajki drohotny dar pſchijecž. Duž wſa Luther ſhelich do ruki a jón w ruzy roſmjecže. „Tał“, na to rjekny, „nětko wón ſa mnje žaneje wažnoſcže wjazh nima; duž jón wſmicže!“ Tón pał wotmolwi: „„Sa njemóžu, ja njeſmėm jón bracž!““ Duž Luther džeſche: „Jeno wſmicže! Nětko pał pójče a ſo mnu wobjedujče;

ſchto wė, ſchto domach na waſ čaka? Wty chzemy tehodla nětko ſwojeho Boha ſe ſwjeczenjom čyſczič.

Na to ſo ſ blidu ſeſydachu. Běchu pał pola Luthera wſche- lazy ſławni hoſcjo: Dr. Bugenhagen, Melanchthon, Agrikola a a wobraſowat Luſas Kranach. „Dobry kuchar, hłód mjenowany, dyrbi mi moju jėdž ſlėdnu čyſnič,“ Luther pocža, ſo ſa blido ſydnjwſchi; „prjedy pał chzemy hladacž, ſchto mohł najtróſcže a najlėpſche blidowe paczerje ſpėwacž.“ Duž poſtany najprjedy Bugenhagen, ſtykny ruzy a tałle pocža:

„Jėſcž a picže
S džaſom wſmicže,
Bóh jo požohnuj!“

Na to Luther rjekny: „Sa chzyl jeno dwė tſecžinje Bugen- hagenowyh ſłowow trjebacž.“ A nětko wón čyſcže, ale wėſcže ſpė- waſche:

„Chryſtuſ Jeſuſ ſam
Budž jėdž a picže nam!“

Stėncžnje Melanchthon poſtany a mėnjeſche, ſo tón krócž Lutherej dobyče wotajicž njemóže a tež wón ſpėwaſche ſwoje blidowe paczerje a to tałle:

„Tón požohnowany jėdž požohnuj!“

„Wtyſlach ſebi hižom, Luther na to džeſche, „lėpje hacž Melanchthon ničto rėczecž njemóže. Wón je naſ wſchěch ſbil.“

Na to wſchitzy jėdžichu a wſchelaſe rjane a wužitne ſłowa ſo rėčachu. Stėncžnje Luſas Kranach poſtany a pocža: „Lubi pſcheczeljo, naſ je tu wjeſeła hodžina hromadu wjedka. A komu mamy ſo ſa to džaſowacž? Temu mužej, kotremuž mamy ſo ſa hiſcže wjele wjazh džaſowacž. A runjež ſo ja na wobraſowanje bóle wuſteju, byžli na rėčenje, dha ſym tola tež ja ſrėcžniwy, tał rucže hacž na naſcheho Luthera ſ rėčam pſchidnu.“ Tele ſłowa chzysche ſ hibanjom ſwojeje ruki wobtwjerdžicž, pſchi čymž pał ſwoju winowu ſchleſzu powali. „Tu maſch ſa to“, Luther ſo ſmėjizy rjekny, „ſwoju mſdu, luby pſchecželo; Luthera čyſczič, to wſchaj niſkomu wjele wužitka njeſchijesche!“

Tónle wopyt pola Luthera, kiž čy połaže, kał wjeſeleho waſchnja tutón wulki muž Boži bě, čy jeho wėſcže hiſcže lub- ſcheho ſčini.

Rak wjedžiſche Luther troſchtowacž.

We Wittenbergu běſche žónſka, Hilža ſ mjenom, kiž bě we ſwojim čaſu pola Luthera ſa pėſtoncžu byla, we wofomifnjenju hneſa ſe ſłowami ſlubila, ſo chze čertej ſ čyſlom a ſ duſchu do wſcheje wěcnoſcže ſluſhecž, ſo jemu po tajtim kaž ſapiſala. Dla teho ſo nětko jara rudžeſche. Luther wo tym ſhoni, ſo je wſcha tajka ſtyſknjwa, a ſo ju wopraſcha, čeho dla ſo tał rudži. Wona wotmolwi: „Ach, luby knježe, kał njedyrbjala dha ſrudna byč? Šym ſo džė wot Boha wotwobrocžila a ſo čertej do mozy dała.“ — „„Njeboj ſo,““ Luther rjekny, „tón hrěch je tał wjele kaž žadyn; njeſy žaneho wjetſcheho čyſnika?““ Duž wona ſnapſchecžimi: „Ach, luby knjeſ doktoro, mohla dha hiſcže wjetſchi čyſnič?“ — „„Haj,““ rėčesche Luther dale, „„to by najwjetſchi hrěch był, hdy by ty pſchi ſwojej htupej myſli wotala a ſadwėlo- wała. Woplučaj tola, luba Hilža, móžeſch ty tež magiſtra Melanchthonowy pjeſl abo jeho knihi někomu druhemu dacž?““ Duž wona wotmolwi: „Nė, pſchetož woboje moje njeje.“ Duž Luther džeſche: „„Hlaj tola, dha ſo ty ſama tež niſkomu druhemu dacž njemóžeſch; pſchetož ty tež ſama ſwoja njeſy. Ty ſo ſama wumohla njeſy, Chryſtuſ je čy wumohl a na jeho ſwjate mjeno ſy ty wuſchcžena; duž ſy ſama jeho a njeſy ſama ſebje móžna. Šbėhſ pola čerta tutu kup a praj: Škylſch, ty ſelharny ducho, džy ſ mojemu knjeſej Chryſtuſej, a chzeſch-li ſchto wot njeho, dha ſebi to ſam wot njeho žada, tón čy wėſcže helſki woheſ na hłowu čyſnje!“

Jene je nusne.

Njech temu cžlowjestwu,
 Níž jeno cžafnosć haji
 Tow w semskim pschewytku,
 Eso s krótkim słowom praji:
 Hdyž tež so tudy wscho
 Se śwětnym sabjera,
 Mje kšewi jeno to:
 Měc w duschi Sbbžnika!

* * *

„Ach, njekhwalcze mi śwěta krafnosć,
 Mi wo bohatswoje njerěcžcze!
 Wschón śwět a jeho pŕcha, jafnosć
 Mje swježelicž džě niemóže;
 Njech kóždy, sčtož chze, lubo ma,
 Sa pak mam lubo Jefuša!“

F.

Nasyma.

Nasch najwjetšchi pčgnjeť, Handrij Seileť, je nam we swo-
 jich spěwach pschikhad nasymu a symu na krašne waschnje wopisať.
 Hdyž tute jeho spěwy cžitam, je nam, jako bychmy widželi, kať
 lišcže žoktnje a pada, kať stadka domoj cžahnu, kať pucžowať
 we wjetkei drascze symu mrěje a so skónczuje běly kněh na prjedy
 kať kčžjatu semju lěha. Wschudžom pak Seileť pschi tym na
 Boha, jeho móz a krafnosć a na cžlowiski pošledni wotthknjeny
 kónz, na njebjesku domisnu, pokasuje. Seileť wschať njebe spěwat.
 Níž by ludžom jeno krótku sabawu podacz chžyl, ale bě muž, Níž
 cžlowiske wopravdžite sbože ženje s wocžow njepuschcži. A teho dla
 je nam wón kať drohi a wažny.

Na podobne waschnje pak mamy wschitzy lěta a lětnych cžabow
 kšódb wobhladowacz. Sažo so jene lěto te kónzei bliži, a nahe
 sčtomy, pola a kufi nam to do pomjatka wolaju. Je, jako bychu
 se spěwom lětu božemje prajite a howrjaze, symne wětry k temu
 hudžbu cžinile. Hdyž pak kať s lěta won džemy, nješměmy sabycž,
 sčto wschitko s njeho nješemy. Teho maľo njeje. Bróžnje ku
 pokne, lubje so s kóždym dnjom bóle pjelnja a w pinzach masch
 kšódbne plody sa so a sa swój skót ležo, so móžesch jón pizowacz
 a so sažo s nim žiwicž. To wscho pak mamy wot Boha a na
 to mamy so dopomnicž. Džěcžom je jara wužitne, so bebi s kšwile-
 mi na to pomysla, sčto so wscho wot staršcjej dostake. Tajte
 myšle wabja je k hóbnemu kšodženju. A runje kať derje cžinimy,
 hdyž na Bože dary spominamy; s džakownosću so potom prózu-
 jemy, Bohu spodobne žiwjenje wjesčž.

Wěneho kšescžijana wocži pak dale hladatej hacž na huno
 a pschatra a hlubje hacž do pinzy. Tej widžitej tež wschě te du-
 chowne dary, s kotrymž naš nasch Bóh swježeluje. Sa kajtim
 krašnym blidom tola šedžimy, kať hušto hacž pschi woltarju Bože
 cžěko a Božu krej bjerjemy! Kajte bohate žně do bróžnje wosymy,
 hdyž Bože słowo kšwšchimy abo cžitam, a bebi je do pomjatka
 sččžepimy, so bychmy je pošdžičcho sa swoju duschu měli! A hdyž
 naš cžopla drašta hrěje a hdyž je nam derje we wutepjenej stwje,
 kať derje je nam tola wošebje w naschej wěrije, w kotrejž naš Bóh
 žyle lěto bjes pschestacza roswucžowacz a pošhlnjecž dawa, so so
 w nej symnych wětrom njeboža njebojimy! To wscho naš po-
 hnuwa, so so Bohu džakujemy.

Wotkhadžaze lěto je swojim wjadnjenjom a hinjenjom pak naš
 tež na naschu šmjercž dopomina. Haj, kať so tola sčtom naschego
 cžěka tež prošdni! Pola sčtoma jedny korjeň po druhim prochnawi,
 jena haľosa po drugej wusłhnye, prjedy strowa skora na cžěle so

puľa, hacž na pošledku wětr sčtom wuwali. Šodobnje je s nami.
 Šnutstowne korjenje naschego žiwjenja hinjeja a wonach nad nami
 je tež widžecž, so so móz šhubjuje. Teho pak so ženje kať žiwje
 njedopomnišch, kať nasymu, hdyž lišcže pada a so pola prošdnja.
 Tebi je, jako bychu cži te hinjaze kwětki a nahe sčtomy ruku tyľake,
 so bychu cže pschimnyľe a chžyle cže do rowa wjesčž.

Tola nještróž so, ale hotuj so na wěcžnosć. Nataka džěla nasymu
 rolu a šhje a nješchestanje, doníž šmjersť jeho džělu kónz nještaji.
 Wón chze, so by pschichodne lěto tež něšcšto měľ a njetriebať
 tradacz.

Pschichodne lěto je sa tebe wěcžnosć. D prózuj so a džěľaj
 a cžin wušyw pobožneho, wěryžeho, pošutneho kšodženja, so by
 njetriebať we wěcžnosći tradacz! Derje kóždemu, Níž tu šhje a
 budže šmecz we wěcžnosći žnjecž! Duž njech nam pschikhadžaza
 šyma tež lěťsa sažo to napominanje do wutrobny wola: „Budž
 štajnje hotowy!“

Bydleńska naprawa.

Naš běchu jeneho stareho wuja pscheprošyli, so by bebi
 wulkotnje naprawjene wobhdjenje mlodeju mandželskeju wobhladať.
 Wón bu psches mnohe wyšoke krašne stwy wjedženy. Wjes wob-
 džiwanja a bjes kšwalby wón na žyľu krafnosć šhladowasche.

„Nó, luby wujo“, so jeho skóncžnje mlody mandželski wo-
 prascha, sčto dha k temu prajič? Daj swoje měnjenje kšwšecž!
 Šso s naju domjazej naprawu špokojom?“

„„Džěcži“, šnapschecžiw starz, „to wschať je žyle rjenje kať;
 ale nješabudžtej jeno dwojake pschi tym! Š přenja nješapomútej
 šwojich bratrow a šwoje šotry, Níž ani džěgaty džěľ kať rjenje
 bydlicž njemóža kať Wój; ja měnju Waju bratrow a Waju šotry
 w pinčnych bydľach a w komorach pod tšěchu. A s druha nje-
 šabudžtej tamneje maľeje wusťeje komorki, kotruž na pošledku wob-
 cžehnjetej, hdyž so Waju wocži sa tónle śwět a wschitku jeho kraš-
 nosć na pschezo šandželite.““

Młodaj mandželskaj na so pošladnyšchtaj a žyle womjeltnyšchtaj.

„„A jene ja we Waju nowym naprawjenju s žyľa njewidžu“,
 starz pošracžesche: „„Wój štaj najšěpsche šabyľoj: šchpihel poš-
 brachuje.““

Mandželska pokasa na elegantny šchpihel, kotruž w korridoru
 wišasche.

„„Ach, tón je sa cžěko“, šnapschecžiw starz; „„ale šchpihel
 sa duschu Wój nimataj. Sa ani w knižnym šamorje ani něhdže
 na blidže bibliju njewidžach.““

F.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Nowa šhula w Bulojni pola Wulkich Šdžarow je so
 w pschitomnosći wotkšewneho šnješa šhulškeho inspektora Wendta
 pošwjecžika. Do noweje šhule budža tež džěcži kšodžicž wot no-
 weje wuhlowneje fabriki, kotraž so pola Šobliž twari. Wobžarowacz
 je, so so šhulška wošada njeje wo to starať, so tam šerbsťi wucžer
 pschindže.

— Šandženy sčtwórtk wotměwasche so wotkšewna wucžerška
 konferenza Šojerowskeho wotkšewa we Šojerezach pod wóžženjom
 šnješa wotkšewneho šhulškeho inspektora Wendta.

— Šomnik k dopomnjecžu na ludowu bitwu pola Šipka je
 so šobotu 18. oktobra w pschitomnosći kšěžora, šakškeho krala,
 druhich šeršchtow a šastupjerjow ruskeho a awštriskeho kšěžora, kať
 tež šchwědskeho krala šwjatocžnje pošwjecžil. Wješele cžerpjesche
 pod šrudnym podawkom, so běšche něfotre dny prjedy so sažo jena
 wojerška Šepelinowa pošwětrowa kóžž spalila, pschi cžimž wschitzy
 wojazy a wyšchzy na nej žiwjenje šhubichu. Šakle pschew krótkim
 so tajka kóžž pola Šelgolanda w morju tepi.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njech čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicizisczectni w Budyšcinje a je tam za schtwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž

24. njedzela po swjatej Trojizny.

Mat. 9, 18—26.

Nashma se swojimi krótkimi, husto pomróčženymi dnjemi tu je. Žiwjenje w pschirodže powšchitkownje wotebjera, poslednje lišće se shtomow pada. Přosćna a pušta sda so zyla pschiroda bycz. A kelto žiwjenjakažaznych mozow nashmiski čas bóle dylži druhe počazny sobu pschijněny! Pschibjeraza syma a motre wjedro thorosczam hoji; smjercz bohatsche žně džerzi. Husczischo na ketchow s jeho smjertnej czichinu lubeho snateho pschewodžesch. Njerad chze so człowjet na blisťosć khudeje symy swuczicz, a wofebje měřaz november, nashmnik, njesda so wón nam s wjetřcha jako najczěmnischi a najkhduschi w zylm lěcže? Někotřezkuliz přědowanje wo sachodnosći a hubjenosći semsleje wjeřeloscze a czělného žiwjenja wón nam džerzi. Potřiechi cze k temu hščcže thoroscz, tyschnoscz, srudoba abo njesbože, potom zyle hubjenstwo człowjetow shonischi. Za hubjeny człowjet, shtó chze mje wumóz s czěla smjercze? tak mohli s japoschtolom Pawolom sdychnycz. Shtó bude mi pomhacž a mje s hlubiny sachodnosće a sadwělowanja wuczahnycz? Tu njemóže žane rospróřchenje abo žana człowřta mudrosć pomhacž. Derje pal temu, kiž móže we wěre s Pawolom rjez: Bohu budž džak, kiž nam to dobycže dawa psches nascheho Anjesa Jesom Khrysta. Haj wěra cze wjedže k Khrystuřej, temu wumóžnikěj a wožiwjerjej; a tehodla móže wěra czi pomhacž. Wěť do teho

Anjesa Jesom Khrysta, dha budžesch ty a twój dom sbóžny.

Wěra móže czi pomhacž;

1. wona pyta teho praweho Sbožnika;
2. wona namaka dopjeljenje swojich pscheczow.

Kak sbóžny bym, hdyž wotpoczuju,
Mój Jesu, w twojej lubosći!
Do twojej rukow pohwatuju,
Hdyž padnu w swojim hubjenstwi;
Wřcha tyschna srudnosć mi so shubi,
Hdyž lubosć wjeřeloscž mi lubi,
Kiž s tebe do naš pschihadža;
Tu hižom njebo mam na swěczi,
Shtó wjeřelicž so nochzyl, džěczi,
Hdyž wotpoczint we tebi ma? (Kherl. 441,1.)

1. Kelto nusy setkawamy wschudžom na semi! Khornych, kiž lětadolhe czěrpjenja njeřu, srudženych sawostajenych, kiž wo semrjeteho lubeho žaruja, njesbožownych, kotřichž tyschnosć žerje. Hdyž dyrbja pomoz pytacž? Abó dyrbja smadž se struchlej wutrobu wschu nadžiju spusczicz a so žiwjenju wotwobrocicz? Ně, wěra móže jim pomhacž. — W Kapernaumje běsche jenemu wyschšchemu schule džowka, radosć jeho wutroby, wumrjela. Duž džěřche wón k Jesuřej a rjekny. Anjeze, moja džowka je něť wumrjela, ale pój a polož swoju ruku na nju, dha wona wožiw. Wotajkim wěru wón měřesche, a shtó ta wschitko njespyta! Wón drje běsche hewak hižom wjele wo Jesuřu řlyřchal a

dla jeho skutkow a słowow so dzimwał, ale wón drje je so symny teho Anjesa sđalowa; khaŕle nusa a njesbože žiwjenja jeho czeritej, so praktiszy sa teho Anjesa rošbudzić. Njesbože w jeho domje jemu schriczku wery sažehli. Kaŕ nekotry, kiž hewaŕ sñadž w dobrych dnjach, w liwtoŕczi so teho Anjesa sđalowaŕche, kaŕ zyle hinaschi bu wón, hdyž samolwitoŕcž raŕnje k njemu ŕtupi, hdyž nusa, haj smjercž so jemu bližeŕche! — Tež ta dolho cžwilowana khora, kotraž beŕche 12 lět tu krawawu khorosč mēla, sñowu poŕblednju zylu nadžiju na teho Anjesa Jesuŕa ŕtajeŕche. Kaž ŕczenikaj Maruŕ a Luŕaŕch wopisujetaj, je so wona wjele cžwilowanja-poŕnym lēkarŕkim poŕpŕtam podcžiŕnyla byla a i tym sñowe samoženje pschetrjebaŕa, ale pomoz njebeŕche namakaŕa a te cžerpjenje bu drje hiŕcže hōrŕche. Njeje tole tež kaž wobras i nascheho cžaŕa? Samoženja so wopruja, so by cžlowjek sñowu ŕtrowosč saŕo dozpiŕ. Ludžo trjebaju kupjele, pija wodu i czerŕtwnych žōrlow, wopŕtują morjo a horn, dadža so maŕerowacz abo elektriŕowacz, pscheŕwētlicz atd., — a cžlowjek wschaŕ dŕrbi tež ŕpŕtacž sñowu ŕtrowosč wuporjedzić abo saŕo dostacz, derje temu, kotremuž lēkarŕka wuŕtojnoŕcž samože pomhacz — ale kelko ludži ŕebi ŕtrowosč haŕle pōcžnja wažicz, hdyž ŕu ju hižom ŕhubili psches njesŕōŕboŕcž abo cželne žadoŕcže! Wotom drje cžlowjek i roŕkatej wutrobu wscho mōžne ŕpŕta: Sčtō budže woŕŕlabnjene abo woŕpŕōznjene cžuwŕ saŕo hojicz? ... S njemēra njespōkōjneho, so ŕameho cžwilowazeho ŕebiczneho a žadliwego ŕwēta pŕtajeŕe teho Sbožnika Jesom Khrysta, kiž mucžnym mōž dawa, wschēch ŕpŕōznŕch a wobcžerženŕch k ŕebi proŕo, kiž ŕwēdomnju poŕoj, wutrobje ŕjednanje i Bohom poŕŕicža. Wot tajkeho mēra duŕche ma huŕto potom tež cžēlo nekajki dobytk a pschiŕdže saŕo k mozam. — Ta dolholētna khora w naschim tekŕe so Anjesej Jesuŕej dowēreŕche a pŕtajeŕe w nim teho praweho Sbožnika, a po wschitkich ŕjebanjach se ŕtrony ŕwēta mēreŕche wona tajke khorōle dowērenje k njemu, so mēnjesche, so trjeba so jenož wobrubu jeho draŕty dōtknyč, dha wo-czerŕtwi. Kaŕ je wona tola teho wot Boha pōŕŕlaneho Sbožnika w Khrystuŕu ŕpōŕnaŕa! Tajke dowērenje njeŕmēdžische bjes wuŕŕŕschenja wostacz. A kajki troŕcht ŕmēmy my nekto sñowim njeshojomnje khorŕm poŕŕicžicz? Tōn, so mōža woni jeno psches wēru ŕebi sñowe žiwjenje, taŕ dolho hacž je jim Bōh tōn Anjes hiŕcže ŕdzerži, hōdne ŕcžinicž a we wērijazym cžerpjenju hiŕcže njewērijazemu ŕwētej i dobrym wabjazym pschikladom byčž. A kaŕ huŕto potom hiŕcže cželne poŕŕŕlnjenje abo i najmjeŕŕŕcha nekajke ŕadžerženje khorosče pschiŕdže!

2. Wēra namaka dopjelnjenje sñowich pschecžow žiwjenja. Jako Jesuŕ wēru khorēje žony pŕtny, wōn džeŕche: Dowēŕ so, džowka, twoja wēra je tebe wuŕtrowila. A ta žōnŕka bu ŕtrowa wot teje ŕameje hodžiny. Tōn njebjeski lēkar, kiž ma pschezo sa wschēch ludži khwile, pschezo pomha. Wōn tu khorosč wot ŕwēdomnja wosmje, tu hrēŕchnu winu; wōn paŕ tež nusu cželneje khorosče a smjertneje bolosče pschewinje. Wōn tej žōnŕkej wurasnje praji, so bu jej pomhane, dofelž wona wēru wopokasa. Psches nju paŕ je tež jeno mōžno, so njespōkōjna a njemērna ŕchlachta naschich dnjom wocžerŕtwi a k prawemu a hōdnemu žiwjenju dōndže. — Do domu teho wyschŕcheho pschischedŕchi Anjes Jesuŕ najprjedy tŕch piŕŕarjow a tōn harowazy lud wucžeri; pschetōž pschi tajkej harje wutroba, kiž cžyŕŕche w cžichej nutrnosčzi troŕcht pŕtacz, njemōžesche tutōn dōzpicž. A kaŕ kraŕny so tōn Anjes pschi napohladže teje ŕemrjeteje

džowki wopokasa! Wōn ju ŕbudži k nowemu žiwjenju. Kaŕtu mōž dobyčža nade wschēmi ŕadžēwŕkami žiwjenja wōn tola wobŕedži! Kaŕ wōn tola samoh psches sñowu wēru a pschesjenoŕcž i njebjeskim Wōtzom tež druhim nad khorosčju a smjercžu dobywaze možny ŕpōžcžicz! — Kaŕ tola ŕkutkowanje cžlowjeka wot wery wotwiŕuje! Bjes wery njemōže cžlowjek nicžo woprawdže dobre doŕonjecž; psches wēru wōn haŕle pschezo nowu mōž i Boha cžerpa, kotraž jeho cžeri a ŕylni. Wēra do Boha je tež naschich wojowarjom psched 100 lētami kħmanŕch cžinika, najcžeržŕche wopory pschinjesč a wo sñowobnoŕcž wōtžneho kraja wojowacz. Jako Božu wēž woni psches sñowu wēru tule wōjnu wobhladowachu. Njech so tež nad naschej ŕchlachtu pschezo bōle wopokasuje, ŕchtož na pomniku ludoweje bitwy pola Lipŕka, kotryž bu psched kŕōtkim cžaŕom poŕwjerčeny, ŕteji: Bōh i nami! Wēra paŕ budže tebi pomhacz. — Ja wēru, mōj Anježe, pomhaj mojej njewēre! —

Samjen.

K. w K.

Jeno wēr!

Słōb: Jesuŕ moja nadžija —

Jeno wēr a njeboj so,
Duscha, džerž so Khrysta sñowu;
Čžmi so, bje njewjedro,
Wōn cže kŕyje, wjedže k mēru.
Duž so horja njesŕachuj,
Strosčtny budž a njedwēluj!

Jeno wēr a njeplataj,
Je cži ŕwēt tež wschitko rubil;
Swojej ŕrudžbje mjesy ŕtaj,
Ty wschaŕ njeŕŕy nicžo ŕhubil:
Masch-li jeno Jesuŕa,
Dha je duscha bohata.

Jeno wēr, wōn snaje cže,
Tebje w sñowim ŕtadle wodži;
Nusu duscha njesmēje,
Hdyž pod jeho ŕchitom kħodži:
Wōn ju ŕncži, wotkħewja
S kħlēbom, wodu žiwjenja.

Jeno wēr, so lēkarŕtwo
Ma twōj Sbožnik sa wschē ŕchody;
Teho ruzy dowēŕ so,
Wōn cži ŕhoji hrēcha brjody;
Pod nim duscha wotkħori,
Wēczna smjercž ju ujetrjehi.

Jeno wēr, hdyž ŕlaby ŕy,
Teho mōž je w ŕlabych mōžna;
Sŕy-li takle kħewjeny,
Njecžuje so duscha ŕpŕōzna:
Jesuŕowa lubosč cži
Kōždu cžežu polōži.

Jeno wēr, hdyž ŕaczuwasch
Sso we ŕwēcže woŕsamjeny;
Wopomŕ, so ty Khrysta masch
A ŕy wulzy wobħnadženy.
Praj: Sdže wjēŕŕcha ŕbōžnoŕcž je? —
Tajku ŕwēt dacž njemōže.

Jeno wěr, mój kšescajano,
So by w Jesuhowej ruzy;
Džerž ty jeho hnady ho,
S nim kwoj kšicž nješ t njeju duzy;
Tam mašch potom wěczny měr,
Duž, o duscha, jeno wěr!

K. A. Fiedler.

Hrěch je ludži skazenje.

Pšchizl. Sal. 14, 34.

Duby čitarjo, by ty na to pomyslil, so wumozjenja potrebašch? Slaj, horjeczne kłowo kwojateho pišma praji: „Hrěch je ludži skazenje“. Wobhladašch bebi ras tak prawje pošlednje kłowo, to kłowo: „Skazenje.“ Redžbuj derje na njo, a potom slož kwojeje woczi t přenjemu kłowu: „Hrěch.“ Haj, wopomni kwojeru: Hrěch je ludži skazenje. Što je tu nušne? Wutorhnjenje t hrěcha. Wumozjenje ma pšchicž. Ty dyrbišch a mōžesch ho t hrěschneho hubjensstwa wudobycž a pšcheczišchcžecž t sbožu kwojeje dusche. Wěšo dyrbi ho čzi to přjedy kłutna a wažna naležnosč scžinicž.

Sako bč Valerius Herberger, tuton posdžišcho tak požohnowany předač, hišcž student, jemu jara na wutrobje ležesch, wšcž knihi pšchestudowacž, kotrež mohle jemu sa jeho studium t wužitkom bycž. Tehdy bč jemu hōle wo wědomosč čzinicž, dylili wo to, ho sa kwoju duschu staracž. Sdyž Herberger potom drubdy hacž do nozy pšchi kwojich knihach kndasche, skladnostnje professor Barth pola njeho jastupi a t njemu džesch: „Čžak pšchindže, hōžez budžesch ty t posbchjnjemaj rukomaj prokčez, so mohł jeno spacž a t 9. skłucžku 4. psalma prajicž: „Sa ležu a spju žyle smērom; pšchetož ty kam, knježe, pomhasch mi, so ja bjes starosčez bydlu.“ Herberger je posdžišcho husto na tute kłowa kwojeho wučerja a professora spominał. Wōn njemožesch potom wjazy jednorje pšchi kwojich knihach kndezč a studowacž. Nč, Herberger dyrbjesch kwojeje ruzy t Bohu posbchowacž w modlitwje. Semu bčsch kłutnosč, sa tym pytač, so by wukhowanje mčł na wutrobje kwojeho Sbožnika.

Wěsty bym we Jesužu,
Na wutrobje jeho;
Sdže mčł lěpšchu khowanku,
Dylili pola njeho?

To dyrbjesch Herberger najprijedy na kwojeje kamžnej wutrobje šhonicž. A to je nušne tež sa kōždeho druheho. Tak dołho hacž ty wumozeny nješch a w Jesuhowymaj rukomaj wukhowanje nimašch, je hrěch tež tvoje skazenje. Ty dyrbišch tehodla kwojeje woczi posbchowacž t tym horam, wot kotrychž čzi pomoz pšchikhadža. Ty dyrbišch šhladowacž na horu Golgatha. Tam je čzi Jesuž sbože sa tvoju duschu dobył; tam namakasch pomoz a wumozjenje. Dopomni ho stareho snateho kłowa: „Pytaj jeno Jesuža, wšchitko druhe njepomha.“ Tu jedna ho wo tvoje wěczne sbože. D so by ty tola pōsnał, so je Jesuž pšchischol, pytač a sbožnyč čzinicž, šchtož je šhubjene. Luba duscha, wōn je tež sa tebe pšchischol. Kochžesch ho wot Jesuža wumoz dacž?

F.

Nahly mlynk.

Kajkaž je rēka, tajki je tež mlynk, tak bychu ludžo wo mlynku, kiž t wonkach wšy pšchi rēžy bydlesche, prajili. S wopředka tuto prajidmo njerosymjach; posdžišcho pač bym šhonił, šchto čžychu ludžo t tym prajicž. Rēka je hewak njestrachna. S mērom po dole dale pluskoze a je kwojimi jagnymi žolmami do kamjenjow storka a je macža, a je kame wješele, pšchi brjosty stacž a jej pšchihlawacž. Ale hdyž hrimanje wulki slivk pšchinješe, dha je rēka

na jene dobo wšcha pšchemēnjena. Wlutne woby ho w rēcznišcžcu waleja, šylne kamjenje se kōbu wleku a wšcho rostorbaju, šchtož jim na pucžu steji, hacž potom niže wšy šchēroke rjane luki powodža a wšcho stejaze byno skaža. A sa krotki čžab je rēčla sašo mała a kndana, kaž by nicžemu žaneje šchody nacžinicž njemohla.

Nunje tajki pač bčsch tež mlynk. Wōn bčsch pšchecželny, wješeły, smēny muž. Ale by jemu nčschto překi pšchischlo, tak mōžesch ho potom roshnēwacž, so ho kameho wjazy njesnajesche! Rōždy by jemu tehdy najradšcho t pucža šchol. Tola sa krotki čžab bčsch sašo najlěpšchi čžlowjek. Šeho mandželska, pobožna, duschna žōnska, by jara pod tutej nahłoscžu čžerpila a by jemu tu khamu porokowala. Tehdy pač by wōn wotmolwik: „Ach, šchto dha je to dale šte! To je tak moje waschnje, a pšches to ničto njemōže. Snyw je rokka se snutskowneho čžlowjeka. Sdy by čžlowjek t kłwilemi kwojemu hnēwej hicž njedał, dyrbjal ho w nim saduškčez.“

Duž bč mlynk ras bebi zuseho mlynškeho pšchistajil, dofelž njemožesch t bliskosčez runje žaneho dostacž. Tuton zupobnik pač bčsch trochu njelepy, so by husto wšchelatu muku do hromady kypak, bjes teho, so by to pytnyl. Duž bychu potom wōtre kłowa padale, a njebudžišche mlynški kmierečž dobrocžiweho waschnja był, dha njeby wěscžez ani tydženja pola mlynka wutral. Sdyž pač bčsch ras, dofelž bč tež wšche teho krotkowidny, najlěpšchu pšchecžnu muku do wotrubow wukypak, dha ho mlynk tak roshnēwa, so jemu mčch t ramjenja scžezje a jemu stork do wutrobna da, so mlynški snak po šchodze dele na kamjenje padny. Wōtry sakšchik woboheho mlynškeho nahkemu mlynkej nčtko na mčscžez šjewi, šchto bčsch bebi nacžinił. Mlynški njemožesch wjazy stanyčez, ale sdychomasche spochi, so by jemu wšcž stawy šlemjene. Wjele hinał tež njebč. Sawokany lēkar wupraji, so je jena noha dwōjyž šlemjena, a so je, šchtož bč najhōrsche, tež rjap wobšchodženy. Tole pač, mēnjesch lēkar, mlynškeho na čžab žiwjenja bčdneho scžini. Tak tež bč. Wěšo dyrbjesch mlynk wšcž lēkarške kłōstny placžicž a mējesch tež mlynškemu na čžab žiwjenja rentu dawacž, dofelž tōnkamy wjazy do žaneho džēka njebč. Wšche teho pač tež na nčschto mčkazow dla čželneho wobšchodženja do jastwa pšchindže, šchtož bč sa njeho to najhōrsche. Tuto čžerpjenje pač je jemu jeho šakalku a nahku wutrobu škludžiko. Sdyž t jastwa wuidže, bč jeho nahłoscž wopuschcžika. Wōn bčsch t wulkej bolosčžu nšhonił: Čžlowški hnēw njecžini, šchtož je pšchēd Bohom prawe. „Snywacžez-li ho, dha njehrčschcžez!“

Džeržmy, šchtož mamy!

Čžecze wjacž nam naschu wēru,
Na kotruž kmy stwarjeni,
So bej džeržimy ju kwojeru,
Bychmy we nej wostali?
D to nam ho njesphtajcze,
Wšacž nam nasche najdrōžšche;
Naschu wēru sawostajcze
Nam hacž na dny pošlednje!

Se skutkow bycž sbožni čžecze?
Ze dha sbožnosč skutkow mšda?
Wodarmo ho prōzujcze,
S nimi kupicž njebeža.
Wērje pač je sbožnosč wēsta,
Sej ju Sbožnik kłubil je;
Kola njeje nima mēsta
Žane Bože hroženje.

Wēru — tu nasch Sbožnik žada
Wot naž hacž do škončzenja;

Wěřicź — to je Boža hnada,
 Šbóžny tón, kiž wěru ma.
 S čyrjódami šu šchodowali
 W našchim čašu na wěrie;
 D so bnychy kručze stali
 Pšchi Šhryščeže hač do šmjercze!

Chzecze wjacź nam Bože słowo,
 Kotrež je našch móžny trošcht?
 Šchtoha trošchtowacź naš mohło,
 Njeměli jo sa šwój lóšcht?
 Na nim wišy se wšchej mozu
 Zyla našcha wutroba,
 Duž šej njedawajcze prózu,
 Za by była šhubjena!

Žadacze nam podtykowacź
 Něhdže čłowške wustawki
 A šo s nami wurěčowacź,
 So šmy jich dla wot waš šchi?
 Džicze precź nam s wustawkami,
 Ze naš šbóžnych njeczinja!
 Pšchi nich šhubjeni šcže šami,
 Šchtó waš na nje potaša?

Chzecze šlasycź twar nam Boži,
 Našchu zyrkej lutheršku,
 Kotruž Bóh na prawdu šłóži
 A ju staji na šłaku?
 Šchtóž čže Božu zyrkej šlasycź,
 Teho Bóh šam šlasycź čže,
 S wyškotošcže jeho šlasycź,
 Kaž wón šam to hrošyl je.

Nikoho šo njebojimy,
 Ššmy tež maše šadleschto;
 Štrošchtni Bohu dowěrimy
 We wšchej šwojej nušy šo,
 Šubla dušche w čžešczi mamy,
 Nichtó nam je nješmě wšacź;
 Ššwěru je šej šakhowamy,
 Bóh nam šam čže š bošej šacź.

Wobroczenje wopikza.

Kajki bě to šrudny napohlad! Pjany muž, wot jeneho boša do drugeho šo šhablajo, a pšchi nim jeho šchěšćlětny hólčł, kiž šo nanoweje ruki twjerdže džerži. Tak šo po hašy dale motašchtaj. Hólčł šo podarmo prózowasche, šwojeho nana džeržecź, a bu šam wot njeho tam a šem torhnjenty. Štrach bě wulki, šo mohłaj šo wobaj wot wošow pšchejěcź. Duž žandarm teho muža šaja; móžno pať njebě, s hłošom płakaze džěcžo wot šwojeho nana wottorhnjěcź, a bicź polizista teho hólčłka nječhašche.

Duž dha tón hólčez tež šobu na poliziju džěšche. Tam nětko pšched polizajškim inspektarjom štejachu tón pjany, kotrehož žandarma džeržesche, a to džěcžo, kiž s bojošcžu na inspektarja hladašche. „Wotwjedžcže teho muža to arrešta“, inspektar šwojemu poddanemu kašasche; „jutije budžemy s nim rěčecź móž; ale šchtoha s tym džěšcžom?“ Na to šo š džěšcžu wobroczi a pšhecželnje džěšche: „Luby šynko, twój nan dyrbi do kłódy; pušcź jeho, ša tebjem mamy lěpšchu štwicźku!“

„Ach ně“, hólčłk prošesche, „ja čžu pšchi nanje wostacź! Njewšmicze mje wot njeho přecź!“

„To hinať njeńdže“, inspektar dale rěčesche. A nětko šo š žandarmej, wobroczi: „Kať je jeno móžno, šo tón pšchistoyny hólčł takle na šwojim šapitym nanišcžu wiša? Ale torhńcže jeho wot nana přecź!“

Tola to bě lóžšcho kašane hač wuwjedžene. Hólčłk pšchimny šo šwojeho nana s wobemaj rukomaj kaž klěšcž a pošpochi wołasche: „Ša čžu pšchi šwojim nanje wostacź.“ „Duž jeho pšchi nim wostajcže“, inspektar ščóncžnje roššudži. Šo prawom tón hólčł s nanom do arrešta šobu nješměť, ja pať njemóžu to žalošczenje šlyšcžecź; duž njech s nim džě!“

Wobaj bušchtaj wotwjedženaj. Tón nan bóršy we hłubofim španju šmorčesche a forčesche. To wobohe džěcžo šo š njemu čžišcžesche a jemu šwoju hłowčłku na wutrobu položi. Tak wobaj špaschtaj. Mješ tym pať tyšchena mandželška a macź po měšcžanškich hašach hanješche, muža a šynka se štyškom phtajo.

Nańšche šera šo potašowachu, jako tón nan w jaštwe wotuczi. Šo něčim šo na jeneho po druhim dopomnjowasche. Šaj wšchať, w forčimje bě šašo byl, hač runje bě mandželšej šlubik, šo tam ženje wjazy njeponđže. Šeno jenu šchleńcžku běšche wupicź čžyl. Šo bě jemu potom šłodžilo, šo bě jenu po drugej do šchije lať, to hišcže wjedžijche; ale dale jeho dopomnjecže nješobahašche. Tola hđže da nětko bě? D Božo, w jaštwe! A šchtó dha bě pšchi nim? To běšche jeho mały šynť Šank. Kať dha bě to wobohe džěcžo šobu do jaštwa pšchilšło?

Duž Šank wotuczi, dla šmy šebi woczi rybowasche a s wulškimaj woczomaj na nana hladašche: „D nano, ty šy wotucziť? To pať je derje. Polizista čžyšche tebjem šameho šem dowješcź, ale ja čže twjerdže džeržach. Na dróšy běch čže namakať. Ty bě runje šwoju měžu šhubil a wšchě džěczi šo čži šmējachu. A potom žandarma pšchilšdže a čže šobu wša. Ša dyrbjach hič, šym pať pšchi tebi wostať.“

D tak bu temu nanej na jene dobo pšchi tutych šłowach, Wón wobja šwojeho šynka a płacžo wołasche: „D wodaj mi! Luby Šanko! Kajki je tola šašo twój nan byl! Ale wot nětko čžu hinajšchi bycź!“

A wón je hinajšchi byl, je nětko štróšy, pobožny wěrjazy šchescžijan a šwěrnny šastarať šwojeje šwójby.

Wšhelake s bliska a s daloka.

— Šamolwjenty na krajnošawški šeminar w Budyščinje kaž tež do pšchihotowarńje na šeminar šo hač do 12. dezembra wot knjesa šeminaršeho direktora wšchědny džěń wot 11—12 pšchijimaju. Mny šerbškich šaršchich, kotřiz čžedža šwojich šynow wučerjom wuwucžicź dacź, na to kědžbliwych čžinimy, šo bychu jich w prawym čžašu šamolwili.

— Šhěžorštwowy šejm w Šarlinje 25. novembra š dalšchemu wuradžowanju hromadu šupi.

— Šowolanje wučerškow je pšchepjelńjene, tak šo je w Šrušfej w tu šhwilu pšches 1100 wučerškow hjes powolanja, a to budže lěto a hórje. Duž je mlodym hólčam kručze wotradžecź, šo ša wučerški wuwucžicź dacź. A šu džě tež druge powolanja, hđžez móža mlode hólčy š wužitkej šwojich šobucžlowjekow s wulškim žohnowanjom šutškowacź. Šladaťki šhorých wšchudžom pobrachuja, wošadne šotry a wjele wošadow bychu hižom tajšich šotrow šebi š hladanju šhorých powolať, hdy bychu žanych došacź mohle.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoju mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pođa,
Wokřěw će!

F.

Sserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihčičiščezěni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

25. njeđžela po šwjatej Trojizny.

Mat. 25, 1—13.

Rónž pschińdže — to praji nam zyrkwine lěto, kotrež so te kónzej hotuje — na to naš dopomnja so pschibližowaza šmjertna njeđžela. Šmy my pschihotowani? Duž napomina naš nasche ščenje:

Šchesczijenjo, pschihotuježe so na pschichod!

1. Šrědku pschihotowanja;
2. Waschnje pschihotowanja;
3. Čaš pschihotowanja.

1. Wješeli maju šchesczijenjo na šwojeho Anješa čakać. Nětko pak je wažne, kajke šrědku čí naložuja, kóšiz nawoženi napschecziwo du.

Wšitke knježny maja lampy a wone šu š wolijom napjelnjene a so jašnje šwěcza. Tež te njemudre knježny maja tešame šrědku pschihotowanja, hewał njemohło so prajicž, so jich lampy šahascheja. Šhto je nam tudy w pschirunanju prajene?

Wšchudžom we šwjatym pišmje so wolij ša duch wuložuje. Šralojo so žalbowachu. Šhto čzynšche to druhe prajicž, hacž so ma so na nich wulecž duch mudrosće, prawdosće, šylnosće. Šrofetojo buchu š wolijom žalbowani š šnamjenju teho, so by jim daty był duch wěrnosće, rěčenja, pošnacza čłowjetow. Tež wyschšchiměšchnizy buchu žalbowani — ša ducha šwjeczenja, žohnowanja, modlenja. Tak dyrba tež te knježny wuhotowane bycž

š tym duchom, kotryž so nawoženi špodoba. Šajki duch to je? Šhto pyta našch Anješ a Šbóžnik, kiž čže nawoženia šwojeje šchesczijanškeje zyrkwje bycž — duchowny nawoženia kóždeje šchesczijanškeje dusche. Wny wěmy, šhto je wón pytał pola tych šwojich a šhto wón dženska hiščeje pyta: ducha pokuty, wěry a lubosće!

A tónle duch dyrbi so šwěczić w lampje. Šajka je lampa — hđže dyrbi so wopokasacž — wón dyrbi so šjewicž w našchim pošnaczu a wušnaczu — dyrbi so wopokasacž w našchim žiwjenju a řhodzenju. „Tak šwěcž so tež nasche šwětko psched ludžimi, so bychu woni nasche dobre škutki widželi a nascheho Wótza w njebjěšach čžesczili.“

Rónž pschińdže, tak šteji š našchim šchesczijanškim pschihotowanjom? Šuba duscha, čžesch-li ty we wobrasu tych džekacž knježnow šebje šamu pošnacž, potom nješapomń na šrědku pschihotowanja, lampu a wolij, wušnacze a wěru, te škutki, š kotrychž móže kóždy twoju pokutu, twoju lubosć pošnacž.

2. Dale nam nasche ščenje rošwuczenje dawa, tak mamy so jako šchesczijenjo pschihotowacž.

Šich pjecž pravu řhutnosć š woczom puščeži. Wone šu lošteje myšle. Lampa drje je pschihotowana a so tež šwěczi. Wone so š temu Anješej pošnaja a tež dobre škutki čžinja. Tež wolij je so na lampu linył. Wone maja tež ducha pokuty, wěry a lubosće. Wle se wščem tym je so jenož šapocžatł čžinił. Wutrajnosć tu njeje. Šana nowa pokuta, žana řčžjaza lubosć tu njeje, kiž

pschezo jažo nowe płody nješe. Wone žebi myšla: Ach, shtož ja mam, došahnje ja moje podrožništvo.

Te mudre pač džerža w jenej ruzy lampu, w drugej nalaty wolijowy karan. Wolij w lampje njedyrbi šo spalicz a wolij w karanje njebudže wotbjeracz, hačž na tón džen, hdžež šo tón Knjes na semi sjewi.

Kak pač je to možno? Pola Boha njeje žana wěz njemžna. Njepšchihotuje žebi cžlowjeť na semi wolij f tych žórlow, kotrejž jemu Bóh doma wotewri? — Shtomowy wolij pschińdže se shtomow, drugi wolij se žórlow se semje. Tak stej shtom žiwjenja w naschej sahrodže — wjercž do njeho. Sswjata semja leži nam psched nohomaj. Nij a hrjebaj do teje semje. Bože šłowo! S teho žórla šo duchowne mozy; f nich pjeln wschědnje karan šwojeje wutrobny. Tak móžesch wschědnje šwoju lampu nalimacz: twoje pójnacže pschepjelnicž f pschezo noweje wěru, twoje kłodženje dale wjesčž psches pschezo nowe skutki, kiž won blyšchčezčž dadža šwětku lubosče.

Kajka pač to hnada w kšchescžijanštwe, šo mamy žórka dobrego wolija, prósdne karany pjelnicz. Spomni, luba dušcha, na šwój Boži dom, hdžež šo šłowo žiwjenja pschepowjeda. Bój a kup žebi wolij ducha darmo! Njedaj wupadnyčž myšli pokuty; ani wotemrjecž šwojeje wěry; ani wuhašnyčž lubosčži; to njebychmy byli njemudre, ale mudre knježny.

3. Kónž scženja nam praji kšutne šłowo wo cžašu pschihotowanja, kak dołho ma tracž.

Hewak wschať je wopokasmo štroweho kšchescžijanštwa, teho Knjesa wschědnje woczakowacz. Ale tak žebi myšlicž nješmēmny: Tón Knjes ma bórny pschińcz a tež myšli wot teho wothladacz, žebi wolij pschihotowany džeržecz — to je wopať.

Kajke to potom wohańbjenje! Tež te mudre knježny wušnychu. Wone tež woliwšnychu, wušpróžnychu — w nadžiji. Ale tola šo lampa šwěcži, karan je napjelny; jim je wostal duch pokuty, wěry a lubosče. To pójnajemy w tym cžašu, hdžež je pschihotowanje na cžašu, hdžž tón nawoženja pschińdže. Kónž pschińdže. Dokelž te mudre nětko wolij nalachu, dokelž tón Knjes jich dušche namaka we woliu jeho ducha šo šwěczaze, móže je wjesčž f wješlam njebjeskeho kwaša, dokelž je kónž šapoczutka cžaša bjes kónza, pokneho šbóžnosče.

A shto te njemudre? Tež wone dyrbja pójnacž, šo je kónž pschichoť — ale f nastróženjom. Lampy hašheja. Duž žebi wot tych mudrych wolij prošča. Kajka to njemudrosčž! Kak móže wěra druhich nam f lěpschemu byčž! To wschať je dobra rada: „džicže radšcho f tym kłamarjam a nakupče žebi šamym!“ ale tola jenož ja tón cžaš, prjedy hačž tón Knjes pschińdže. Tež žyrkwine durje šo junu šacžinja; tež tebje móže njenadžujžny nusa, khorosčž, šmjercž nadpadnyčž, šo tebje twoje nohi wjazny njenješu na to měštno, kotrejž šy tak dołho šazpival. Žalofne je to šłowo „pošdže!“ Šadwelowaze to šłowo: „Knježe, knježe, wotanki nam!“ Žalofny je tón wušud: „Šawěrnje, ja praju wam, ja waš nješnaju.“

Kak jich wjele cžaš wopať licži, kotšič žebi myšla, f wužiwanjom krotkeje, kšchescžijanškeje wuczby, f nětotrymi darami kšchescžijanškeje lubosče šu žebi njebjeske kralestwo šawěscžili! Kónž tu je! — Šo njetrjebali šo nastróžecz junu, džeržmy šwoje lampy napjelnyene a šwoje šwěžny šwěczaze, horliwi w duchu, šprawni w kłodženju, wob-

štajni w modlitwje. „Wachujče, pschetož wy njewěscže, w kotrej shtundže wašch Knjes pschińdže.“ Tak praji tón, kiž to šwědcži: „Šlaj, ja pschińdu bórny!“

Šamjen.

Knjesowy pschichod.

Kónž pschińdže! Tule wěrnosčž prawje hušto we šwojei dušchi wopominajmy, šo šo lóžkomyšlnosče wostajmy, kšutnišchi bywamy a šo f bojosčžu a se rženjom wo šwoju šbóžnosčž staracz wutnjemy. Kak nusna je tehodla ta próštwá: „Knježe, wucz naš wopomnicž, šo dyrbimy wumrjecž, tak šo bychmy mudri byli!“ — Čžaš a hodžinu šwojeje šmjercže pať ničtó njewě; Bóh je nam to po šwojei mudrosčži potajil. Duž wjedž kóždy šwoje žiwjenje w bojosčži a skutuj tak, jako by dženska jeho pokledni dženi byl.

Pschirunanje wo džepacz knježnych nam pokasuje, kak dyrbimy ša tym štačž, šo bychmy w kóždy čžaš na Knjesowy pschichod hotowy byli. Šod wobrasom mudrych a njemudrych knježnow nješbu šnano wěriwi a njewěriwi, pobožni a bjesbóžni rošymicz, ale šami cžlowjetojo, kotšič šu kšhrystuša namakali a pójnali, potajkim kšchescžijenjo. Duž njebudža tež wot wěrjaznych wschitžy šbóžni, ale jeno cži, kotšič dostate dary wobarnuja a šwěrnje wužiwaju a pschi tym f wachowanjom a modlenjom wobštajnje na šwojei štraži steja.

Sbóžny je, shtož šwoju ledžbu
Pschezo wopašanu ma;
Shtož ma šwěru na to ledžbu,
Šo je w dušchi šwětkina.

Sbóžny, shtož šej w prawym cžašu
Lampu pjelni f wolijom,
Tón dže napschecžimo kwašu,
Kotryž šmēje f Šesušom.

Wajchtarjo wschěch šwojich džēcži,
Kiž ty nješpisch, njedremašch,
Njech šo moja lampa šwěcži,
Drěmacž, špacž mi njedawasch.

Šbudžuj moje šmyšly, Božo,
Šo šym pschezo na štraži;
Šiwa mi pať šmjertne kóžo,
Dha njech wušnu f šbóžnosčži!

K. A. Fiedler.

Šbudžujmy šo f hrěchow!

Dwaj bratraj bēšhtaj na kóžži, kotraž jeju domoj wjesesche. Dokelž pať bē šo trochu šakombžila, wušwoli žebi kapitán krotšchu, ale ša to štrašchnišchu čžaru, kiž blifko pschi brjošny nimo wjele potajnych štakow wjedžišche. Wšcho džěšche f wopředta derje; měrnje pučžowarjo we šwojich komorkach špacchu. Na jene dobo pať šylny štwrť šacžuchy, jako by šo kóžž do dweju džělow rošbuchnyla. Šóžž šasta, móžne žolmy do njeje štwrkachu. Kapitán kšasasche: „Wšchitžy horje na šwječch!“ To rēšasche tak wjele kaž: Wulki je štrach! Tón jedyn teju bratrow, tón štaršchi, Šurij, nješpasche a bē wšcho šlyšchať; jeho młóšchi bratr, Šermann, pať we šlubofim španju ležesche. Šurij jeho f lēhwa torhny; tón pať wotmolwi: „Wostaj mje, ja šym psches měru špróžny, čžu dale špacž,“ a f tym šašo na šahlwku ležesche. „Ty pať dyrbišch štamacz,“ Šurij f nowa wolasche a jeho f kóža ščahny. Nětko wobaj na wječch kšwatašhtaj, hdžež bēchu cži drusy pučžowarjo hižom šbro-

winach wojsiewicz: shtóž te a te kradnjene wězy sažo pschinjeſy, abo móže powjedzić, hdže ſu, doſtanje 50 hriwnow myta. — Szjom na drugi dzeń pschińdže žid, a pschinjeſy duzent flėbornych wulfich kzižow, a powjedafche, ſo je jedyn wjeczor nėkajka holza k njemu pschiſchla a je chzyla tute kzižy pschedacž, dofelž chze ſo ženicž a pjenjeſy trjeba. Al hdžž ſo ju ſa mjenom praſchach, čzeſny wona, woſtajiwſchi kzižy, powjedafche žid dale; a džeſche tež: Kajta je holza była, njemóžu prajicž, dofelž bė čzma, a mėjeſche k temu wulke rubiſchczo na hlowu ſwjaſane, ſwoblekana paſ bėſche taſ a taſ, w tajkej a tajkej draſcže. — Knježa ſpóſnachu ſ tajkeho woſnamjenjenja, ſo je to jich Marja była. Woni ſawoľachu Marju, a jako ta psched žida ſtupi, džeſche tón: Haj, w tej ſamej draſcže je ta holza była. — Woni napominachu Marju, ſo ſnadž by ſo ſ dobrym wuſnala a taſ khoſtanje pomjenſchila. Ale Marja jara plakaſche a njemóžeſche ſo k ničemu wuſnacž, pschetož wona bė njewinowata. — Szkužobnik pomhaſche jara ſchczuwacž a džeſche: To hiſchcže doľho wſchė kradnjene wězy njeſy, wona ſmėje jich hiſchcže wjazy pschekhowanych. Al woni dachu jeje kchinju wocznicž, a namaľachu w njej wjazy flėbornych kzižow, nožow a tež tajkich ſwėcznikow; tež namaľachu w jejnym łožu wſchelaku drohu nadobu. Al taſ wotwjedžechu Marju do jaſtwa jako paduſchnizu. — Szudniſtowo ju wjazy hacž džeſacž krocž pschekſchichowaſche, přeſi a pódlu praſcheſche, ju napominaſche, wėrnoscž rėczecž a ſo paduchſtwa wuſnacž. Marja paſ pschi tym woſta, ſo wo žanym paduchſtwe ničžo njewė. Wona paſ bu paduchſtwa winowata pójnata a jako ſamopaſchna hrėſchniza wotſudžena: ſo dyrbi tji dny ja ſchiju je želeſnym rjeczasom pschisamknjena k ſmėcham ſjawnje ſtejecž, a potom ſ mėjeſta wupoľaſanu dyrbi ju bėrz wumjeſcž. Al taſ ſo ſta; žane ſdychowanje, žana ſyľa a žana próſtwa pola čłowjekow ničžo njepomhaſche. Wóh paſ, kiž do potajneho hlada, wuſchſcha jeje próſtwu, a pschinjeſe jeje njewinu na ſwėtlo; a to ſo bórny ſta. —

Nėchdže ſa pol lėta pschińdže nėkajki čłowjek k ſłótnikej a pschinjeſe jemu wſchelle kuchi roſeſchtrjeneho flėbra na pschedań. Šłótnikej ſo to njelubjeſche, ſo je flėbro roſeſchtrjene, a praſcheſche ſo jehow: ſchtó wón je a hdže ma flėbro jow, a čzechodla je toſame prijedy ſchtrėl? Tón čłowjek nėſchto moſkotafche a njechaſche taſ prawje rėczecž. — Šłótnik paſ bė ſtradžu po polizaja póbľak, a jako tón njenadžizy do iſtwny ſtupi, rėczefche tón čłowjek ſjawnje a powjedafche, ſo je jemu tuto flėbro jedyn ſlužobnik k pschedacžu daľ. Polizajſki džeſche hnydom po teho ſlužobnika a ſaja jehow; to paſ žadyn drugi njebė, hacž Marijny pschecžehaľ. Wobaj, tutón ſlužobnik a tež tamny čłowjek, kiž bėſche flėbro pschedacž chzyl, buſchtaſ do jaſtwa domjedzenaj. — We pschekſchicheni ju na ſudniſtwe wuſna ſo nėtko tón ſlužobnik, ſo je wón ſwojich knježich wobkradnyľ a niž Marja; a to je tehodla čziniľ, dofelž je na Marju jara ſty byl a ji ſtraſchne wjeczenje pschilubiľ, dofelž njeje ſ nim dobra bycž chzyla. Marja ničžo wo žanym paduchſtwe njewė a je žyle njewinowata. — „Wſchato je tola pola žida je kzižami była!“ — „Njeje tam była, ja ſym tam byl njedželu w Marijnej džėkanſtej draſcže.“ — „Wſchato je Marja wſchelake kradnjene wězy we kchinje a ložu mėla!“ — „Haj, ja ſym je tam ſtradžu ſtykaľ.“

Wſchynoſcž ſo njemalo džiwaſche nad tajkej ſłóſcžu. Al tutón ſłóſtnik bu dla paduchſtwa a dla pschikłodženia a do haniby njeſenja do jaſtwa wotwjedženy, hdžžž dyrbjefche čzaſ žiwjenja čzežke džėlo džėlacž.

Marja paſ bydleſche pola ſwojeje čzety. Derje bė, ſo knježa wo njej wjedžachu. Knjeni póbľa ſ woſom po nju, wſa ju ſažo do ſlužby, wobdari ju jara bohacže a woſjewi wſchudže, ſo je Marja njewinowata. Marja ſo ſa nėkotry čzaſ ſ tym ſamym rjemjeſnikom woženi, kotryž bė prijedy wo nju kłodžil.

Bože pucže ſu džiwne, ale napoſľedku pschiwjedže wón wſchitko k dobremu kónzej.

Pschekłapnjenja, kotrež nam wėcznoſcž pschinjeſe.

Bohatej žóniſkej ſo ras džiweſche, ſo wona do njebieſ pschińdže a jej tam kraſny dom nadpadže, kotryž bu runje twarjeny. „Sa ſoho je tón poſtajeny?“ ſo wona ſwojeho pschewodžerja wopraſcha. „Sa Waſcheho ſahrodnika,“ tutón wotmolwi. „Ach, tón je delkach na ſemi w najmjėnſchej hėtzy žiwny, kotraž ma lėdy ruma doſcž ſa jehow ſwójbu. Wón by ſo lėpje mėľ, njebudžifche wſcho, ſchtóž móže wuſbhtłowacž, kłudym roſdawaľ.“

Potom wonaj k maľemu domikej pschińdžeſchtaſ, kiž ſo tež twarjeſche. „Šchtó ſmėje tónle wobydlicž?“ ſo ta bohata knjeni ſažo praſcheſche. „Tón je ſa Waſ poſtajeny,“ jejny pschewodžer ſnapſchecžiw. „Ale na ſemi ſym ja w rjanym wulfim domje bydlika, a ja njemohľa ſo do taſ malicžkich pomėrow namaľacž.“ Ma to wona te wjeleprajaze ſłowo ſchſchecſche: „Njebieſki twarž po najlėpſchim wjedženi ju a ſamoženi ju tón twarſki material ſwužiw, kotryž ſo jemu wot ſemje ſcžele.“

Wnoſny čłowjekowo runaju ſo pokładnizam, kotrež pschewo pschijimaju, ſchtóž ſo do nich tyka, ale ničžo ſažo njedawaju, doniž ſo njeroſraža. Sič kaſchcže, pinzy a ľubje ſu kaž Morwe Morjo, kotrež wſchu Jordanowu wodu ſpóžera a ſkaſy. To je, jako by Wóh pola tajkich čłowjekow žaneho kredita wjazy njemėľ; ničtó nochze jemu pjenjeſy domėricž, runjež wón ľubi, je ſtokrocžnje ſažo ſarunacž. Kaľ huſto Lazaruſ psched durjemi ľeži, jehow paſ njewidža a kėdžbu nimaju. Kaž magnet želeſo, taľ bohuzel ſłoto čłowſke wutrobny na ſo čehnje.

Wėrjaza wutroba njeje kaž ſtudžėń, ſ kotrejež dyrbiſch wodu noſycž, ale kaž žórlo, kotrež ſame ſwoju wodu ſ potajneje hľubiny dawu. Wėrjazny čłowjek njedawa ſo doľho a wjele k dobroczinjenju nuſowacž, nė, toſamo je jemu ľóſcht a wutrobna radoſcž.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— 31. oktobra, hdžž na Lipſczanſtej univerſicže kóžde lėto nowowuſwoleny rektor ſwoje jaſtojnſtowo naſtupi, ſo tež wot univerſity ſpožcžene wuſnamjenjenja woſjewja. Tón krocž je tež mjeno ſwėrneho duchowneho wodžerja naſcheho ſerbskeho ľuda mjeſ tymi, kotſiž ſu počzeſczowaze pomjenowanje doſtali. Knjeſ ſarať ryczer Mróſaľ w Šrodžifczju, kotryž wot D. Smiſchoweje ſmjercže w ſerbskim homiletikim ſeminarje ſerbskich ſtudowazych ſ njeſpróžniwej ſwėrnoscžu po ſwojich wot Boha jemu ſpožcženyh bohattyh duchownych darach ſa duchownſke jaſtojnſtowo mjeſ Szerbami pschihotuje a w ſerbskej rėcži wumucžuje, je ſo wot theologifkeho wotdželenja Lipſczanſkeje univerſity ſa lizentiatu theologije pomjenowaľ. Wty jemu wutrobne ſbože pschewjemy k temu derje ſaſľuženemu wuſnamjenjenju ſa jehow njeſpróžniwe próžowanje ſa duchowne ſbože naſcheho ſerbskeho ľuda. W jehow počzeſczowanju je naſch žyly ſerbski ľud čzeſcženy, a Wóh daſ, ſo by naſch drohi wodžer hiſchcže doľhe lėta ſo tuteho počzeſczowazeho wuſnamjenjenja ſwjeľelicž a w žohnowanju jako wodžer naſcheho ſerbskeho duchownſtwa mjeſ nami ſkutfowacž mohl.

— Szerbſka protyka „Pschedženat“ je wuſchľa. Wona je ſažo rjenje ſpižana a pschinjeſe wſchė lėtne powjeſcže ſa dom, tež ſapiſ kermuſchow. Do ſerbskeho doma ſluſcha ſerbska protyka. Duž ſebi ju kóždy w prawym čzaſu wobſtaraj. Wona je doſtacž pola k. Szmolerja w Budyſchinje kaž tež we wſchitkich pschedawańjach Szerskich Nowin na wſach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čĩ khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čě!

F.

↳ Sserbske njeđzelske łopjeno. ↳

Wudawa ƙo łóđu ƙobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

26. njeđzela po ƙwjatej Trojizy.

Pšichindženje pošlednjeho ƙuda — to nam nasch luby
Sbóžnik na łónzu zyrkwineho lěta na ƙwědomnje položi.

Napošledk pšichindže pošledni ƙud!

1. Szud pšichindže;
2. Ščtó budže ƙudnik?
3. Rał budže wón ƙudžicž?

1. Szud budže ƙo džeržecž — to je to přenje, ščtož Sbóžnik jako wěstosć šjewi. „Čłowjetej je postajene, juntrócž wumrjecž, potom pał to ƙudženje.“ Szudženje po ƙmjerczi abo pošlednje ƙudženje — ščtó čze w naschim čařu hiščezje do teho wěricž? Ale dha je to š tym roščudžene, so jich wjele wjazny to wěricž nječa. Rał dha potom, hdyž ł ƙmjerczi dže — dha dže wutroba pšched ƙudom tšchepoze. Drušy praja: „Szud wšchal je; na šly skutł pšichindže sařlužena mšda; ƙudnik w ƙwědomnju njemjelczĩ; ƙwětna historija je ƙwětnne ƙudženje. Ale je to wopravdže polne a prawe šarunanje, kotrež naschej woczĩ w ƙwěczje widžitej? Kunje njedospołnosć a njedokonzanosć čařneje njeprawdosće wola po šłóncznej prawdosći. Wěřo wutupjenje Jerusalema je widomne ƙhostanje sa ščizowanje Sbóžnika, a wěczje něotreho, kotryž je šle skutki čzĩnik, ƙhostaza ruła doščeznje — a něotry, kotryž je w čžělnych łóšchtach ƙwoje žiwjenje pšechczĩnik, ƙwoje pořhostanje pšches šlu hanibnu ƙhorosć dořtanje. Ale kał wjele šłóštnikow ƙo šestari a woni budža

š čžezju ƙhowani. Duž pšcheczĩwo tej myřli, so prawdosć žižom wščitko na ƙwěczje wuruna, ƙo wšchelałe njeprawo šbėha, kotrež ƙo ƙhostalo njeje, a teř sařo wšchelałe njeprawda, kiž je ƙo pšches to štała, so ƙu ƙudnistwa po piřmifu šatonja pšcheczĩwo čłowškemu čžuczju sařudžĩte — wořebje tał mjenowane justizne mordarřtwa, so buchu ƙamo njewinowaczĩ ł ƙmjerczi sařudženi. Ale hdyž teř ƙudnistwa wščitko po prawdosći wuřudžicž njemóža a prawo a njeprawo roščudžicž, nima dha čłowjeł ƙam w řebi njepowalneho ƙudnika, ƙwědomnje? Hdyž budže něčtó teř wot ƙudnistwa wuwinowany abo hdyž jeho njeskutł š žyla na šjawnne njepřichindže — tola ƙwědomnje wobřkoržuje. A tola móže ƙo hłóř ƙwědomnja poduřnyčž. Wone tola hiščezje njeje wopravdžite, ƙo njemylaze ƙudženje; jenicžny wěřezjenje na to ƙudženje, so ƙo junu dopjelni: „a potom to ƙudženje“. Wón njeby w tebi žadny ƙudnik byl, hdyž njeby žadny ƙudnik wšche tebe byl. Wščitko ƙudženje na ƙwěczje je jeno rukowanje, so pošledni ƙud pšichindže. Szamo ƙwětnny mudry štant žadanje wurunanja po ƙmjerczi jako mřdu sa dobre a ƙhostanje sa šle skutki, kiž ƙu na ƙwěczje njesaplacžene a njekhostane wostale, wěřczĩ, so měli čłowjetojo nawabjenje ł dobremu. Duž wěrna wostanje ta wuczba řwjateho piřma: „a potom to ƙudženje.“

2. Ščtó budže ƙudžicž? Ščtó budže ƙudnik? Hdyž teř je nam tón řnjeř wšchelałe potajĩł wo tych pošlednich wězach, wón tola w naschim řčenju wšchelałe wěřte roščtanjenja dawa, pšchede wšchēm teř wo tym, ščtó tón

řudnik budže. „Čłowřki řyn“. Niz Bóh řam, kotrehož čłowřek widžecž njemóže, ale řesuf, řiz je řo čłowřek řezinił nařche dla. Wón je čłowřki řyn, řiz je řpytany řaž my a móže tehodla řezetpnořez męcz ř nařche řłabofezju — wón budže nař řudžicž. řemu je tón Wótz wřřhitko řudženje přchepodał, dofelž je wón čłowřki řyn. (řan 5, 27.) Njedhřbjeli my přchi tym lóžo wodhčhnyčž, řo budžemy wot řesufa řudženi? A w tym leži tež řłubofofezž mu- drořez a prawdořez Božej. To njeje jenož poczeřezenje Wótzowe řa řwojeho řyna, ale to wuhadža ř teho Wótzowřkeho rořřudženja, řo dħrbi tón řudnik hycz, w kotrymž je Bóh do předku žyłe bohactwo řwojewe řmil- nořez a řezetpłiwofezž přchekrařnił. Čłowřekow řudnik dħrbi hycz řich řmilny wřřřchimeřřnił, tón pařħr, kotryž je řo wowzy řytajo řpřozny nařhodžik, čłowřki řyn ř tymi ranami, kotrež buch řemu přcheg hřech řbite. řaj, teho- dla je tón Wótz to řudženje temu řynej dał, řo by wón ř dobom prawy a řmilny řudnik byl. Wón, řiz je wopor řa žyłeho řweta hřechi přřinjeřel a ř tym wřřhitim móž a hnadu ř bójřkemu řhodženju warbowal a podal, tón nje- runa řo řurowemu mužej, řiz čže žnjecz, hđžež njeje wu- řħwal, ale wón budže wřřhitko po tym rořřudžicž, řaž je řo kóždy ř žohnowanju a plodej jeho wumóženje měl. Wón tón čłowřki řyn je tón řudnik — řmilny a prawy — wěřez pořbēhowaza myřł řa řpawneho řchegezřijana, řiz je řmilnořez řwojeho řbóžnika wuřł a řo jeho hnadu wjeřeli — ale nařtróžaze je tež to řudženje řa teho, řiz je jeho řytazu lubofezž wotpořařal — a budže nětko wot teho řudženy, řiz je jeho a žyłe čłowřejstwo ř wěznej lubo- řezju lubowal.

3. řač budže wón řudžicž? My ře rta nařcheho řbóžnika — teho řudnika řameho — řłřřchimy, řo budže wón po řkuffach řmilneje řłužazeje lubofezž řudžicž, kotrež řmy pař ezinił pař řkomdžili. To mohli eži, kotřiz ničo wo wěre wjedžecž njechadža, prařicž: „řu dže widžicž, řo móže řebi čłowřek ř dobrými řkuffami njebjeste řraleřtvo dohycz! řuž widžicž, řo my prawo nimacž, řo přchego wěru řadacž. řa dže řřebna njeje.“ řola niz řač řħroble ř rořřudženjom, moři lubi! řón řnjeř praři: „řchtož řezē my ezinił jenemu mješ tymi mojimi najmjeňřřimi bratrami“, praři tón řnjeř. řchtož řħude řtawy řchegezřijan- řkeje žyřkwe wobħladuje řa řħryřtuřowych bratrow, řa džečzi Bože w řħryřtuřu; řchtož wřřhitko, řchtož wón řim ežini, řwojemu řnjeřej ř lubofezži ežini: temu placz ři jeho řłubjenje. řóžda pomoz, kóždy řrucħ řħłeba, kóžde wo- řchewjenje řa laezneho, kóžda w řwěrnofezži podata dobra rada dħrbi řo ř lubofezžē ř temu řnjeřej žóřlicž. W kóž- dym ħubjenym a pomozy potřebnym a hdy by wón twój njeřchegzel byl, dħrbi twój řbóžnik přcheg tobu řtejecž. řo wón w tym řħudym řo wo twoje dħrje řłapa, dħrbi wřřchu twjerdořez twojeje wutroby přchewinyčž. řajřa pař móže twoja wutroba jeno hycz, hdyž řo ħori wot nutřneje lubofezžē ř temu řbóžnikej. řoricž pař móže řo jeno w řajřej lubofezži, hdyž wona do njeho a do jeho wulfich wumóženřřich řkuffow řpawnje wěri. Niz řmilnořez a dobroezřiwofezž řama na řebi přřinjeře nař ř prawy teho řnjeřa, ale jenož řa dobroezřiwofezž řařo plód wěry, řařo řnamjo lubofezžē ř temu řbóžnikej řych hřěřnikow, řiz je nař řařo řmilny řamaritřřki najpředy lubowal a ř hnadu do řnirow žiwjenje teho jehnjeczřa řařiřal. řač móžemy jenož řařudženju wuczeknyčž přcheg wěru do teho řnjeřa, řiz hřechi wodawa, do teho řnjeřa řnjeřa, řiz wot řmjercze

wumóže. řudženy.

řchtož to teho řyna wěri, tón njebudže

Wón přřinđže ř řwětnom' řudu
řych njeřofutnych dla,
ře žohnowanjom ř ludu,
řiz jeho řucha ma.
řój, řesu, nařřa řařnořez
A wjedž nař ře řweta;
Ač dař nam twoju řařnořez,
řař přřiwjedž do njeřa.

řamjeň.

řonograf.

řole řłowo je ř grichřřke řezē a na řerbfři řħntopřřař řela. řizom w lēezē 1877 je řdison tuto řpodřiwne wunamařanje ežinił, kotrež w tym wobřteji, řo řo přcheg wulfki řł řtupřřch a do njeho řezčřřch. řwojē řłowa řo do walzy řaczřřřezřa a nětko móžegħ tu walzu do aparata řtajičž, řač ħuřto ħacz ħžegħ, a ħłaj, twoje řłowa eži nařchegezřiwno řłincžřa, runje řajře, řajřez řy je prařil, pař ħněwne, pař přchegzelne, wōtre abo miķe, žyłe řajře, řajřez řy je řezčřřal. řřy wumřjel a dawno w řemi, móžřa twoři řawořtajiňi, hdyž walzu do aparata řħřnu, tebe, řezčez řłřřchegč. řajře řono- grafy řu řjane wunamařanje, runjež wulfkeje wážnořezē nimaju a ħuřto nař tež ře řwojey řaru jeno ħněwaju. Ałe bješ wuczřby wone řa nař njeřřu. řwojē řłowa řaczřřřezřa řo do Božeho pomjarka. A na řudnym dnju budžegħ je wot řam wřřchē řłřřchegč, řiz řy řezčřřal, a runje řajře, řajřez řy řezčřřal. A potom budže na tebi, řo řich dla řamolwječž. řicžo łohke to njebudže. řa to po- řařuje tež řwřaty řłatej (12, 36): „řa praři wam, řo dħrřja ludžo na řudnym dnju wotmolwicž řa kóžde njewuřžitne řłowo, kotrež řu řezčřřeli.“

řuž pojimaj řwój řařř, luby ežitarjo! a předy ħacz nje- prawe řłowo prařřch, dopomň řo teho, řchto eže řonograf wuczři.

K.

řwěznořez.

D wěznořez, řłowo řřimanja!
D mječž, řiz dħřchu přchekafa!
D řpoczatk bješ řkónczenja!
D wěznořez, ežřřo bješ ežřřa!
řa njewēm wulfkej' řrudžby dla
řu nihđže potajenja.
Ač wutroba mi řara řži!
řřo řařř ř džakřnam přřilēpi.

D wěznořez, řač řy řrudžřřch mje!
D wěznye, wěznye dořħo je,
řo njeřřu žorřy wěřezē.
řdyž wopomňju tu dořħu nóž,
A twojej' ežwile wulfku móž,
řřo řtróžu w kóždym mēřezē:
Ač! tu a w žanej dalinje
řy nimagħ ničō řrařřniřche.

D wotucz, ežłowczē, ře řpanja,
řy hřěřřna wowza řħubjena,
řjegħ dħřřa dobre ežini.
D wotucz! řy mařř wulfki ežřř,
řow ħewal wěznořez ħrabnje nař,
A njebudž w hřěřřnej wini.
řřnadž džēřřa je džēř pořłedni;
řchto wē, hdy řmjercž řo přřibřřiz?

D wěcžnosć, słowo hrimanja!
 D mjecž, kiž duschu pschekala!
 D spoczatk bjes skónčjenja!
 D wěcžnosć, cžašo bjes cžaša!
 Za njewěm wulkej' srudžby dla
 Tu nihdže potajjenja.
 Wšmi mje, hdyž so cži spodoba,
 Mój Knježe Jesu, do njebja!

Rónž kwěta.

Lubi křesćijanjo! Šhtož nam Jesuž w sczenju Lut. 21, 25—36 praji, dawa nam cžaš wocžakowacž, kiž kónž tuteho kwěta pschuwjedže. Pschetož kaž ma jenotliwy cžlowjek swój cžaš, hdžež wón bywa, rosće, wotebjera, so minje; kaž maju swójby, splahi, ludy, města a staty swój cžaš, hdžež wone kčžja a šašo tajki, hdžež swjaduja, tak so tež wschemu cžlowjestwu cžašy a mjesy jeho wobhdjenja wustajene (pschirunaj: Zap. skutki 17, 26).

Rostliny rostu a mrěja psches wliw pschirodnych macžisnow a mozow; ale hižom cžašne a cželne žiwjenje cžlowjeka je wot hišcže žyle druhich wliw a pschicžinow wotwišne. Cžlowjek mže šebi šwoje žiwjenje šam pschifrótschicž: rostlina niz; cžlowjek samože so psches šamšnu winu hubjenty šezinicž, so šaše swjadnje: to rostlina njecžini. Wotemrěje rostlina, dha wot njeje ničžo wjazy šbytkne njewostanje dhyžli kłacze a proch; ale wumrje-li cžlowjek, šawostanje wot njeho runje to, šhtož jeho cžlowjeka cžini, — jeho nješmjertna duscha. Čhzem-li tušamu hišcže š rostlinu pschirunacž, derje, dha je to tajka, kotraž je šmana a postajena š pschěšadženju š pódy cžašnosće na pódu wěcžnosće.

Tak jenotliwy cžlowjek. Tak junu žyle cžlowjestwo. Psched nim to wulke pschemějenje šteji, so jeho cžašne žiwjenje na kónž dže a so žiwjenje we wěcžnosći šapocžnje. Tajki wulhód cžašneho cžlowšeho žiwjenja dawa nam Knjes Jesuž w Lutajšowym sczenju wocžakowacž.

F.

Psches hnadu!

Psches hnadu junu šbóžnosć šmēju,
 Tak we wěrje praj, wutroba!
 Psches hnadu mēra palmy žněju,
 Hdyž wobjimam šchiž Šbóžnika.
 To wěcžna wěrnosć wostawa:
 Nam hnada njebjo wotanka.

Psches hnadu! Duž so nješpuschčamž
 Na dostojnosć a pocžinki;
 Wšy Šhryšta krej a prawdosć mamž,
 Njej šbóžny troscht to we duschi?
 Šsmjercž naš nētk traschicž njemóže,
 Naš hnada š njebju powjedže.

Psches hnadu! Džerž so teho šłowa,
 Hdyž hrěch cže tama, cžwiluje;
 Šlej, Šhryšta krej wo hnadu wola,
 Hdyž štejšy w prawej pokucže;
 Šacž runje bē šyn šhubjenty,
 Psches hnadu Bože džecžo šy.

Psches hnadu! Pschi tym šawostanje,
 Ta wěrnosć ženje nješhabła;
 Š tym troschtom štawaj kóžde ranje,

Wón budž cži wěry šótwiza;
 Psch wšchědnje do wutroby šej,
 Šo hnadu mašy psches Šhryšta krej.

Psches hnadu! D ty šbóžna wēra,
 Šak ty mi duschu wšschewješy!
 Ty, moje žórko troschta, mēra,
 Šaž mišy jandžel so mnu džesch,
 Šacž junu wrota Šalemšte
 Mi Boža hnada wotanknje!

K. A. Fiedler.

Je š cžlowjekom po šmjercži kónž?

Ma jenym mišionskim šwjedženju nēlotši duchowni a žyrtwinsty priódkštejery po šemšach hromadže ša blidom šedžachu a to a wono rēcžachu. Najpriedy šo šwo pohanach rosččowachy, šotšiz nješy wo našim lubym Šbóžniku hišcže ničžo šlyšcheli, ale bóršy počžachu tež wo tym rēcžecž, so wšchaf je hižom mjes nami w našich křesćijanšich krajach tež pohanow dosčž, kiž šu živi, kaž njebychu ženje ničžo wo lubym Šbóžniku šlyšcheli byli. Duž praji jedyn mlynt, kiž bē póbla: Lubi knježa, pošluchajče, ja čžu wam nēšcto powjedacž, šhtož šym šam šoniš.

Ša bēch ras njedželu popoždny do města dōšchol a še šwojim šušodom w jenej šahrodže pschi šchlešy piwa šedžach. Dólho tam njebēchmój šedžolaj, nēšajki knjež š města pschindže a šo š namaj ša blido šhdže. „Šcže wy“, wón š mojemu šušodej praji, „hižom šlyšchaf, so je wčžera rano našy pschecžel Ššyman wumrjel, a to žyle nahle? šchoda teho muža! Wē wam lubošny cžlowjek a wjedžeschy derje powjedacž; tež na šwoju wēž so wustejeschy“, a tak dale wo nim powjedeschy, hacž na pošledk šwoju rēcž š tymi šłowami škónčži: „Nō, wón je š najmješcha rjane žiwjenje mēš a šwoje žiwjenje tež wužil, to je prawje čžiniš, pschetož hdyž je cžlowjek wumrjel, potom ma wšcho kónž.“

„Ma wšcho kónž?“ šo woprašchach, „knježe, mēnicže wy, šo ma še šmjercžu wšcho kónž?“

„Nha“, mēšchčan wotmolwi, „wy drje macže tež hišcže tu štaru pschiwěru, šo po tutym žiwjenju cžlowjeka nowe žiwjenje wocžakuje? Šhto dha mohlo š cžlowjekom po šmjercži wjele byčž? Nē, mój luby, po šmjercži je wšcho nimo. Šaž šchtom padnje, tak wostanje ležo.“

Ša na to prajach: Luby knježe, š tym macže prawo. Šaž šchtom padnje, tak wostanje ležo — ale njewšmicže mi ša šlo, jeli šo šcže čžyli š tym šłowom dopošacž, šo je še šmjercžu do čžišta po naš, dha šebi to nješicže prawje wobhladali, pschetož wšche šłowo na šmjercž šo mi runje tak pschihodne šda byčž, kaž pjaščž na wócžko.

Šlajče, knježe, ja šym mlynt, a mam tež rēšaf, duž tu a tam drjewo kupuju a tež pschedawam. Druhdy šebi kručž lēša abo hole kupju a dam potom drjewo puschčecž; duž šym hušto widžaf, tak tam šchtomž leža, a šo pschi tym tež na to šłowo dopomniš: „kaž šchtom padnje, tak wostanje ležo.“ Žadnyš potom dale njerošče, njenarošče wšchšchi abo šchěšchi, ani hubjenschi abo lēšchi. Šhtož je, to je — ale, luby knježe, tehdy paš njeje š nim kónž, ale potom hake šo ta wēž š nim tak prawje šapocžina. Nētk, hdyž je wšcho popušchčane, šebi ja kóždy šchtom šwěru wobhladam, nētk šebi praju: tónle šchtom by dobre twašše drjewo dawaf, tón tamle hodži šo š dešam, tón tamle paš dale š ničemu, hacž šo jón dam do šchčžepow šřejacž: š tepjenju je dobry dosčž! — Luby knježe, dhyrbju wam šnadno šwoju rēcž bliže rosčstajecž? Ša šebi myšlu, šo drje šam ša tym pschindžecže, šhto ja mēnju. Š š tym štažech a prajach: „Budžče tu w Božim mjenje! — a ničžo ša šlo!“

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoón ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poúa,
Wokřew ée!
F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihcizščetni w Budyšnje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

Sswjedžen semrjetnyh.

1. Čhež. 5, 8.

Kak mamy pšchihotowani bycž na šmjercž —
na pošledni džěň — na pošledni šud, šo bychmy
šbóžni byli?

Nawoblekani š kabatom

1. wěrn,
2. lubošče

a š klobukom

3. nadžije.

1. We lišče na Hebrejskich šteji: „Šchtóž š Bohu
chze pšchincž, tón ma wěricž, šo Bóh je a šo wón tym,
kotiž jeho pytaju, myto dawaa“. Čhzeš-li wobštacž
pšched Bohom, dyrbi hižom tudy wěra do Boha twoju
wutrobu napjelnicž. Ty šnaješ se šchule 1. artikel.
Wušnawáš niz jeno se rtom, ale tež wutrobu a se
žiwjenjom wěru do Boha Wótza, wšchedomózneho štwori-
čzela njebjekow a semje? My Boha šwojeho Wótza
mjenujemy. Duž šmy jeho džěcži. Prawe džěcžo ma
dowěrjenje š swojemu Wótzej, hdyž tež druhdy jeho wolu
njerošmy. Bóh je tebje šnawo ša kašcžom pšches čžemne
doly wjedł, šo šy šo ty štyšnje prašchal: „Čžehodla,
šnježe?“ Hdyž džěža na šmjertnej njedželi tole
praščenje š nowa twoju wutrobu hnuje, budž čžichi š tym
podacžom do Božeho šłowa: „Ša derje wěm, kajke myšle
šebi wo waš myšlu, myšle měra a niz nješboža.“ Pšchetož
wón je tón wšchewědomny Bóh, kiž dale widži, hacž

my. Wěšo je nam hušto čžěžto w šchizju a šrudobje, pšchi
džělenju, šesady štaroščow a kašcžow jeho luboščž pošnacž;
tón šnješ ma tych ša šbóžnych, kiž njewidža a wšcha š
wěra. Tak myšł pšchi wšchěch wodženjach Božich — a
tež pšchi rowach tych šwojich pomyšł: „Kohož našch luby
Wócžez š šebi wšmje, tón njemóže šhubjeny bycž. Prawe
džěcžo šo šwojemu Wótzej dowěri a jeho pošłucha. Wono
pak šo tež we wšchěch naležnosčžach na njeho wobrocža.
Tak čžin to tež we wěre. Pšchibližuj šo š jeho trónej
š modlenjom a proščenjom. Potom budže twoja wutroba
čžicha w měre, kotryž je wyschšchi dnžli wšchitkón rošom;
pštom čžujesh šo pošběhnjeny do wěcžnosčže. Tak budže
nam modlitwa wutrobna radosčž. Hdyž šy tak se šwojim
Bohom šjednocženy w džěcžazym dowěrjenju š jeho wodženju
a w nutrnej modlitwje wo jeho měr, potom mašch tu
pramu wobšbožazu wěru. A potom woblekaj šo

2. tu luboščž, kiž w pošlednim bėdženju wutraje.
Prawa wěra dyrbi w luboščži škutkowaza bycž. Kak šteji
š twojej luboščžu? Njeh reka mješ šwětnymi džěcžimi:
„Kóždy je šam šebi najbližšchi“; mješ šchescžijanami
placži to šłowo: „Šena wutroba a jena dušcha?“ Džěža
na šmjertnej njedželi šnawo twoju wutrobu šaboli, šo
nješšy tym, kiž wontach špja, pšchezo šwoju luboščž tak
wopošawoł, kaž budžišche mohł. Šodarmo wšchal
prajišch: „Šdy bych jich hišcžje juntrócž měl, kiž mējach
lubo, ja čžył hinašchi bycž?“ Duž daj šo napominacž
w pohladanju na tych, š kotrymiž šy hišcžje hromadže:
„Ach, wopošaj tym šwojim luboščž, kaž dolho to móžesh;

hodžina pschińdze, hdžež potom pschi rowach plakašch a žarujesch." Haj rosumny ſo w luboſczi tón krótki pucž podróžniſtwa, kiž hromadže džemy. Ale twoja wutroba dyrbi tež kaž pola teho Samaritiſkeho ſa kóždeho klapacz, kiž je w nuſy, kiž twojeje pomozy potřeba. Dopomny ſo na to, ſchtož je nam tón Knjes ſańdženu njeđzeli praji: „Schtož ſcže wy činili jenemu mjes tymi mojimi najmjeńſchimi bratrami, to ſcže wy mi činili.“ Ty paſ njeſmješch ſo ani wótiſje psched druhimi ani čiſiſche psched ſobu ſwojich ſkutkow luboſcže khwalicz, hewaſ maſch ty ſwoju mſdu precž. Čzi w tym ſcženju, kotſiž budža ſaſtorčzeni, ſo tež powołaſa na ſwoje ſutki luboſcže a tola jich to wuſkóncžne ſudženje trjechi: „Ja waſ njeſmjem pofnaſ; džicže wſchitžy wote mnje, wy ſkóſtnižy.“ Čhžeſch-li wobſtačž, daj ſo ſwojej wěrje w ponižnej a njeſebicžnej luboſczi wopofaſowacz.

3. Pawoſ praji: „Esmy my džeczi, dha ſmy tež herbojo.“ Duž na hłowu klobuſ nadžije. Wobroncže ſo, Bože džeczi, ſkóncžnje tež ſ nadžiju. Nadžija je čłowſkej wutrobje pschinarodžena. Čłowjek hinaſ njemože, wón dyrbi nadžiju mēcž, kiž ſ wēcžnoſcže pschińdze a je ſa wēcžnoſcž ſtworjena. Někotre rože wſchaſ ſahe wuſcžēja. Tak tež někotra ſemſta nadžija ſo njeđopjelni, dokeſž ſ naſchemu lěpſchemu njeſluži po wēcžnej mudroſczi Božej, kotrehož čžaſnik huſto hinaſ dže hačž čžaſnik naſcheho wumyſlenja; pschetož jeho pucže njeſu naſche pucže a jeho myſle njeſu naſche myſle. Derje tym, kiž tež, hdyž ſo jim něſchto wat Boha ſapowjedži, njeſadwěluja na luboſcžiwej woli ſwojeho Boha, wo kotrejž Habakuf praji: „W hñewje ſpomniſch na ſmilnoſcž.“ Derje tym, kiž njepowalnje ſ nadžiju hladaja na tamny džen, hdžež budža wſchitke hudańcžka wuhudane w ſwětle bójſkeje hnady. Tale nadžija je prawe wobronjenje. Hdyž tež naſ Bóh čžemne pucže wodži, dyrbinym tež my wjele ſrudoby čžerpicz, my ſmy čiſiſchi w nadžiji: „Pſches nóz ſ ſwětku, ſ čžepnoſcže do kraſnoſcže.“ Pſchetož čžerpjenja tuteho čžaſa njeſu hódne teje kraſnoſcže, kotraž ſo nad nami ſjewicz budže.

„My paſ, kiž my teho dnja ſmy, budžmy ſtróſbi, nawoblefani ſ kabatom wěry a luboſcže a ſ klobuſkom nadžije ſ ſbóžnoſczi.“

Samjeń.

Rónž žyrkwineho lěta.

Rónž, luby čłowcže, wopomń — tak ſo praji a ſpěwa. Rónž žyrkwineho lěta je ſhutny dopomnjet na naſch kónž. Wſchudže ſu po prawom dopomnjerjo a dopomnjerki na njón: Spróſtnjena trawicžka, nahi ſchtom, pschibymaza nóz. A temu ſmjertna njeđzela pschińdze. Haj, dopomnjecže na ſemrjetnych někotru ſylſu ſbudži a někotre ſdychnjenje do rta počoži. Myſl na woteńdženje naſchich lubych kaž na naſche wotkalcžehnjenje je nam ſ khwilemi něſchto tajke čžežke ſa wutrobu.

D njeſteji wolóžer psched durjemi? Esmy wopomniſ, tak kónž žyrkwineho lěta po prawom tak jara na jutrowny čžaſ dopomina? Tu ſebi pokutny džen a ſmjertna njeđzela ruzy podawatej, kaž tam čiſiſchi pjatſ a jutrownicžka. Pokutny džen wucži naſ na naſch hrěch ſpominacz kaž čiſiſchi pjatſ. Wón paſ tež naſ na wujednarja naſchich hrěchow pokaſuje, kaž tamny ſe ſwojim přėdowanjom: „Wlaj, to je Bože jehnjo, kotrež ſwěta hrěchi njeſe!“ A kaž je Khrystuſ naſchich hrěchow dla podaty, tak je tež naſcheje prawdoſcže dla ſbudženy. A kaž je wón žiwny, tak dyrbinym my tež živi bncž.

Sutrowne heſto a ſmjertneje njeđzele heſto je to: „Sbóžni ſu čiſi morwi, kotſiž w tym Knjeſu wumru.“ Sutrowne ſwětko tež poſlednju njeđzeli žyrkwineho lěta wobſwětkla a roſſwěcža. Kaſ ſbóžna je wutroba, kiž je ſe ſwětkom nadžije pschi rowach lubych ſemrjetnych a ſpomina na ſwoje pscheſtupjenje do drugeho ſwěta!

Wodacže hrěchow w ſwiſtu je ſbóžnoſcžu nam psched woczomaj ſteji w jutrownym čžaſu a na kónž žyrkwineho lěta. Wonej ſtej jadro naſcheje ſwjateje kſcheſcžianſkeje wěry. Sbóžny tón, kiž žiwje wěri a wuſnawa, ſchtož tam psches wuſnacže žpleje kſheſcžianſkeje žyrkwe poſbėhujó klineži: „Ja wěrju ſwjatu, kſheſcžianſku žyrkej, ſhromadžiſnu ſwjatych, wodawanje hrěchow, horjeſtawanje čžėla a wēcžne žiwjenje.“

Bóh možiw psches ſwojeho ſwjateho Duchu tajku ſbóžnu wěru w naſchich wutrobach pschezo ſaſo a ſaſo. Bóh daj jeho kraſtewu pschińcž a jeho žyrkwi ſo roſſchėrjecž dale a bóle, ſo by tež poknoſcž pohanom ſ ſwětku wodacža hrěchow a wēcžneho žiwjenja ſaſchła w naſchim Knjeſu Jeſuſu Khrystuſu.

Maſa holecžka ležesche w mrēcžu. A wona džesche, jako ſo jejna poſlednja hodžina bližesche, ſ macžeri, kiž pschi kóžku bedžesche: „Mi ſo čžmi, macži, ja waſ ſkoro wjažy widžecž njemožu.“ Njeiabžy paſ ſo miſawcžki hiſcže poſbėžechu, ſ wjeſelom ſo jejne woblicžo roſjaſni a wona čiſiſche džesche: „Ja paſ móžu ſa to Jeſuſa widžecž.“ Derje wſchėm, kiž móža Jeſuſa widžecž w žiwjenju a wumrjecžu!

Sbóžnoſcž naſchich ſemrjetnych.

Sjew. Jana 7, 13—17.

D kaſ wam wēcžnje derje je,
W ſbóžnje dofonjeni!
Kiž wy psched Bohom ſtejicže,
Schat bėty woblecženi.
Wy, měra palmy w rukomaj,
Nětk wužiwacže Boži raj
Pod ſpėwom wſchſchich psalmow.

Scže tam po wulkej tyſchnoſczi
Pſchińcž ſ Božej hnadu čžyli;
Duž ſ wěru w Sehnjecžowej trwi
Scže ſwoje draſty myli.

Tam debi waſ nětk njewina,
Hrěch, nuſa, kſchiž waſ njejima,
Ma kónž wſcho bėdowanje.

Wam ſu psched trónom Wēcžneho
Nětk wſchſche ſklužby date:
Čžecž. khwalbu ſpėwacz, modlicž ſo
Je waſche džėlo ſwjate.

Tam jeſcž a picž ſo nježada
A žane kónžo nježaha,
Dych ſalemiſki waſ kſchewi.

Tam Bože Sehnjo paſe waſ
Na jaſnych honach měra;
Waſ ſ žórkam wodži pschezo ſaſ,
Wam žiwu wodu čžėra.

Tež ſylſy, kotrež plakaſcže,
Wſchė Boža hnada ſetrėje
Wam ſ woczow ſylſojteju.

Bóh daj, ſo bych tež junu ja
Byl w bėlej draſcže ſ wami!
Wſchaſ ſnjeſech tež doſcž tyſchenja.
A bėdy ſ njehodami.

Grěch, klaboscź cźujo, płotam ja
W krwi Chrysta swoje draščzenja
We połucze a wěrje.

Duż nadźej mam, so wotanknje
Mi Salem junu wrota,
Hdźež sa teho, kiž pschewinje,
Eso blhščczi króna flota.
Tam hlód a lacźnosć njesměju
A nječerpju pod tuźnosćju,
Hdźež póndu k žiwym źórlam.

Mam pať tu hiščcze dlěje być
We křesćijanskim stawje,
Chzu czišče dale křlšy křcž,
Kaž to je Bohu prawje;
Čaž pschindže, hdźež s nich róže žnju,
Hdźež Bóh mje woła k wjekele
Pšches hnadu Jesom Chrysta!

K. A. Fiedler.

Bedźenje po wěcźnej domisnje.

2. Kor. 5, 2.

Ach, so bych w Božim raju
Sa hižom doma byl!
We njeķmjertnosće kraju
Esej hětu twaricž chžyl.

Hdźež Boha widzi wěra,
Sa wěcźnje bydlicž chzu;
Tam wěja palmy měra,
Kiž ženje njewjadnu.

Pšches Chrysta wumoženje
Tam Boža miłoscž da
Mi krašne wobleczenie
A krónu žiwjenja.

Tam w jašnych honach khodźicž)
Sa budu s lubhmi,
Eso s jandželemi wodźicž
We wyščsčej radosći.

Wšchě křlšy, kiž křym płakať,
Tam Bóh mi setrěje,
A na cžož křym tu cžakať,
Wšcho dušcha dostanje.

Duż nadźej, kotruž noschu,
Mój Wótcze, dopjelať ty;
Mje bóršy, to cže prošču,
Wšmi domoj s zusoň!

K. A. Fiedler.

Pšchi rowje lubnych.

Pšchi rowje lubnych sanjeķmy
Dženš spěw wo dobywanju:
Tych běh je sbóžnje stonjany,
Sich cžělo dóndže k spanju;

Wšchě křlšy šu nětk setrjene
A bėdženje je pschětrate,
Sich w njeķju króna debi.

Šmjercž, horjo, boloscž wjazy njei,
Nětk mjelczi žakosczenie;
Sich dušcha w hěcze salemstkej
Žnje wěcźne wofschewjenje;
Šim rjeńšche křwětko saķwěczi
We njewuprajnej sbóžnosći,
D kať je jim tam derje!

Sich duch, sa wěcźnosć stworjeny,
Pšerščcž, popjek wotpołoži
A, psches ķmjercž domoj wołany,
Eso k wyščsčim honam škoži,
Hdźež Boža hnada psches Chrysta
Šchat běly wěru wobleka
A wěja měra palmy.

Duż křojim lubhym popscheječe
Sich sbóžnosć w Božim raju,
Kiž se křwojeje krašnosće
Esej na křwět nježadaju.
Eso wo to jeno starajmy,
So my tež junu sbóžni ķmy,
Hdźež dobheče nam kiwa!

K. A. Fiedler.

Bjeť wot Boha wscho s džakom!

Bjeť, wutroba, šchtož Bóh cži dawa;
Kaž dobre, ške tež šwólnje wšmi.
Pšecž šamowola! Ta njei prawa;
Šchtož Bóh ma rad, budž lóšcht tež mi.
Ty sbóžna šy, o wutroba,
Hdźež bjerjesch s džakom, šchtož Bóh da!

F.

Wšchelake s bliska a s daloka.

Šsrjedu 12. novembra w Budyščinje po dołhim cžerpjenju
wumrje našch njesapomnity wotcžintz knjes lie. theol. Ernst Jan
Suriy Jakub, ryczeť wyškotich rjadow, přjedawšchi dołholětny
saķlužbny farať Njeķwacžidliškeje wošady. Šchtož je wón našchemu
ķerbskemu ludej byl s žylej křwojej wutrobu, se křwojim nje-
špróžniwym skutlowanjom, se křwojimi woporami, kotrež je sa njón
pschinoschowať, haj se křwojim žylym žiwjenjom, to wostanje nje-
šapomnite w historiji našcheho ķerbskeho luda a hnuty džak dže sa
nim do wěcźnosće. „Sbóžni šu cži morwi, kotřiž w tym šnjeshu
wumru, haj, tón Duch praji, so woni wotpocžuju wot křwojeho
džěta a jich skutki du sa nimi.“

Šchtož je wón křwojej Njeķwacžidliškeje wošadže byl, to wona
wě a ķmy tež widželi s bohateho wobdželenja pschi jeho křowanju.
Ale šchtož je wón žytemu ķerbskemu ludej byl, wo tym chžemy to
najwaźnišche s džakownej wutrobu wusběhnyčž. Š žylej wutrobu
wišasche wón na křwojej ķerbskej duchowniškej konferenzy, kotrejež
pschedšyda běšche wón po D. Šmišchowej ķmjerczi, hačž šo na wot-
pocžintk poda. Šmužnje je naleźnosće našchich ķerbskich wošadow
šastupowať. Wošebje ležesche jemu tež na wutrobje, so by našch

berbski lud swoju bibliju hajił, duž je ƚo jako ƚobustaw psched-
 ƚydstwa ƚłowneho bibliskeho towarstwa sa to starał, ƚo ƚo berbska
 biblija we wjetschim cziščezju sa ƚlabškej woczi wuda a wón a
 jeho njebozcizčki bratr, knjes dwórski radziczel Sakub staj
 k temu wudawkej knižku sa wschitlich wotebjerarjom darikoj, w kotrejž
 mamy wobrašy sa podawki ƚwjateho piškma. Sačo wozđer berbskich
 kemschenjom w Dražďanach je ƚo sa jich spěchowanje woporniwje
 starał. My dopomnimy na tón barbojce cziščezany kichž, kotryž
 je lubym Dražďanskim berbskim kemscherjam sličizł, hđžež ƚu te
 4 njeđzele lětnych Dražďanskich kemschenjom sapiskane, ƚo móže ƚo
 kóždy rosjašnicž. Po ƚmjerczi njeboh D. Smišcha je wón tež
 pschedƚydstwo nascheho luthersteho knihowneho towarstwa na ƚo
 wsał a je tuto pschedƚydstwo woporniwje wjedł, ƚamo jene lěto
 wudacze bibliskeho pučznika i nahladnym woporom podpjerał a ƚo
 sa to starał, ƚo ƚo polkadniske wobstejnoscze nascheho knihowneho
 towarstwa sažo posběžechu. W jeho knihach sa towarstwo mamy
 wot njeho žiwe sawostajenstwo. A to ƚo tež sapomnicž nješmė,
 ƚo je jeho sašlužba, ƚo ƚu ƚo sažo berbske hodžiny na Budyskim
 gymnasiju sawjedle, kotrež bahu saštake, a wón je ƚam přeni czaš
 rošwucenje w berbskej rěczi na ƚo wsał. Wón běšche wozđer
 berbskeho kandidatseho towarstwa, horliwy ƚobustaw Maczizy
 Šserbskeje, hđžež běšche tež dołhe lěta w pschedƚydstwie, kaž
 ƚobustaw towarstwa Pomozu studowazeje mlodosce, sa kotrehož
 spěchowanje je ƚo starał. Pošledna běšche jemu radošč, ƚo ta
 petizija sa šđerženje ƚwjedženja tšjoch kralow, sa kotruž je nasch
 berbski lud wubudžil, pschihłohowanje w synodze namaka a ƚo nam
 luby ƚwjedžen tšjoch kralow na dalsche sawostanje. Lěta dołho je
 wón Mišioniski poškoł wudawał a běšche tež ƚwěrnny pscheczel
 nascheho „Bombaj Bób“. My wěmny, ƚo hiščezje i tym domo-
 piškane nješbu jeho sašlužby wo nasch berbski lud, ale my ƚebi
 myšlimy, ƚo ƚmy i tym najwažnišche naspomnili. Šchož je wón
 kóždemu mješ nami byl, kiž ƚmy jemu bliže stejeli, to czijemy
 w džałownej wutrobje a w tej lubosci, kotraž ƚebi psches row a
 ƚmjercž ruku podawa. My podamy i krotka tudny jeho bėh
 žiwjenja: Ernst Jan Jurij Sakub ƚo narodži 24. oktobra 1839
 w Budyschinje jako ƚyn fararja pschi Michalskej zyrkwi knjesa
 Ernsta Bohuwěra Sakuba a jeho mandželskeje Augusty rodž-
 šischerez. Gymnasij ƚwojeho wótzneho města pschekhodžiwšchi
 poda ƚo na Lipsčžansku universitu, ƚo by na duchownstwo studował.
 Po šwalobnje wobstatym pruhowanju běšche krotki czaš domjazny
 wučer, posdžišcho wot 1866 hač 1870 wučer a wyschšchi wučer
 pschi realgymnasiju w Žitawje. Potom škutkowasche 3 lěta se
 žohnowanjom jako kaplan a berbski předar pschi Klóštrsej zyrkwi
 w Kamjenju. Š tamneho czaša mamy tež rjanu sahorjazy narěčž,
 kotruž jako mlodosny duchowny wojakam na wójnu do Franžowskeje
 ƚobu da. W lěcze 1873 po ƚmjerczi knjesa fararja Ryčtarja
 wušwoli ƚo sa fararja Nješwacžidliskeje wošady. 1. adventa 1873
 sta ƚo jeho sawočasanje sa fararja Nješwacžidliskeho, jako kajki je
 w swojej lubej wošadze 33 lět i bohatym trajazym žohnowanjom
 škutkował. Reformaziški ƚwjedžen dželešche ƚo šhorowatosce dla
 wot swojeje Nješwacžidliskeje wošady. Sa jeho ƚwěrne škutkowanje
 ƚu ƚo jemu tež wschelake wušnamjenja dostale. Wón ƚo wot
 Lipsčžanskeje university sa licenziatu teologije wušwoli a dosta wot
 swojeho krala dwaj wyškaj rjadaj. Šswoje pošlednje lěta pscheby
 wón w swojim wótznym měcze w Budyschinje, hđžež běšche se
 ƚwojimaj šotromaj, kaž w Nješwacžidliskej farje živy a hđžež jeho
 luby bratr i Dražďan pschihłohowasche do nutrneho něžneho
 ƚwójbneho žiwjenja. Wschitny czi jeho ƚu jemu přjedny schli, tak
 ƚo běšche wón tón pošledni Sakubez ƚwójby. Pošlednej 2 lěcze
 mějesche czežko czerpicž, tak ƚo běšche wumozenje, hđnyž tón Knjes
 psches cziču ƚmjercž kónž ščini wschemu jeho czerpienju. Šeho

šhowanje mějesche ƚo ƚobotu 15. novembra. Žarowanska nutnosč
 mějesche ƚo dopołdnja w jeho bydlenju na Šornčerskej hašy pod
 bohatym wobdželenjom, pschi kotrejž tež knjes farar lic. theol.
 Mróšal-Šrodžiščezanski jako pschedšyda berbskeje předarškeje konferenzy
 jemu hnuty džal pschi jeho kaschczu wupraji sa to, šchož je
 škutkował sa naschu konferenzy a sa nasch berbski lud. Pohřebny
 czaš hibasche ƚo wot jow do Nješwacžidla, hđžež chžyšche po
 swojim postajenju na czičim pohřebnišchczu ƚwojeje lubowaneje
 Nješwacžidliskeje wošady, hđžež běšche jich tak mjele k pošlednjemu
 wotpočžinkej pschemođžal, tež ƚwój wotpočžink namakacž. Pschi
 Nješwacžidliskej mješy wozčatowachu pohřebny czaš woješke
 towarstwo, woheńska wobora, zyrkwinske pschedstejicžerstwo, knjes
 farar Wałtar i Nješwacžidliskej schulu, wučerjo wošady a cziřodny
 wošadnych. Na pučju štupi tež do czaša knjes kollator komornik
 i Vietinghoff-Riesch. Tak czešnjesche njebozcizčki pošledni krocž
 do swojeje Nješwacžidliskeje wošady. Pohřebny czaš czešnjesche
 k Božemu domej. Kaschcz bu psches kapalnju, hđžež wón tak
 dołhe lěta k swojej duchownej šlužbje won a nuts šhodžesche,
 do zyrkwi nješen. Kaschcz ƚo psched wołtarjom staji.
 Wošada sašpěwa šherlusch, wot njebozcizkeho wošebje lubowany:
 „Hđže namaka dušcha ƚwój statok a měr“. Po nej mějesche knjes
 farar Wałtar najpřjedny berbsku a potom němšku wopomnješku
 rěč na šaložku Mat. 17, 8: „Šesuš ƚam! Šo nascheho nje-
 bozcizkeho wopomnječe, to nascheho njebozcizkeho sawostajenstwo!“
 Wón wužoži, kaž běšche Šesuš ƚam byl šaložk jeho kroteje wěry,
 móž jeho lubosce a ƚwěrnoscze, hwěšda jeho nadžije. Šsřjedž
 wobeju rěczow špěwasche Nješwacžidliske špěwarške towarstwo berbski
 a němški motettu: „Budž ƚwěrnny hač do ƚmjercze!“ Knjes farar
 Šólcž-Rateczanski a Šandrik-Šupjanski rosžohnowaschaj ƚo i lubym
 njebozcizkim šastojniškim bratrom se ƚłowom ƚwjateho piškma.
 Šsobustawy zyrkwinskeho pschedstejicžerstwa a woješkeho towarstwa
 nješechu swojeho něhduscheho ƚwěrneho dušchowpastyrja na cziče
 pohřebnišchczu, hđžež běšche jemu pod šchtomami, kotrež wschaj
 w swojej naschmskej drascze wo sachodnosci nam powjedachu, jeho
 šparna komorka pschihotowana. Lubosne špěwanje džěczi klicžesche
 wysche jeho rowa a jeho šnaczi a pscheczeljo a wošadni pošlachu
 jemu, rōže do rowa šczelo, pošledne džatowne Božemje. Šeho
 wopomnječe wostanje mješ nami w žohnowanju.

R rospominanju.

Podawa F.

Šow w ƚwěcze nimasch cžłowjeka,
 Kiž by byl žyle hjes hrěcha.

* * *

Šcho je drašta czašnosce? —
 Dželo, horjo, starosce!

„Bombaj Bób“ njeje jenož pola knjesow
 duchownych, ale je tež we wschěch psche-
 dawarňjach „Šerb. Nowin“ na wsach
 a w Budyschinje dostacž. Na šchtwórcž-
 lěta placzi wón 40 pj., jenotliwe cziška
 ƚo sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će!
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoju mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu kóbotu w Smolerjez knihicziščjezni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž

1. njedžela adventa. Rom. 13, 11—14.

Rjane su wotměnjena čašow w pschirodžinym lěcže; my jich njechali parowacž. Ale wjele rjeńsche su wotměnjena čašow w zyrkwiny lěcže, a šchwóž je jich žohnowanje na šebi šhonił, tón pschězo sašo rad na nje špomina. Pschirodžine lěto naž psches Bože skutkowanje w štwórbje wjedže, zyrkwine lěto psches Bože skutkowanje sa nasche wumóženje a šwjeczenje. Wotměnjena pschirodžineho lěta pschěd nami bohatstwo šemškich Božich darow wupšchestrěwaja, zyrkwine lěto nam bohatstwo njebjeskich Božich darow pschědštaja a poskiczuje. Tam widomne šlónzo knježi, tudy to njewidomne šlónzo žiwjenja, Jesuš Khrystuš. Tam widžimy, kajke plody šemja dawa, tu widžimy, šchwó s njebjěš pschikhadža. Tam měšniki rěkaju: nalěčžo, lěčžo, nalyha, šyma, tu rěkaju: Bethlehem, Golgatha, šemške Jerusalem, njebjeske Jerusalem. Tam šlyšchimy: Bóh je njebjó a šemju šczinił a jej se šwojim šłowom šdzerži, tu rěka: To šłowo šczini šo čžěło a bydlesche mjes nami, a my widžichmy jeho krašnosć. Dženka sašo do noweho zyrkwineho lěta šastupimy a šo pschihotujemy, te wulke škutki Bože sašo pschěhodžicž. Kajku šlužbu čže přenja njedžela noweho zyrkwineho lěta nam wopokasacž? Wona naž na krašny adventski trošcht a na šhutnu adventsku pschikšluschnosć dopomina.

1. Nóz je šo minyła, džěń pak je šo pschiblizil. Šak rjenje je s tutymi šłowami to wulke pscheměnjene wopišane, kotrež bě šo štało, jako Šbóžnik do šwěta pschindže, a šo pschězo hišcže štawa, hđžež šo wutroba we wěrije jemu wotewrja. Přjedy hacž Jesuš do šwěta pschindže, bě nad nim nóz. Čžłowjetojo, psches hrěch šafšepjeni, běchu wěru do praweho Boha šhubili, do žalošnych hrosnosćow šapadli a s tym šo nadžije na wěčne šbóžne žiwjenje wšdali. Drije w dnjach štareho šluba šlónzo hnady a pošnacža šapocža škhadžecž; ale widžecž běchu jeno te přenje pruhi. Šašny džěń je hacž Khrystuš pschinješł. Ale tež tehdy njebě čžemnosć nožy s jěnym rasom pschewinjena. Šeno po něčim šwětko ššchěšczijanskeho pošnacža pschitke kraje a ludy pschěndže, doniž škónczuje tón wulki džěń došonjenja njefšwita, hđžež čžłowjeka šhu w mrocželach njebjěšow šo šjewi a pschěd jeho šlyšcžom wšchitka čžemnosć roščžěka. To šawoł měni, hdyž tu rjeknje: nóz je šo minyła, džěń pak je šo pschiblizil, a na to dorasnje wobšwědcža: nasche šbože je nětk bližšche, hacž hdyž my š wěrije pschindžechmy. Tutu wulku wěrnosć čže nam džěńšnišcha přenja njedžela adventa s nowa pschěd woczi štajicž. Šako šwjaty pošol wona na čžole zyrkwineho lěta štejo tu trošhtapoknu powjescž pschipowjeda: nóz je šo minyła, džěń pak je šo pschiblizil. Njeje tež nětko hišcže wošprijedž ššchěšczijanstwa mnohich, kotřiž w čžemnosći hrěšneho šadžerženja a w mrocže štruchleje wěry šedža? Pschězo sašo do hrěšow šapaduja, kotrychž šo šami hanibuja, kaž s putami

ko na swoje požadoscze swjasani czuja, kotrež jich sašo a sašo k padej pschinješu, we wojowanju pscheczimo hrěchej jeno swoju njemóz nashonja. Woni šebi nješwěra, doměrnje temu wulkemu Bohu swoju wutrobu wušypacz, kiž je tola swojeho Šsyna do šwěta pošla, so bychu wschitzy, kiž do njeho wěra, šhubjeni njebyli, ale wěczne žiwjenje měli. To šu czi, kotrymž chze tutón advent to wješeke pošostwo pschinješć: Šbóžnik je šo šjewil, móg hrěcha je psches njeho šlemjena, šlónzo hnady je w nim šhudemu cžlowjestwu šesthadžalo. Tutón Šbóžnik chze w nowym žyrkwim lěcze i nowe luboscze w Duchu, šlowje a šakramentomaj k nam pschincz. Šdžež wón do wutrobom a domom šacžehnje, tam wón móg, šwětlo a žiwjenje pschinješe, šo šo nóg minje a džen noweho žiwjenja šašwita. Njeje to šbóžny trošcht, kotrehož šmēmny šo w tutych adventškich dnjach wješelicz? Abo nješy ty hišcze nicžo wo tym nashonil? Šsu wschitke te rjane adventške cžafy, kotrež šy hižom šobu šwjeczil, nimo tebe šchle bješ teho, šo šo tež w twojej wutrobje a twojim žiwjenju ščěny nožy minychu a nowy džen šašwita? Wopomni tola, šo šo ty i šbóžnym lětom pschezo bóle temu dnjej bližiš, kotryž budže hrěšnikkej džen šuda, šwěrnemu džešču Božemu paš džen šboža!

2. Čim wjetšči paš je adventški trošcht, na kotryž naš japoschtoł dopomina, čim waznišča je tež adventška pschislušnosć, kotruž wón nam na wutrobu šladže. Šdžyž je šlónzo šesthadžalo a se šwojimi šlotymi pruhami mrototu a šurjau roščerja, ludžo se španja šlawaju; nózne wobleczenje šo wušlěfaju a draštu, šajtaž šo wodnjo nošy, šo woblekaju a na to do džěla du, šajkež šebi šemške powołanje žada. Šchtož šo paš hišcze se španjom hełczi, hdyž šlónzo hižom wyšoko na njeby šteji; šchtož šrijedž běleho dnja hišcze w nóznej drašče šhodži; šchtož w šdraščěnjju a woběndženju pschistojšnosć a dobry porjad šaprěwa, kotryž šebi šwětlošč dnja žada: teho i pošnym prawom jako lěnjeho njeporjadneho a njepchistojšneho cžlowjeka šwarimy. Šchtož paš we wschědnym žiwjenju jako pschislušnosć a dobre wušchnje šlaczi, to japoschtoł na duchowne žiwjenje naložuje, hdyž naš napomina: dokelž tón cžaf wěmy, šo je šchunda tu, šo bychmy se španja šlawali, dha wotpoložmy tehodla škutki cžěmnošč a woblecžmy šo brónje šwětla. Njeje to ša šchescžijanstwo hańba, šo je hišcze telko jeho šlawom w putach duchowneho španja šwjasanych? Njeje to šrudoba, šo tajzy, kiž mjeno šchescžijana nošča, hišcze we womasanej drašče hrěšneho žiwjenja šhodža a škutki cžěmnošč dokonjeja? Někotryžkuli nicžo šěpšche nješnaje, šhiba něšcto dobrego jěšč a picz. Bohužel mnošy niz jeno šwoje šamšne cžělna a duchowne možy, ale tež šbože šwojeje šwójby psches wobžranštwo a wopikštwo šanicžuja. Šelko hrěchom njepóččiwoscze a njecžistošč nóg se šwojim šchlewjerjom njepšchikrywa! Šelko šwarjenja a šawišcze šrijedž běleho dnja bješ haniby na šlawne nješupa šamo pola tajšich, kiž dšrbjeli šo psches šwjaški šwě a pscheczěštwo mješ šobu šwjasani šacžuwacz! Njerěka dha tež wo naš: Šlóz je šo minyła, džen je šo pschiblizil; naše šbože je nětko bližšche, hacž hdyž k wěre dóněžčmy? Šaj, nóg je šo pola naš minyła. Wny nješšmy wjazy w pošanskej njewědomošći wo Bošy a bójškich wězach. Wny wot malošč a šwjate pišmo wěmy, kotrež móže naš k šbóžnosći rostwucžicž psches wěru do Šhryštusa Šesusa. Šbóžda njedžela naš na naše šchescžijanske

pschislušnosće pošasuje. Šbóžde žyrkwine lěto nam te wulke škutki Bože k našemu wumoženju pschpowjeda. Šnjeshomy Duch na našich wutrobach wučžo, pošhostajo, napominajo, trošchtujo džěla. Šaj, džěni šboža, w kotrehož šwětlo móžemy pucz do njebeš namafacz, je k nam pschischol. Šacž budže hišcze dolho tracž, abo hacž šudnik hižom pschěd durjemi nješteji? Duž wotpoložmy tola škutki cžěmnošč a woblecžmy šo brónje šwětla! Wošebje pschi šapoczatku žyrkwineho lěta, hdyž chze našch Šnjesh a šral šašo do šwojeje wošady šacžahnyč, dšrbi šo wschitko wotštronicž, šchtož mohlo jeho šrudžicž a jeho pschidženju do našich wutrobom šadžěwacz. To šbóždemu, kiž chze w prawym šmyšlenju advent šwjeczicž, šlaczi: woblecž šo brónje šwětla! Šaj, woblecž šo Šnjeha Šesom Šhryšta šameho; nješ šo twoje žiwjenje jeho šwjatemu žiwjenju pschezo bóle runa! Šaš šo w twojim žiwjenju to napominanje našchje epistole pschezo šrašnišcho dopjelni: šhodžmy poščiwje, jako wodnjo. Šaš móžesh niz jeno šwojemu Bohu a Šbóžnikkej k cžěšči žimy byč, ale tež tym, kiž šu wokoło tebe, šohnowanje byč. A čim bóle w šwětlo šhodžiš, čim bóle budže twój Šnjesh, ta šašna šernicžka, hižom tu šwój advent pola tebe džeržecž, doniž cže nješawoła do wěczneje šašneje domišny tam šorjeka.

Šamjen.

M. w Hr.

Twój kral šo bliži!

Twój kral šo bliži, šchescžano,
D wotewi dom šwój jemu!
Šón šhotuj cžiste bydleńcžlo
A wotšant' hrěchej wschemu;
Tež i wěnzami a palmami
Nješ wón šo rjenje wudebi
Ša hoščza wyšokeho.

Twój kral šo bliži, šchescžano,
D wotewi wucho jemu!
Wón šhlěb ma šlowa Božeho,
Duž šlódny šhwataj k njemu;
Kiž pucz je, wěrnoscž, žiwjenje
A šchemi i wodu wěcznosće,
Š tym dži na cžerstwu paštu!

Twój kral šo bliži, šchescžano,
D wotewi röt šwój jemu!
Šwědcž ša njeho, džerž, pošnaj šo
Še šralej nješštemu!
Wón nočze žanu pošojčnosć,
Wón žada wěrnju pošojčnosć,
Kiž špěwa šosianna.

Twój kral šo bliži, šchescžano,
D wotewi dušchu jemu!
Šdyž štaroscž, šorjo, šubjenštwo
Čže tyšči, dha dži k njemu;
Wón wotpočžint a pošoj je,
Š nim wutroba tu k mēru dže,
Še cžafnje, wěcznje šbóžna!

K. A. Fiedler.

Šwěda i Šakuba šendže a šzeptar i Šsraela šlawje.

4. Šbšj. 24, 17.

Šileam bu wołany, šo by Šsraela pošla. A wón to čžyšche. A jako šwój röt wotewri, wón šohnowasche, město šo by pošliwač. Wóh wodži wšch cžlowjetow kaž wodowe řěki, šo dšrbja cžinicž,

niz sčtož kami chzedža, ale sčtož wón chze. A tak tehdy Bileam Sfraela žohnowasche a jemu Sbožnika flubi. To, sčtož je wón tehdy flubit, je so dopjelniko. Ta hwěsda je sčstka. Khrystuſ bē tuta hwěsda a wona bē sčsthadžata, jako Marja swoje džěc do žlobika položi. A nětko wona hiščeže pschezo hwěczi, a m kmy w jejnym hwětle tak sbožowni! Dži ke khoremu a rjek t njemu: Sa chzu czi 100 000 toleć dacž, ale sa to dyrbiſ i pomjatka a wutrobny swojeho Sbožnika puščezicž a so jem wotrjež. Wy ty jenicžkeho namakaš, kiž by twoje pjenješy rodžil. Albo hdy by něchtó t hrěschneje pschischol, kiž psched swojim Sbožnikom fleczi a wo wodače swojeje winy proſy a jemu by so kaſwjetsche kamjenje so do boka smjetaju a to njerune so wuruna. wotſchemjazy wolij ta wěstosčž do wutrobny lafa, so jemu Khrystuſ wodača, a wón by psched so bu durje wěcžneho žiwjenja wotewawutrobu tež wjele tajkeho leži, sčtož tam njeſkluſcha: to je twoje rjene widžak, — haj hdy by něchtó tajkemu wjele millionow tolećjedobre waschne. Kaš lohlo so roshněwasch, kaš rad ludasch a poskiczi, wot njeho ſebi paš žadaš, so ma Khrystuſa puščezicž a hajesch, kaš bližičeho hidžišch, kaš njeſmilny ſy pschecziwo so se swoje hrěschnej winu dale noſhyčž, dha by tajki swoje hudemu, kaš mašo so modlišch atd. To paš so wšo kamjenje, pjenješy wšchē sašo so bu domoj wsačž dyrbiak. Džak budž tehodla ž dyrbja i pučža prjecž, je-li so ma Khrystuſ do twojeje wutrobny Bohu, so nam Khrystuſ jako ta prawa hwěsda hwěczi.

Khrystuſ paš je tu tež „ſzeptar“ mjenowany. To nam jeho jako našcheho praweho krala psched woczi staja. My mamy jeho sa krala. A wón ma naſ sa swoj lud. Psches to je wón sašo ſaložk a korjeń našcheho sboža. Rijana wěž je wo mudreho, hwěrneho, móžneho krala. Sa lud tajkeho krala je derje starane. Ničtó paš psches našcheho njebjeskeho krala njeje. Ani jenicžkeho pobbana tón i woczow njepuščezzi. Sa kóždeho ma, sčtož trjeba, a na poſledku hiščeže, hdyž nam ludžo wěnzhy a palmy dawaju, kiž so prjedy ſwjadnjene, hacž so dadža, ma wón sa naſ kónu žiwjenja. Nam derje tajkoh' Knjesa! Kóždy kschescžijan, kiž so pod tutym kralom něčžoho boji abo strachuje a ſebi czežke myſle cžini, so pschehrěschy. Semu chzemy so domericž a t njemu modlicž: Pschidž t nam twoje kralestwo!

Pschihotujcže pučž temu Knjesej!

(Sej. 40, 3.)

To Seſajajš do swojeho luda woła. Wón do dalokeho pschichoda hlada. Kraſny napohlad so jemu tam ſiczi. Ssyn Boži, hwjaty a móžny, cžiči a pomoznik je na pučžu. A wón je so runu kmuhu do Sfraelskeho luda nastajik. D, teho tola lud wotpoſajacž njeſmē, tón dyrbi rumne a rune a poſhypane puče namakačž do luda, do domow a do wšchēch wutrobow! Duž napomina, proſy a wabi wón swoj lud: Pschihotujcže pučž temu Knjesej!

Sašo je Khrystuſ t nam na pučžu. Adventſki cžaſ, we kotrymž we zrkwi wo Khrystuſowym pschichodže klyſchimy a ſpěwamy, hodowny rócžny cžaſ, kiž naſ do Khrystuſoweho narodneho doma, do hróžicžki w Bethlehemje, wjedže, je tola t temu poſtajent, so ſebi na Khrystuſa myſlimy, so do njeho wěrimy, jeho lubujemy a jemu i tym do swojeje wutrobny ſtupicž damy. A tutón cžaſ kóžde lěto i nowa psched naſ ſtupi. Kajka je to tola hnada wot našcheho Boha! Eſu tola pschezo někotſi, kotſiž přeni krocž tutón cžaſ wohladuju, kiž přeni krocž Božu wo Khrystuſu ſjewjenu hnadu doroshmja. Kaš nuſne to tehodla je, so Khrystuſ t nam kóžde lěto i nowa pschikhadža! Pschi tym je paš tola tež tych wjele, kotſiž so wotroſtli, haj so hižom ſestarili, kotſiž paš so kóžde lěto psches adventſki a hodowny rócžny cžaſ kaž ſpizy ſchli. Woni widžachu druhich wjekelech, a kami wotſtachu ſymni; woni widžachu druhich w zrkwi a pschi Božim klowje Sbožnika pytačž, a kami so sa nim njepraſchachu. Khrystuſ dyrbiesche se wšchēm swojim sbožom, kiž budžišche jim tak rady daš, nimo nich hičž. So bychu tež czi ſkóncžnje woczi wotewrili, so jeho dohladali a wot njeho wobſbožicž dali, tehodla so wón kóžde lěto i nowa wo kóždeho cžlowjeka durje a wutrobu

kkapa. Duž cžimny tež my nětko něsčto sa njeho, sčtož budže, ſkóncžnje tež jeno t našchemu sbožu: Pschihotujmy jemu pučž!

Kaš so to ſtawa? Sdyž macž swojemu džěcžu wo Seſuſu powjeda, hdyž wuczer swojim džěcžom Khrystuſowny narod i wutrobnyimi klowami psched woczi staja, hdyž zrkwi wotſadnych myſle do Bethlehema, Nazareth a na Golgatha wodži, tam wšchudže Khrystuſej pučž hotuja.

Tola njeſapomni na to najwažniſche, na to mjenujzy, sčtož maſch kam sa so cžinicž. Sčtóž pučž hotuje, tón wotſtronja i pučža wšo, sčtož na njón njeſkluſcha. Džery so wupjelnjuja, nětko so po tym pučžu lohzy khodži a jědži. Psched twojeje wutrobu tež wjele tajkeho leži, sčtož tam njeſkluſcha: to je twoje rjene widžak, — haj hdy by něchtó tajkemu wjele millionow tolećjedobre waschne. Kaš lohlo so roshněwasch, kaš rad ludasch a poskiczi, wot njeho ſebi paš žadaš, so ma Khrystuſa puščezicž a hajesch, kaš bližičeho hidžišch, kaš njeſmilny ſy pschecziwo so se swoje hrěschnej winu dale noſhyčž, dha by tajki swoje hudemu, kaš mašo so modlišch atd. To paš so wšo kamjenje, pjenješy wšchē sašo so bu domoj wsačž dyrbiak. Džak budž tehodla ž dyrbja i pučža prjecž, je-li so ma Khrystuſ do twojeje wutrobny Bohu, so nam Khrystuſ jako ta prawa hwěsda hwěczi.

Bělinka.

Leontopodium alpinum.

Alpen-Edelweiß.

(Ma žadanje pschekožene a tudny wocžišchczane.)

Ma nahlych horach w kónzu ſacžewa
 Taš i horda cžista kwětk a bělinka;
 A jejna barba hwěczi i něžnotu,
 Kaš njewina so wježe i rjanosčžu.
 We alpach, hdyž kmy bliže njebjesam,
 Doſt hoi tajkim cžistym rjanotam;
 Tam próžu plačzi rědkosčž roſtlinſka:
 We alpach kralowaza bělinka.

Se Schwizy młodženz cžehnje na precžki,
 Kiž ma swoj dom a dwór na starosčži;
 Duž won do dalokeho hwěta dže,
 S tym paš tež hwěru džerži wótcžinje.
 Eſo w jeho duſchi hoi hwoboda,
 Sčtož wón tež i kóždym ſpěwom poſaſa;
 Wšchē kwětki paš, kiž w zuſbje widžak by,
 Soš njerunachu kwětzhy bělizhy.

Sčěr ſchkalbow nima ſtrachi sa njeho,
 Wšchē hory ſdadža jemu ſchpatne so,
 Sdyž sa lubu wón kwětku pytačž ma,
 Kiž lutka kama kuka se ſněha.
 Wſchaš luba, kotruž wuſwoli wón ſej
 A sbožowny i nej póbžje t wotſarjei.
 Ma pschidostacž sa lubosčž, sa hwěru
 Tež t myrcže hiščeže něžnu bělinku.

Tam i wſchimy, hdyž ſteji zrkwicžka,
 Sdyž ló a ſněh cžěr huſto ſadžewa,
 Wóncžl ſkóžbne ſynki ſežele t dolinje,
 Wo hwěrnny ſtarž we alpach wumrjek je.
 Am jeho i domu njeke ſuſobſtwo,
 Ž debi jemu maše bydleńcžto;
 Kašcž paš jako pychu najrjeńſchu
 i položichu hiščeže — bělinku!

Roskudžazy šón.

We šwojim wóšomnatym lécze — tak powjeda se šwojeho šhonjenja wučzeny muž — jako bėch na wšchschej schuli, mi Wóh špodžiwny šón póšła. Moja macz bėšche jara pobožna žona. Šejne najwšchsche žadanje sa šwoje džėczy njebėchu senište kubla. Wona mējesche to jeniczke žadanje, so mohla šwoje džėczy w njebješach trjechicž. Tež mje bėšche hižom hušczišcho napominała, so bych šo k Bohu wobrocžil, dofelž bėch lohli.

Raž šo mi nětko džijesche, jako bych we wošebitym rošwucžowanju š wyšokim wučzenym w hromadže šedžal. Mój bėchmoj runje na tym, nětajki czežki nadawł došonjecž, jako njejabzy — bėšche šrijedž bėleho dnja — šo šwětlo poča šhubjowacž. Šola mje moja pobožna macz stejeseche, na druhim bohu tón žyle nje-wěrjazny wučzeny. Šcho š teho budže? šebi myšlach, jako šo dale bóle šacžmi a bėchmoj šlóncznje do tofsteje nozy šawalenaj. Štróženje mje nadpadny, ja šo k woknej mašach, so bych jo woczinił. Duž pó cžnje hrosne podobny š cžmowymy, cžertowštimi woblicžemi widžach, šak jich woczi na jene mēštno džėchu a so pjašcže pošawowachu. Šcho drje to bėšche, šchož je takšrosšlóbjesche? Ša tež na tule štronu hladach a daloto žyle mažu šwėczku wohladach. Cžim bóle tam hladach, cžim bóle šo tónle šwėtky dypł jašnješche; wón šdasche šo bliže a bliže pšhińcž. Šižom cžma cžėšasche a šwětlo dobywasche, hacž bėšche žyla krašina roššwėtlena. Duž w mróczelach jašne šnamjo Šbóžnika widžach, kiž bėšche po šwoje džėczy na semju pšchischoł. Wokoło njeho bėchu njebjeste wóššta. Šeho lubošcžepołne, blyšcžazaje, pšhecželne woblicžo nje-móžu wopřacž — to bėšche krašny napohlad. Cži jandželjo wuńdžechu do wšchėch šchtyrojch kónzow šemje, wěrjaznych šhromadžecž. Tu poškoł dušchu š jednoreje šlómjaneje hėty pšchijwedže, tam dwe, tši š doma; tam nětoti š hrodow pšhińdžechu. Še wšchėch štron buchhu šem pšchijwedženi, ras jenotliwi, ras po wjetšich cžrijódkach. Š šajšej lubošcžu Šbóžnik wšchittkich pšchija, kiž bėchu jemu na šemi šwėru šlužili a šwėrni wostali, to njemóžu se šlowami wuprajicž.

Šcho pał dyrbjesche šo mnu bycz? Šzlušchach ja tež k tym šbóžnym? Wo mojej maczeri to wēšcže wjedžach; wo mojim wučerju to runje tak wēšcže wjedžach, šo bohuzel k nim nješluschach; ale šcho ja, kiž wošrijedž njeju stejach? Ša na koleni padžech: „Ach Wóžo, wobrocž mje nětke, ale šhėtje, šhėtje!“ Tola ja šjawnje cžujach, moja modlitwa k Bohu horje nještupašche, wona jeno hacž k wjetšej teje štwy džėšche, w šotrež bėch. Raž šamjenje tele myšle na mni ležachu.

Duž šo durje wocziničhu. Šašny jandžel šupi na proh; do jštwy nješmėdžesche, ta bėšche šanjeschwarnjena. Wón šo rošhladawšchi na moju maczer polasa, prajizy: „Ty pój ja mnu!“ Wona mjeležo džėšche, žane šlowečžo njeprajiwšchi. Ša napjaty cžakach, hacž budže tež mje wolacž. Šlaj, duž šo macz w durjach wobrocžiwšchi šrudnje na mje pohlada a džesche: „Moj šyno, šak hušto šym cže prošyla, šwoju dušchu wumóž. Nětł je pšchepošdže.“ — Pšchi tym pał šo tež hižom durje šady njeje a jandžela šamtnychu. Nětł bėch ja š tym bješbóžnym wučzenym šamlutki, a mi bėšche wēšte, šcho budže mój džěl tu dołhu wēcznošcž: W towarštwje hrosnych duchow! Pšchepošdže!

Duž wozucžich. Šdže bėch? Nunje niž na wēczne šhubjenty. Ša bėch hišcže we ložu a wšcho bėšche šón był. Ale tón šnjesh bėšche šo mnu rėczal. Žanu mjenščinu wjazny cžakacž njechach. Na koleni padnywšchi šo Bohu š wutrobu džakowach, šo njeje hišcže pšchepošdže. W tutej nozy buch hinajšchi cžlowjek. Wóh bėšche modlitwu mojeje droheje maczerje hnadnje wušluschal.

Šchtóž čze nuts, njech šhwata!

W jentym š murjemi wobtwjerdženym mēšcže, tak cžitach w jentych štarych knihach, buchhu štajnje wjecžor w 9 hodžinach wrota šamkane. Šchtóž tu do teho cžaka njebė, njebu nuts pušcženy. Wrotnicej, šotremuž jara k wutrobje džėšche, hdyž dyrbjachu hušto ludžo, šotšiz jeno mažu šhwilku pšchepošdže pšhińdžechu, pšched wrotami pod hólhm njebjom pšchenozowacž; tola, wón mējesche twjerdu pšchifasnju, po džewjecžich nikoho wjazny nuts pušcžicž.

Tak šhodžesche tón wrotnik štajnje do džewjecžich kóždy wjecžor daloki pucž š mēšta won, šatrubi na šwoju trubu a wołasche wótšje: „Šchtóž čze nuts, njech šhwata!“ Nětotryžkuli, šotryž bė na pucžu, šo šhraba k špėšchnišchemu šupanju, hdyž wón tamne wołanje wušluschach, ša pšhińdže hišcže pšched šamtnjenjom wrotow do mēšta. Ššwėrny wrotnik mējesche potom štajnje šwoje wješele, hdyž jedyn abo wjazny cžlowjekow pšches jeho wołanje hišcže hošpodliwu domišnu došcžeže.

Njedyrbjało to, luby cžitarjo, namołwienie ja tebe bycz: Šchtóž čze nuts do wēczneje domišny, tón njech šhwata? Njochžesč tež druhich šobu do wēczneje domišny wołacž? W.

Škhód žohnowanja.

Wullotna bėšche šo mój ewangelišcže wėry w Šchtyrškej wopolašala, dofelž je w czežkich cžerpjenjach wutrała; šakle nětko šmė šo šašo polneje šwobody šwješelicž. Tam šo pšched nje-dolhim cžakom nětajki nowy dom pošwjecži. Młody wobšedžer bėšche š wješelom šwój nowy dom natwaril, a hdyž bė dom došonjany, mējesche šo tež pošwjecžicž. Wošadžiny duchowny bėšche pšchi tym pódla. Šdyž šebi nětko nowy dom wobhladowachu, šo duchowny džiwasche, hdyž wuhlada, šo je škhód, kiž do hornjeho poškoda wjedže, žyle štary, a poča šo ša pšchicžinu prašhecž; pšchetož ničtó tola nowu šuknju se štarej šaplata njeplata. Młody šur ničšo njewotmolwi, wjedžesche pał duchowneho po tym štarym ššhodže horje, pošlakny šo tam, wucžeže nětotre šchrubiki a wotkry na ššhodže deštu, šak šo bė tam wjetšchi šakčecžil widžecž. „Šohladačže tu nuts“, šur na to džesche. W hlaj, tam nutsšach ležachu tši biblije, tši špėwarške a tši šatechizmy. „Šo šu,“ šur dale rėczesche, „te biblije mojeho prašžėda, wullotžėda a džėda. Do tuteho šakčecžika na ššhodže buchhu te knihi šak hušto ššowane, hacž bychu šroatizny wjazny pšchisšli, dom ša ewangelištimi knihemi pšchepntacž. Šehodla je tutón škhód ša mój dom škhód žohnowanja a dyrbjesche šobu do noweho doma, šo by žohnowanje tež w nowym domje był.“

Wšhelake š bliska a š daloka.

Njedželu 2. adventa budže lėtusche pošlednje šerbške šemšchenje w Šchiznej žyrkwi w Draždžanach. Šubi Ššerbja čžyli šwojich pšchiwušnych a šnatch w Draždžanach a wokolnošcži w prawym cžaku šnano š dopišnizu na to dopomnicž, šo njebychu ššladnošcž škomdžili, Wóže šlowo w lubej maczernej rėczy šlyšhecž a tež k Wóžemu blidu pšchistupicž. Tež na to dopominamy, šo budža bibliške pucžniki na nowe lėto k temu šemšchenju hotowe a šo budža w šhapalni Šchizneje žyrkwe ša 15 np. došacž.

Šdyž šnjesh šarať lic. theol. Wróšal w Šrodžišcžu kóžde lėto šerbškich na duchownštwu šchtudowaznych w šerbškim homiletškim šeminarje šhromadžuje a jich š wulkej špróžnitwošcžu a wuštojnošcžu wuwucžuje, šo mohli jako šerbšzy duchowni mjes nami w žohnowanju škutkowacž, móžemy š wulkej radošcžu šjemicž, šo šmėje šo tole wuwucženje a pšchihotowanje tež pšchihodnje w pruškej Šužizy a to we Wóžerezach pšches šnjese archidiakona Dobružkeho. Š wulkej džakownošcžu dyrbi šo wušbėhnyčž, šo pruška wuščnošcž w nowšchim cžaku šedžblitwe na potrebnosč našchich šerbškich wošadow džiwaj, šak derje w žyrkwinišch šak tež w šchulškich naležnošcžach.

Sy-li spéwał,
Pilnje dźéłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mény
Čerstwosé da.

Njeh ty spéwał,
Swérnje dźéłal
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoáň ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh póda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcžečni w Budyšchinje a je tam ša šchwórtlétnu pšchedplatu 40 pj. dostacž

2. njeđzela adventa.

Rom. 15, 4—13.

Wšchińdž ł nam twoje kralestwo! tak je cže něhdy twoja macž wucžila, to šy dženša rano, na šwoje zyrkwine městno šo šydnuwšchi, spéwał. Na semi je wjele kralestwow. Mjes nimi šu někotre jara mózne, šo šušodne ludy pšched hroženjom jich mjecža tšchepotaju. A kať hordža šo stawy tajkeho mózneho kralestwa š tym, šo jemu pšchišlusheju! Kať dže ša nimi, hdžěžkuli stupja, ščit jich krala! Kať maju šwój kraj lubo! Ale tu šamšnu luboséž ł šwojemu krajej a ludej namakašch tež pola stawow maleho kralestwa. A hdy bychy nam wo tym powješcže starych cžadžow ničžo njepowjedale, šmy to šaidžene léto na maľnych balkanškich ludach widželi, na Čzornohórzach, Bolharjach a Šserbach. Stari a mlodži, wopushežiwšchi pluh a rolu, dom a džecži, šu šo do šylnych wóšstow šestupali a šu š wješekej wutrobu štrowoséž a žiwjenje woprowali ša šwój wóžny kraj. Po tyšazach ležachu padnjeni tutnych maľnych ludow na bitwišcžach. To je tola něšchto wulke, tajka woporliwa luboséž ł šwojemu krajej.

My mamy pak hišcže jene druge kralestwo, dnžli tuto šemške. Šhryštuš je jo šažožil. Žylu šemju wobšahuja jeho mješy. Najkrašnišche prawa a kubla datwa wono šwojim stawam. A hdy bychy wšchitžy, kiž do njeho šlusheju, ša njo tak wojowali, ša njo tajke wopory nošyli, kať ša šwoje šwétne kralestwo, dha šebi ničtó wjazy po šhubjenym paradisu žadacž njetrjebať. Wón by jo w tutym

kralestwoje měl. A tuto kralestwo je Bože kralestwo, šcžešcijanška zyrkej. Wo njo prošymy dženša po šwojim tekšcže a rjekimy:

Wšchińdž ł nam Bože kralestwo!

1. Wono je drje pola naš, dyrbi pak naš wšchěch bóle a bóle wobšamkowacž do šwojeho šboža.

2. Wono dyrbi tež ł pohanam pšchińcž a my dyrbimy šo tež wo to prózowacž.

3. Wono dyrbi tež we wěčžnoscži našche kralestwo bycž a na to myšlmy.

1. Wono je drje pola naš.

Šcštož pak přjedy pišane je, to je nam ł wucžbje pišane, šo bychmy pšches šcžetpliwoséž a trošcht teho pišma nadžiju měli. Šo je Bože kralestwo pola naš, to se wšchelakeho widžimy. Te zyrkwije wšchudže w kraju, kotrychž wěže šo ł mróčelam šbėhaju, te šwony, kotrychž šwuki po horach a dolach klineža a kiž cže do dalokeje zušby pšchemodžeja, šo cži tam je, jaťo by w zušych šwonach šwoje domjaze šluschať, te cžrjódny pšchynch kemscherjom, kiž te hewať morwe puče žiwe cžinja, te šhorownje a šhrotownje, kiž ta wot Šhryštuša wukhadžaza luboséž šažožuje a džerži, to a wjele drugeho cži kóždy džen š nowa wobšwědcži, šo je Bože kralestwo pola naš. Ale našch tekšt wušbėhuje mjes wšchěmi druhimi kublamy Božeho kralestwa tu jenu parlu, kiž hewať nihdže na šwěcže njenamakašch a hdy by hacž na kónžy šemje

puczował, a to je troscht. Sahroda Eden mješesche swoje schtyri rěki, kiž je wopłodzowachu, puscžina ma swoje oasy, pod kotrychž palmami muczny puczował pomotpocznie, ty mašch psched domom swoju studžen, i kotrejež czerpasch, ale kralestwo Bože, kšesčizianska zyrkej, ma troscht, pokoj. Krašne to kublo! Sbožnych je Khrystuſ tnych kšwalik, kiž budža, čišteje wutroby, Boha widžecž, sbožnych pať je wón tež tnych kšwalik, kiž budža troschtowani. A nježórli ſo kaž pod našchimi lěšnymi horami woda, i zyrkwje, i Božeho kralestwa, wšchudže najrjeńšchi troscht?

Tam cžehnje džěcžo, dofelž je cžas tu, so ſebi ſame ſwój khlěb pyta, je ſtaršchaju doma do zuſby a prašcha ſo tať ſtyſknijwe, hačž tež hdže dom namaka, hdžež budža i nim tať derje mēnicž, kaž domach. A i kaikej starošcžu hlada- tej haťle ſtaršchaj sa tutym ſwojim džěscžom! Ale hlaj, duž da ſwjate pišmo džěscžu a ſtaršchimaj wótza ſakuba psched woczy ſtupicž, kiž tež do zuſby cžehnje a kiž to krašne ſlubjenje ſlyšchi: Njeboj ſo, ja ſym i tobu a cžzu cže ſwarnowacž, hdžež pocžehnješch! Njeje to troscht! A tam je kšudy. Wón ſo prózuje, wjelež ſamóže, a ma tola lědma khlěba doſcž sa ſo a sa ſwojich. A hdžž druhich w rjanych domach a pschi polnych blidach widži, dha cžze ſo na njeho hórka njeſpokojnoſcž lěhacž. Tola ty ſy kšes- ſcžizian, njeuidžišch w ſwjatym ſcženju tnych džělacžerjow i winizy domoj cžahnyčž, a ſo kóždy doſtanje po kroſchu a ſo ſu cži poſledni nětto přeni? Tať budžesch tež junu ty, hdžž pod ſwojej wjetkej draſtu prawu wěru wobkhowaſch, mješ přenimi. Njeje to krašny troscht! A tu žarujetať ſtaršchaj psched kaſchcžom ſwojeho jenicžkeho džěscža. S nim je ta poſlednja ſwěcžka w domje haſla a wokoło njeju je nětto zyle cžma. Duž pať pada i njebjěſ dele do jeju doma rjane ſwětlo. Biblija jeju na ſcženje pjecž nje- mudrych a mudrych knježnjow dopomina. A nětto widži- taj wonaj kšafny cžah, kiž nuts do wěcžneho kšafneho doma cžehnje. A mješ kšafnymi hoſcžemi widžitaj wonaj tež ſwoje lube džěcžo. O njeje to troscht!

Pšched krótkim ſlyšchach, ſo bu wšcha domjaza nadoba ſerbskeje, pobožneje kšudeje wudowny, kiž je ſo i cžěžkim kšichžom noſnyčž mēla, pschedawana. Duž pschindže tež zyla kšopiza našchich ſerbskich natwarjazyh knihi a našchich na- božnych cžahopišow. Te poſledniſche, Miſionſki Poſoł a Bombaj Bóh, bēchu wšchē rjenje ſrjadowane a runje ſkla- džene a pschishchite, tať ſo bē widžecž, i kaikej lubošcžu buchu wot njeje cžitane. Zyle tunjo buchu pschedate. Ale, praj mi, by ſo i pjenješami ſaplacžicž hodžilo, kať ſu wone ju ſpokojowale a ju psches njeſparne nožy a cžěžke horjo pschenješle?

Wšchón tajki troscht žórli ſo pať i našcheje zyrkwje, i Božeho kralestwa. S teho widžišch, ſo je wono pola naſ. Duž pať mamy tež nětto pschipluſchnoſcže napſche- cžiwu njemu. Tehodla bjeťcže ſo jedyn po druhim horje, jaťo tež naſ Khrystuſ je horje wſať k Božej kšwalbje! Hdžž nēchtó ſwoju domišnu wopuſcžcži, ſo psches morjo pschewjeſe a tam nětto bješ ſrědkow a ſho- njenja ſteji a placže, ſo je rjany wótzny kraj wopuſcžcžil, dha drje ſo tam krajan na njeho dohlada, i nim w jeho domjazej rěcži rěcži a jeho do ſwojeho domu dowjedže a tam hoſpoduje, hačž ſo ſam dale namaka. Ale na pucž jemu drje hiſcže nēſchto ſobu da, ſo ſo ſaſo do ſboža namaka. To dha rěka, ſo po druhim horjebračž! Keltko jich pať je, kiž ſu ſo pschewješli i kraja wěry, pobožnoſcže a ſboža na puſty brjoh njewěry, bješbóžnoſcže a njeſboža!

Nětto tam ſteja, hubjeni a wopuſcžczeni, a plakaťu, ſo ſu ſbožownu ſemju ſwojich wótzow, wěru a pobožnoſcž wo- puſcžcžili. Duž pať, hdžž jich wuhladaſch, ſtup k nim a rěcž i nimi i rěcžu lubošcže a ſmiljenja, kotruž kóždy ro- ſymy, poľaž jich na prawy pucž a dať jim na pucž troschtne a napominaže ſłowo ſobu, ſo bychu i tobu ſaſo ſbožowne ſtawy Božeho kralestwa na ſemi byli. Njeje dha Khrystuſ naſ hubjenych, hrěſchnych cžłowjetow tež pschijať, njerěcži wón i nami tež ſe wšchē lubošcžu! Duž bjeťmy ſo jedyn po druhim horje, ſo by Bože kralestwo bóle a bóle wšchēch do ſwojeho ſboža wobſamkowalo.

2. Wono dyrbi pať tež k pohanam pschincž a my mamy ſo wo to ſobu ſtaracž.

Ja praju pať, ſo je Jeſuſ Khrystuſ ſlužobnik byť teho wobrěſanja Božej prawdy dla, ſo by wobtwjerdžil to ſlubjenje, kotrež ſo wótzam ſtaťo je. Kať je Bóh to ſlubil, tať je ſo tež Khrystuſ wo to prózował, ſo by Bože kralestwo najpriedy k Židam pschi- ſchlo. „Ja njeſkým poſłany, kšiba k ſhubjenym wozam Iſraelſkeho doma.“ A wón ſo tež podarmo wo to pró- zował njeje. Jeho ſwjecži japoſchtoljo bēchu tola Židzi a Židzi bēchu tež te tji tyſazy, kiž buchu na přenich ſwjatkach wuſcžczeni. A junu ſo, kaž ſwjate pišmo wucži, zyrkwine wrota ſchěroko wotewrja a tehdy pocžahnu i nimi Židzi, ſo dohladaſch, do toho ſu kaťali, i wyſlanjom a i hromadami do zyrkwje nuts, přjedy hačž ſo wona na wšchē cžahy ſamtnje.

Ale tež pohanjo ſu do Božeho kralestwa pomolani.

Budže korjeń Jeſowny a tón, kiž budže po- ſtanycž (to je: Khrystuſ) budže knježicž nad poha- nami a k temu ſmēja pohanjo nadžiju, wěſcžcži pro- feta Jeſajaſ. Kať ſo tola tuto wěſcžcženje džē a bóle dopjelnuje! Pohanow je drje hiſcže wjele ſtow millio- nom. Wulke, wulke ſyly pod duchownej cžmu! A tola mješ nimi Bože kralestwo roſcže. Pšchezo hlubje do jich krajow nuts ſtaja ſwoje mēſniki, pschezo dale noſny ſwoju kšorhoj, ſwjaty kšichž. Pola naſ domach hiſcže nēkotry na tor- hoſcžcžu pródny ſteji, kiž mohť jara derje won hicž a pohanam ewangelij pschinjescž, a nēkotry rjany pjenješ ſo tu na hrěch nałožil, kiž mohť jara derje ſa cžołmik ſlužicž, w kotrymž by ſo Khrystuſ k pohanam pschewješl. A tola ſo nětto wjazy ſa miſionſtowo cžini hačž hdž přjedy. Naſch kšěžor je ſebi wot ſwojeho luda jubilejſki dar wu- proſnyť, niž ſa hrody, niž ſa wójſto, ale ſa ſwjate miſion- ſtowo. A w tu kšwilu žana wjetſcha kóž psches morjo do Afriki a Aſije njejedže, na kotrež ſo njeby i najmjeńſcha jedyn miſionar ſobu wješl abo i najmjeńſcha jena nabožna kniha ſa ſwjate miſionſtowo. A to njeje podarmo. W po- ſlednim cžišle Miſionſkeho Poſoła cžitamy tole: W Chinje wopřjedy mješ měſtomaj Tientsin a Yentschau kšodžesche psched lětami chinſki miſionſki poſoł, i mjenom Jan, psche- dawasche biblije a předomasche ſwojim krajanam Bože ſłowo. Wón ſpokojny ſwojeho cžěžkeho a ſtraſchneho džěta hladaſche. Jaťo cžychnu jemu miſdu powyſchicž, to njero- džesche a džesche: „Wſchako mam telko, ſo móžu žiwny byčž.“ Jeho dowěrjenje džē njeſtejesche na pjenješach, ale na jeho Sbožniku. Duž junija w lěcže 1900 ſběžl boſſarjow wu- dnyri, pschi kotrymž wjele miſionarow a chinſkich kšesčiz- janow wo žiwjenje pschindže. Tež Jan cžekasche, dofelž jemu to radžachu, a khowasche ſo pola ſwojeho pschecžel- ſtwa. Sa nim drje pytaťu, ale jeho njenamakachu. Jaťo pať měſto njeho jeneho i jeho pschecželſtwa ſajachu, poda

šo wón jim šam do rukow a džesche: „Ša šym tón, kiž do Jesuša wěri; nětko činiče so mnu, ščtož chzeczje!“ Na měsče jeho wuwjasachu a psched wješ dowjedzechu, hdžež jamu wurychu a jeho do njeje stajichu, taš so jeho głowa runje hač na kromu jamy došahašche. Š kušatym hanjenjom šo jeho praschachu: „Móže cze Šhrystuš nětko tež hišcže wumóz?“ Woni jemu šlubichu, jeho pschi žiwjenju wostajicž, hdy by šo Šbóžnikej wotriješ. Wón to njechašche. Duž jamu šašypowachu. Wón paš s nimi pscheczelnje rēczech a jim powjedasche, kajke wješele w jeho wutrobje bydli, taš dolho hač Jesuša snaje. „Měnicže dha“, džesche š nim, „šo mohł ja tajkeho Šnješa šapřecz?“ Šich šłoby buch u psches to čim wjetšche. Š lebijemi do njeho kašachu, šo jemu krej po cžele czechesche, a jamu dale šamjetowachu. Šako šo pjeršcž hižom jeho huby dótkasche, namołwjachu jeho hišcže junu, šo by Šhrystuša šapřel a šebi s tym šwoje žiwjenje šdžeržal. Šeho pošlednje šłowo paš bē: „Ša Jesuša ženje njewopuschczu!“ Duž jamu šamjetachu a nad nim twjerdu šteptachu. Šdyž paš nam s pohanow tajzy šchescžijenjo narostu, dha widžimy, šo š nim Bože kralestwo s mozu kroczi. Duž wožcže, wy kóžče, mišionarow dale won! Wy šchescžijenjo paš cžitajcže mišionške powjescže, škladujcže dary ša mišionštwu a šczelcže mišionarow won, a štarajcže šo, šo by Bože kralestwo dale š pohanam krocžilo.

3. Wono dyrbi tež we wěcznosczji našche kralestwo bycz, na to myšlmy!

Wóh paš teje šczetpliwoscže a troschta daj wam, šo mješ šobu na jene myšlicže po Šesom Šhryštu. Ludžo drje na wschelke myšla, jednu na šamozenje; druhi na wjeczenje, šczeci na hrěschne wješela. Šle to njeje po Šhryštuš myšlene. Ša cžo je Šhryštuš myšlit? Šdyž šu jandželjo w Bethlehemje jemu špěwali, hdyž je po kraju šhodžil a džimny cžiniš, hdyž je na šchizju šo w boloscžach wil, na cžo je pschczo myšlit? Do pschchodneho šwěta je hladaš a je tam to wěczne kralestwo Bože twariš, niž šam ša šo, ale ša naš. „Wótcže“, taš prošy, „ja chzu, hdžež ja šym, šo bychu tež cžišami pola mje byli, kotrychž mi daš šy, šo bychu moju krašnoscz widželi, kotruž mi daš šy!“ Šo budž to jene, na cžož tež my pschczo myšlmy, a prózujmy šo, šo bychmy pschi wschěch cžetpjenjach a špytowanjach tuteho šwěta na puczju, kiž do tuteho kralestwa wjedže, wostali, šo by to Bože wěczne kralestwo je wschěm šwojim njewuprajomnym šbožom tež našche kralestwo bylo. Š hdyž je nam na puczju taš cžezko a chze šo nam taš husto šastyšlacž, dha napjelš tež naš Wóh še wschěm wješelom a měrom we wěrije, šo bychmy psches šwjateho Ducha polnu nadžiju měli — na tuto Bože wěczne kralestwo w njebjeschach!

Šamješ.

J. Kř. w H.

W tebi budža žohnowane wschitke narody na šemi.

1. Móš. 12, 3.

Šo je Wóh něhdy š Abrahamej rješ. Šo bēšche to wulke krašne wěschčenje na Šhryštuša a š dobom tež na to šbože, kiž měješche wón šobu pschinješcz. Š kaš je šo tola tuto wěschčenje dopjelnilo! Š nim šu wopravdže žohnowane wschitke narody na šemi.

Žohnowane paš šu šchescžijanške ludy. Šrěch drje tež w nich hišcže bydli, šty duch hišcže psches nje šhodži a pyta šwoje

wopory. Šle šahroda tola šahroda wostanje, runjež by šo do njeje psches pšót jědojta šmijza šwinyša; a pschēža je tola pschēža, hdy by tež tón a druhi wóš s njeje šwoju kašatu hłowczku šbēhal. Š taš je šchescžijanštwu tež pschi wschěch hrěschach požohnowanu lud. Šašche hody, hdžež šarym a mlodym wutroba šejhrawa; hdžež šo boharym ruša ša šhudyh šama wot šo wotamka; hdžež je ludžom, jako bychu šwjeczi jandželjo mješ nimi šhodžili: šu jeno w šchescžijanštwu móžne.

Čžehnje šchescžijan šwoju pošlednju drohu, dha jeho dopominaju, šo je Šhryštuš jeho hrěchi šahubiš, šo wón na njeho cžaka a chze jeho s cžescžu horje wfacz. Š to cžini šwětlej woczji a štrošchnu wutrobu w pošlednjei nush!

Šaj, žohnowanu lud šmy w Šhryštušu. Duž paš chzemy tež wbohich pohanow teho šameho žohnowanja dželomnyh cžinicž. Šbóždy pohan, kiž we šwojej njewěrije wumrije, psched Šoha tu škoržbu nješ, šo njeje hišcže š njemu powjescž ewangelija dōšchla. Čžemy šo dale taš wobškoržowacz dacž? Šč, pschihotujmy pucz temu Šnješej, cžimny rune jeho šczěžki, tež te, kotrež š pohanam wjedu. Šudž ruša pschczo wotewriena ša šwjate mišionštwu!

S Božeho kralestwa.

Šchiz Šhryšta, Bože kralestwo
Še pohórsch mnohim ludžom;
Šich njewěra a hida šo
We žyrtwi šhlemi wschudžom;
Šajradšcho bychu šnicžili
Šo kralestwo, kiž šaloži
Šaš Šbóžnik dušcham š šbožu.

Šdyž wono paš škutš cžłowški nješ,
Šiz wot tuteho šwěta,
Šha šteji w mozy njebjeskej
Šow jako Boža hēta;
Šu hela pschemōž njemōže,
Šchit jeiny Šeš Šhryštuš je
Šacz do ščoncženja cžaka.

Šječ, Šnježe, tvoje kralestwo
Šso dale rošpschescžera
Š šczēje pschczo rjenišcho
Š nim pobožnoscz a wěra;
Šaj, njech cži ššincži na šwěče
Čžescž, šhwalba po wschěm cžłowjestwje,
Čže šbóždy kraj njech šławi.

Šež njepšcheczalam žyrtwinym,
Šiz tvoje mjeno hanja
Š se žiwjenjom bješbóžnym
Čže pschczo s nowa ranja,
Čžyš džimny hnady pokasacz,
Šim š wobrocženju dopomhacz,
Šo tebye s nami šhwalu.

Šschěch wěrjazyh paš twōj Duch cžēš
Š wušwjeczuj jich wolu,
Šo šmēja w šwojej dušchi mēr,
Šo twojich šasnjom šwolu;
Šschcz hłubje Duch njech šaloži
Šich w tvojej šwjatej wěrnosczi,
Šo nješima jich cžemnoscz.

A tak we Božim kraľestwie
 My s wěrjazymy wěmny,
 So junu w raju kraľnosće
 Schat woczakowacž kměny,
 Kiž Boža milosć woblefa
 Wschěch, kiž tu wěrja do Khrysta,
 Eso dżerža jeho kichža!

K. A. Fiedleř.

Płodne słowo.

Sendželski wyschł William bě se kłuzby stupił a nětko na kraju bydlesche. Žiwjenje w měsće, hdžez by pschezo mjes kamny mi wošebny mi byl, so jemu njespodobasche. Wontach na kraju měsjesche skladnosć, so husćišcho s pobožnymi ludžimi seńcž a s nimi wo Božim słowe porěcžecž. To so jemu bóle lubjesche. Duž chžysche ras do Franzowskeje sapucžowacž, do swojeho sapucžowanja pať hišcže w Londonje jedny džen pola swojeho wuja bycž. Wón so tam pschipowjedži a bu s radosću wot wuja pscheproscheny. Tola pať bu jemu s dobom sdželene, so je runje na tutón džen do wujoweho doma wjele ludži na hosćinu pscheproscheny, kiž so knano jemu, temu pobožnemu wyschkej, spodobacž njebudža. Njedžiwajo na to so pať tón wyschł tam tola poda a bu pschecželnje do domu witany, wuprošy žebi pať, so mohł kam na swojej stwje wostacž, schtož bu jemu radlubje pschiswolene.

Duž dha nasch wyschł wječor we swojej stwje žedži a měrnje w bibliji čita. Na jene dobo we swojim swědomnju tón hłób sašlyšcha: „Kaha, hdy by ty w žylym domje jenicžki byl, kiž do Sesuša wěri? Nješty ty hosćom, kiž so dženka w tutym domje seńdu a kiž žu we swojim sašlepjenju knano na najlěpschim pucžu do wěcžneho staženja, ničžo winojty?“ Duž skónčnje kam pschi žebi rjekny: „Ja dyrbu mjes hosći, so bych so mjes nimi, ke Khrystušej šawnje pósnał. Ja tych ludži s boka wostajicž nješmēm!“ Duž dha tež so sebra a do sala, hdžez běchu hižom proscheni hosćo w hromadže, sastupi. Hdžez so nětko wschitzy k blidu žydachu, dosta nasch pobožny wojak město pschi rjanej, młodej, wjekelej knježnje, kotrejež myšle jeno na swětnu pychu a radosć džechu. Schto dyrbjesche nětko tutej knježnje prajicž, kiž žaneho srošymjenja sa bójske wězy nješesche? Najradšo wschaf by psched nej wo Bosh mjelcžak. Tola pať žebi prajesche, so je jeho Boža ruka runje do bliskosće tuteje nješerjazeje, swětnje knježny domjedla, so by ju na lěpsche myšle pschijnješł. Duž na měsće s nej rěcžecž pocža a wošebje wo tym jenym, schtož je nješmjertnej duschi to najnušnišche. Młodej knježnje so wěso tajke rěcže njelubjachu, wona da to tež swojemu kušodej sa blidom pytnycž a so wot nascheho wyschla wotwobroczi a da so s jenym druhim do rěčow, kiž wo tajkim ničim haťle nješpowjedasche. Pobožny wyschł bě jara srudny, hdžez wječor k měru džesche. „Njebudžich“, tať kam pschi žebi rjekny, „mudrišchi byl, hdy budžich na swojej stwje wostal? Nješšym dženka to, schtož žym prajil, w nješprawyhm čašu prajil? Šomhaťo moje słowo tola ničžo njeje. Šeno so mam wot nětko tu młodu knježnu na so!“

Nasajtra so nasch wyschł do Franzowskeje poda a tam wjazy měšazow wokoľo pucžowasche. Duž tam ras telegramm dosta s tutym wopšhijecžom: „Budžcže tať dobry a wopšhijecže bjes kómbženja w Parisu młodu knježnu, kiž je so s Wami w Londonje pschi jenej wječeri sešnaťa a kotraž je nětko na kmjercž khoru!“ Šrunjež wot Parisa khetro šdaleny, wón na měsće wobsamtny, so do Parisa domjesč a khoru knježnu wopšhacž. Tam pschischedschi tušamu žónsku, kotruž běšche tehdy w domje swojeho wuja wschu

icžejatu widžal, na kmjercž khoru w hojeťni namata. Šedma bě sastupil, jemu wona swojej ruzy napschecžiwu wupschěštrje a džesche: „Luby knježe, mój wschaf kmój so hižom ras wohladaťoj. Wutrobnje so Wam sa špomoženje swojeje dusche džakuju. Wasche słowo tehdomnišchi wječor je Bosh k temu trjebať, so do mojeje twjerdeje wutrobny dobycž; pschetož Wasche rěcže mje tajku njeměrnju sežinichu, so pocžach w bibliji čitacž. Tať swětko do mojeje wutrobny pschidže a ja wobsamtny, wot nětko Bosh kłuzicž, kať běch dotal swětej kłuzila. Na to šhorich. Ša wēm, so wjazy stawacž njebudu; kmjercže so pať tež njeboju; pschetož Šesuš je mój wumóžniť a mój paštyť. A nětko, luby wyschł, rěcžcže dale wo Khrystušu! Nještarajcže so wo to, hdžez Waš tehodla hanja; skónčnje so Wascha próža tola rjenje saplaczi!“

Tať běšche wyschłowe słowo, po čłowškim mēnjenju w nješprawyhm čašu a podarmo rěcžane, tola rjany plód pschijnješł — plód sa wěcžnosć.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Pschichodnu njeđzeli je Gustav-Adolfski šwjedžen we Wojezeczach a Kulowje. Dopolnija je šwjedženka Boža kłuzba we Wojezeczach a popoľdnju w Kulowje. My lubyh Šerbow s Wojezecz a wokolnosće na tón šwjedžen pokazamy w nadžiji, so budža so bohacže wobbželicž a tež swój dar woprowacž sa wažny šuff Gustav-Adolfskeho towarštwu, kiž chze so staracž sa naschich ewangelskich bratrow a šotrow w rošpróšchenju.

— Pschichodnu wutoru 10. dezembra šwjeczi knjes šarať Šada pschi Michalskej žyrtwi w Budyschinje swój 25 lětny duchowniški šastojniťki jubilej. Wón je žyťe 25 lět jako duchowny Michalskeje žyrtwoje šuffkował. My jemu s wutrobu pschejemy, so by hišcže mnohe lěta se žohnowanjom w čžikosći a štrowosći swoje čžezke šastojniťstwo w tutej wulkej wošadže sastawacž mohł.

— Šaž klyšchimy, dyrbja žebi w Budyschinje na to myšlicž, 3. ewangelsku žyrtwej natwaricž, dokelž pschi rošcžazyhm wobhdleťstwie Šěťrowske a Marčžina žyrtwej wjazy nješošahatej. Š temu tež wojeťska wošada swoje Bože kłuzby w Marčžinej žyrtwi wotdžeržuje. Pschetož ta myšł, Tucharšlu žyrtwej sa wojeťsku žyrtwej wutwaricž, njeje so mohla do šuffka šajicž, dokelž žanych šředkow k temu pschetwarej pschiswolenyhm njeje. Duž drugeje móžnoty njeje, hač nowu žyrtwej twaricž. Šotom pať budže so tež najškerje wulka Budyske ewangelske wošada do ššoch dželenyhm wošadow dželicž.

K rošpominanju.

Šodawa F.

Šchtož žufe rany wobala,
 Na swoje šamšne šabywa.

* * *

To Boža rada poštaji,
 Šo mašch wot wscheho na šemi
 Šso dželicž!

„Šomhaj Bosh“ njeje jenož pola knjesow duchownyhm, ale je tež we wschěch pschewawarňjach „Šerb. Šowin“ na wschach a w Budyschinje dostacž. Na šchtwórcž lěta placzi wón 40 pi., jenotliwe čžišla so sa 4 pi. pschedawaju.

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje dželaš
Wšédne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh cí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizisčezetni w Budyšinje a je tam sa šhtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

3. njedžela adventa.

Kol. 1, 12—15.

Kak so tola wješelimy, so mamy kóždy swój dom! Wontach je drje tež rjenje, hdyž so tam šhtomy selenja a róže kčžėja a my strowi psches tutu krašnosć krocžimy. Ale pschezo tam tola kwětki njekčžėja. Wone šwoje kčžejate hłowczki spojšheja, jena po druhej, hdyž. lodojte wichory psches kraj wuja. A my tola tež pschezo strowi nješšmy. Na naš časny pschińdu, hdyž pschi šwojich bolosćach ani na najrjenšhej swonknej psche spodobanja nimamy. A na naš pschińdze staroba, hdyž naš noha wjazny nošnyč njeha. Ach, kak šebi potom do domu žadamy, kak derje je nam potom w czichim, měrnym domje! Ale tež tehdy, hdyž šmy čerstwi a hdyž je wontach rjenje, je to runje našch dom se šwojim křytym blidom, se šwojim nóznyim wot-poczinkom, kiž naš sa wscho našche džělo pošylni, so wscho derje dokonjamy. Teho dla šmy džakowni tym, kiž šu nam našch dom něhdy natwarili, a Bohu, kiž nam jón s wošebitej kasnju, s 9. kasnju, psched sawistnym šušodom šchituje.

My pak mamy hišcže druhi dom, wjetšchi dom, w kotrymž my wschitzy, ta wulka šwojba kšhesčijanow, pod Bohom jako šwojim prawym Wótzom bydlimy. Tutón dom naš hišcže wjele bóle wobšbožuje, bóle hač žadny krašny hród. Kaž šchitowaza murja wokolo twjerdzisny, kaž šwěrna pata wokolo šwojich křijatow, tak lěha so wón wokolo naš a našcheje dusche, so by naš šchital. To

šhonimy kóždy čas, wošebje pak tehdy, hdyž naš semja wot so storkacž poczina. Tutón dom pak je kšhesčijanšwo žyrkej.

D džakujmy so Bohu, so je naš do žyrkwje pschepadžil!

1. W njej njestejimy wjazny pod wyschnosćžu czěmnosćže.

2. W njej mamy wodawanje sa našche hrěchi.

3. W njej budžemy hódni czinjeni k runemu herbstwu šwjatnych w šwětle.

1. W njej njestejimy wjazny pod wyschnosćžu czěmnosćže.

Bóh je naš wutorhnył wot wyschnosćže czěm-nosćže a naš pschepadžil do kralestwa šwojeho lubeho Šsyna. Tak Pawoł na Kološeskich pišche. Tehdy wschał hišcže dolho njebě, so běchu woni pod tutej wyschnosćžu štali. A ta lohka njebě. Woni mějachu Romskeho křěžora nad šobu a tón bě jim wótry knjes. Někotři mjes Kolo-šeskim kšhesčijanami běchu tež njewólnizy a mějachu pohanow sa knjesa a tuczi se šwojimi njewólnikami s džěla hórje hač se šwojim škotom wobkřadžachu. Ale hišcže bóle bě jich ta duchowna czma czisčezala, pod kotrejž běchu štali. Hdyž bychu šwojej woczi k njeju šběhali a so prascheli: Šhto dha so tam šadny mrócželow křowa? Je dha tam Bóh, kiž je wscho štworil a kiž wscho wodži, abo niz? — dha bychu jich woczi do šameje czmy hladale, a ništo njemóžesche jim tute mrócžele pschetorhnyč. A

krzyw tuteje duchowneje czmy wuzimafche potom ton, kiz je bo s czmy narodzil, sly njeprscheczel, ton, kiz je najhorshi paduch na swecze, ton, kiz te najkrasnische kubla na swecze, czlowiste dusche, bjerje, a honjesche wobohich pohanow, kaz rubjeznik stadlo wowzow s womezernje won do czmoweje nozy honi, do czmy hrachow a skoscow njeprzczimoscze a wopilstwa, a woni njemajachu mozow, so bychu bo jemu na puczju stajili a dale njeschli. dokelz pod wyschnoscju czemnoszcze stejachu. Nektko pak bechu tak dzakowni, so besche jich Boh wot tuteje wyschnoscze wutorhnyl.

Kak tola pohanjo hischcze dzenka pod tutej duchownej czemnoszczu sdychuja! We swojim berbiskim Misijoniskim Bopke psched neschto czašom tole czitachmy: W Tschaktu w Chinje 75letny proschet do tscheszczijanskeje zyrkwiczki stupi, runje jako tam misjonar to slowo czitafche: Tak je Boh swet lubowal, so je swojeho jeniczkeho narodzenego Syna dal, so bychu wschitzny, kiz do njeho werja, shubjeni njebyli, ale weczne zimjenje meli. Duž ton ksepny starz postoczji, kleskafche s rukomaj a dzesche: dzak, wulki dzak budz Bohu! To je runje to, schtoz trjebam. Telko let bym wo to prošyl! Jako so jehow prafchachu, powjedafche tole: Bech 25 let stary, jako doposnach, so s pschibostwom niczo njeje. Komu pak dyrbjach so nektko dzerzec? D ja bech tak kmjercz srudny tehodla. Duž bech ras na polu, jako runje plonzo tak krasnje sthadzesche. Ja padzech na semju a wolach so sthadzazemu plonzu: D plonzo, wsmi moju czezu s mojeje wutrobji! Ale moja czeza njebu lozšcha. Duž pschi bebi dzach: Szmano mohł czi mešaczk pomhacz. A tak so k njemu wolach. Ale tež ton mi žaneho pokoja njeda. Nektko s hwesdami spytach. Zyle leto bym so k nim modlik, ale tež te mi pomhacz njemozachju. Duž so ras na semju czibnych a proščach: Se-li žadyn knjes nad plonzom a hwesdami, dha so mi tola siew! Ale mi njebu žaneho wotmolwjenja s njebeš dele. Duž bym dale živy byl, pschezo srudny a njepokojny we wutrobje. W tutej zyrkwiczju pak bym nektko po 50 letach pytanja shonil, so tuton Boh je a so ma czlowjekow lubo a so je šam swojeho Syna do sweta pošlak a tež — ja mnje. To be wjazny hacz bech sa mozne dzeržak, a tehodla postoczich a wolach: To je runje to, schtoz trjebach! Duchowna czma pola pohanow!

A pod tutej duchownej czmu honi sly njeprscheczel, wjelez moze, pohanow do hrachow a stazenja. Chzemy tu jenož jedny hrach wusbehnycz: mordowanje. Wbohi czornoch n. psch. zenje swojeho žiwjenja westy njeje. Pak so na njehow jehow hlownik, pak jehow šušod nekafjeje pschicžiny dla roshnewa, a tak potom jehow borsny nehdze w kerfach pak sajedožčeneho abo sabiteho namašaju. Šozdy pak ma tola tež swojich pscheczelow, a czi potom, shoniwšchi, so pscheczelej sa žiwjenjom steja, jehow warnuja. Takie warnowanje pak ma so skradžu stacz, hewak hnew na warnowazehow pscheczela padnje. Tak šedža czornochojo pschi nekafjeje skladnosczji pschi piwje, kiz so jim s wulkeho šudobja nalitwa. Duž drje pscheczel swojemu pscheczelej khelich poda a do njehow kopjeschku skradžu padnycz da. Tamny s khelicha piwe a so teho kopjeschka dohlada. Wón na mešcze we, so jemu praji: Woni chzedža cze napowicz a na dompuczju sabicz. Šyndom warnowanj stanje, khwata dom abo czešnje s kraja. Abow drugi stupi rano se swojeje hety a namaš psched durjemi bananowj truf lezo, psches kotryž je wotry kjesch tyknjeny. Wón wostajiwšchi wscheho se wšy a kraja czešnje. Šedyn jehow pscheczelow, kiz be

shonil, so chze hlownik tamneho skonzowacz, besche jemu ton truf w nozy psched durje donješl. Šdžež pak je trjeba, ludzi takle husto warnowacz, tam tola woprawdže sly duch se swojej mozu pschecziwo swojim wobohim woporam šurowi!

Duž dzakujmy so Bohu, so my w swojej tscheszczijanskej zyrkwi wjazny njestejimy pod wyschnoscju tuteje czemnoszcze! To wschaf je weste, so je w nowišchim czašju wjele ludzi, kiz w službje šleho njeprscheczela stejo, s wuczabami njewery pohansku czmu mjes tscheszczijanow noscha, kiz so potom na kraj a lud, kaz kad na šakurjene mešto, leha. Ale schtoz šebi pschezo swojej duchownej woczji jašnej dzerzi psches czitanje Božehow šlowa, ton widzi tola psches wschón ton kad njewerjaznyh wuczbow nuts do njebeš a widzi tam Boha, kiz naš lubuje a mudrije wodzi a kiz chze naš na weczne pschi šebi mecz. Weste tež je, so sly duch se swojimi spytowanjami tež do naš tscheszczijanow s mozu štorfa. Kak maju tola mlodzi ludzo so se spytowanjami bedžicz, wošebje, hdyž wjazny w šarschiskim domje nješbu! Kak nadbehuje sly njeprscheczel pak tež hischcze starjch psched kromu rowa, so by jim hischcze czeški hrach na dušču czibnyl, prjedy hacz woczji šandžela! Schtoz pak šebi pschezo nowu moz czerpa s biblije, s Božich službow, s Božehow wotkafanja, s modlitwy, temu šu wschete tute spytowanja wichor, kiz drje do njehow štorfa a jemu kšod poczezi, jehow pak njepowali ani s drohi njestorczi. Wón steji pod swojim Bohom, kotrehož ruška jehow dzerzi, niz pak pod wyschnoscju czemnoszcze a šupa rychle dale, niz dele k heli, ale horje k žiwjenju. Duž dzakujmy so Bohu, so je naš wutorhnyl wot wyschnoscze czemnoszcze.

2. W zyrkwi mamy wodawanje sa swoje hrachi.

Ma kotrymž my mamy wumozenje psches jehow krej, tyh hrachow wodacze. S czeškimi hrachami wobčeženi bechu školosjizny, kaz wschitzny drusy pohanjo, do tscheszczijanskeje zyrkwoje pschischli. My wemy, schto na šawole wscho ležesche, jako jehow psched Damaskom šhryštuf se swojej šylnej ruški pschimny a sa šebje doby. A ton besche tola žid byl a Bože kafnje šnal! Schto pak je halle na školosjistik ležalo, hdyž k nim pošli pschindžechu a jim teho pschipowjedachu, kiz pokutnym hrachnikam hrachi wodawa? A tak hischcze dzenka pohanjo, po czele bruni abo czorni, po duški pak hischcze czornišchi, k misjonaram pschistupuja, so bychu so wot nich wuczicz a wulšcžicz dali. D nekotry tajki pohan je misjonarej pschi tym ton mjecz pokazal, s kotrymž je blišschich, jich sa kerkami wotlakawšchi, šakol. Nektora macz je misjonarej tu reku pokazala, do kotrejež je wjazny swojich dzeczji, dokelz bechu holczki abo dwójnikaj, czibla. Čzinjachu to po starym, tam knježazym waschnju, njewjedžo, schto čzinja. Nektko pak bechu so tola swojeje njeprawdny dohladali, šwedomnje jich po kraju wokoło honjesche a njemajachu nihdze žaneho pokoja. šhryštuf pak je jim w zyrkwi te hrachi wodak, so mer sa swojow wobohu tyščenu dušču namašachu.

Wón pak tež nam hrachi wodawa. Ale je teho trjeba? My šmy so tola w tscheszczijanskim domje narodžili a pschi wulšcženju šu naš šhryštufej na jehow ružny položili. Potom šu naš žiwili se šbožnyh čzinjazym Božim šlowom. Mamy dha my hischcze pschezo hrachi, so šmy wschedneho wodawanja potrebnj? Ach, prjedy hacz šmy tak prawje kruzce na twjerdu šlaku wery štupili a na nej stejo wostali, šmy, so husto w tym a

tamnym spytowanju podskudnywschi, padli. Schëdźiwz drje po śwjatofu rad swojim dźěćom a dźěćidźěćom je swojeho žiwjenja powjeda. Pšches zyle swoje žiwjenje jich wjedže a jeho woczi so jemu pschi tym sybolitej. Duž drje na jene dobo pomalšcho rěči a hlóš jemu spaduje. Na nim je kšyšhecž, so je do kšutnych myšlow sanórjenty. Wón myšli šebi na tón a tamny hrěch, kiž je w tych lětach czinił, hdžež hišće došč twjerdy we wěrje njebě. Te hrěchi njepowjeda drje tym swojim. Wón jich nimo nich wjedže; ale šam pschi šebi na nje myšli. Ach, tamne hrěchi s dołho minjentych lět jeho hišće pschezo tyscha. Tola dyrbja dha jeho pschezo tyschicž, dyrbja psched njeho na šudnym dnju stupicž, a jeho tam wobškoržecž. Duž so dopomni, so je Šhrystuš jemu hrěchi wodał, a nětko so jeho wobliczo šašo rosjašni a wješely powjeda wón se swojeho žiwjenja dale. Džakujmy so Bohu, so mamy w zyrkwi wodawanje hrěchow.

3. W nej so hódni czinimy k runemu herbštwu tych šwjatych w šwětłe. Wón je naš hódnych šczinił k runemu herbštwu tych šwjatych w šwětłe.

Něchtóžkuli wjele namrjeje, zyle kubla a lěšy a domy. Čzi šbóžni we wěcznym njebieskim šwětłe maju paš tola hišće zyle hinajšche herbštwo. To paš w tym wobšteji, so maju pschezo Boha psched woczomaj, so s nim rěča, so jeho lubošć spochi čzuja, runje kaž je to něhdy w Edenje tež było. Tuto widženje Boha je jim to njebieske šbože.

Widzimy my tu w zyrkwi tež tak Boha? Šadali šu šebi hižom pohanjo, so bychy Boha widželi. To wjedžachu wšchelazy mješ nimi, so šo šady mješow tuteje čzašnosće někaška móž kšowa, kiž je šwět štworila a jón šdžerži. Ale kaš ju widžecž? Bohaške temple pschi wšchej šwojej krašnosći njeběchu žane pschitwarfi, s kotrychž mohł něchtó do domu tuteje mozy štupicž; a jich mješchnizy nješnajachu žanych woknow, s kotrymiž mohł něchtó do tutych potajštwow pohladacž.

Duž je šo tón njewidomny Bóh w Šhrystušu čzłowške čžělo woblekł. To šłowo (Bóh) šczini šo čžělo a my widžachmy jeho krašnosć, jako krašnosć jenicžkeho narodženeho Ššyna pošny hnady a prawdy. A našcha zyrkej pošafuje nam tola wšchudže tuteho našcheho Boha w Šhrystušu. Šdyž w bibliji wo Šhrystušu čzitaš, wo jeho šłowach, jeho dživach, jeho pobožnym žiwjenju, jeho čžerpjenju, štanjenju a donjebiesšpěcžu, njeje čzi tak, jako by Bohu šamemu do woczow hladał? A našcha zyrkwina wuczba hotuje tola naš wšchěch na to, so bychmy pschezo jašnišcho w Šhrystušu Boha pošnali a w tutym widženju Boha hižom wulke šbože mēli. Štač paš šo móže, so šmy w Šhrystušu Boha widželi, so paš po jeho šłowje kšodžili nješšmy a so naš Bóh, hdyž wumrjemy, do wěczneje čžmy šamšnje, so je našche žiwjenje jenož rjany šón było a so wotučzimy do wěczneje čžmy.

Ale našcha zyrkej naš tež hódnych čžinicž pyta, so bychmy junu tež pschěšadženi byli do kraja tych šbóžnych w šwětłe, hdžež budžemy Boha widžecž we wěcznym šwětłe s pschekrašnjemaj woczomaj. A šchtóž budže tam psched Bohom štač a budže wužiwacž te krašnosće, kiž žadny čžłowški rōt dowukšwalicž njemóže, tón tam šnowa šwój hlóš pošběhnje a budže šo Bohu džakowacž, so je jeho pschěšadžil do kralestwa šwojeho lubeho Ššyna.

Šamjen.

J. Kř. w H.

Adventski špěw

drohemu šastojštemu bratrej a lubemu pschecželej s mlodoštnych lět

knjezej fararjej Pawolej Rādže

pschi Michaškej zyrkwi w Budyščinje

ša žohnowany džen šastojškeho jubileja

9. hodownika 1913

s najwutrobnišchimi šbožopschecžemi a w lubošći špěwany
wot

Kh. Jana Waktarja, fararja Nješwacžidškeho.

Adventski čzaš! Adventske špěwanje
Lub Boži šašo k našchom' kralej woła;
Adventski kšerlušch kšincži wješele
Pšches wšchitke kraje, s wyšchiny a s doła.
Ššyšch! Šalleluja, tebi Šbóžniko,
Kiž šwojich wěrjazych šaš' s hnadu pyta!
Ššyšch! Šosianna! Šomhaj, Šesušo,
Pšchidž k twojom' ludu, kiž Čze nutrnje wita.

Ty Boži wotročžo! Šalleluja
Tež dženska špěwa Tvoja dušcha žyla
Tej Božej hnady, kiž bješ pschěštača
Še krašnje šo nad Tobu dopjelnila,
Kiž štajnje wjedžesche wot džěczatštwu
Na puczach žohnowanja Tvoju nobu,
Kiž štajnje šwojoh' drohoh' mjena dla
Pucž šboža wotewri a mēra drohu.

Lět pječžadwazyčzi! D kaški čzaš,
Pšches kotryž Boža šwěra wopašala
Še Tebe, kaž tam Šaronowy paš
A pošhlnila, wjedla, kšonowaka;
Pšches ššoncžne hory a na čžemny dol
Ty hladašch, a dženk špěwa Tvoja dušcha:
Wlōj Šnježe Božo, ty šy so mnu šchoł,
Wšmi ty mōj horzy džak, kiž tebi šlušcha.

Lět pječžadwazyčzi! Pšchi waktarju,
Na kšěty, dupje a pschi kšorožach,
Na mišnych puczach a we wichoru,
Pšches wōtre čžernje a we něžnych rōžach. —
Čze wita s wješ'lom tudy wješ'ly dom,
Tam šrudžbyšpošny štatōł, ššlyš, mary,
A wšchudžom nješšech s Božim wodženjom
Šo Božim šłowje drohe šwjate dary.

Lět pječžadwazyčzi, tež bratrowštwu,
Ša našchich Ššerbow modleškeho džěla,
Šdžež prošesche tež Tvoja wutroba,
Šo Boža móž a mišošć ššoncžnje šhřěka
By nětk a wšchitke čzašy pschichodne
Našch kraj a našche Ššerbstwo šwarnowala,
Šo by nam Boža pomož dobyče
A mēr a žohnowanje šchžedre dała.

A dale s Bohom nětk do pschichoda,
Ty luby bratšje s Božim žohnowanjom,
Ša dom a šastojštwu čzaš žiwjenja,
Ša šwjaty nowy wuššyw s kōždym ranjom,

Sa pucze wješela, sa horja wšchě,
Sa bédženje a šlódke wofšewjenje,
A s Božim šlubjenjom sa wěczne žně!
Haj, s Bohom dale w Jesuřowym mjenje!

Wšmi Tvojich bratrow postrow wjeřoły
A wšchitkich Tvojich lubnych sbožopschecze,
Wšmi šwěrnej' lubosče dar wořadny.
Čžeń stroschtnje dale, hdžež našč Anjes Čže wjedže.
Wón Tebe pař pschi čerstwonych studniczkach,
Na prawym puczu a na sel'nej kuzny,
A junu — domach, w sbožnych njebeřach.
Duž rjeknmy s Tobu: Wšmi ty mojej ruzy! —

Swěrnemu Sserbej,

wyřokodostojnemu knjesej

Pawolej Rädze,

derjesařkuźbnemu fararjej Michalsteje wořadny
w Budyřchinje,

† Jeho

25 lětnemu duchownskemu jubileju

9. dezembra 1913

† wořebithym počesčowanjom požwjećene.

Dženř s Boha w blyščezu šlěbornym řo jařni
Čži wařny řwjedžeń w řwjatym řastojństwie:
Schwórtstotetk duchownsteje řwěrnosče
Raž kóna na hłowje řo Tebi krařni.

Schtó řošymja wšchě proštwy, džakne čžucža
Tyč wutrowow, hdžež Twoje řymjo řpi!
Schtó wšchitke řdychnjeńčła džentř pschelicži,
Řiž Tebi řwjećža lubosčžiwu hnučža!

Džak horzy řu wšchě pschecža řa tu řwěrnosčž,
So pjećadwazhčži lět řchčžepjesče
Ty hižom do wutrowow wěcznu wěrnosčž.

Sřy ř dobrej pařtwje Sřwoje řtadło wodžik,
Ty duřche ř čerstweje wodu řchewjesče,
S tym řhryřta winizu Sřy krařnje řkóđžik.

* * *

Duž Twoji wořadni džentř ř džakom řtaja
Čži na hłowu wěnz čžestny, řlěborny
A řačžuwawřchi Twoje řařkuźby
Čži řwoje horze sbožopschecža prařa:

Ty drohi, njech tež dale ř njebjja čžecže
Čži řohnowanje na pucž řiwjenja!
Njech Boža miłosčž Tebe wobřboža,
Měr, pokoj, radořčž wěnzny Tebi plecže!

D njech. Wóh hnadnje wšchitke pschecža řklyřchi,
Řiž džentř Čži řwjećža džakne wutroby,
A junu njech Čže w njebjju kóna pšchi!

Njech jařne dny Čži horjo njeřamróčži,
So džentř, řiž džentř Čže wita řlěborny,
Sřo Čži tež w řlotym blyščezu řařo wróčži!

K. A. Fiedlef.

Prawy řastupnik.

W pschedsalu jeneho prawišnika čžakasče wjele ludži, řotřiž
běchu pschjřchli, řo břchu řebi wot tuteho řlawneho muřa w tej
abo tamnej naleřnosčži radžicž dawali. Ale te wězy móřachu řo
jeno pomału wotwřwacž. To dořho trajesče, přjedy hacž řařo
jedyn ř řěčžeńřseje řtwy wustupi a jeneho drugeho do njeje puřchčžichu.
Čžakazym řu čžak řmjercž dořhi.

Nař tón wucženy řaw wustupi a psches řyřu čžakaznyč džěřče.
řnyřom řo něřotři řřhroblichu, jeho naleřnje prošřčž, řo bř jich
řola bóřny řklyřchecž čžyřł. Wón jeno wotwobarařny pošřo ř řuku
řčžini.

Pschi durjach pař řtejesče hiřchčže jedyn, řiž řaneho řłowa
njerjekny, ale jeno papjerku pschepoda.

Sřudnik čžitasče a ř křótka rjekny: „Wot mořeho řyna. Wóđ
řyn řa wař prošř. Řóćže hnyřom řobu!“

Duž wokořsteřazny, řotřiž to řklyřchachu, mjes řobu džachu:
„Haj, to dama řo mřřlicž; řchtóž řo ř jeho řynom řnaje, temu
wón hnyřom pschecželnawe woblicžo čžini, a tón do přjedy džę.“

Mó, luby čžitarjo, daj namař wot tuteho wuřteho čžakanřteho
řala naju mřřł na wjele wjetřchi řkóžicž. Sčto mēńřch, řak wjele
čžlowjekow řóđny džęń psched Bohom čžakaju, řo břchu jich proštwy
wuřklyřchenje namařale? Njeřřmoř mój wšchědnje tež mjes tuthy
čžakazymy? A hdhž ř wuřchej Wóřza řkincži: „Sřwořeho lubeho
Sřyna dla mje wuřklyřch!“ tam řo hnyřom Wóřza wutroba wo-
bročža. Duž poštarajmoř řo jeno, řo řo ře řwořim Sřřednikom
prawje řeřnajeřoř a řo mamoj jeho řa pschecžela! Řičtó řak rady
pschecželřtwu nječžini ř řhudym hřěřchnikom, řaž Boži Sřyn. Wřy
čžlowjekojo pošřawamř to psche mało a njeřradujemř řo dořčž nad
řym, řak wutrobnje nař wón lubuje.

Prořymř-li řwořeho Boha wo něřchto řa nař řamřch, dha
wón to rady řklyřchi. Prořymř-li jeho wutrobnje řa drugeřch, dha
jeho to hiřchčže bóle hnuwa. Ale hdhž jeho lubny Sřyn řa nař
prořř, dha njeřmože wón řařku proštwu řapowjedžicž. F.

Wřchelake ř blřska a ř daloka.

Anjes řarar Řäda pschi Michalsteř žyřkwi řwjećesče 9. de-
zembra řwój 25 lětny řastojńřki jubilej. Tón řwjedžeń běřče řjane
dopokařmo, řak ře wón we řwořej wořadže řaž tež wot řwořich
řastojńřkich bratrow čžesčženy a lubowany. řižom njeđželu jeho
žyřwinřke pschedřteřicželřřtw wařwucžerjo ře sbožopschecžom pošřowichu
a řo jemu řjane pošřowjeńřke darř pschepodachu. Wutoru pschjř-
džechu jeho řastojńřžy bratřja — psches 30 — a ře řta řnjesa
řrimarija řäblera, řnjesa řararja řic. Wřóřřaka řako pschedřnyřy
nařchjeje řerbřřteje duchownřteje řonferenzny, řaž tež řnjesa řararja
Řřchžřana řako wóđžerja pobocžneje řonferenzny řo jemu hnuřaze
řłowa, pschecža a řohnowanja wuprajichu. Řonřistorialna wřřchňosčž
bēřče počesčžowaze pschjřpořřnawaze piřřmo jeho řohnowaneho řkutřo-
wanja pschjřpóřřłalo. Wóh řpočžž jubilarēř hiřchčže dořholēřne řohno-
wane řkutřowanje!

— Řrusřke řministerřtwo ře wuřřařalo, řo maja řo prošřdnřny
w ludowych řchulach na tónřamřy čžak pošłóžicž, řaž na wřřchřchich
řchulach. Řřóřřdnřny budža lēřnje 80 dnřow tracž.

— Wobřdlerřřtwo měřta Řarřina wucžini w tu řřwřlu
2084578 wobřdlerřow.

„Řombaj Wóh“ njeje jenož pola řnjesow
duchowňnych, ale ře tež we wřchčch psche-
dawařnjach „Sřerb. Řowin“ na wřřach
a w Budyřchinje dořřacž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy łobotu w Šsmolerjez knihiczišcžećni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Hody.

Tit. 2, 11—14.

O najwješelschi, o najšbóžnišchi, hnadyopolniczi Boži dnjo!
Šhubjene džěczi,
Šhryšt je na šwěcze!
Wješel, wješel so, šchescžanstwo!

Tak šu nětko zyle blisko lube hody se šwojimi njebjeski darami, se šwojej čoplej šwětkej lubosću, kotraž móže nam wutrobu roššwěczić, wožiwicž a pošběhnyć na šymnym četpjenjapolnym šwěcze. Hody šu najwješelschi šwjedžen ša njebjeska a semju, ša pastyrjow a stadla, ša šhudnych a bohonych, ša mlodych a starych. Někotryžtuli njewěrjazy čłowjet, kiž so hewał we šwojim šwětnym žiwjenju a pschi šwětnym hólku tak šyty a šbožowny čujesche a mēnjesche, so šchescžijanštu zyrkej a jeje šwjedženje njetrjeba, — t hodam, dha šnadž tež wón čuje něšcto wo tej nadobnej lubosći Božej, kotraž w Šhryštuku Šesufu šhudemu šhubjenemu čłowjestwu tak šmilnje wupomha, dha šnadž tež wón něšcto čuje wo jenym wyschšim a došonjenišchim šwěcze, wo tym kraleštwje Božim, kotrež je psches Šhryštuka do šwěta pschischlo. A někotryžtuli hruby a njepóžcizny čłowjet čuje w tutym šwjatym časju, hdžež so čłowškej duškej to najčizšiczišche a najnēžnišche pošćicža, tu zylu prošdnosć šwojeje wot šwětnych wješelow njespokojeneje duškej; wón drje potom pytnje, tak wón jeno daloko našdala wot teho šbóžneho wysťanja wěrjazyh Božich džěczi šteji a nima jich bohastwo. Derje jemu,

hdžž so wón, š najmješšcha psches tole powucženy a poštoštanj, potom hišcže škutkam čžemnosće, haniby a hrošnosće wotřeknje a wot teho džěscža w žlobje so da wumóz a hojicž. A temu wschaf je nam tež ta šbóžna hnada Boža šesthadžala, so bychmy š čžemnosće, hubjenštwja a šadwělowanja njewěry šo domoj namakali a š wotročkowsťwa hrěcha wušwobodženi a do Božich džěczi pschemēnjeni byli. Tehodla:

Budž powitany, krašny hóscž!
Mi hrěšnikkej dasch hnady došćž;
Šy do hubjenštwja pschischol t nam,
O kak ja čzi došćž džaka dam?

Šdyž hewał na šemi hišcže někotra ščóřba šallinczi, někotra štarosćž abo nuša wješelosćži šadžewa, dha šu tola hody šwjedžen, na kotrymž hišcže wutroba wješela bje, huba wješela wysťa a woczi wješelej šo bljšcžitej. Kak někotry šo šobustorhnye š wysťanjom Božich džěczi a čuje: na šwěcze mamy tola tež hišcže něšcto rjedlišche a šbóžnišche, mjenujzy žiwjenje wěry, haj njebjeske kraleštwje, kotrež je w Šhryštuku pschischlo. Kak šbóžna je tola ta hnada, kotruž je Bóh čłowjetam w Šhryštuku pošćicžil! Šchtož wschitke wuštojnošće a wědomnosće tuteho šwěta nješku samohle, to je Bóh čłowjetam darmo pošćicžil: hrěchi wodawanje, hnadu, mēr wutroby, wobnowjenje a polěpschowanje žiwjenja. Šbože a wješele je potajkim to džěcžatko w žlobje na šwět pschinješlo, to je pschicžina hodowneho wysťanja.

Ta sbóžna hnada Boža je sřhadžala wschitkim ludžom, so bychmy

1. pózcziwe, 2. prawe a 3. bohabojašne žiwjenje wjedli tu na tym šwěcze.

1. Štož je našch njebjeski Wótž we šwojim Šsynu Jesuŝu Ahrystuŝu čłowjekam wschitko pschinyeŝl na njebjeskich kublach, je jim wón dał s najhlubŝeje šmilnoŝce, so by jich psches to s njepečinow a nješbožownoŝce šwětneho žiwjenja wutorhnył. Jeho sbóžna hnada čže našche psches hrěchi njeměrne šwědomnje směrować, našche nješpołojne duŝche s Bohom sřednacž a nam tu pobrachowazu prawdoŝč sročžicž, so bychmy sašo s noweje nadžiju žiwi byli a šo njetriebali psched pschichodom bojecž. Ta nješaslužena šmilnoŝč Boža, kaž tež to žyłe nješebicžne skutkowanje Božeho Šsyna, čže twoje saŝakle, šle smyšlenje pscheměničž a tebi pošasacž, šchto ma hódnoŝč psched Bohom a sa twoje wěcžne sbože. Wona čže čže woczahnyčž, so by po Božim sačonju šhodžil, so njeby do ščoncžneho šatamanŝtwa padnył. Wona rošwucži naŝ, so dyrbymy šapřecž bješbóžne waŝnyje a šwětnje loŝchty. Daj šo pschewědcžicž a pošhoŝacž wot Božej sbóžneje hnadnej wole! Njemjedže čže ta dobročiwnoŝč twojeho Boha, kiž je čže šnadž tež hewał huŝto doŝč wołał psches dobreju štarŝchaju, dobrých wučerjow abo pscheczelow, š roščacžu a pošucže? A njemjedže čže to ŝpołojne wyŝkanje, ta njemobmašana čžeŝč a to njebjeske sbože wěrných ŝchescžijanow š temu bološtnemu pošnacžu, kelto šy ty we šwojim žiwjenju škomdžil, kiž ty šo tola wjele mudriŝchi čžujeŝche, dofelž do kóždej tórnoŝce a do kóždeho njepečinka šwěta šwoleŝche? Daj šo rošwucžicž wot teje sbóžneje hnady Božej w Ahrystuŝu Jesuŝu! Bjeť po Jesuŝowym pschikladže na kědžbu wschitke šwoje škutki, šwojej ruzy, šwojej noŝy, šwój jaŝnył, šwoje žadanja, šwoje myŝle a šwjecž je Bohu! Poštkócž te nječyŝte žadoŝče, kotrež na tebe kačaju — a čže saŝtorcža do wotročkownŝtwa a telko hubjenŝtwa na ŝemi rošchěrja! Daj šwojemu čželej byčž templej a gratej šwjateho Duŝha! Kať šo tola ta wboha duŝcha huŝto psches čželne loŝchty roštorha, to čželo čžwiluje a kónzuje! Pschi tym šo nadobniŝche prošowanje škomdži, čłowjeka myŝle šy jate w rječaŝach hrěcha a winy. Ale kohož tón Šsyn Boži wuŝwobodži, tón je prawje šwobodny. Njech naŝ we wutrobje hnuje ta sbóžna čžistoŝč žiwjenja Božeho Šsyna, „kiž nje šhubjeného a šatamaného čłowjeka je wumohl, warbował, dobył wot wschitkich hrěchow, wot šmjercže a wot čžertowŝeje mozy.“ Haj

Pschiŝchol je Šsyn Boži

A nam pschinyeŝl sbože,

Še šo šjewil tudy

Na ŝemi tať kudy

A naŝ wumohl s hrěchow,

Tež s tych wěcžnych šmėchow. (Ahr. 51, 1.)

Tať wuťni šo šameho prawje wobknežicž; ale ta sbóžna hnada Boža w Ahrystuŝu Jesuŝu čži tež pošasuje, kať maŝch šo pschecžiwu druhim, pschecžiwu šwojim šobu-čłowjekam šadžeržecž, mjenujzy: prawje abo šprawnje. W kelto sřednocženŝtwach tola šwoje žiwjenje wjedžesč: we šwójbje, w gmejnje, we woŝadže, w ŝemŝkim kralestwje, w žyrťwi atd. Kať lohko pať šo tole žiwjenje w tajŝich sřednocženŝtwach myli abo kaŝny, hdyž ty w šebicžnoŝci šebi pschišwojyŝch, šchtož čži nješkluscha, abo druhim njepečesjesč, na čžož maja prawo! Šidženje, šawišč, šwada,

njepoškluschnoŝč šy rownyerjo rjaneje towařchnoŝce, špo-žožneho čžłowŝkeho sřednocženŝtwa. Tehodla pošpŝchaj šwojemu bližŝchemu jeho prawo, haj pošhaj jemu š jeho prawo! Ty dyrbyŝch, kať Luther rjenje wuŝkladuje, jemu (t. r. šwojemu bližŝchemu) pošhacž a we wjchaj čželnej nuŝy šlužicž. Tola ta sbóžna Boža hnada čže njecha jeno wumoz wot niŝkeho hidženja a šawidženja, ale čže tež š luboŝcži a šmilnoŝci pschecžiwu bližŝchemu čžeri. Luboŝč wschaj je šačonja dopjelnenje. Pošajkim niž jeno po křutyh šačonŝkim prawje maŝch šwojeho bližŝkeho měrícž, ale po luboŝcži s nim wobkhadžecž. Njedyrbi tón hnėw haŝnyčž, kiž čže wot njeho dželi? Njechaŝch ty je šwojimi možami, čželnymi a duchownymi, šwojemn bližŝchemu šlužicž, kať je Ahrystuŝ žyłe šwoje žiwjenje woprował š wumóženju hrěchneho čłowjestwa? A kaťtu hódnoŝč šmėje twoje žiwjenje, hdyž nješebicžnje sa druhich šwoje mozy woprujesč! Tehodla: „Wysche wscheho pať šo woblecžče luboŝč, kotraž je šwjaŝ dočonjenja.“ Haj, wona je najwyschŝcha prawdoŝč a dopjelnenje Božej wole.

3. Luboŝč pať tež potom dawa někať šacžuwacž tu sbóžnoŝč, kotraž s Boha wuŝhadža a kotruž psches šhodženje po Božej woli šacžuwajch. Šo by ty bohabojašne žiwjenje wjedł tu na šwěcze, š temu čže napoŝledku čže Boža hnada w Ahrystuŝu Jesuŝu woczahnyčž. Šacž potom horjo abo wjeŝele čže pošrechi, ty šmėjesč kóždy čžať prawe šrošymjenje sa Bože pučže a šo rad daŝch wot Boha wodžicž; wěŝch tola, so čže wón čže š sbóžnoŝci dowjesč. Wěŝch ty w Boŝy šwoje sbože wuŝhowane, dha poštaŝch jeho šhwalicž na šwojim čžele a na šwojej duŝchi, kotrež ŝtej Božej. „Bohabojašnoŝč pať je š wschitkim wězam wužitna a ma šlubjenje něčžyŝkeho a pschichodneho žiwjenja“ (1. Tim 4, 8). Šchtož Bohu dawa we šwojej wutrobje bydlicž, tón njebudže wot tuteho njepečonjaneho šwěta šwoje sbože woczakowacž, ale budže „woczakowacž na tu sbóžnu nadžiju a šjewjenje teje kraŝnoŝce teho wulkeho Boha a naškeho Šbóžnika Jesom Ahrysta“. Šo šo my njebychmy w tutym hrěchnym šwěcze šhubili a škaŝyli, ale so bychmy w jenyh nadobniŝchim, dočonjenyŝchim žiwjenju w sbóžnym šwjaŝtu s Bohom a našchim šnjeshom Jesuŝom Ahrystuŝom šhodžili, š temu wschaj je Ahrystuŝ šwój žyly čžežki wumožerŝki škutk dočoniał. Š temu je wón šo pošnižil a je do wotročkownŝeje podobny pschischoł, „so by wón naŝ wumohl wot wscheje njeprawdoŝce a šebi šam wučyŝčil lud, kiž by šam jeho byl a šo šwėru džeržal š dobrym škutkam“, abo kať wuŝkladowanje 2. artikla tať rjenje praji: „so byčž šam jeho a w jeho kralestwje pod nim živy byl a jemu šlužil we wěcžnej prawdoŝci, njewinoŝci a sbóžnoŝci“. Haj, kaťta prošza, kaťte wopory, kaťte čžerpjenja a modlitwy šy š temu škluschale, w rječaŝach škeho nawučenja a hrěchneho smyšlenja jate čłowjestwo wumoz a šhmane ščiničž sa šlužbu Božu! Ahrystuŝ je to samohl psches wopor šwojeho šwjateho žiwjenja. Tehodla wjeŝelče šo čžať žiwjenja teje sbóžneje hodownej hnady a džakujče šo šwojemu Šbóžnikaj Jesuŝej Ahrystuŝej psches to, so šapřecže bješbóžne waŝnyje a šwětnje loŝchty a so pózcziwe, prawe a bohabojašne žiwjenje wjedžecže tu na tym šwěcze!

O najwjeŝelŝchi, o najšbóžniŝchi, hnadypošnicžki Boži dnjo! Ahrystuŝ je tudy,

Wujednacž ludy.

Wjeŝel, wjeŝel šo, ŝchescžanŝtwa! Šamjen.

Pſchihotujmy Sböžnikej wutrobu!

To ſu poſlednje ſwufi adventa, kiž je čaſ pſchihotowanja, do kotrehož nětko hižom Boži džen hlada. Naſchim wěrjazym wótzam wón jako ſamſnjeny čaſ płaczeſche, to reka, w nim nje-ſmėdžachu ſo žane ſwėtne wjeſela wotmėwacž, ſchtož je w now-ſchim čaſu po ſakonju domolene. Tola ſa praweho ſchėſcžijana wón ſamſnjeny čaſ woſtanje. Pſchetož w nim ma wón ſwojej wocži jeno na Jeſuſa ſkoženej. Boži džen je ſa jeho duſchu kaž kwapny džen, dokež ſo wona tehdy ſe ſwojim Sböžnikom ſ nowa ſwjaſa. A na to ſo wěrjazy ſchėſcžijan w adventſtim čaſu pſchihotuje, hdyž ſwoje hrėchi woplakuje, ſo k Božemu ſłowu dđerži a woſebje nutrne modli. Mimo tajkeho pač Sböžnik tež njeponđže, ani Boži džen tu delka na ſemi, ani junu pſchi ſtawanju čžela w njebjeſach.

Aſchėſcžijanska zyrkej wucži ſchtworny advent, ſchtworny pſchichod naſcheho Sböžnika do ſwėta. Najprjedy je wón we wėſchcženjach profetow k wótzam pſchichoł, kotſiž na iſraelski troſcht, na pomoz ſ Ziona žedžiwje čžakachu. A potom, jako dyrbjachu ſo tele wėſchcženja dopjelnicž, je wón pſchichoł w tamnej wulzy ſwjatej nozy, w kotrejž ſo Bethlehemiſke hona w blyſchcžu wyſchſchich ſphärow ſwėtlachu a njebjeſke wójſka tón khwalospėw ſanoſchowachu: Čžeſč budž Bohu we wyſokoſcži, měr na ſemi a čžlowjekam dobre ſpodobanje! Pſchetož tehdy bu wón narodženy, tehdy wón we žłobje wotpocžowaſche; to bėſche jeho advent w poniženju. — Na kónzu čžaſa wón ſaſo pſchińdže k budženju ſwėta. Potom wón we ſwojej mozy a kraſnoſcži pſchicžehuje. Regiony ſwjatych jandželow jemu čžeſtny pſchewod dadža, ſo bychu jako jeho ſlužbnizy pomhali ſwėt budžicž. Na jeho wſchėhomózne ſłowo wſchitzy mormi ſtanu a ſe wſchėmi žiwymi pſchėd jeho ſudny ſtoł ſtupja. To budže jeho advent w kraſnoſcži. — Tutaj wulkaj ſkutaj ſtaj to A a D, ſpocžatk a kónz jeho wumožėſtwa. Mjeſ tuitymaj mėſnikomaj ſeńſkeho hnadneho čžaſa nětko tſecži advent Sböžnika wotpocžuje: jeho ſtajny pſchihad pſchėſ hnadowne ſrėdki we ſwjatym Duchu, wot Boha poſtajene, jeho ſtajny pſchihad k wěrjazym w zyrkwi. Po tymle poſlednim pſchihadže abo wjele bóle po pſchijecžu Sböžnika pſchi tymſamym doſtawaju te tſi druhe adventy w kóždej wěrjazej duſchi haſle ſwoju prawu podobnoſcž. Pſchetož jeno ſa wěrjazeho, kotryž je pſchėſ ſtajny ſnjeſowj pſchihad we ſłowje a ſakramencže ſo jemu dał na wutrobu ſčžahnyčž, je přeni advent ſapſchimł jeho ſboža, poſledni pač ſaměr jeho ſböžneje nadžije a radoſcže. Wot wěrjazeho pſchijecža Sböžnika pſchi jeho wobſtajnym pſchihadžowanju po tajkim wſchitko wotwižuje.

F.

Poſlednje hodowne přėdowanje.

Božu nóz wječor ſtejeſche ſtary tótka na wėži wjeſneje ſtareje zyrkwe a ſwonjeſche, ſo ſwufi daloko po ſnėhojtej ſemi kłincžachu. Raž pſchėzo, tač bė jemu tež dženka, jako by najprjedy ſa mormych a to ſa tych khudych mjeſ nimi ſwonik, a potom ſa žiwych, woſebje pač ſa khorych a ſrudnych tychſamych. Pſchi tym jeho myſle tón krocž kaž ſamo wot ſo ſady murje k ſarje džėchu, hdyž wobſtarny ſarač na ſmjertnym ložu ležeſche. Šmjercž wſchač k wſchėm khodži a huſto pſchińdže, prjedy hačž ſu ſebi to ludžo myſlili. Poſledni ſwuf ſwona bė runje wukłincžak: Měr na ſemi! Tótka na pucžik pſchėd zyrkwju ſtupi a ſ nohu do ſmjertkeje ſemje kopny. „Haj, to budže čžežke džėlo, hódny row ſa teho tam na ſarje wurycž; tón drje budže přeni we woſadže, kiž dyrbi přecž!“

Duž jemu ſararjowy pohoncž napſchecžiwu pſchińdže, jeho proſhčž, ſo by hiſchcže wječor na ſaru pſchichoł, dokež čže ſarač ſ nim porėcžecž. Mjelcžo a ſrudny na ſaru džėſche, ſe ſhlyſami

jeho ſaračta pſchija a jeho do jſtwy khoreho wjedžeſche. Tač dha tam nětko ſtary tótka pſchi ložu ſtejeſche, na kotrymž ſmjercž khory ſarač ležeſche. Mucžna hlowa na wyſoko ſkladžennyh ſahłwłach wotpocžowaſche. Hiſchcže ſo jemu wocži blyſchcžėſchtej, kaž hdy prjedy, a pſchecželnje ſo hubje poſmėwłowaſchtej, ſ čžimž ſebi pſchihilnoſcž woſadnych pſchėzo ſ nowa dobywaſche. Hłób pač bė wotupił. Šchtož by jón nětko ſhlyſchač, njeby ſa móžno mėl, ſo bė to tónſamſny hłób, kiž bė na pohrjebniſchcžu tač daloko kłincžak a kiž tač do wutroby ržeſche. Nětko bė hłób tač woſlabnył, ſo dyrbjeſche ſo tótka k jeho hłowje ſhlicž, ſo mohł wſchė jeho ſłowa ſroſymicž. Wón pač wo ſwojim rowje rėcžeſche; pſchetož wón čžyſche na wotdžėlenju khudych pſchi ſewjernej muri khowanj byčž, a bė Bohu džačowny, ſo bė jemu tón tutu myſl dač.

Tótka dyrbjeſche ſo pſchi ložu ſudnyčž a nětko ſtarz tačle pocža: „Sa ſym čžaſ žiwjenja pſchėzo mjeſ tymi woſebniſchimi byl a ſym po tych pucžach khodžik, kiž ſu tym pſchidžėlene, kiž ſo bóle na ſłoncžnym boču čžlowiſkeho žiwjenja namaſaju. Šdnyž pač bu mi tele dny wėſte, ſo je ſo poſol ſmjercže runy pucž ke mni naſtajił, je mje wo dnjo a w nozy tón poroč čžwilowač, ſo tola tež pſchėzo doſcž po tym žiwj byl njejſym, ſchtož ſym přėdowač. A jako nětko ſwufi ſwonow Božeje nozy ſaſhlyſchach, mėjach žyle ſpodžiwne myſle. Dopomnich ſo na to, tač ſym huſto na wotdžėlu khudych pſchi kerchowomej muri ſtač, a tač je mi tehdy pſchėzo woſebje čžežko bylo, prawy troſcht ſawoſtajenym podawacž; wjcho bė tam tač přėdne, ſrudne a khudobne. A čžim dlėje ſwonj ſwonjachu, čžim ſhlyniſche bu we mni to požadanje, mjeſ khudymi ležecž, hdyž móžach w žiwjenju pſchėzo bóle mjeſ bohatſchimi byčž. Šchtož móžu tu hiſchcže dobrego čžinicž, to njech ſo tež ſtanje. Moja woſada dyrbi ſhonicž, ſo ſym ſam wėrnoſcž tych ſłowow, kotrež ſym přėdowač, ſačžowač. A tehodla wurycže mi mój row mjeſ najkhudſchimi mojih woſadnych, po móžnoſcži pſchi kucže ſačpiennyh. A to njech je potom moje poſlednje přėdowanje, kiž ſwojim woſadnym dđeržu!“

Tač rėcžeſche ſtary ſarač a poſhili hłowu; tótka pač džeſche „Haj, poſlednje přėdowanje, ale to najlėpſche.“

Pſchi kerchowomej muri, na wotdžėlu khudych ſu ſararja tſecži džen hodow khowali a ſu jemu rjany pomnik ſtajili a na njónu napiſali: Čžeſč, khwalba a poſo! budž tym, kiž dobre čžinja! Woſada bė ſa to poſlednje přėdowanje ſwojeho duchowneho džačowna; pſchetož wot teho čžaſa płaczeſche pola njeje ſa čžeſč, ſo na wotdžėlu khudych pohrjebacž dacž.

H o d y.

My bėchmy, tač powjeda woſebny ſaſtojnič je ſwojich džėcžazyh lét, ſchthnacžo ſchulerjo na gymnaſiju w Barlinje a ſtejachmy w 15. lėcže. W nabožinjė naſ Frommel (poſdžiſcho dwórſki přėdač w Barlinje) roſwucžowaſche. Tón bėſche naſ do hód rjane hodowne ſpėwy nawucžil a poſlednju hodžinu do hód wón k naſchemu ſpodžiwanju k nam džeſche, ſo čže ſ nami, hdy by nam to prawje bylo, tutu Božu nóz tač ſwjecžicž, kaž to hiſchcže mėli njejſmy, ſo bychmy mjenuizy ſami woſhudnyli a druhich ſ tym wobohacžili. My na njeho wocži wuwalachmy, njewjedžo, ſchto rėcži.

„Haj, haj“, wón nětko rjekny, „ſchtož ſobu njecha, tón nje- trjeba a móže pſchi ſwojich darach woſtač a ſwój tykačž ſam ſmutacž. My druſy pač čžemy to tač čžinicž: Kóždy mjeſ wami pſchinjeſke džėl ſwojich jemu wobradžennyh darow ſobu a to darimy khudym džėcžom, kotrež ničžo nimaju. My pač jim k ſebi pſchińcž njedamy, ale pónđžemy ſami k nim, ſo byſchcže tež wy raſ nawuſli, po wuſkich ſhobodach ſtupacž a ſo w niſkich dyrjach khilečž. Duž dha pſchińdžcže Boži džen wječor w 5 hodž., pſchinjeſcže dary a ſpėwnik ſobu a potom pónđžemy!“

My tu postajeny czaß wſchitzy bëchmy, ani jeniczkſi njepobracho-
wajche. Tſjo mëjachu małe, napomiejchane bożodżęcſzowe ſchtomiki
řobu, druſy wulle korbny, kiż řluzobni ſa nimi njeřechu, pjenjeſy,
czople ſmacchi, worjечи atd. Nětto ſe řwojim wuczeryom po
řnëhojtſy hařach pſches mëſto na jeho mjieſy dżëchmy, hdżëž naj-
řhudſchi ludžo bydla. Nětotryżtſni wot nař hiřcze ženje tam
pſchitſchot njebë a tamne hařy a řhëžki bëchu nam tať njeſnate, kaź
Afrika a Auſtraliya. Czim njeſnacziſche bëchu nam pať te hařy,
czim wjeřelſchi bëchmy my.

Skoncžnje pſched domom poſaſtachmy. Deľlach w řhëži řebi
řwëczku ſařwëczichmy a nětto dżëſche horje po řalořnje hubjenny
řhodach. Pſched durjemi łubjanſkeje ſtwiczi ſpëwachmy řwój
prëni hodowny řherluſch a mjeſ tym bëſche jedyn ſ nař řwój
řchtomik ſařwëczik. Staraj řhudaj mandźelſkaj tam bydleſchtaj,
tón muź bë nimale žyle řlepny, žena bë braſchna, tať ſo wobaj do
žaneho Božeho doma wjazy njemdżëſchtaj. Wona pať mëjeſchtaj
wnuczłow, kotrymajž bëſchtaj ſtarſchej wumrjekoj, pſchi řebi. Dolež
dżëd a wowka řamaj, ničo njemëjeſchtaj, njemdżëſchtej teź te
dżëſczy hody ničo doſtać. Tať dha tón mały 7-łëtny pſchi
řwojim dżëdu ředżëſche a jemu ſ knihow hodowny řpëw tať derje
czitaſche kaź mđżëſche. Ale tať řo rucze durje wotewrichu, jaťo
naſcy řpëw řlyſchachu a blyſchczaty ſchtomik wuhładachu: „Dżëdo,
dżëdo“, tón hólcz řawoła, „Bože dżëczo je woprawdze hiřcze
ť nam pſchitſchło!“ My dachmy dżëdej a wowzy nëſchto czopleje
draſty, a dżëſczy teź njewobdarjenej njewoſtaſchtej. Na to hiřcze
řpëw ſanjeřechmy a jedyn ſ nař řpëwaſche hodowny hitoriju tať
rjenje, ſo řo dżëdej ſ jeho nimale wuhařnjeneju woczow řlyſy
ronjachu. Hiřcze nëſchto pjenjeſ jim woſtajichmy a na to po
řhodze dele řhwatachmy.

Nětto ť druhemu dżëchmy. S huſteje haſki do czmoweho
dwora ſařdżëchmy. Sařo nař pucz hacž pod řamu řëchu wje-
dżëſche. My kłepachmy a ſ durjemi wuſtupi muź ſ rjanej dolhej
brodu. Ale na wobliczu bë řrudoba widżecz; haľle pſched dwëmaj
njedželomaj bëſche řwoju žonu ſařrjebať. Tón kuſť pjenjeſ, kiż
bëſche řebi nalutowať, bë řo na řhowanje pſchetriebať. Duź bë
řrudoba a řhudoba wulka. Ale tutón muź bë Bohu poddaty.
„Sdżë dha macze řwoje dżëczy?“ praſcheſche řo naſcy wuczëť a
wjednik Frommel.

„Ach“, tón wotmolwi, „te řym hižom wſchë do łoża wuhnať,
runjež je haľle 6 hodž. Njecz řwoju řrudobu pſchëřpja; njeboćzička
macž by hewať wſcho ſa hody pſchihotowała, ſo łoždy nëſchto doſta;
łëtſa pať wſcho řhëtrow po řhudobie dze.“ „Te czemy hižom
wubudżicz“, Frommel ť nam dżëſche, „řhëtije, wuplyſczë ſchtomik
a nětto ſanjeřmy hodowny řherluſch!“ To řo ſta. Na mëſcze řo
řomorine durje wotewrichu a wſchë řydom dżëczy runu řmuhu ſ łoża
pſched nař pſchindżechu, we łochłach, ale czople kaź zaľty ſ pjezy
Woczi řebi řybowachu a njemdżachu řo na nař nahładacz. My
jim wſchëm wobradżachmy, a runjež bëchu bořy, je tola na nohi
njewoſybaſche. Duź pocza jich nan ť nam: „Dubi hólzy, nětto
czemy pať teź my wam nëſchto řpëwacz, pſchetož my řmy řebi
huſczizcho hižom je řpëwanjom řwoju řrudobu ſařnawali.“ A duź
tón nan ſařpëwa a te řydom dżëczy řobu, tať rjenje, ſo řo dżi-
wachmy, a nanowy hłobž kaź řhuboťi řwón do jich řpëwa pſchimajche.
Nětto bëchu nam řlyſy bliſto. Saťo řo řkoncžnje wſchë te dżëczy
po rjadu nam ſ ruku dżałowachu a tón nan dżëſche: „Tu jeno
hiřcze naſcha řemrjeta macž pobrachuje, potom bychmy dženřa tať
řbožowni byli, kaź hiřcze ženje prjedy — ale mëſcze je nam wona
to wſcho pöřłala, ſo njetrjebali tať řrudni bycz“, dha bu nam
wſchëm tať czopłowokoło wutrobny a my bychmy najradſcho hižom
tu wſcho řroſdawali, ſchtož mëjachmy. Ale Frommel nař dale
honjeſche; my mëjachmy wſchať hiřcze do jeneho domečka hić.

Sdżyž tam pſchindżechmy, nam žena wotewri. Ta bëſche
ſ wudowu. Zejny muź bë mlody wumrjel a bë ju ſ jeniczkim
řynłom ſawoſtajik. Tón bë nětto 14 łët, ale hižom doľho řhorzy;
jeho prawa noha bë wſcha bolaza. Pſchi wſchej řhudobie bë pať
wo iſtwje wſcho czuſte a róbne; zycha a łožowa pľachta a wſcho
druhe bë bëke a rjane kaź nowy řnëh. Tej wulkej woczji teho
řhoreho dżëſcza řo ſařboleſchtej, jaťo nař řchyrnacžoch pſched
řwojim łožom ſtejo wuhłada. Teź jemu bożodżęcſzowy ſchtomik
ſařwëczichmy a ſtorczichmy jón bliſto ť jeho łožku. Sa njeho
bëchmy to najłëpſche řchowali, 2 bleschi wina, malenowu juſchłu atd.
Ženje jeho dżałowne woczto njëſabudu, ſ kotrymž řo nam ſa to
podżałowawo. My ſanjeřechmy teź tam řpëw a dżëchmy. Naſche
korbny bëchu pröbne a naſche pjenjeſy řwudawane.

Saťo Frommel nař wot řo puſchczy, ſtupi jedyn ſ nař ť njemu
a dżëſche: „To bëchu moje najrjeňſche hody!“ a my druſy
pſchihłowachmy jemu.

Tole je řo pſched 50 łëtami ſtało; ale, teź hdy bych 100
łët dożpił, ſabył tamny Boži dżëni nihdy njebych. Teħdy řym
prëni kröcz wërnocž teho řłowa řpöřnał a w řebi ſaczul: Sbož-
niſcho je dawacz, dżyli bracz. To je tola moje najrjeňſche hodowne
dopomnjeczë.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Nlowe bibliſke puczniſki řu řo roſeřłake. Ssobuſtawy
knihowneho towarſtwa je kaź łöžde łëtow darmo doſtanu. Sa
njeřobuſtawy pľacza 15 pj. a řu pola łöždeho knjeſa duchowneho
doſtać. Bibliſki puczniſk, kotryž nam na łöždy dżëni pruhu ſ Bo-
žeho řłowa dawawo, řluſcha do łöždeho řchëſczijanſkeho doma. Duź
řebi jón łöždy w prawym czařu wobſtaraj, ſo möže ſ nim do no-
wego łëta hić a łöždy dżëni jaťo duſche troſchť a möž łube Bože
řłowo řobu wſacz do wſchëdneho dżëła a pröżowanja, kaź teź do
czëřnocžow a do czëřkich czařow, kotrež po Božim dopuſchczënjju
pſchindu. Sa knjeſow duchownych pſchipomnimy, ſo řo tón kröcz
řapiř řobuſtawow ť puczniſkam pſchipołožil njeje, doľež ſtary řapiř
teź ſa tuto łëtow pľaczji. Pſchetož naſchej pöřelnikaj njeſtaj hiřcze
řhodżicz mohłoj, doľež ť naſchemu wobżarowanju kniha hiřcze
docziſczëzana njeje. Ale kaź hižom ſ bibliſkim puczniſkom řjerichmy,
budze ſa to ſtarane, ſo naſchi Sserbja tu knihu börny doſtanu.

— Na ſařkim řejmje je řo řrjedu roſtëczowanje mëłow
wobřadżenjju wuczëřſkeho mëſtna pſchi řakulczë bohöřłowſtwa
(theologije) w Lipſku. Nazionalliberalni wyſchnoczi porořowachu,
ſo řo wona ſa to njeſtara, ſo řo böle duchownje řwobodnoſmyřłni
profëſorojo ť wuwuczenjju naſchich na duchownſtowo ſtudowazch
mlodżenzow njepowołaja, ale tajzy, kiż na ſaťoľku naſcheho ewan-
gelſko-luťherſkeho wëruwuſnacza ſteja. Se to řrudne dopoľaſmo,
tať daloko je řo duch tuteje řwobodnoſmyřłnoſczë dobył, kotryž
řo wořebje řbëha pſcheczowo naſchej wërje do Zeſom Řhryſta,
naſcheho wumöžnika. To je tořame hibanje, kotrež řo na řejmje
połaja pſchi wuradżenjju ſchulſkeho ſakonja. Swjeřelaze bëſche, ſo
miniſter Weć tym porořam raſnje napscheczowo ſtupi a ſo wořebje
naſchi konſervativni ſaťupjercjo rjane řwëdżenje wotpołožichu ſa
naſchu wëru.

— Wulle njeſbože je řo ſtało na železnizy pſchi tať mjeno-
wanym Harrastunnelu na puczju wot Franckenberga do Kořweina.
Tam řu řo wulle ſtaliny dele walike a czař ſ dwëmaj lofomo-
tivomaj je w tunnelu do tych łamjenjow řajël. Žena lofomotywa
na druhu horje řjë. Prëdkowne woſy řo žyle hromadu řunychu,
a je hiřcze řbože mjenowacz, ſo prëdkowne woſy wobřadżene nje-
bëchu, hewať by jich hiřcze wjele wjazy człowjekow wo żywjenje
pſchitſchło. Mjenje abo czëřſcho řranjenych je wjele a řo wſchelake
licžby mjenuja. Morjenych je 9 a jedyn hiřcze bjeſ wëdomnja
leži, ſo je mało nadżije, jeho pſchi żywjenju řdzerżecz. Šrudne řu
to hody ſa te řwöjby, kotrež řu potrjehene.

Sy-li spéwał,
Pilnje dźéłał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoý mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Préz spař mérný
Čerstwosé da.

Njeh ty spéwał,
Swérnje dźélał
Wšédne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokréw éel
F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlétnu pschedplatu 40 pj. dostacž

Nowe léto.

Rom. 8, 24–28.

Nětk š Boha šaspéwamy,
Čžescž temu Anjesej damy,
Kíž na naš š hnadu hladał
A mozy došcž je nadał.

Čžaš šo nam pschezo minje,
A kóžde léto šhinje.
My štare došonjamy
A nowe špocžinamy. (Ržerl. 602, 1. 2.)

Šene léto krótkeho čžaša našeho žiwjenja je šo šašo minyło, a šašo šmy wo léto wotnyknjenemu kónzej šwojeho žiwjenja bliže. Šak tola drohi, wažny čžaš našeho žiwjenja přjecž křwata, bjes teho, šo bychmy tole došcž pýtnyli! A tola čžesch ty hišcže něštožkuli došonjecž w žiwjenju! Šacž šo nam šnadž tač njeponđže, šo junu njejabzy na kónzu šwojeho žiwjenja štejimy a čžyli tola hišcže telkole došonjecž, š čžemuž potom móž a čžaš wjazy nješmějemy? Šehodla wutřebajmy prawje tón drohotny čžaš žiwjenja! A tola je to tež šyštna myšl, tač pscheddurjemi noweho léta štejecž: Šelko šrudoby, horja a pruhowanjow šnadž je w nim wobšamknjenych! Šelko hubjenštwá, šhubjenja abo dźélenja! Šak drje mohł ty se wšchelakimi šacžucžemi nowe léto nastupicž. Šle ně, se wšchelakimi šacžucžemi to njeby žadny wěšty a dobry šapocžatk byl. Šašch tekst nam praji, tač mamy pschichodej napschecžo hladač. Šón

nam š nowemu létu prawe šacžucže dawa a prawe šrošymjenje tuteho tač wažneho dnja.

Šašcha dušcha pschi nastupjenju noweho léta: njeh je pošna trošhta, wocžakowanja a dobrych přjódkwšacžow!

1. Šašcha dušcha njeh je trošhtna: „My šmy derje šbóžni, ale w nadžiji.“ Ššchescžijan dyrbi tež pschi nastupjenju noweho léta w napohladže nješnateho pschichoda šwój žyry mēr a šwoju špokojnosčž wopokafacž; wě wón tola, šo je wón psches šwoju wěru we šwojim Bosh, kotrehož šmilnosčž, prawdosčž, wěrnosčž a šwěrnosčž je wón wjele křócž nashonił, derje wukhowany. Njeh nětko nowe léto jemu pschinješe, šštožkuli čžze, wješkelosčž abo horjo, wón tola wšcho š Božeje ruški pschimošmje a wě: Šštož čžini Bóh, wšcho dobre je, a wón wě, šo Bóh tón Anjes čžłowjeka drje dživnje, tola kóždy čžaš šbóžnje wodži. Ššnadž ty hižom do přédka widžiš, šo někotražkuli šrudoba na tebye čžata, někotražkuli štarosčž abo nuša budže tebye abo twój dom domapřtač, ale budž trošhtny! Šrawny ššchescžijan psches šwoju wěru wysche čžaša a šwěta šteji. Šón drje hódnosčž šemškeho žiwjenja šnaje a budže rad wšchě šwoje mozy, čželne kač duchowne, wutřebacž, šo by něšto hódne došonjał š lépschemu šobucžłowjekow, ale wón tež wě, šo ma w šemškim žiwjenju š wjele šjebanjemi a njeporadženjemi licžicž, a wón njebudže šwoje šbože, šwoju šbóžnosčž twaricž na tu křudu šemju, wón njebudže twaricž na to šachodne, ale je wujednany se šwojim Bohom a twari we wěrye na tu škału, kotruž hěške wrota njebudža pschemóž. Šak je

šchesczijan živy na tutej semi a steji šobu pod jeje prózami a šchivdami, ale wón je tešame hižom i woprédka pšchewinył, wone njemóža jemu wješelošč wěry muczicž abo rubicž. Wón je derje šbóžny. Njech jemu tež tole wot njeho šnutškwonje hižom pšchewinjene žiwjenje hišcže wulke cžežkoščje, próžny a hněwanja pšchinješe, wón je tola trošchtny pšches to šnutškwone bohastwo hnady w Ješufu Šhryštušku, pšches tu pšches měru krašnu nadžiju pšchichodneho žiwjenja. Wón šo cžuje šbožowny, hdyž tež wón wokolo šebje hišcže došč hubjenštwu a šrudoby widži. Wón šo trošchtne dale bėdži; wě wón tola, šo dyrbi jemu junu dohycže pšchipadnyčž, jeli šo šwěrnje wojuje. Ščetpliwje cžakanje a lubošna nadžija jeho šdžerži, a pšchitym wón hižom pšches wěru a nadžiju do přédka šacžuma tu krašnosčž dohycža a to wumoženje wot wšcheho škeho. Tehodla:

Šso dowěr, luba dušča,
Šso špušcžežej na Boha,
To Božej ružy šlusča,
Šo pomha i nješboža;
Šdyž tebe šrudnosčž tyšči,
Prošč jeho ša pomoz,
Wón twoju próštwu šlyšči,
Da šwětlo ša tu nóz. (Šhėrl. 17, 6.)

Nadžija pať nješahanibicži. Tehodla budž trošchtny a šbóžny pšches wěru do Ješom Šhryšta!

2. Ale tež na wšchitke wošudy pšchihotowany! Niž lohškomyšlnje a bješ pšchemyšljenja cžemy nowe lěto šapocžecž; wono móže naš i njewocžakanymi štyškami, rušami a nješbožemi pšchewatacž; tež njemóžemy prajicž, hacž budžemy do žyła jeho kónž hišcže dočžafacž. My šotajškim tež njechamy i tutym nowym hnadnym cžakšom jeno hrašlacž, jako by dyrbjalo šo nam wšchitko šamo wot šo radžicž. Šchtóž cže šo na šwoju šhuduščku šamšnu móž špušcžežecž, šchtóž cže na šwět a jeho lošchtu, na šwoju cžješč abo šwoje šamoženje twaricž, by šo bóršy hórko šjebał. Tajki šo tež njemóže i kóždym wošudom špšchecželicž. Ale prawy šchesczijan ma šwoje wukhowanje w Bošy. To jeho pošylni a jeho napjelni i Božim Duchom, a tón Duch Boži nam še šlabošcže wupomha. Wón nam dawa móž a šhmanošcž, šo šo do wšchěch wošudom Božich namašamy. Wón naš trošchtuje i tym rjanym wotšyknjenym kónžom, kotryž mamy dozpečž. Šchtóž pať pšched šobu rjanu kónž widži a móže do pšchichoda hladacž, kiž jemu wšchitku próžu na njewocžakane wašchnje šaruna, tón rad wšchitke cžeže pucža na šo wofmje a móže tajke pšchecžiwnoščje šujescž. A my wěmy, šo wšchitke Bože wjedženja šu ša naš špomozne. Šať dyrbi cže tole i lubošcži a i dowěrjenju napšchecžiwu Bohu cžericž! „My wěmy, šo tym, kiž Boha lubuja, wšchitke wěžy i lěpšchemu šluža.“

3. Šdyž pať Boža wola na našču šbóžnosčž džiwa, dha dyrbimy tež še wšchej wolu po jeho pucžach šhodžicž a došrym přjódkwšacžam šwoju wutrobu wotewricž. Nowe lěto je cžlowjekam date, šo móža šwoju móž, šwoje šmyšljenje, šwoju lubošcž pošacž. Duž njechamy šwoju móž na njetrjebawšche šchłóne wěžy wažicž, ale šwoje cžěłne, kaž duchowne možy Bohu šwjecžicž! Cžemy šwoju lubošcž Bohu pšchinješcž, kiž je naš w Šhryštušku tať bohacže žohnował! To dže je pucž i dokonjenju, i šbožu cžlowjekow. „My wšchať hušto došč njewěmy, ša kaškim wotšyknjenym kónžom mamy bėžecž, haj šamo njewěmy, šcho dyrbimy prošecž, jako šo šaleži; „ale tón

Duch šam šastupa naš i njewurjeknjnym šdychowanjom najlěpje.“ Šotajškim pošluchaj še wšchej wutrobu cžerjenju Ducha Božeho! Šchtóž i wješelošču honi ša tym došrym kónžom, jón dozpečje. Šako w nožy i nowemu lětu 1814 general Blicher pola Štauba šo še šwojim wójškom pšches šchěrofu rěku Rhein pntašche pšchekadžicž, šo by pšchego bliže i Parifej, hlownemu měštu Franzowšom, pšchichoł, jeho wojazy pošni šahorjenja kóždy na pšchemo pntachu, najpředny druhi brjoh wulkeje rěki dozpečž, šo mohli na franzowštu šemju pšchecž. Šorliwje šhwatanje a próžowanje i došremu pať njech šo tež pola naš namaša! — Šchtóž tež cži nowe lěto pšchinješe, budž trošchtny a šbóžny w šwjastu i nješestim Wótžom, budž pšchihotowany tež na šrudobu a doma-pytanja, we wješelošču šo pať wošebje hladať, šo nješy šo pošadnył w šycžach šwěta. Twoja wutroba pať budž štajnje napjelnjena i došrymi přjódkwšacžemi! „Twoje žime dny měj Boha pšched wocžomaj a we wutrobje a hladať šo, šo do žaneho hřěcha nješwolíš a njecžiniš pšchecžiwu Božej kašni!“

Čžiň, Šnježe, šo mnu tať, kaž cžješč,
We žiwjenju a w šmjercži;
Ty wšchať mje šabycž njemóžješč,
Šdyž nješbože mje wjercži!
Šdžerž ty mje w šwojej lubošcži
A wjedž mje i prawej ščetpnoščži
Šo šwojej došrej woli. (Šhėrl. 297, 1.)
Šamjeň. K. w K.

Šody pšched njepšchecželom.

Šedyn franzowšti wšchł tole pošjeda: Šwječor do 25. dež. 1870 mějach pšched Parisom nóznu štražu. Moja kompagnija wobšteješče i Parisich mobilgardistow, lubych mlodych ludži, kiž bėchu šhrobli došč, jeno šo šo jim jara pošluchacž njechasče. Šyma tišchěškasče. Nješbo bė i jašnyhmi hwešdami kaž pošyte. Šněh šemju wozžewasče a pšched nami němšy wojazy šady šwojich našypow ležachu. Woni bėchu jeno něšcto štow krocžel wot naš šdaleni, tať šo šchčercženje jich ššěłbow, hdyž bychu je na šemju štajili, a šup jich štopow jara derje šlyšchachmy. Tať bė štoro wo pošnožy. Ša šhodžach poš šněšy horje a dele a tu a tam teptach, šo bych šo trochu šhřěł. Duž pšchede mnje mlody wojať mojeje kompagnije šupi a šo na mnje še špodžiwnej próštwu wobrocži. „Šnješ hejtmano“, wón džešče, „šmět ja na krotki cžaf štražu wopušcžežicž?“ — „„Do by bylo,““ jemu wotmolwich. „„Myšliš dha šebi, šo je mi mjenje šyma džiłi tebi? Čžakaj jeno, hacž šašo rano do wohnja pošndžemy, pošom drje šo šhřěšech.““

Wón pať pšchede mnu štejo wosta a šo přecž njehibašče. „Šnješ hejtmano“, wón dale rěcžješče, „ja waš prošču. Ša wěž jeno něšotre mjenšchiny traje a ja wam praju, šo šo teho kač njebudžecže!“

„„Wostaj mje na pošoj,““ jemu trochu wótšje wotmolwich. „„Šcho dha šebi myšliš? Šdyž dženša w nožy jenemu do Parisa hičž dam, dha njerošymju, cžehodla pošom niž žylej kompagniji.““

„„Ach, Šnješ hejtmano“, pošča wojať dale žebričž, „ja wšchať tola do Parisa njecham, ja cžžu wjele bóle tam“ — a i tym i němškemu wójštu pošasowasče — „ja prošču wo jenicžkej dvě minucže.“ Ša bėch tola poščať, trochu wčžipny byčž, šcho tón mlody wojať cžyšče. Duž jemu škóncžnje dowolnošč dach, tola pať jeho tež i došom na to šedžbliwego cžinjach, šo šebi najšteršcho poš šwoju šmjercž pošndže. Šón mlody wojať še šwojeho pšchěrowa wuštocži a džešče něšotre krocžele njepšchecželaj napšchecžiwu.

W czichej nozy blyschachmy, tak kněh pod jeho stupanjom wrěsch-
czesche, a wschěch naschich woczy sa nim napjatej hladaschtaj. Duž
wón stejo wosta, strowjesche po wojeřsku, posběhny swój rjany,
počny mužski hlōb a počza tón rjany franzowski hodowny spěw:

We czěmnej nozy, kšhesčzenjo,
Esso narodži to džěčatko atd.

Spěwacž.

To wscho sta šo tak na jene dobo, bjeses wscheho wotrěčzenja,
bě tak jednore, a tón spěw w czichej nozy i tajkej mozu daloko
po kněh kšinczesche, so my Franzowskojo wschitzy se šwojimaj
woczomaj a wuschomaj na hubomaj mlodeho spěwarja wšachmy.
A němzy napschecžimo nam mějachy zhle te šame myšle; pschetož
wěšče šebi woni na lubu domijnu, na lubych bratrow a šwoje
šotry pod božodžěščowym šchtomom myšlachy. Ani najmješčeje
hary, žaneho stupanja, žaneho kšinczenja brónjom njebě nihdže
blyschecž. Šdyž bě nasch spěwar šwój spěw dospěwal, strowjesche
sašo po wojeřsku kaž prjedy, wobwjertny šo na šwojimaj pjeńto-
maj a džěšče pomalu do šady, hačž bě sašy šady nascheho našypa.
„Kšjes hejtmano“, šo na mnje wobrocži, „tu sašo šym, šče šo
šwojeje domolnosče kali?“

Lědma běch jemu wotmolwił, wustupi i napschecža nam i něm-
škeho wójška šady šwojich našypow hobrski němski artillerista. A
wón, šwój blyschčazhy helm na hłowje, džěšče tež něšcto krocžel
do přědka, posasta, strowjesche runje kaž prjedy nasch wojał a wo-
šrjedž nozy, mjes tutym wobronjenym wojałami, kiž šebi hižom
měšazhy dołho na ničžo myšlili njeběchu, hačž na to, tak bychu
šo mjes šobu kónzowali, wón něšto rjany němski hodowny spěw
šanješe:

„D najšwjecžišchi, o najšbōžnišchi
Šnadu dawarjo, Boži dnjo atd.“

Sa běch, kaž šo šamo rošymy, na měšče pschitasał, so by
ništo do njeho njetšala. Wón dospěwa šwój spěw a hdyž na
kónzu tón ryncžl:

„Wješel, wješel šo, kšhesčzanstwo!“

wospjetomasche, jemu wschitzy němzy wjazhy pschpadnychu a psches-
jich žyłu liniju kšinczesche kaž i jenym hlōbom to šlowo:

„Wješel, wješel šo, kšhesčzanstwo!“

A w naschim našypje wołachy a spěwachy naschi: Noël, Noël,
t. r. Boži džěń! Boži džěń!

Tak běšchtej wobej wójšy na šwilku w jenej myšli, w myšli
na Šefuša w Bethlehemje, šjednocženej.

Tón artillerista krocžesche na to sašo do šady a šubi šo
šady šwojeho našypa, a něšcto hodžinom posbžišcho lětachy sašo
wot jeneho wójška do drugeho železne kule. Nam pał bě, kaž by
naš tehdy tež jedyn jandžel Boži i Bethlehema wopytač pschichoł
a naš se šwojim njebjeskim strowjenjom postrowił był.

Kónz lěta šo bliži.

Kónz lěta je sašo blisko. Kaž i lětom, budže tež i tobu a
šo mnu kónz. Šchto nočnył tu posastacž a šo rospomnicž? Kónz,
luby čłowče, wopomni, kónz wopomni pošledni! Kotre budže
twoje pošlednje lěto? Kotre twój pošledni džěń? Kotre twoja
pošlednja hodžina? A hdy budže twoje pošlednje horjo nimo?
Šdy ta pošlednja šylja twoje wóčžo wopuschčži?

Šdyž budže čašnosče kónz, šo wěčnosč sapočnje; a hdyž
šeniške žiwjenje pschestanje, štupi šo do njebjeskeho žiwjenja. Psche-
tož hnada teho Kšjesa traje wot wěčnosče hačž do wěčnosče
nad tymi, kotřiž šo jeho boja; kotřiž pał bjes bohabojosče šhodža,
sa tyč šmėje Boža hnada kónz. Šsnadž lěša? Šsnadž bōršy?
— Tón Kšjes šwarnuj nasch wonthōd a nutšhōd wot wěčnosče
hačž do wěčnosče! Šamjeń.

Posledni krocž w žyrkwi.

Frommel, něhduschi wojeřski duchowny, tole powjeda: Do
šawkow mojeje wojeřskeje žyrkwe běchu moji „nutrni“ pošlucha-
rjo“ na přědowanju wschelaše wěžki wurěšali. Mjes druhim na-
mafach tam tež tu šchucžku:

Kaš wulke ma tón wješele,

Kiž pošledni krocž te mšchi džě!

Šchto je tutu šchucžku wudypał, to njewěm. Najškeršcho je
to wojał w druhim lěče był, kiž je šebi domoj žadał a njeje
mohł tón čaš wjazhy docžalacž, hdyž by wojeřsku draštu do boka
čžišnyč a sa tešat lohki kšjesch do ruki wsacž mohł. Wón šebi
pschi tym ničžo šle myšlił njeje. Šo pał něšotryžkuli šwój po-
šledni kemschithōd džerži a to ani njewě a šo je jemu potom tak
šmjercž čžžko, hdyž sa tym pschidže, šo ženje wjazhy kemschi nje-
pschidže, ale šo budže sa to do čymoweho doła šmjercže dšrbjecž
— na to šebi mlodži wjazhy i rědka myšla. Woni džě maja sa
to, dofelž šo šami šmjercže njeboja, šo šo tehōdla šmjercž čžim
bōle psched nimi boji a šo šu, dofelž šu hiščeže mlodži, psched
šmjercžu wěšči. Ale šmjercž šo sa tym njeprascha, kaš starš něšcto
je a hačž čže i njeje hič. Šona woła a čłowjeł ma pošluchacž.
Šo jenym pał, kiž je šwój pošledni kemschithōd džeržal a njeje
wjedžal, šo budže to pošledni, šotremuž je pał pschi tym tež derje
było, čžu tu powjedacž.

Wjazhy lěť hižom je, šo mějach kšassiera šhowacž. Še runje
wo žnje a typhus tež šwoje žně džeržesche. Šaršchej běšchtaj
i dalokje domijny pschichoł, šwojeho jenicžkeho šyna šhowacž.
Šan, wulki šylny muž je kněhbělymi wlošami, macž trochu štulena.
Ša rěčach wo tym šlowje: „Šastaraj šwój dom, pschetož ty
dšrbišch wumrjecž a živy njewostanješch, a potom spěwachmy:
„Šchto wě mój kónz, wón šnadž je blisko“. Šeno šydom dnjom
bē šhorš był a hašle lěto wot doma prjecž. Šdyž běchmy jeho
do rowa položili a ja jeho požohnował, štupi starš nan te mni,
da mi ruku a pošakowa šo mi: „Ša šebi myšlu, šo je mój luby
šyn i dobrými myšlemi do wěčnosče šchoł, wón rjekny: „Šče
šnano Wš tón šnjes, kiž tym wojałam přěduje?“ šo dale pra-
šesche. Ša jemu to wobtrucžich. „Dha šče Wš potajšim“, nan
dale rěčesche, „njedželu tyžženja wo pošutnym žloniku rěčeli, kiž
prawy do šwojeho doma džěšče?“ Tuto přědowanje je šebi mój
šyn sa Šami napišal, kaž by wón to pschezo domach njedželu po-
pošdnju čžinił, hdyž by i žyrkwe sašo domoj pschichoł był, a je jo
mi pošlał a dwaj dnjej po tym je šo jeho šhoršč sapočala,
wot šotrejež njeje wjazhy stanšł. Duž šebi tola myšlu, šo je
i žlonikom prošyl: „Božo, budž mi hrěšnišlej hnadny, runjež
wschaf je pschezo nanajdušchnišchi šyn a pobožny był. A to mje
najbōle trošchtuje, šo je jeho pošlednja myšl na Bože šlowo
šchla.“ Duž taj šaršchej pschede mnu plašaschtaj dla šwojeho je-
nicžkeho džěšča; tola pał to žane njestroschtne plašanje njebě. Šad
jeju šyljami šo šlonzo šwěčesche a šo tučel Božeje hnadny
wupinasche.

Šusto šym šebi na tuteho mlodeho kšassiera pod čžžkim
šwěčatym klobukom myšlił, kiž běšche hiščeže tajki mlody tón
dołhi čžžki šmjertny pucž nastupicž dšrbjal, wot šotrehož šo ništo
wjazy njewrōčži. A hdyž na teho njewuschneho njebolaka špo-
minam, kiž běšche horška špomnjenu šchucžku do šawki wudypał,
dšrbu tola prajicž, šo mějesche wón w tutym padže prawo se
šwojim:

Kaš wulke ma tón wješele,

Kiž pošledni krocž te mšchi džě!

Po přědowanju na Šylvestra.

Psched dołhim čašom běšche bur Š. pošledni krocž te mšchi
był; ale přědowanje na Šylvestra, pošlednim dnju lěta, njeběšche

chyzł skombzić. Rať jemu předowanje we wuschomaj klinczesche, rať bėsche so jemu do wutrobny saczischczalo a jeho nieměrneho czinjiesche, jako bė hiżom na tym, so domoj wróćicz! Rať wón khwatasche! Wschaf njewjedziesche, hacž budže přenju hodžinu noweho lėta bicž klyschecz, a wón mėsjesche hišcže hrosny hnėm pohrjebacz a měr scžinicž. Dženka popoldnju hišcže žadyn wotpohlad mēcžinjenja niemėjesche, ale nėtto bėsche zyle swólniw. Na kónzu wšy, kiž jeho burstemu dworej napscheczimo ležesche jeho bratr bydlesche, i kotrymž bėsche nėsajkeho skorženja dla hiżom na džeřacz mėsazow w hórkej swadže žiwny; žadyn nasad njeřidžesche, a skónčnije bu skoržba sa tamneho bratra rořbudžena, a nėtto bė bur hatle prawje sty. — Bratr cžežko khory ležesche; ludžo prajachu, so njebudže wjazy stawacz. Woži džeř bėsche hiżom k bratrej dať póbłacz, so by k njemu pschischol; ale bratr njebėsche chyzł. A nėtto jeho nahle styš wobja, so mohla jenemu wot njeju hišcže w starym lėcže řmjertna hodžina bicž a jeneho ruka řymna bycz, přjedny hacž by ju drugi k postrowej mėra řapschijať byť.

Rať bur dale khwatasche a pschezo dale, njedžiwajo wyřokého řněha a hubjeneho puczja! Rať jemu pót i cžola na řymnym Šylwestrowym wječoru řapasche! „Wožo“, řmil so řwojeho Šsyna dla!“ tať řdychowasche. „Daj mi w prawym cžaku dóbicz“. Duž pschidže do wšy; tu jeho dwór ležesche. Žona a džeři drje na njeho cžakachu, wón pať pschi řwojim dworje nimo khwatasche, pschezo po puczju dale, a jeno wofomiknjenje posasta, jako řwojeho bratrowu řhėžu i dala wuhlada. Špėschnje dale džeřesche, bórny pschėd prohóm řwojeho bratroweho doma řtejesche a řaklyšcha, so wo řstwje wótšje řakosczachy. Rať bu jemu řyštkno!

Wjes řaklepanja durje woczini a řastupi. „Džakowano Bohu, ty řy hišcže žiwny,“ tať i jeho rta wuńdže, jako řwojeho bratra we řožu ležo widžesche.

Mad mješwoczom řhoreho řo pruha wješelosče řaklyšchcz, wón chyzšche bratrej ruzy napscheczimo pschestrėcz, ale mucžnej dele řpadnjieschtej a tež psches jeho rót jeno řchėptnjenje pschidže, kiž bė lėdyma řlyšchecz.

„W prawym cžaku“, řtara žona wo řstwje džeřesche, „wón w mřeczju leži.“

W prawym cžaku! Burej řlób dyřlotasche, jako k řože řhoreho řtupi a džeřesche: „Měr mješ namaj, Ernřto, měr! Wodaj wřcho!“

„Daj, měr“, mřejazy řchėptasche. „Budž dobry i mojej řonu a džeřczimi!“ — Wlacžo žona pschistupi a džeřesche: „Wón je pschezo pořkuchacz a mėnjiesche, so tvoje řroczele řlyšchi; ja bėch na twój dwór póbłala, ale woni bėchu prajili, so řy řo wotřalil, a nėtť wón řakosczesche, so njemóžesche wumřjecž, přjedny hacž njeje tebję wohladať a njeřbu řtare řloby pohrjebane.“ — „Sa řym řam wot řo pschischol“, bur džeřesche, „wono mi řaneho mėra njeda. Bohu budž džal, so řym hišcže w prawym cžaku dóbischol.“

Šchtwórcž hodžiny po tym bėsche řhory njebocziczki, a pomaktu tamny domoj řrocžesche.

Pscheczja pschi skónčzenju 31. dežembra.

Wóh řohnuj naschu wótczinu,
Nasch luby řakři kraj;
Wón řralej wostať i řryczijnju
A jemu řbože daj!

Wóh řohnuj naschu řužiju,
Nasch drohi řerbři raj;
Wón řchřituj Šserbow domišnu,
Řczėw jeřny řnadnje haj!

Wóh řohnuj naschi narodnoscz,
Šdžerž řecz nam macžernu;
Nječ řkřnoscz, wėra, pobožnoscz
We Šserbach i domom řu!

K. A. Fiedleř.

Sylvester a nowolėto.

Šso řraschej řwoju řepjeru,
Hacz hišcže wudžerži
Tu nowu řhódbu řiwjeřřtu,
Řiž Wóh džęņ wotewri.
Drje dolho je cži řlužika,
Nėtť pocžina bycz řerniwa;
Šdžež pať řo skónčnije rořlamje,
Twój pschėbnyť njebudže.

My tudy řmy lud wėcznosczę,
Nasch dom w tym cžaku njeř;
Žow duřchu jima řyšřkanje,
Hicž domoj řada řej.

Šchto pať jej potom pschewod da,
Šo wėczny dom řwój namaka?
Hlej, řemřka řryřa njeje to,
Ta bórny řlamje řo.

Šchto potom, cžłowcže, řdny řo cžmi,
A ty řy zyle řam?
Hdny duřchu wřchřtko wopuschcz, i,
Šo bludži tu a tam?

D bėda, nimař pschewoda,
Hdny psches řmjercž dyřbřiř se řwėta!
Š cžimž tež tu řwėt cže řrořřtuje,
To pomhacz njebudže.

Hlej jedny řřėđ cži pomhacz wė,
Šchtož ničtó njemóže;
Tón derje wjedže duřche wřchė
Tam k řjeřřchej domišnje.

Wón řam nam durje wotanka,
Hdny cžakřnosczę bėh řónza ma,
Šo bychmy Woha widželi
We wėcznej řakřnoscz.

Ty řnajesch tule řepjeru,
Mój luby řchėřczano,
Řiž řwėt cži řpořczicz njemohť tu
Ša duřche řubjenřtwo.

Mė, Wóh je řwojim Duřom řam
Še dať ju do wutrobny nam:
Ta řepjera je wėřny mőz,
Řiž řakři řožu nőz.

Tu řepjeru ja pschėju cži
Dženř k lėtu nowemu;
Ta džerž cže w tvojej řlaboscz, i,
Cži pomhaj k dobřczju.
Wėnz lubosczę ju wupřřchuj
A nadžije řlyšchcz wobřwėtluj;
Nječ wřcho řo řhabla, pada, mřje,
Hlej, wėra džerži cže!

K. A. Fiedleř.